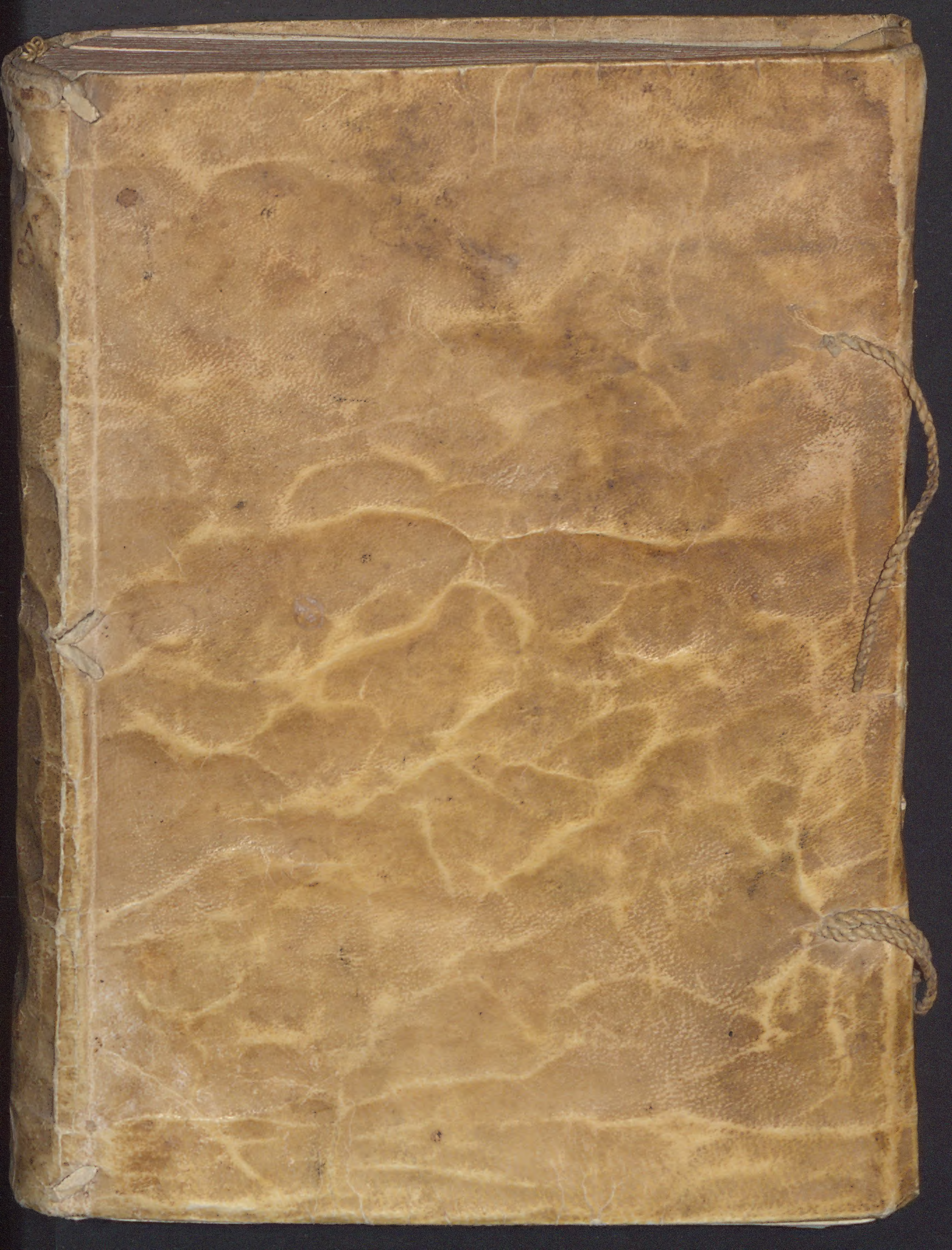
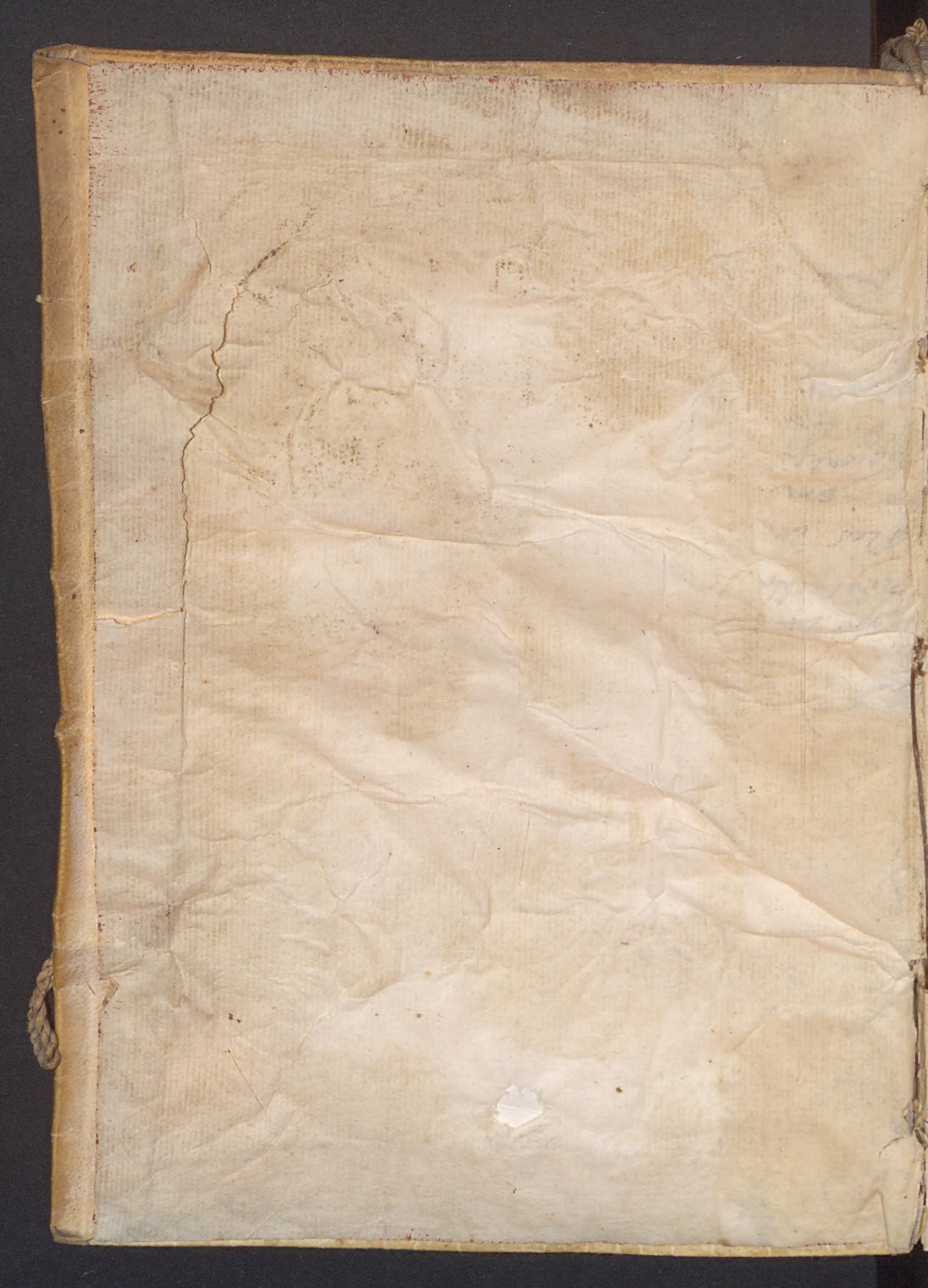

a parat. Cald. inter cultoribus suis
Issachar asinus fortis accubans inter terminos. Genes. 49. c. 12.
de filijs quoq. Issachar viri eruditi, qui noverunt singula tempora. Paralip. lib. 1.

Tractatus de Scientia libera Dei

Apud Divum Thomam 1.ª parte. q. 14. art. 13.

Authore Reuerendissimo, Ac Sapientissimo Patre Magistro fray Carolo de Bayona Ex sacra Predicatorum familia, et in hac Complutensi Universitate meritissimo Vespertino Moderatore et D. Thome Collegij dignissimo legente

TRACTATUS
DE SCIENTIA LIBERA DEI

PROEMIUM

Demaa huius arti disputant Scholastici cum Mag. int. dist. 38, et D. Thoma ibidem necnon 1a gent. cap. 67 et de verite q. 2. art 12 et quodlib. 12, q. 13. qq inlocis quecumque ad cognitionem futurorum spectat mira dexterite detexuit.

Articulus 13

Utrum sciencia Dei sit futurorum contingentium

Ratio dubitandi hec est ad caam naariam sequitur effectus naarius sed scia Dei est caa futurorum, ergo cum scia Dei sit naaria scita a Deo non sunt contingentia, sed naaria, statuit ini 33S afratiug, qm probat ini axgto, 1a exillo Psalm. 32 qui finxit sigilatim corda eorum qui omnia illeuit opera eorum, sed opera hominis sunt contingentia ut pote libero arbitrio subiecta, ergo cognit Deus futura contingentia.

2. probat item ini corpore arti quae certo, et infaliter possunt cogni ca

dunt

dunt sub diuina scia, sd futura contingentia poss certo, et infaliter coni

q. cadunt sub diuina scia: mai pat; et mini pa nam lt futura contingentia

condicionata, et abluta considerata ut in suis causis, considerenta ut

futura, et non dum ad uny determinata, et contra soly possunt coniecturaliter

cogni tm considerata in seipsis sive quatam au is considerata ut pnstia, et ad Vnum determinata, et contra poss certo, et infaliter coni, sed Ds

cognit futura contingentia n solu ut is in suis causis, sd sut, et put uny

qdq. eory est au in seipsis: q futura contingentia poss certo et infaliter cogni: Mini pa cognio diuina mensurata eternitate, que tota sul ambit toty tempus, sed futura contingentia sunt in seipsis au, in aliqua di

ffra temporis, q. Deus cognit futura contingentia sut et put unyqdq. est au

in seipsis = Ad locum dubitandi Rx dis mai ad cag naxig

si sit caa 1a. et suprema eq. efui naxius neo mai, si sit caa prima

conc. mai; qa lt caa suprema sit naxia efui pot ee contingens ppter

caam pxq contingentē sit generao plante est contingens ppter cag contingentē et

lt motus soly qui est caa 1a sit naxia.

~~eiuius ani e~~ 2o. Obij coni illius condicionalis

cuius ani est ablute naxiy est ablute naxiy, sd ani huius condicionalis si Deus sciuerit hoc esse fuxy. hoc erit est naxiy ablute Dit eterny, et eternity, q. et coni est ablute naxiy; e qdqd scitur a Deo est naxiy, q. non contingens; = Resp. distinguendo cons

q. et cons in qd est in se, est naxiy neg coam, ut subest scie di

ne conc. coam, = Explat solutionem dicens qdo in anti ponitur

aliqd significans actum interiorem aie coni accipitur non put

est in seipso, sd in qd est in aia, et contra dr si Deus sciuit illud

erit: coni accipitur sub ea rone qua trat dam cognitionem, et ut e

psens in eternite quo pacto naxiy est, nam ut dr in 1o. Perhie

omne qd est necesse est esse.

3 Obii omne scitum a Deo, imo

a nobis necesse est esse, sd nully contingens futury necesse est esse

q.

& nullũ contingens a Deo est scitum; R.et distinguo mai. oẽ scitũ a Deo absolute, necesse est esse neg. mai; im mouẽ cuiiubet suis dine conc. mai.; Vel aliter oẽ scitũ a Deo in sensu composito necesse est esse conced. mai: in sensu diuo neg. mai: idest nonoẽ res scita a Deo est nccaria, tm scitam a Deo esse nccriũ e,: Dices hanc distinõem tantũ habere locũ in formis separabilibus esse á a Deo scitũ est inseparabile á re; tm. R.r qũlt esse scitũ sit inseparabile á re, tm non est dispoõ inherens illi qua ppter potabi bus rei sm se aliqd qdiqũ non atribuatr in gntũ stat sub scia dĩna. Et hec de litteva D. Thẽ cc.o Quam Expositores phu res excitant quæstiones, quas nos in tres partes diuidemus; in qua rum 1.a tractabimus de qdditate, et veritate futurorũ contingentiũ in 2.a de eorũ cognitione, et in 3.a demoo quo scia dĩna atingunta.

Disputatio 1.a

De quidditate, et veritate futurorum contingentium.

Rectus ordo doctrinæ postulat, ut de scia dĩna libera acturi, prius de obto eiusdem disseramus, nam scire est rem pcaq cgnere, potissa vero cgnõis caa e, obtũ, quare cum futura contingentia sit primum sciæ liberæ obtũ, merito acturi, de scia libera Deí ad disp futuris contingentibus exordiũ sumimus.

Dubium 1.ũ
Quæ sit forma constitutiua futuri?
§ 1

Vt ea in qq oes conueniunt pmitamus supponendũ est 1.o hoc nomen futurũ apud omnes significare id qd de psenti nullũ hẽt exam, di tm illam habere tempore sequenti, qua roe dicimus

Anti Xptum ee futur, qa mo non existit Exet tamen postea. 2º su

pono multifariam diuidi futur. 1º diuiditur in futur simplr et futur sm qd: futurum simpl. est qd in faliter exit: futurum sm qd est qd atenta caar inclinoe Extiturum erat, defacto tamen non exet, qa cae aliunde impediuntur, ne illi communicent exq sic intelligr dictum Philosophi 2º degeneraoe: futurus quis in cedere non intendit: nam ut explicat D. Thomas ibidem Verum est nunc dicere dealiquo qd ipse futurus incedere, pot impediri p oppositum eius, et ita non incedit, hoc etiam mo mors Ezequiae, quam illi Isaias fuerat Iminatus futura erat, q. grauis morbus certo inferret mortem Regi si miraculosè, n, fuisset impeditus, siliter sumersio Niniuetarum: ~~Regi, si mira culosè non fuisset impeditus siliter sumersio~~: quam Ionas p dixerat, futura erat ... penitea Deus non placaretur.

Diuiditur 2. futurum in naarium, et contingens naarium est qd detrate eueniet ita utroque Naaliter nonpossit non euenire Vtortus solis Crastinus futurus est naario, qa detraté eueniet, et naaliter fieri non pot solem crai non oriri; futurum contingens est, qd ita eueniet ut possit non euenire, quare esus contingenter futurus antequam exat indiferens est ad exere, et nonexere; et ita extiturus est, ut possit non exere, l qa caa exre est indiferens ut illum pducat, l non pducat cuiusmoi ss futura libera que late dicuntur contingentia, l qa caa. lt exre sit detrata pot p accidens impediri ob esus pductioem, huiusmoi ss futura, que pprie ss et dicuntur contingentia.

Diuiditur 3. in absolutum et condionatum; absolutum est qd reuera habebit Exam temp. regtr a ... Exa ipsius apluribus, l cum caus, l cum condionibus de

pen-

pendeat, omnes tamen siue causæ, siue conditiones, siue alterius generis requisita ponenda sunt ut ipse erat; futurum condionatum est qd reuera non exeret, tm si ponatur aliqua condio, aqua dependet futuy, V.e. futurum condionatum in sui exa dendet ab aliqua l. abaliqq conditionibus in re nunquam ponendis, et qa condio aqua dendet futurum ut existat, pot diuersimode comparari adillud subdiuiditur futurum 3dionaty in naxiy, et 3tingens, naxiy e, qd futury est sub conditione, naxio 3nexa cy futuro, V.g. si Petrus educatur exet: contingens est qd futurum est sub conditione non 3nexa, sd indiferenti, ad exam futuri, et adillius opposity, V g. si Petrus audiuerit sermonem 3uerteti.

3. Suponendum est futuy duo dicere, nempe subty, et fram, subty est res ipsa quæ dr futura, et quæ suo tempore exet, froa, uero est ipsa futuritio inter quæ sane aliqd discrimen intercedit, nam apud omnes ei in confeso rem quæ futura est non exere depenti, cum tan parby non sit desidiy inter Doctores; Vtrum ita futurio sit aliqd de prenti exens, vel non?

4. supone contingens accipi dex 1º pcontingi in caando, 2º p contingenti in eendo, contingens in caando dr illa caa cuius caalitas est, Varialis, l impedilis; Vt qa liby arbitriy rerum mutalit opatr, contingens est in caando, et qa caalitas, l germinao plantæ impediri pot, planta quoque 3tingenter caatr; decry uero Dei etar, l, ecita futuroy in Deo dicytr a D. Tha caa naaria, qa lt sint aus libi, qui potuerunt, non esse in Deo, hent tamq esse etany, et inmutauile, eoryque caalitas nec Variari pot nec impediri. Contingens uero in eendo dr 3ex 1º imy pie p eo qd ablute pot non esse si tamen exit abetno, et inmutauilitr exitit, tales si aus libi Dei, qui ablute potuerunt non esse in Deo exsupooe tm qd sint in Deo exunt inuariauiliter. 2º dr

dr contingens latè qd mutabilitr Existit; idem, qd lt nunc existat pot postea non existere, l lt n. existat modo pot in posterum existere. 3. accipitur proprie et strictè contingens pro eo qd accidit praeter agentis intentionem.

Proceditque primo de praesenti non de futuro in qd, id descripl. tali, nam futurum in qd satis constat, nil praeter inclinationem, et praeparationem causarum insignatur procedit insuper de futuris absolutis qa lt idem iudicium sit ferendum de futuris conditionatis modo clarius gratia de solis absolutis sermonem instituimus procedit tandem de futuris contingentibus, nam lt militet par ratio in futuris necessariis clarius accipitur constitutio futuri in contingentibus, imo melius adhuc in futuris contingentibus (contingentia accepta pro libertate) quam in contingentibus, sumpta conting.a pro eo qd accidit praeter intentionem causae.

His ita praeiactis duplex ex regione opposita Versatur sententia. 1a tenet rem constitui in esse futuri per aliqd existens tempore praesenti, ac proinde per aliqd distinctum a re quae est futura. 2a asserit rem non constitui in esse futuri per aliqd de praesenti existens, sed futuram constitui per ipsammet Existentiam, quam habebit tempore sequenti, ac proinde per aliqd distinctum a re, quae futura est; quaelibet ex his sententiis suis Patronis multiplici Via propugnatur. Ex authorit. namque 1ae sententiae quidam asserunt illud quo res in esse futuri constituitur esse determinationem, praeparationem, et inclinationem causarum ad illius productionem, ita omnes Thomistae cum Angelo Duce, locis infra referendis; alii sentiunt illud praesens quo res constituitur futura, esse actum internum, qui l est scientia mea l est scientia absoluta contingens [illegible] futuri diuersitatem, hij vero aliqui [illegible] qui affirmant cum D. Tho. futuritionem esse extrinsecam rebus, ab illisque distinctam contendunt illam non esse decretum, quo Voluntas diuina determinatur ad rerum productionem, sed esse actum diuini intellectus, Verum Veritate non Conformitatis, sed determinationis, et connexionis cum futuro.

E

ex Authori. Vero qui futuritionem cum re futura identificant aliq. tenent de malo dicere exam, desti v.^t tempus anteuertens durationem ppię exę ita Herice in pienti disp. 6. cap. 7 alij censent futuritionem esse exam rei Innotatem careq sui in initii pienti sic Hurtado disp. 9 de aia, sect. 6. num. 26, aqq paxum, nihil distant qui Existimant consistere futuritionem in denominatione Extra resultante ex negatione rei pienti, et ex a ipsius temp.^s sequenti ut Arriaga disp. 14 Logicę num. 75 nec qui dicunt re futuram esse rem ut coexentem durati posteriori tempore pienti, ita ut de pienti impetet careq duratis, cui postea correspondebit futurę, et p durat. posteriori rem ipsam ut exentem ita communiter R.R. societis.

Non satis constat An ex duobus praecipuis sententiis sit anumerandus Suarez, qui Prologo 2. de gratia cap. 7. n.º 7. et 25 ait futuritionem esse quandam habitudinem rei quę erit in sua caa ad ipsam, quę in suo temp.^s erit pienti, sed reuera dum ipsemet amplius Expediens rationem fuisse afirmat exam fuisse temp.^s posteriori esse tri futuritionis, quę (inquit ait) in transitu, habitudine, quasi tendentia rei in caa ad gradiendam Exam, Videtur propius accedere ad 2.9 sig., quę futurio a re futura distinguunt, illamq. in aliquo pienti docet consistere.

§.2

Statuitur, et probatur 1.ª Conclusio

Fama constitutiua rei futurę est aliqd pienti, subinde que futuritio non identificatur cum re futurá, sed anteuertit illam, et est illi omnino extrinseca, ita aa.^i relati p 1.ª sig.^a et p.^t 1. Authoritatibus Diui Augi, et D. Thę, qq inferius probabimus consistere futuritionem in determinatione caarum ad rei futurę productionem: etenim determinatio caarum ad productionem eiusdem temp.^s sequenti est qd pienti, et ipsius Exam ans, sed in huiusmodi

de

detrac Existit futuritio; q forma constitutiva futuri est aliqd praesens; Min. in qua stat difas constabit Ex testimoniis in favorem Ulaiextioii aducendis.

2.º Prob. Obº hac roe est. formalis praesens deuet provenire a forma Exente depraesenti, sed rem esse futuram est esus formalis Exens depraesenti, q forma constitutiva rei in esse futuri est aliqd praesens; mai est evidens, qa cum esse formalis nil aliud sit quam forma Unita subiecto implicat esum formalem esse praesentem, et qd forma non sit depraesenti unita subiecto, sed forma depraesenti Unita subiecto implicat esum formalem esse praesentem, et qd forma non sit depraesenti unita subiecto, sed forma depraesenti unita subiecto non e, futura, sed praesens, q esus formalis praesens n. nisi a forma quae depraesenti existit pot provenire: min. in qua est dificultas p. rem esse futuri e, esus formalis aliqdo Exens, sed rei non e futura quo ig Exit tunc enj potius e, praesens prem esse futuri e esus formalis Exis depraesenti antequam reipsa ponatur subiecta

Huic roi quae a nostris eficacissima reputatur, occurrrit Arauxii neg mini. quam dicit initari implicare qa res non est futura modo sed cras. 2.º Ante Xpt. n, het actualite futuritionem, ut nunc dicatur futurus suo tempore imo repugnat, qd futuritio aliqdo sit actu, q cum futuritio dicat exam rei, el careq duxoii inqua res existit afirmari depraesenti futuritionem, eet afirare rem exentem actu, et negationem duxoii inqua exit, ita Herice ubi supra num. 92.

futuritio Sed Contra ut res non sit futura moo sed cras tamen non exit cras, sed deuet Exere depraesenti, p rem esse futuri est esus formalis Exens depraesenti: ans p.ª 1.º qa ut res posita non deueat exere moo, sed in duxoe posita, positas tamen non deposita, sed depraesenti Existit, q ut res futura non Exat moo, sed cras: ipsa tamen

fu-

futuritio non defutura, sed de presenti existit; quia licet res futura non erat modo, ideo ipsa tamen futuritio non defuturo, sed de presenti debet esse. 2.° in propositione de presenti vera praterit convenit subiecto vt exigeam Vbi, idest ad, et de presenti convenit futuritio.

Si dicas 1. ly futurum ampliari ad id quod est, vel erit, ac proinde ut predicta propositio sit vera, non requiri quod futuritio sit de tempore presenti, sed sufficit quod de presenti impliet carere esse, et exigere pro tempore futuro = Respondeo quamvis licet futurum ampliet ad id quod est vel erit rem quae futura est, tamen ipsam futuritionem non ampliat sed detrahit ad presens vt exigeam vbi quia quamvis amplet ly futurum, ipsa futuritio de presenti debet esse aut quia licet in istis propositionibus: Ante Xptum est polus; Ante Xptum est cognitus, Petrus generatur, Petrus destruitur, Domus destruitur; detur ampliatio ad plura tempora; tamen id quod simpliciter impliat praterit de presenti debet esse. Deinde licet ad verificandas predictas propositiones non sit necessarium quod ante Xptum ~~erat~~, ~~sed tamen quod simpliciter impliat necessarium~~ Petrus, vel Domus erant requiritur tamen quod exigit de presenti solitas, cognitio, generatio, atque destructio, quia licet in hac propositione Ante Xptus est futurus non sit necessarium quod Ante Xptum erat, sed tamen quod simpliciter impliat ~~praterit~~ praterit nempe futuritio debet esse de presenti et ad subiecto convenire.

Si 2.° dicas illam propositionem Ante Xptum est futurus verificari per alienationem, non per statum; quia verbum est non accipitur in sua propria et stricta significatione pro eodem ac existit, sed accipitur impropie pro eodem ac erit ratione illius particule futurus, quae extrahit verbum a propria ad impropriam significationem.

Sed contra illa propositio de presenti est vera non per alienationem, sed in propria verbi acceptione inquantum convenire afirmat praterit ad convenire subiecto, ideo in hac propositione Ante

Xpt.

Ante Xptus est futurus vere afirmate propositio au(t) iuenire subito, et predictaque propositio in stricta acceptione ubi depsenti est vera: nisi quia nunc ante Xptus est futurus, siquidem nunc est verum ante Xptum esse futurum et in predicta propositione vere afirmate propositio au(t) iuenire subito.

Conf. 1. nunc est vera propositio afirmans futurum esse ante Xptum, et nunc ita est quod futurus est ante Xptus, acsi inde dato depsenti hoc quod est ante Xptum esse futurum ani est certum et con(sequenti)a primo implat quod res au(t) existat, et quod per eadem durationem rei constituta non exant, sed constitutiua veritatis si propositionem aliquid afirmare, et rem ita esse si pillam afirmate, et implat quod propositio afirmans ante Xptum esse futurum sit nunc vera ita non sit ante Xptum esse futurum.

Conf. 2. non solum est vera propositio afirmans ante Xptum esse futurum, sed etiam est nunc verum obiectiue illum esse futurum, sed veritas obiectiua nihil aliud est, quam res ipsa, que dicitur esse veram, et nunc est, ergo nunc datur hoc quod est ante Xptum futurum esse.

Res. 2. res que futura est in aliqua differentia temporis detrata proprie et stricte futura est, sed non est futura proprie tempore quo existit; et proprie est extricte futura est antequam exat, et verificatur quod res est futura per verbum est rigurose, et proprie acceptum per eodem ac existit.

Si dicas 3. res que futura est in nulla differentia temporis esse proprie futuram sumpta futuritione adequate, et tota sub qua sit sic includit caream durationis cui coexistit res futura, et exam postea rei future que duo non nisi in diuersis durationibus possunt existere, Et sic id quod proprialiter implicat futuritio erat quando res futura existit.

Sed 3.o

futuritio ita debet existere ut aliquando vere rem denominet futuram

iam sd. si numqm extitit tota sut nunquam rem pot denominare furam, g futurio deuet exere in aliqua tem poris difra tota sut: mai p.r nam futurio eet esu reali, sd esu reali ita deuet exere aliqdo ut aliqm possit denominoem p. tare, g futurio ita deuet exere ut aliqdo uere rem possit denominare furg.

Confr. id cuius fra non est tota sut negt ablute p aliquo instanti uerificari, et q.a Motus negt totus sut exere non pot verificari ablute qd nunc motus existit, sd ablute verificatr nunc res eit fura, g fra constitutiba fu. ri pot aliqdo exere tota sut.

Ceterum confr. dere iam exte verificatur illam prius fuisse furam, g futurio adequate sumpta non imboluit exam rei, sd ante exq rei saluatr adeqte et tota sut: tenet coa: et ans p.a etenim xpt.s Dominus ante sui temporalem natiuitatem venturus erat in Mundy qs dubitet xpty Dominy toto tempore legis fuisse ventury, et ut venturum fuisse ille tempestate credity, et expectaty, g rei antequam exat poie logndo fura fuit, n, g. furio adeqte sumpta imboluit exam, qm rei suo tempore.

3.o in fauorem

Ilis sic arg.or si ab exa quq postea res hebit diceretr fura toto tempore anti, qa mod existit: cons est falsy, g illud ex quo sequitr; mai uidetr cata nam caalis illa redderetur p eaq flem acpcons eet vera: mini uero p.r tum qa alias eet prior esu, qm caa, tum qa res non ideo eit naria, qa semp exit, nec impoli, qa nunqq existit, g nec ideo eit fura qa exit dequo vide D. Thom. 1. Perier. lecc. 14.

4. p.a Conclus.

Hoc desumpta ex D. Tha q. 12 de veritate art. 10. ad 2y

ubi

ubi hec het: pscia Ver sm. hoc ppzie pscis nomen het qd ad Euenty respicit; qd fuxui est, ordo enj ad eventy est inpsenti &c. de eo magis est scia, qm pscia. Ex his Vbis sic formo Argum. forma constitutiua fuxi ut dicext abalijs est psens durao, et infali ordo ad exendy postea. e fra constitutiua fuxi est aliqd depsenti Exens; ani pa fury constituitr p aliqd depsenti connexy cy eo, qd postea rei Exat, e fra constitutiua fuxi est detrao, l infalibis ordo ad exendy postea: ans pa. Sumqa mo est iam infalibis Exa fuxi pro temp. e sequitr loquimur m, defuxis que infalile est postea esse l extitura e depsenti impotat fuxum aliqd connexy cum eo qd rei postea Exat; Sum qa mo est impole saltim in sensu composito qd fury postea non exat; aliqua, m, impolitas est in eo qd Ante xpt. suo tempore Exam non heat; e futum depsti non est omnino indifexens ut postea Exat, l non, id psentes in difexentem sola detrao psens pot Excludexe; e impotat fury depsenti detroem ad Exam aeqinde connexioem cum eo qd postea rei Exat.

Sumqa 3 ans. qa futum etiam adeqte sumptum constituitr p illud qd sufit, et reqr. ut nunc Verifucetr qd rei exit, sd ut depsenti Verificetr qd rei exit, sufit et reqr. aliqd depsenti connexy cum eo qd rei postea Exat, e constituitr p aliqd depsenti connexy cum exa rei fury: Mai videtur certa; et min pr. nam de eo qd indifxens omnino est ad ee postea, n, e, maior rao ut dicatr depsenti qd exit, qm qd non exit, e ut verificetur nunc qd rei postea Exat.

Maximè qa [illegible] sinulla pcedente connexioe cum eo qd rei postea Exat contingat rem postea Exexe talis Exa exit omnino fxtuita, et casualis, siqdem conueniet ptr oiy caaxy detroe et ptioem, expectoem, exa u fxtuita postea caua

con

contingens n. sufit ut ante verificetur qd res exit nam qua roe contingere pot rem illam a casu exentem ee, et non esse eadem roe pot verificari, et falsificari qd res exit, si m ꝯtingeret q postea exere uerificabitur qd res exit, si uero ꝯtingat illam postea non exere exit quoque falsu qd res exit, si ꝗ. expectandus est euentus ad hoc ut determinate res sit postea extitura, et anteip sum nil pcedit inferens talem exq, nec ad illam determinans spectamus pariter exit euentus ad hoc ut sit verum qd res exit siqdem ppriori ad ipsq nil exit determinans ad veritatem ꝗ fal sitatem huius quodꝗ, res exit.

Sum denique ꝑ. ans nam ꝯdic torium huius veritatis obtiue res exit depenti non est, ꝗ hec veritas obtiua res exit depenti existit sed depienti non pot exere nisi exat aliqd connexum cum exa futuri ꝗ futurum importat aliqd esse ꝯnexum cum eo qd res postea exat. 1a. coa pat nam ex duobus ꝯa dictoriis neccarium est ut semper alterum exat alias daretur medium inter illa, id posset utrumque simul falsificari: ans uero ꝑ. nam contradictorium illius veritatis est: res non exit, hoc a depienti non existit alias depienti verum exit qd res non exet ꝗ. ꝯadictorium veritatis obtiue res exit modo non est.

Confr. qd res exit importat determinatione depienti ad exendum ꝗ determinatio tota ad exendum puenit ab ꝯxa crastina, ꝗ ante exam crastinam non est verum qd res exit coa ꝑ. nam esse verum depienti qd res exit importat determinatioem ad exendum, ꝗ si ante exam crastinam huius modi determinatio non exit antepdictam exq non est verum qd res existit = Expl.a pmissio non adimpletur dum non fit qd pmittitur qa adimpletio importat ꝑter pmissioem qd res fiat, ut pmittitur, ꝗ si veritas de futuro importat ꝑter iudicium exq

rei

rei postea pro defuro vera non erit antequam rei postea erat, idhoc ipso qd futurum involuat exam postea veritas propositionis de futuro vera non est ante exam rei, qd est omnino falsum, l futuri non impetrat crastinam exam, sed aliqd dependenti connexum cum illa. Ergo amplius aliqdo debet verificari qd res erit, et b debet verificari qdo res iam exiistit, l qdo solum exiistit aliqd connexum cum exa rei. Si l[?] manifeste repugnat, quia illius verificativum debet esse aliqd dependenti connexum cum rei exa.

Denique probatur 3°. Veritas obiectiva futuri contingentis est eterna, et indefectibilis contra D. Thom. 1. p. q. 16, art 7 ad 3. imo contra Aug. lib. 2. de libero arbitrio cap. 8. et 12 et contra Anselm. in Monol. cap. 17 quia ipsummet esse futurum aequo sua veritas obiectiva distincta est perennis toto tempore futuritionis.

Si dicas loqui D. Thom. de veritate fli iuditii non de veritate obiectiva futuri = contra nam loquitur D. Thom. de veritate creata de qua negat esse eternam, sed veritas fli creata non est eterna, quia nullus sit intellectus creatus ab eterno quia non loquitur de veritate fli, sed de obiectiva = contra D. nam ratio cui innituntur Patres est quia si veritas inciperet ante illam inceptionem non esset verum id, qd adveniente veritate verum denominatur qd ipsi reputant inconveniens, at inconveniens non est qd veritas fli incipiat, et qd ante inceptionem illius verum non sit qd postea per ipsam verum denominatur, quia non loquuntur de veritate fli.

Si 2 dicas a P. P. dici veritatem creatam futurorum esse eternam quatenus ab eterno conciperetur propositio illa affirmans esset vera qd est futurum esse ~~eternam quatenus ab eterno conciperetur pro~~ ~~illa afirmans esset vera qd est futurum esse~~ ab eterno verificative, etiam fli = contra Neque intelligi veritatem futurorum esse aliquo modo eternam

nisi

nisi ab æterno dete sunt, ut si ab æterno inciperet propositio illa esse vera sive vera quam falsa, imo hoc est futurum esse æternum verificatiue, dari nempe ab æterno rationem, eaque aut sunt ut adocya a parte rem esse fu
ig talis affirmatio vera erat, ergo saluari neque quod veritas futurorum sit aliquo modo æterna sine aliquo in quo futurum ipsa existat.

2a. cum
eius detractus nequeat a causa indifferenti prouenire quomodo stabit veritas et falsitate ab æterno in hac propositione res erit nisi causa (subiectum sit a quo prouenit veritas) sit ab æterno detrata, quod si dicas esse detratum n. ii et phie, id obiectiue, etenim esse cognito petitur manifeste pri um; nam inquiro vehementer quod extra obtiua detrata gaude at futurum: extra namque obtiua, seu esse cognito futuri indiget detratiuo ad extra, non ab ipsa potest prouenire detratio veritatis, sed potius ipsa sit ab alio detrgda.

3a. 3. Si veritas obtiua fu
ri non est aliud crens ab æterno, id existit tantum de futuro, sequitur quod nulla sit copula media qua proprie accepta possit de rebus affirmari futurio neque enim dici potest res est futura ly est proprie accepto ut 3a. rii concedunt nec potest dici res erit futura, ut etiam ipsi admitunt, et merito nam tempore sequenti non veri ficabitur de re quod est futura quod est nariy ut de presenti possit verificari quod res est futura, seu incipit esse futura: si primum futuritio est ab æterno quod nos intendimus. si secundum, ergo futuritio futura erat nam quod incipit futurum erat, quod non admitunt ~~contra~~ ~~rii~~ siquidem negant quod aliquid erit futurum, ergo si aparet ssus in quo futurum affirmari possit de subiecto media copula proprie accepta si futuri veritas de presenti, et ab æterno non existit.

§. 3.

Proponuntur obiectiones

Obiicies. 1. Aug. lib 17 confess. cap. 20 dicen quod proprie

non.

Nonii Tria semper id abusive tantum sit, presens, preteritum et futurum eo quod alibi praeterquam in anima non video (inquit) presens de presentibus, presens de preteritis, presens de futuris; ergo Sanctus Aug. nullam realitatem de presenti imputat.

Resp. neque eorum nam Aug. in alegato capite duo docet 1um est quod nec futura sunt, nec preterita, 2um est quod nec proprie dicuntur tempora sunt tria, nempe preteritum presens, et futurum et utrumque est certissimum sed ad rem nostram nihil impertinens nam in 1o dicto vult S. Dr. futura pro maali, idest res futuras nondum existere de quo quis dubitet? in 2o vero sic intendit preteritum et futurum non esse species temporis, sed differas quod etiam perspicuum est quia non sunt entia, nec species, sed alicuius entis terminum temporis. Ex quo non licet inferre futuritionem non consistere in aliquo presenti extrinseco et disto tum a rebus tum adutroe cui postea coexent.

Obiic. 2. res constituitur futura praescindendo ab eo quod de presenti detur aliquid constituens ipsam in esse futuri, ergo forma constitutiva futuri non est aliquid presens; ant. probatur 1o. quia positis per esse carea exe in hoc instanti et exa in instanti sequenti res instituitur futura, ergo ut futura constituatur nil exigit de presenti. 2o. res est futura per esse per hoc quod illa est posterior respective ad instans presens, at sic est posterior praescindendo a quolibet existente de presenti, ergo praescindendo a quavis forma de presenti datur futuri constitutibus = 3. recte stat Petrum dari odie, quando aliquid presens praecesserit heri; ergo recte stat Petrum dari cras quod aliquid presens odie praecedat, sed hoc ipso quod detur cras est futurus eo idem quod prius = 4. res ut nunc sit non requirit esse ergo ut nunc sit nunc id postea non requirit esse nunc, sed postea, ergo futurum non requirit esse de presenti.

Resp. futuri n, e,

esus

ctui pseni p. non requirit fram psentem. 2°. ut requirat ad ess
tig rei aliqd abipsa disty qd debet eius Exq tm psentia non
consistit in aliquo disto ab exa rei p tempore iam Exenti: o,
ut requirat ad futy aliqd abipso disty illud debrans adesse
dum postea enim futuritio non Isistit in aliquo disto ab exa
rei p temp.e nondy Exente: Denique p.o ans non pot ali
qd psenii constituere Isiy futurum ita ut consius sit subtum
denominaois, et illud pseni sit fra denominans, siue Istituens
consiy in esse futi p. futurum non constituitur ut p fram,
p aliqd de psenti: Ans p.a consius non est subty denominois
ut polis qd exre pat, nec ut futurus nam subtum antece
dit et disting. adeqte afra, consius a ut futurus non disting.
afuturitioe adeqte, p nullo moo est subty.

Resp. neg ans: ad

1.° obj. neg ans qa rem ee futq non est flr rem hodiè non
Exere, et exere crai, id est rem odie non exere, et Exere odie ali
qd Inexum cum eo qd Exat temp.e seqnti.

Et si dicas 1°. repugnat
rem odie non exere, Exereque crai, et non esse odie futu; p po
sitis pciste carea rei odie et illius Exa crai rei exit odie fura: 2°.
id sufit ut odie sit rei fura qd sufit ut crai infalibr Exat, id
Ex supositione qd rei crai Exat, rei infalibr exit nam si rei ex
suppoe qd e, nario est ita ex suppoe qd exit infalibr exit p
rei hodie non Exens Ex supositione qd crai Exat p hoc pcise
oino alio secluso exit iam fura.

Resp. dist. ans repugnat
Exui troxy neg. ans repugnat Arguitiue conc ans; et neg.
cog. repugnat rem odie non Exere, Exereque crai, et illam n. ee
furam, n. qa carea Exq hodie et Exa crai sunt Istitutiua fu
turitioi Id qa Exq rei crai esst.a pcedit decey inquo flr con

siu

sistit. futuritio et posito Verisimili ponitur homo n, q verisimile hoc
costituat, sed q verisimile suponit reale uniquo fuer consistit homo.

Ad
2m Replicam dist. min ex supoe qd res cras exat est infallibilitr
futura hodie si hodie exat aliqd infallibitr cnexu cu tali supone conc.
min: alias neg. min si enim nil depsenti exat connexum cu
illa etiã si suponamus qd suo tempe exat exet futurio nul
la pcedenti hitudine ad talem exam, qd non sufficet ad futuri
tioem, nam futuritio non consistit in exa postea, sed in eo
rone cuius res postea exet, n. enim res est futura, qa exit, sed exit
qa futura est = Nec valet si dicas res que depsenti non
existit si postea exat et ex hoc pcisse exit saltẽ actu; e exit
e est futura pscindendo abeo qd depsenti detr aliqd cnexu
cum illa supositioe =. Non inquã valet qa non seqr exit actu; e exit
nam argr non ab inferiori ad superius, sed a diminutiva ad spe
cificativã, l ab impropria ad ppiam significoem; illa namque par
ticula actu est dictio diminuens, l alienans verbum exit, ng
destruit verite fuxi cum destruat omnem connexionem ante
cum exa crastina, significata tamen p vbum defuxo ppter conueni
q cum illo in non exendo depsenti sed postea, sic homo pictus
et pictus destruat veritem hois significata p ly homo, significatr
ppter aliqualem hois picti cum uero homine pportionem.

Ad 2m
pbs neg. mai; quam arguens suponit ut certam, et nos ut apte
falsã reiicimus, nam res est posterior respective ad tempus pres
p exam, et non est futura p exam crastinã, sed p aliqd hodie
exens conexu cu eo qd res cras exat.

Ad 3m tranceat cons ex quo
non seqr verificari qd aliqd exit l futurum est cras, qm odie ali
qd prium pcedat, nam ut aliqd exat cras necesse est exa coexis

du

durationi crastinae quae ipsa dicat rem ut erat, ut aliquid sit
futurum cras requiritur quod hodie sit infallibilis existentia crastina, et negatur
esse infallibilis hodie nisi ratione alicuius frequentis dependenti connexi cum illa.

Ad 2um contra 1am consequentia negatur minor subsumptam quia esse futurum formaliter
non est non esse nunc, sed postea, id est nunc detractum ad existendum
dum postea = Ad 3um distinguo antecedens: ejus formalis futuritionis
non est praesens ut quo concedo antecedens; ut quod nego antecedens, idest subjectum
cui afficit non denominat praesens, id futurum est tamen ipse
quod praesens; nec mirum quod cum ipse praesens sit rem denominet
futurum quia est detractio praesens causae ad dandam existentiam rei
de futuro, sic politas ejus formalis est praesens non ut quo quia rem non
denominat praesentem, sed ut quod quia politas non est dependens
sed dependenti: sic 2a intentio generis in quo est genus; quia
subjectum quod afficit genus denominat, et ut quod de specie, quia ipsa
ipse est quaedam species universalis; sic tandem ejus formalis
albedinis est praesens, non ut quo, quia albedo nec denominat
nec constituit rem praesentem, sed ut quod quia ejus ille consideratus
ut res quaedam praesens est.

Ad 4um nego consequentia, quia praesens, et futurum conveniunt in eo quod neutrum est omnino indifferens, sed unum est detractum
ad existendum nunc, alterum est detractum ad existendum postea, sed differunt
in eo quod praesens per aliquid actu individuatum sit per existentiam dependenti
detractam ad existendum nunc: quocirca ad sui constitutionem aliquid
aliud non exposcit, futurum vero cum ipse nondum sit, et ejus existentia crastina nondum sit non, potest per aliquid actu individuatum detraxi ut postea existat
quare petit ad sui constitutionem in esse futuri aliquid aliud sibi
extrinsecum.

Ad ultimam nego antecedens: ad probationem nego consequentia quia licet ipsum non sit
subjectum futuritionis ut futurus, nec ut politus, et tamen subjectum communis ipse

sic

sic subtj exp non est essa ut exens, nec ut polii, sd essa in se
et subtj quqtitis non est substaa, ut extensa, nec ut indiuisilis
sd substaa maalis in se, lt enim in actu non dum exente
non dicta mey rei inita polem, et futy data tn mey precisionii, cy
utque status futurio ilt, et politus accidat consu: ę subtum
dicte denominoii consius futuu, non ut futuus, sd in se lt sub
tum quantitii est substaa extensa, n, ut extensa, sd in se.

Dices
consius non dum exens, et precindens a futuo, et a poli non disting.
ab ipsa futuritione ę quę sic non est subtj futuioii: ans pr
consius in illa precisioe non est consius rr acceptus, sd est consi.
signaté, l obtiué, sd consius signaté l obtiué non disting. a fu
turioe ad ipsum rrata, st nulla rei signaté sumpta distin
gr. a signo reprante; rei enim signaté accepta nil est ali
ud quam rei in suo signo; ę consius in illa precisione a sua fu
turitioe non disting.

Resp. neg. ans ad pbd neg min, l dist
Nulla rei signaté, l obtiué accepta in sui reduplicatiuo dist
a signo reprante conc min; in sui specifico neg. min: nam lt Cesare
duplicatiué, et ut in Imagine sit ipsamet Cesaris imago; tn qui
p illam repratr specificé acceptj ab imagine distingr rē. et extri
cé denominata repratus, ab illa stat ę consiy futy in illa preci
sioe impta re futy non exercité, sd signate et qd ab ipsa futurioe
sit distintus.

2. obii. iste ppoes: Ante xptus est futuus et Ante
xptus exit exens significant idem; sd 1a non significat ali
qd depienti; ę nec 2a: mai pat clum ex regulis gramatice xa
quias idem significatur p futurum indicatiui modi, et p participi
um defuturo. Sum qa qdo afirmo qd Ante xptus exit a fro
Ante xptj non depienti, nec depretexito, go. defuturo, ę a fro ante

xptj

Xpty futurum esse; id hoc ipsum afirat ppoo illa Ante futurus est; quia pdictae ppoes idem significant:

Omisa solutione illorum

dicentium istas ppoes non esse equipolentes, ut Xo. Philos. non equivalenter futurus est quia incedere, et incedit. Respo illas esse equipolentes, et significare idem equivalenter, non fle, seu ex modo enuntiandi qualiter utraque significet rem extituram esse; cum hoc tamen discrimine quod 1a significat in recto, et expse futurioem quae est pteris Inotata exa quae est futura. 2a vero significat in recto, et expie exam quae est futura Inotata futurioe praesenti, ut homo et psona humana equivalent, aliter tamen significant: nam homo significat naturam, et Inotat suppositum: psona vero significat suppositum, et Inotat naturam. 2a quam doctrinam non obstant pbaoes Antes. non 1a nam grammaticorum regulae solum tradunt illas ppoes esse equivalentes; nec 2a ingt dico res exit afirmo conssum defuturo; non quidem enunciando directe futurioem ut Inrigit quando dico res est futura; sed enunciando expie exam postea Inotata pteris futurioe, ut cum dico album expimitur albedo; corpus vero, l subiectum tantum modo connotatur.

Sit consectarius seq. ex hac solutione nullum verbum visi de praesenti, sigdem etiam in ppositionibus de futuro afirmat aliquid de praesenti exeri, illud esse inquo veritas ppositionis consistit; quod est falsum. q. 2o seq. quod hae ppoo conssus exit ultra sum futurum afirat futurioem prentem, quod tamen implicat, nam illa ppoo. prisse afirat conssum esse futurum, sed qui prisse afirat conssum esse futurum solam futurioem afirat q. q. fata ppoo ultra futuri esse futurum solam futurioem afirat. coa pat nam si afirare solam futurioem conssum de futuro non afirat. coa pat nam si afirare solam futurioem afiraret conssum de futuro, iam conssus de futuro Iitituereit futurioem; et non sola fra deprenti. 3o in illa ppoe, Iienuuexit

iv. tius

inttu afrat defuturitioe qd est, et de conu qd erit g afrao ut trata ad Juy nil imboluit depsenti, alrai ultra afizmoem priorg depsenti imboluerit ppoo illa afraoem depsenti; g cum afraxi qd rei exit sit afraxi roem prialem obqm exit, ilt futuritioem stat afraxe furioem nil inuoluendo depsenti.

Resp. neg. sedq nam Verbum de depsenti petit qd significet actioem, l pasioem ut exentem depsenti duroe et si plura Vba que significant actioem, l pasionem ut Exentem duxoi non psenti, sd fury l ptexite; qd à Vby Innotet aliqd depsenti nec sufit ut illud sit depsenti, nec tollit qd sit de ptexito aut. furo.

Ad 2y R. dist. ans ultra futuritio em afrat Juumtesse fury afraoe adeqte dista abeaque trata ad futuritioem neg ans; dista in moo afrandi conc ans qamorus meo Verbo exit non duplici, sd unica afirmoe gtur in conuy desuro F nota futuritioe depsenti, st in hac ppone Patr existit unica afraoe fr tr ad Exam Patris Jnotata Exa filij, illa tn afrao equivalenter est 2ex qa equiualet 2ci ppoi, quary una furioem, altera Juy desuro afrat: st hec afrao Patr existit equiualet 2ci ppositioi quary una Exam Patris, altera filij afrat Exq: Ceterum st iste ppositiones; Patr Existit, filius existit, non distinguntr adeqte ex parte rei afrate, sd in moo afrandi, quat 1a afrat Exq Patrii Jnota Exa filii. 2a uero Exam filii Jnotata Exa Patri ita ppositiones iste rei est fura, rei exit, non diuguntr adeqte ex parte rei afirmate, sd in moo afrandi quat 1a afrat futuritioem depsenti Jnotato Juu furo. 2a vero afirmat Juum desuro Jnotata futuritione depsenti. Pe qdo di qui afrat Juy esse fury solam furioem afrat dist. min. solam furioem afrat in recto conc; de Jnotato neg. min. qa futuritio pot pscindere ab ssu furo, Vt atro hitudinis, neg. Juus furus afuturitioe ad

† fle neg. ans, equalenter inclidit vltra furioem afrat Juyee

ipsum trata; et nec Patr a filio, nec filius a Patre ut a Sto. hitudini pscindunt.

Ad 3. Resp. Arg. laborare in pquo co nam in tis in Vbo exit duas afraoes fli diitas, deinde afraoes, qq Vby exit equalet icipit ut adeqte diitas, cy tm dii tio illary solum sit penes moy afrandi in recto, l in obliquo, tn illa ppositione nec datur exit depresenti sine convenire de futuro, nec exit desuo sine furiore auerente. id imitata hac forma arguendi in hac ppoe maa est Vnita fre afraoes demaa qd est maq = Et si arguas, e afrao ultrata ad fram unity maq, imbolut maq unity fre exit mala coa nalia ione nisi qaille afraoes n, dii gunta adeqte, sigdem qdqd imbolvit maa Vnita froe, imbol uit fra Vnita maq, id difexunt tqty penes moy afrgdi in recto, l in obliquo, q.

Obii. 3. pteritio rerum non Ositit in aliquo de psenti, e neq furio; nam fere omnes raoes, qq pbabimus fram Ii titutibq furi esse aliqd depsenti exens, militat in pterito, ng sit e Vby depsenti afrmamus, qd res est fura et it nunc est Very rem esse fuig, ita nunc est Very rem aliqdo extitisse, et tandem si Veritas ppoi defuro abetno fuit, ita Veritas e positioi depterito exit in pterny ani p. dum qanil depsenti datur conexum cy exa rei semp pterito, e pteritio rei non consistit in aliquo depsenti. dum qa ptexio nil e, aliud, quy rem mao non esse, et antea extitisse, e idem qd prius.

Rent aliqui rem esse pterity esse denominaoem extra pvenientem adecro quo Deus Vult qd res modo non exat, et qd extiterit antea = Sd 2a ideo fury exigit aliqd depsenti ptr saxeq rei nunc, et eius postea exam, qa posita causa rei ante exam non adest su ficiens detrao ad exendy postea, sd quglibet rei seclusa

fra

fra depenti est indifreni, ita ut desuno san posit Existere quam n. exere, sd hec rao non militat in pterito, nam postea carea rei p ipsius exam non est indifreni ad fuisse, et non fuisse, omni enj alio secluso impole est fuisse, e pterity pre lo qdo nil exigit depenti pta caream rei post ipsius exg.

Rent alii 2. pterioem impltare depenti suy Verificatiby nempe carentiam rei pterite dictaté 2notgtem exg rei que fuit, et illam in tej rce suponentem; Et si abeis petas, quare non dicemus caream rei fute intrè 2notare ipsius exam, cum eadem sit carea rei siue extiterit, siue extitura sit? Rent has careas ee diuerse ronis qa carea rei pterite est cy repugnaa ad exendum rei enj que fuit nalita non pot exere; carea vero rei fute non est cumtali repugnaa, sd potius cum indifra, nec est nobis dubium pbaoes eiusdem fre p ordem ad diuisas caas, nam macule pectorum que priuaoes sunt eiusdem grae disfunt xa. diuientem caary, xa dicta pecta actualia, dug. qd carea rei fute, et carea rei pterite dicit ordinem ad decisionem rei, l ipsius destructionem, ad que non dicit ordem carea rei fute.

Sd adhuc tm subsistit Vis argti: nam qdqd sit demodi pbaoy diuisite, phe tm eiusdem roie si oes caree si eande frq removegt, nam phe logdo eadem est nuditas, eius que prius vestitus fuerat, et eius qui nugm vestes huit, et rao est nam caree solu 2uenit pervie qd dy est fra removeat, qd vero rei pieuit, l non peeierit omnino accidit illi sd accidit tenebris, qd peeierit bequata lux, et hoc solum pre convenit illis, qd dy si lucem removeant, p eiusdem ronis quo ad intra est carea rei pterite, et carea rei fute.

Resp. p ad argty aliqd adendo ad pdictg solutiog nempe hanc ppoem rei est.

ff

oterita verificari in ppria acceptione depsenti rone alicuius qd depsenti existit, et rne careg, et rone repugnae adnego em rei ut coexentem duroi pterite rei enim quandiu est nece se est esse, ac prinde in instanti in quo existit non soly ponitr exa rei sed ponitr impolitas, ut ptiye n exat. qui impolitas exquo res sel existit in illo insti pmanet in poetuy q^a semg est impole qd rei in illo insti non extetexit, carea a rei cum pdicta impolite est aliqd depsenti connexy cum eo qd rei fuerit; acp in de sufficiens ad verificqdum hanc ppositioem res est pterita.

Dices

p. sit pteritio saluatr sine aliquo positiuo depsenti, ita et futuritio, neg. cog. Sum q^a futuritio est carea exe rei postea, rei enj exit qa fura est, et negao non pot esse carea exe. pteritio uero non est carea exe que pcesit sed efui: illius, non ideo rei fuit qa est pterita sed estuerio est pterita qa fuit, et negoi minime repugnat esse efum, l vestigium relicty ex exa pterita. Sum qa exam rei fure nulla negao pcedit Inexa cy illa qd qd enim rem fure pcedit in differens est adillam et eiusius careg, exam uero rei pterite subseq. negao Inexa de eo qd rei extetexit.

Secunda Conclusio

Forma constitutiua futuri est omnino extrinseca, et rr. adaedita. pat ex dictis, nam fra constitutiua futuri existit de presenti tempore futuritionis, nil initus rei fure existit de presenti, g.° fra constitutiua futuri est qd extrinsecy rr, et adeqte dicity rex fura.

Dubium V.

Vtrum frma depresenti existens constitutiba futuri sit ipsamet caa put determinata adefectus pductioe?

Con

Conclusio est affirmativa, cui subscribunt Discipuli D. Thomae uno, l, altero excepto, et probatur 1. ex D. Aug. lib 6 de Genes. ad litteram cap. 19 dicente: Deum futura facere nil aliud est, quam earum causas praeparare, et trac 68 in Joan. Deus fecit futura ea quae sunt contingentia, dicet etiam noster Idem Ang. Precep. pluribus in locis; praesertim in 1. dist. 38 q. 1 art 5 dicens: Deus ab aeterno non solum vidit ordinem sui ad res existentes potestate ex quo res futurae, sed ipsum esse rerum intuebatur; et q. 14 art 12 ad 1m cum dicit hoc est futurum designat ordinem, qui est in causa illius rei ad productionem eius et insipienti art. in corp. alio modo potest considerari contingens ut est in sua causa et sic consideratur ut futurum: et infra q. 16 art 7 ad 3. illud quod nunc est ideo futurum fuit antequam esset quia in sua causa erat ut fieri posset: idem habet 2. 2. q. 171 art 6 ad 14 verbis praecedenti dubio relatis.

Conclusio ex iam dictis, ita constitutiva futuri est aliquid dependentiae, connexum cum eo quod res postea erat, ~~sed dependentia nil est propterea~~ nisi praeparatio, et determinatio causarum; ergo ita constitutiva futuri est dicta praeparatio.

Dices 1o. cum aliquis quoi supposito nomine citat Herrice ubi supra num. 86 praesentem futuritionem nil aliud esse quam illam respientionem scientiae divinae res futuras intuentis.

Ad 1am nam haec scientia est practica, vel pure speculativa, si 1a ergo futuritio consistit in determinatione causae ad productionem eius, quia scientia practica Dei est causa rerum, et factiva sui obiecti, si esset pure speculativa, ergo supponit futuritionem rerum ac proinde futuritio rerum, non in tali scientia sed in aliquo priori ad illam debuit consistere: patet consequentia nam scientia speculativa non est causa sui obiecti, sed illud supponit, et ad illud ex aliquo priori exeunt saltem obiective de

5

tratur.

Si dicas hanc sciam non esse factibg rerum, dare tm rebus detroem in verite in genere cae flu intaminice isti scientis = 3a nam scia practica, eque suy obty non suponit, id in aliquo genere cae dat illi esse, id abstrarir nullat, admitita qd scia futurory sit practica, e talimmia in nullo genere cae dat esse pobto, i. futo.

Nec favet huic modo dicendi D. Aug. vbi supra dicens qd deprerituri, memoria prens deiectui expectao. Nec D. Isidor. lib. 1. de summo bono cap. 9 dicens tria ote rita, ista prentia, et fura, in animo tqty invenirei cogitat. Ex qq verbis videtr inferri froam aqua denominatr res futura esse mentis repientoem.

Non inquam favet nam D. Aug. et D. Isid. loquuntr de futuro p maali, et in se ipso, et put aiua iaa diig. qua roe. Very est qd illum est prens in aia, et obtiue, hec tm picia non est que rem in ee fure Jituit. ut sit condio maria ut futura denoma.

2. impeprata iste modus dicendi ng pcedit in Jieger ad pria ip fesorq. scie mee, eo enim ipso, qd futuro in scia consultat, iam diuina mens non dephendit, qd posito auxio exit detrate Jsius, qd exit lga 3a dictoriy eius non erit. Vl. tq veritas obtiua, qug lex 3a dictionary exit otiosa adq. sentem Jtrouersiam; Deinde q si consistit futuritio indi na scia consega qd dina scia, aep consciura liztus, inevitabil. ob aliqug supp. anobis inevitavile = tandem sega detratibus scie mee non esse rerum cony, id potius rei consius detra tiby esse diuxig sciams ac pinde, tm non videret suum, q exit, id fury esse cony, q Deus illum cgnit; hec a aqud Da. rios ii intuenia, vt euextentia penitus funta qq scie Jaiona

tory

tory machina nititur: g. non nisi in illa ad pp̄ria gr̄ia pot
p̄dictus modus defendi.

Dices l. sciam dari esse constitutibq
fuxi in Rone Veri flr, l fundamntalitr, n. Vera fuxi in roe
Enti: fuxioem entitiuq vocqt fuxioem ex parte rei 19 et
inditam ~~axe~~ ~~Vera~~ ~~futuxi~~ ~~in roe~~ ~~Entis~~ ~~fuxioem~~ ~~entitati~~
~~uam~~ que fuxa est futuxioem flēm in esse Vexi dicunt
esse Verite aus affirmantis fuxioem entitibq; fuxioem uero
fundamntalem in rone Veri dicyt esse funty certy ad indi
cqdy Vere dari fuxioem in rebus; alunt g. rei strittus fu
xas funtalitr in rone Vexi, p qdlibet infalitr connexy cy fu
xioe entitiua ut pid qd connexy est cum non exa hodiernā
consus crastini, coniumtum cum decxo eficaci Dei de illo, l
coniuntum cum scia Dei Videntis. exam consus crastini
l funty cuy noa est Vera de eodem au que crai incipi
at qa omnia hec ss connexa cum futuxioe entiua, acpri
de ii funty certy ad Vere iudicqdy dari in rebus.

Hic tm
dicendi modus plura inuoluit a Verite aliena, nam in iu
nco in re aum conentem fuxioem entiuq Vocat flem fuxioem
in ee Veri: aus m, n, nisi p summam impp̄rietem: sortitr nome
obtr., nam aus afxans cuxiy, non dr cuxius flis in rone Vexi
nec aus conens: p quinn, ~~dr~~ p quis flis in rone Vexi, g non eit
cur aliq sibi lixe. putet. Vocare aum conentem fuxa fuxios
flem in rone Vexi.

Nec melioxi titulo tribuit funty ad
Vere iudicqdy dari fuxioem in rebus, nomen fuxioni fun
damntalis in rone Veri; cum ex alia parte arexat huius
modi funty esse qdcyque prāty exeni temp^e fuxioni connexy cy
eo qd xei postea exat, qa non qdlibet praty connexy cy exa xei

obs.

16

pbenique funty adVere iudicqdy illam dari dr exa funda
mentalis rei in rone Veri, alias vlma dispoo adfram, etope
roes ab ipsa pcedentes ipsi Vsque correlatiua poss dici exa fun
damntalis rei in rone Veri, quem tm troxy abuiy nec rao, nec
Vsus pbat, g non qdlibet connexy cum eo qdres postea erat, sto -
sit funty adVere iudicqdy dari fuxioem in rebus est futurio
fundalis in rone Veri sd Vocy improprie satis.

Ex spero adrem
nam Chri modi dicendi intendit fuxioem entibq non esse funty
ad Vere iudicqdy illq dari ~~fuxioem~~ in rebus, ~~atqde tale fundaty non~~
~~subsistere pstindendo a predicato~~ dependi anexo cam exa postea
l fuxioem concedit entiuq sufficere, pfunto; et insup adit qdcyqz
praty pcens Irrexy cy fuxioe entiua pber funty adillq Vere a
firmqdq = Si dicatr zy Vltra improprietem nup obtam incurrit
Vitium in utilitis, nobitis, siqdem hec fuxio recentr excogitata
ad nihilum Valet Vltra; fateor qdcumque pcens cum altero Irrexy
esse funty ad Vere iudicandy de alterius. Exa nunc, l post
tea, sd Ex hoc nil ad rem, in qua indagamus 29 fuxioem
ly que funtum ut Deus Vere iudicet dari in rebus pdicty fuxioe.
Si

dicatr 29 ut debet (ne nil sub tot Vbis alerri Videatr) in primis
falsy est fuxioem entibq non esse funty ad Veri iudicqdy ipsam
dari in rebus, Bum qa si ens est Verum, quat iudicatr iudicio
Vero, lqa pbet fyty ut sic iudicetr, ita fuxio est Vera, l quat
iudicatr Vere ipsam dari in rebus, l quat pbet funty ut ita
iudicetr, sed ens pse ipsum est funty ut Vere iudicetr dari.
Tum qa rao apriori Veritis Chris ee ~~[illegible]~~ funty ad Ve
re iudicqdy dare illa, id fuxio entiua est rao apriori Veritis Chri
ea ipiq, g se ipsa est funty ad Veri iudicqdy dari in rebus. In
sup qa posita pcise in rebus fuxioe entiba, aut afirari illq
dari

* neqt, n, ee

dari est Verus ƒla, cujus subto conformis, ē inibla, et nuda ƒunde Entitia data ƒunty, ut ēdicty iuditiy ƒerat initl.

Deinde qd non qdeyq. praty preni Inexy cum exa henda est ƒuntalis ƒunio; pᵃ 1. qa ƒuntalis ƒunio est ƒunty iudicata dari ƒunioem entibq, id non qdeyq preni Inexy cum exa henda est huius moi; nq intra hec quæq si alii priora, imo Xᵃ ƒtraxioi quædam si prentia temps ƒunioii, quædq vero incipiunt temp. cui coexistit rei qdo est preni, ē non qdeyq preni (lt. Inexy) est ƒuntalis ƒuturio in rone veri.

2. hoc precios ƒti tueni ƒunioem ƒuntalem inesse veri non est scia dina, l'aliqd conieunty cum illa, nam scia p aliquo priori saltim rois su ponit ƒunty ad vere asrgdy entibq ƒunioem, ē neqt scia cons tituere ƒunioem ƒuntalem = Quod amplius consro ƒunty ad uere iudicgdy n, iviy iudiy id aliqd obtiue detrans initty ad aiy veritis, id scia dina siue illa est abluta; et lita, siue ƒdio nata, et media est ipsummet iuditiy, et non detrat obtiui intty ad aiy veritis, ē dicta scia non est ƒunty ad vere iudi cgdy ac subinde non est ƒuturitio ƒuntalis in rone veri.

3. dina (a) scia scientim medᵃ cum sit speculatiua suponit qdqd expte obti reqᵃ ad illud cgnendum, et ad vere deillo iudicgdum, id obty scie meę Xᵃ ƒtraxioi est ƒunty condionaty, et ad uere iu dicgdum illud esse ƒuay requirita ƒunty ie tenens ex parte obti, l identificaty, l conexy cum illo, ē suponit scia mea n, so ly ƒuay entiue, sd etiq ƒuty ad vere iudicgdum dari in reb. ƒunioem: [illegible] obty scie meę est qd ƒiui exit sub hac, l illa conditione, l qd conexus eet cignexeta condio, id qdeyque dicas semp ƒurq condionaty est obty scie meę. Cum qa vtrumq. est idem ƒilissime nimiry Petrus conuentiet si vocetr, et Petrus conuenti

ret

ret si Vocaretur. tum qa iuditiy de Vtroque obto est futuro flii in rone Veri. tum etiā qa futury condionaty est obty ali cuius scię n. naturę, nec libę, ẽ medię.

Denique si obty scię me dię non est futury condionaty, dee. qd tuus erit. si ponatr condio, ẽ futury ad Vere iudicādy ~~eorumq futurum~~ condionaty eet tale obty scię medię nempe qd eet conuus si poneretr condio, non vero scia media, sd tale obty non est aliqd depēnti, ẽ futurio funta lis non est aliqd depēnti. 2ª. coa patet ex dictis sup. et 1ª. ex qti ng qa prius conexy cum conclusione, est suficiens funty ad Ve re iudicādy de 3clusioe, ita tm ut cognitio prię sit soly condio ipsy Ve ro funty constituat, sd obty illud scię meę sustentr conectitr cy futuro 3dionato, ẽ isto scia medª. requiratr ut conditio, n. tm constituit ipsy funty, ac pconś nec constituet furioem funtalem in rone Veri.

Dices 3. cum Suar. ubi sup. fram exentem depēnti qua futury constitui tr consistere in transitu, l quasi Tendentia rei ad esse qd het in caa adee qd aliqdo inse hitura est cuius Tendentię funty e. esse qd esus het in caa; 3trarius vero est esse aule ipsius esus in sua et si abipio petas qd sit hęc Tendentia; cy non sit hęc caa ipsa, neque ei? detrao, neque tandem esus in seipso. Ret in mente Dei ẽ obti cia prentia qm esus ille het in ętnite rone cuius Veritas illa ad mody potentis cgnitr quęuis in ordine ad nos denoetr fura im Varias tē poris difras.

Sd 3ª. ordo ille qui fury constituit est esse obtiuy rei in mente dina; ẽ funty illius ordinis. l tendentię, non est esus put in caa, sd in seipso: pª. coa esus obtiue exens in mente Dei est esus in seipso im sua prāta, et indistinctus a seipso, ut eo exente tē pore futuro, esus vero ut in caa est esus uixlitr, et abipia caa in distinctus, sd funty pdicti ordinis est esus. qui ablute prens est

in

in mente Dei, & futuri talis ordinis est essentia in seipsa; Min ergo fut[uritio] illius ordinis est quod ab obiectiva presentia in qua talis ordo consistit denominatur, id quod obiective presens denotatur e, essentia qui obiective est presens ergo.

2º. essentia est obiective presens, ita ut nullo modo sit presens extra Deum nec in se nec in suis causis, l e, aliquo modo presens extra Deum si 1ª talis presentia obiectiva exit eius ratio, quod tamen Deus non fingit, si 2ª praeter presentia obiectiva datur aliquid presens extra Deum in quo possit consistere futuritio.

3º huius presentiae obiectivae in mente Dei debet assignari ratio l futuri extra Deum ~~nec in se nec in suis causis~~, id hoc nil e, aliud quam ipsa rei futuritio, & futuritio non consistit in ipsa obiectiva, sed in aliquo priori adipiscenda. Maior probatur nam essentia in se est indifferens utrum erat obiective, et ut erat quam non minus posset esse obiective non erat ipsius quam erat, & debet assignari ratio l futuri cur potius sit obiective presens unum quam aliud; & ~~debet assignari ratio~~, &. Min vero ex eo constat, quia ratio ob quam potius erat, quam non erat est presens obiective non potest alia esse nisi quia essentia in sua duratione exit potius quam non exit, quo certe et si non dum existat iam intuitus divinus per suam efficaciam illum attingit ut presentem, & futuri hoc nil est aliud quam ipsa rei futuritio.

Dices 1º. illud presens quod futurum in esse talis constituit non esse determinationem causarum sed esse temporis presens, et ante vere existens per propriam durationem, l esse careo propria durationis in se, id durationis quam aliquando mensurabit per propriam existentiam, l esse careo propria existentia cum ordine adipiscenda de futuro hendam.

Sed 3ª forma constitutiva futuri destruat rem a qua posite ad status futurioris, ioiamque diriguit apoli. Ad nulla ex assignatis in solutione hoc valet praestare, & in nulla ex illis consistit futuritio: probatur min. Tempus presens, et carea propria durationis

xoú, l exa imie sumpta non pot disguere fury apoli ut dere pát; siq
dem Stan tempus prens, qug carea duxoú, et exe Antexpti in ai
ferea is ut ipie sit, l non sit, idnec disgunt fury apoli ut dicyt
ordine, ut 3notat, l ut pcedyt exg hendg, p nullo mod pos disguere
fury apoli; nisi p.ª p. 2ª parte nam tempus prens (etidem dicode
carea) exie non dicit ordem preq, ne 3notat exg hendg, p ut posit
rone 3notaoís disguere fury apoli assignari debet funty, et rao ob
qug potius 3notat, quam non 3notat exam hendg.

Si dicas roz
esse ipiam exam hendam: 3ª 1 exa henda non est id erit
p. non est sufiens rao ut depnti tempus connotet illam: p.ᵒ coa ng
xª moy dicendi, quem impugnauimus, denominao pueniret afra
depresenti alias nec p constituendo futuro opus eet quærere fram
depresenti = 3ª. 2. qa si tota rao connotgdi exam hendam
est ipiamet exa quæ exit, p exa quæ exit constituit tempus in
rone connotgti sive dicentis ordem pcedes, id xª hunc moy
dicendi tempus ut 3notans, sive ut pcedens exam hendg 3i
tuit fury, p fra 3stitutiua futuri n, e, aliqd depsti id coalescit ex ali
quo depnti nimiry tempore, et exaliquo de futuro, nimiry exa futura

2ᵒ P. 2

Deluiro futurio flr consistit in eo qd res sit detrata ad exendum
temp.ᵉ prenti, idhec detrao est ipiamet detrao cae adillius pducti
ons; p. fra constitutiba futuri est detrao caary ad ejus pductio
em. Mai pbata manet 3tᵉ pcedenti: Mini uero p.ª detraoem
ad exendy postea non het res futura aceipia, p aiua caa illam
het, non acaa in au 1ᵒ. oirio indiferenti; p. acaa ut detrata. Sus
sus non acaa detrata ut eficienti in exercio, auque influente q.
acaa detrata ut afra extre denotgte: Cetera pat, et ani videta
certy qª res futura neqt seipia transferri depolite adfuturioi staty, id, n,
pot se transferre depolite, aut futurie ad staty exe.

Ad

Resp.^o convenit haec determinatio radicaliter quidem actualitati, sed non ab exa-
futura = 1.º ejus non neque praecedere formam sed determinatio ad exami-
nandum praecedit exq, et talis determinatio non convenit non ab exa binda = 2.º
eadem est forma constitutiva in omnibus futuris, sed in futuris naturalibus, n,
constituit non determinationem ad postea exendum ipsa exa futura, et nec inte-
ligens futurus; minor probatur nam haec causalis est falsa quia ignis calefacit
ideo determinatus erat ad calefaciendum et in futuris naturalibus determinatio, n,
convenit non ab exa futura = 3. causa et ejus sibi invicem correspon-
dent, sed in causa prior est virtus, deinde determinatio ad agendum, et
vel ultimo requisita actio; et in esse prior est politas deinde determinatio ad exen-
dum, et tandem sequitur exa, et exa non est ratio a priori determinationis, et
ut consilium nondum exens possit obtinere determinare invicem, l voluntatem
implicat tamen quod aliquid sit, et prohibe determet et constituat principium in se
ipso existat, et determinatio propria, et realis ad postea exendum convenire
neque ab exa futura.

Denique probatur conclusio ab eo convenit rebus futuritio quo
conveniunt illis politas et exa, sed ista conveniunt rebus creatis non
a se sed a Deo, et et futuritio convenit illis non a se sed a Deo.

Dices
Opositum sequi, quia non exq, l politem habent res creatae non, sed
efective. V.^e politas n, est denominatio extrinseca, neque est idem rem
esse polem in sua causa creatae et nec futuritio est non a Deo, sed efective
nec est denominatio extrinseca, nec tandem idem est rem esse
futuram, et esse in causa ut determinata ad illius productionem.

Resp.^a neg.
cons; et quidem quoad exam est clarum discrimen inter illam
et futuritionem nam exa est denominatio extrinseca quae ut requirat
principium extrinsecum efficiens non non potest convenire nisi ab extrinseco,
futurum vero est denominatio extrinseca quae cum futura extrinsece
non sit neque denominari, nec non esse talis constitutus nisi ab
ex

extrico intra furioem vero et polite est aliqualis disparitas, tamen ad rem plentem est intra ipias in modica conuenia politas irie, du plicita alia intra, et indista arebus creatis, alia extrica et dista abipsis. 1a. consistit in non repugnaa ad exendy. et conta intra tu exe Jvenit rei au et extrinsece in statu uero politi Jue nit illi depoli, l signate, et obtiue = 2a Vero politas conuenit in eo qd rei etig qdo non exit au possit exere, ig. futuritio, et politas Jueniyt in eo qd si futuritio est extra denominao, et rem ab extrico esse fung est idem ac esse incaa ut detrata adiy sui pductioem, et ita aliqua politas e, extra denominao, et rem ab ptano ee pole est idem ac rem esse incaa ut pcisse ponte illg pduce re difunt tame ineo qd nulla data furio intra, ng furio est iua ad exq, et rei qdo intra est iam non est fura data tm intra poli tas qa rei etig exens est poli cum ipii non repugnet exere.

Solbuntur arg.a

Obiic. 1. ex Suarez loco citato, non est idem rz esse fung, et rem esse incaa, vt detrata ergo futurio non consistit in caa detraoe: ans pbo. 1. quia rem esse furam, et rem esse incaa detrata non sunt sinoni mi, ergo intra illa est aliqua diuersitas = 2o. rem esse incaa sua detratg e, caa furiori, p difunt aliquo modo = 3. esse in au est aliquid prereuns, ergo non est idem ac esse furam = 4. Argo cognit caas esse inclinatas ad producendos efus, et non cognit illos esse fu turos, ergo futuritio non est inclinao caa adproducendos efus.

Confr si futurio consisteret in caa detraoe seqr. 1. Dm n. cgnerit certo euen tum furum, nam solum cogneret caa inclinationem, et ex vi maioris inclinationis caa ad vnam partem non seqr. infalibili ter euentus = 2o. seqr. qd aliqd eet fuy, et in tempore non fieret nam stante inclinatione caue potest Deo suspendente concur

sum

sum nonseq eventus. Item quod aliqd fieret quod antea non erat futurum, nam potuit precedere causa indiclinata, sed omnino indiferens, si actum liberum precederet cogitatio, et iudiciu omnino indiferens cc obtum, et cc illius opositum, ergo futuritio non est sola determinatio, l maior inclinatio cause.

R.3 neg ant. ad prob. neg. co ant, homo flr est aial rationale, et tm non si sino nomi iti tri. homo et aial raoale: est tamen diversitas non ex parte rei significate, sed in modo significandi dite, l, confuse: Ad 2.9 neg. ant. nam caa determ.ata est caa eficiens rei fure non vero futuritionis: ad 3.9 neg. conseq. nam piens oponitr futuro, sed n, futuri Ad 4. R. qd Ang. cgnit aliquam futuritionem imqd quat cognoscit inclinationem caarum naalium, non tm cgnit futurioem etiam imqd aus libri, nec futuritioem simpla alicuius efectus sive naturalis, sive libri, quia 1.a dependet abra detraoe voltis que latet Angum, et 2.a acaa 1.a cuius determatio soli Deo, et cui ipse si voluerit rebelare est nota. Ad Cons. R neutrum inconveniens sequi, si loquamur de futuritione simpla, non 1.9 quia Deus non solum cgnit cae 2.e detroem, sed etiam suam, idest cae 1.e detraoem ad quam infalibiliter sequitur eventus in causis vero secundis secundum se sumptis Deus non potest certo cgnore futura ex quo solum seqr qd perordinem ad illas eff.us non sint simpla, et omnibus modis futuri. Nec 2.9 inconveniens seq.r, nam et esse futurum per ordinem ad caas 2.as et in temp.e non fieret, posset stare non tamen esse futurum per ordinem ad causam 1.9 et in tempore non fieri, siliter in ordine ad 2.as non repugnat quod aliqd fiat, qd antea futurum non erat, id tamen repugnat perordinem ad 1.9 causam sine cuius detratione in tempore nihil fit.

Sed Contra opones de

decry n, pot constituere futurum, g nec in detraoe cae pot consistere futurum antec. p.º 1. quia denominao voltis n, e, denominatio futi sed decry ut pote aus dins Volti solum denominat Volitum, g non constituit nec denominat fury = 2º aus non constituit, sed supponit suum obiecty, sed futurum est obty decreti nam per decry Vult Deus, quod res sit fura, g decrum non constituit rem in esse fure = 3. si decry constitueret futurum illud etiam constitueret scia Visionis, nam etiam scia visionis est causa futuri conn. e, falsy; g. et antec. prob. min. Ad non cognit fura in scia Visionis, cum hec scia non sit reflexiua super seipsam, sed cognoscit fura infroa illorum constitutiua, ergo scia visionis fura non cgnit = 4. decry est caa eficiens futuri oli nam futurio est alis quis esus realis, et cuiuscuis esu realis diuina Voltas est causa eficiens, sed caa eficiens non constituit fla sios esus, cum sit principium Extrinsecum: g. 5. res abeo het futurioem aquo het exam, sed exam hent a solo decro, sed etiam a causis secundis, g fra ?tiua futuri n, e, idy decry.

R.º neg. ans. ad primam prob. dist. ans denominatio Voliti non est denominatio futuri f. sm rem, neg. ans. g rationem conc. ans, nam denominatio Voliti solum dicit communem rationem volitionis, denominao autem futuri adit eficaq et caalitem, idest quod res sit eficiatur et in ordine ad productionem Volita.

Ad 2. neg min. ad cuius prob. dic ans g decry Vult Deus signate quod res sit fura neg. ans in actu Exercito, et g Virtualem reflexionem quod res sit fura conc ans. Deus enim directe et in ausignato solum Vult quod res postea Existat Ex quo in re Volita consurgit denominao futuri; sed quia Deus Volendo rem aliquam vult in exercitio se Velle, et ille aus est Virtualiter reflexiuus supra seipsum ideo de-

cry

cium in au Exercito et per reflexionem virilem vult rem ignamente futuram, ut logici dicunt q aum formantem ens rationis illud cognoscit non signate id exercite nam qd directe cognitum est ens reale Ex quo in recognita consurgit denominatio rationis.

Iudicas qd Deus de futuris scivit ab eterno, etiq voluit ab eterno; sed scivit res esse futuras, q nisolum voluit quod postea existeret: Confr decretum non connectitur cum convenientia, v.g. ut exenti defacto, q connectitur cum illo ut futuro, non ut futuro futuritione consistente in decreto hoc enim esset decretum connecti secum; ergo cum futuro accepto intrinsece, et entitative, q datur futuritio entitive distincta a decreto.

Resp. quod Deus ab eterno voluit quod de futuris scivit ab eterno id non eodem modo, nam scivit signate futura, nec mirum cum scientia visionis sub aliqua ratione illa supponat constituta q decretum q voluit futura in au Exercito, quia illa voluntas non supponit, sed constituit.

Ad Conf. Neg. conseq ad ob neg ant, qa scientia practica Dei est virtualiter reflexiva, ac proinde in se ipsa, ut in medio cognoscit futura = Dices, q saltim cognitione directa ut tali cognoscit futura non in se ipsa, sed in decreto, qa ut scientia, et decretum sint causa adequata futuri, et Deus directe cognoscens res creatas debeat eas cognoscere in sua causa adequata; hoc mittitur qdo ipsa scientia non ingreditur constitutionem causae, ut contingit in scientiis speculativis cum q scientia sit etiam causa eo qd scientia practica est n, resp. qa cognitio ipsi nitatur, ut medio, id sufficit pro motibo aliqd aliud connexum cum effectu.

Ad 2. R. qd decretum est causa efficiens futuritionis quod talis est = per requisitum ad causas 2as non vero futuritionis quae talis est per ordinem ad causas 19, haec enim proprie loquendo non est effectus,

sed

sed nec denominatio Voliti, l praedifiniti a Deo, et ideo causam eficientem non requirit = Quod si dicas rem esse futuram esse Veritatem, atque inde indigere causa eficiente:: R.^o rem esse futuram ex parte formae non esse Veritatem creatam ex parte uero subiecti, ut consistit sm se esse Veritatem creatam, non exercite sed signate, atque consequenter sub nulla ratione indigere decreto aut eficiente.

Ad Vltimum Resp.^o res abeo here futuriem simpliciter aequo habent inimpedibiliter existentiam, qua ratione a solo Deo illam habebunt, vnde acaiscere atis hebunt res quod sint futurae sm qd non absolute, l impropriè si cut accidens est ens sm quid, non tm impropriè, et Ethiops est albus imquid n, tm metaphoricè.

Obiici. 2. res ut sit futura non petit causam Existentem, g illud prius qd futurum constituit n, e, decretum causando eius productionem; p.^a ant 1. qa efu non requirit, quod existat eius causa, nisi qdo ipse efu existit, ad causandum enim non requirit in causa exa nisi p instanti in quo datura est exam efui, id pectum ut sit cras nil de sua existentia prerequirit hodiè, g nec decreta sue causae 2.º stat pectum ante xptum esse futurum cras, qn hodiè dicitur Ante Xptus, qui solus est causa talis pecti, g stat futuritio efus qn causa existat depresenti.

Confr. suficit in causa esse propterionem efui, g pro efu futuro sufit causa futura = Expl.^a finge quod uoas dina non existat, et existat postea in hoc casu antequam existat decretum futurum aut non rone alicuius ans presentis; ergo efus futurus etiam presentem non requirit: prob. mini. non minus pendet volitio creata, quam decretum diuinum ad sua Volte, sed ut non existat depresenti Vol tas creata, si tamen exat postea futura est volitio eius . g futurum e, diuini decreti, etsi Voas dina depresenti non existat postea.

Resp.^o neg ant

ad prob

adprob. distinq. min. esus, ut existat non requirit qd existat sua causa nisi pro instanti quo producit illam. conc. mai: ut futurus sit neg. mai: qa non soly exa esus, sed etiam futuritio illius est aliqua denominatio realis de presenti, quia cum esus ase n, heat, nec possit here acaa futura debet habere acaa existenti de presenti.

Ad 29 dist. ani, stat pecty Ante Xpti esse logicè futurum, qn existat Ante Xptus conc. ani: stat esse phisicè futury neg. ani, et dist. cons; stat qn detr. de presenti caa cae phè influentis conc. cog logicè salty inferentis neg. cog futuritio pha consistit in detratione cause phisicè causature futuro uo. logica in detraoe caz non causature, sed in differentis exxi solius connexionis; ad pecty crastiny non precedit decry predifini tiby quod sit causa illius, pcedit tamen decry gratiiby qd rone connexionis infaliter infert exam illius suo tempore; Tu iudicai pecty poste phè existit; pecty antea nondum logicè sed phisicè est futurum.- Resp. facilitèr pecty esse futury phè by phè detrante exq. (hendam postea, non tamen detrante presentem futuoem, quia licet exa pecti sit pha tamen presens hitudo, l detrao adipsg tqty est logica.

Sed adhuc replicabis 1. non stat positas pha maalis siue entitis pecti, sine posite pha formalitis, sive malitie ipsius, non stat futuritio pha unius sine futione phisica alterius, sed maale pecti phisicè futurum est; ergo et fle. - R. neg. ioam nam positas est 2ex extrica et intrinseca; intrica e una in entitate, et malia, st entitis et malitis una e, exa. 2a Vero si nonsit una et eadem, id 2ex quia duplex est causa una entitis, et altera malitie, est tamen una cum altera connexa; nam vigoa, que est caa entitis est connexa cum posite Voltis create que est caa malie et ideo Una positas n, stat sine altera, ceterey futuritio, l detraocae entitis n, e; identificata, nec connexa cum detraoe cause malitie, et ideo stat futio pha unius, nempe entitis sine detraoe

pha

pha alterius nempe maalii.

Sed 3a. ideo et n, alia zositas pha entitii pecti est Inexa cum pha posite, quia posita semel entitate, non pot non poni malitia, g obeandem roem pha futurio entitis pecti exit connexa cum pha futurioe malitie: an i g. a ideo datur pfata conexio, qa oipoa iniqua consistit positas pha entitis pecti Inecti tur cum polite voltii creatae iniqua consistit pha positas malie; pani g. a pha positas malie negt consistere ini volte creata, vt est tui oi poe diuine: g. an i g. a pha positas voltii creatae est aliquid depenti et abetano, sed positas intra voltii non est abetano, quia nil intry cre est abetano au sdtgty depoli: g.

2. Replic. 3a pzialem arguti solu tionem, siphisica futurio consistit in detroe cae influenti phie seq. quod pecty nullam het futurioem pham, logndo defuturioe simplr conu est falsy quia nihil exit phe p influxy cae phe qd fury prius nonsit pha futurioe, g. futurio. pha intali detroe non consistit acpinde, n, obstante carentia huius detroii pecty ab etano est phe fury: g. a mai futurio simpl. n, pot puenire acausa non impedili, sed causa pecti ny quq est impedilis, qa Voas, ut a Deo detrata non est caa pecti, se cundum se vero est indifferens; si dicas esse inimpedilem in initi iniquo caat propriori nae ad ipsy aum pecti = 3a tunc aus non est furus, quia non caret exa; g acaa pillo priori negt sumi futurio.

3. detrao cae, et futuritio, l si tai sinonomi, l se habent vt difinitio, et di finity: Vnde nihil pot dici defuturioe, qd n, censeata dicty de detroe cae, et econuerso; Exquo sic arguo furio pecti Antexpti consis tit flr in detroe caue illud logice inferentii, sit in decro Dei pro missiuo; g. Deus volens promissionem pecti ante xpti; et quod ta le pecty sit promisy vult furioem pecti Antexpti et quod tale pecty sit fury; tunc ultra idem est flr, qa pecty Ante xpti

sit fut. vult qd ante Xptu peccaturus sit. Et e. absurdu. q et illud ergo sequitur.

Quare hac solutione omissa Resp. ad argum. pecti quoad forte malig. non credi flr fut. p divin. decr. sed per impolitem n. extendi postea ortu ex conexione logica decreti cum ex a pecti desumo quare futurio pecti desumitur quidem radicaliter, logicè, seu illativè a decreto flr tamen per hanc impolitem debet constitui.

Contra ibi

1. D. Thom. 1. p. q. 16 art 7. ad 3. dicens: illud quod nunc est ex eo futurum fecit antequam fieret, quia in causa sua erat ut fieret. Ve. sublata causa non erat futurum illud fieri: e nec in decreto, nec in impolite non existendi orta logicè ex decreto pot futurio pecti consistere = 2.º impolitas non exendi est carea negoli; e est aliquid positibus, sed ab eterno nil est positivum pter decretum, e fra constitua pecti in roe futuri, e ipsum decretum = 3.º si ex decreto promissivo oritur impolitas ut pectum postea non existat, sed futuritio rei predifinite in hac impolite non consistit, e nec pecti futurio, e. propriori ad frog constituti bam pecti in roe futuri, pectum non intrinsec. futurum sed p proprioni ad illam impolitem iam intrinsec. futurum esse pectum, e impolitas illa non est fra pecti ingnitum futuri: p. min. propriori ad talem impolitem intrinsec. mio ex qua illa oritur, sed pro signo omissioni pecti iam intrinsec. futurum ex po.

Rº D. Thom. loqui de efectibus q. tales sunt, et ut trant veram causalitatem, ac eficien. p indeque de efectibus sub roe entitii, causa enim dat esse efectibus non vero loquitur de efectibus, ut defuis, explicant ae formitatem si tamen contendas. D. Tho. universaliter intelligi. et doctrinam tradat universalem = Resp.º 2. intelligendum esse ita ut rei sit futura. futurioe abstraente a fli, et radicali, qd in sua caa erat ut foret: idest quia in caa Dei, sive radicaliter, sive flr sumpte erat, ut fieret, Ve. si rei sit entitas, et efectio erat futura flr quia

in

inuca causa igitur moralit sumpte erat ut diceret, decrg q. pdifi nitibg entiti pecti est radix, non quidem pha, id logica ficiōri malis p. phi.

Ad 2. R.º impolitem predicty nonee caxeq negoni, ideireca req alicuius positiui sicut post. l, politis ad n, exendy postea. vbi fza qm removet qd positibg est, lt tui hitudinis, quem impetat positibg negao sit.

Ad 3. neg. coam nam futurio que extra e, rebus debet illis pptionari, sic entitas quelibet sub rone entitis constituitur, intrè p aliqd caaty a Deo, sub roe uero difformitis, per aliquid logicè consequty exipio; ita quelibet entitas sub roe entitis ꝯstituitr fura extrè p caam 1a sub roe vero deformitatis p aliquid ex ipia logice ꝯsequty, et cy abetrno nil sit positivy dicty a Deo, et exipio logicè consequty fit cons defum in roe futi n, debere ꝯstitui p aliquid positiby, quemadmoy constituytr esse, idq solam negoem.

Ad 4. R.º ppio ?reiadformq constitutibg pecti, inqnty futi intelligi pecty futum esse non flr, id radicaliter logicè, quia ante fram constitutibg pecti inqnty futi intellig. pecty futy esse non flr sed radicaliter logice, qa ante fxq constitutibg rei pot intelligi aliqd ꝯnexy cy illa vt pro priori ad resibilitem intellig. ipsamet resibilitas radicaliter, qa intellig. rationalitas, que per mody radicis connectitr cum ipsa in pro priori ad aum pecti, vt futy intellig. pecty radicaliter esse futy, q intellig. pmisio ex qua radicaliter logicè ꝯuenit, qd pecty sit futy.

Ad conj. prialem argti neg. coq nam esse futurum vt talis includit aliqd depenti quoad requirit caq psentem, n, qdem caam phisicq ipsius pecti, nam pecti causa non semper est presens dum pecty est futy, id l caam phq. l aliqd ꝯnexy cy detraoe caq phisice postea extitura.

Ad

Ad Explicationem neg. mai. adversus prob. neg. etiam quamvis Voas creata nunc non existat, existit nunc decry divinum connexum cum eo, quod tam Voas creata, quam eius actus postea existat et si Voas dina modo non exeret nil exeret de praesenti connexum cum eo, quod ipsa, vel eius actus postea existant qua propter pot volitio nostra esse futura temporis quo Voas nostra non existit, secus vero divina volitio = Denique ob futurum condionatum neg. consequens sub conditione vocationis est obiectum scientiae conditionatorum, id obiectum huius scientiae non constituitur per decretum per nec futurum conditionatum: probatur minor: nam idem est obiectum decreti et obiectum scientiae conditionatorum, id obiectum decreti non constituitur per decretum nam obiectum cuiuscunque actus potius supponitur ad illum, ergo obiectum scientiae conditionatorum non constituitur per decretum.

Resp. neg. min. ad prob. dist. mai. idem est obiectum tantum materialiter conc. mai.: motibus neg. mai. neq. tantum ry est extra conditionata ... motibus vero, seu medium cui scientia innititur est decretum nam scientia divina omnia creata videt in divina essentia, ut cum illis de facto connexa, et connexa cum extra condionata ratione decreti; medium autem cui decretum innititur incipiunt ... decretum, neq. ratio volendi creari extra sive absolute, sive conditionata, non est essentia divina ut cum illis de facto connexa, id divina essentia ...

Dices solum materialiter scientiae est consequens ut distinctus a se ipso, quatenus pure possibile, nam est cuius ut transit vel tamen efficacem Dei quam pure possibilia non ... est, cuius ut futurum, ergo id obiectum materialiter scientiae non constituitur per decretum, nec consequens ut futurum constituitur per illud = Resp. disting. ant. est, cuius ut distinctus in se, et de futuro conc. ant., ut de praesenti, et extra futurus neg. ant.: nam obiectum materialiter non est futurio, sed res futura formaliter, quae non constituitur per decretum sed est in distincta a se postea existenti, futurio vero est forma, per quam actus, et extra res distinguitur a se ipsa, quatenus pure possibili, et haec constituitur per decretum et supponitur ad scientiam nam decretum cum sit causa extra conditionatae de facto omnibus

etiam

poam ad pductioem rei inqua detroe consistit furio, ncia vero condionata, cy sit speculatiua ~~suponit~~ nec,e, caa, nec detrat oipog quocc furioem suponit.

Dubium 3um

Vs in propositionibus de futuris contingentibus sit determinata veritas antea ad diny decry.

Premito 1. huius dificultatis resolutioem eiicemani ferq ex iam dictis dubio precedenti. nihilominus exigitata seonim, Cium vt commodius ppendamus vim aspti, cui ssa 2a ria fidit ad adstruendam furioem, siue utillam fla constituat, siue ad illam alio quouis genere caalitis 3currat.

Premito 2. extra controuersiam esse, qd nullum est instans reale inquo propositiones de furo contingenti, non sint detratè vere, aut detratè false.

Premito 3. certy esse pdictas ppoes n,ee detrate veras, aut detratè falsas, inali qua duroe anti diny decry, qacum decry sit etany nully est instans reale, inquo veritas hary ppoy possit illud antecedere, quare so lum loquimeur deprecedentia raois, v. ist, ppriori raois addiviny decry; t indnte ab illo detr in ppoibus de furo detrata veritas, & detrata falsitas.

1a. ssa. afert illas esse detratè veras, & falsas proprio ri ad decry, ita Nomin. olim, qq postea subscripserynt Bazqz. Suar, Herie. et Armentat. asertores sic mee. 2a. ssa tenet pexopositum nullam propositioem defuro contingenti esse detratè veram iniig no anti decry, ita vniuersi a Thomp ut cum Aristot. 1. p. Hierem cap. qm seqd. D Th. ibidem lect. 13. etin 1. dist. 38 q. 1 art. 5 ad 2 etq. 16 de malo, art. 7 q. 2 de verite art. 10. et 12. etq. 6. de veritate art. 3. ad 6 etinpsenti art. eandem sententiam amplectunta Scotus, eiuq discipuli necn, plures familie societatis vt Belaam,

Fon

Fonsec. Enrrigi Molina Pereir, et alij.

Quam probo 1. hac rone qua communiter utuntur Thē: determinata veritas propositionis de futuro contingenti ante decretum destruit libertatem voluntatis divinae; ergo non est admittenda: probatur ant: omnis necessitas, infalibilitas, aut determinatio antecedens libertatis divinae destruit illam; sed stante determinata veritate propositionum de futuro contingenti ante decretum ponitur infalibilitas, aut determinatio ut talia futura exanimi: omnino antecedens libertatem divinam, quae destruitur divina libertas circa illorum exq.

Explicatur sic haec propositio Mundus erit, fuit vera ante decretum sequitur quod Deus non potuit in signo posteriori productione non decernere, ergo non fuit liber in mundi productione. antecedens probatur ex suppositione quod mundus futurus sit non potest fieri, quod mundus non sit futurus sed ante decretum supponitur mundum futurum esse, ergo in signo posteriori Deus non potuit facere quod mundus postea non exeret, ergo non potuit mundi productionem non decernere.

Confirmatur Deus non potest facere, quod duo contradictoria simul vera sint, sed si stante propositioni ad decretum veritate propositionis de futuro posset mundum non producere, posset facere quod duo contradictoria simul essent vera, nam si posset non producere posset facere quod non esset futurum, mundus qui tamen supponebatur esse futurus ergo stante veritate propositionis de futuro ante decretum non posset Deus mundum non producere, et eodem argumento propositione servata probatur destrui hanc libertatem.

Dices hanc necessitatem vel determinationem non obstare libertati, quia non oritur ex aliqua suppositione antecedenti, sed exprimit actu liberum nam ideo res est infalibiliter futura, quia erit ex libera determinatione voluntatis, unde et determinatio divinae voluntatis propositioni ad decretum futura est quia pro posteriori libere existit in seipsa; verum anus divinae voluntatis improprie dicitur futurum cum enim futurum aliquando transeat de non esse ad esse requiritur, quod prius in aliqua determinatione, vel causa non erat quod actus qui aeternus

erit

est omnino repugnat, sed quid sit de modo loquendi.

Sic contra solutionem obijcio stante veritate huius propositionis mundus erit antea ad decem, vel voluntas divina est determinata determinatione praesenti proveniente ab actu liberò, vel determinatione futura proveniente ab actu liberò de futuro, neutrum dici potest. ergo determinatio voluntatis divinae non provenit pro illo priori ab actu libero: minor quoad primam partem probatur: nam cum effectus sit tamen praecedere non possit, implicat quod voluntas sit determinata adhuc ex suppositione si ipsa suppositio nondum sit praesens, sed futura, sed suppono vult, quod voluntas se determinabit non est praesens, sed futura, ergo non potest dari necessitas nec determinatio etiam ex suppositione de praesenti proveniens a determinatione futura libera. 2º. ergo quod voluntas pro posteriori se determinabit non sequitur quod pro priori sit determinata; ergo determinatio pro priori nequit provenire a determinatione futura: antecedens probatur nam ex eo quod pro posteriori se determinet voluntas potius sequitur quod pro priori sit indeterminata, nam determinatio potius supponit indifferentiam; ergo non sequitur quod pro priori sit determinata. 3. ex suppositione contingenti, nulla necessitas, aut determinatio potest provenire, sed pro illo priori suppositio actus liberi est suppositio contingens, ergo in voluntate pro illo priori nulla datur necessitas orta ex tali suppositione. 4. illa suppositio dumtaxat ponitur in sua praesentialitate est impedibilis. ergo nequit determinare voluntatem pro priori ad existentiam suam.

Quod si dicas determinationem praesentem provenire ab actu libero futuro in re, iam tamen praesenti obiective. contra obiectiva futurorum supponit determinationem, et consequenter ad eam existendum postea, nam scientia Dei non facit res esse futuras; ergo determinatio praesens voluntatis non sumitur ab actu libero ut obiective praesente.

Quaero rursus

... sit, quod stante veritate propositionis de futuro; probatur 1. quia implicat quod pro aliquo signo propositio de futuro vera sit, et quod intellectus divinus non sit de praesenti determinatus, sed in differens ... ergo implicat, quod pro

pro aliquo signo propositio de futuro verasit, et ad pro illo signo voluntas divina detrata de presenti non sit, id indifferens ad illius productionem. Probatur consequentia: ideo si propositio est vera, quia actus divinus pro eodem signo est detratus ad illius cognitionem; quia si pro illo priori est vera iam rei exist et Deus negat non cognoscere, quod iam exit; ergo signo in quo propositio de futuro est vera, est divina voluntas detrata ad decernendum futuri productionem. 2.º

si de presenti non esset voluntas divina detrata ad productionem futuri, id indifferens posset illa propositio falsificari; ergo si ante decretum est determinate vera, ac proinde infallibilis, voluntas divina ante decretum est de presenti detrata = 3. propositio de futuro ante decretum est determinate vera, ergo pro illo priori non est verum dicere forte mundus non erit ergo pro illo priori non est indifferens ut mundus non sit, ergo pro illo signo est iam voluntas detrata ut mundum producat = 4. illa propositio ante decretum est determinate vera, id veritas consistit in eo quod propositio enunti et, et obiectum sit ut per illam affirmatur, ergo pro illo priori datur obiectum quod illa affirmat, id non datur mundus nec decretum, ergo datur detratio ad decernendum mundi productionem.

Si dicas propositionem illam non esse adequate veram, quia una pars veritatis sit obiectum non existit de presenti: Contra ergo sicut in secunda sententia contraria improprie et propter alienationem dicitur quod illa propositio est vera, ergo proprie loquendo erit vera, non tamen est vera, et ulterius infero nec potest decretum dum res non existit, pro ponere esse de presenti veram nec fuisse ab eterno, verum actum divini intellectus affirmantem mundi futuritionem, quod fac non est dicere ergo.

2. probatur relatio si propositio de futuro contingenti ante decretum est vera, sequeretur illam esse veram pro signo politiis rerum, hoc est falsum, ergo etiam antecedens: minor probatur. Tum quia pro signo politiis solum intelliguntur veritates necessarie: Tum quia iam illa

propositio

propositio non eet contingens, siquidem semper eet detraté vera et in nullo signo esset indifrens ad veritem, l falsitatem; tum qa si pro illo signo esset vera sequeretur Adm numqm se vidisse facere potentem opposity in sui composito; sequela vero pz. Tum qa si illa Ctria, ut propoo sit vera pro aliquo signo non requiritur quod pro illo signo existat veritas obtiua, id sufficit qd obty erat tempore importato p copulam, hoc est quod eius de inesse sit vera, qgi si suponamus, quod mundus extiturus est propoo enuntians in signo politis illud est fury exit vera in ta li signo. Tum qa ideo ante decry defuro est vera Xa Irios, qo ante decry est vera illa disiunctiua, mundus existet, que ut sit vera req. alteram illius partem esse detraté veram, id pro signo politis etiam est vera disiunctiua, siquidem est veritas naria; e pro signo politis altera pars eius etiam est vera.

Dices. 1. pro signo politis non ee veram illam propoem mundus exit qa signum illud non est signum futuritionis, et solum pro signo futuritionis sunt detraté vere propositiones defuro.

Dices. 2. futuroem mundi, l alterius cuiusuis efus esse post omnem causam, que ponent illum, et quia pro signo politis n. intitigunt ille cause, ideo pro signo politis efus non est furus.

Dices 3. hanc propoem, mundus exit, l non exitee quidem nariam non tamen veram pro signo politis, quia pro illo signo non dum est veritas, et tamen detrao ut vera sit prosequenti quod sufit ut sit naaria, et stane veritatis.

Sed 1a Solutio facile reijcitr, nam in ea petitur principium, si enim signum politis non est signum futuritionis, et ideo in illo signo propoo defuro non est detraté vera, l falsa silita pro signo ante decry, nec exit vera

nec

nec falsa, qa signum ante decretum non esse signum futuritionis=

Quod si dicas illud esse signum futuriois, quia propoo deinesse aliqdo vera: suliter, et dico signum politici esse signum futuritionis qa propoo deinesse erit aliqdo vera.

3a 2m obstat, qa lt pro signo polititi non intelligatur esse caam que intrerum natura ponat ante Xptum vg. intelliguntur tm fure tales causae, et ante Xptum pot intelligi fuxui; pr. ans eodem argto quo probo fuxum esse ante Xptum pro signo polititi, nam ideo pro signo ante decretum fuxui est ante Xptum q. propoo illa deinesse nempe ante Xptum aliqdo erit vera. id etiam hec propoo deinee: causae producunt ante Xptum est aliqdo vera g. etiam pro signo polititi intelliguntur fure causae, que intre ponent ante Xptum.

Tandem oppono 3a 3a pro signo polititi non est vera illa disiuntiua, sd est detrata vt pro alio signo sit vera, et qd pro priori addecretum non est detrate vera, sd detrata vt pro posteriori sit vera= 2o. quia si illa veritas est eterna, et naria unie functo excluditur abeo signo ceterae veritates nariae etintelliguntur, sd eterne intelliguntur pro signo polititi, ergo etilla veritas= 3o. nam si pro signo polititi illa propositio non est vera, sd detrata vt sit vera et pro illo signo non significat vnum, vel alterum detrate fore, sd necessitatem vagam exendi vnum, vel alterum, et illa propositio non est disiuntiua, sed disiunta, nec in ea ly vel accipitur detrate sed confuse; et ex hoc quod ante decretum illa propositio sit naria, et eterne veritatis simul seqr quod pro alio signo sit detrate vera, lt et aliquo signo sit detrao vt pro posteriori sit vera: pat conseq. ng ex verite ante decretum propoois que pot accipi vt disiunta, et inqua ly vel accipa. confuse et non detrate, non seqr qd ante decretum talis propoo sit vera, sd solum quod pro posteriori ad ipsum non posit non esse vera, sd pro poo eterne veritis pot accipi vt disiunta, g. non seqr

qd

quod illa ante decr. sit vera.

Denique quia illa propositio: Mundus exit, vel non, significat necessitatem vagam existendi aut non exendi, l, immte. significat exam; aut in existentiam temp. futuro, quamvis hæc non datur mey in sa. Otraria, quæ negat futurum significare caq detroem. si l.y dicatur propoo est vera pro signo politi, nam pro illo signo datur detrao, illa necesitas vaga exendi, aut non exendi. si 2.y seq. etiam quod pro illo signo sit vera, nam in tempore sequenti obty exit, l non exit detrate ac proinde datur obtum eo modo quo p ppoem afratur; q. contex ad suam doctrinam concedere tenentur illam propositionem pro signo politi esse veram.

3. Probant conclusionem nostri Thomistæ antei ad decr. diviy voltri falsum est quod rei sit detrate fura q propoo defuro ante decr. non est detrate vera; ant pa. antei ad caq aqua puenit futurio, falsum est qd rei sit detrate fura, id talis causa est decr., q. ante decr. falsum est quod rei sit fura qa. min. rei non habent aefurioem, nec poss aceipiii transferri abstatu politii ad statum futuriois; q caa aqua puenit futurio est dinum decr.

Dices 1. argty convincere rei ante decr. non esse furas absolute non tamen probare, qd ante decr. non sint furæ condionatæ— 2o. rem esse furam antei ad causam operantem depresenti, non tamen antei ad caq opantem defuro, qa rei si furæ aceipiis p exclusioem causæ flii non aceipiii p exclusionem causæ eficientis, quæ tamen sufit quod influat influxu, l detrato, l indiferenti xa. qualite efui, cum rei exit producenda, l extitura.

Inhis tamen solutionibus veritatem et coam desidero; quare contra l.y sic insurgo: omnia arga. qq Otrarij intedyt probare p poes defuro esse veras detrate antei

ad

ad decrum, que militant in futuro abluto, et in futuro condionato: g si sufit in eficacia ad probandum Veritem determinatam ante decrum exercité exeris in futurii absoluti, nullius sunt roboris ad probandum Veritem determinatam in futuris condionatis: prob. mai. nam veritatem propositionis de futuro ante decrum probant 1. quia ex duabus contradictoriis, necessario una debet esse vera, et altera falsa; sed propositio de futuro, vel eius contradictoria, que est de futuro etiam debet esse vera. 2°. quia propositio disiunctiva constans ex propositione de futuro, et eius contradictoria est vera: g. = 3. probant, quia propositio de futuro vera constituit vera ex veritate obiectiva, vel ad sui veritatem, solum requirit quod sua de in esse aliquando sit vera de presenti = 4. quia in futuro non datur aliquid actu trans causalitatem Dei pro tunc futuritionis, et ideo potest intelligi futurum non intellecto decreto exercité existente, sed hec argumenta eque pugnant in futuro abluto, et in futuro condicionato: ergo.

Probo. hanc min. sicut ex duabus propositionibus de futuro condionato altera maior est vera, et altera falsa, ita ex duabus propositionibus de futuro abluto, nam ista necesitas fundatur in natura, et lege contradictionis; que communis est omnibus futuris = 2. sicut disiunctiva constans ex propositionibus de futuro condionato, et eius contradictoria est necessaria, et etiam veritas, ita disiunctiva constans ex propositione de futuro abluto, et eius contradictoria = 3. sicut propositio de futuro condionato regulatur per suam de in esse, et hec aliquando est determinate vera = tandem sicut futurum condionatum non trahit actu divinam causalitatem, sed trahit si ponatur conditio, ita futurum absolutum non trahit actu, sed terminabit postea divinam causalitatem; ergo vel futurum absolutum non requirit ad sui veritatem decrum in Deo actu exercens, vel illud requirit futurum condionatum.

Si dicas ideo propositionem de futuro abluto non esse veram ante decrum, quia cum futurum non possit existere sine decreto, si decrum iam

non

non est presens deberet esse fut, decreti autem repugnat futuritio = Ad 1. q. quod decret sit presens, et non futurum non conuenit ab exigentia futuri absoluti, sed a natura decreti, cui repugnat futuritio; q. ut decretum sit presens pot intelligi rei ut futura precisiue, et independenter a decreto cum possit intelligi, ut futura independenter ab eo quod perse non exigit futuritio.

2. licet diuini decreti repugnet futuritio, non tamen repugnat illi intelligi praepositerioni ronis; q ex hoc quod decreti repugnet futuritio non sequitur quod futurum absolut non possit intelligi pro priori ad ipsum decret = 3. argumentor prenotando, quod ut fut absolut dependet a decreto, ita dependet ab illo futurum conditionat; nam ut Antexpt non exitab solute sine decreto, et diuina caalite. Tunc sic non minus repugnat decreti futuritio condionata, quam futuritio absoluta, nam si repugnat illi futuritio absoluta etiam posita quauis conditione repugnabit, quod futura sint, conditionat enim, si conditio purificetur transit in absolut; sed hoc non obstante intelligitur futurum conditionat ante decret existente expressum q et fut absolut.

Si dicas decret illud, quod caaret futurum condionatum non exit sed esset si condicio purificetur, quare decret illud proprie non est futurum adhuc condionat = Sed contra cognitus condionatus si purificetur conditio non solum est, sed exit, alias non exit futurus condionate, q. decret non esset sed exit, si conditio purificetur = Deinde cognitus condionate futurus ut requirat quod esset decret pro priori ad decret quod nos intendimus, q etsi fut absolut requirat decret, non tamen requirit, quod decret sit pro priori ad ipsum consensum, ut futurum.

Secundo contra eandem solutionem sic insurgo; ideo non datur futurum absolut ante decret, quia pro signo in quo est absolute est verum, quod Antexpus exit, etiam est verum illius productionem esse a Deo absolute positiuitam, et ante decret absolut verum non est quod Deus determinet,

Vel prædifiniet, ante Xpti productionem; id hæc ratio militat in futuro conditionato: ergo probatur minor pro signo in quo verum est, quod Petrus consentiet, si vocetur, est verum quod Deus decernet consensum Petri, si Petrus vocetur, vel quod saltem decernit concursum simultaneum ad consensum; sed ante tale decretum verum non est quod si vocetur Petrus, Deus habebit tale decretum; ergo probatur minor quia aliàs præcisè ante propriam determinationem quod ipse decernet, si vocetur Petrus, quod si concedas nulla erit ratio, ut Deus non prohibeat ante absolutam determinationem, quod absolutè consensum Petri decernet, quod statim impugnabitur.

3. nam falsum est quod in ea dicitur, nempe futura conditionata habere veritatem ante decretum, quod sic ostendo, in primis hæc doctrina locum non habet in futuris, quæ à solo Deo præveniuntur, nec in futuris, quæ necessariò proveniunt à causis naturalibus, ergo aliqua futura contingentia, scilicet, quæ nec absolutè, nec conditionatè habent determinatam veritatem ante decretum; antecedens probatur nam dicti futuri existentia dependet ab aliqua conditione contingenti, sed in eis omni conditio, vel necessaria est, vel inutilis; sed hoc ipso non sunt vera etiam conditionatè ante decretum ergo probatur minor. quia si conditio est inutilis ab ea futurum non dependet in esse ac proinde, nec in cognosci, vel in sua veritate; si verò conditio est necessaria inferens necessariò existentiam futuri veritas illius conditionalis contingens non erit, ut non est contingens veritas illius, si sol existit, illuminat; ergo iam illud futurum non est contingens, nec obiectum scientiæ liberæ, nec ut cognatum, ut absolutè futurum, erit necessarium recurrere ad ipsius veritatem obtinendam, sed poterit sufficienter cognosci in decreto deponenda conditione; ergo doctrina solutionis locum non habet.

Deinde non stat rem esse conditionatè futuram ante decretum quin ante decretum sit verum futurum esse ipsum decretum conditionatum, sive realis futuritione, sive futuritione rationis, sed ante decretum non est verum quod ponatur conditio erit decretum; ergo ante decretum non stat rem esse conditionatè futuram. maior patet, quia non stat verum esse quod posita

ta Vocatione ponetur consus, nisi verum sit qd si Deus habeat decrum ponendi vocationem habet etiq decry influendi in consensum medio aliquo Icursu. e n, stat verum esse, qd eet Ius si poneretur Vocatio nisi etiam sit verum qd si poneretur Vocatio haberet Deus decry Icurrendi cu volte ad Ius: min v. p. nam decry furure nec absolute, nec Idionate n. cognit Ds. apriori ad ipsum; aliai superflueret scia media etiq Xa Itrarios, siquidem in suo decro ut furo posset Ds. sufentem cgnoxe fura Itingia.

Dices hoc argto probari supponi in Deo ad cognoscem furi contingentis aliqd decry an exeni, et tamen decry ne liste nrg evertat, sd indifreni de Icurrendo Icursu determinali a volte create = Haec tm sollutio infra pretiy impugnanda est interim Ia. ipiam sufficiat adnotare iam a contrarijs professo Idionato Icedi aliqd decry, au exeni in Deo obtiue Idionaty. q Xa hanc solutiog data in Deo decry de Icurrendo Icursu indifrenti ad Ieriy Petri sub condioe, qd Vocetur; Ex quo hemus qd decra subtiue absoluta, et obtiue Idionata sunt ab omnibus admitenda: Deinde hemus in dinis decris aliqd spetiale militare, ione cuius lt efus sit furus ipium tamen debet esse ab eterno presens.

Ia 29

Solutionem Opono rei si fure flx arispiis, et efectiue adecro e n; poss inttigi in Deo rei ut fure qn prius inttigatr decry aquo fure si efectiue, sd n, pot prius inttigi a Deo tale decry vt fury; e debet prius inttigi, vt au exeni: mini. p. nam Deus non het scig de suis decris mediam inter lixam, et nalem: e. non pot pcepisse sua decra, ut fura: coa p. illa scia que cgneret sua decra prius qm exerent n, eet lixa, q antevertexet exerciy dine volti, neq eet obty naturalis, qa obty illius n, e, naria Veritas, sd. ttn geni; e leet media inter lixam et naturalem l neqt Ds. sua decra pgnexe antegm exqt.

Secundo p. min. nam sequeretur qd superflueret scia media, nam Deus absque illa posset certo, et prudenti modo decernere consium suum siquidem prepriori ad suum decretum sciengntiam cognoveret quid esse voliturus, ac proinde cognoveret qui effus eent futuri; ergo Deus antequam decernat, non pricit sua decreta: et a priori ad suum decretum exercite exeni in ipso non pot intelligi decretum divinum et futurum = 3. qd futura Idionata non sint futura ab eius principii, et efective a decreto suo p. argumento quo supra ostendimus eodem modo philosophandum esse cum futura absoluta, et Idionata, et praeterea probatur nam sequeretur qd futurum Idionatum pro tunc futurum non eet liberum Deo id solum eet liberum si poneretur, et quando poneretur Iditio: cons derogat divinae providentiae ad quam pertinet qd nil sit nec futurum sit sine auli pordinatione ipsius: ergo. Min. p. Tum quia opponitur perfectioni divinae providentiae quod aliquid futurum sit sub conditione indiferenti preter intentionem ipsius immo contra intentionem eius, quantum est ex parte futuri nam ut Deus heret contrariam intentionem res illa exeret si poneretur conditio. Tum quia est contra diviniam providentiam qd res aliqua ex sua positione Idioni indifrentis extitura sit independenter ab ipsius directione etiam in statu absoluto: nam in statu absoluto res est futura eo modo quo in statu Idionato praevidetur illam extituram esse, et in statu Idionato praevidetur esse futura, independenter a providentia futura: Tum Denique, quia supremum dominium conatum divinae providentiae et futurum Idionatum ante decretum opponitur supremo dominio Dei; siquidem impossibile sit absoluto qd adhuc posita conditione res illa non sit futura Deus nequit facere qd si poneretur Idio res futura non sit, et contra Vult quod tale futurum non sit liberum Deo, derogat perfectioni divinae.

Argumenta solbuntur

Arg. 1. Concipio qd Petrus hodie Consentiat pro signo ante decretum fuit vera haec propositio Petrus Consentiet; ergo propositio de futuro

ad stringenti antea addecy het detratam Veritem: p. ani ut sit Verum quod Petrus consentiet cras, sufficit qd adueniente die crastina Petrus detrate Isentiet, q. hoc ipso qd Petrus hodie consentiat fuit vera, pro signo ante decreti illa ppoo Petrus Isentiet: ani p. Veritas defuro regulatur p Veritem propositionis deriee. Id si adueniente die crastina Petrus Isentiat exit Vera propoo deriesse, nimirum Petrus consentit; q. ut sit Vera hec ppoo defuro Petrus Isentiet cras sufit qd adueniente die crastina Petrus Isentiat.

H. Issus n. mini e, stringens depsenti, qm defuro; imo ideo furus est stringentes, q. aliqdo inse exit stringens depresenti Id hoc n. obstante propoo depresenti e, Vera detrate; p etiam ppoo stringens defuro.

Resp. neg. ani. ad cuius pbs neg. ani: nam ut sit Verum qd Petrus cras Isentiet pta Issum crastinum req. depsenti aliquid Inexu cum illo. Ad prob subiuntam dist. mai regulatur per sug deriee terminatiue, et aposteriori conc. mai. flz, et apriori neg. mai: nam propoo defuro quoad id qd flz importat non regulatur per sug deriee, id per aliam afraoem depresenti detraoem cas adpductioem efui: quantum ad id autem qd dicit de terminatiue regulatur per suam deriee, quat existius Veritate colligimus Veritem ppoii defuro. Deinde distingda e, mini: ppoo deriee est Vera. dentr adecro conc mini. incidentr neg. mini, et disting. cons eodem modo.

Ad H. dist. mai: Issus psens e, indifrens ad ee, et n. ee neg. mai: quat ita est qd posset non esse conc mai. furum vero est indifrens 1° mod, sit adesse, et non esse: quo lt propoo depresenti sit detrate Vera; propoo Vero defuro ante decreti n. e, Vera detrate.

Obij. 2 si e, nariy rem ee, l, nonee; ita e, nariy

rem

rem esse furam, l n, ee furg; id quocumque signo Verum e, rem ee l n, ee e Verum e, rem ee furg, l n, ee furam. Conf. 1. quuis in hoc insti inquo Petrus pecat sit Petrus indifrens ad pecgdy, et n, pecgdy, tm e, Very dicere qd pecat; e. lt prosigno ad decry sit indifrens ad vtrumq. pot Vnum, l alterum esse detrate Verum = Conf. 2. propriori ante decry est Very qd tunc Deus decernit sum, et quod immte post illum decernet e pillo priori est Verum qd ssius postea erit =

Resp. neg min. nam pro signo li ti in quo divia voas inttig. indifrens vt se detret pdecry, l pdecri amisionem non est Verum detrate esse decry, nec est Verum n, ee decry = Et si 3.a insteo ideo ppoo de furo pernos non est detrate Vera ante decry q. Vei pillo priori non e, detrate fura; id indifrei Vtsit, l ut nonsit fura at rei presens pro nullo signo instanti in quo iam est presens ee indifrens ad esse et non esse, nam aseips a flz, et intrinsice est detrata ad ee; e. ppoo depresenti pro quod que signo in quo iam est presens est detrate Vera.

Resp. distin. Cons pro quocumq. signo pexe indenti adecro est Vera propoo depresenti transeat cons, pro quocumque signo antenextente decrum neg. cog nam in signo procedenti adecro afrat rem exe re precindit adentia, que exa rei het adecro, qui vero in signo antenextente decry afrat exam rei, afrat indentia ab illo et itat bene precindere adentia adecro, non tm lt afrare indentiam ab illo. = Et siinstes. e silitex lt res non posit cipi ut fura ante decry: poterit tm concipi ut fura in signo pcedenti adecro = Resp. neg. cog q fra constiua furi est decry; quocca. nec ante ipsum, nec precindendo abipso pot inttigi fury, fra vero stitua presenti non est decry, id illius exa efective orta adecro. V.e lt non ante decry; tamen precindendo abipso pot cipi rei preni.

Ad 19 Pf. Rº omne dist. ant est verum q° in sig no illius instti, quo detrate pecat neg. ant: pro aliquo conc. ant nam in illo insti reali pro signo liati et indifrec pº verum non est quod pecat, l pro posteriori, l pro signo Exente verum sit illud detrate pecare, id de hii latius in solutioe ad 3y.

Ad 29 Pf.

neg. ant q. 2ª parte nam pro illo priori non e, very qd decer net: nam primium decerniet implicat quidem signate exam decisi p posteriori, id exercite dicit aliqd preiens Dnexy cy eo qd pos tea erat decry p eandem ronem non est verum qd hebit suam deinde veram; nam ly hebit detroem implicat deponenti, quy tm p illo signo non datr etiam si adas ex suppositioe qd sit extitu ra postea q nec talis supoo datr pro signo ante decry; id dabitr pro posteriori.

3 Obij. ex hii duabus ppoibus Jsius exit l non exit implicat quod pro signo ante decry una non sit detrate ve ra; q. pro illo signo est vera ppoo de futuro: pª ant l. pro illo sig no illa disiunctiua est vera: cum sit naria; id ad veritem disiunctiuq reqª. qd saltim una pars sit vera detrate q: 2º illq ppoei ss 9ª dictoriq; id ex 9ª dictorijs una debet esse vera, et alte ra falsa; q.

Conf. l afirmatiua p illo signo est conformis suo obto l, non: si 1ª est vera, si 2ª est falsa: q. l e, vera, l falsa = Conf. 2. si afiratiua non e, vera, q falsa, q inter uerum et falsum non datr medium respu ppoois: et arguitur nam veritas et fal sitas ss pprietates ppois; st par, et impar ss proprietes numeri; q st in quocumque signo numerus est par, l impar; ita propoo in quocumque signo est vera l, falsa = Conf. 3. negatiua sit Jsius non exit est falsa siqdem suponimus, qd postea exet Jsius, q an te decry falsy erat Jsius non erat futurus, ac p inde verum qd fu

Juum Erat = Denique pro affirmativa pro tali signo ee falsa nam lz
exit significat exere pro signo afirmi decay sive detroem Il cas
id pro illo signo tali detrao. n, exit, p pppoo e, falsa.

Rd. neg. ant et
ad reliquas pbaoes Rent plures exnii illam propositionem, n,
esse disiunctivam, nec illius partes oponi contradictoriè, neque affirmativa esse falsam, neque negativa esse Veram: instant que argumenty in hac propone Voas diligit, l non diligit, que pro priori adici detroem, l pro signo indifrenti non est disiunctiva, nec illius partes oponunti contradictoriè; nec affirmativa est falsa nec negativa Vera, qa lt pro illo signo deficiat aliqd requisity ad Veritem affirmativy est dilectio, deficit tamen defu precisivo, non positivo, et Tertio, id est inttig Voas cum precisione ab amore, non tm inttig sub carea amoris, t in eodem insti sit dilectio, et pro eodem insti dilectio, et carea illius non coherent.

Sd Solutioem istam obstant, lg pro quo que pro aliquo signo affirmat esse qd tali signo non est falsa; id affirmativa pro signo ante decay afirat esse detraoem que pro tali signo non est, ergo e falsa = Si dicas dist. mai si afiret esse pro illo signo, qd pro tali signo non e, conc. mai, si solum afiret esse qd pro tali signo non est neg. mai. = Tertia ergo pppoo affirmativa iste mundus exit solum afirat esse in toto insti reali detroem, Vt mundus exit p est vera: prioa Tunc est Vera pppoi qdo datr eo modo quo affirmatur pro illam, sd pro pppooes afirmatibus non afirmatr detraoem dari pro signo ante decay id detroem dari in toto insti reali, et detrato, lt non sit pseni proprori ad decay, e, tmpiens in eodem insti reali pppoi teriori; p talis pppoo est Vera (hoc non concedit ista solutio ergo dicendum est propoem afirmativam afirare qd data detrao pro signo ante decimum aiconi esse falsam.

Conf. 1. haec negativa Mundus

dus non exit plata in illo priori significat detroem cap ad educ tioem mundi nonee presentem pro illo signo, lsignificat non esse presentem p toto illo insti reali: si 1ª propoo est vera; nam ita est qd pro illo priori detrao cap none, prens, et id fatemur in 77.e si 2ª proculdubio est falsa, nam p toto insti reali detrao nondeest cum p posteriori eiusdem instantis sit presens; p negatiua est detrate vera.

2º quqlibet ppoo depresenti significat prat y euenire subto pro illa duraoe signo, vel mensura in qua efertur Vnde hec propositio Petrus diligit in hoc instanti prolata significat Petrum diligere in hoc insti, prolata vero a Deo in mensura etnitis significat Petrum diligere in etnite: p hec ppoo mundus exit prolata in signo ante decry significat futurioem mundi exerere p tali signo, id propoo significans exere pro signo priori ante decry futuoem mundi est falsa, p fuxio est ipsummet decry: p illa afratiua prosigno ante decry est falsa.

3. hec ppoo propriori essalium siue prosigno anteuertente omnia accia n, est albus est detrate vera, p hec pro ppoo voas presigno lixti non diligit, l non decernit est detrate vera: ans e,xtum, nam logici negant illam ppoem homo in se e, n, albus hanc tamen concedyt homo secydy se non est albus est detrate vera: coa uero est eui dens, nam st volti propriori lixtis desit detrao precisiue, et n, ctrarie, seu repugnanter, qa in illo insti reali detrate diligit l, decernit, ita homini propriori essalium desit albedo precisiue non vero ctrarie seu repugnanter. qa suppono q da 1º insti est albus; p st hoc non obstat, quominus illa propositio sit vera, et eius ctª dictoria falsa ita non obstabit, vt hec mundus pro illo signo non est futurus sit vera, et eius ctª dictoria falsa.

4: nam Sensus huius ppoñ mundus pro priori ad decry est futurus est iste mundus in illo signo in quo nondum intellig.r iam intellig.r ee futurum, sed hec propoo est falsa, q etei.e exponibilis: min. pat. et mai pr. nam illa prioritas ad decry, prioritas rationis, et intelligentie, n. v.o durationis acpinde consistit in eo qd intelligatur unum, et n. dum intelligatur aliud, q dicere quod pro illo priori existit aliqd sine alio est dicere quod intellig.r unum et n.dum aliud intellig.r, q dicere quod mundus est futurus pro prio ri ad decry est dicere, quod mundus iam intellig.r futurus in signo n. intelig.r ee decry.

Ex quibus infero qd sensus harum propo sitionum pro signo ante decry ante Xpo exit, l non exit est ante Xpo pro priori ad decry intelig.r ee futurus, l non intelig.r ee futurus que pro positio disiunctiua est, et constat ex partibus 2a dictorie opositis, qua rum 1.a est affirmatiua e, falsa 2.a vero est negatiua e, vera.

Infertur 2. qd sicut iste ppoes: homo secundum se e, albus: homo secundum se non e, albus sunt 2a dictorie et 1.a est falsa; 2.a autem vera: iste ā ppoes: homo in se e, albus, homo in se e, n, albus 2a dictorie non sunt sed utraque falsa, quia homo secundum se et sub illa precisione est indifferens ad albedinem, et albedinis caream ita iste propoes: Voltas dina pro signo liberi decernit voas dina q tali signo non decernit sunt 2a dictorie, et 1.a e, falsa: 2.a ā vera iste vero voas pro illo signo est decernens voas q tali signo non est decernens: non sunt 2.a dictorie, sed utraq. falsa; qa equiva lent his propositionibus pro illo signo intellig.r indifferens ad utrumq. Denique pro priori ad decry non est decry: q pro priori ad de crum verum est dicere non esse decry: ac p consi verum est di cere non ee fury.

Et si dicas q pro priori ad decry. n, posse hanc

ppo

propoem Ante Xp non exit esse Veram, qa in eodem insti hec ppoo
Ante Xpt non exit est falsa; cum in eodem insti g posteriori intrig.
decry: prob. qdiste ppoei g priori ad decry: Ante Xptus non exit, et
in eodem insti exit, sunt diuerse ppoes. Vt n. mixy qd posit 1a.
ee Vera, et 2a. falsa; qa in 1a ly non accipitr passiue, in 2a Vero
repugnanter, in 1a denotatr pro illo signo, Ante Xpty non dum esse
Algi esse fury; in 2a. uero negatr ee fury qd uidetr deuere 3cedere
A A. solutionis, quam impugnamus, q. si in 1a ly non acciperetur
repugnanter illa eet apte falsa qd 3trarij non concedyt sumitur
ly non preciiiue in quo isu Very e, Ante Xpty ante decry. n. ee fury
ˀmo e, ipsisima 3o. qm 3muni sssu substinemus.

Dices demaa pro
priori adfram non Verificatr qd n. het tr fram non alia rone, nisi
qa. g illo insti reali tr hebit in ee frog; g qa g illo insti reali Voas
decernit adhuc pro priori ad decry negt Verificari, qd Voas non
decernit.

Resp. neg. mai: qa 3 illa prioritas sit intellige ide, e, g
priori n. here frq, ac n. intigi here frg, alias si Vby vniret pro
insti reali, et n. psigno reali 3a. dictoria nempe maa g illo priori het
fram, eet Vera.

Instabis g. pot Verificari g illo signo, qd maa
est priuata forma, et Ante Xp. furioe neg. cog: qa puao n. e, sola peci
sio, sed carea sumpta repugnatr, qa 3puoe repgnat g eodem insti fra
oposita, n. tm cum precisioe.

S. impugnatr tradita solutio g priori ad
decry hec propoo Ante Xpt non exit ly non sumitur pcisiue:
l sumitur repugnanter, si pcisiue ppoo est Vera, si repugnanter est
falsa: g e, detrate Vera, l falsa = H. 1. eodem moo se het quoad
Veritem, l falsitem hec ppoo Ante Xp exit pro priori ad decry ac
se hent g poes de furo 3tingenti respectiuè ad caas 2as 3ting.

V.e et debui dixit Philosoph. 1. peri hermen. cap. 8 lecc. 13 apud D. Thom. quod nec sunt verae, vel falsae, sed propositiones de futuro contingenti affirmantes quod erit res sunt falsae: propter illa propositio Antechristus erit ante decem est falsa: Sed mihi haec propositio de futuro contingenti: Petrus curret signi ficat idem quod ista: causae 2.e sunt determinatae ad productionem cursus sed ista est falsa quia deficit obiectum scilicet determinatio praesens, quam affirmat non solum de futuro permissivo, sed reali et contradictorio ergo et illa Petrus currit est determinate falsa.

Nec valet si dicas deficere determinationem ad cursum de futuro permissivo, immo suspensivo, et reali, non tamen de futuro contrario, vel repugnantia ergo licet causae non sint determinatae tamen non repugnat quod se determinent postea, nec de praesenti datur aliquod impediens determinationem postea.

Contra. ut propositio de praesenti sit falsa sufficit quod deficiat de praesenti repugnet illud exere, licet non repugnet illud exere de futuro: sed obiectum illius propositionis causae 2.e sunt determinatae ad productionem cursus deficit repugnantiam, ita ut de praesenti repugnet illud exere, quia deficit de futuro reali cum quo pro eodem instanti repugnat determinatio ergo. Quod ulterius Explico: Ut ista propositio Petrus est legens sit falsa sufficit quod de praesenti deficiat lectio, et si non repugnet illi postea legere; ergo ut ista propositio causae 2.e sit falsa sufficit quod de praesenti deficiat determinatio etiam si postea possint determinari.

Confirmatur. si Deus prius duratione non decrevisset producere Antechristum et postea illius productionem decerneret in illa duratione propositio affirmans: Antechristum futurum esse erat falsa; ergo etiam propositio affirmans praesignificans ante decretum futurum esse Antechristum est falsa: antecedens est certum quia in illa duratione falso diceretur Deum decernere, vel decrevisse exam Antechristi ergo falso diceretur Antechristum futurum esse: consequentia vero probatur ideo in hunc casum illa propositio est falsa, quia determinatio in qua futurum illud consistit non dum exeret, sed in nostro casu determinatio in qua futurum illud consistit non

Ergo

Dum intelligr; ergo si illa propositio tunc erat falsa, nunc quoque eadem propositio est falsa: probatur consequentia quia sicut illa prioritas est in essendo, ita haec prioritas est in intelligendo; ergo si illa propositio erat falsa, quia determinatio non dum erat, etiam nunc debet esse falsa, quia determinatio non dum intelligitur.

Dices

1. Voluntas divina pro signo libertatis est indifferens ut se determinet, vel non se determinet ad productionem Antechristi, ergo pro illo signo non se determinat, nec se non determinat, ergo neutra propositio est vera = 2. Antechristus pro illo priori est omnino indifferens ad esse, et non esse postea, ergo determinate nec erit, nec non erit postea = 2º implicat quod Deus nunc decernat, et quod antea fuit verum, quod Deus non decernet, vel falsum Deus decernet ergo ante decretum ad productionem Antechristi nec affirmativa est falsa, nec negativa est vera = 3. propositio operativa de futuro contingenti iuxta Arist. et D. Thom ubi supra nec est vera, nec falsa, non alia de causa nisi quia pro tunc causae sunt indifferentes ut producant, et ut non producant effectum: ergo propter eandem rationem, quia Voluntas pro signo libertatis causa prima intelligitur indifferens, ad productionem Antechristi, et illius non productionem, propositio de futuro a parte illius erat nec est vera, neque falsa.

Respondeo dist. ant. est indifferens ut se determinet, et non determinet ly non sumpto praecisive neg. ant. sumpto contrarie et repugnanter conc. ant., et dist. similiter cons. pro illo priori nec se non determinat; sumpto ly non praecisive neg. cons. repugnanter conc. cons. ex quo non sequitur quod non sit falsa affirmativa, quia determinationi quam ipsa affirmat non solum opponitur non determinatio contraria, sed etiam non determinatio praecisiva affirmat, m, determinatio pro illo priori ac proinde determinationem quoad intelligi opponita praecisio quia non stat intelligi determinationem, et ab ea praecindi, quod si contendas affirmativas enuntiare determinationem quoad esse, et non quoad intelligi, certe non erit falsa, nec video cur ei denegetur veritas cum sit suo obiecto conformis.

Ad 2.

Ad Conf. neg. coam quia veritas huius propositionis exit l, n, exit, n, sumitur solitu abee, et non esse postea, id ad etroe, et non de troe ad esse, l non esse postea, et quia in illo signo non est indiferea ad detroe, et n, detroe, saltim precisiue sumptu, iam enj non datur detrao: sit cons, qd in illo signo sit iam veritas, l falsitas. = Ad 2m. Resp.o dist. cons si decerneret in vi pcisioi detroi ad decerneds nunc conc. ans si decernat nulla precedente detroe neg ans: qa rem fuisse furam e, illam postea exere non utcumque, sd in vi precedentis detroi ad exendum postea.

Ad 3. Resp. prenotando qd l thingens sit indiferens adee, et non esse, si prerogat, ut sit detroem adee, ita ut non sit pregat detroem ad n, esse; quare si hec propoo Ante xpt.o exit facit hunc sensum, iam detraty est ut Ante Xptus exat ita sita Ante Xpt.o non exitit facit hunc sensum, detraty est ut Ante Xpt.o non existat, et cum non oponatur 3a. distorie esse detratum ad exendum, et esse detraty ad non exendy, similiter exit l, non exit sumpto ly non dtraxie, et quidem moo afrare furio em negaoi, exe non oponitur dtrorie pro omni statu, sd solum enti reali, eoqd intr hec extra cadit mey non quidem rei, sd precisionis pot namque rei inttigi in statu in quo nondum sit verum qd exit nec sit verum qd non exit.

2o. nota qd furum lt in rigore sit id qd detraty est adesse postea, tm late et in 3muni acceptione pot significare id qd nunc non est, et postea existet, siue postea exat in vi priori durori, siue acasu, et tunc significabitur p verbum ent ut dicit in aci exercito et ex moo signendi illud ee detraty adexendum, sd ex pter rei significate aliquid presens, et toty sut: in 1o. statu ppoes de furo hent detratg veritg l falsitg, et 2a. nuper dicta ppo. affirmativa semper est falsa siue enuntietur furo, siue non furo: 2e. istg ppoes si falsg Ante Xpt. p priori ad decerum est fur.

An

ante Xptu pro illo priori est non futur; negatiua uero semp est Vera, siue enuntiet futioem, siue n. futuroem: V.g. ppoes istę sunt Verę, pro illo priori non est futur ante Xpt, ante Xp. pillo priori non est futur, si uero ppoo defuro 2º moo accipiatr, vt defacto accipiunt ingenti dilig. nulla ppoo defuro ðtingenti, siue afratiua, siue negatiua ante decry est detraté Vera nec detraté falsa, q ly ante decry imptat statum pcisionis, et intellig, inquo st. n, e, Vexy qd exit, nec qd n, exit ante Xpt. Et in hoc sensu intendunt Arist. et D. Thom. ppoes defuro ðtingenti, non esse detrate Veras, nec falsas, non qdem quat' a fyat, l negat presentem detroem, sd quat. immte afrat exam rei post tea, detroe se tendente ex moo significdi. 35

Et in hoc sensu R. ad 3ª

Obiect. prialem, cuiuspamq ppos inito in primis, nam illa disiuncti ua est naria, et tm nulla pars detraté est naria, q. stat qd dis iuntiua sit Vera, et qd nulla pars detraté sit Vera = Deinde Reg. illam ppoem n, ee Veram in vi disiuntiuę, sd ee Veram, ut equalet ppoi cathegoricę de disiuncto extro, ide, ut equiualet hu ic impole est, qd ante Xpt. non sit futur, l n futur.

Sd Dicei. 1.

hęc propositio ante Xp. exit, detraté est naria, sd Veritas ppoi narię existit ppriori ante decry, pillo priori una exillis propoibus est de traté Vera = 2º. Veritas illius propoi; ante Xpt. exit, l non exit indicatr, l fundatur in Verite istius qlibet est, l non est sd hęc etiam in ui disiuntiuę e, vera ante decry, g hęc ppoo ante Xp. exit l non exit: 3º. lt in predicato respectiuo potuit dari necessitas Vaga, n. tm in prato abluto exendi, nulla namque rei Vaga exis tit, sd l detraté Existit, l detraté non existit. g. illa propoo est Vera in sensu disiuntiuo.

4. Fine illa particula Vel sumitr dis iuntiué, et n, disiuntiué qdo dicemus negę fieri p ppoes, sd p tror

qt

Ut in hac, equi requiruntur ad equitandum, ly equi supponit confusè disiunctivè quia descensus non fit per propositionem dicendo hi equi requiruntur, vel ille equi requiruntur, sed per terminos dicendo hic, vel ille equi requiruntur ad equitandum, sed in nostro casu descensus vel resolutio fit per propositionem, nam bene valet ante Christum erit, vel non erit cras, ergo ante Christum erit cras, vel ante Christum non erit cras, et talis propositio est disiunctiva.

Respondetur distinguendo maiorem hec propositio erit determinatè, vel non erit determinatè est necessaria determinatione cadente supra exam conce maiorem determinatione cadente supra habitudinem ad illam nego maiorem quia ad determinatam exam datur habitudo non determinata, sed indifferens, ut ad videndum requiritur quod determinatus oculus, non tamen requiritur determinatè, enim naturis dexter, vel sinister quorum quilibet est determinatus, necessitas vero non est determinata, sed vaga.

Ad 2. Respondetur quod hec propositio ante Christum erit, vel non erit non includitur in illa propositione, quodlibet est vel non est ut reguletur per illam non formaliter, sed tantum, qua ratione diximus supra propositiones de extro tempore, regulari per suam deriv. ideo illa minor neg. cog. quod inter esse, et non esse de presenti non cadit medium; nam auferre esse est ponere non esse, sed inter erit et non erit sumpto ly non erit repugnanter cadit medium; quia tam li erit quam ly non erit in hac acceptione afferunt habitudinem ad esse, et non esse, quare auferre unum, non est ponere formaliter aliud, est enim suum harum propositionum determinatum est quod ante Christum erat, determinatum est quod ante Christum non erat inter quas nulla est contradictio, sed contrarietas ac proinde medium intercedit.

Quod si dicas illa propositio ante Christum non erit prolata pro priori addendo etiam ly non sumpto negante videtur vera, quod sic ostendo, quia ly non in nullo sensu negat immediatè exam, sed vel negat determinationem presentem ad exam habendam de facto, vel negat exam habendam in vi presentis determinationis, sed in utroque sensu illa negativa est vera. Respondetur quod illa propositio ante Christum non erit li erit non rigorosè sed in lata acceptione enuntiat immediatè ex parte rei significatam exam postea, a qua

tam

unimtè pendet in sui verificoe, et qa pro illo priori nec est ex a posteriori nec de alii carer illius. ideo propoo non est vera nec falsa. 36

Ad 3m.

Resp. qa nulla rei quoad intra admitit detroem, ac proinde nec illam admitit in exendo, admitit tamen illam quoad extra quia pot indiferenter respicere oluza. Ve visio sive detrata indiferens respicit hunc, vel illum oculum; sic ergo quia existere et non exere extremi cè comparantr ad ante Xptum futurum poss abeo respici indiferenter. Itaque pro priori ad decr. extrum sit ante Xpto exere, et non exere (n. enim initiè existit, nec n. exit pro illo signo) sit con qa pot utrumq extremum respicere indiferenter = Ad 4. Resp. qd illa propoo non re soluitur p ppoes, id p extros; qa non est vera vt disiunctiua, id ut pro poo de disiuncto extremo, nec tamen ut disiunctiua est falsa, sed exit vera pro signo sequenti.

Ctii insites t. qa hec ppoo hic, l, ille oculus re qs. ad videndum est vera solum in sui disiuncto; hec ppoo iste oculus reqs. ad videndum est falsa; p qa hec propoo ante Xp. exit, l, non exit in sui tntij disiuncto est vera hec propositio ante Xpt exit debet esse falsa = 2o. hec propoo ante Xptum exit solitariè prolata ante decr. equiualet isti ante Xpt. detratè exit; sed 2a. falsa est; g. et 1a: min. p. 1a. aserens rei here detratq furioem, per nos est falsa, sed illa propoo dicit rem ee tuam ante decr. p est falsa = 3. quelibet ppoo non solj afrat suum obtj, sed exere afrat se verum dicere, sed nos falsj es illam ppoem ante decr. ee veram; p illa ppoo est falsa.

Resp. dist. ans: qa penitè neg ans; et qa est propoo de pre senti in quam verbum non ampliat, sed restringit conc. ans, et neg. coq qa ly exit ampliat ad tuxj ac pinde expectandum est tempus futurum, l aliqd nexum cum exa fuxa, vt propoo sit vera, l falsa = Ad 1m. neg. mai nam lt verbum exit in rigurosa ac cep.

ceptione idem significet, et de trate exit. li detrate cadente non soly supra exam futuram, id etiq sup hitudinem ad illam in hac tn lata acceptione in qua extenditur ad significandum futura a casu non est idem exit, ac detrate exit. nam concipimus futuritionem cum detroe psenti ex moo significandi abstraendo tn a detroe presenti ex pte rei significatae. Vnde ly exit in signo ante decry non enuntiat falsum, quia solum afirat exam postea, et ante decrum nil est obstans ex postea. At vero ly detrate exit enuntiat falsum qa afirat ex pte obti detroem psentem pillo signo, et ante decry e, aliqd obstqs detroi pillo signo. Ut vidistra, et primo.

Et indicas in hac lata acceptione li exit significat immte exam postea, q est vera tempore futuriori imo ante decry signatur exa postea consequenter patet nam datur oby eo modo quo per illam afratur. Rº neg. coam q soly seqr. qdsit vera acasu, it rei exit acasu, ex quo nil contra nos qui soly loqmur de verite ablute tali.

Ad 3ª initiam Respº. ad illa g. zoo ante decry, et ab illo pcindendo non est vera propoo qa pcindendo a decro non pot concipi fuum, id pcindendo ab obto ppoo non est fla talis; etenim hec ppoo homo est albus pcindendo ab albedine, et homo existit pcindendo ad exatione psenti nullum exprimiyt Spty id sunt voces non magis significantes, qm si apxie pferentur.

Hec solutio vera est si ita pcindas a decro vt nil cogites de illo, nec distè nec in Ifuso, nec ex moo Icipiendi, nec ex parte rei significatae; si tamen eat tnty pcindas, vt negei p iudiy decry illud tn p aptione aphendas exit vera propoo sd falsa ut si dicas homo ante albedinem est albus pferei propositioem, sd falsam, quia apprehendis hominem cum albedine, qm tn ab illo removes; pariter si ex parte rei significatae pcindas a decro illud tamen imbduas in

imo

modo significandi exit vere ppoo, id falsa utique nu dicendum e, hanc propoem Ante xpo exit ante decxy. sumpto ly exit in lata acceptione afrare qdem ie verxy dicere in alii exercitu, atm ita ppoo diceni qd rei exit p illo priori n, est vera, l falsa qa illius obb ty n, desit repugnare id priorice, siu. p aliam reflexam diceres illg ppoem ee verg talis reflexa e, falsa q illius obty est veritas ppo si directe desires repugnare ad depienti deta desu verxiti qui repugnat cum verite depienti afrata p ppos reflexa.

Ex dictis infertes has ppoes Ante xpi exit, l non exit pscindendo, l nil cogitando de de ieo n, ee ppoes: Sequitur 2: qd si imboluant decxy, l detroem prentem ex parte obti, et si non sumatur priorice illa ppoes sunt ctroriae et afratiua est falsa et negatiua vera nq suus illaxy est rei propriori ad decxy e, detrata ad essedy rei ppriori ad decxy, n, e, detrata ad essendy ita Salm trac 3. de scia disp. 7. dub. 6. num. 149 si vero si non sumatur repugnati illae ppoes ctroriae non si, sed utraq est falsa qa suus illaxy est cae si detratae ad ante xpti pduc tionem; cae si detratae ad n, pductione illius ubi utraque est afra tiua, et falsa, q cae p illo signo ad nil si detratae, id omo indifrentes Seqa 3. qd si pdictae ppoes ex pte rei significatae immtea frent exam postea, tota detroe ad expdy retenente ex moo sig nificandi n, si detrate uerae nec falsae, quia regulatur immte a ppo suam deriuesse, quae n, dy e, vera nec falsa, et iuxta hunc il timy sy intelligenda est ivra delucio.

Xa. qus breviter neg ant 3e pricalis obiectioni adueius 1m probs iam dictu e, illam ppoem nec ee veram nec falsam, nec nariam in ui disiunctiuae, id in vi ppoii de disiuncto extremo.

Ad 2m neg. min. nam ctroriae so lum petunt qd ppnent in verite, et falsite ideit qd n, paiit utraq

esse

esse Vera nec falsa= Ad Conf. Resp.º qd afrativa non est Iformii ob to li non primive sumpto, non vero sumpto Itraxie, sive reffingter Quodsi dicas ita exit obty postea; g afrativa est Iformis acproin de Vera= Resp.º ita exit non inui detroui exenti in signo inquo pstitux neg. ani; aliai, l, acaiu conc. ani, qd non sufit vt Vera sit ppositio.

Ad 2.m Jm. neg. coq ga qdo obtum est indetratum datur mey inta Very; et faliy respu ppoli non isly in signo roni, sed in instanti reali ut pat ex Arist. l. 5 Hierem. cap. 8. et etiq ga dato ppole qd Deus in temp.e decerneret productionem rexy ppoei de fuxo in aliqua duxoe reali non esse Very nec falsy= Ad Explic. R.º qd Verum et falsy sunt proprietes respectius n, ablute Vº propoi n, temp, et in ot situ Fueniyt, denio statu in quo hent, l intigyta here obty detraty.

Ad 3.m Jf. neg ani ga lt postea Existat Antexpº non exitit in Vi duxoi prenty, sed acani= Ad Vltim. Rº afrat exere decry dicte neg. ans. Ffuie, et sub roe prop insalita in ferenti Exam postea subdist. afrat expte rei significate neg. ani, ex moo significandi conc. ani.: et neg. roq. loqdo de Verbo exit, in hac coi, et lata acceptione, vt Itingit in hac ppoe vivus est non exens, in isptata prent. non qdem expte rei significate, sed ex modo significandi.

Disputatio 2.a

De cognitione futurorum=

Post quidditem et Veritem fuxorum Itingit req. ut stando premissis de illorum dicemus cognitioe, et quidem cc.a fuxa ablutas vix occurrit diffai que ex sola litera articuli non euanescat. Vº tota diffai Versatr cc.a fuxa Idionata de quibus sit

Dub.

Dubium 1um

Utrum Deus certò, et infalibiliter conoscat futura contingentia conditionata.

Aduertendum est 1. futura conditionata esse in triplici differentia secundum modum conditionis, quae in eis solet imputari, quaedam enim sunt futura contingentia conditionata et necessaria, non quidem necessitate consequentis, sed consequentiae, quaedam vero sunt futura conditionata probabilia siue probabiliter euentura, quaedam tandem sunt futura contingentia conditionata disparata, conditionata necessaria necessitate causae, dicuntur ea in quibus licet euentus sit absolute contingens, infallibiliter tamen infallibiliter ex conditione ut in hoc futuro conditionato si Deus efficaciter praedefiniat Petrum voluntarie consentiet, dicitur consequens esse futurum necessarium necessitate consequentiae licet Petrus sub illa conditione futurus sit liber, tamen posita conditione infallibiliter exit; conditionata probabilia sunt ea in quibus euentus non sequitur ex conditione bonae consequentiae, aut necessariae illam tamen comitatur semper uel in pluribus, quia conditio inspirat propensionem causae ad effectum, uel aliquid siue probabiliter siue certo moraliter connexum cum illo, huiusmodi sunt haec futura, si mendico des elemosinam probabiliter illam accipiet, si mater videat periclitari filium, quem diligit illi opem feret. Conditionata disparata sunt ea in quibus conditio nullam habet connexionem cum euentu, id ad illum omnino impertinenter disparata ut illud, si Petrus disputat, Iuxta conuertetur. Ratio huius diuisionis ea est nam particula si tripliciter potest accipi 1°. ita ut significet illationem vnius ex alio. 2°. ita ut significet euentum dependenter ab illa conditione esse ponendum etiam si inter conditionem, et euentum non sit connexio necessaria = 3. ita ut nec significet, nec dentur eius tantum concomitantiam veritatis antecedentis cum veritate consequentis. 1°. modo particula si constituit conditionalem necessariam, 2°. modo probabilem: 3°. vero modo disparatam.

2°. aduertendum est futurum conditionatum contingens aliud esse

pu

pure, aliud vero Conditionaty sive absoluty, futurum Conditionatum est qd
erit sub aliqua Conditione non purificata, vt conuersio Tiriorum sub Conditione
predicationis, quæ impleta non fuit, erat futura; et saluatio Ante Christi fu
ra est sub Conditione penitentiæ, quæ non purificabitur: Conditionaty sive absolu
ty e, id qd futurum est dependenter ab aliqua Conditione iam ponenda, vt conuersio
D. Mathei sub conditione, quod a Christo Domino vocaretur, quæ Conditio re
ipsa fuit executioni mandata.

3. aduertendum est vnio potius vt certum
supponendum, futura Conditionata necessaria, idest quæ constant ex conditione ne
cessario connexa cum euentu cognosci a Deo infallibiliter per scientiam simplicis in
telligentiæ. Et ratio est nam omnis veritas necessaria cognoscitur a Deo
infallibiliter per scientiam simplicis intelligentiæ, sed veritas predictæ Conditiona
lis est necessaria; ergo cognoscitur a Deo infallibiliter per scientiam simplicis intel
ligentiæ: minor probatur predicta Conditionalis solum affirmat illationem consequentis ex Con
ditione sed consequens necessario infertur ex Conditione predictæ propositionis quia supponimus
conditionem necessario connecti cum consequenti, ergo veritas predictæ conditionis est om
nino necessaria.

4 aduertendum est cetera futura conditionata, siue dis
parata, siue probabiliter, siue certo moraliter Conditione connexa non posse
a Deo cognosci, vt futura infallibiliter ex vi illationis. Et ratio est in promptu, quia ta
lia futura non inferuntur infallibiliter ex antecedenti seu ex conditione; ergo in vi
illationis non possunt a Deo ut futura cognosci.

Denique certum est Conditionem
Dupliciter dici posse probabilem coniecturalem, siue moraliter certam, in
primis subiectiue, et obiectiue cognitio probabilis coniecturalis, siue moraliter
certa subiectiue e, qua intuitus iudicat rem esse futuram cum formidine
deposita opposita. iudicando se posse metaphysice falli; cognitio vero coniectura
lis probabilis siue moraliter certa ex parte obiecti, est qua intuitus iudicat rem
esse futuram non quidem absolute, et reipsa, sed esse futuram regu
lariter, connaturaliter siue attenta inclinatione causarum. Prima cognitio

re

repugnat Deo, quia cognio non excludens omnem formidinem, et cui pot sub esse falsum imperfecta est. 2ª. vero reperitur in D°. ante decr., qa veritates illae videlicet, qd atrita in illis circumst. Analiter potius exit. effus, qm non exit, sunt naric, subindeque cognuntur a Deo per sciam simplicis intellig.

Quare difficultas deb. oluit adcognitioem diuinam ortam subtiuè, et obtiuè: an ill Deus certo et infalliter, cognoscat hos, l alios effectus contingentes esse infalliter futuros si ponatur talis, l talis Cdio non connexa naario cu illis.

Prima Conclusio

Futura conting.ª disparata n. poss cogni ut vera ab intuitu diuino. Ita Albar. lib. 2. de auxilijs disp. 7. Conejo in pnti disp. 3. dub. 1. et 3. Vazquez, Lec, Alar. et alij, quos refert, et sequitur Godoi in pnti disp. 34 num. 13. et pr. 1. ppo Cdionalis constans ex conditione impertinenter se habente ad cons est falsa, g. futura Cdio nata disparata non poss ab intuitu diuino cogni ut uera. ans pr. ppo Cdionalis pr connexionem vnius veritatis ad aliam significat illationem antis, l dentiam ab ante, sed vbi ans non conducit ad veritatem cons, cons nec infertur, nec dependet ab illo: g. mai Cdionaty constat ex ante impertinenter se habente ad cons est falsa: mai pr. 1 qa ppo Cdionalis facit distum sensum ab eo qd facit copulatiua, sed a copulatiua in nullo alio pot distingui nisi in eo quod Cdio copulatiua significat dentiam sequentis ab ante siquidem comitantiam etiam copulatiua significat; g. ppo Cdionalis prter comitantiam significat dentiam.

2°. pr. mai. Cdionalis significat ans se habere per modum conditionis, vt uerificetur cons, sed vbi nulla e dentia contis ab ante, sed sola comitantia: ans non est Cdio vt cons verificetur; g. ppo conditionalis significat dentiam: mini pr. tum q. patet

dor

dormire Compluti, non est conditio, vt Iuxta Vincat, sed nec Iuacam Vincere est conditio vt Petrus Compluti dormiat, alias esse sibi in uicem forte Cmitqtr, q vbi nulla est dentia, id sola Ccomitaa Vna Veritas non est conditio Vt cons Verificeta, sed in huiusmoi ppoe pot ans esse fuay, et cons depresenti, vt si dicas si Petrus cras disputabit hodie Paulus orat; g ubi nulla est Cnexio, id sola Ccomitaa ans non est Cdio ut uerificetr cons.

3. dicere qd si Petrus disputet igni combusret est dicere quod causp sunt detrats, vt igni comburat sub conditione quod Petrus disputet, id hoc est falsy, q pdicta Cdiona lis est falsa = Vtr istp propoes sunt falsp, si Petrus dormiat comedet salbabitr, si pecarit placebit Deo, si saltauerit pluet, non alia rone nisi quia inter ans, et cons nulla est Cnexio, q parla si ergo tr Ccomitaq denotat aliquam connexionem.

Dices 1. sensus huius ppois si Petrus disputet ignis calefaciet non ee istum ignis calefaciet sub conditione, qd Petrus disputet, id istum ignis calefaciet incasu quo Petrus disputet, dato qd Petrus disputet, vt ex supoe qd disputet et sic hoc tm est Vera, qa ignis in omni supoe, et in oi casu calefacit ac proinde etiam in casu quo disputet.

Dices. 2. predictam propositionem distingui acopulatiba, qa copulatiua afrat vtramq. pts. illa uero ppoo et si non significet dentiam consis ab antecedenti tm non afrat vtramq prem: siqdem dicens si Petrus hodie disputet, cras ignis calefaciet, non solum non afrat dentiq consis ab antis, sed nec afrat Petrum hodie disputare, imo nec afrat ignem cras esse calefacturum. V. qui sponderet sic, si Petro disputante hodie, cras pluat soluam quatuor regalia, si nec Petrus hodie disputaret, nec plueret cras nil teneretur soluere q talis ppoo nil obscure afrat.

Dices

Dices 3. falsum esse qd parla si idum significat illationem dentiam aut concomitaq, nam etiam significat paritem, l similitudinem ut si dicas si D. Petrus est Santus, etiam est Santus A. Thomas si tu es sapiens, ego sum Pontifex; ubi parla si accip. pro eo qd do moy, e lt insurii disparatis nulla sit illatio, l dentia in alio sensu acceptatius dicto, l assu concomitantis posse cogni ut vera.

Dices 4. condionalem disparatq significare dentiam contis 2m. ab anti sed dentiam quoad coniuntionem contis ab anti, nam dicere Petrus disputat, Paulus currit, est idem ac dicere si Petrus disputat, similiter Paulus currit, l si Petrus disputat datr cursus Petri, l coniuntus cum Petri disputoe, et quoad talem coniuntionem certum e, cons dependere ab anti.

Sed nulla ex his solutionibus satisfacit; non 1a qa illa condionalis, si Petrus hodie disputat, cras ignis calefaciet, in quo sibet ex illis sibus e, falsa nam in omnibus significatr disputoem hodiernq aliquo moo conducere ad calefactionem crastinq, et in omnibus significatr calefactio crastina ut fura cum aliqua hitudine ad ostatam disputaoem, nam illa ppoo dato quod Petrus disputet, ig nis calefaciet significat ex illo anti seq calefactioem, et illa ppoo ex eo qd Petrus disputet ignis calefaciet, significat seu denotat claxius hoc ipsum cum parla ex quandam hitudinem significet: il la vero propoo in casu in quo Petrus disputet ignis calefaciet non sig nificat calefactionem furam esse ablute sed furam esse cum aliquo respu, l dentie, l connexionis ad predictam disputoem, et quidem sig nificat furam esse calefactionem cum dentia ad disputoe ppoo condiona lis est falsa si uero significet furam esse calefactionem cum respu conco mitaq, l coniuntionis ita ut sensus sit si Petrus disputat tunc etiq, l simul ignis calefaciet ppoo est vera non tamen disparata, sed constans ex condioe naria ad veritem fui; qa qd Petrus disputet narius est

est ut ignis tunc quando disputao existat, calefaciat, Petro qdem non disputante, verum non erit, qd tunc quando Petrus disputat ignis calefaciet, et cum dx qd ignis in omni casu calefacit intelligndus est non positivè, sd negativè ide indnte ab omni eventu calefaciet, l intte lligndus est non positivè, sd negativè, idest indenti ab omni eventu calefaciet, l intelligndum est n, de calefactione absoluté, sd concomitante quasi dicat cum quocumq. eventu exat sul calefactio.

Et si insteas ex suppoe qd Petrus disputet non solum erit calefactio sul cum disputoe, sd absolutè e. in sensu condionali disparato est vera, qdicta propoo: ans pz. qa suposita disputat.e erit l non erit absolutè calefactio cum inter hęc non detr medium sd est falsum quod non erit, ut postea probabit eventus; e est verum qd erit = Confr nam si Petrus vocetur consentiet, l non siquidem etiam supposita vocatione manet Petrus indiffrens ad consentiendum, et non, g. pot contingere, qd si vocetur non consentiat, sd vocao nullo modo conducit ad disp, sd potius retrahit abillo, e propo condionalis pot esse vera etiam si conditio non conducat ad veritem consis.

Resp.e neg. ans, ad prob dist. mai. erit, vel non erit cum hitudine ad condi tionem nempe ad disputationem neg. sine hitudine transeat mai. Et neg. coam. qa parla si denotat calefactionem non utcumque fursq esse, sd esse furam cum hitudine dependentię ad conditionem in hac sensu calefactio nec erit nec non erit, qa supoo disputois non ducit ad calefactionis furioem, nec ad furiois negoem: unde propo es illę non ss contrarię, qa in utraque afratr hitudo consis ad ans, sd ambę ss falsę, essent vero contrarię si diceres si Petrus disputet erit calefactio, non si Petrus disputet erit calefactio. Ex qq. l.a est falsa 2.a vera.

Ad conf. neg. ans qa illa disiuntiua non est nsaria, sd utraq pars, Petro non consentiente, e, falsa, q lt vocatio conducat ad consens

ad disum tamen non ducit; esset autem naria si diceret, si Petrus Vocetur consentiet, Vel non si Petrus Vocetur dissentiet = Ad Primum

R.º quod illa ppoo suposita Vocatione manet Petrus indifferens, et sic est falsa qa Vocao ad indifferam non conducit, l, facit hunc sensum copulatiby, et temporalem, ac si diceres qdo posita Vocao perseverat indifferens, et in hoc sensu ppoo est Vera, sed non est conditionalis, V.º hec erit Vera supposita Vocatione non erit consensus, sed non erit condionalis, sed nec ista supposita indifferea existit Vocao.

Et si dicas. 1. adhuc in sensu condionali esse Verum qd si Petrus Vocetur Vocatione precisse eficienti non dissentiet; et tamen Vocao precisse suficiens non conducit ad negoem dissensus g.º = R.ª qd in illa condionali implicatur pta Vocaoem suficientem alia condio scilt negao Vocaois congrue seu eficacis, et ab illa pendet Veritas contis.

Si dicas 2. Vocao aliqdo non conducit ad indifferam, q.ª sine Vocatione saluatur indifferea ad odium Dei, et illius negoem aliqdo tm conducit Vt cum assus est prestandus Vocaoi, sigdem non stante Vocoe illi asentiri non pot, g salty tunc casus poterit Verificari, qd si Vocetur Petrus dissentiat = Resp.º qd si Vocao destruat potentiam ad asentiendum, et dissentiendum poterit Verificari condionalis hec si Vocetur dissentiet, qa tunc condio non erit impediens id ducens, sed ob eandem roem Verificatur ista: Petrus si existat peccabit si instruatur hitu charitatis transgredietur preceptum dilectionis.

2.ª Solutio

reiicitur nam lt illa ppoo, casu quo Petrus disputet, ignis calefaciet in aliquo sensu sit Vera Petro disputante, ideo est q. a naturali quo sensu afrat condionalis concomitanciam disputaois Petri cum calefactione, exam calefactionis tempore quo Petri disputao exat, sed in hoc sensu talis propoo non est disparata, qa disputatio Petri est conditio naria ad hoc ut calefactio illam comitetur, g. numquam

sal

saluatur quod propoo disparata vt talis est vera: maiq. namilla propoo casu quo Petrus disputet ignis calefaciet solum si non dicit disputoem Petri Iducere vt ignis calefaciat, solum pot denotare, qd si Petrus disputet tunc quando disputauerit verum erit qd ignis calefaciet, id hoc est afirare Icomitag vnius euentus cum alio, e qdicta propoo soly e, vera in sensu afrgte Idionalitr talem Icomitag.

3. quoq. verificatur nam in illis propoibus sumitur illatiuè particula si e. ex illis non seqr parlam si significare aligd aliud ptr illationem, aut dentiam quando non equiualet copulatiue: ans pt nam illa condionalis si D. Petrus est Sanctus, etiam e, Santus D. Paulus ly si sumpto non copulatiuè, vt sumi pot id Idionalitr denotat arguitur aparite, et facit hunc sensy, si D. Petrus e, Santus seqr; qd etiam sit Santus D. Paulus, qualr Santitas vnius non sit caa l efus Santitis alterius: rao tamen que probat vnum esse Santum probat alterum esse Santy; idem dicendum est de illa propoe si tu es Sapiens ego sum Pontifex, quasi dicatr n. e, maior rao vnius, quam alterius; et lr aliquando particula si significet idem qd quemadmoy, et cum dr si Petrus est albus, Joannes est albus, tunc equiualet parie Iiunctiue, et idem ee ac dicere. Petrus est albus, et etiam Joannes e albus; seqa e. qd praedicte propoes l disparate non ss, l si accipiantr ut Idionales, et n, vt copulatiue ss omnino falsae.

2a 49. obiicio lr Idionalis disparata possit redere illum sum illum tamen non reddit vt disparata, e lr in illo su verificetr non seqr qd sit vera ut disparata: ans pt nam ut disparata Istat ex condioe impertinentr le hente adcons id aut facit illum sum non constat ex condioe impertinetr se hente adcons, qa in illo su cons e, caeterao, vt Icomitas disputos, et adcalefacos, vt Icomitas disputoem Petri, disputao non est condio impertinens, id omnino

na

naaxia, g.° vt disparata non facit illum Sensum.

Solbitur Vnicu argo.ty

Oa FFS militat Vnicu argty 4. Regum 13. migt Propheta Eli seus Regi dixit: si pcussisset quinquiei, aut septiei terram totius pcussisset Syriam, idhec condionalis est disparata, nam pcussio terre nullus het Fducentia addebastaos dixit: g. pp.oo Fdioalis disparata cgnita a Deo, vt Vera.

Resp. neg mini adprob. dist. ani pcussio terre nullam het Fduceptiam intram, et ex naa rei conc. ani, extram et rone decri dini neg. ani = sed Fa Vocao non Fducit ex naa rei, sed extre, et rone decri dini, ad hoc ut infallitr fuxus sit Fdionate Fsus, et tamen hec propoo: si Petrus Voceta consentiet e, vera, g si fuxum Fdionaty sit fuxum non exui condioi, sd exui dini decri e poo disparata erit Vera. = Conf. lt vocao exie sit indifferens ad exam, l. ad caream Fsus, quia tamen exui decri dini Fsus est fuxus, illa ppoo si Vocetur consentiet est Vera; e. lt disputao exe sit indiferens vt Petrus concertata l non Fuextata, qa tm rone decri posita disputoe exit fuxa. combexio illa ppoo, si Paulus disputauerit. Petrus combexteta est Vera = Resp.° dist. ani vocao ex naa non conducit p moy exii infali tex inferenti Fsum conc. ani, p moy conditioi exie ordinate mouenti et inclinantis ad consensum neg. ani, qa Vocao ex naa sua talis est q't ab illa possit mouexi voai ad decernendy Fsum, sd disputao talis non est vt ab ista posit dendere Fuexsio Petri = Ad conf. dist ani pcise q. exui decri consensus est fuxus neg. ani quia supposita connexioe, l Fducentia morali Vocaoli fuxus est consensus exui decri dini conc. ani, fuxy disparaty ita fuxum e, exui decri dini. vt decry nully in condioe supoñat Fnexionem l conducentiam ex natura rei ad hoc ut Fuexsio sit falsa.

2a. Conclusio

Quaecumque alia futura conditionata cognoscuntur a Deo cognitione certa, et infalibili etiam ex parte obiecti. Sensus huius est quod Deus non solum cognoscit creaturas esse inclinatas ad productionem eius, et eum probabiliter, vel certo moraliter esse eventurum, sed etiam cognoscit quod posita conditione infalibiliter et reipsa erit eius: sic communiter Theologi si excipias paucos quorum mens subtilis est quodam dicentibus nullius futuri conditionati illos admisisse cognitionem certam in Deo: aliis vero asserentibus illos non respectu omnium, sed respectu duntaxat aliquorum conditionatorum negauisse Deo cognitionem ex parte obiecti infalibilem. Solet nostra Conclusio communiter probari, tum testimoniis sacrae scripturae, tum authoritatibus S.S. P.P. in quibus cognitio plurimum futurorum sub conditione Deo tribuitur.

Prob. 1. ex illo 1. Regum 23. vbi Dauidi Consulenti Dominum, si Saul veniret ad Ceilam, et si Viri Ceilitae traderent eum casu quo ipse Dauid maneret apud omnes. Respondet Dominus: tradent, quia nouit Deus quod Dauid traditus fuisset a Celitis, si inter illos permansisset = 2º. ex illo 3. Regum 11. ingrediemini ad eas, neque ex illis ingredientur ad vos certissime enim euertent corda vestra, et vt sequamini Deos eorum = 3. ex illo Sapientiae 4. raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius vbi praenoscitur a Deo perditio iusti, si illius vita protraheretur := 4 omissis pluribus videndis apud A.A. urgenti ex illo Celebri loco Math. 11. Vae tibi Corozaim, vae tibi Betsaida quia si in Tyro et Sydone factae fuissent virtutes quae factae sunt in te, olim in Cilitio et cinere penitentiam egissent: in quibus verbis reuelatur subindeque cognita fuisse a Deo penitentia, quam Tyri et Sydoni egissent si virtutes, et miracula facta in Iudaea facta fuissent apud illos, plura alia testimonia possunt videri apud A.A.

Deinde probari solet 2º. testimoniis S.S. P.P. D. Aug. lib. de dono perseuerantiae cap. 9 de corrup. et gratia cap. 8. et de 6. quaestionibus Paganorum Epist. 46 q. 2. et Ciril. lib. in Ioann. cap. 10. Hier. 3. contra Pelagium cap. 2. Tertul. lib. aduer

sus

in Marcio cap. 5. 6. et 7. Damasc. lib. aduersus Maniqueos ope medij: Et confr. nam SS. P.P. disputant cur Deus condiderit, quem præciuit esse lapsurum, id iste disputoes supponunt in Deo sciam condionatam; ergo Xamente SS. P.P. dant in Deo sciã condionata infalibilis futurorum: min. pª nam iste disputoes supponunt in Deo sciam ex qua retrahi posset a creatione hominum, et impositione precepti; sed ex sciã absoluta pecti retrahi non posset Deus ab hoiis creatione, cum homo qui absolute quidem peccaturus, non posset a Deo non creari, ergo pdicte disputoes supponunt in Deo sciam infalibilem futurorum sub condioe.

Preterea solet probari rone intr esse, et non esse futurum siue absolutè, siue condionatè saltim pro instanti reali non datur medium, ergo oia futura condionata circa quamcumque diuinationem cognyta a Deo ut determinate vera, aut determinatè falsa.

His tamen argumentis satis probabiliter ocurrunt AA. contrarij ad 1m quidem explicando testimonia scripturæ de illis que futura sunt, et condionate, non quidem infaliter sed [illegible] eorum dispositionem, quo pacto ratio ab omnibus exponenda sunt futura, que per speciam dominaoii pdicuntur, quod si aliquando dr inseruisse futura, quodhuiusmodi futura certissime eueniunt denotatur quidem certitudo moralis non vero certitudo metaphisica.

Ad 2m vero desumptum ex P.P. dicet illa testimonia ad rem non esse quia P.P. loquuntur manifestè de præscia absoluta, quia de hac cum Gentilibus disputabant: vel non loquebantur de sciã que posset Deum retrahere ab hoiis creatione et ut P.P. potuissent respondere dificulti dicendo Deum creauisse hoem quem presciebat pecturum, quia presciuerat pecturum et cum tali præscia non constabat illum non creare: hanc tamen roem supposuerunt, et alias plures ut vberius satisfacerent ad dicerunt 2º. Rt transeat quod loquuntur P.P. de sciã condionata, loquuntur tamen de

futuri condionati atenta eorum defectibilitate naz create, et hec est scia Idionata que decrey creg dr. prcit, et qua accregdt potuit Dm retrahere.

Ad 3. Rent quod futura Idionata, que talia si Xa dispoemca arum ?rry si detrate vera, l detrate falsa; 1e detrate est verum, qd ?a meliorem dispositionem siriory, minoremque eory obcecatoem erat certo morlita fura penitea, si iniis facte fuissent virtutes, que facte fuerunt in Betsaida, sd spavae adeag 1m futura condionata sunt detrate vera, si in conditione subintellígata, si Deus voluerit, si uero talis condio non intelligatur st detrate falsa, q apriu dendo ab hac Idioe falsum est quod erunt infaliles Ex ag infere quod arga. facta p nra 3le etsi valeant ad illam pbalita stabiliendam sunt tamen lebia, ut oposite ille pbabilitem euellant.

Quare ulterius suadetr nra 3o. dum mo detr decrum abluty ex pte aus, et Idionaty ex pte obti, deeo qd Petrus sientiat si voce tur. non pot tale fury condionaty a Deo non cgni ut detrate verum, sd datr tale decry: g. fura Idionata si. et cgnytr a Do. infaliter vera; coa e, legitima: mai certa, nam eo ipso datr mey certy, et infalile cui dina scia posit initi: mini uero constat ex decendis dubo. segnti.

Denique 3o3 pbo, ut fura condionata sint infaliter vera, sufit, et reg. qd ult dentr decra abluta ex pte aus, et Idionata ex parte obti, l qd dentr decra condionata ex pte aus et abluta ex pte obti; g si dentr hec detrata decra cognentr, ut vera fura condionata, si vero falsa decra non dentr cgnentr ut falsa, sd nariy est huiusmoi decra dari l non dari detrate, p nariy est qd huiusmoi fura posint cgni ut detrate vera l, ut detrate falsa. 1a. coa patet qa stante eo qd reqa ad veritem propeois, si hoc sufit narie dati veritas p poiset

&c.

deficiente eoqdreq.^a et sufit adipisci Veritem naario est qui
iá talis p poo. [illegible] uero ani sic probo quoad 1^m ptem inqua stat di
ficultas, nempe qd sufiat altery ex ç fati decrii, q^a stante in Deo
decro abluto Exparte aui deeo qd Jinus exet si çonatr Vocao
non stat Jury non esse fury Jdioriate silita si Very est qd
siponatr Vocao, sine Jdio exit decry de Jinu, n, stat Jiry n, esse
fury sub eadem condioe ç. ut fura Jdionata sit infalita Vera
sufit qd (deta cc^a illam decry abluty Exp^te aui, et Jdioriaty
Expte obti: quoad 19 uero p^s nimiry qd Vnum, (altery decry
exoredicti requiratr, vt sit Verum fury Jdioriaty pat, nq
Jinus non exit, etiam siponati Jdio, si Deus non heat decry
cc^a. exam illius; ç ut Jinus sit furus sub condioe req^a decry
non abluty omnino, q^a non exit abluté Jinus, ç Jdionaty id
Decry Jdionaty tnty é, (ex nempe Jdionaty expte, aui; (tnty
Jdionaty Expte obti ç. ad Veritem furi Jdionati req. Vnum, (
alterum decry.

Solbuntur Argumenta

R^a JJS arg^r 1. qd Deus çnat infaliter exparte obti fu
ra Jdionata nonpot nobis constare nisi p reueloem scriptã, id per
reueloem non constat, p nullum etum ad assendum: qd Deus sic
illa çnat: mai videtr cxta qa Jtalia decra in difiea sunt adesse
et non esse fura sub Jdioe qd detraté fura sunt, et illa Deus, ut di
tiaté fura potius qm ut non fura çnat n, pot nisi p reueloem no
bis Jstare: min. v.^o p^r. oia fura aducta Ex script.^a poss exponi de
furis n, infalit id p ordq. ad suas caas, et atenta eary inclinoe
Ex plo aliqnory fury qui sic expony tr et quory Expoq in hoc sen
esse Jgrufq.

Jstat 1. ex illo gener. 3. ne forte mitat manum
suam, et sumat etiq de ligno uitq, et comedat et viuat in (tny Exo.
4. si non credidexint tibi nec audierint sermonem signi prioni

cre

credent signo Vbi sequenti, qd sine duobus his signis prioribus cre diderint nec audierint Vocem tuam sume aquam fluminis, et effunde eam super aridam, et qdqd auseris de flumine Vertitur in sanguinem vbi quod egiptij credent signo 2º, si non credide rit 1º. pronunciat D.' ut futurum omnino infalibilr, sd Xº. dispoes cararum; alias superfluum Videtur adere alia signa sequentia = Et Deuter. 4. custodite igr solicitè aias Vras ne fortè decepti faciatis vobis sculptam similitudinem: in qua parla fortè strictè sumpta incertitudem significat, g. hec futura sine ulla imperfectioe cognita a D.º non ut infaliter Vera ex parte obti, sd ut futura probaliter, l moraliter ex parte obiecti, g cum eadem sit rao de reliquis futuris nulla futura cdionata cognit Deus, ut infalibilr certa futura ex parte obti.

2. constat congruentem esse predictam expositionem ex illo sapie 4. raptus est ne malitia mutaret intellectum eius super quae Vba Aug.º disput.e 1m cap. 14 inquit inquit hoc dicendum est in 1m prescij Dei qui hoc presciuit, qd futurum erat, non qd futurum non erat, et lib. de anima. et eius origine cap. 10: ipsa (inquit) exinaniter omnino prescia, sd qd prescita non erit, quomodo enim rectè dicitur prescire futurum, qd non est futurum: g cum futura cdionata non erunt non presciunta a Deo.

3. ex illo Mathi. 11. et Luce 10: Ve tibi corozain; Ve tibi Vetsaida, qa si in Tiro et Sidone facte fuissent Virtutes que facte sunt inte: olim in cilicio, et cinere penitentiam egissent: in quo testimonio manifestatur penitentia infalibilr futura, sd futuram Xº. dispoem cararum gr ex Aug. qui lib. de dono perseul cap. 14 hinc insert in Tireis, et Sidoneis fuisse naturalem docilitem, et dispoem ad credendum, ipsosq. fuisse minus excecatos, et induratos quam fuissent Iudei Corozain, et Betsaide dicens; ex quo aparet here quosdam in ipso ingenio divino naturaliter munus intelligi quo mouentur ad fidem si congrua suis mentibus, l audiant Vba, l,

sig

signa despiciant et paulo infra ait S. D.r non erant sic excecati oculi nec sic indurati cor Tirorum, et Sidoniorum, quoniam credidissent si qualia viderunt isti signa vidissent.

Dices à contra Aug. nulle esent si predicti testimonii exponeret, de infali futuro penitentia ex vi decreti condionati ?exitis obtiu, q.d. Deus sit omnino liber, ut uellit sub conditione l. ablute dare fidem, et penitentiam, siue hentibus docilitem naalem siue induratum, siue non induratum corde, ne in hac intentione atendat ad naalem dispositionem hom. l ad maiora; aut minora pecta, ut docet Aug. lib. 11. ad Simpl. q. 2. sit con. qd e reo qd D.s decreuerit dare sub condine grat Tirein et Sidonein, non vero iudeis male inferret S. D. qd isti et illi erant execati ut subdit, id nec illis perficit, qd poterant credere, qa non erant pdestinati a Deo, cuius incredulia si iudia, et in vestigali vip, nec isti obfuisset qd n. poterant credere, si ita pdestinati eent, ut eos secos illuminaret Deus, et induranis cor lapideum vellet aferre. Siliter nec coa D. Aug. tenet in sua desumentium tuidem ex uixte dotiua si testimonii intelligatur de fura infaliter penitia, qa in eorum sua magis execatus cum equalibus auxiis pot credere, et minus execatus pot non credere; ex ex eo qd illi crederent, et non isti non seq. qd isti fuissent magis execati quam illi.

R.r qd fura condionata cogni a Deo vt determinate vera lut determinate falsa, constat nobis in ui rom in qq pbauimus. D.S q.a, à, hec illa fura cognanta a Deo, ut infalita vera, potiusqm ut falsa constat nobis p reuelaoem in scripta.

Et neg mai ad cuius 13 pbas R.o notando qd fura possent comparari ad proprias causas 2as, et ad diui decretum, et comparatiue ad causas 2as sunt fura im qd hoc e, totum naaliter regulariter ut in pluribus, comparatiue à ad diuium decretum si fure simplic.a hoc est infalitr et seignia utroque mo cognuntr a Deo, et quidem compa

ra

ratiuè ad decry cognita ut futura infalibilitè comparatiuè ad caas 2as cognunta abipso probabilitè, l'cato moralitè probalite se tenente non ex parte aus diui, sed ex parte obti creati cognit q. Vtramque futuriem, et aliqdo reuelat Vtramq., et aliqdo solu 19, ut cu dixit p Propheta Ezequielem moriensi et non viues reuelavit mortem ut futura p. caas naales, non tm ut futuram p. diui decry.

Ex qua doctrina R. qd in illud locu reuelauit D. Veritas illas ut futuras p ordinem ad caas 2as et ideo posuit illam parlam forte ad denotandum incertidinem, non quidem subtibam ex obtiug futurory sub illa Idiòe ex hoc à non infesta D.m n. cognouis se eadem futura put erato etiq obtiuè futura erant p ordem ad decry.

Ad 2m R. qd in 1o loco sentit Aug. D.m reuelasse illud futurum p ordo ad caas 2as; et non p ordem ad diuiam esciam ex quo nil p nos qui fatemur D.m utroque moo cognoscentem futura posse reuelare illa sub una roe, qn ea sub altera reuelet, in posterioribus uero Verbis lag de presentia abluta, sicetiam in loco citato, et lib. de aia, et eius orig nam redit roem quare Deus non preciuit iustum in matura morte p rapty esse peccatory, qa ille in tatoe mansurus non erat, ex hoc enim qa Idie manendi in tatoe Verificq da n. erat, solum tolita futurio abluta non vero Idionata.

Ad 3. Resp. qd cum omnia eueniunt sicc abluiè, siue Idionatè regulariter eueniant p. diu poem caary 2ry ex ipso euentu siue abluto, siue Idionato probalita infertur illorum dispoio, et maior inclinao caary ad ipsum, qm ad opositu; sic ig. Aug. ex euentu qm X. Dns praedixit Math. 11. hoc est penitea futura in gentilibus, potius qm in Iudeis probaliter intulit gentiles minoribus peccatis esse obnoxios, minusq fuisse excecatos, quam Iudeos nam qui minus excecati sunt magis dispositi ss ad recipiendy p fructu Verbum Dei.

Adde

Addo non solum probabiliter, sed certo moraliter colligi Aug. mino ra pecca, minoremque gentilium cecitem ex fura illorum penitea ga. li ex fura penitea gentilium solum probabiliter coligatr minor illo rum cecitas, ex fura tamen penitea gentilium sub adiunta increpa oe Xpti Domini, infertur legitimam ceg maior cecitas Iudeorum, siquidem ut iuste increparetur Iudei oportebat, qd Xptus Dominus refunderet in Iudeorum culpam; qd ipsi noluerunt credere, crediturii gentilibus, sub eisdem circunstantiis ex quo bene seq., qd in Iudeis dabantur ma iora pecta, pta que demerebantur auxiliu ad sui conuersione, qd ta men auxiliu daretur gentilibus siquidem in eis silia pecta non obsta rent 7.e arpty Aug. est huiusmodi gentilibus daretur penitea in his circunstantiis et Xpt. Domin. increpat Iudeos, eo qd in eisdem cir cunstantiis nolunt penitere, e ideo est q. Iudei pour sue conuersioni aliqd impedimentu qd Gentiles non ponunt, sed hoc impedimentu is pecta e maiora is pecta Iudeorum, quam gentilium possent abluere duer ti, id casu quo pecta minora Iudei non Duertererentur talis Duersio gentilium non esset X.a et atendendo eorum demerita nec addi gooem caaxu 2.xy 7.e tunc non esset locus increpoi comparatiue vt dese patet bene e ex increpoe Dparatiua infert, qd Tirei et Sido nei qui in illis circunstantiis peniterent erant melius dispositoi quam Iudei.

2.o Arg.r Ex D. Thoma hic, et q. 12. de Verite art 1. dicente qd fura pos considerari in esse, l in suis causis, et qd 1.o moo trant cg noem certam. 2.o vero moo Diecturalem, id fura Dditionata, ut fura nunquam sunt in esse, id in suis causis; e nunquam trant cognitionem certam. R.r loqui D Thom. de furis Dtingentibus reipsa ad causas 1.as simile, n, u.o log.r de illis respectiue addecisu diuini; q.lt 1.o moo nonsunt infaliter fura, nec cognosci nisi Diecturaliter. 2.o moo is infaliter fura, et certo cognita a Deo.

3. obii. fpoes Dditionales de furo Dtingenti non is Vere, e

non poss. futura contingentia conditionata cogni a Deo ut vera: ant. p. nam xᵃ D. Th. opusc. 48 tract. de enuntiat.e cap. 14. Veritas condionalis in illatione consistit, sed propositio conditionalis de futuro contingenti causa non est alias esset ratio vera; g. = Conf. xᵃ Phil., f. g. Hier. cap. 8 propositiones de futuro contingenti nonnis determinate verae, nec falsae: g.

R. neg. ant. ad 1ᵐ dist. ant. Veritas condionalis in qua parla si sumitur illative conc. ant. in qua parla si denotat conformitatem eventus dentes a conditione neg. ant., nam additio veritatem non requirit illationem sed sufficit conformitas obiecto = Ad conf. D. Philosop. loquitur de futuris contingentibus respective ad causas 2.as et excursi illarum cum quo stat, quod respective ad divina decreta sit determinate vera.

4. Sicut discursus importat successionem et multitudinem actuum, in intuitu, et enuntiatione propositionis, ita scientia conditionatorum dicit suspensionem, et hesitationem in intuitu et ut discursus, et non enuntiatio propter suam imperfectionem repugnant intuitui divino, ita scientia conditionatorum.

Conf. Deo repugnat cognoscere res aliter ac sunt in se, sed Iesus non exeret conditionatè, g. Deus non cognoscit Iesum futurum esse conditionate = Conf. 2. Deus non potest habere cognitionem praecisivam, sed cognoscens tum futurum sub conditione, nec de conditione, nec de connexione cognoscit quod erit, vel non erit, sed praescindit, g. talis cognitio Deo non convenit = Denique in omnibus initiis Deus habet scientiam absolutam de ora, vel non ora vocationis, et Iesus, g. non habet scientiam conditionatam de Iesu: patet consequentia nam videns Petrum cedere, inepte diceret si Petrus cederet g. Deus sciens absolute Petrum esse vocandum non habet scientiam qua dicat si Petrus vocetur consentiet.

Rᵒ. neg. ant. quod licet conditionatorum ex parte obiecto suspensio, non tamen ponit suspensionem in intuitu, ut licet sit de obiecto directura sed, ipsa tamen directualis non est = Ad conf. R. dist. min. non exeret conditionate ly conditionate determinante exeq. conc. min.: determinante habitudinem ad habendum exam

neg

nec. mri. q. lt ipsa Exa quam conicus heat abluta sit et detra
ta ipsa tm. hitudo ad illam n, e, abluta, sd dendens ab aliqua Edioe
Ad 2. Rº qd D! n, het cgnioem pcisiug flx, sd vialitr qa lt p quem
cumque aum flx sumptum cgnat an res sit fura, l non, sitm
perquemcuque aum, vt uialiter l p roem nostram ab altero distg
nam p illum put sic solum cgnit. de illius obto, qd irieo est cog
noscibile; 7 e, irifuro Edionato cgni nequeat. futurio, l non futu
rio abluta, fit iride qd Deus put cgnens fury condionaty uialiter
pscindit a furioe abluta.

Ad 3. Conf. pot Rºi l. qd si res e, ablute fu
ra Deus non semp cgnit flx illam ut furam sub conditione, sd
uialiti, l eminenter, quat. cgnit euentum furum esse dentea ab
illa condioe, vt si Deus cgnit euenty furum esse dentea ab illa
condioe, ut si cgnit Petry vocadum esse, et sientiendy esse, n, het de
necessitate flx hunc ay si uocaro sientiet, et qdem p priori ad sciq
abluty. Rm talem aum flx non here ex eo conuinceitr nam aus
ille deberet initi tqqm meo decro subtiue abluto, et obtiue Edionato
qd, dum adest decry abluty tq. ex pte aus, qqm ex pte obti n, semp est
nary nec post sciq ablutam het Deus illum aum, qa post ta
lem sciam non stat suspensio, quam cº furioem ablutam impstat
Edionali.

Et si dicas Deus consultus, an si Petrus vocetr sientiet (dato
qd vocadus sit, et sientiendus) poterat respondere afiratiue, e, het flx
sciam Edionaty de sisu Petri alleias. furis abluto = Rº neg. cog. q. a
ut afiratiue respondeat suffi. scia abluta de sisu, extituro dentea
a Edioe, et qd in tali scia uialiti, l eminenter Itinietr scia Edionata
it etiq Rºi pot pqoem de furo qm apud cpiy sunt flx fura.

Si itery
dicas D! cgnens aliqd ans cgnit qdqd seqr ex illo, sd Excaali recte
inferta Edionali et cgnit D! qd Petrus sientiet qa vocabitr, g. ce

net

net qd consentiet si Vocetr. Et Visq. de Petro non dienturo scitlo qd dientiet si Vocetr, q. de Petro dienturo, multo melius scit, qd si Vocetr dientiet.

Rs. notando quod Voces istae: si Petrus Vocetr dientiet et si Vocauero Petrum dientiet non solum significat in act signato dentiq eventus ex Adiso, id est, etiam ex parte ipsius aus: l modo tendendi imitat abstraciem ab eo qd adio existat, l suspensionem, l indetermem cca illius Exam; sicut istis ppo si Vocarem consentiret imitat ex modo enunciandi qd nec exit Vocao, nec ducio.

Vre Deus cognit illud con inferri ex illo anti modo absoluto, et ut significatr. phanc ppoem hoc seqr ex illo l hoc seqr existere sine illo non tm cdionali, et ut significatr phanc ppoem: si Exat hoc exet etiam illud, quare illare pla acaali ad cdionalem tenet respu nri n, tm respu Dei, ni si pea cdionalem intelligas qu talis eminenter, quales si cathego rice H relate, ut q. Deus cognit ptezita, et fura, ut qd Adam fuit ante Xpsm exit pordem adnos non tm respective ad ppaij aij, ita scit qd si Petrus (quem supponimus esse fury) Vocetr consentiet modo cdionali pordem adnos non tm respective ad ppium aum.

Quod simi tes de homine existente afrat Deus illum esse aial roale, n, pciam Visus, et absolutaq alias ppoo non eet eualis, q. pciam naruam, et cdionatq qua dr si est homo est aial roale, prem absolute fur q imo exentem pot Deus cdionate et pscindendo ab exa cognere. qr. qd de hoc exente afrat intus dinus illum esse aial non minu cdionato, et pscindente ab exa, id minu absoluto, et illam reexngte nam sui illius ppois ut a Deo plate est iste animalitas ita t uenit Petro in au exercito, Vt non posit Petrus Exere, quin ille Exercite Inueniat.

Adid. qd Visq. Rs. qd de Petro non dienturo R.

Non

non dicit qd consentiet si Vocetr, s qd consentiret si Vocaretr unde n. prœscinditr ab exa Vocaoīs, sd potius Utriusque non exa ostfuro dno tata, non dicit insuq qd cosentiet si Vocetr semp et nrarió, qa non negamus qd possit asseri qd cosentiet, si Vocetr qdo ppriori ad decrz absolutum de non fuisse dnus decrevit Deus illius futuroēm, sub condioe.

Vel 2.° ad 3. Conf. neg. coam adqb. dico qd Petro cedente inepte diceretr si Petrus cederet q.ª exa conti non tollit cnexionem antis cum ipso q. significatr p parlg si nec obstat qd in illo au prœscindatr ab exa, nam de rebus exentibus data in Deo scca nraria; quæ ad exam pcisióe se tenente expaxte aus, qui indivisibiliter exyte sui attingit Utrumque, sd expaxte obti insuo disting.r ab exa, etsi qd cnexioīs e, intr grata rei ab eo qd exercetr ipsa..

Deniq. obiir. hc cq soo si detr Vocao Petri dabitr Jtingenter eius consensus in nullo casu pot Verificari p. Vo ns conit fura Jting.ª conditionata ut vera: ans p.tr si datr vocao Petri dabitr in casu quo detr dnus Petri, s in casu quo n. detr dnus Petri nam in ita hec nulla est mey atqui si detr Vocao Petri in casu quo detr Petri dnus nrario et non Jtingentr dabitr dnus, si uero detr Vocao in casu quo n. detr dnus nullo moo dabitr dnus, q. Jdioali ut Jtingenter in nullo casu pot Verificari,.

Ad hoc inutile sophisma Re.° neg ans adqb. dist. min. q. 1.ª p.te si detr uocao Petri in casu quo detr dnus et exprimatur consensus expte Jdioni nrario dabitr consensus conc min. si datr Vocao Petri in casu quo detr dnus Petri, et prœscindat Jdio a tali dnu neg min, et cog similis solucio adhiberi solet huic sophismati, eo tendenti ut probet nulla dari ppoem Jtingtes in hac ppoe Petrus e, albus. s Petrus supponit p Petro albo, s Petro non albo, si 1.a ppoo e, essa

sii

liis, si 2a ppo est falsa, q = solet Rai neg. ldist min. Petrus albus si expte subti abbedo non expse significatr narrio e, albus conc min: si subty ab albedine piindat neg mini-etcog.

Dubium. 2um.

Vtrum detur in Deo decrum condionaty.

1º. noto decrum posse 2ex sumi, cdionaty 1º expte aus, et exparte obti; expte quidem aus qdo decry non est defalto in dina Volte fuisset tamen in illa si Deus chabuisset decry pducendi aliq mundum; decry vero cdionaty ex parte obti etabiu tum expte aus e, volio defacto exens in Deo, quavult obtumdepte ab aliqua cdioe, qd perinde suspenditur donec ponatr cdio, utsi qs dicat decerno dare elemosing, si eam pauper ame petat.

2º nota qd futura cdionata sunt in 2ci difrea, quedam enim reuellata ss in scriptª. et cducyt siue ad regimen Vniuersi, siue ad prouidentig Di manifestadg, ut ss pmia, que obseruantib. legem Di pmitit, et pene quas, si leges n, obseruyt, hoibus cminigtr hec m naria ss ad peui de gubernandam creq roalem, alia uero ss futura cdionata que per reuelaoem non innotescyt, nec ad manifestaoem puidee siue mundi gubernaoem Vllo moo. cducyt: initaque futura hoc discrimen intercedit, qd decra, que ad futura 1i. generis tvantr caant aliquem efum ad extra reipu cuius ss abluta et eficacia, lt inordine ad alios efus in eficaa sint, et cdionata, ut decry quo Ds. reprobis pmisit glam sub cdioe preuerag (quaroe gla soly futura sub condioe manifestat dinq puidg) caat eficacita mea sufientia, lt ipsam glam minime caet cum efu: decra vero cdionata, si que danta detrata ad futura 2i generis pcise deseruiunt ad illorum cnioem, Vº nullum efum adextra caant ablute.

3. noto qd futura cdionata alia ss dentiaab

froii

hoii lixte ut penitea gentiliy tuza sub Idioe mizaculory Xgti; aliâ uexo si quæ Inty pendent a Deo, et ab eius uolte, ut aduentus Xpti Domini Adamo non pecate; difas pens pcedit in his decxeis Idioatis, expte subti, id expte obti, decxa namque Idionata expaxte subti citra dubiy admitenda si, si admitati ppoem Idioalem esse Veram, ng si Very e, qd eent pluxes soles quo casu pducexe D. pluxes mundos etiam est Very qd in casu quo D. pluxes pducexet mundos, decexnexet qd esse pluxes soles; pcedit êtiq difas pens defutuxis Idionati, quæ dendent aliter creata nam de illis quæ a sôlo Deo dendent maxi cy funto posset quis pnunciare esse inutilia. Tandem pcedit difas de fuxis Idionatis, quæ Iduxyt ad Vniuxsi gubeanoem, et ad manifestoem dine puidec, nam dexeliquis foxtè dina Voas nil decxeuit.

1a Sa. Reiicit hæc decxa subtiuè abluta, et obtiue Idionata putans illa esse otiosa, et impolia ita Vazqz. Nauaxx. Ledesm. Zumel, Cabxe, Alax. Granados, et alij quam pluxes: 2a Sa. illa admitit, et pdentissimè de Deo constuenda defendis ita Albax. Abel: Salm. Lorca, Montes, Godoi, et Gonet et esse polia it de facto nondentur tenent Sua, Faiol, Axaud. Ruiz, Molina, et Hexice.

Conclusio

Icedenda si in Deo decxa abluta expte aus, et obtiue Idioata cu aliqua fuxa, ita AA xelati p 2a 2a et pr. 1. ex Ang. Precept.xe in 1. dist. 46 q. 1. axt. 1. illis Vexbis: ad 2m dicendum qd uoas ans pot dici Idionata nec 2y est impfeo expte Voltis dine, id expte Volitis, qd non accipx. cum oibus cixcystais, quæ exiguntx ad xexum oxdem ad salaty, id Voas ans est Voas beneplaciti Xa D. Thom q. 23. dexexit axt. 3. illis Vexbis; hæc est Voas beneplaciti quæ p antem, et contem distinguitx; p danta in Deo aus lixi subtiuè abluti, et Idionati expte obti.

Rebis

Rebii qd x^a D. Thom. vlla voa[s] ani saluandi oes homin[es] e, voas eficax ordinans hoem, ad glam, et dans illis media sufficientia, ac po tentem., ac pinde dans qle sunioem ex illis mediis desumptam n, tm e, uoas flx etiminte ad glam trata, sic Deus dans omni bus hoibus poam generatiua, n, vult qd oes generent, id qd oes po sint generare. V^e cum dicit D. Thi, qd illa voas pot dici Ordio nata intelligdus e, de volte Ordionata ex pte aus nam voas dandi oibus hoibus media sufientia ad salutem uirlitex inclu dit voltem Ordionatq ex pte aus; Deus enim ex se volens ordinare omnes homines ad Beads etiam uellet eficaciter oibus tribuere glam, si hoc expediret recte gubernoi vniuxsi, dirigeque Oporueret guidep.

Sld 3^a. nam D. Thi dicit illam uoltem esse antem, et esse flx in Deo, q nec tratr soly ad med^a nec e, Ordionata ex pte aus pat. coa. nam uoas trata ad med^a e, cons Ordit efax, et voas Ordionata ex pte aus n, e, flx, sd virlita in Deo, q illa voas est ans, et e, flx in Deo nec tratr soly a media nec est Ordionata ex parte aus.

2. nam D. Thom. 1. p. q. 19. art. 6. voltem Dei cc^a salutem omnium hoy Oparat uolti iuditij antis de qua ait qd magis pot dici veleitas, qm abluta voltas, atq. voas Ordioata ex pte aus sit Dei uolentis oes saluari siue iudicis volentis omnem hoem viuere, n, e, voltas, sd abluta voas nam tn D^s qm Iudex si ita expediret recte gubernoi heret ablu tam uoltem de salute, et de vita oiy hoy q. uoas ans de qua loq^r D. Thom. non e, Ordionata ex pte aus.

3. uoas iudicis, vt volentis oem ho minem viuere nully efum caat, et nullam eficaq het, q pcisse est inefax, etiminte tratr ad vitq oiy hoy, q et uoas dina ans, quam Oparat D. Thi uolti iudicis nulla pre loqndo gaudet eficaa, vt ta lis lt q acciens efax erat cc^a. med^a. sufficientia, id est flx inefax, et

eutni trati ad hoy salutem.

4. ut in Iudice saluetr Voas ans non req.re qd heat aliqm uoltem vi cuius is non ext 3a. bony multidinis vellet positiue vitam oiy hoy, p utin Deo saluetr uoas ans cca Salutem oiy hoy n, e, naxiy, qd exui alicuius uoltis depienti ita dispo situs, vt si expediret dine quidee vellet positiue oiy hoy salutem q st iudicem uelle oiy uitam non est aliqs aus 3trienis uixlita prediity uoltem, ita Dm uelle omniy saluty non est aliqs ausuris liter includens talem uoltem.

2. pr 3eluo ex eodem Ang. Precep. Sex
D.s n, solum vult omnium caarum ordinem ad efum, sd etiam vult, qd efus fuxus sit sm ordem caary atque efum sm ordem caarum ee fuxy 3dionatè p. D.s vult aliquos efus ee fuxos, sub 3dioe p.r mai. ex D. Thom. 1. p. q. 19 art 7. ad 29 dicente qd D.s vult qd aliqd aliqdoque sit fuxy sm cag inferiorem, qd tm fuxy n, est sm cag superiorem, g Deus non solum vult caam ee ordinatq ad efum, sd etiam vult, qd efus sm dispoem illius cag sit fuxus: min uero p.a Cum qa efum sm dispositionem caary esse fuxum, n, ee fuxy ablute, cum efus qui sm caam inferiorem fuxus sit possit ablute non esse, ut pote non fuxus sm cag superiorq p et est esse fuxum 3dionatè. Cum etiq D. Thom. q. 12 de verit art ad 8 ait qd si prophetia 3minois referata ad ordem caary, qm directè respicit, sic est absque omni conditione, ablute, m, gee ordinaty micaus, si a referatr ad eventy, qm indirectè respicit sic intelligda est sub condioe cag, p e, fuxy sm ordem caary l. qp ty e, exus dispois illarum, e, esse fuxy sub 3dioe.

Conf.r D.s nonsoly uoluit aquam detratam ad descendendy, sd voluit illam descendere semp qnty e, extr nisi impediatr, p vult aliqd ee fuxy sub 3dioe: ans p.r nam Deus heet decry concurrendi cum caus 2is

Xª. cavum exigit, id aqua petit descendere nisi ad bonum Universi, necessarium sit quod descendat ergo Deus Vult aquam descendere nisi impediatur amari inclinatione =

Conf. 2. Deus quia universalis gubernator prudenter prohibet mala que permittere Vult cum ea posset impedire prudenter confert potestates et inclinationes ad actus quos decrevit non esse extituros prudenter invitat ad gloriam, quam decrevit non conferre, et hec omnia gubernator particularis facere non posset cuius ratio est quia ad ipsum pertinet acomodare se omnibus causis et cum aliis unit et aliis concurrere id est cum hiis defacto cum aliis sed vero paratus est concurrere si expediret ergo quod huiusmodi preparatio est Xª. inclinationem causarum 2arum, illamque manifestat, et paritas lt n. possimus nos prudenter velle quod alias decrevimus non concedere Deus tamen potest prudenter Velle sub conditione aliquid quod absolute Voluit non esse ad explicandam voluntatem creatam, et praeparationem ex parte sua ad concurrendum cum illa =

3. probatur Deus permittere premia sub conditione quod lex divina observetur et comminari penas similiter est Deum velle defacto penas et premia esse futura sub conditione id Deus sic permittit et comminatur ergo maior probatur promissio vera qualis est ista includit voluntatem dandi, et adimplendi promissum ergo minor vero constat ex innumeris scripturae locis in quibus Deus sub conditione boni vel mali operis premia et penas hominibus decernit.

Dices promissionem includere realiter voluntatem adimplendi promissionem non tamen formaliter, nam ad promissionem sufficit decretum efficax promittendi adiuncta rectitudine divinae voluntatis et sufficit ad intentionem virtualem adimplendi nam eo ipso quod Deus efficaciter decernat dare gloriam perseverantibus, et eam negare non perseverantibus est ita dispositus ut reprobis (si eos decrevisset perseveraturos) dare gloriam decrevisset =

Id 3a. 1.

nam in eo quod Deus permittat gloriam intentendem formaliter dare illam

ho

hoibus dentr ab illorum preuercaa nulla apparet impfeo aut Vepp naa, q quatu negatur pmiiioem includere intntioem flem adim plendi = 2.º nam intr hoes saltim regularitr, et tnaliter non datr pmio vera sine intntione fli depsenti adimplendi qd pmititr, neq ex hac impficitr id pficitur potius pmiiio, q. non est cua illis inten tio in Deo non sit ficuita pmiiioe =

3. Et intntio fli ad implendi, n, sit de essa pmisionis aut tm. se obligandi e, de essa illius; q Ds. p mitens eisam hoibus vult inducere supra se obligoem dandi glam non abluta et depsenti, q. furam sub condioe, q iam datr in Deo depsenti uoas trata ad rem 3dionate furam;

4. in eo qui aliqd Deo Vobet nonsolum req. intntio se obligandi, sed ulterius req. animus ad implendi quo deficiente votu non est licitu sto sit Validum, q pa ritr in Deo ut recte pmitat continendus est animus ad implendi pmiiy, et pmiiio ordinat pmitep ad aliqd agendum, ita imperiy ordinat subditu ad aliqd exeqndu sed imperium includit animul tu quo superior vult ut subditus faciat quod pcipitr potr ay quo vult illum esse obligatu ad faciendu remsibi pceptu tibi, q pmiiio ptrin tntioem se obligandi ad agendum pmiiy imptat uoltem faciendi ip p promiiy.

Cnf. Ds. n. solum pmitit id quod se statuit, et pponit plu ra que n, facit, faceret tamen si poneretr aliqua condio, id obtu tum huius Voltis neqt esse aliud quq ipsum met furum 3diona tum; siquidem obtu illius uoltis non pot esse aliqua obligao siue or dinao positiua ad rem illam exeqndam, q negari neqt aliqua Voas in Deo exens trata ad res 3dionate furas.

Vrgetr hoc pmio est aliqd exerciy dine Voltis exens in Deo, id obtu pmiois e, res sub 3dioe fura qdo sub aliqua 3dioe res pmititr, q datr in Deo aliqd exer ci

cium di ne Volti traty imm.te ad rem sub cdioe purg.

Si dicas obtum pmissioi cdionatq esse ordinoem passiug pmitentis, que nonest cdionata sed abluta, lz tum cdionaty respiciat ut cum qs constituis iudex aliquq delictoq si fuerint obty, e potestas abluta respiciens pro delicta sub condioe = Pa. l. nam ordinao passiua est obligao, seu detrao ad dandum id qd pmititr. sed talis obligao non est abluta, siqdem pmitens non est obligatus nec detratus donec ponatr cdio, et etiam precepty cdionaty non ponit iri subto obligoem ablutq sed cdioatq, et denq ab eo qd cdio purificetr, p nec ordinao passiua iri pmitente est abluta sed cdionata.

Pa. l. nam aliud e, qd ordinao passiua sit esus pmissionis aliud uero qd sit obty illius, et aliud est qd ordinao subditi sit esus pcepti, aliud uero qd hec ordinao sit obty illius uery e, lq sed 2q est falsy nam obty pmissioi, et et imperiy e; res pmisa vel pcepta, p. si res pmisa l pcepta e. pura sub cdioe aliqd exercity dine uoltis tratr immte ad rem purq sub cdioe, qd melius pcipies si observes distas esse istas ppoes dabo tibi librum; et me obligo ad dandum tibi librum, audiens enim hec posteriora Vba magis dubitari pot de euentu, quam audiens priora, eo quod posteriora Vba solum significat impmitente animum obligqdi: la uero ulterius indicat aium adimplendi; p. obty lE ppois est obligao seu ordinao passiua, obty Vero 2E. non est ordinao sola, sed res ipsa, que pmititr.

Conf. 2. impgnao pcipue solutionis tradite roi 3E p.a 33e. Deus pmitens glam ablute ppter aium se obligandi het plem intritoem dandi glam ablute, qd Deus pmitens glam sub cdioe pptr aium se obliqqdi het plem intritioe dandi glam sub cdioe.

Si dicas neg cog qa pmisio abluta est debono

ablu

ablute futuro qd supponit decretum absolutum efficax aequo conveniens absoluta fu
turitio talis boni, at promissio conditionata est de bono futuro conditionato, quae
futuritionem non habet bonum illud a decreto absoluto ex parte actus, sed a decreto condit
dionato.

3.ª ad futuritionem conditionatam sufficit decretum conditionatum ex parte actus intento
tamen virtualiter in intentione absoluta se obligandi, ad dandum gloriam si ipsa
nata perseveraverit, et ad futuritionem absolutam, sufficit decretum efficax absolutum, non quidem
exercite id obtinere exercens, virtualiter intento in animo se obligandi ad do
nandum absolute gloriam, ergo ex huiusmodi decreto stabit promissio et futuritio
absoluta boni, licet illatice decretum efficax absolutum ex posteriori signo sit consti
tuendum.

Contra 2. promissio conditionata est, de re futura sub conditione, id est futura
sub conditione supponit obiectum conditionatum ex parte obiecti existens extra in Deo, quia da
tur in Deo de facto decretum circa futurum sub conditione: ergo nunc futuritio conditionata
supponit in Deo decretum aequo talis futuritio sumitur: id non sumitur fu
turitio conditionata a decreto conditionato ex parte actus, et tamen ex parte obiecti cond
dionatum; minor probatur res quae non solum est, id est futura sub conditione non potest
denominari futura a decreto quod non est, sed est, id decretum conditionatum non
est, id est in Deo, et gloria non solum est, id est, sub conditione futura, ergo futuritio
conditionata gloriae sumitur a decreto absoluto ex parte actus, et tantum condio
natum ex parte obiecti =

3.ª 3. non stat promissio absoluta vera sine intentione
formali adimplendi quia promissio absoluta non solum significat ordinem
ad eventum, sed etiam ipsum eventum, id quod absolute affirmat promissio
absoluta sub conditione promissio conditionata quia promissio conditionata non solum
affirmat ordinem promittentis ad promissi executionem, sed affirmat etiam
conditionem a conditione respicit executionem.

Q.ª 4 si consultus Deus an
velit dare Petro gloriam quam illi absolute promisit responderet
affirmative ita consultus an vellet dare gloriam Iudae casu quo

perseveraret responderet bene, quia sicut in Deo datur voluntas dandi gloriam quam absolute promisit, ita datur in ipso voluntas dandi conditionate gloriam illis quibus sub conditione promisit.

Conf. 3 praecalis impug. aus procedens et qui nullam in nobis dicit imperfectionem a Deo non est relegandum, id intentio formalis dandi aliquid sub conditione in nobis praecedentia deciperetur et absque ulla imperfectione ut patet in hoc actu, sleccano dare eleemosynam si mendicus ad me accedat quia talis intentio non est cur in Divina promissione nequeat non imbibi.

Dices in nobis hanc intentionem esse quidem actum providere imbibere tamen plures imperfectiones merito a Deo relegandas: namque includit exhibitionem suspensionem ignorantiam vel etiam otiositatem nam vel dubitans volens aliquid sub conditione scit conditionem esse verificandam, vel non scit si 1. otiose concipitur illud decretum conditionatum, nam Petrum, quem video esse mulierem, aut nugatorie promittere librum sub conditione expressa si 2. quia dubitat vel ignorat, sit ne ponenda necne illa conditio. Vel particula si dubitationem significat, ut patet in hisce rationalibus si Christus existit in hostia consecrata, adorabo eum: si Messias venit illi credo quia proferens esset in fide suspectus propter dubitationem quae intrabsit eius in eo.

Id tandem haec ipsissima in Divina sequuntur ex promissionibus conditionatis et expactis, quas Deo negare tuo non possis, posset enim, verbi gratia illa in hunc modum, vel Deus scit, vel non scit Petrum perseveraturum. Si 1. promittit otiose et inutiliter promittit gloriam sub conditione quod perseveret, si 2. quia includit in Deo ignorantiam.

Hic satisfacit dicendo Deum quidem scire qui sit perseveraturus, id hoc nos ignorare, quod sufficit ut nobis gloriam promittat sub conditione. Cum igitur aliquibus revelaverit Deus suam perseverantiam quibus gloria erat promissa etiam quibus constabat gloriam esse promissam

sub

sub cdicioe generaliter. Tum quia si nostra nescia sufficit ut Deus nobis promittat gloriam sub condicione, sto sciat ipse condicionem esse purificandam nostra quoque nescia, sufficit ut Deus decipiat voluntatem dandi gloriam sub condicione, ut eam nobis suo tempore revelet sto sciat condicionem fore purificandam.

Ad 2. A.A. solutioni non negant Deum cognoscere futura condicionata ut infalibiliter vera, sed haec in scientia quae urget 1a sciam, ac 2a decrevi, quia his non obstantibus concedit scientia de tali immediate ad arbitrium mei futura concedenda est volitio ab illa immediate tracta: probatur minor non solum volens aliquid sub conditione videtur dubitare de extra condicioni sed etiam afirmans aliquid futurum esse sub condicione. Verbi gratia non solum dicens adoborabo Christi corpus si sit in ostia consecrata sed etiam dicens adoravi pot ostiam si verum est quod corpus Christi continetur in illa videtur supponere in dicto, l, dubitare de presentia corporis Christi in ostia consecrata, quia idem quod 2a decrevi militat contra 1am sciam quia est solutio insufficiens. 3a 3.

si pro aliquo signo posset Deus pro aliqua imperfectione ex parte sui non scire, condicio sit, l non sit purificata pot pro illo signo sine ulla imperfectione ex parte sui velle quod aliquid sit futurum sub aliqua condicione. Sed Deus pro aliquo signo sine imperfectione dubitationis, l ignorantiae non scit an condicio sit, l, non sit purificata, quia pro aliquo signo pot Deus sine ulla imperfectione ex parte sui velle quod res aliqua sit futura sub condicione: minor probatur pro signo ante decretum deponenda in re condicione Deus, n, scit quod condicio est ponenda neque quod est non ponenda, neque tamen dubitat aut ignorat nam dubitatio aut ignorantia est de his quae scire potest habentque obtinere determinatam veritatem, l falsitatem, quam tamen pro signo ante decretum futura contingentia non habent, quia pro aliquo signo sine ulla imperfectione Deus non scit quod talis condicio est futura, l non futura

Contra

4. etiam dato quod decretum de purificanda condicione praecedat stat optime quod Deus praesidenter segerat volendo gloriam sub condicione ut afirmare. Tenent qui aux

su

sufficientia tenent esse effus predestinoni acepcons defendunt uoltgantem, et Idiuinatam salugdi omnes homines imptari a Volte efficaci pdestinatiua exquo arguntor sic exemplo, et rone, exemplo quidem D Thom 1a. pat q. 23 art 6. et indist. 42. q 1. artl. ad 2. nam in iudice postqm ablute decreuit latronem esse occidendum impedens non est id Virtuosus qui ille quo ipse vitam vult antea et sine rei publice detrimto poterit liberare, q. volio dere fura sub Idioe qm qi prit n, ee purificata non est impedens.

Ratioe Vero arg. nam in eo qd Deus post ablute puisiq careq preuerae uellit Ante Xpto inefficacitea, et Idiuinate glam tota imperfectio se tenet ex pte obti et nulla ex pte Dei, q. cum eo qd Deus ablute puideat esse l non esse purificq dam conditionem stat optime qd aliqd Vellit futurum esse dentra ab illa Idioe: ani pa. nam in eo qd D. uellit obty Xa. merita ipsius nulla Versultat in Deo imperfectio id solum in obto. id in decernendo salutem sub Idioe preuerae l, sub Idioe qd oppositq recte gubernoi non expidiret (qm condio em supono non esse Verificq dam) pcedit D. uoltem Xa merita ipsius, q in eo qd post ablute puisam careant preuerae uellit D. ante Xpto inefficacita, et Idioate glam tota impfeo se tenet ex pte obti pr. min. nam gla sm se pcindendo a Idioe preuerae e, appetibili Ante Xpto, nam sm se bony est illum hominy saluari, acq inde ex meritis obti pot apeti, id etiam postqm puisa e, neq. no preuerae gla pot accipi sm se, et pponi sm ea que hent independentea actrem stati q. volendo glam inefficacitea adhuc post puisiq careq preuerae pcedit Deus uolendo obty Xa. merita ipsius.-

Conf. 4.

pdicta impugnao fura Idiuinata que Deus nouit independentea admissione Deus non pot scire nisi rone intentiois illius, l Vrlii illa exe qndi; id respu talium furorum non hes intentioem Vrlem q

fal.

ialtum adilla reqᵗ. intentio ffli pᵗ. mitti. nam regre huius fuaí si 54
Adam non pecaret Xptus in eius alterius decri n. Venisset, nullus datur
in Deo decr̃ continens illum cum quo decreuisset non Venire
similiter nec datur ãius in Deo omnio ablutus in quo uirlitur ctinetur quod
creuisset dare glam Ante Xpto si preueraret, p. respu horum fuerunt n,
datur intentio uirlis ideo, aut uirlitur ctinens intentionem illa exequendi
pᵗ. ant si in aliquo decreto abluto ctineretur decr̃ de non mitte
do Xptum adamo non pecante maxime in decreto qd de facto huit
mitendi Xptum Redemptorem. ex quo uidetur sequi qd Adamo n,
indigente Redemptore aduentus Xpti. D. n decerneret; et uiliter si de
cr̃ dandi glam reprobis eam quo preueraxent. in aliquo decro
ãbluto eficaci iam exente uirlitur ctinetur; maxi in decreto quo de
facto D. het dandi glam electis qa preueraturi sunt et illam negan
di reprobis, qa n. si preueraturi, id in his decris non ctinetur nam
ex quo Deus decreuerit mittere Xptum ut Redemptorem solum seqᵗ
qd ex eius presenti decrᵗ adamo non pecante Xptus non Veniret n, ta
men qd ex alio motiuo Deus illum non decerneret, ut etiam lt D.
aliquibus bene opantibus det bona temporalia, et aliqq illa neget
qa opantur male non seqᵗ. qd omnibus si bene operarent decer
neret bona temporalia, p neq ex eo qd his qa preueraturi sunt
uellet dare glam, et illis qᵃ preueraturi non si uellit illam dene
gare non seqᵗ. qd illis si preueraturi eent uellet dare glam.

Vigᵃ

reusq. dicta ex Xpto desumpto: ex Iuramento pmissorio: stat: recxa pmissio
sine intentioe ffli adimplendi p. stabit citra pdiiis iuramentum
pmissorium sine intentione ffli adimplendi = si dicas dare
dum meo adest uirlis intentio adimplendi, ut si adsit dilectio D.
sup omnia = 3ᵒ. pstabit sine periurio iuramentum pmissorium cum sola
dilectioe Dei etiam si n, adsit intentio ffli iurandi. cum dileo Dei
sit uirlis intentio iurandi, qdo intentio iurandi est debita, et est inten
tio

tio uralis adimplendi, qdo talis intentio est deuita com est absur
dum &c.

§ 4 prialiter suadetr 11º Xptus Dom. Math. 26 ait Patrem
ibi Extiturum plusqm duodecim legiones Angelorum si rogaretr a filio, et
talis exibitio eodem momento erat Volita a Patre, alias filius
eadem detrie non posset afrare, & datr in Deo uolio trata ad Exi
bitionem Angelorum furam sub condioe qd a filio rogaretur; et 3ª
Ex pluribus Scripturae locis colligitur qd Deus hoc, vel illud faceret si
talis, vel talis condio poneretur, ut Genes. 18 qd dimitteret Sodomatis
si apud illos inuenirentur triginta Iusti, et Hierem. octauo qd
vinceret Rex Sedechias si exisset ad Regem Babilonis.

Si dicas
hec et silia fura fuisse Volita a Deo non sta id Virilitr qa het
Deus ablutam Voltem exaudiendi oraoes Xpti Domini ex qua
Volte bene seqr qd si Xptus oraret haberet Deus decrm mittendi duode
cim legiones si mitterentur Deus huit decrm ablutum delendi Sodo
mas ex motibus pecati communi oibus habitatoribus excepta fa
milia Lot ex qui cuius decri bene infertur qd si in Sodomis in
uenirentur triginta Iusti non decreuisset Deus inmersio
nem illius Ciuitatis.

Sed 3º vel Deus het decrm ablutum expte aus exau
diendi omnes oraoes Xpti Domini illas quas potuit fundere, et
non fundit, et hoc est decrm condionatum expte obti exaudien
di eas quas non fundit, si tm fuisset vel solum huit decrum exa
udiendi oraoes quas defacto fudit ipsum ee facturum? si dica
tur hoc 1º non seqr saltim infalitr qd si Xpus rogasset Pa
trem illi exibisset Angelos nam eoa est decreuit Deus exau
dire oraoem A, & exaudiet oraoem B: & aduersificqdam illg
ppoem excap 26 Math. seqr decrm ablutum expte aus de Exi
bitione Angelorum sub condioe oraois Xpti similiter ex hoc qd Deus
Sien

chenis defacto et motiuo punitionis pecti communi oibus Sodomi tis decreuisset perdere Sodomas, sequitur quidem quod si inuenirentur 30 Iusti non, haberet proinde decretum illos delendi, non tamen sequitur quod Exuis alterius decreti illos non destrueret, et ergo quod decreuisset incarnationem motus ex pecto Adami sequitur quidem, quod si Adam non peccaret proinde decretum non haberet, non tamen sequitur quod Exuis alterius Decreti Xptum non mitteret et idem quod prius. 55

S. praeterea quia 27o in uolte humana dantur plures actus subtiue absoluti, et obtiue condionati, ut pat in Votis, contractibus, sacramentis saepe celebratis sub conditione et etiam uolte diuina poss dari.

Aliqui cum Barquez negant actus et dicunt etiam in uolte nra actus illos esse subtiue condionatos, alii negant cons ad actus condionatos ex parte obti requir ignorantia mutabilitas suspensio, inefficacia in uolte, et defectus uirtutis in pota Executiua quae nobis non repugnant sed repugnant Deo.

Ja 19 obstat quod in ijs aduersantur communi SSr theologorum. Denique quia contrahens sponsalia v.g. sub conditione, sit sub condicione aut uerba uult obligare si ponatur condicio, et administrans sacramentum sub conditione aut uult conferre si condicio adsit, et negari non poss actus subtiue absoluti, et obtiue condionati.

Ja 29 Vero facit nam ut iam diximus ut Deus decernat sub condicione non requiritur quod dubitet, l ignoret, ac proinde non requiritur quod postea de ignorantia ad scientiam transmutetur, posset enim et priori ad decretum quaesitum condicionem decernere conditionate euentus et posteriori scire absolute successionem cum condicionis euentus, ut priori intentionis decreuit finem ut tuendum et media prospiciet in confuso, et posteriori sine sui mutatione scit distincte media quae finis est tuendi. Deinde etiamsi sciat ponendam esse, si

non

non ponendam conditionem pot uelle aliqd dentex atali condiõe, ut Xptus Dominus sto sciret posse nõ esse transferre a se Calicem passioñ volebat ut si pole eet ab illo transferretr=

Nec obstat inie ficacia divię uoltis, tumquia uoas ddionata plerumque inuenita coniunta cum aliquo efu, ut uoas ans salutis omniũ hoũ est efax respu meorũ qq hoo tusenta ad Vitam etanam ordinatr: tum q alt oii Voas Dei abluta debeat esse efax non tn condionata; eficaa enim divię Voltis consistit in eo qd omnia quęcumq Vult ablute faciat, qd si aliqdo amor divis non eficit non est defu Virtutũ sd q a solum amat sub condiõe, quę tn exui alterius aũs p sua libte non Vult poni, nec denique seq. defus Virtis executivę, q qd uoas non uellit aliquid ablute non semp ex eo qd non pot, sd sepe ex eo qd lt possit non expedit, hoc enj decrũ si expediret faceret, pot enj Reipi prudenter etiam si Vereretur ccª Rem exentem ablute sub poteste sic decernentis.

Deniq. qª Peluo datr in divo initu scia abluta expte aus et obtivę ddionata, q in dina uolte pot dari decrũ ablutũ ex parte actus st ddionatũ ex parte obti.

Dices 1 cũ Vara et alijs neg cog quia in futris ddionatis datr actu Veritas furũ vero ddionatũ ñ aphenditr ut bonũ nisi ut iunctũ ddione unde ddio n purificata ñ est aũ bonũ neque apetile=

Dices 2 cũ alijs ex nris neg cog quia aus scię etigi tendat ut in obtũ tratibũ in furũ ddionatũ tn motiue et ut in obtũ 1riũ fertr in aliquę detraõnę actu et ablute exentũ slt in decrũ Volitn ᴐtinens intentiõs illud pducendi.

Sd ᴐª 19 insto in futris ddionatis ñ datr aũ Veritas exercite, sd obtive id etiq datr in illis aũ bonitas obtiva p

et sy sufit ut detr in Deo scia absluta exoz^e subti, ita sufit ut detr decry in Deo absluty exoz^e subti = Pf n minus Veritas contin gens sequitr entity sub exa, vel ordiny ad illq, quq ape titas, sd ut vt res sit Itingentr actu vera sufit quod sit sub Idione fuxa g = Pf 2. st scia dina suponit veriy in obto ita volio dina caat in obto bonity, sd ut sit in Deo scia absluta exoz^e actus sufit proponi Ibenig exenty ad xq fuxq sub Idione g ut detr in Deo volio absluta exoz^e actus sufit caari absq ordiny rei ad exq sub Idione; coa nam st Ibenire exq rei sub Idione est aliqua veritas, ita xq ee ordinary ad exq dy sub aliqua Idione est aliqua bonitas g sufit proponi in Deo co nexiony dy exa adsciq abluty subtiue caare pdicty ordiny sufit ad voliony subtiue abluty in Deo Itituendq =

Exoz^e ordinari

exotre xq ablute exeny est aliqua bonitas sufert in Deo ad Icedendy abluty voliony actu circa rem n hentz in actu exex cito bonity g ordinari exotre Idionate ad exendy sufit ad constituendy in Deo voliony actu Idionatq exoz^e obti cc^a rem n hentz in actu exercito bonity =

Ruamus st fuxy n est bony nisi Iuncty Idioni ita n est very nisi ut Iuncty illi, et tm data scia absluta subtiue de illo, p^o poterit dari decry abluty exoz^e subti cc^a illud == Denig in volre huana dante actus Idionati exoz^e obti g fuxy Idionaty aliquq amability het =

Si dicas quod homo volens aliquid sub Idione nescit illud carere Iunctione Idione sd dubitat et credit forte adesse Idiony (dico) Iunctiony et hoc levis existimao et indicity dubiy sufit ut posit amare obty Idionaty.

Sd 2^a Ity qa hoc est negare in volre huana

aiui

actus Idionatus ex parte obti obty enj quod credita vel putata esse Iuncty Idioni n est fuxy Idionate, sd absolute ialy in appre hensione; ty quia dicuty iudiy, l levis existimao de bonite obti n sufit ad dejizendy decry efax quails est volio danai Eleemo syng Pauperi si accedat pro illa: ty denique quia si tota bonitas et apetilitas fuxi consistit in iunctione s Idioné fuxy quod pro babili credita n iungendy Idione n poterit apeti quia apeti n pot quod magis apparet n esse qug esse bony, Ii est Ia experig nam hoes fere de salute desperantes solent sub Idione saluti Deo plurima vovere g° =

Ia 2a instaurata pmisa paritas cca fuxy Idiona ty ut cca obty tratiby est actu scia Dei absluta exge aus, g parem craca ids fuxy ut cca obty tratiby poterit versari volio Dei absluta exge aus. g sin obstat quod motiby dine scie sit abluty ut dicatr Dey pulita scire quod si vocaverit Petry consentiet ita quod mo tiby decri slt scia dina sit absluta, n tollit qd in Deo detr volio paoalis trata ad fuxy sub Idione.

Solbuntur Arguta.

Obiic. 1o decry liry Dei debet inferre aliqug mutons phyricg in obto, sd talis mutao n reperita in fuxo Idionato quia nunq a parte rei hebit exg g nequit dari in Deo decry liry, cuius obty sit fuxy Idionaty, pa mai ng huiusmoi decry importat resoy raonis, sd res pus ronis n pot iungenta advenire Deo sine aliqua mutone exge obti q° pa mj non pot advenire sine aliqua mutaone n exge Dei g ex parte obti.

Rr neg mai lilla dit debet inferre aliqug mutop phg de preti neg mai de fuxo sub Idione dc mai: et instata a repti in scia lira et decro abluto, qui resjy ronis addunt et nullg mutong phisicg in obto inferunt de preienti.

Ro

2. Obii. decrum Idionaty exparte obti ponet plures impfeo es in Deo repugnantes, g repugnat Deo p? ani : qa decry faciendi aliqd sub condioe impoli est imprudens, vt si tud udlo tibi dare numos si Volaueris id decry in Deo faciendi aliqd sub condioe, qm decreuit n, ee fury est decry faciendi aliquid sub condioe impole e. tale decry est imprudens. 2º decry qd non req. ad furioem obti inutilis est, id ad furioem obti sufit decry ~~Idio~~ subtrue Idionaty e. inutile est. = Conf. ex cu decri obtiue Idionati non erit res absolute fura si purificeta Idio, id reqrit ulterius ad dqdy rei abluty furios decry ante exparte dus, et obti qd mod e, fury sub Idioe, e. adhoc habebit res qd sit Idionate fura, e ad furioem Idionatam decry vy inutile est.

3. D. uolens Idionate sum Petri debet (decernere exparte conti, (suponere ex parte Idioii omnia requisita ad fury, id n, pot conuenienter suponere Exparte Idioii nec decernere exparte conti aliqd Ex requisitis e. n pot conuenienter tale fury sub Idioe decernere: p. min. uny Ex decrii ad fury e, decry abluty prediffinity siniequo consusus, n, si Exparte Idioii q. ad videretr Crearet, id tale decry non pot suponi exparte Idioii qa videretr Crearet, id tale decry non pot suponi exparte Idioii, et iniapax trandi decry nec scig liry eet, m, Idionali naria, et iniapax trandi decry nec scig liry eet, m, I sum si Vocauero, et pdiffiniero fury Isentietr, nec pot D. ita decernere ut decry se teneat exparte conti. alias decry obtiue Idio naty est reflexy, et Idionali heret hunc sum volo si decernero Vocare Petry pdiffinire eius fury, qd uidetr nugatoriy.

4. ng Volens aliqd sub condioe dubitat an sit talis condio Verifica qda Ve mariæ (quam notabile e, esse nobilem) si diceret consequenta chioo tecy si notabilis est facerem iniuriam illi, et si qs diceret adorabo Eucharistiq si in ipsa sit corpus xpti sunirete ut Heretius ppter dubitoem, quam significat condionalis, e. decry obtiue Idionaty

arguit dubitoem in Deo.

S. nam iam aliqi amor Dei n, eet efectiuus, ad tntus afectiuus est. Fa D. Th. 1. p. q. 20 art 2. et 1. 2. q. 11 art 16 talerde cuy arguit defum in Virtute executiua nam heni inica poteste omnia media non amat finem sub condioe meoxy aliai omniin tntro eet Idionata, id impoteste Dei si omnia medª p. n amat sub conditione. Deinde qa decry Idionaty obtiue est de obto nullam hentebonitaits nam cui placet aliquid sub Idioe non placet, nec aparet bony nisi ut Iunity illi Idioi; p. siue D! euidenta sciens decry carere hac Inexioe vult fury, vult obty qd scit carere boni tate.

Hec â etsilia quy Iris Igeryt exdicti non erit dificile dilue re = Rr. p. neg. ans ad cuius primam pb. diiyt aliqui qd decry faciendi aligd sub Idioe oino impoli e, impdens, qa e, decry ali qd faciendi sub condioe neque exnaa rei nec ab extrico Inexa cum efu non tm e, decry impdens sub Idioe impoli ex aliqua su poe acciali.

Sd Ia. nam hoc decry si chimera Viuat Joanis ego eam susentabo n, e, de Idioe disparata, et tm qa, e, de conditioe impli est impdens, p. decry de Idioe impoli etiam si aliquo moo I nexa cum efu est impdens = 2º hec decra si cras fuero adim dioi audiam ibi Sacry, si fuero Pontifex faciam tibi Episcopum concepta ab eo, qui putryque sibi regulat, hic etnunc impole sumoto otiosa, et inutilia, et tm n, si de Idioe omnino impoli, nec de Idioe omno in Inexa p. = 3. hisceni aligd pmititr sub Idioe qug ipse sciret non esse purificqdq bané speraret pmiy, et iure diceret pmitenti otiosé mihi pmitis. p otiose pmiti qscit purificqdam re Idioe.

Valitr

Resp.º qd decry de faciendo aligd sub Idioe ut pdens sit debet I cipi p aliquo priori ad decry non purificqdi Idioem inquo

n,

n, dum intelligatur Deum scire anim purificanda conditione post decretum
vero n, purificandi conditionem potest Deus habere hunc auxilium: si ante
Christus pervenerat illi darem gloriam, et postquam vidi pauperem non ve
nire possum dicere si venirit tunc illi darem elemosinam, ubi nil
datur depsenti similiter contingens voluntatem dandi elemosinam si venirit
quod si supponatur decretum n, purificandi, vel etiam purificandi conditionem, n,
video quomodo cognoscenti posset aliquid sub tali conditione decerni de futuro.

Uindi

cas Deus permittit plura sub conditione quam praescivit non esse purificandam
Respondeo huiusmodi permissionem procedere ex voluntate conditionata quam habuit prior
terriori ad decretum purificandi conditionem, quod si procedit absolute decernere n, quod
dabit sub conditione, sed quod daret si poneretur conditio, ibi tamen distinguendum est inter
conditiones, quae significantur a Deo ponendae, et intellas quae significantur
ut ponendae aeterni quod sub his n, potest Deus velle, vel permittere se aliquid esse
futurum, quia tunc non apparet ex parte conditionis supra quod possit cadere in
certitudo, quam particula si significat sub conditione libere vel contingenti
ponenda aeterni potest decernere se esse aliquid futurum, quia tunc par
ticula si significat contingentiam et incertitudinem per ordinem ad causas inferio
res, et denotat Deum cognoscere cum dubitatione obiectiva, quod sufficit ut
conditio possit apponi, et etiam post decretum n, concurrendi ad aliquem actum
[illegible], [illegible], percipit quidem [illegible] ipsius ut esse praedefinitum
sed per ordinem ad nostram libertatem et indifferentiam iuxta quam docetur
venit observandum. 1. Deum posse habere cognitionem ante decretum de purifi
canda conditione decretum conditionatum ex parte obiecti, dicendo quod si vocarem
Petrum consentiat = 2. post decretum de n, purificanda conditione quae
cumque illa sit sive a Deo sive a nobis, libere sit ponenda potest
decernere futurum imperfectum esse dicendo, quod si vocarem consen
tirem si vocaturus fuissem, fuisset quoque consensurus = 3. futurum
perfectum non posse Deum decernere sub conditione impleta ut ponen
da ab ipso Deo, si praescivit illam n, esse purificandam. Vide n[illegible]

hoc

hoc auxiy decernere ut si Vocaro Petry ssentiat postqm præscivit illy n, ee Vocadum = 4. posse decernere sub Idiòe lixe anobis ponenda et si præuideret illam n, esse purificadam V.e pot sic decernere uolo ut si præueraueuerit Petrus saluus fiat, nam tunc pla si signifat sus pensioem, sting 9, et incertidenem obtiug p ordem ad caus inferio res = 5. si uideatr a D.o Idiò ut purificada, et illa impetr a Deo in Idionali, ut asolo Deo ponenda negt efus sub ipsa decerni, ut fu rus furioe pfecta dicendo. uolo ut si uocaro ssentiat = 6 si tm præuideatr Idio, ut anobis lixe ponenda pot decerni efus ut furus sub Idiòe, furioe pfecta dicendo si præueraueris saluabo te. = Denig. sub Idiòe præissa ut ponenda siue a D.o siue anobis negt Idecerni efus ut Idionate furus furioe impfecta; qa pillam Idioem denotatr Idionem detrate n, esse ponendam, ut si dicas Deus sal uaret electos si præueraxent.

Ad 3. pb. neg. min. cum furio Idio nata sit denominao præns non pot præuenire adecrii Idionati Cxpte aus: que au n, si in Deo, sd eent si poneretr Idio.

Si dicas ad dandam furioem efus sufere decry abluty obtiné, siue etiam expte obti, Cxens au in Deo, ssinenique uixlitr decry Idionaty expte aus; p. non req.a decry abluty expte aus, et Idionaty expte obti = R.r qd lt aliqdo sufiat decrum abluty expte aus, et obti hoc non pbat qd supfluas decry Idionaty expte obti, q.a iritr dum pti net ad pfectioem dinie uolti, et n, solum uixlita, sd sltr, et expre uellet ssciixxere ad pducpdos efus sub hac l. illa Idioe.

Ad If. neg coam. q.a res au est fura Idionaté, et illius decry Idionaty, n, est au in Deo, sd eet acrubinde abillo negt sumi futurio Idionata.

Ad 3. pb. neg. min adcuius pb. itexy neg. mini p.c

pte

pte V.e et apud nos sius huius Idionalis si ingressus fuero Religione obediam Prelato esset ite decerno qd si voluero ingredi religionem hebo volutem obediendi prelato qn pdicta Idionalis sit absurda, ita in nro casu.

Ad 4. Resp. qd nos dum decernimus aliqd sub Idioe que non est in nra potestate dubitam.e et ignoramus, qa nescimus aliqd qd est scitule, et de tate Very nempe an Idio sit purificanda, Deus a nec dubitat, nec ignorat, qa pro signo proquo decernit fura Idionata, sile non est an sit fura condio cum eius Verificao nondu est pdifinita, qd si decernat fura Idionata postquam previdet Idioem esse, l non esse purificandam tunc adest dubitao et in certitudo, non quidem ex pte aus, sd ex parte obti, et pordi ad nram lixtem, quarone posset homo etiam aliquid statuere, sub Idioe, quam p dinam reuelaoem cognit esse purificandam, si Idio dendeat anra lixte, v.e predicator p eius dueraioes suae Petri, pot illi pmittere vitam eternam si dueratur. Idioes a opposite in argum.o suppta notoriete nullam hent dting.d obtinam, qm pdicta Idionalis pot significare et ideo in merito ponitr Idio in illis casibus.

Ad 5. R.o qd si non e, nariy qd omnis aus divi voltis sit efectibus de psenti, ita n. e. nariy qd sit absolute efectibus, sd sufit qd sit efectibus Idioate, et sufit qd sit efectibus de furo, nam voas dina non est agens pearmoy nae, sd proem acpinde debet agere qdo et quomodo voluit res agere V.e qdo solum vult res fieri si purificetr aliqua Idio n. e, I.a spirius eficaciam, qd n. fiat donec talis Idio ponatr.

Ad 6. dist. min. in potestate D.i si oia med.a privative neq min. positive conc min qa aliqua si in

potestate Dei, et vel in nra potestate V.e pot D.s evidenti abeiur a ddioe aliqd decernere, q alt efus est pordem ad Deum, sit in falita furui. D.s heat omnia med.a in sua potestate, quo cc illy pot abluté decernere, tuty pordem ad caas 2.as het ttingq et ideo p voltem ablutq het etiq condionatq, D.s enj n, soly vult efus, ut furi ss pordem ad seipsum, sd etiam ut furi ss p ordem ad nrq libtem.

Ad Vltimum R.o qd in hu furis qui dendent a ddioe lira, nobis lt puideat tiuntioem efus cum condioe non esse furam p ordem adse, videt tamen lle furum esse pordem ad libtem nram, qd sufit ut ipsi placeat ddionaté talis efus =

2.o Resp.o qd ivittus et Voas atingunt non solum id qd intae bonitem het, sd etiq id qd bonitem, l verittem extré, l quouis moo pticipat. V.e ivittus atingit nego es, chimeras, et polia, et voas pieg.r med.a fura, et quecumq aliquo moo dicyt ordem detratq ad Exam, q.a p. lt furio ddionata n, heat au intram bonitem, illam tm detraté hebunt, si ponats ddio, id sufit, ut saltim ddionaté posint amari.

Ex quo solutoes septicq que fieri solent de colorato sub condioé, qd n. e, obty pos visiuq, st necimpole sub ddioé qd eet pole voltis obtum non alia zone nisi qa illud non est au coloraty, nec istud est au bony, q. furum bony sub ddioe, cum au bony n, sit pot traze ay voltis.

Sdneg coam, qa obty pos Visiuq ppts sui maalitem e, coloraty depresenti. obty. a voltis est bonum siue depsenti siue defuro, et q.a fury ddionaty e, bony dl furo saltim sub ddioé, ideo est obty voltis, in quo etiam difert ab impoli sub ddioé politis, qd cyau, bony, n, sit nec depi.s nec defuro nulla zoe

tra

trare pot aum uolti.

Denique arg. cuicumq. decre lero Dei correspondet aliqd. innotatu, qd pigmum variati, sd exui decri obtiné Idionati nullu innotatu variatr nam futu Idionatu n, magis est post decru, quam ante decru, e n, dati decru obtiné Idionatu.

Resp. neg. min nam futu Idionatu ante decru nec sub Idoé erat futu; sd erat meré pble post decru uero est factu detraté si Idió purificeti ac prori variatr depoli. et hsc. de hac disp.

Disputatio 3a

De medio in quo Deus cognoscat. futura conting.

Hec est potissima prontis mat diffas in qua tot huius seculi desudarut ingenia ut vix, quidem nouissime impegndo siue oppenando possit scribi, hoc tn nobis erit, si ea quæ per plura folia, mediam Volumina, tradunt alij difuse breuiter, sd dilucidé percurramus, erit á Termo prius de meo in quo D. cgnit futura lira Idionata, deinde de med. in quo futura ab solute precgnit.

Dubium 1.

Quæ sit origo prontis controuersiæ, et quótuplex in ea Versetur sententia.

Tam Moderni quam Prisci A.A. magni momenti Visa e, hec qo. cuius indissolibilis nas Susstit in Sulian Da eficaa dine litati cum lirte creata nam si Deus cgnitfutura Stingentia in decre eficaci abintra, uo illa antei prædifinivit seq. t. qd Deus sit acceptator prsonaru, siquidem ante prria merita, l demerita vnius cuiuque hunc eligit, et illum reicit = seq.

2. destrui penitus nam libertatem, induci que fatalem necessitatem quandam; nam quod a Deo predifinitum est non potest non evenire; quare creaturam non est libera, ut faciat, vel omittat, quod Deus decreto abitrio efficaci predifiniuit.

Si vero dicatur Deum prevedere ante decretum efficax ab intra suae voluntatis quod homo facturus sit, sequitur etiam duo inconvenientia 1. quod merita nostra non sint bona Dei, quia cum dona pendeant a gratia, sola liberalique dantis voluntate, quod precedit ante decretum divinae voluntatis negat esse donum Dei. 2um inconveniens est quod Deus non omnia operabitur secundum consilium voluntatis suae siquidem videntur adivina voluntate habent aut non liberi, quod sint futuri.

Haec ratio dubitandi divisit antiquos, et Modernos in varias. Nam primum in sui Origines. lib. 3. Peri archon dixit bona opera nostra esse sunt Dei nisi quatenus dicit nobis virtutem sufficientem ad bene agendum et ita dicit Deo precaim bonorum operum, sed negavit illi predifinitionem propositum predestinatae, sive decretum efficax (quae ad praesens idem significat) certa bona opera Origines secuti sunt Pelagiani et in hac parte fraustrus Regiensis, imo et D. Augustinus priusquam Episcopus crearetur ut patet ex libro expositionis quarundam propositionum ex Epistola ad Romanos propositione 60 quam postea retractavit lib. 1. de tract. 23 et lib. de predest. Sanctorum cap. 3. eundem errorem tenuerunt Semi Pelagiani, Massilienses negantes initium fidei et inchoationes bonorum operum et orationes et desideria esse dona Dei, sed dubitant esse dona Dei ad perseverantiam aliaque merita, quae Deus praestat hominibus motus a beo sum fide, oratione, et desideriis.

Et cum urgentur a Prospero et aliis chatolicis, hanc solutionem locum non habere in illis parvulis quos prae aliis attingit Baptismi nec in fidelibus, quos Deus vocat ad fidem, aliis pluribus in infidelitate relictis, quia neque in parvulis aliquid praecessit propter quod illis Deus Baptisma conferret potius quam aliis

nec

nec pcesit aliquid in infidelibus, ut hii potius qm alii Vocarentr ad fidem cum oes essent in pecto — Rebant pueros damnari, l saluari ex aliqua distrea ex pte illorum, non actuali, id pura quat slt D. puidit merita, l demerita, que herent parbuli, si ad etate adultą peruenirent, ex infidelibus uero illos Vocari qa puidit D. illos recepturos ee Euangeliy, illos vero non Vocari, qa puidit qd credituri non erant.

Ex quo clare aparet hereticos ad sui errorem defensioem Hupsice ad sciam Idoniatory seu ad sciam opery, que fure erant ex graa suposito auxio sufenti sub Idioe Vocaori an tex addecry efax dine uoltri que proculdubio est scia med.a qm defndyt R.R. Societi, ut plures ex ipsis cum Suarez non distrentr Vnum tm monitų lectorem uolo in hac scia abstraenda non erra se Masilienses, nec ppterea fuisse hereticos qppta eius abusum q. ponebant illam ut saluarent qd graa Dei non preuenit omnem bonam uoltem, oiaque merita sd qd sup.r adillam aliqua bona Voas, si non actualis, saltim fura, et que esset si diuitias Veniret homo.

Hanc tm pcię ante decry fundabant in eo qd remouerpta industria, et uirtes sieclina Istituo huas preuniret uoltes, et in du cerera pceptum efax fatalis necesitas destruens huius arbitrij lix tem, cc.a quam doctrinam D. Aug. Iulti a D. Prospero, ap baiit Eclesia difiniens omnia merita nra ee dona Dei, eiuique graam omnem bonę preuniee uoltem qd uero Aug. de pscia ante decry et motibo Masiliens. senserit dicemus infra.

His ita Eclesię autho rite sedaty excitata est nrii temporibus, qd ce Moy Scilian di efica dine uoltis cum uolte nra iniqua dificultte aliquis pu tantes efica decri abinitio huam, non saluare lixitem Ifugerunt ad sciam meg, non qdem ea abutentes, ut Masil. sd ea Vtentes

ab

ad saluandum qd gra̅a gueniat vt 3ª Pelag. difiniuit Ecclesia, et qd lib̄e seq̄nta merita nra vt 3ª Luteri, et alioꝝ nouissime docuit Trident.

Conueniunt igr̄ huius sẽ defensores Moderni (inter quos 1s fuisse Molina creditur, vel si mauis Fonseca) in eo qd D.s ante ad aliqd decr̄ƺ predifiniuitiby au exenj in ipso cognit qd uoas crea- ta factura eet, si tali l tali auxio vocareti, et lt concedant decr̄ƺ diuinum exp̄te Ɔdiõis, illud tm dicant esse indifferens, et ideo non esse mey aptum ad cognioem fuĩ, et Hei asensuri, qd ponto decro producen- di liurum arbitriy, et dandi Ɔcurry indifferente auxiy que sufficiens D.s incidenter ab alio decro cognit fura Ɔting.ª fatentr etiq qd D.s in secipio cognere abluta fura, ut vlt in scia med.ª qua pueidet ustem si vocareti esse Ɔsensurq, et indecro ponendi vocaoem.

Tamen diss- sent in dubius 1º in asignando meo disto adecro iniquo fura & dionata debent cogn.; 2º in asignqdo med.º inquo cognit D.s fura abluta.

Circa 1m Sssa quæ tribuitr Egidio Rom. et aliis antiqs. censet D.m cognere fura Ɔting.ª in ideis diuis ante ad decr̄ƺ. 2ª abat D.m cognere nros aui lioi inisupcomprehensione creas uoltri, ita Mo- lina et Becan. 3ª dicit illos cognere indecris libis neq uoltri, n, ut orentibus, idut futuris ita Suarez, Ruiz, Fasolis, et Turiel apud Viues disp. 3. dist. 2. num. 44 = 4ª fatetr Deum aliqdo saltim uti decro abluto exp̄te aui ad cognenda aliquia fura & dionata, ita Ruiz = 5ª nouam viam apredit diceni Deum cognere nros aui lioos quat piciam meq explorat, qd voas nrafac- ret, si sesola sine Ɔcuru Dei poset operari ita Theof. Rein. = 6ª Recurrit ad legem Ɔtrariarum, quarum una debet esse detrate vera et altera falsa in qua lege censet Deum cognere quæ parn Ɔdictionis sit fura. ita Fasol. et Arab. cum aliis = =

7ª

7.ª Denique defendit cogni a Deo futura contingentia Idionata in ipsorum veritate obtiva, sive in sua esse, quam in suo tempore haberet futura, supponere tr Idio ita coita R. R.

Circa 2.m est c.a Meum inquo D. cognit futura absoluta non minus dissident scie mes defensores quorum tamen infra referemus agentes de hoc puncto ex professo = 2.a S.a huic ex diametro opposita tenet Deum in iolo decreto p. difinitiuo et absoluto ex parte aus et eficaci ab initio cognoscere omnia futura contingentia Idionata cuius subiectionant oes ste nullo excepto prius explicoe. iit.

Dubium 2um

Vtrum Deus cognat futura Idionata contingentia in suis ideis antea ad decretum

Conclusio est negatiba.

Et pr. pnotando 1. qd cum idea sit forma ad quam respiciens artifex opatur idee de nil aliud ss, qm roes rerum in intellu dino siue exemplaria in mente dina, ut cum D. Tha censent eius omnes disciguli ipsamet esse cognita, ut imitauilis acreu = Prenotando 2. id qd dicimus de ideis dicendum est de essa dina ut het roem speciei intelligi lis qd st in idea antea ad decrm n, poss cogni futura contingentia ita, nec poss cogni ante ad decrm p essam dinam, ut per speciem intelligilem

Pr.a p.

Illius smillam roem referant idee dine futura contingentia sm quam aus scie dine ee p dicta futura adipiam tratr, sed idea sm qd aus scie dine ee futura adipiam tratr, subiicitur liberti dine uoltui, g anta ad decrum dine uoltus non refrat fut.a contingentia min. p.a ex D. Thoma in i. dist 39. q. 1. art 2. ad 14 ubi ait sicut ipsum scire est subditum liberti dine uoltui, ita et idea, sm qd ad ipiq tratr, aus dine scie.

2.º eadem

futura ss refrat idea ut determinata expositio siue decreto dine uoltus, g antea

ad

ad decrꝫ nec idea repñtat nec in idea pot cogni futura: ant. p. 2ª.
D. Thom. q. 3 de Verite art. 6. idea pot esse eius quod non est nec
erit nec fuit non tamen eodem modo, ut est eorum, quę sunt, fue
runt, l erunt, qa adea quę sunt fuerunt, l erunt producenda, de
term. ex proposito dinę volti non ā adea quę nec ss fuerunt, l erunt

P° 3. qdqd idea reprat, l reprat naliter, l libe, l contingenter sed nullo ex
his modis reprat futura contingentia ante decrꝫ, ergo non reprat illa an
te decrꝫ: p. min. in primis non reprat naaliter quia non reprat
illa naario, n. fura contingentia poterunt non esse fura, indeque pote
runt non reprari, nec reprat libe, qa anterius ad omnem actum di
nę volti nulla datur libertas; nec deniq. reprat contingenter contingentia sive
fraret contingenter repraret a casu siquidem reprat pter intentionem, et p
scientiam dinam. Tum qa repraō in divinis idearum est perfectio dina et perfec
tioes dinę ss naarię ergo repraō non pot esse contingens.

Dices 1. repraō fu
rorum ut sit contingens n. ē a casu, qa ut aliqd casuale sit, non sufficit qd
sit pter intentionem, sed ultra req. qd etiam sit pter sciam, et repraē idearum
dinę non est psciam Dei.

Dices ad 2m proem qd repraō furorum
contingentium est naaria subjective, et entitative, n. vero terminative v. non req.
qd aliqua perfeo non sit Deo naaria.

Idea 19 facit qd illud qd potu
it non esse, et esse ante decrꝫ dinę volti, et ante actum sciæ dinæ
non solum est pter intentionem, sed etiam est pter sciam Dei sed hoc
ipso qd Deus ante decrꝫ cognat fura conting. in ideis, ideæ po
terunt non reprare, et reprant futura conting. ante decrꝫ dinę
volti, et ante actum dini intellectus, ergo repraō furorum contingentium est
non solum pter intentionem, sed contra sciam Dei: min. pat. nam qd Deus
cognit in ideis supponitur ingenii antea reprari ergo = Et cons. mai si

ideę

ideę repraesent ~~illa~~ ante decrum ~~futuraconting~~entia etiam
ea diuina reprat p moy speciei repraesentaret illa ante decrȳ, ideoq
ante aum. sciẽ, q si ideę diuinę repraesent futura contingentia ante
decrȳ daretr in Deo repraesentatio contingens ante decrȳ et ante aumsciẽ
diuinę, ac proinde ideę diuinę repraesent actu.

3a 23. obstat id qd
naxiȳ est Deo entitatiuè solum pot esse contingens tratiue quat
Deus illud actiue detrat, l quat esse suponitr detratȳ, sd nec idea
detrat futurȳ contingens, at hoc ut sit detrate futurȳ nec futurȳ sup
ponitr esse detratȳ et detrate futurȳ ante ideam et independenter
ab illa q repraesentatio ideę ante decrȳ n, obtiuè nec subtiuè pot esse conti
gens: mai uidr certa, et min g. quoad 1 pte. Tum qa si Deus actiuè
transferret futura a statu posibili ad statȳ futuriois ante decrȳ ~~transferret illa~~
necessario ~~(illegible)~~ ... saltim transferret illa actu, et p moy
agentis naalis. Tum qa repraesentatio sistenda in proprio genere caandi
ad extra, sd Deus ante decrȳ nil pot caare ad extra, q. quoad 2 am
otem pat maiori nam si idea reprat detraté futura, qa antea futura
sunt q la ratio detratę futuriois nonis ideę necideri 1o. conit D.
res ut futuras ante decrȳ., sd in eorum detrata 3, erite quod infra
impugnabimus.

4. p. 33o. esa da reprat creas ut est caa illarum, et
put illas continet in eendo, sd antea ad decrȳ non ~~esse~~ est caa ex hu
ius rei pro alia, nec continet in eendo hanc pro alia, q antea ad
decrȳ non reprat futurum vt pro diuina, q non reprat futurum, ut
futurȳ pat hec coa nam si repraesentaret actum ut futurȳ in
aliquo instti non repraxet diuinum ut futurum p illo instanti, ac proinde
repraxet aium p ...

Solbuntur arga

Arga 1. si ideę ante decrȳ non repraesent futura seque
retr illas non ee futuras in repraesentando, qa non repraesent omnia com

est

est falsum &c. R. neg. seq. ad probationem dico quod ante decretum repraesent omnia repraesentabilia pro illo priori quae dein non repraesentant futura, ideo est quia pro illo priori, cum nondum intelligantur esse futura non sunt repraesentabilia.

2.º arg. Ex decreto non accrescit ideis aliqua perfectio, sed post decretum repraesentant futura, & etiam ante decretum. Prob. ant. quia repraesentare futura aliqua perfectio est = ista repraesentatio ideae non potest variari, sed post decretum repraesentant futura, & ante = Conf. 2. idea solum habet repraesentare futura iuxta D. Thom. quae requiruntur 3. in corpore sunt dantur ante decretum ideae, nam in Deo idea est attributum, et proinde pertinens ad intellectum ac proinde praecedens ordinem volitionibus, & idea repraesentat futura ante ad decretum.

Resp. neg. conam: ad prob. dist. ant. repraesentare futura in signo in quo non sunt repraesentabilia est aliqua perfectio neg. ant. in signo in quo sunt repraesentabilia est aliqua perfectio subdist. ant. nova, et distincta a repraesentatione priori neg. ant. indistincta, et tantum unum connotatum se explans &c. ant. vero quod pro priori ad decretum ideo non repraesentet futura non est defectus perfectionis in illa, sed defectus connotati.

Ad Conf. dist. mai. idea non potest variari intrinsece, et subiective conc. mai. extrinsece et terminative neg. mai. nam sicut speculum sine sui variatione intra denovo repraesentat obiectum ex hoc quod obiectum denovo aplicetur, et obiiciatur ipsi, ita ideae sine intra sui variatione repraesentant a posteriori ad decretum futura contingentia quae prius non repraesentabant ex hoc precise quod per decretum ponantur in statu futuritionis, et obiiciuntur conceptui divinae scientiae.

Ad 2.ª Conf. dist. mai. idem in actu 2.º &c. mai. quae sic considerantur ut actu influentes in effectum decretum, quod praesupponunt in actu 1.º neg. mai; quia sunt sic solum sunt practica, practica proxima concurrere ad productionem creaturae.

Dices etsi futura,

non

non dependerent a decreto liro Dei, sed erent a cau respectu Dei trata ad illa scia diña opta sui infinitem, ø idea in qua cognyti fura non reprat illa denta a decreto = R.^r neg. ans imo ex infinite scie dine pueniet qd in illa hipotesi fura cgnexe non posset; qa non cgnexet illa in seipso ut in caa, sed in ipsimmet furum, et cgnitoi infinite repugnat cgnexe aliqd nisi in medio, et ob hoc qd sit infinity.

Dubium 34

Ut futura contingentia condionata posit Deus cgnoscere in suis decretis ut futuris

Conclusio est negativa, qd solet pbari 1. qa Deus cgnit sua decreta entitative, ø non ut fura, sed ut psentia = 2.º decrety Dei mensuratr etanitati, sed futurio etaniti repugnat et decrety qa etany est e genat ptteritio, ø decrety dinium non est fury eiudeque in illo ut furo nil pot cgni a Deo.

Ret Suarez pbare hanc roem decrey n. ee re fury non tamen pbare in eo uirlite, et groem = Dd 3.^a 1. namq non pot in se disguere priorites et signa roii que groat in ittu nex non pot cgnexe sua atributa ut uirlita fura, sed Deus cum seipsum pfectisie cgnat et in omni signo ex pte sui omnia videat non pot illa signa disguere, sed ad summum pot cgnexe illa ee a nobis distinguilia, ø non pot cgnexe sua atributa ut uirlita fura = 2.º ng si prioritas. ronis sufceret ut decra eent uirlita fura, sequr qd pro signo esse ab ingeeent atributa uirlita fura cons nullus admitit ø = 3. nam in dina uolte respu sui decri solum datur prioritas ragno, sed hec non sufit ad futurioem uirlem, alias Vbum diny eet uirlita fury in signo cre Patris, ø decra dina nulla roe dici poss esse fura = nam infinitas etanitatis non pmitit qd rei immensa posit attigi in aliquo loco n, exeni, ø cum eternite decri dini n. coheret eiusdem uirlis futuritio.

Ulsc

Haec tamen n. satis solide impugnant decretorum uirtualem furrioem ad 1m enim resp.^di pot qd lt D^s se quidditatiue cognat, et resqu ignius omno sint idem essa, et atributa hent scam strictg, qua atributa gerg tangm pcag sui roem apriori cgnit, ita resgu Dei sint sui uoai dina, et decra lixa pot exam decri cgnexe v^t poste riorem exa voltis = Ad 2^m certe non verebuntur. traxij precedere atributa ee uirlita fuira in signo esse, st ne absurdo precedita illa esse posteriora ad eorg = Ad 3. R^o. qd pot negari mai, qa voai n, solum het proximitatem aquo resqu decri, quia e. uirlis caa illius; sd het etg proxits inquo qa nonheat connexionem cy decro pot precipi sine illo = Ad 4 R^o. qd cum etrnite n. stat qd res etrna in aliquo initio non existat bene tamen componitr qd in aliquo signo ronis intelligatr non exere, st enti dic repugnat qd sit ab alio, non qd intelligatr esse ab alio V^o. st esse non excludit prium uirle, ita etrnitas non excludit antecessioem virlem, et reuera decro executiuo, non est cur denegetur futurio ronis, cum pro signo decri intentius non dum existat tam pro illo signo detrata, vt sit postea.

Unde alia est phanda Conclusio et 1°. sic pprioni ad decry exere exerc uoai dina intelligitur omno indiferens ad decry, et ad careg illius, e decry pprioni ad suoi exam exercitam non pot intelligi futury. ans est certum pro prioni ad decry uoai dina n. e. detrata ad decerniy. nam detrao ans exercij lixtis oponitr lixti e. pprioni ad decry uoas deria est indiferens ad decry, et ad careg illius. coa vero pro. Tum quia pro signo proquo caa non est detrata ut producat, id indit ipsi ut producat, l, non effum effus non est detrate futuri seu producendus id indiferens ut sit, l non sit, ut producatr, l non. Tum quia p signo pquo uoas est indiferens pot in sui proposito non decernere, e pot falsificare hanc ppoem decry est futury g. D^s pillo priori

V^t

ut fura infaliter sua decra. Tum Deniq. q.a coa omnibus roi bus qq disp.e precedenti gbacuimus nil ee fuxy. Itinq.er antr adde cxy, et aulem detroem uolti dine, g. si gpriori ad decry uoas irite ligati oino indifreni negt decry inttigi ut fury gpriori ad eius exam.

Dices 1. inte signum indifree uoltr et signy exe decri da te signum mey inquo decry est fury detrate = Dices 2. propric ri ad decry exercite exens inttigi decry exens. obtive, ac pinde intelligi non puram indifram, sd detroem ad exam postea, et adi pot dari pro illo signo, seu priori detroem in ~~maiorg~~ et que destruat in ra liert, sd contem et que oritur abipso lirtr exercio.

Sd exsupra

dictis Utraque solutio corruit: 1.a qdem qa ante exam decri, nu lum est signum inquo uoas sit detrata cum 1.a detrao uoltr dine sit g decry; g. ante exam decri nully est signy inquo uoas dna sit g decry; g. ante exam decri nully est signy inquo uoas dna nonsit indifreni, g. nullum est signum inquo decry sit ablute fu rum.

2.a solutio corruit etig q.a futurio obtiua cui inre nulla coa respondet futurio, est futurio rationis ratiocinanti, sd illi furioi obtiue in illo signo nulla futurio extra intty diny corresfon det; g. fusio tali est chimera. Tum q.a pro signo indifree n, e, magis obtive fuxum, quam carea illius, sd ante decry nully est signum inquo decry sit detrate fury, qm carea illius, sd ante decry nullum est signum inquo decry sit detrate fury voltas non sit indifreni, g. nully est signum inquo decry sit de trate fury = Denique cur idem non dicit Suarez de efecti bus quae fuxi ss. Itinq.er qd lt ante decry sunt obtive fu ri, qdis reedat g. sine recurre ad decry ut fury poterit illa conexe in obtiua poalite = 3.a Denique solutio reiicitr g ry qa eadem rone posset dici efum here detraty fusiodem de

suny

sumptam ab euentu, ac proinde posse cogni in ipsis a Deo, etiamsi
ppia decra non ponat ut futura; tum qa detraō futura non sufficit
ut deficienti tolatr indifferea: detraō enim gneni non potuit prae
uenire ab exercicio futuro. uolun, q. deficienti non est per qd potuit au
ferri indifferea, quam exire hent decra ut sint, l non sint futura.

Ex
quo confirmanda venit haec raō nam decrum exie est indiffer
non solum adesse, l non esse, sed etiam ad fore, l non fore ante illorum exercitium
exercitium non est per qd illa indifferea potuit auferri, q ante illorum
exam si decra indifferentia ad fore, l non fore, q antequam exgt
non sit detrahe futura.

Resp. 1. non repugnare qd in decris absolutis ut
futuris cognitr a Deo effectus absolute futuri, sed non repugnare qd in
decris conditionatis ut futuris cognitr a Deo effectus futuri sub condoe, q.
scia absoluta terminatur ad rem quae aliquando exiistit, et qa talis existentia
pendet a volunte Dei debet supponere decrum in Deo exercitae exeni
sed scia conditionata dicit habitudinem ad effectum sub condoe futurum
ad qd satis est qd sub condoe involuatr decrum nempe qd si
poneretr libertas creata poneretr a Deo simultaneè concurrente
v. non reqr qd supponat decrum au exeni.

Dicei 2. decrum di
uini repugnare futurioem absolutam qa ut exigantur ad futurioem
effectus debent au supponi ante sciam absolutam, illis tm non
repugnare futurioem condionatam, v. ut scia terminetur ad futura condio
nata sufficit qd decra ut condionate futura attingantur a scia. Dices
3. cogni futura contingentia a Deo in suo decreto non ut futuro absoluto
nec ut condionate sed ut futuro sub condoe.

Sed nulla ex his solutio
nibus satisfacit. tum qa voes qq probat Suarez cogni a Deo fu
tura condionata ante decrum probant cogni futura absoluta ante decrum,
illa

illa ilt que desumitr ex Strorib et ex Verite pposs deiesse 00
p: l vtraq. l nulla conytr in decrē ut fuxi. Sum q. Diceni fut.
Idionata coni a Deo indecxo Idionato ut fuxo. l, logq. dede
cxo imptato in Idioe l decxo imptato initio Idionato, ii LY fal
cum est qd in illa poust coni fuxy Idionaty: nam decxy gonen
di Idioem non est sufieni mey ut in illo fuxy coni posit, cy
tale decxy indifxeni sit, et in mexy cum filxo quaxe req.ª gta
gium decxy aliud de Icuxxendo sultaneè ad assy casu quo
puxificetx conditio; si.4LY dicatr pbabimus sij xepugnare decxo
futuxioq etiq Idionaty.

2.ª Solutio defit nam si decxi dinis xepg
nat fuxio abluta, etiam supoita quacumq. Idioe poli debet illi
xepugnare, sd si Iueniret illis fuxio Idionata non xepugnaret
illis fuxio abluta ex aliqua supoe poli: q. non Iuenit illi
fuxio Idionata: p.r min. fuxio Idionata Iistit mies qd xeret
ablute fuxa si aliqua Idio poneretr, q. si Iueniret fuxio Idio
nata decxē non xepugnaret illis fuxio abluta aliqua suppe poli:
&.

3.ª tq
dem solutio est insufieni nam lt Deo non xepugnet decxy eta
nium sub condioe, illud tm xepugnat coni nisi in aliquo decxo
abluto expte aus et au exente in Deo, nam ut iam osten
dimus pro signo quo uoas est indifxeni ad hendum tale
decxy sub aliqua Idioe negt decxy illud intrigi fuxum subil
la Idioe detrate, sd si nullum decxum sit aui exens, qd
Visilitx Itineat tale decxy etany sub Idioe uoas Dina est
omnino indifxens ad illud hendy l n, hendy sub tali Idioe, q.º
tale decxy etany sub Idioe xepugnat coni a Deo nisi in aliquo
gxioxi decxo abluto expte aus illud uixlitx Itinente.

2.º p.
Conclusio nam ex Oppta SS.ª segnta illa duo intuenia sus in

linuata &c. qd scia quia Rl. conit suadecrant futura sit med.a siquidem non est nalis ut pat. nec libera qa non suponit decra subjective, et illa obtive imboluat qd sufit ut n, sit libera ut pat in scia conditionata qua het caa, et si imboluat decret. obtive dicit strarij non ee liberam, sd med. .: Et inconueniens qd superflueret scia med.a siquidem, cum cognat a priori ad decret Deus qd futurum, et absolutum sit, posset hac scia ductus sine temeritate, et imprudentia decernere futura, ergo scia med.a que ad hunc tantum finem desideratur e superflua.

Solbuntur argum.a

Arg. 1. a priori ad decret est verum dicere qd D.s non decernit et immte decernet, ergo a priori decret est futurum = R.a ex dictis negando ants. = Et si mittes eius 2.a dictoria immte. post non decernet est falsa ergo = R.a qd si non si sumatur positive est vera si repugnantia in aliquo sensu est falsa, ut si sensus sit a priori voas est determata ad non decernendum, in alio a sensu neque e vera neque falsa V.a dicta supra disp. 1. dub. 3.

2. Arguitur pro a priori ad productionem Verbi divini pot cognosci Verbum divinum; ergo a priori ad decret pot cognosci decret = R.a neg. coam, qa a priori ad productionem Vbi divini datur medium connexum cum exa Vbi divini in quo possit cognosci, sd a priori ad decret tale medium non datur, sd omnia sunt indiffera.

Arg. 3. Magis distat possibilitas ab exa, quam futuris, sd decret pot concipi ut pole, ergo etiam ut futurum: mnr pat nam voas divina prout in gnro indifferens concipitur ut pons decernere ergo praecedem priori concipi ut pole = R.a neg. coam qa ad decret praecedit voe l virtualiti poa ut pons decernere non tm praecedit voas ut determata ad decernendum. cum ergo possibilitas desumatur a ruixte caa, futuro uero ab eius determoe fit cons. qd et decret non repugnet possibilitas tilli

illius tm̃ futurio repugnat.

Idemitas cui non repugnat pura poli tas, id e, posse exere, et non exere non repugnat futurio, id de cr[e]ti diuini talis politas non repugnat: Item quia moo ss polia plura decra, que tm̃ non exyt. Item q.º ppriori liatis, et ind[iff]eree uoltu dine, decra que moo ss non exebat, et tm̃ exant polia; q. nec repugnat illis futurio = 2.º moo est verum qd si Deus vocauerit Petrum consentiet, et n. consentiet iuui decro, q. e verum qd si Deus vocauerit, habebit decrum quo Petrus consentiat, q. n. repugnat decris futurio saltim Idionata.

R.º argum.ty nimis pbare, pbat enim qd decra sint ss futura, et qd posit Deus eriqere uelle in tempore = R.º q. neg. mi. ad 1.m pbs dist. ans sunt polia ante conc ans: contr neg. ans, q. lt antea, et absoluté potuerit Ds. habere tale decrum ex suppoe tamen quod se detrauit ad oppositum illud habere non pot, et pure polia sunt que ita non existunt, ut cum eorum exa posit componi exa ans ad non exendum = Ad 2.m Resp. qd in illo priori decra que moo non ss n. exebant non tamen erant polia contr in sensu reali, sed in sensu pcisiuo, qa in illo instanti non erant alia decra impedientia illorum exam. et ad puram politem antem req.r non exa sumta cum polite decri in sensu reali.

Si dicas hec decra ss polia aliquo moo quo polia non ss diuina atributa, sed diuina atributa ss polia logice imo uirlita phè; nam intio diua est uirlitr causalis ab intellectu diuio, q. decra ss etiam pure ss polia = R.º discrimen consistere in eo qd decra ptea non repugnat ad exendum habent negoem detroii causalis ad exendum v.e stat in eis negao exe cum poa anti ut existit: in atributi uero ptr non repugnat ad exendum non datr negao causalis detroii ut exant, acpinde cum illa poa ad exendum coniungi pot negao exe eorum.

Ad. 1

Ad 19 instaam Ds. non sentiet nisi decro qd exit si Vocetur Petrus neg. min qd esse abeterno si Vocaret conc min.: Et si dicas in ppoibus importantibus condioem defuro, nec cons, nec cae illius inevitaliter inferentes exunt iste denter a Adioe defuro; q in hac ppoe si Deus Vocauerit Petrum sentiet: tam exa consus qm exa decri infaliter inferentis sum dendent a Vocaoe futura, id qd qd in sua exa dendet a Adioe futura est futurum, et non solum sus, id decry est detrate futy Adionate.

R. dist.

Mai nec cons, nec illius cae exunt nisidenter a Adioe defuro et pcise inte ponenda neg. ans Vt inte ponenda, l prvisa ut ponenda inte conc. ans: et q. si futury eet si Deus Vocaret Petrum, prvideret Ds. se illum Vocatury prius qug inte Vocaret, haberet decry de sucurrdo ad suy. Vr it sus huius ppoi Petrus sentiet non est iste Deus decerneret sum, id iste Ds. abeterno decreuit, qd Petrus sentiat, eta sus huius si Deus Vocauerit Petrum sentiet, n,e, iste si Ds. abetrno decreuisset Vocare Petrum abetrno decreuisset succurrere cum cpio ad assy Vr tan Vocao, qm sus ut diximus disp.e anti dub. 3. potius dicuntur futura p ordem adnos, et ad suas caas quam p ordem ad Dm

Arg. 4. Deus prosigno indiffer cgnit sua decra non ut polia, p. ut exist.a n, exercite, q. obtiue, e prius qug exqt huic exunt obtiue, q antequg exant in mey inqueo Deus pot cgnere futura: p min. cgnio ut detrata ad decora ut polia est abstractiua, sd deinsi decris Deus nonhet sciam abstractiuam q. p. min. infit coexa obti cum notitia in eodem instanti re ali, ut noa n, sit abstractiua. Vr nec cgnio exqua Vbum dinum pcedit est abstractiua, nec est abstractiua scia, quqm Deo est caa rery, qa l utraque cgnio it a liquo moo prior obti

tm

obtum coexistit illi in eodem insti reali, id decra in eodem insti reali in quo e, ponió trata adeqia in signo indifrege, q. talis noa non est abst.ua = R.o neg. mni. ad prob. neg. etiam min cuius prob. mai disting.o sufit coexa Scomitgtea se hent adno am neg. mai sufit coexa pre exacta ad nog neg. scia enj simplicii intellig.e ad essas rerum in insti in quo res exunt ut abstrac.tta qa exa cum n. ptineat ad esse Scomitgtea sehet ad talem sciam, ad sciam uero qua Deus caat res se het pre rexy exa, et etiq ad ponioe rexy comphensiua esse dinie ex qua Vbum diny pcedit sehet pre exa flii, que ratiou dini esse est praty essale et naxiy, que rao non militat. Ad oppta inde cau, qui pexie non requntur ad noam qui pillo priori dratr ad Voltem nec ii de essa Voltis.

Denique obii. si decrii dinii nonre pugnat futurio, in eis ut furii poss fura conting.a poni ante il lud decry au exens, id diximus supra non repugnare furiós saltim uirlem dinis decrii, e nec repugnat in illis ut ini furii poni fura condionata ante decry au exens in Deo.

Resp.o diit. min. non repugnat furio uirlis desumpta ex alio priori decro uira liter continpte posterius decry conc. min non repugnat furio uir lii indendens ab omni execio lro au exente indinia uelte neg. min. et disting. cons, q. poss poni ante decry illud qd uirlitea est fury conc. cos ante illud, et ante omne aliud neg. V.e ut Deus pot poneze efum ut fury antequam inicaa 1a Virlitr Stineatr ita pot ponere fury antedecry absluty pdifinitiby illius n, tm ante illud in quo decry ritud est uirlitr Stenty. et hec de hoc duuido.

Dubium 4.

Vtrum futura condionata cognoscat Deus in alii quo tanquam in medio?

Extra

Extra Deum nullum pot excogitari mey aptu ut futura 3nanta nisi ipsamet futura in seipsis l cas 2E 3tingenter in quib. 9dicta futura 3tinentr; ut g. omnia hec 3phendamus, et 3tu lis dificulti adequetr ei Retr g. seqntes 3l.

Prima Conclusio

Deus non cgnit futura condionata in cais 2is 3tingetib. ut aie supcomphensis = ita D. Ths. hic et alii in locis migg do cet futura condionata in suis causis, non nisi 3iecturaliter posse cgni. et p.a 1. in cais 2is etiam a Deo supcomphensis non pot cogni efus eo moo quo in illis non 3tinetr sd in cais 2is 3tingentibus non 3tinenta efus 3tingentes cum detroe ad exendy sd cum indifra ad exendum et non exendy; g in illis etig ut super comphensis non poss cgni efus contingentes, ut futuri, l. ut detrati ad exendy.

Conf. etiam si Deus caas 2as su p comphendat non poteit in eis cgnere nisi qd exsis illaxy pot cgni, sd exsis cas indifrentis non pot. cgni efus detrate futurus; g. p.a min. ex hoc qd uoas sit caa indifrens solum seq. qd posit amare v.g. et non amare, sd ex hoc qd posit amare, et non amare non seq. qd amor detrate potius, qm non amor sit futurus g. 3fr. 2. exsis medis non magis 3nexi cum 3clusione, qm cum eius 3o. dictorio implicat asentire detrate 3clusioni, g. exsis cas indifrentis ad furioem et eius 3o. dictoriy negt cgni efus detrate futurus.

2o. p.a 3clusio l sup comphensio dat cas 3tingenti 3nexionem cum efu futuro, l non dat 3nexionem, sd pisponit, et cgnit connexionem, qm het talis caa. si 1y g. Deus non in cau 2is, sed in seipso, et in sua scia cgnit futura 3ting.a: si 2y g non soly supcomphendens, sd etig

com

comphendens caam contingentem cgnit in ea fuxa ttingᵃ qʳ
conseq. nam comphendens caam cgnit qdqd ie tenet ex pte caæ
et qd qd ex vi illius pot cgni.

Cons. implat qd aliqd cgnatr
ut pole in caa quæ illud in au 1º. non ttinet: silitr implicat
qd aliquid videatr in speculo illud non reprante, id indiffsti
ad repraandum quantumuis caa, l speculum sup comphendatr. ega
ritr implicabit qd l ex vi sup comphenssionis cgnatr efus ut fuxus
detratē in caa in qua non ttinetr detratē id tritæ indifferentē.

Dsʳ.

2. intelligens in caa, qd non est falso in ttigit id in caa ttingenti
non est qd efus exit detratē, e. intelligens siue comphendendo, si
ue sup comphendendo in caa qd efus exit detratē falso inttigit
(Deniq)

E. 3º. lt Deus non sup comphendat suam voltem tm non mi
nus perfectē inttigit illam et in illa qdqd ex vi ipsius est cgni
bilē, quam voltem creatæ, id impp ca volte non cgnit sua libra
decra, e. nec in volte creata cgnit ipsius aus libros = Ds². ideo, n,
cgnit sua decra librē fuxa in ppriā volte qa talis pciā impe
diret eorꝫ librtem, id hpc rao militat in volte creata, e nec pōte
rit pcise in illa eius aus libros fuxos = Ds. 2. si D: in volte
creata cgnoscet eius aus libros, etiam pcognoscet decra aqq illi de
pendent, q. si ppria decra negt ꝑ priori ad illorum exam cgno
re, nec poterit aus libros ante decrꝫ in volte creata sup comphe
sa cgnoscere vt detratē fuxos.

Argᵗ 1. Sm D. Thom. 1. contrag. cap.
67 rone 3. ex caa contingenti non impedita certo cgnitr efus
ttingens, q in libro arbitrio non impedito certo cgnitr aus liber
Resp. loq D. Th. de caus naalibus detratis ad vnꝫ nisi impedi
antr in qq et si ttingᵉˢ. sint qᵃ absolutē poss impediri, certo co
ni

nitr efus, n, tm log. decau lixu, qa iste etia ablatis impedimentis et positis omnibus requisitis poss operari, et non operari, quocc in eis etiam non impeditis nullus aus detratus certe cgnitr.

2.° Arg.°

Ang. in caa ∂tingenti cgnit ficturaliter efus contingentes fu- xos, e. Deus in dicta caa cgnit illos infaliter: p. coa ∂tum qa. cgnio dina est infinite ferfectior cgnitione Ang.ca, e ubi hec est ficturalis illa e inf. falibis: ∂tum qa f sup∂phensioem plus cgnitua qm per comphensioem, sd cgnitio dina est supcomphensio, et Ang.ca est ad summum ∂phensio, e. si p comphensionem Angel cgni tr efus in caa ∂tingenti ficturaliter et si cum illo non sit ∂ nexus, e cgnioem diuiam debet cgni infalitr in caa ∂tingenti efus cum illa non ∂nexus.

R.r neg. cog nam ex eo qd sit infinita dina cgnio solum seq.a qd pfecus cgnat efus cas ∂tingentis, ut fuxy intra limites cgnois ficturalis obtine; id est qd a feus cg nat cgnioe infalibili etiam obtine, qa ad cgnioem infalibilem nullum ex pte obti data fuxy = Ad 2. pb. R.o qd p sup∂phen- sionem n, cgnitr plus ex pte obti, quam p comphensionem, sd pfecus ex pte moi cgnendi. Ye non seq.a qd p sup ∂phensionem cgnatr efus ut fictus infalitr. si p comphensioem non cgnitr efus infalitr.

Deniq. obii Voas predetrata est indiferens, sd in sudte pde trata pot cgni efus ut fuxus; e in caa indiferenti pot cgni efus ut fuxus detrate = R.o dist. mai. est indiferens in difsa domi nij, et libtis conc mai. indifsa sufensioris neg. mai. qa Voas pdetrata est iam aplicata, ut libe operetr, quare ad illam infali ter seq.a ∂ius ac pinde non mirum si in illa cgnatr efus ut fux.

Secunda ∂clusio.

Deus non cgnit fuxa ∂dicionata in sudte creata exploraq do

do quod Voas creata faceret si se sola, et absque Ѻcursu dino posset agere. Hec Ѻdusio est ita manifesta ut nis deceat eam pbare nil hominus breviter p^o. et 2. ex dictis neg^t D^s. cgnere ut Vera Ѻdionate que constant Ѻdioe sehente disparate, g. neq. cgnere ut vera Ѻdionata que condiog imbolvuyt repugnant; sed illa Ѻdio, si voas ageret sine Ѻcursu Dei est Ѻdio repugnans comparoi voltis creatq; g. neg^t Deus cgnere ut veri, qd Voas creata operaretr, si sine Ѻcursu dino operaretr = Ѻfr non cgnit D^s. quod faceret Ѻurca, si eet leo, qd Vero cogitaret si eet equu g, nec qd faceret homo, cgnit si sine Ѻcursu Dei operaretr.

Ѻp^o. 3°.

Deus non pot cgnere qd faceret Voas in hipotesi, que non iuvat ad impertinenta sehet ad Ѻdicta condiõem, sed illa hipotesi, sit, si voas agere posset sine Ѻcursu dino, non iuvat ad cgnioem eius qd Ѻura eet Voas si Vocaretr a Dei rebus qdo Dei indiget Ѻcursu g. Deus non pot cgnere qd Ѻura eet in hipotesi, qd sola operaretr. p^a. min cgnere qd operaretr si concursu Dei non egeret n, iuvat ad cgnedum qd ageret, qdo non indigeret Ѻcursu Dei: g.

Ѻfr Exquo Deus cgnat qd hoc ageret, si, n, eet Ѻentatus n pot cgnere qd ageret si tentao eet pseni neque ex eo qd cgnat, qd brutus ageret, si operaretr libe qd ageret, cgnit in hac, l illa ocasione opando naaxio, sed neq. ex hoc qd cgnat qd hoc ageret in hac ocasione opando libe; g nec pseni hipotesis Ѻducit ad cgnendum Ѻura Ѻdionata.

Arg. 2^a. Deus non cognoscit qd ipse faceret si ad agendum indigeret concursu alterius, et si cgnis hoc, n, tm hoc sufit, ut cgnat, qd ipse agendo se solo opaturus eet, g. nec D^s. cgnit, qd faceret crea, si Dei Ѻcursu non egeret, l si cgnit hoc non ideo cgnit qd indiget Ѻcur-

in Dei factura sit talis crea.

3. nullo puncto reexitur, qd sit facturus hoc rebus ut nunc adipsum faceret si tcursu Dei non egeret, e cgnio di n, iubat ad cgnidem li = If. nullo puncto reexitr qd homo si eet Deus operaretur id ipsum qd nunc operatr id si nullius Dcursu indigeret, ut Deus, g sine puncto reexitur qd ithoo nullius Dcursus expectaret faceret id quod moo facturus est.

4. non minus est indifferens Voas si se sola ageret, qm e, indifferens moo qdo sine Dcursu Deí (ppta eius indifig mgm) neqt operari g. si neqt in uolte indigente Dcursu Dei ppta eius indifram cgnexe fury, nec in uolte opante se sola poterit pta eius indifram cgnexe quod ipsa factura est.

Denig. nam absurdité est plenus Dm. pro cgnioe furorum recurrere ad chimeras, et figmenta, et explorare in impolem certissas Verum ueritas, id pfata hipotesis est chimera, et omnino impolis, e. in illa cgnit Deus res certo et infalitr siue ablute, siue Dronate furas.

3a Dclusio

Non cgnunta a Deo fura Idionata in ppoibus Dtrorijs Cxui legis Da. dictionis: pr. exdictis disp. I. dub. 3: 1o. qa. in med. indiffrep n, poss cgni fura Idionata, id lex et uis Dadictionis e, indifferens ut aliqua ex ppoibus Da. dictorijs sit detrate Vera l, falsa e. nequeunt cgni fura in Da. dictorijs Cxui legis Da. dictionis: pat. min. nam lex Da. dictionis oron petit qd hec pro alia sit Vera, id qd una sit uera et altera falsa = 2o. lex Dadictionis non petit qd aliqua ex Da. dictorijs sit Vera detrate e. in lege Da. dictionis n, poss cgni fura Idionata ante decrey ... (Dum q pdicta lex n, petit in Dtrorijs ... aduto

qd aliqua ex 3a. dictorijs sit vera ante decry, e nec id petit in 3a dictoriis de futuro 3tingenti. Tum qa non petit lex 3a. dictionis qd aliqua ex 3a. dictoriis sit vera pro signo politi, e nec petit qd aliqua sit vera ante decry.

Rp. ideo ex lege 3a. dictionis una eet determinate vera, qa disiunctiua constans 3tradictoriis het determinatam veritem ante decry sed hec rao est nulla, e ex lege 3a. dictionis una est determinate vera: pr. mi illa disiunctiua est necessaria ante decry, et tamen ante decry nulla pars illius est necessaria determinate, e ex quo sit vera ante decry, non seqr. qd aliqua pars sit determinate vera.

Solbuntur argumta.

Pro priori ad decry illae propones sunt 3tradictoriae, e una est vera et altera falsa, e ex lege 3a. dictionis seqr. qd una possit cognosci ab aliquo ante decry ut vera determinate, et altera falsa.

Resit plures qd ex eo qd illae propones sunt 3tradictoriae non seqr. qd una sit vera, et altera falsa pro omni instanti signo ronis sed tantum pr. qd una sit vera, et altera falsa pro omni instanti ronis.

3a. quam solutionem obstat .1. pro quocumque signo oppositum 3tradictoriae implicat esse, et non esse ita ut nec detur medium negatiuis, nec medium participationis, e sicut quocumque signo repugnat aliquid esse et non esse, ita repugnat pro quocumque signo aliquid nec esse nec non esse.

2. qa si Deus concipit in tempore determinato productionem Mundi toto tempore anti neutra pars 3a. dictionis eet vera nec falsa ut videtur manifestum. Rta. A.A. huius solutionis, sed qd Deus ab eterno, et non in tempore decernat non petitur a 3a. dictione ex ui legis 3a. dictionis, e nec ex ui 3a. dictionis petitur qd altera

ra, et altera falsa pro quocumq. initi reali.

3. 2ª. doct. Phil.

Hiereni. cap. 6. hec ppoo Antexp. pecabit per ordd ad cap. ppriam nec est vera, nec falsa toto temp. anti ad exg pecti et silitez eius 3ª. dictoria: Antexp. non pecabit nec est vera nec falsa, g aliqua ppoes Itrorie etiam proc duroe reali qntij e, exui 3ª. dictoriu poss n, ee verę nec falsę. Me

lius g. Rº. qdite oes ppoes Mundus erit, mundus non erit si Itrorie si ly non sumatr peniué, et li erit in ppria significoe et ex illis afratiua est falsa, et negatiua vera; si vero li erit sumatr ppué et li non Itrorié (reoupnanteà) si ppoes Itrorie et vtraque falsa. si tandem li erit sumatr in lata signi ficoe ita ut iminte significet erám postea li erit Itrorie neutra est vera nec falsa, qª earum veritas, et falsitas flr regulata p ppoes demesse, et qª nec mundus, nec eius 3 trorbunt existijt depienti adhuc, ideo nec ppoo afratiua, nec eius Itroria est vera, nec falsa depienti; ad illarum á Itrao em sufit qd desienti una afret qd altera negat, et qd ofu ro una deriesse ut detrate vera, et altera falsa, sdq. hec lato calamo piecuti sumus disp. 2. dub. 3. n, e, cum in eisplus immoremus.

4ª. Iclusio.

Non cognoscit Deus futura Iting.ª in eorum verite obtiua. p.rb. in futis Itingentibus ante decrz, non datr veritas obtiua g. Deus noncognit ante decrum fura conting.ª in eorum verite obtiua: p.r ans tum qa ante freq Ititibam furi non datr veri tas obtiua detrata in fury, id ante decrz n, date froa Itiba furi ut pat. in decris disp. 2. dub. 2. et 1º. g. ante decrz non datr detrata ueritas obtiba in furis Itingentibus tum qa ppo

es

et defuro ∂tingti n. hent detratq Veritem ante decry ut ∂stat ex dictis disp. 1. dub. 3. g. nec in ignis furis datr Veritas detrata obtiua. ∂tum denique ideo daretr detrata Veritas obtiua in furis, qa p poo significeg. rem esse furg est Vera ante decry, ∂hec rao ∂mittit articuly, e non conuincit: p. minor ∂mitite circulus pbando ∂IS.. p mey cuius Veritas soly pot pbari p ipsam ∂IS. id ∂tingit sic in pienti: nam p. ueritas obtiua furi ex ppoibus defuro Veriteq. non nisi per ipiq Veritem obtiuq pot probari, e hec rao ∂mitit circuly. 2º. roes

qq ∂traris pbant Veritem obtiuq furi ∂dionati ante decry ∂que pbant Veritem in quolibet furo ∂tingnti p signo politi rery., id fura abluta non hent veritem detratq ante decrum nec fury aliqd contingens het detratq ueritem p signo politi rery: g. pdicte roes ut pote pbantes multy, nil probant; p. mai. nam roes oppte sic sunt duq, altera desumpta ex lege ∂a. dictionis, altera ex eo qd pdicta fura chebunt suam deinesse aliqdo Veram, i dicte ∂que pbant defuris ablutis, et dequolibet ∂tingenti prosigno politi rery e.. p. min nam p poes defuro abluto ante decry si ∂troxis, et p poes aliqua defuro ∂tingenti plate pro signo politi hebunt suam deince aliqdo urq, g. roes desumpte ex lege ∂a. dictionis, et ex uirtute p poy deiri esse, ∂que probant in furis ablutis, et in quolibet furo ∂tingenti pro signo politi.

Denig. p. ∂clusio ng

qdqd Deus cgnit, cgnit in seipso. e negt cgnere fura ∂diona ta in ipsorum uerite obtiua: ans pbauimus sup. art. 2. huius q. et docet expaese D. Th. pluribus in locis preatim l. 3a. gent. cap. 66. rone. 5. et q. 3. de Verit. in argto 10a. et albi dicens nec fura nec polia Dm. posse cgnere in

se

inscipili, q^a n, accipit cgnitiem arebus, quæ rao militat inquacunq. veritate creata siue abluta, siue Idionata, arg^a. quæ Id. uitam DDS. pess obiici soluta si desq^a. gtotq.

Dubium 54

Utrum futura contingentia Idionata cgnat Deus in suo decreto abluto ex parte aus, et Idionato obiectiue?

§. 1.

Unica Conclusio

Futura contingentia Idionata cgnit Deus in suo decreto abluto ex parte aus, et Idionato obtiue siue in omnipotentia diuina, ut tale

= decretum terminata =

Eam pbo in tit ex Aug. lib. de pdest. SS. Ds. praeuidit quiq^do et ubi incipium fuerat crediturus, si eis apareret Xptus, suam que doct^s praedicaret in decreto quo voluit ipsos credere Xpto pdi canti, g. futura Idionata cgnit Ds. in decreto abluto ex pte aus et obtiue Idionato. pr. coa tum quia cum eadem sit rao deci bus futuris Idionatis, si istud praeuideret Ds. in decreto, cetera quoq. in decreto cgnoscret = tum q^a. si decreta Idionata, quorum conditio purificabitur non poterunt cgni ante decretum ex pte obti Idionatum. Tum denique qa ppriori ad decretum non purificandi, l purificandi Idioem futurum istud Idionatum non cgnitur a Deo, q. futura Idionata nullam hent ante decretum veritatem inquantum cgni possunt.

Ans uero pr. decretum quo Ds. diligit aliquos ut crederent Xpto praedicanti, est decretum quo voluit ipsos credere Xpto praedicanti, id cgnit qui, et qdo qui in Deo erant credituri Xpto praedicanti in decreto quo elegit quosdam ut crederent Xpto praedicanti. q. pr. min. nam Aug. de pdest. SS. cap. 9 inqt. hinc eqdi di

dixit, tum voluisse Xptum hoibus aparere et apud eos pdicari doctrg sug qdo sciebat, et ubi sciebat esse qui electi fuerunt in ipso ante mundi institutionem, g. pscivit D. qui, et qdo in eis erant credituri Xpto pdicgti in decro quo elegit quos dam ut crederent Xpto pdicgti: pr. coa qui cgnit g credituri s Xpto ga cgnit quos ipse elegerint ut credant in Xptum cgnitq credituri s in decro quo elegit ipsos ut crederent, sd xa Aug. intq ty D. pscivit, qui credituri eent, in qnty scivit qui ase electi erant ut crederent, si enim se explicat .l. D. ut in hoc sju Veri tem valeat doctl ase alibi tradite, g. pscivit D. qui credituri erant in decro quo elegit ipsos ut crederent.

Ise V. g

dicato sibi Xpto hoes essent credituri D. non tm pscivit, sd decreuit, et pdestinauit; g ante decry non potuit. Deus cgnere V. hoes Xpto sibi pdicato fuissent mio credituri. Coa patet tum qa raeo negt Deus cgnere ante decry Vtry aliqd quaj sit ablute, qa futura abluta D. n. toty pscit, sd decernit, et pdestinat negt cgnere ante decry: tum qa qd dependet adi na pdestinoe, negt cgni nisi cgnita dina pdestinoe: ansu. g. V. Xpto sibi pdicato hoes n, asceipsisi eent futuri fidem sd illam Deo danti sumptura non est dificile difinire, nq Xa D. Aug. doctr9. ab Eclesia aprobatq in hac pte fidei, n, e, posita in hum. arbitrii libte, sd e, dony Dei, e. Xpto sibi pdicato hoes non asceipsisi futuri eent fidem, sd illam eent Deo dongte sumpturi, sd idem est hoes n, ee futuros fidem ase ipsis, sd Deo dongte sumpturos ac D. n. toty pscire, sd etiq pdestrare, qui eet Xpto pdicato in eum credituri, g. Vtry sibi pdicato Xpto hoes essent credituri, n tm pscivit D. sd etiq pdestinauit, et decreuit. cetera pat. et mir. est Aug. ibidem illis verbis: qd enim e, verius qm pscire Xpty qui et qdo et qq loci

in

in cum fuerant credituri, id Vtrum grato sibi Xpto aceis sis hituri eent fidem an Deo donante sumpturi idest tr ty moo eapscizet, an etiam pdestinaret Deus quærere, ac dicere tunc naxiy non putavi: ergo

Dig.a p eodem reputat Aug. Dm. pscire trty vidente adeero qui ss credituri, si Xptus pdicetr ac hoes here fidem aceipsisi, et p eodem reputat Dm. predestinare qui credituri ss si Xptus prædicetr ac hoes fidetr, Deo donante, suscipere, id totuse Aug. instruendo si 2o. moo et destruendo illo 1o. g. ex mente Aug. Dl. n trty pscitis ideriq decernit, qui credituri ss in spium, si hoibus prædicetr Xpt.

Dices 1. Aug. idy dicere, dici posse tunc Voluisse Xptum hoibus aparere qdo et ubi sciebat eos hoes qui electi erant hoca, solum probat, qd antequg decernatr futura pdicaō Xpti, iam Deus eligerat aduitg glrang eos, qui erat eligendi, id electione subnixa scie mea.

Dices 2. ex Aug. solum seq qd prædestinentr opera salutaria eory, qui credituri ss in Deum n, absolute, id Cdionate = Dices 3. Aug. solum docere Xptum non Venisse his temporibus p aliis ppta merita trty Cdionata, so ppta absoluta, et adina electione dependa ga hec et n. illa apta ss ad merendum = 4. loq Aug. de pscia fidei naalis, saltem qantum ad initiy, et hoc reiicit statuens Xptum non Venisse ppter huiusmoi fidem, id ppta eam, que e gratia etiam quo ad initiy n. tm Cdionate, id absolute = Sandy Aug. n. meminisse psciam Cdionatory in decreto nam illa non iubat Vt Xptus tali temp.e aparetet, cum huius rei caa non fuerit fides Cdionata siue inie, siue in decreto prævisa.

Adunt A.A huius solutioni

posse

posse explicari Aug. deflexit? abluta de qua locus ille Pauli 74
elegit in ipso ante mundi constitutionem debet intelligi aeque
de . loq. de scia futurorum, qm Deus, e subnixa esse decreto.

Omnes tm
solutiones istae sunt insufientes, 1a qdem qa Aug. ut saluet qd
Deus non tntu psciuit, sd etiam pdestinauit qui credituri eent
in eum, si Xptus sibi pdicaretur, explat eat. verum esse, qd di
xit Dm ante uoltem mitendi Xptum psciuisse qui credituri erant
si Xps miteretur quatus psciuit, qui electi erant ab ipso ante mu
di constitutionem, sd Dm psciuisse ante decrm mitendi Xptum ho
es ase esse electos ad glam, n, saluat, qd D. n tntu psciuerit, sc
etiam pdestinauerit, qui eent in ey, Xpto prediegti credituri
id a saluat Dm psciuisse ante decry mitendi Xpty ee hoes
quos elegerat ipse, ut crederent, si Xpt. predicaretur, g intelli
gdus e, Aug. n, de electioe ad glam, sd de electione ordina
ta ad ipsam fidem: min. quoad 1 9 ptem in qua est dsfas
g. tum qa stat bene qd Deus elegerit hoes ad glam ante
decry pdestinois Xpti et qd fidem illory mitam psciuerit.
tum qa apud Aug. idem e, tm pscire, ac hoes here fidem ase
ipsis si Xptus sibi predicaretur, sd qd hoes sint a Deo oxi
ous electi ad uitam etang stat cum eo qd aseipsis heant
fidem, siqdem dato, qd aseipsis heat fidem non req. qd
aseipsis heant uitam etangt: e. D. psciuisse ee hoes ase
electos ad glam non saluat uerum ee, qd D. n tntu psciue
rit eos qui Xpto sibi prato erant in eum credituri.

Nec obstat
qd Apost. de quo iumpsit Aug. Vba, loq. de electioe ad glam
nq eadem Vba xone mag cui aplicgtr debent in Aug. intelli
gi de electioe ordinata ad quaecumque bona opera, cum saepe
verba scriptae soleant uti S. S. in sensu acomodato disto ab eo q.

facere intendit.

2ª solutio deficit nam 2ª Aug. idem est qd hoes praedicato sibi Xpto, si ita essent fidem, accepturi ac tum persecuturi eos esse credituros, et idem est quod homine praedicato sibi Xpto fidem a Deo donante esse sumpturi, ac Deum praedestinauisse nulla apparientia poni explicari pot de praedestinatione conditionata, q. 2ª Aug docentem hoes in illo casu fidem a Deo donante esse sumpturos Dnm absolute ex parte actus praedestinauit, qui erant in eum credituri.

Conf. in hac q.e an Deus tantum praesciuerit, an etiam praedestinauerit credituros loqr. S. D. de praedestinatione, et de gratia, id loqr. de gratia absoluta ex parte actus, ergo loquitur de praedestinatione absoluta ex parte actus, id quaestioni Respondet affirmatiue, ergo affirmat dari in Deo praedestinationem fidei ex pa. actus

Conf. 2. praedestinatio in qua S. Aug. docet Deum praescire credituros est illa dilectio ante mundi constitutionem in qua dicit praesciuisse Deum credituros sed illa electio est absoluta ex parte actus: ergo. 3a.

quoque solutio displicet, nam Augustinus docet non solum Christum non venisse propter merita conditionata, sed etiam docet loco citato Deum non tantum praesciuisse, sed praedestinasse, et decreuisse fidem conditionatam, ac pro inde decreuisse bona opera sub conditione futura: g. non solum non cognoscit D. opera, quae vere sunt merita ante decretum, sed nec opera salutaria, nec fidem conditionatam cognoscit ante decretum: antecedens probatur nam dicit sanctus Doctor Deum praedestinasse qui credituri erant si sibi Christus praedicaretur, sed haec est fides conditionata g.

Ita

 75

Ipsa ... Deus non tantum praescivit, id quod sunt credituri, quod fidem Dei gratiae erant sumpturi, sed fides non solum ut meritoria, sed etiam secundum se est donum Dei, quod non solum ut meritoria, sed etiam praedestinata a Deo.

Nec satisfacit 4. solutio nam apud Aug. idem est fidem conditionatam tantum esse oppositam ex parte naturalem et a nobis et idem est esse donum Dei ac esse praedestinatum quod Aug. recipiens fidem naturalem reicit fidem conditionatam tantum praescitam, vel nullam cognovit fidem, quam Deus non praedestinaverit, ac proinde quam independenter a decreto libero Deus praescieverit.

2a Vero solutio quae dicit, quod praescientia conditionata sive omnis sive in decreto, non inhibet sub Christo tali tempore appareret directe pugnat cum verbis Aug. quae nec legisse convincitur author solutionis, siquidem loco citato ait omnem dictam fidem posse reddi pro ratione adventus Christi in tali tempore sine productione latentis consilii Dei, aliarumque causarum, quae a prudentibus investigari queunt.

3a Ultimam tandem solutionem obstat 1o quia loquitur Aug. de scientia fidei, si Christus illis praedicaretur, e loquitur de scientia conditionata. 2o quia praedicta scientia consulebatur a S.S. Prospero, et Hilario, ut patet ex eorum Epistola ad Aug. ... ante lib. de praed. SS. tom. 7.

Secundo probatur conclusio authoritate eiusdem Sancti Doctoris lib. de praed. SS. cap. 10 Deus cognovit qui credituri sunt in suo decreto, quod meum inquio futura conditionata cognoscit est decretum ante ... Nam Aug. loquens de fide gentilium Abrahae, promitta inquit praedestinatione quippe Deus ea praescivit quae fuerat ipse facturus et post pauca quando ergo promisit Deus abrahae in semine eius fidem multarum gentium non de nostra voluntatis potestate, sed de sua praedestinatione promisit quod cognovit fidem in sua praedestinatione aut decreto.

Dices ...

153r

et exedant q. ppositum, seu pdestinao dina non solum est de Conytiatione Euangelii, sed de fide quam med.ª vocare in exedentibus opatur.

Ex D. Thoma p.º concluo Tum qa insipienti art.º resolutibus aliis in locis, ait futura solum posse cogni velut in seipsis contingentia contenta, seu sunt in ideis decretati propositum diuinum, et futura condionata n. conyt. 1.º mo, qa n. contingit in contingentia; ergo cognoscuntur in Deo vt decretato per decretum. Tum quia ex his quae docet. 1. p. q. 19. art. 7. ad 2, utrumque eorum Deus vult, scilicet, quod aliquid sit futurum sm causam inferiorem, qd tm futurum non sit, sm causam superiorem, sed sm ordinem ad causam inferiorem x D. Thom. q. 12 de Veritate art. 10 ad 6 habet esse futuriem condionata, g futurio condionata est esse divini decreti.

§ 18.

Rationibus probatur nostra Conclusio

1.º desumitur ex sufficienti enumeratione, in qua medio in quo Deus cognoscit futura contingentia non est causa 1.ª ut supcomprehensa nec causa secunda considerata in hipotesi in quo independenter a Deo operatur, nec est Veritas obiectiua futurorum, nec ideae diuinae ante decretum nec tandem ipsamet decreta, ut futura, ergo cum nil aliud restet excogitale, in quo possint cogni dicendum est, medium in quo Deus cognoscit futura condionata esse decretum absolutum ex parte sui et condionatum ex parte obiecti: consequentia, et minor patet. maior a plata est in praecedentibus duobus.

2.ª Pbo

qdqd Deus cognoscit in seipso tanquam in causa cognoscit, g futura condionata cognoscit Deus in sua omnipotentia n, sm se, cum sint ut sit indifferens et non magis ducant in cognitionem futurionis, quam non futurionis, g cognoscit futura condionata in omnipotentia, vt decretata per diuinum decretum ceteroquin et sic ut probauimus in tract. de scientia naturali Dei art. duo 2 et 3.

3.ª Pbo.

3ª Rao si futura inse ss cognilia non e rao cur Angeli et nobis dene-
geta earum spees et cogni nec est rao cur eorum scia sit ppia Dei
siuero non sint cognilia inse in decreto rao quam idlus Pr. futura
cognit est inpromptu; q futura non poss inse cogni id idly in divino de-
creto anispo nam futura si finite perfectionis et cognilitis decrey
uero divinum non est finite cognilitis: q si inse ipsis cognilia fu-
ra non est cur aerea et si finite uirtutis sit non cognitis, siuo
idly poss cogni in decreto erit falsis rao cur aerea que finita est
nequeat cogni.

Confr. plus distant ab ex a pplia qm futura, et tamq qo
sia cognilia ss in seipsis credita Angelis plurium pplia cogni-
q si futura eent cognilia in seipsis debexent eis concedi aliquorum
futurorum cognio.

Sit 4ª. Rao Deus cognit futura abluta in decreto ablu-
to ex parte aus et ex parte obti; q cognit futura condionata in decreto abluto
ex parte aus, et condionato ex parte obti: ans pbabitur in fra: et coaq. Pr.
q si cognit ablute in decreto abluto utique in decreto eficaci ex
indifferenti, q in meo indifferenti nil detrate pot cogni id dato
decreto eficaci conveniente hujus deroy cessat necessitas ponendi ecigfu
rory indenta a decreto cum in tali decreto possint cogni futura p:

Secundo

q. coa ab eisdem caus dendent futura condionata in statu condionato
a quibus dendent abluta in statu abluto id si futura abluta de-
dent a decreto abluto, condionata dendent a condionato in statu
condionato, non ab eodem decreto condionato ex parte aus, q ab eodem
abluto ex parte aus, et condionato ex parte obti: q. min. Tum
qa ad futuritionem ablutam non sufit decrey qd erit, e nec ad
futuritionem condionatam sufit decretum quod eet Tum qa Deus
pro priori ad suy decry non cognit quid decreturus eet
Tum etiq qa decry illud condionaty ex parte aus n. suponit sciam

medio, cum retineat expte obti scie meę, ę. est decey cecum et impediens: nam xa. Straxios decretum tantum ad extram aus lixi sine directione scię meę, ceci est etimpediens:

Ga. Vao ut ait D. Aug. lib. de dest. 11. cap. 19 ad omne id extenditur divina predestinatio. id qd extendita eius efficientia, id ad efui fucos in statu Idionato extenditur divina efficientia; ę. et divina pdestinatio. seu et decey divinę. mai pat nam 3a. Masilienc. qui fidem ex Dei predestinatione puenire negabat sic Aug. arguit: audiant et ipsi in hoc testim. ubi dicit: sortem consequti sumus predestinati secundum propositum eius qui universa operatr; ipse ę. ut ad credere inciipiamus operatr., qui universa opatr; Ergo ę. qd in nobis opatr Deus fidem infert Aug. Deum pdestinare fidem, ę. qd Deus efficit predestinat = Confr. hec ratio, et sic pbao cog precedentis. Voi 2a. Aug. pccia et pdestinao regu bonorum easdem gaudent amplitud. id pccia extendita ad fura Idionata, ę. decey l. pdestinao extendita etiq ad illa; plures alię roes qq) hec sent. roboratr., expendemus dub. seqnti, quare solum restat modo satis facere arptis in straxię.

Solbuntur argumenta ab authoritate Script.

Primo arguunt Straxii ex illo Math. 11. et Luc. 13. Ve tibi corocaim &: ubi increpantr Iudeí non solum ablute, sed etiam respectivè, qa visis tot signis non crediderunt credituris gentilibus si talia, et tanta signa vidissent.

Ex quo sic arguunt ut increpao comparativa vana, et illusoria non sit postulat bene, et n, bene opant inequales n, esse in illis que ab eorum libte non dendent, et plurimum iubant ad operaoem, sed decca eficaa non dendent ab eorum libte et pluriim iubant ad bong

operaoem, q ut increpao comparatiua Iudeorum Gentilibus illucescat, non id postulat ut Iudei, et Gentiles non sint inequales in his de casu, q gentiles si crediderent n. haberent efax. qd Iudei n. huerunt, q. fidem futuram Gentilium sub condicione Miraculorum non cognouit Deus in decreto eficaci:: mai est euidens et constat ex Aristotele 3. Topicorum cap. 3. dicente argum acomparaoe inefax esse, ubi da. tur disparitas rao ualde suadens, ut diuersimodè se heant pdic ta extrema; 2º redicula eet ista comparao; quomodo non amas legem aquo nil boni accipisti, cum Petrus a Rege summis honoribus maximè cumulatus, illum maximè diligat min. vero p. nam decreta eficaa antecedunt usum libri, et ni falliter inferunt bonam operaoem, q non dendent, aliter, et plurimum iubant ad bonam operaoem = pr t. inrianis est comparatio cui pot adhiberi iusta responsio sed si daretur decrm de conuersione gentilium sub condicoe, posset a Iudeis adhiberi increpoi iusta responsio; q innanis est eorum comparatiua increpao: min. pr. possent Iudei respondere, ideo nos. uisis tot signis non credimus qa non huisti decrum istud quo decreuisti fidem gentilium, qd si nram fidem decreuisset crederemus uisis tot signis credidissent.

Conf. 2. si miracula essent inequalia respu Hebreorum et gentilium non possent Iudei iuste increpari increpaoe comparatiua, non alia rone, nisi qa inter extrema n. serbatur equalitas, sed multo minus serbatur equalitas, si Gentiles haberent decrum efax, et illud non haberent Iudei, q stante decreto p gentilibus et illo defente pro Iudeis n. posset iuste isti proillis reprehendi.

Pr. 3.

increpao respectiua implicite continet hunc discursum, non est maior rao, ut gentiles conuerterentur qm uos Iudei, si p. illis uisis tot signis conuerterentur cum Vos, qui talia signa Vidistis, non conuertimini

nī, id admittit decreti efficacibus: ant est falsum siquidem decretum p̃e hererent gentiles, et non haberet Iudei, eet ratio diuisionis gentibus, ꝙ integra ratio non est Iusta, ut eet iniusta si Rex militem reprehenderet, q̃ cum decem militibus non superauit inimicum, quos alius cum viginti militibus profligauit.

Conf. 4 si ad conversionem ratarum eet decretum predetrans falsa eet locutio Christi dicentis, q̃a si in Tiro, et Sidone facte fuissent virtutes, que in te facte sunt, penitentiam egissent, nam ex virtutibus, et principijs Iudeorum vtiq; non predeterminantibus in nullo faceret vnquam penitentia. ergo falsum ē qd conuertentur virtutibus, et principijs Iudeorum.

Resp. notandum requisita ad operationes ē in dupliči differentia, quedam se tenent ex parte potentie, quedam ex parte actus 2i, ex parte potentie se tenent quecumq; dant posse, expeditionem, et facultatem operandum, non tamen dant, nec inferunt eius operationem taliter, ex parte uero actus 2i se tenent, que dant, aplicant, et inferunt operationes. Noto. 2°. qd obligatio ad agendum non fundatur in ipso actu, neq; in his, que infallibiliter illum alias potius non eet legis transgressio, sed fundatur in potentia sufficienti, et expedita ad agendum.

Ex quibus ad Argumentum. Resp. distinguo maiorem non debent ē inequales in his, que non dependent a libertate, et plurium iubgat ex parte actus 1i ad bonam operationem concedo maiorem et plurimum iubgat ex parte actus 2i nego. Ad prob. Resp. nulla ē ratio disparitatis, q̃a comparatio nititur in obligatione, et hec ē equalis in predestinatis, et in non predestinatis, obligatio fundatur in actu 1° et quoad actum 1m predeterminatum, et non predeterminatum sunt intrinsece omnino equales; quocirca, exemplum in argumento adductum nullius ē momenti, q̃a homines non se tenent ex parte actus 2i, quia non dent, nec inferunt infallibiliter Regis dileo, sed tenent se ex parte actus 1i inclinando potentiam, et eliciendo, vt diligant benefactorem.

Ad 4um Conf. nego min. ad prob. nego ant. propter rationem iam datam, q̃a contraria decreti supponat potentiam et obligationem, contraria decreti Iudeos non excusauit siquidem, qui potest, tenetur, et

nega

n facit, pecat inexcusabiliter.

Ad 2.um g. transeat mai. et dist. min. q intr extrema n serbatr equalitas in his, que setenet ex pte actus V conc. min. in his, que setenent ex pte actus 2.i nep. min. miracula enim n sunt ipsa donaco operis, sd ex pte pot setenent intty vehemeter inclinando ut credat.

Ad 3. disp. mai continet 1.um dicarum, non est maior rao ex pte pot, et obligois conc mai, non est maior rao ex parte au 2.^i neg mai, et sub eadem distioe min. neg. coam. ad 4.um neg mai. ad pb. conc qd ex parii non predetrantibus que sola huerunt Judei in nullo seq. penitea posset tm sequi in omnibus et de facto sequeretur in gentilibus, qn sit secuta in Judeis qd ratio est ut possint obiurgari Judei respective ad gentiles.

Sd dices, Judei non potuerunt obiurgari, qa cum auxio. et decro predetrante non crediderunt nec qasi sine illo non crediderunt, g. positi decris decro, et auxio non potuerunt raonaliter obiurgari: ani quoad 1.^{am} pte. qat, qa cum decro eficaci et auxio pdetrante non potuerunt saltim in sen. sposito non credere, g non potuerunt increpari, qa non crediderunt. 2.^a uero pars prtat nam credere sine auxio, et sine decro quoad nos est impole non solum impoa frequnti, sd etiam anti, cum sit impole extra, e n. increparent qa sine decro, et auxio pdetrante non crediderunt.

1.º non potuerunt increpari Judei, si eis deerat pa ad credendum, sd amisis auxio et decro pdetrante deerat poa. g. p.^r min. non hent poam cum desint requisita esalia ad oogay sd Judeis deerant decrum, et auxiu que est req. ad oogdy ergo = cui desit requisitum per mon conditionis adday desit poa ad illy ut pat in eo cui desit breuiariy ad recitgdy cui omiiu ofitij non reputatr, eo quod breuiariy req. ut raio naaria dilly; g. a fortiori desit poa aday

cui deus decret et aux.ᵐ indispensaliter ad ipsum requisita = 4. qui het in sua poteste omnia reqsita ad opqdy non het in sua poteste ipsam operoem, sed admissis decret efficacibus Judei non hebant in sua poteste omnia requisita ad credendy, qa ad credendy req. decum, et req. remotio opositi decri que duo Judei in sua poteste non hebant, p. amissi p̄dicti decrii Judei non hebgt in sua poteste aij credendi: maior pat. Ilumqa si igni non Itineret in sua Viate calefactioem, nec eum calefactionis exire Itineret; non alia de caa nisi q.ᵃ calefactio; ad p̄dicty eum est omnino requisita: Itej qa si Deus non Itineret in sua poteste nram detroem; nec Itineret ppiam, illam est qua nos detrat ad agendy eoqd detrao p̄ueni ens a Deo non pot exere sine detroe nra. Tum Denique qa Voas non heus in sua poteste cgnioem obti n, het in sua poteste Volitioem illius saltim qdo defacto obti cgnio non p̄cessit; p qui n het in sua poteste oia requisita non het in sua poteste omnes opereoem.

Rᵈ. neg. ans quoad 2ᵃ ptem l, illam claritati graa digbo n, potuerunt obiurgari, qa sine auxio efficaci non crediderunt, ly sine auxio sumpto motive conc. sumpto Icomitanter neg. q.ᵃ motiby et rao incresans non fuit toty hoc qd est Judeos non credidisse sine auxio non enj reprehendytr, qa incredulitem n, tij Xerunt cum auxio, sd rao increraois fuit p̄cise hoc qd est Judeos non credidisse, et carea auxij se het Icomitanter reprehensi enim non ss q n credidexunt non obstante quod non huerunt auxiy p detrans ad credendy = Ad pb. quat. obitat 3ᵃ hanc ptem dist. dist. ans credere sine auxio est exterminis impble, ly sine auxio dante ignum credere conc. ans detrante impblity neg. ans; ly sine auxio detrante ignum credere: l. alias tri si ly sine aux.° ponatr expre dicti conc. ans Exptemodi neg. sine auxio date poa ad credendum non sine aux.°

D

id cum illo: quem ad mod sine concursu sultaneo datr poa ad agendum cum concursu sultaneo: et clausis oculis datr pou ad videndum oculis apertis.

Ad 2 neg min. ad 2 pbaos dist. min non het pot ille cui dess requisita expte aus ti conc min cui dess requisita p mod aplicois ad ay 2 neg min. Et si dicas st n. stat poa nisi posit agens elicere operop; ita non stat poa nisi possit se ad illam aplicare; sd ille cui dess requisita p mod apli cois non pot se aplicare: ea non pot se aplicare, qui non pot pdu cere fram inse qua aplicatr tt non pot operari qui n. pducit fram qua opats; g ille cui dess requisita p mod aplicois non het poam ut operetr. Rp. maiorem ee veram logndo de opere pergm crea intualis virt complete q nec in animata, nec viventia in 1a operoe aplicgt se ad op gdy ceterum in creis est rex alia proprie et sui ordis, et hanc inse viuens pducit cum p uny aly se mouet ad altery ut paum intentiois ad electioem; alia uero aplicao est 1l cae, et ordis temporis, que minime req. qd agens creaty pre ipiy educat ergd huiusmoi aplicop n, se aplicat sd apli catr a Deo: = Ad 2 pb. dig. mai. si tdio req. ad posse conc min = sipcie ad ay neg. brehiariy ixeq adpote + ngreq exp te co nois et memory quam iubat le gents minuitrg do speci. — Ad

Ad 3 pbaos dist mai n, het in sua potte independenter ab alio nempe a Deo cdo mai dentem, et cum subordinoe ad illy neg. qa cum uoas nostra sit caa sui operois non independentes, et n, l 2a. Deoque subordinata sufit qd in sua potte heat re quisita ppria ordis; secus uero requisita expte caus 1l qualia si auxia et carea auxii predetermini ad opositum.

Nec vigent exempla qq p. mai nam calefactio e requisity eiusdem ordis cum sit caalitas ualis calefactiue: pdetiao a non est requisity eiusdem ordis cum caa 2a. sd e motio cae 1l qua sibi subordinat caas 2as =

Ad 2 4

exemplum R.º Deum stringere utrumque concursus non qa alter sine altero exere non pot, id qa striniea Dei est striniea cas. LL. quam nullaslatas pot subter fugere. plures enim cas. strinient effus qm striniant omnia requisita ad illos ut ignis continet calorem n, tm striret apli coem sui ad calefactioe.

Ad 3.m exemplu consso anti neg. cog. ldistiom omnia requisita p moy. aus. le conc. pmoy aplicois aday 2.m neg. nis ignio complet aum 2.m et dat posse in quo interpiam et pdetros que solum aplat ad aum e, clara disparitas.

Et ut plenius fiat sati huic argumento cui maxime fidunt Stravij illud 3.a eos retorqueo ut apareat ab omnibus ee soluendu: 1.º qa etiam si Deus sub t dioe futurs preuideatr p sciam meg explorgtem qd creata uoas facerent in talis circumstaiis constituta possent Judei Xpto incre panti Respondere cur nos reprehendis de eo quod penitg non fecimus sub auxiis sub qq eam egissent Gentiles, ideo enim non egimus penitg qa n, stituisti nos in illis ocasionibus in qq pdiduti nos fore penituros et stitueres Gentiles casu quo illis predicares.

Sidicas euasionem Judeoy in Straria ss facile refelli q n, fuisse constitutos in ocasionibus in qq quis fuerunt penitg actus, non excusat Judeos eoq ipsi bene poterant conuerti in ocasione in qua non fuerut quis cuertendi, et pque bene hac in ocasione in qua preuidit Deus eos fore cuertendos unde reducita ad eorum uoltem qd conuersi non fuerint etiam in ocasione in qua defacto non fuerut cuersi ceteri Judeos non fuisse stitutos sub auxio pdetrgte excusat eos qa non sens eque bene conuerti sub illo et sub oposito auxio ubi non uidetr reduci ad eorum voltem qd cuersi non fuerint.

3.a ideo esse stitutos Judeos in statu in

quo Deus praeviderit eos esse dissentiendos non excusat illos quia adhuc in illo statu potuerunt converti, et Judaei adhuc constituti sub auxilio praedeterminante ad materiale pecti potuerunt non pecare, et fuisse constitutos sub tali auxilio non excusat eos = si dicas Iudeis potuisse in illo statu pecare potentia etiam consequenti coniungendo peccatum cum statu tamen sibi intra quod si non potuerunt pecare coniungendo peccatum cum illo statu ut a Deo praeviso ex hoc solum arguitur impotentia consequenta ex lapsu Judaeorum qui potuerunt facere quod statu ille non provideretur a Deo, ut statu inquo non erant dissensuri, at impotentia coniungendi careq pecti cum auxilio ad male pecti non provenit aliunde quam a pecantis, sed provenit antecedenter omnino ab ipso auxilio, ac proinde non est consequentia

ergo 1a ideo fuisse Judaeos constitutos in statu inquo non potuerunt non pecare eos non excusat quia haec impotentia est consequens, sed etiam impotentia ad non pecandum in Judaeis constitutis sub praedeterminatione ad materiale est solum consequens, ergo non excusat illos: probatur minor - ideo 1a impotentia est consequens quia subsequitur ad nostram libertatem, sed etiam 2a subsequitur nostram libertatem; ergo probatur minor: 1a non subsequitur nostram libertatem: in praevisione, sed 2a sequitur nostram libertatem in causa ergo est impotentia ad consequens: probatur causa non magis nocet liberti causa liberi, quam supponit et praevisio ipsius liberti; ergo non minus est consequens et componibilis cum libertate impotentia quae oritur ex causa liberti, quam impotentia orta ex causa liberi=

Secundo retorquetur et imitatur argumentum factum contra Aug cap. 9. de bono perseverantiae ad dominum reducitur ubi quod hic probatio dissentiat, et tamen Judaei non potuerunt respondere non dissentimus prae aliis, quia voluisti nos prae aliis convertere, ergo etiam si reducatur ad decretum, lauxilium quod unus prae alio dissentiat non possunt Judaei dicere se ideo non dissensisse, quia non habuerunt decretum et auxilium quod ad dissentiendum erat necessarium.

6) Dices discrimen maius reducitur ad dominum ulterius dantis auxilium quod praevidit con

iungendum

iungendam esse cum Ssenu si daretr conc. mai. ad liniq Voltem., detrqte ad executioem conseus neg. et consa min. neg. cog.

Sal. qd hic pre alio Ssentiat adhuc in stu condionato reducitr in dinam voltem. non in dinam voltem dantem aux. que vidit coniungda esse cum Ssu; g. in diniq volte phe pdetrqte ad executiog Ssus min. ui detr certa qa stus Sdionatus n, e, status iniquo Al. det aux. quesrpe uidit esse Ssiungda cy aû id e, stus iniquo si illa daretr sequretr aux. mai u.g. qd si Petrus vocaretr cy aux. A. consentiret Paulo cy eodp aux. n, Ssentiente, reducitr in diniq volte; e. qd hic palio Ssentiat in stu Sdionato reducitr in dinam volte.

Sal. qa non dependet ab alio in stu Sdiato nec in stu abluto pendet ab illa e. si conuici in stu condiato, non pendet a volte dina, nec dendet ab illa in stu abluto, qd dici non pot, id si soly dendet a volte dina purificante condioem. l dante aux. que uidet esse Ssiungnda cum Ssu, non dependet Sssus a volte dina in stu Sdiato e neg. in stu abluto reduceretr Sssus pdissu in diniq voltem.

Retorqueo argty X.a Apost. ad Rom. 9 Versu 11. Deus cuius uult miseretr, et quem uult indurat qn hoc posset diniq volti resistere e. Ssus sortita discrimen a dissentiente ex dina misericordia co.a epium palteso, et tn dissentiens irreprari pot comparatiue ad Ssentientem, quamuis discrimen oriatr ex pdetroe unius palio.

Dices aitinq. Uy consultiuntr discrimen ex dina misericordia pure effectiua et dante aux. eiusdem roborii consentienti, et dissentienti conc ex dina Misericordia pdetrqte, et dante aux. maiorii virtutii uni qm alteri neg. cog.

Sa. Ssentiens, et dissentiens sortiuntr discrimen ex dina

ex diina misericordia non soly magis amqte uny quq altery id etiq adiuvante uny qm altery: g ex diina misericordia confe rente uberiora aux.^a uni quam alteri; pat. ani nam amor si nil ponit in uno quam in altero denominabit uny p alio extrè amatum, vny pl altero decernet =

Si dicas sumi discrimen adiuinà misericordia adiuugre magis uny qm altery non phè id morlitr q lt aux.^a sint phe et quo ad intra equalia si tm morlitr inequalia in roe boni, et beneficij, quat danti a Deo in ocasioe in qua pui dit fore coniungendq cum consru.

3.^a Nam discrimen dsentientis adsentiente sumitr ex maiori auxio saltm morlitei id auxiy maius morlitr est omnino nariy n, ad dsentiendum, et aiias in potesse consentienti non est. g discrimen sumitr ex aliquo pro requisito ad dsuy non exentis sub dsentienti potesse; et tamen inreqa ri potest disentiens dparatiuè ad dsentiente etiq si tale auxiy maius morlitr illi defiiat; q inrepari pot pariter disentiens dparatiue ad dsentiente etiq si defiat illi auxiy efax abintra nariy ad dsuy et inipiius potesse non exens.

Replicabis excessum auxij sumi ex nro dssu ac proinde est in nra potesse, qd aux.^y illud sit maius.

Sed pa 1. discrimen dsentienti adsentiente desumitr ex diina misericordia dante maius morlitr auxiy; q. excesus auxij non pot sumi ante dssu. ans pat nam in aliquo sensu sus x.^a Apost. dicentem cuius vult miseretr et quem vult indurat decet desumi discrimen ex diina misericordia equalitr auxilsiante nam equales cae non inferunt dispares efum nec adiuinà misericordia dante aux.^a phe inequalia, g sumitr discrimen ab illa ut dongte aux.^y maius morlitr illi qui dsentiet coa ero g. sumi discrimen a diina misericordia dante maius morlitr

aux.^y

aux.m e, unu p alio dsentire, q auxiliu moraliter a Deo collatu est ma ius moraliter; et excessu auxilij desumi antro dsu est auxiliu esse Maius qa subillo hic p alio dsentiet, sed si hic p alio dsentit q aux.m est maius non pot aux.m esse maius qa hic p alio dsentit g. si discrimen dsentienti ad dsentiente sumitur ad ina misericordia dante maius moralit aux.m non pot excessus auxij antro dsu desumi.

3a R. Excessus auxii in rone beneficij consistit in dato auxiliu qd Deus prvidit dsiungendu esse cum consu si Deus illud offerret. sed auxiliu si conferatur coniungendum esse cum dsu non desumitur antro dsu, sed ad ina misericordia: g discrimen illud n, desumitur antro dsu sed ad ina misericordia. p. min. prscire Deum qq. daturus est ut credat e, prscire sub his, l, illis auxiis si offerentur homi esse credituros, acproinde e, prscire hec et illa aux.a si offerantur esse dsiungenda cum consu, sed talis prscia desumitur et in initia dirię misericordię, et non antro dsui, g. hęc et illa aux.a si offerentur esse coniungendam cum consu n, sumitur a dsu; sed ad ina misericordia. p. min. abeo desumitur prscia, cui innititur prscię obtu, sed obtu prscię dictę desumitur, seu innititur misericordię Dei et n, dsui. 2a Aug. debono perseverae cap. 14. Quisquis dicere audebit Deum non prsciuisse qq. esse daturus cut crederet aut quos daturus esset filio suo ut ex his n, perderet quemquam. quę utique si prsciuit perfecto beneficia sua quibus nos dignatur lirare prsciuit beneficia autem Dei quę 2a Aug. obtu si illius prscię non nobis sed dirię lirte si adscribenda; g. dicta prscia non innititur dsui ntro sed decro et misericordię Dei.

Conf. id qd reqr. ut dsui prvideatur esse futurus in situ sdi onato n, supponit neque reqr. ad dsuim insię neque est in prvisione siue absoluta siue condionata ut dese pat: sed ut dsui prvideatur futurus sdionate reqr. Excessus ille auxij siue qd auxiliu sit maius

mor

liti vixone grat, et benefij, g exiems ille motu auxij vixone gre et benefij anxo Dsu non desumitx: q.o min: ut Dsu quideatr fuxiu debent quideri expte pot omnia requisita naxia ad agendum. Cd requizita naxio ad dsentiendy spetialis graa, ut xone beneficij piedens ex especiali amore, et benevolentiá Dei huic palii opus salutaxe q. ut Dsui quideatr. fuxiu reqa. Cxemus ille auxij siue qd aux.y xone benefij sit maius: cetera patet et min. patet a dtrarij et insup ds tat ex Trident.o ses.e 6 cap. 22. dicente = siquis dixerit Iustificaty l sine spetiali auxo Dei in accepta Iustia perseverare posse l cum ea non posse anathema sit:

Instabis 4. et xotorgtus idem augty D. Paulu et SS. PP. ut resolugt illam qd cur unus hoc accipiat grag eficacg, et non altera. non confugiyt ad Dsy nry, id ad diuam uoltem, et inscrutabilia D. iuditia. Xa. illud eiusdem Pauli: hoc tu qs es ut respondeas Deo et 2a. D. Prosp. lib. 1. de Vocaoe Gentiy cap. 28 dicentem profunditas illius quaestionu qm Im admixoem Apostoli impenetrabilem dfite mur p lixi arbitrii uelle et nolle non soluta, et tamen dsentiens inexegatur respectiue ad dsentientem, p ut possit dsentiens Xrte ince pari non reqr. qd graa redatr efax ex Dsu nro.

Dices huic 2ex q.o Da cur D.s exgbat Iudeos p gentilibus eo qd non crediderint uiis tot signis st crediderint gentiles si eadem signa uidissent d Iudei dstutin, sit in stu iniquo puidit D.s illos fore credituros, st constituisset gentiles casu quo iii tot signu credidisent = 2a q.o cur D.s n. dtuet eos in stu quo puidit qd cent credituri ——— 1a quaestio soluitr p lixi arbitrii uelle, l nolle qa deny uoltem reducitr qd stus ille iniquo constuti ss defacto non sit status osiq fuxioi Dsu = 2a uero q.o soluitr p uelle diuy qd n, e, submitte se uelle hois, illa m, pposita nec resoluita ab Apost. nec ab Aug.o hec uero soluitr ab Apost. et S. P. p uelle et nolle diui arbitrii.

iectio procedit in hunc mod. dicis qd miseretr Deus cuius Vult, et qm
Vult indurat; hic adhuc quaerit qd est q immerito conqueritr et abiicitur
Ds nos increpat, probr ratio namulti eius q resistet. cui argto Rt Paul
admiroem et confugiens ad supmam Dei volutem per more figuli ex eadem
Masa facere aliud quidem uas in honorem, aliud in contumelia, q obiectio
non quaerit cur intelligat et supponat Deum eat miserere cuius Vult
quat qm uult constituit in statu iniquo prouidet illy esse dsiury, sd
obiiciens n, intelligit inhoc ssu illam ppos cuius vult indurat, et
qm uult miseretr intelligit, obiiciens in ssu iniquo dedit ocasionem
inferendi hanc cog: q immerito increpat Ds dissentiens sd
in pfato ssu Apostoli ppoo nullam het ocasionem huic illor.
nam qd comune adhuc aparenti het. Ds qm uult dstituit in stu iniquo
prouidit illum ese dsiury: q immerito reprehenditr dy dissentit. pobiec
tio n, intigit in illo ssu pdicta ppos.
Cont. nam obiiciens illam cog: q
immerito increpati sic pbat volti eius quis resistet: q excusat se per
impoam resistendi dine volti ablute Dei sd non se excussat pimpog
resistendi volti Dei dstituenti eum in stu precis n, furioii dsius; q excusat
se pimpog resistendi volti Dei ablute decernenti denegari illi dsiy hec
ulma coa pat nam Excusat se pimpog resistendi volti quia Ds uult
Misereri l indurare, q si non se excusat pimpoam resistendi volti
Dei dstituendi ipsy in stu precis n, furioii dsius ablute, n, futurcis dsius voas
mitigandi et indurandi; n, e, uoai dstituendi hos in stu precis, sd e, uoas decernens ca
reg dsius ablute. q Excusat se pimpoam resistendi volti Dei decernentis ablu
te n, furioem dsius, ac pinde cum qs nonpcedat cur Ds misertur huis
et alterius induret. ne quaerit obiectio cur hunc, et n, illy dstuat in stu
precis furioii dsius sd cur ablute decernat hunc, et n, aliy dsentire; mi
a. Vi sylogismi qs nq Xa 113 Utrarq hoc arg n, e, in mea potestte me dstui
in stu iniquo prouisus sy dsentire, q dissentiendo n, pecco, n resolutr padmiro
q, nec precurry ad dominiy Dei, sd parbitrii nri uelle, l nolle atqz Apostr
qm ii

84

qm ubi apposita n, g arbitrii nri uelle, l nolle id p admixtioem Veislait etq recursy ad dominiy Dei g. obiiciens non se excusat, ajecta p primog resistendi uolti Dei stuentis ipium initu pcip n futuri ...

g ista tn idem Augty. nam ilis fere obiectio apposita fuit a Pelagianis Aug. et illis satis fecit S. Dr. Thomistica solutione: g. argty nullius e roboris; et solutio nra est admittenda: prans nam lib. de dest. et gratia cap. 6. 2a Aug. defendentes pseueraa ee dony Dei obiiciebat in hyc moy Pelagiani Obediam non accipimus qd itaque corripimur quasi eam nobis dare possimus. Cui argto Rt. S. Dr. cap. 7 dicens pseueraa e, dony Di iuste tamen corripimus eos qui non pseuerauerint, qui p malg di tq sua uolte mutati ss. ex quo sic eformo argty. lt pseueraa sit dony Dei ac pinde aliqua roe in hois paste non sit iuste tn corrigitur non pseuergi; g lt pmoo sit dony Dei in hoy potestate non exens iuste corrigr qui lt pmotioem non acceperit non pseuerat, non m, pmotio e, magis naria ad pseuerag qm ipsa pseueraa.

Confr. lt pseueraa sit dony Dei n, excusatr a correctioe ille qui non perseuerat. n, alia roe nisi qr pseueraa e, ipse met aux supponens sufficientg etiq in eo g noluit pseuerare, g defectu alicuius requisiti tenentis se ex pte aux 2i et ministrantis sufficientiam ex pte aux. li non excusat = De inde 2a Aug. optime composita qd pseueraa sit dony Dei, quq tho gratia libre non pot sibi acquirere, et qd hoc sua libre mutetur, seu qd idem est non perseueraret, g bene composita qd pmoo sit dony Dei qo sibi uoas non pot acquirere et hoc sua uolte n, pseueret. Dites argty Pelagii non obiicitr Aug. ex comparatoe ey alio st obiicitr pseus argty; nec ipsi negabat comparatiog intrinsecatioe, sd absolutg = Dices 2. mintly Pelagij erat inferre autem pseuerag heri ab arbitrio creato solis uiribus nag absque gratia interna g Xpty ut pat ex illis Dois Augustini cap. 6. si dixerim?

are

pseuerag sic esse hominis et Dei non sit: Ex Deo euacuamus gra
am Dei. 3a 19

3a 19 solutioem sic argtor defus requisiti qui ablute n, Excu
sat n, opergts, nec respectiue illum Excusat; q discrimen inta incre
poem ablutg, et respectiug nullius est momenti: q. ani ideo aligdo
defus requisiti non Excusat ablute nonoegts qa cum tali defu
componitr insufficientia, et posse requisity ad opgdy et pecty ablu
te fundatur in posse et n facere supposita obligoe, sd defus requisi
ti aligdo suponit l componitr cum sufficientia et potesse non operati
equali sufficientie, et potesti alterius qui operatr, et pecty respecti
ue, l magis inexcusabile fundatr in carea operaoii subti hentis
sufficientig equalem respectiuè ad illum qui opatr. g defus requi
ti qui ablute non Excusat non opanty nec respectiue illy excusat
3a 9

solutioem obstat 1. qa Pelag. n. soly loquebatr de obedientia henda ui
ribus nae, sd etiam de obedientia, et pseueraa henda uiribus pp, et D. Aug
in hoc sic illis Ret ut pat Ex ca 6. illis ubi: si a iam regeneratus, et Jus
tificatus in malam uitam suam uolte relabitur certè iste non pot di
cere, non accepi. qa accepty grag Dei suo in maly libo addixisset arbi
trio. Itery illis ubis posuimr migt. sine qdo me acqusii: qd Exiisti bona
in malg mea uolte relapsus sum dicere: adhuc qd ego feci qui n, ac
cepi, accepi q fidem que p charitatem opatr, sd in illa usque in finem
pseuerag non accepi, q loquebantr Pelagiani etiam de pseueranhs
da uiribus grag. ut cum adiutorii fidei, sd negabant ipsum pseuerare.
qa
2. ut Pelagiani intenderent pseuerag hexi uiribus nae tm Aug. are
rit pseuerag esse dong especialem grag Dei ottm merito corripet
eos qui nec ex uiribus nae nec ex dono Dei illam accipientes
mutati sc in malam uitam, g stat correptio deficiente omnino gra
naaria ad rectam operoem =.

Deni

Denique instatr ... ergo aequale argum ... in ... sultaneo qui non huc ... sunt Judei, et huissent Gentiles, et tn Judei respective ad Gentiles increpantr; q. etii Judei non huissent de ... q huissent Gentiles ... increpari respective ad Gentiles, et omnium rao est q ... aux ipse credendi non requiritur ut ... increpentr, ita nec req. q ... exte aux ... teneat cum q. ... exte aux ... teneat ... illam non requiri ut Judei raonaliter increpentur.

2. ... obiicies illa Vba Math. 23. quoties volui congregare filios tuos qm ad mod. gallina congregat pullos suos sub alis, et noluistis. id si dina voas Xpti fuisset ... distioem Pauli. ab unite fidei et doctr ... increpta fuisset ... lamentao q. n. datr in Deo voas efax ... aux liroi, ... talis voar non est mey inquo D. vidit ... potuissent Resp. Judei 1. congregati non fuimus ... defuit nobis ... ad id requisita et defuit nobis ... non potuimus coniungere cum ... 2o. ... Resp. ... conformis et ... pletiva sit volti tuy = 3. quom ... te voluisse nos congregare cum noluerii congregari nos ... efficacissime.

Rs. neg. min. ad 1. ... neg. ... nam ut ... dixi defuit ... cum ... exte aux ... sufficientes et ... non ... qn ... sit sua volte ... ad 2. Rs. q ... sumpta ... prava ... volti Dei ... volti Dei ... sumpta vero pro materiali est conformis volti ... = ad 3. Rs. q ... volti ... et efficaci Deus noluerit congregare Judeos ... illos congregari volti inefficaci et ... q ... ad fletum Xpti Domini; et toty argum. instatr ... iraria inquia negari non ... Deus volte ... et ... sequ. ... voluisse populum dispergi et tn ... hanc eandem dispersionem Xptum Dominum deplorasse.

Deni-

Deniq. obii. illud Sapie 4. Raptus e, ne malia mutaret initium eius in hoc loco commendatr amor Dei q iusty ut pat. ex illis vbis: placita enim erant amitia eius; sd ēmendari non posset amor, sivexitas condionata fundaretr inpdecroi q. non fundatr in illo: p min. nam ēmendatr amor Dei p hoc qd lixet apericulis quy ipse struxit, quasi salute iustory pdecra ēdionata insideam, sd si vexitas illa fudaretr in decro Deus p immaturing morte lixaret iusty apericulis quem ipse struxit, et inquem p suy decry siduturus vinceret illum diecisset; q. non ēmendaretr amor Dei.

Prob. min. eo malia mutaret inity eius, qa decreuit Dr. qd iustus siduturus vinceret pecaret, p p immaturaatq morte apericulis inique ipsemet Dr. iusty diecerit.

R. inistqdo argty in dua Us. inquadicendy e, qd Dr. p immaturatq mortem lixat apericulis inque ipse diecexit siquide lixat actu pcip pecti, inquo Deus illum stuexet, imo inhac Us. apricu uidetr Dey insidiari ppicips inquo sue uoasfectura sit; illam in tali stu stuit = igr. ad argty. Neg. min. ad pb. dist. mai. si pperiicula intigas pecta, b aliqo phe caans pecty siue logice inferens illud cotngēne pparaty ut uoas pecet conc maio. si ppericula inttigas aliqo logice inferens pecty pparaty non ee fine ut uoas pecet, sd ob alias dionq sapie notas Does. neg. mai. ng st Dr. sine iniuria neg. ipeccatu deliti pot. hoi denegare grag exquo infalite sequeretr eius pditio ita misericorditer lixat actu inquo denegdo hoi grag eius pditio sequeretr.

§ 4.

Argumentū ex authoritate D. Augustini pitatis

1º. Obii. D Aug. dependt. 11. cap. 10 ubi ait pdestinao esse quy sine pscia esse nonpot, pot a ee sine pdestinoe pscia pdestingte quipe Dr. ea prscinit quy fuerat ipse facturus. Vñ dicty est fuit quy futura sj; psci te a pot quy ipse non facit st quęcumque pecta; q pscia pot ee

si

sine decreto eficaci nam apud Aug. predetrao, et decrey efax idemu 86

R°. conc

toty Exquo nil 3ª nos ng D. Aug. ioly ait Deum pscire ea que ipse n, facit acpinde posse pscire que eficacita n, decrnit cyque rec te stat n, posse scire pecta nisi ea pmitat acpinde pscire fuzioem pecti nisi pcedat decry quo statuit substrahere grag.

2. Obiiciex ex lib. de done pseuerl cap. 14 exquo aparet here quosdam insito ingenio dirium naaliter munus intelligendi quo moueantad fidem, si Zgrue suis mentibus, l audiant verba, l signa Zspici ant, g ex mente Aug. si aliqui adeo dociles ut si audirent verba suis meritibus Zgrue consentirent grag; g non agnouit Aug. decrum pdetrans: p²coa nam gcia comus sub Zdioe frustra niteretr dociliti, si tota eficaa penderet adecreto, nam decry etsi docilitas non adsit negt frustrari.

Rr. 1ª dicta dub. 1. huius dirg[ii]. Aug. intellisse illam cog pbabiliter. nam exeo quod Gentiles qa minus execati credidissent, si uidissent Xpti signa et Iudei qa magis obstinati, uisis eisdem signis non crediderunt in ferturs homines dociles, et bone uoltri regulariter credituros; n qa Deus in eorum docilite, puideat infalibr fuisy esse fuium, id qa ut suauiter operetr, regulariter decernit ut Zsentiant illi quos preuidit esse dociles.

2. R°. ad. x. Gentilibus intellit [illegible] qd oi certitudine fidem Zdionatm, ex docilite pcise, [illegible] cillitate, et adiuncta Iudeorum incrépoe, nam ex his suis intr tuis, qd Iudei ppta sui cecitem. poucyt impedimty demeruerunt decry pdifinients eory conuersionem. Exquo Tuisus seqª qa Genti les, qui non ita ceci erant, non demeruerunt tale decry. qua potr si uidissent signa credidissent, non Exsui docilitr, sd Exsui decri

pre

predifinienti fidem.

Tandem argtu nimis pbat nam cum Aug. lo quatr de docilite naali, ut constat ex eius verbis seq. fidem illam Pdionatq adhibendam esse verbis nae, q intignum est Aug., l de docilite atnto eo qd regulariter ptingit. Vel de docilite ut remoue te prohibens, idest ut de remouente duritiem, ex qua oriuntr pecta qr diui decri impediunt exam.

Et quidem hoc argtu scie mee non fauet qa illius AA n. pstituunt congruitas, et eficac diue uolti in illa docilite, id in denominoe extra a Seu ut qd q. Deus talem do cilitem excitatr? sidicas etsi docilitas non sit infaliter pnexa cum psu valde pducit ad illum, qa uoas sine illa pecia lixi n, psentiret, vl. pecia Deus uere illam pexcitatr, at in nra s.o voas eodem moo sine illa docilite et cu illa psentiret, cum tota eficaa sit adextro ac pinde docilitas inutiliter inspicitr. = Pa nam ltablu te posset Deus si uellet cu illa, et sine illa psentiret, lu q. pgruenti ut cum illa uult psentire merito docilitas exploratr id lt cu illa uoas pouit pdetrari, tm congruentius, et magis regulariter cum illa predetratr, q non in utilitr in nris pus D. docilitem ex plorat.

3. Obii. ex lib. 3. de lio arbitrio cap. 18 illis Obis si labo riosq e, ria mandare memorie hoc breuiss tene quecumque ista caa ie, vroliturmis si quos pot ei resistere sine pecto ei credit. et ~ post pauca, qi eni peccati ro qd nullo moo cauere pot ~ peca ~~ ~, pcaueri pot, id decry illud pdionaty influit mi ogui nae uoltri, et resisti non pot, q sine pecto ei credr, ea qo euerat litem q ei non mittr pecia auxiliri.

R. distinq

min: subsumpty si resisti non pot resistaa pli conc. maili neg. nq pli impltat tuy ppositu, e, eni resistere aliquid facere alio ni

&

strariy sitente, lxe nitente: mathi u°. dixit ny diny, et impiat facere aq alias alteri 3ªxiy 3pcinde tm abeo qd alterum adsit ind. ctrium.

Obii. 4. xª Aug. electio dina aliquo moo subiicitr nae liti, n, immeᵗᵉ qa non poss detrare Deo adsuos aus, g. medᵗᵉ quat. electio initi tr scip gnao arbitrio impedili; hac zone scie mep: ani g. Ex Aug cap 22 dedono pseuerae dicste accipiyt egds grq qua uelint esse et eficienter electi, et ex D. Pros cap. 35 de Vocaoe gentiy dicente, cum etiq ad hoc operenta us electi sint e electis discretiua anro arbitrio ali qua zoe dendet.

R.º dixit mai. electio actiué etintntiué sumpta neg. mai. electio pasiué et in execut. cone. et sub eadem dist. min. neg. coam, electio actiué sumpta e, aus dirie udtri quo huic q alio uult dona sua electio uero pasiué est dony decernens a dina uolte quo unus ab alio intié decernitr, D. 2 indntr audte nra elegit hos pillos ut credant, credere Vero qo e bony ex electioe dina discea neni fidelem anon credente uolumus et eficimus p grag a Deo acceptam, et eodem pacto intelligndus e D. Pros.

5. Obii. Aug de naa et graa cap. 65 cy pluribs P.P. quos plena manu dat Paulus Leo nardus 2. p. cap. 1. nu. 3 impugnat faty siue ab astri siue a D.º n, qª ab A A fati illud adstrugt liti 3ªxiy, id qª P.P. putat d dios fati nempe infalilem 3nexionem cum au eius euertere lia tem at constat ex Julio lib 3. defato cap. 18 dicebant fatum non destruere hoi naturg et ideo manere in nobis nolle et uelle, qa eficaa dine praedifinioiii non est in xuing line facul ti, id in adiutoriy, et subministraoem ipsius, e decry 3dionaty sili ditqs 3dioe, slt infalili 3nexione, cyeuentu est ³ªxium 11. S.P. Phus

R.º qd faty ut uideres apud Suarez tom. 5. Methaphisic. disp. 19 sec. 11 nº 9.

et 11 2^ea^ accip. 1°. p fatali necessitate proveniente ex serie, et ord.e
causarum simplr. inevitabili, et in hoc sensu quoad rem impugnatur a S. P.
2. accip. p immobilitate, etiam effectibus causarum 2rum n, subterfugiente ord.e
divinae providentiae quae n, excludit contingentiam et libertatem causarum 2rum id constituit nimis
faliter provisione, et providentiae, cui correspondent in effectibus illis Necessitas, quae
dr causae, et in hac acceptione posset fatum quoad rem Deo concedi
dicente Aug°. 5. de civitate cap. 1: siquis Deo voluntatem, potestatem fati no
mine appellat sententiam teneat, et linguam corrigat, verum quoad nomi
nis proprietatem relegatur a Deo: tum quia fatum est dispositio causarum, quae
sub Deo e, n, ipse D! seu rationis nisi causaliter. tum quia fatum
dr a fando, et est id quod effatum e, in his quae fatur. tandem quoad
usum vocis fatum a Deo catholice removetur propter hereticos qui
fatum in influxu siderum ponebant, ne cum illis nomina habeamus
communia; et quia ex 1a. impositione institutum est ad significandum radicem fa
talis necessitatis, quam absolutam esse sentiebant, qui nomen fati invenerunt
negant ergo S.P. fatum in 1a. acceptione quoad rem, quia libertatem ever
tit in 2a. u°. lt liberti n, noceat, negant illud quoad nominis proprie
tatem, et usum vocis.

Obii. 6. D. diriga scientia ordinata de bona ope
rone futura sub tali, vel tali aux°. ad efficiendum tale, vel tale auxilium, sed n, diriga
scientia subnixa a decreto ordinato, e futura ordinata n, cognitu in decreto or
dinato: p. minor ng in eodem signo decrevit D. absolute conversionem
Petri sub auxilio A, et ergo non consentiet Petrus si ei conferatur au
xilium B id scientia ordinata procedit decretum absolutum conversionis Petri sub
aux°. A. q procedit decretum ordinatum causae conversionis Petri sub aux°. B.
mai p. ex Aug. Epist. ad Rom. 15: ubi depposito divino quod elec
tos suos habet hoc propositum ad praescientiam, et praedestinationem pertinet, nec p
destinabit aliquem nisi quem praescivit esse crediturum, et secuturum sua
vocatione; Item lib 1. ad Simplicianum quamvis multi uno modo voca
ti sint tamen quia n. omnes uno modo affecti sunt illi soli sequuntur vocationem

qui

gilli capiendae repexiyti idonei, et illud non omnino Verum sit igr
ii. nec volenti nec currenti sed miserenti est D.s qui hoc modo Vocauit
quo modo aptu erat his qui secuti si Vocon; g. D.s prius comperit idoneitem
ipsorum, qm illis conferat Vocaon id comperire aliqm idoneum est comperi
re illud ita ee esse ut responsurus sit Vocoi; g prius cgnit Deus qd
resp.ceter Petrus responderebit qm Voces ablute Petri.

Ar. neg. mini. ad pb.

dist coni scia Idcionata deeo qd sub aux.o B. Petrus non consentiet
non dirig.r D.s ad Iferedum aux.m A transeat coni non dirig.r ad con
ferendum aux.m A scia Idcionata deeo qd Isentiet Petrus si ei con
ferat auxium A neg. cog: Deus e. sciens qd si Petro Iferat auxium
A consentiet Petrus dat illi auxium A ut Isentiat; scit a qd si de
derit auxium A Isentiet Petrus qa decreuit Ium Petri sub talis au
xij Idcioe.

Ad testimonium Augi quar. huic solutioi videtr opponi Ressp.
ibi Aug. lib. expositionis quorundam propom in Epist. ad Rom. ppoe
55 loq depscia abluta fidei, qm scie mer A A non admiturus, g in
pfato loco Aug. in ea fuit 11.o ait enim n, e. elegit Deus opera cuius
cumque in pscia, quum ipsa daturus est sed fidem elegit in pscia, ut quem
sibi credidit esse pscinit ipsum elegerit, cui Spum Santum daret ali
quo dicto lib. 1. Retract. cap 23. sic sentit non dum diligentius
quesiuimus nec adhuc inuenerim qualis sit electio grae Dei: et infra sub
iunxit, qd e credimus nostrum est: qd a bonum operamur illius est, q
credentibus dat Spum Santum, profecto non dicerem si iam sentirem
etiam ipsam fidem inter D.s munera reperiri, quae dantur in eodem Spu

Ad 2m Ver

timonium R.o dist. coni. decrum Ca Vbi Augustini prius Ivenit idonei
tatem se tenentem ex parte nra neg cog se tenentem ex parte Dei et ab eius
Proposito l, decro praeuniente coni cog: illi enim si idonei capiendi Vocoem, quo
rum D.s Vocoem parat eficaciter illam inclinando ut Vocoei se

sequatr; quare explorare idoneitatem e, operire, q renomini ii vocari non ex operib. idex uiribus grag quy n, datr nisi precedente decreto acceptionis scia qua D.

idoneity explorat innititr decreto ex quo pat clare qd dicendum sit ad Voa Aug. lib. 1. ad Simplic. V.° melius D.' frustra miseretr, sic eij Vocat, quomodo scit et Congrueret ut Vocoem n, respuat; qd uerissimy e, nam Vocat emiliendo cor hoi, p efficacisy graam quo vocao reditr Congrua eadem solutione Verbis Chrisos. homil. 31 et 65 in Math. dicente: tunc. eos Vocasse qdo nouerat pariturus ideit qdo nouerat se in illis operaturum ut pa tirent hoc nouit in decreto, similes P.P.s locutioes exponende s. 2.ª regula Aug. cap. 18 de bono perseuerae docentis qd apud aliquos Verbo Dei tractu cujus rep. nomen gratie innititr debet praestinao.

Obiic. 7. ex lib. de correptioe et gra cap. 9. ubi Aug. ait. ostendi a qd sit sm propositum uocari: et mox ait: quoniam quos ante praescivit et praedestinavit conformes imagines filij eius: et post pauca subdit: illa oia iam facta ss praescivit praedestinavit, et Vocavit: g. innititr scia diva praedestinoi, id praedestinao diva scie.

R.' loqui Aug. cum Apostolo de scia subordinata non lira, id nouia ideit de scia qua nouit Deus qd si daret ei grag efficacg Conuerteretr nec opositum uel leuiter insinuat 1. Obi.

Denique obiic. Ex lib. 22 de Ciuite Dei cap 6. ibi si eadem tentoe ambo tenentr, et unus ei cedat ad quem Conpetiat alter uero idem qui fuerat perseuerat; qd aliud aparet nisi unum uoluisse, et alterum noluisse a castite deficere g. unica raohu ius discriminis e, uelle, l nolle eius g. huius rao n, e decreti g. in illo n, cognit Deus q illorum si teneatr subiiceret, l staret.

R.° qd ibi quaerit Aug. quy sit caa efficiens malae uoltis: de bona u.° uolte, eiusque caa efficiente, nec Verbis hes quare dum ait qd aliud aparet nisi unum uoluisse et alterum noluisse intelligendus ut nil aparere adducens

ad

adinueniendum cap eficiente matlem uolity quelie ney. V.e post pauca infert poiam ig.a in uno eorz uolte malam quam reis fecerit, scire uolentibus, libene intugtr nil ocurrit; excluditr ig.r gillg paxlg golibet aliud dilty anrii actibus qd posit facere maly uoltem non tm excludit aligd qd bong uolte posit eficere, nec dehoc erat tunc ibi sermo.

§. 5.

Respondetur obiectionibus ex D. Thoma de sumptis.

Arguet 1. ex D. Thoma in 1. dist. 39 q. 1. art. 1. in corp.e ibi qd detratr uoas creata, ut detrate erat in hunc ay, l in illum non esse ab alio detrqte, id ab ipsa voluntate = 2.o ibidem inquit aliquis actus est ab aliquo duplicitér uno modo tan secudum subitaam acty, quam secundum determinationem agentis ad actum, et hoc proprie in potestate agentis, est dicitr ut est in uolte. = 3 ibidem art. 2. ait rao enj cul pe in au deformis est eoqd pcedit abeo, qui het dominiy suiau hoc a est in nomine im illam pog, qui ad plura se het neque ad aliquid eay detratr nisi ex se ipsa, qd tnty uolti Quenit = 4. in eodem libro dist. 25. q. 1. art. 1 multitiy (inqt) de actione p pria, solum in hentibus initum quasi in eoxy potestate sit eligere hanc actioem, l illam. V.e et dominiy sui aus here dicyr, et pp trea in hentibus soly intty inuenitr liuy arbitriy n, a in illis quorum actiones non detrqtr abipsis agentibus, id aqqdam cais prioribus, et in solutioe ad 3.m eiusdem arti, in rebus inqt naalibus operatr D.s, st detranmag ad talem actionem. in libro arbitrio a hoc moo agit ut uirtem agendi sibi ministraet, et ipso operante liuum arbitriy agat, id tm detrao actionis et qinis in potestate libri arbitrii Fituitr V.e remanet sibi dominiy sui aus. e im D. Thomg itare p 1.a xia 11.a cunes fundqti clarire ubiq. obatr doct.

Thomę poss que uns Verbo dilui ex eodem D. Tha k.y. q. 15 art. 4. ad 2y dicete, moueri esse non repgnat ei, qui mouetr ex alio; et q. 24 de Verite art 1. ad 5. ubi dicit = etiã ab initio mente n, oportet qd Excludatr omnino rao libti, q.ª ad aliqd ita pot ab alio ee motg, qd tm seipsum moueat, et ita est de mente humana: qug doct9 repetit 1.p. q. 8) ad 3. ibi Deus 1ª caa moues, et naales et uoltarias et it in naalibus caũ mouendo eas non aufert qn aus eorum sint naales, ita mouendo caas Voltarias non aufert qn eary actioes sint uoltariæ, id hoc potius in eis facit: operatr enj in Vnoquog. 2y eius ppriet̃em.

Tum ne aliqd intactg relinquamus R.º ad 1y qd D. Thom. ut pat Ex Ttextu excludit in illis ubis detroem ab alio dante fram ad uny: it res naales qa si pug frg ad uny detrate; detrao ad suos aus quenit eis ab eo q talem nag dedit ipsi pqug ad illos aut si detratę: ceteny non negat uoltem detrari ab alio supponente indifrg ad hunc, lillum ay, et dantę aplicoem ad istud detratẽ.

Ad 2y testimoniy R.º: ideo asrare D. Thas voltrem n, solum elicere, id detrare ad suos aus; hoc tm non tollit, qd a D.º ut 1ª caa detretr, it qd aus eficacitatra caa parlari n, tollit qd a ca 1ª eficiatr ppta ergo detrao non Excludit detroem Dei neque 2ª dum modo Deus detret meo iucũtio indifrenti, et relingndo poam ad oppositũ.

Ad 3y ii lita R.º loqui D. Thomę de detroe oppte indifręi, n, uero de detroe oppta suspensioi = Ad 4y R.º inde soly seq obstare libti qd ageni ase non detretr; qd uery e, nos enj ita asserimus De y ita detrare uolty, qd n, negamus uoltem in suo ordc se detrare, ita Jcurrit uoas ad amorem, qd etiam Jcurrit ad illy caa 1ª imo uoas se detrat, qa D.º illam detrat, nil enj

agit

agit caa 2ª., qd immediatius non operetr caa 1ª. 95

Ad 5ᵐ tandem

R°. ibi tradidisse D. Thom. discrimen intr caas naales et liras qd n, cōsistit in eo qd detrao actioīs, et finis sit soly acaa lira, sd ineo qd sit ab ipsa, l etiā sit a Deo, nam caę nales nec hent exre tnty detroem, nec exre nisi cum Deo.

2. Obii. ex q. 5ª de verite art. 1. in corp. ubi ait D. Thō. qd ea quę D. se solo exeqr. pdestinat, et de illis ē pphetia pdestinoīs, illa vero quę explentr operoe caarū 2ū non sī pdestinata, Vª detūr est pphetia pscip, ē Deus infallibiliter adecxo, cgnit operoem creaarū adque adeo pscip. meq.

Nimis

probat hoc argumnty nam probat Deum, nec operatione creaturarū naturaliū antecedenter pdifinisse = Rª. ē qd D. Th. se explat ibidem in solutione ad 3ᵐ dicens qd pscia hic accipitr pª pdestinoem diuina qnty adea in qq pscia pdestinoīs excedit, n, ā excedit pscia pdestinoīs in malis solum si predestinatio stricte accipiatur, sed etiam in omnibus bonis, quę non fiunt sola uolte dīna, negat ē D. Thō. opera nostra a Deo predestinari strictē, nam dicit in corpore predestinatio strictē est preparatio, et hęc aliquis preparat, quem futurum est, non quem alius, unde licet stricte non predestinetur, noster consensus absolute tamen, etut pdestinatio idem ualet acpdifinio pdestinatr noster consensus.

Obiic. 3. ex art.° pcedenti ibi quicumque cgnit efum contingentem in sua caa tnty non hēt deeo nisi cōiecturalem cgnitioē: D. ā cgnit omnia contingentia n, soly put sī in suis caīs, sd uny, atq put ē, au nieipso, id sidaretr caa infalibilitatis nera cyfuro cōtingti, posset cato cgni milla, q talis caa n, datr.

R.°

Resp.º loqui D. Th. de causis Dei quae non sunt ex se infallibiliter determatae ad producendos suos effectus, non de causa prima quae mediante decreto infallibiliter inflectitur ipsis contingentibus.

Dices ut statuat in Deo D. Th. infallibilem cognitionem recurrit ad eorum praesentiam in aeternitate, et ideo quia in tali medio non poterant infallibiliter cognosci et cognoscuntur a Deo in decreto =

R.º ut statuat in Deo infallibilem cognitionem praesentia neque, nam ad hoc sufficiebat decretum; ut statuat infallibilem et perfectam ex parte obiecti cognitionem etc; nam futura contingentia absoluta de quibus ibi loquitur non solum sunt in causa, sed sunt etiam in actu in se ipsis comparative ad Deum, non cognoscerentur perfective, si solum cognoscerentur in decreto et non in se ipsis; sic rex in tempore existens posset quidem cognoscere in decreto de illarum productione; ceterum non cognoscuntur perfective dum ut sunt actu in se ipsis non cognoscuntur.

Obiic. 4. D. Th. per peccatum negat praedestinationem Dei ad peccatum, et concedit Deum illud permittere ut patet infra q. 19 art. 9 et stat praescientia absque praedeterminatione =

R.º peccatum cognosci a Deo in decreto substrahendi gratiam et praedeterminandi ad materiale peccati = id dicit stat Deum permittere formale peccati, et non praedeterminare illud quo stat praescientia sine praedeterminatione = Resp.º dist. dicit sine praedetermine ad formale peccati praescitum neque ad aliquid dicentem loquitur cum illa neque cognoscitur praescientiae ad formale praescitum de cognitione =

Denique obiic. ex 3 p. q. 1 art. 3 ad 4 ubi ait D. Th. quod praedestinatio supponit praescientiam futurorum, in sensu absoluto, alias praedestinatio haberet causam meritoriam et in sensu diviso idem habet S. D. in 1º dist. 46 art. 3 quod voluntas Dei praesupponit praescientiam operum = R.º in utroque testimonio sermonem esse de scientia divisa, non absoluta, et in 1º dicit S. D. supponi futura quae non sunt effectus praedestinationis ut substantiam praedestinati peccatum originale et similia non vero futura quae sunt effectus qualia sunt ipsa merita.

Quod si dicas substantiam praedestinati esse in genere sui effectum praedestinationis Christum D. = R.º in illa 1ª substantiam praedestinati et peccati originalis supponi in genere causae materialis ad praedestinationem, igitur non praedestinationem supponi ad illa in genere causae finalis =

in 2º vero testimonio

loq.ª D. Th. de gratia peccatorum quæ imponantur ad ulti[mum] reprobatione incrimine intentivo l. inordine executivo. Xº diversa placita authorum v. ei Vincit intentum=

§ 6

Incombeniens desumptum ex prædeterminatione ad materiale pecti proponitur et =diluitur=

Procedit argumentum in hunc modum Deus cognoscit peccata sub conditione futura: ut patet ex illo l. Regum 23 si tradent me Ceilitæ; et dixit Dominus tradent; et tamen illa non prædeterminat: ergo futura conditionata non cognoscit Deus in decreto prædeterminante=

Respondeo Deum prædeterminare peccata pro materiali, et sub ratione entitatis, non sub ratione deformitatis et pro formali.

Contra quam solutionem obiicit multipliciter Arij: 1º namque Calvinus et Beza docebant hoc idem et tamen damnantur a Trid. ses. 6 canone 6: 2º quia homini non alia ratione tribuitur malitia nisi quia voluntarie atingit materiale pecti, ergo malitia seu formale pecti tribueretur Deo si ad materiale pecti prædeterminat = 3º voluntas creata quæ ratione impeccabilitatis orta ex visione beata neque atingere malum, nec materiale mali potest atingere; ergo caritas seu voluntas divina impotens atingere malum nec ad male pecti potest se prædeterminando extendere = 3º quod est contra voluntatem divinam non est peccatum; sed male pecti si prædeterminatur a Deo est conformis voluntati divinæ ergo homo illud agens non peccabit = 4º pro eorum inversione Deus non potest decernere materiale et non formale ipsius, ergo ob eamdem rationem unum sine alio neque causare = Item permitere est evitare cum possit; sed posita prædeterminatione ad male pecti Deus non potest evitare malum ergo illum non permiteret sed causaret = Item Deus cognoscit malum utrumque sub conditione probabili, ergo ut connexum sub tali conditione non ratione sui, ergo ratione decreti, ergo decretum est de malitia pro formali=

Sed ut creatura habeat libertatem ad observandum præceptum non furandi requiritur quod Deus sine cuius beneplacito præceptum observari neque non sit extra decretum ut præceptum non observetur; sed si decretum prædeterminans ad actum furti Deus ex cuius beneplacito pendet observantia; non est paratus

vt preceptum obseruetur, quia creatura non est libera ad preceptum obseruandum: patet maior quia si Petrus neque a me librum accipere, nisi ex meo beneplacito, non est tunc liber Petrus ad accipiendum me volente efficaciter negare: minor constat tum quia nihil magis aptum preparationi ad unum partem, quam decretum efficax ad oppositum: tum quia Pater ex se decernens filium in ingressu religionis paratus non est ut preceptum Dei parendo obseruet.

Neque hoc declarare possum aduersus extremum est illud constituere in ista determinatione ab ipso et dicto ab ista indifferente ad ipsum et ad oppositum; sed natura voluntas ex suppositione materialis peccati est determinata et non indifferens ad malum, qui est singulis cum carens malitia quia Deus constituens voluntatem sub hac suppositione nempe sub materiali determinat ad formale quod nobis permittit illud sed caret quod dicit D. Thomas ubi supra.

Dico amplius necessitas ad actum quam non potest fieri sine malitia est necessitas ad talem malitiam, ut necessitas claudi ad deambulandum est necessitas ad claudicationem, et neque distinguere D. Thomas Vivo hoc claudum deambulare, quin contineam ipsum claudicare, quia necessitas ad entitatem quae fieri neque sine malitia est necessitas determinationis ad malum.

Confirmatur non minus non est a malitia recta ratione periculum vehemens quando non potest diuidi a malitia, quia ipsa malitia, identitas quam odij Dei, est ipsa malitia vel periculum illius, quia non est a malitia a Deo at praeordinatione nec praedefinitio, quia sit non est recte a malitia nec distinctum intra sphaeram obiecti a malitia malitia, et recta ratione dissonat hic ait: volo malum, ita necessitas sphaeram obiecti a malitia est periculum et recta ratione dissonat hic ait; Volo periculum inseparabile a malitia; quia entitas peccati quae periculum est a malitia inseparabile, neque Deus praedefinire aut velle.

Confirmatur 3 Deus non praedefinit faciendum quod factum punit ut patet ex illo D. Fulg. 10. Bonimum cap 23 et quia alijs puniret administrationem suae voluntatis; sed punit actum physicum odij Dei liberi exercitum: quia illum non praedefinit; patet maior illum prohibet quia punit: quia ante praecipit homines ne ponat actiones physicas odij contaminatas malitia fieri; sed hoc illum ut sine non ponere est ponere, quia non ponere in

in circumstantiis sextii, vel seqi n eis circumstantiis ponere separatam a malitia quod implicat q.

6 et Vimo si Petrus adhaerendo possidendo peteret ab alio ut Paulum occideret, esset adiutor et inventor malorum; at ille n peteret malitiam sed actionem physicam, nec ex malo fine; g. eligit Deus concurrere ad actionem physicam homicidii et ex fine n malo erit malorum instigator =
Cons. Deus optimus n incurrit hoc in periculum, cuius exqm prodire n pot g. nec separari a malitia; sed q. determinat adentitatem odii Dei est huiusmodi periculum g. n q. determinat ad illa = =

Pro solutione data inter aliqd conformi inter nos; et et in physica praedeterminatione ad male pecti immorari n liceat, ne longius quam par est praesenti dumtaxat praeparata una l altera rone ex pluribus quae illa suadent n ll n insinuare, et quidem potissima e quae desumitur ex efficacia divinae uolis et sic se het.

Deus praedefinit quod provide caat caat male pecti, g. et illud praedefinit: prima mj. nq male pecti est aliqua entitas creata, sed Deus caat omnes entitates creatas, g. caat male pecti: maior pbatur: nam qq dd fit in tempore ab aeterno Ds q. ordinavit, g. praedefinivit qd proxime caat.

2ª quod est decentia a male, est decentia definiri; sed maale pecti est decentia a male, g. est decentia definiri: prima mj. nq qq dd Deus caat decentia est amare ? maly n soly subterfugiat divinam caalitatem, quia divina uolitio g.

2ª assumpty nulla est aulitas nec ex parte quae Deus n caueret, sed creatura se determinare ad male pecti est aliqua entitas et imbibit aliquam ex parte, g. tales determinationes caat Deus:

3º omnis motus vitalis physicus reducitur in Dm ut in primum movens, sed maale pecti est motus vitalis physicus g. reducitur in Dm ut in primum movens, nimirum movens motu et deuxinsultaneo, g. pro: prima hec mj. ty qa modo moventis praecedit motum mobilis et deuxinsultaneus motus volitionis n praecedit: ty qa movere est mutare, et Deus q. deuxinsultaneus n mutat caat lap g.

4º

4° ideo Deus pot praedefinire maale pecti, qa rone connexionis inter male
et fale seq. qd fiole pecti Deo tribueretr, sd hoi n seq. p pbo mj 1° quia
admody tibie curbe seq. deneccesite claudicao, et tm oia que amohus
caa tibie, n caat defy claudicaonis = 2° ad generos hominis seq. pecty
origle, et tm decernenti generos hoii n tribuitr seqla pecti origli =
3 supposita pcia pecti in hjscircunstaj ad posios hominis in hjscir
cunstaj n pot n sequi pecty, et tm voleni hos in pdictis circunstgtijs 3stituere
nec directe nec indirecte vult pecty: 4 posito 3curiu sultaneo ad acty
pecti n pot n sequi pecty, et tm Deus voleni 3cursy sultaney nullo moo
vult pecty p ex pdenoe ad maale pecti n seq. pdenao ad fiole, quatumbis
inter male et fale 3citenter; que exempla diligenter obserbant nri the
ut vitent quaecyque 1a prg 119 militant angta =

Nomine latent plurima diverti
cula, que 3traris exagitarut ad efugiendy vi hary rony, et tm in praeti
examinare n vacat, sd reserbare in propriy locy in maa de volre Dei, ubi
otiy 3iulendi sit nri interj ad dissolbendas replicas deveniamus =

Ad 1m neg mai
nam in sis Calbinus diversis verbis docuit Dm esse authory pecti ut pat
ex pmo libro instit cap 23 num 3, et hoes ad crimina pmovere 3currere,
ad hoy malig n soly subtrahendo grag sd otiy p operony Dm mony insti
gantiy hoci ad pecta ut 3tat ex lib 2 institutiony cap 4 num 7 et et
sint plurima loca in qq Calbinus aserit Dm caare pecty, q ty ad malig
et deformity, illa tm in postremis locuonibus aminutaii is ablata; ne
tq clari Authoris pdexent impiety teste Andrea Nubal seu Duaris
tomo 11 et pag 22:

Ad 2a p° heretici si 3cedebant influxy pecie et detraty
in malig sd in ipsos aus q malia inficiunt; p dicebant id: qiy quod nos
aserimus ani p ang Calbs lib de praedest° cap 944 ait quats mala si
quajadmoy pperant homines Deo nomine placere fateor: et Beca
aforismo 19 qq dd agit Deus bony est, omne ad eficit quia igr bona si

quats

quatr a Deo efficiuntur, et diximus illud boni et mali in mixtis duntaxat locum habet: et aforismo 8 Deum esse causam peccati execrata ut blasfemia. Deinde Philippus melaton in anotationibus in Epistolam ad Rom. cap. 8 ait Deus omnia etiam opera mala facit non permissive sed potenter, et tamen in locis omnibus titulo de causa peccati inquit firmiter tenendum Deum nullo modo esse authorem peccati =

Respondetur negando

quia heretici ut Calvinus et alii aperte fatentur Deum esse authorem criminum, quamquam non negat Deum esse authorem peccati in terminis, sibi non dicant; et id negant omnes tenens et in re ad proprium doctrinam efficere mala quae concedi non possunt nisi posse Deus influat in malum: tum quia etiam negant Deum esse authorem peccati et placere in iniquitate, et illum posse intendere quatenus admittunt Deum directe et motive non intendere in malum; et tamen concedunt Deum velle peccata ut utilia ad gloriam ostenderque iustitiam, et hoc sufficit ut quis sit causa peccati sit et ipsos non negare influxum proprium tale in peccatum quatale est =

Tandem quia dicunt Deum permittere ad malum et actione in reliquentem per ad operandum id agenti volente quem ad modum scriptura agit eum qui detraxit necessario se extendit ad filium qui non necessario operanti mala homini non potest: et hunc esse causam deinde patet ex eo dicitur Can. ... dixerit non esse in homini potestatem vias suas malas facere sed mala opera ita ut bona Deum operari sicut proloquitur modo de operatione Dei tollente potestatem faciendi vias suas bonas et malas =

Sed dices ex quo Calvinistae dicunt Deum tollere libertatem non sequitur illos debere damnari ut facientes Deum authorem peccati et si ideo damnantur quia dicant Deum detrahere et tollere libertatem; quia nam ideo in nostra sententia Deus non est author peccati quia licet malum sit a Deo resultat a voluntate creata ut a deficiente malum, quod est extra sphaeram causalitatis divinae sed etiam heretici possunt dicere Deum detrahere tollendo libertatem electivam proindeque a voluntate creata ut a deficiente et libera libertate ex spontaneitate resultare malum quod est extra sphaeram causalitatis divinae et possunt dicere se non facere Deum authorem peccati.

Respondetur dicit

non possunt dicere Calvinistae ... non cum aliqua probabilitate non et dicit deinde possunt dicere probabiliter neque cum incommodis ad propriam doctrinam concedit, heretici enim non solum tribuunt errorem quam expresse et cum ... signato fatentur, sed etiam illi qui ... consequentia eorum ex

eorum

cony doctra in sexta qq. ubi reclament illud ee n. profiteri qd ex cony doctra sequatr euidter Dm ee cag pecti profesioali yat nam malia resultat Ex au poito actea n. soly ex ponitance id lire electiua lite ut de fide sancty e 3a sanieny q ii crea sine lite electiva ponit acty adilly yotancea n. pot sub sequi malia, q subreq adilly prouta deo, q solu illy ponit lire lite erq electiua.

Ad 1g resp dist

ans qa cau ocurru atinget maale ut fundat maliq dc. alit neq atingeret crea maleq ut fundat, qa pstarilly actios cu teneret abstinere abilla. Deuia cusit caa 1a n. tenetr abstinere ab influxu in entity pecti id potius ut moveri iaq sp satisfaciat deuet inidy adilly ocurrere, quocca n. caat maleut fundat maliq quy doctra cois est in maa de scandalo in qua docetr posse quy ocurrere ad pluresaones, quq sine pecto n. ii ex exaqde qui censeatr belle eary prauity n. alca xone nisi quia abillis n. tenetr abstinere =

Etsi oponas crea caat entitr pecti ut fudat maliq qa gstat aoni aqua tenetr abstinere, id Ol detrat creq ut ptet aon aqua ipia deuet abstinere g Deus detrat creq ut caet entity pecti quat fundat maliq.

Ar dist mj aqua deuet abstinere sumpta 3 consitantr dc mj saltm negmj. ng illa obligaoey ad abstinenday amaali pecti q accid se het respu Dei, q cusit caa 1a et ocius deuet pro ea moy suy puidere ad dicty obligoni n. atendit = Ad 2g neg cog quia cuy creaty n. pcontinet influxus in toty id qd xone entiis parti cipat et pertinet ad Dey quare n. deret exitiony apecto in cuius maale in flueret = Ad 3g dist mai qd est fraoe uoi dp reduplicatiue et ut fraoe n. est peccaty de mai specificatiue neg mai et dist mj si pdetrate e fraoe uoi dq ea xone qua pdetrate dc mj sub alca neg mj Et dist ds: p homo q illud caatr pecabit ex vi caalitii matr adillud sub vone entii dc adillud ut fundat maliq neg cog = 2 resp dist mai quod est fraoe uoi dine pcipientri aut dilenti dc mai uoi Dei ut caq te neg nam ut caa 1a vult incedia petii et mortes Parenty qup si homo vellet utique pecaret =

Ad 4 neg cog qa peesty movet moralir et exge obri decay

ut

uti. sive pdetrao movet phe et ex pte subti. 1a. motio regulata prudentia, ad quã pertinet proponere obiy licij a circunstantiis quã posit vitari. 2a. u. regulatr. clina pod et perfectiue Cx macuiur. Ipherq est desnoitas pecti; 1am est pcirina, id deuet oia que circunstat obiy circumpicere. 2a. u. pcuna e. et soly atingit intro illq filiq adqua dan.

Si dicar etiq. efficacit decernens aliqd obiy atendere deuet anut inbitalita malia regda Cx tali obto pdefinito ne tuapa pdefiniat et ne equivalenter censeata intentator maiory = R. dictam efficat decernens ut satisfaciat muneri vniuersli provisiui neq ani efficata decernens alio titulo dcanit et neq cogi.

Dicerit eny: D. pcipere pot quod uolt efacies ablutã vult fieri, id ni vult fieri maale pecti, q pot pcipere ut illud fiat: dist ani si illud quod volt efaci et abluta sit separale Dc, sit inseparale neg: Caliter id quod vult uslte caq lc neg qd alit vult Dc.

Instab aduc pdetrat suasiones qa Demon mouet nos moralit. ad pecady etiq prout inducpty ad pecty nam ist suasiones admite pecty sto moiy exo sua tendentia fisica inducyt ad pecty o n soly fisice sd moralit pdetrat ad cuus moales.

R. neg ani ad cuius pbdico: qd it aus iste. Velle peccare n est malus ipetie sua fisica, id exo Iceptu ex plicito desormitir in Itraxiere ad regulas mory; ita aus iste inducitibus sto malus exo spee sua pha n est inductiuus ad pecty, vr fisilit tale; id deuet in eo disqui spees physica talis actus a Dceptu ex plicito desormitis Insitente in Itraxiere ad regulas mory; si enj in illa relone Cbitudine ad obiy ut subest regulis mory in qua moricitas Isistit, licet nobis disquere id quod entitis est, et id quod est defroitis n obstante qd illa relao sit essi ipsa malia qo melius in actu cuius obiy est ipsa malea obtica licet disquere inter entity et entity quamuis ausipes fisicq deuumat amalia ipsa; p tenda afectiva ad obiy quia prohibity sortita exo obto entity et defroity O uali distione vniu:

ab altero. quod sufficit ut res una rone a Deo possit produci ac pdeterminari
et n sub altera =

Ad 3m dist mai. pmittere n est evitare 2 ppositi in sensu
diviso de 2 ppositi in sensu 2posito neg., et dist mi. stante pdeterone n pot im
pedire peccatum in sensu 2posito dc., in sensu diviso neg.: vel alite dist mi n pot
absolute neg. ex suppositione dc. quod sufficit ad primios, nam ille q ponit lege ans
ex quo infallibr. seqr 2i, etiq ponit lege 2i quod illud est intra sphera causalitis
agentis. ita his q ponit lege ans ex quo infallir seq. 2i pmittit 2i quod illud
n 2tinetur intra sphera causalitis agentis =

Ad 4m dist 2i ut 2nexum phenomeno cog: loge
de cog. et vilet dist 2ij ds: decreta namque pmissiby malic et pdeterbus ad materiale
loge 2nectuntur 2 malia, quia posito tali decreto est infallibilis coa quod futurum sit aui
maluit; n tm phe quia n est futurum ex vi causalitis et influxus divini decreti in malig
aui peccaminosi =

c. Ad 5 resp neg mai quia decretum deo quod pceptum n observetur, se
tenet ex parte aui 2i et illud impedit; ad hum a n req expedio ab his qui impe
diunt actum 2y; sd expedio ab his quae pot reddat impeditum: Ad prob neg
cog. quia me volente efficacr negare librum Petro: Petrus n solum n accipiet, sd
nec est potens librum accipere, cum enim vox dandi librum requiratur, et n reqratur
ut in terms causanti neq accept req ut 2plem pot illum accipiendi: Et Deo
volente efficacr negare grag necariam ad pcepti observanq, stat in me potestas et
sufficientia ac proinde libertas ad illum observandum =

Ad illud vero vexatum dist mai et illud
2stituere in actu deterionis abalita de materialitr neg qa lz ille status sit status deteronis,
n tm est status deteronis ad malum prout a Deo sed ut creatura vel n Deus se
creare debeat ad malum; et lz entitas illa ut a Deo sit inconiungibilis cum carentia
malic specificative n tm reduplicative, idest ee a Deo, lz illa realitas sub qua
est a Deo n est rao ob quam entitas pecti est inconiungibilis cum carentia mali =

Ad 19 7m
dist mai necessitas ad aliquid q n pot fieri sine modo est necessitas ad modum; sit ne

ce

necessitas adactu ut Inexu Imoo dc; si sit necessitas adactu procedendo a Inexione Imoo neg. ad 3m dist. ans nequit Dinexari intra sphera. Oppog hoc claudu deambulare, et n Dinexi defu claudicationis procedere ex cap. Inexionis inter hoc quod est hoc claudicantu deambulare et tali defu negans, qa Inechonta ut claudicao est defus proxe sumus. Et nullo mo o mobilis dc ans et neg. coq.=

Ad 2 dist. ans n est amabile periculu salita ut tale dc sub rone entitis subdist, ab agenti partiali transeat ans, ab agenti et cau universali que tenenta omnibus providere pro moy suy cap. neg. ans

Ad 3 dist. mai: n pot finit faciendu ea rone qua punit neg: alias dc: et dist mi: aony phq odisplicat ex exercitu prohibet quat fundat malu demi. simile et sub rone entitis aut absolute sumpta neg: ad pb dist mi quoad 1m pt: est eo n ponere in circumstantijs lictu procedenes mi: lictis et precepti subdist: est eo n ponere in circumstantijs lictu et precepti sim entitas pese est eo n ponere in alijs circumstantijs ut fundat defroitu dc mi ==

Ad 6 et vlmu dist mi n peteret malu directe et exprese dc mi indirecte et interpretive dc mi: nec excusat bonus finis qa licet bonus finis si aus sit mihi nearius excuset petios aus q n pot exercere sine malia (dico) qui male exercetur, petezat ad exerceri bene influxu in actu, qui n pot exerceri sine malia. solu excusat necessitu finis universalis, idest quod influxus ille nearius sit ad providedu defectibilitati ipsius operantis pro modu suy qui qdi influxus n pot ee aliusqua influxus cap universalis esus et retenens ex. subti =

Ad pr. xei, quod entitas ad qua predetat n esse periculu salita; quia provt a Deo nullu hitudinu ducit ad malu. si etiu Deus producendo nag. bruang defectilu, creavit periculu pecandi; n tm creavit illu ut periculu; quia defectibilitas ppa, et necessitas pecandi n est a Deo. quo etiu exemplo instata angelu supra factu de precepto et dulia nq Deus effective inducit necessitu ad pecandu, hoc ipso qd

hoc

hominis produxit, nam lixe et ait aetratus gduit Deus aliquid in rexy ideo quod pecty in rexy naa erat, et tm falita et exoge obti negt sulite nece sitare ad pecgdy g exeoqd efective gaeter ad ents pecti n̄ seq quodob tive posit movere illg =

2 paralite Obñ 2a pdetras ad maale pecti, seq Dey n̄ intendere serio executos obseruag precepti, ng q lixe ponit impedimty infalita excludens directions finis, fins serio n̄ intendit: nam si quis diceret volo pecare, etsi serat pecty vitg eterng impedire, hic n̄ intenderet serio salbari; sed pdetrao ad maale pecti est impedimtj infalita excludens obseruag pcepti; g Deus pdetrans ad maale pecti n̄ intende ret serio obseruag pcepti ==

Qfr. de rone procurandi serio directos finis, ē ne oibus generatis sciens et volens remoueat, potiusque pmoveat finis directionis; sed generatis omnibus que Deus lixe pstat nempe sȝ erre hoi lixty ad ponedy et n̄ ponendy odiy perpere et suadere exclusions, et p detrare ad maale odȝ; longe si eficaora que remouent ad amorȝ, que que illy pmovent g ==

R neq mai ad pb dist ani: q lixe ponit impedimty si sit caa particularis de ani: si sit caa universalis neo ani; quia ad quissorȝ Universalis pertinet vob tali qua frustraentufine; ad que illa sincere et serio ordinauit, neiseqnti maiora inbenia: ve etsi omnes ordinauerit ad bene opandy, ut tm explendeat pulchrido univ, et mauitii diuq providentie ccª nrq defectilitas oportuit velle, ut aliqua n̄ atingerent scopy recte operationis: ve dist di n̄ intendit serio voesimȝ eficaci et simil tali et dtx neg cog; anti et tali sm quid conc cog ==

Et inisto argty in sª dria nam etiy Deus volens circunstantias in qq homo pecabit: illy morlite detrat ad pecgdy, qquo n̄ stat procurao seria evitonis pecti = Etsi dicas Deus ponit illas circunstaas n̄ obligatur ad ponedy illas etsi videat futury esse pecty; ve permissive rehet ad illud et serio procurat vitare pecty =

Da

Dᵃ gᵒ Deus ponens sine obligaone ponendi entita que impedit obseruagn quat a Deo, id prout est actea, sexio intendit uitoy pecti: pat coa ng Deus poneni hominy sine obligaone n̄ pecandi incixcumstatijs in qq homo pecabit, ideo n̄ detrat ad pecandy, et sexio ey euitar, quia ponit sine oblgone n ponendi circunstaas, et alias ex circunstantys n̄ pexie, id ex praiute volen cy req̄ pecty g parit=

Instab 2ᵒ q suposita una pᵗᵉ Dplexi illi aliq diungit, cenieta ponexe toty Dplexy; sed Deus posita pcia de pecto furo sub aliqua Ddioe ponit taly Ddiony; g cenieta ponexe Dplexy ex illa et pcia at istud Dplexy infext infalita maliq pecti; p Deus detrat ad maliq pecti; et tmillg sexio intendit uitaxi gᵒ=

Si dicas ey q suposita Unaᵖᵗᵉ Dplexi, ponit aliq phi vel morlita cenieri ponexe Dplexy, Dey ūᵒ nec ponexe alterg pᵗ Dplexi nec phe, nec morlita, n̄ phe qa n̄ ponit illg g actios, que dere est detrao ut toty Dplexy exat colectiue, productio unius facit exre exere Distribā hominii colectiue; n̄ etiq morlita, qa n̄ teneta Deus reauertere y pciq illius ue xitu, a posione Ddionis, praindeq in oxdine ad imputaony pecti; n̄ segexir ac si positiue detraxet ad maliq ponendo phe illud Dplexy=

Dᵃ illud Dplexy illo mōo, quo exit hic et nunc infext infalita pectys sed posita pcia Dplexi illud exbit siue phe, siue morlita exo ui posionis Ddionis g Deus illg Ddios ponens detrat ad posiony pecti= Dᵃ 2 qq dd sit de posione Dplexi tm negam n̄ pot quod qui posita unaᵖᵗᵉ Dplexi infalibili ponit aliq facit quod exat Dplexy: g Deus ponens Ddios suposita pcia facit quod exat aliquid de traans ad pecty= 3 ng taly facit Diuntios cy altera, sed hec Diuntio in fext pecty g= 4 positis illi duabus partibus datxinxe detrao abluta ad pecqdy, quia data aliquid insiungle Dcarea pecti; et hoc est ex sola volte Dei g pot esse a Deo detrao exqua infalita req̄ exoa pecti= 5 ideo Deus faciens aliquid exquo seq infalita pecty n̄ detrat morlita ad illud, quia n̄ teneta uitare illud, g Deus ponens entita exqua seq malia n̄ detrabit adpecqdy

nec

nec ei mala imputabitur, quia non tenetur vitare mali peccati nec illius periculum =

Dices

adhuc admissa 1m quod Deus in nostra sententia decernit entitatem peccati non praescindens sed sciens; quod praedicatio infert odium Dei. ergo sedin sententia [illegible] pro signo in quo Deus decernit auxilium sufficiens ex intentione vitationis odii praescindere a scientia de odio sub illo auxilio si detur: vero in hac sententia potest Deus serio intendere vitationem odii non vero in nostra.

Respondeo 1°

namque in promptu habens scire et explorare verum auxilium dandum sit cum odio et non explorat, perinde se habet, ad exculpationem, ac si exploraret: sed pro signo in quo Deus decernit auxilium sufficiens, potuit explorare 1m auxilium dandum esse cum odio; ergo perinde se habet ac si exploraret, ergo non explorauit non salvat serio intentionem vitationis peccati = 2a 2o non solum est contra serio intentionem vitationis peccati, disponere res ut peccatum non vitetur, sed etiam non disponere res cum posit; ita ut vitetur sed decretum dandi auxilium ex intentione vitandi peccatum: antequam de eo an auxilium dandum sit cum odio si detur, infertur Deum non disponere cum posit, res ita ut vitetur: si decretum dandi auxilium ex praedicta intentione, post scientiam de coniunctione auxilii cum odio infert Deum disponere res ita ut non vitetur ergo sicut hoc non obest serio intentioni, ita nec illud debet obstare.

Ad [illegible] rem dist. mai. de ratione procurandi serio finem [illegible] agentis particularis [illegible], universalis nego: et instantia in reprobis quos Deus serio vult glorificare; et tamen omnibus reservatis media quae illis removent. ii efficaciora media dispositione quae promovent illa; nam illa promovent auxilia sufficientia, illa vero removet decretum negandi status, circumstantias in quibus praecurrit diligentia cum [illegible] salutari.

Contra 3° arg.

ex 2a Concilii Arausicani: homines ergo agunt quod Deo displicet suam voluntatem faciunt non Dei sed quod vult Deus bonitatem illius actus; ergo displicent et non displicent, peccant et non peccant = Si dicas non peccant quatenus praecise exercent actum sine peccati, peccant tamen quatenus se inficiunt malitia = 2a prout suam voluntatem faciunt peccant; non faciunt voluntatem Dei; sed non faciunt voluntatem suam praescindendo ab exercitio [illegible] volendi; ergo hoc exercitio imputato non faciunt voluntatem Dei; ergo Deus non vult hoc

exercitium

exercitiu primu = Dar namque aperte ad minus, quod non posset homo displicere Deo quin Deo placeat cuique voluntatem faciat; quod est falsum =

Conf qui precise ponit id quod re ipsa est quod vult Deus non peccat, homo exercens odium sine gratia Dei supposita notitia philosophi ponit precise id quod re ipsa est quod vult Deus Xª neg 119 ergo non peccat; pr minor quia Deus in sensu vult hominem non ponere odium sine malitia phili nam vult prohibitionem quae hic et nunc imbolbit non ponendum odium sine malitia phili; deinde vult poni entitatem in hijs circumstantiis ergo Deus vult poni odium cum malitia, et non sine malitia, id hoc re ipsa est poni odium cum malitia; id homo peccans nil aliud facit ergo =

Conf 2 si Superior mihi dicat, volo ut nil recites praeter horas Canonicas; et sic volo te recitare aliquid contra velle meditare horas Canonicas ergo pariter =

R: cui illicitus est affectus furandi, illicita est haec affectuum coniunctio; nollo me esse militem nisi furando; et voluerit esse militem; ergo Deo cui repugnat velle exercere odium cum malitia impossibile erit haec affectuum coniunctio: nollo ut exerceat odium sine malitia philosophi; volo ut exerceat odium id hunc affectum coniungit in Deo vera 11ª, lex quatenus prohibet odium. lex quatenus illum definit ergo =

Rursus ex pl mai Scoti cum dicit quod sua voluntate faciunt homines cum peccant; non voluntatem Dei quia faciunt malum quod ipsi volunt, et Deus minime vult: verum dicit min faciunt voluntatem Dei quatenus agunt entitatem sic, quatenus agunt deformitatem neque et dicit sic eodem modo: ad resp dist mai prout sua voluntate proprie faciunt, ergo sit quod vult malum non faciunt voluntatem Dei di mai prout sua voluntate non propria id commune sibi et Deo; ergo sit quod vult entitatem, faciunt, non faciunt voluntatem Dei neg mai et min; quia meritoriè peccantes faciunt voluntatem suam praecindendo ab exercitio physico peccandi; exercitium enim physicum ut tale est a solo

non

ñ ut deficiente; sed ut efficiente et Deo subordinata: Ad 2g respl Dc seqlg et neg mj imo verum est entitas pecti placere Deo cxa illud seq nil oditi eorum que fecisti=

Ad 3g neg min. ad pb dico qd Dm velle quod ñ ponatr odiu sine malia; l est velle quod ñ ponatr odiu si ñ ponatr malia; vel est uelle quod si ponatr odiu ponatr etiā malia et in hoc posset dici, quod huiusmoi cdicta Deus non vult nec libre nec neco: ñ libre quia ipsa ñ neca; ñ neco quia prout neca abstrahunt ab exa; et hoc mo ñ posit amari st nec Deus vult quod si homo existat sit animal rãle, vel quod dies sit si sol luceat == Deinde resp° quod in 2° sensu falsum est Deu ñ uelle poni entitats sine malia, quia Deus nec abte nec cdiote pot uelle maliā, alias pvaricata cdione illa posset absolute velle; in 1o uo sensu dedi pot, quod vult non poni entits si non ponatur malia; si vult non poni penitentiā, si ñ ponatr peccatū, ex quo ñ seqr quod Deus vellit etiā peccatū; sed quod vellit illud permitere: Vt ad probaonē dist Si Deus vult poni odiu ñ sine malia pmissue dc volita neg. g vult poni odiu cū malia dist eodem modo pmisa concedo uolita neg; et imitata in penita pinsenta ante preuiu peccatu; prohibitio imbolbit hoc quod est odiu ponedu non esse sine malia, non ex vi voltis ponentis entits odii, sed ex vi alterius pmitentis maliā ==

Preterea resp° neg absolute quod Deus vellit poni entits ñ sine malia quia solū vult poni entitats, quod autē ñ sine malia ponatr vnice prouenit ex uolte creata; prohibitio autē imbolbit ñ esse ponendū odiu sine maliā; ñ qa ñ poni entits odii sine malia sit obiū vel effus prohibitionis; sed quia logice seqr ex illa ꝑ quod pat ad 2m et 3m 9f.

Ad quartm x 1m soluo et admitendo

in

in sensu predicto Dm nō velle nō poni pecty sine alia = Respondeo
Et ad primū dist Lm Di g uolente Deo creatur nō elicere entits
sine malia, et aliunde uolente ipsam elicere entits odij dabit
sunty ut censeatr Dm Velle quod crea eliciat illū ē malia; si vellet
creatr nō elicere Entits odij sine malia uolita de pmia neg:
nec ualet Exemply de recitatione; quia recitare aliquid et nō
recitare aliquid preta horas Canonicas. est prealitr recitare
horas; id velle aliquid et nō sine permione malie nō est velle maliḡ =
Ad 3 resp.º instando illū in penitª in qua Deo repugnat ōfies
pecti; et tm nō repugnat hec Diunctio: uolo penitentiam non
esse sini pecato, uolo esse penitentias; pot g uoltas diria uelle
penitd, et entitatē odij cum depª a permione pecti, quij vellet
Diuntions ē pecato: secui ud Itingit inilla Diuntione relata in
argto: quia in 1ª prapone dr nollo ee miles nisi furer, Deus
aº dicens nollo entitatē sine malia; nō dicit nisi ego ponam maliḡ
sd nisi eg ponat crea me pmitente ==

4 argr maale pecti ut a Deo
het Dnexd ē malia pecti, g si pdemat Deus ad maale pecti ut a Deo
pdetrat etiā ad maliḡ: pa ans Lo quia ut est a crea pcedit etiā a Deo, nō
enj est a Deo inabstracto; sd a Deo Diurrente sul Dusltē crea; nec pdetrao est
soly causa ut sit illud maale, id etiā ē ca ut illud maale pcedat a volte
creata g ut a Deo = 2 nam maale ut a Deo nō est indifferens ad maliḡ
Et nō maliḡ, id est inseparale a malia, g Dnexy ē illa = 3º quia lt rao
prealis respectiua a Dey pducendi odiy nō sit malia odij tamen
re ipsa Deus pducit qdd est in odio; st Et rao prodicendi odiy res
pectiui ad uoltr nrā sit vitalitas, Et nō odij malia; tm re ipsa
uoltas nrā produxit maliḡ odij; g ut a Deo illud maale est maly =
Ista
si Deus Diulexet maliḡ sub ratione Entitis indirecte Diulexet
maliḡ: g ob eandē rony indirecte pdetrat ad illū = Dā 2

p

pdeterminare exere soli Deo tribuitur, ea posita maale est inimpedibile
a uolte; et posito maali n̄ est impedibis malia, ꝑ n est unde
uoltas, et n̄ potius Deus censeatr caa pecti = 3º si Deus p
determinaret ad maale n̄ posset prohibere froale; nam hoc ipso p
hiberet indirecte omne id ex quo seq̄ forle, et sic prohiberet ip
sū maale ac proinde uellet efficere id ipsū quod prohiberet; ex quo
rursus fieret quod nec pecaret homo eliciendo maale et froale =
Ex quo malia n̄ pot homini prohiberi, nisi quatenus est in eius posse, nisi
quatenus actio est in eius posse, ꝑ n̄ pot prohiberi nisi prohibeatur
actio; sed stante predetone ad actiōs actio n̄ pot prohiberi, ꝑ nec
malia =

Rº neg ans ad 1m prob dist maí ut est a uolte tamq ab
eficiente est etiā a Deo Dc maí, ut est a uolte crea tamq a defici
ente neg et dist mī conectitur cū malia maale ut est a uolte
creata tamquā a deficiente Dc mī eficiente neg mī. Ad
2ū prob dist ans non est indiferens positiue Dc negatiue nego
id est n̄ het quod posit̄ Diungi cū carea malię illi tn n̄ re
pugnat Diungi cū illa ==

Et si dicas n̄ repugnat illi Diungi D
carea malię cur ergo non poterit Diungi == Rº n̄ posse
Diungi propter Dnexionē logicā inter illū Dceptū entitatis et
malitię; quia entitas illa incomponitur cū entitate neaaria ad
careā malię, Dnexio a logca cū pecto nullā dicit defcōnē ut pat in pmiou
dina =

Ad 1m Dr neg cōq quia influxus phisicę caę est magis p
cisus quā influxus moralis, vel obiectibus eiusdē; imo influxus
ille morlis n̄ est Dei ut caę ℓ. ut generalis, ac subinde non excusaretur
a Dcursu in forle pecti titulo satis faciendi muneri caę ℓ =
Ad 2ū Dr resp quod posita predetone maale pecti est in im
pedibile in sensu Dposito; n̄ tn in sensu diuiso. et posito maali,

forle

forte est impedire actu, ū contra, quod sufficit ut culpa eius possit a tribui =

Dices uolunt creata ñ peccat ponendo aliquid quod ineuitabiliter sequitur ad actum libere et inculpabiliter elicitum; sed malitia sequitur ineuitabiliter ad actum quatenus est ab ipsa precise eficiente, qua ratione libera est et inculpabilis tam formaliter quam fundamentaliter, et prout sic etiam sit a Deo; siquidem est a uoluntate a Deo subordinata; ergo non est ut peccet ponendo malum: maior uidetur certa, nam qui ponit actum, ad quem infallibiliter sequitur peccatum, indirecte uult peccatum, ac proinde eum ñ elicit actum inculpabiliter, quod uerum est, etiam sequatur ex illo malitia sequela logica, unde ñ potest quis sibi querere permissionem peccati propter connexionem logicam cum illo ergo ==

Respondeo quod ad actum ut precise est efficienter, et ut ñ explat defectum sequitur malitia sequela logica, quod ñ obstat eius perfectioni, et bonitati; id autem ex quo logice sequitur malitia non licet apetere cum prescisione mali, bene tamen cum prescisione ab illa, et uoluntas precise ut efficiens sic apetit materiale peccati ==

Ad 3 distinguo negatum antecedentis ad probationem dicit antecedens prohiberet indirecte omne id ex quo sequitur sequela phisica concedo; sequela logica nego: ad explic. dicit distinguo nisi prohibeatur actio ut fundat malum concedo actio phisice sumpta nego Dices quod prohibetur directe non est actio ut fundans, nam quod fundet sequitur ex eo quod sit phisica; sed prohibetur id quod pertinet prohibitioni, ergo prohibetur actio fisice sumpta = Deinde ad minus negaui neque posse actionem phisice sumptam prohiberi; probo quia tunc ñ potest Deus ad illam predeterminare = Respondeo quod licet in actu signato ñ prohibeatur actio phisice sumpta et ut fundat malum, tamen in actu exercito quod prohibetur est actio ut fundat illum, quia id prohibetur quod debet ñ fieri, quod autem debet ñ fieri est actio ab agente obligato ad illum omittendum Et hec est actio ut fundat malum = Ad alteram responsionem nego consequentiam ad casu de prohibitione in actu exercito, quod a prohibetur in actu signato malum ñ est sed bonum =

Deinde

Denique arg. et resp. 2a dicta; sequitur quod Deus predeterminaret seu causaret maale ut est fundamentum malitie, quia predeterminat ad malitiam. Pro- batur 1o quia actiones physice attingunt tres ut sic physice et realiter non intentionaliter, ac proinde termina pravata que ex habent; sed materiale materialiter sumptum et ut fundamentum malitie sic idem realiter quod Deus predeterminari ad ipsum sumptum materialiter, predeterminat ad ipsum malum =

2 ideo creatura causat maale peccati formaliter et ut fundat, quia libere causat illud sumptum materialiter, quod ut Deus libere predeterminaret ad malum maaliter sumptum, predeterminat ad malum formaliter sumptum = 3 ratio fundamenti ultra id quod attingit causalitatem divina est entitas que exigit identificari cum creatura, et excludit suum defectum, qui defectus est purum nihil, quod aliquod ens ut ens non dependet causa 1a =

4 odium liberum Dei cum advertentia inquantum tale est fundamentum malitie; nam malitia et bonitas desumuntur ex obiecto quod respicit actus cum advertentia et libere, sed ad odium ut sic determinat Deus quod et ad fundamentum malitie.

5 transgressio libera legis est fundamentum malitie; sed ad hanc transgressionem determinat Deus, nam predeterminat hominem, ut homo advertens sibi esse prohibitum mendacium proferat mendacium: nam predeterminat omnes actiones physice exercere sub ea ratione et circumstantiis realibus sub quibus exercitum ==

Confirmatur quod Deus prohibet non potest velle antequam quod fiat in suo decreto prohibitionis, alias vellet fieri prohibitum et indignum amore; sed Deus prohibet non malum sed materiale peccati, quod malitia resultat, quam posita actio physica, quod non potest velle fieri maale peccati =

Confirmatur 2 velle Dei maale peccati in suo decreto precepti est velle formaliter

formalem violationis praecepti: quia violare legem formaliter praecepti est materiale peccati materialiter sumptum; sed Deus non vult violationem praecepti formaliter ergo nec materiale peccati =

Cong. 3 odium Dei licet etiam advertenter factum est obiectum dignum amore tendente ad ipsum sub ratione finita; sed creatura potest amare obiectum quia amabile est; ergo Joannes cui per revelationem constaret peccatum Petri futurum non peccaret optando illud Petro quoad consentientiam finitam: maior patet tum quia: quod Deus amat, est decenter amabile sub ea ratione qua Deus amat; tum quia licitum est nos velle quod Deus vult nos velle, et Deus vult nos velle materiale peccati =

Si dicas licitum esse nos velle quod Deus vult voluntate signi, ut consilii, praecepti vel legis; non quod vult voluntate ~~[illegible]~~ primae causae, quo etiam sic vult pestes, incendia =

Contra nam iudex vel Dominus non irascitur iuste servo, qui exequitur quod cognovit Dominum suum velle ut exequatur = Deinde quia christiana perfectio consistit in conformitate cum voluntate Dei etiam ut beneplaciti innotescat ac proinde in gaudendo de peste, incendio et morte filii non quia malum filii est sed quia voluntas Dei est ergo =

Respondetur negando

antecedens ad 1m quod dicunt omnes attingunt tres ut sic non simonia universalis simpliciter sed non simpliciter negativa attingibilia etc: Ad 2 nego causalem: sed causat creatura materiale, ut fundat quia est deficiens, et quia illum causat sine subordinatione ad legem = Ad 3 quod ut fundat est enim quoad implicitum; sed quoad explicitum est deformitas; sub quo deceptum non excludit nihil, sed excludit defectum deceptionis explicite deformitatis = Ad 4 reiicio quod odium ut est defectivae a volitione causat et fundat malum; est a defectivae volitionis quatenus procedit a bulla ut obligata ad omittendum et ad odium proinde sic non perpetrat Deum =

Ad 5

Ad 1 dist mai ad transgreonj sub explicito transgreonis neg mj sub rone entitis coni mj =

Ad 2 dist maiorj sub ea rao ne sub qua prohibet concedo sub alia nego: prohibetautj materiale ut fundat malitiam et non materiale secundum se = Ad secundg Confirm neg maiorj =

Ad 3 respondeo solutione ibi data; ad replica dico quod Deus et Iudex sit causa[+] iniquas et deus est magnus discrimen =

[+] parlares

Ad secundg replicg respondeo quod aliqua vult Deus titulo primae causae, quibus non est anexa malia; alia vero quibus insepa rabiliter est anexa malia; et haec sub rone entis licet Deo velle et causare, VI ~~ut~~ ~~prouideat natura~~ non tamen nobis =

Si dicas primo nobis licet operari ut uoluntas Dei fiat in omnibus imo et hoc petimus in Oratione Dominica; g quod fiat in nobis materiale pecati =

2° licitum est nos velle quod Deus vult nos uelle; sed Deus vult nos uelle quidquid ipsemet Deus vult; ergo licite volumus materiale pecati sub ratione entis sub qua Vult Deus ipsum =

R. in omnibus quae fieri possunt sine regula pecti de mai, d illa neg mai; maxe si illa facienda sit ab operante, et fieri nequeant sine pecto = Ad 2 resp° sub ea rone sub qua Ds uult nos uelle dc sub alia neg: Deus ad uult nos uelle entitatem pecti in illo signo in quo tantum motiue, quae ratione pscindit amalia, et obligaone V. in alio signo l'intr in quo malia et obliquo pvidentia ad non licet; V. rcaca n. pecat uolendo qd Ds vult; sed uolendo ulterius indirecte maliam l actum ut fundat illam = =

§ Ultimus.

Ce

Cetera arg.ta solbuntur =

Obiic. inimpx in dim. futuro sub ddioe. deuet exp. ddioni ingri decr. de ddioe purificanda, vel deponenda vocone, id hoc ipso n. pot cogni dim. futuri in decreto ddicio exp. obi., et abluto exp. aui, q. prmj nam decr. vocaonis ad ponita exp. ddionis, l. ex intentione eficaci diui l. ex intentione ineficaci? si pr. supfluit decr. ddioni, ng si D. decreuerit vocaonj ex intent. eficaci diuis infalibi et q cog necario infera. diuis: si pr. q. repugnat decr. de diui, quia vocaoni j definit. et ineficaci intentioni repugnat ddicea ad diuj, et repugnat decr. ddioty sub ddione cui repugnat diungi diefug. =

Rr. neg. mj ad pb. dico decr. vocaonis pcedere ex intentioe insfenti finis sc. ex intent. diuis, que quidj intentio inefax est n. praiatiue sd. positiue et pot fieri efax ac subinde decr. efax ad diung. exp. dtii =

Denique

Obiic. Deus cognit oia futa ddiota sm omnes ddiones pohei, et tm ca illa oia n. het decra; si tot decra supfluea, q. n. oia futa ddiota cognit in decr. =

Rr. dist. mai oia cognit ut futa positiue neg. mai ut futa, l. ut n. futa, c. mai; et dist. mj ca oia illa n. het decr. positiua, c., positiua, l. negatiua neg. mj et cog: ex hjs enj ddiotis quedg. futa si, quedg n. si futa; p. hjs que futa si req. decr.; ad n. futa n. req. decr., sd sufit negao l. puxa omio decri.

Et si dicas 1o negao n. est paiy aut mj cognendi aliqd q. innegone decri nil cognit Deus q. = 2. negao cognit p. fnog ouoi.; p negao decri q. decr.; q. in omni euentu req. decr. = 3o efute x omione sequitur omes obligaoe illy euitandi n. est voltarius, sd liber; sd negao fusionis est Deo lica, et n. e obligao in Deo eg euitandi; q. n. oritr ex omione liber decr. 4 e xoluo aloa ut a benefizio indeuito est efuturus ... a beu, et tm n. het pxolg reprobaon. negtiug sd p decr. positiby, q. et n. futuro req. = S perfectius lictis Suo Deo e tribuendus, sd perfeco est moui lictis, que q. est p negon. aui p. ad quenoxj req. n. sufit negao aui =

Ad 2.

Rº dist ani n̄ est mīy cognendi aliquid positivy &c., aliquid negativy neg= Ad 2ᵐ. resp. dist ani: cognitm ꝑ scog. opositq au exentq nego; exentq, ꝑ scog &c.: V. infir cognere decxy oppositq, ut posit ad cognendq negaoni eius actu exentq: = Ad 3 dist mai si efus ex omione sequitur heat aliq caq aqua posit orixi &c. mai, si n̄ heat neg; negaoauq furionis n̄ het aliq caq; sed seqtur eius ex omione decreti subindeque est Deo lixa citra obligaony euitandi illq=

Ad 4 resp. reddendo disparitq: nq exclusio aglor est efus negatiuus ordinatus a Deo ad alios fines; vi cuius ordinois elegit media ad eius asecuony: negao vero furionis n̄ agetita ex alijs finibus, ꝑ vel nobis non stat et ideo n̄ petit actq positiby =

= Ad 5 resp. quod Deo n̄ soly est tribuendq perfectissimus moulslibertas, sed etiq minus perfectus dummoo nullq imperfeony inuolbat, qua razone ut ut perfeor libertas ꝑ ay eficaz; etiq tribuita Deo lixtas inefficax. Et hec de hoc Dubio=

Dubium 6

Vtrum futura Contingentia sint physice presea Deo in Eternitate?

Rº. 2ᵃ. ꝑ ot esse alteri presens physice, babtiue; est physice presens qd e presens in reenao, et ubi in propria alterius durone coexit; est ul presens obtiue quod est presens in esse cognili et obiecti cogncoi; ut ab ea valeat attingi ac si eet physe presens: 2º moo nemo dubitat esse in Deo presea; et sic difficultas devoluen ad presq physicq=

2 est certq ly fide etnoty extiti futura exere ab eterno, nec exere ꝑ totq eternitq, nec coexere Dm, ita ut exant in omni inst. duraonis Dei; quare aliud est exere ab eterno, aliud in eternitate: lᵐ dicit exq Dei in propria mensura; et durez adequatq eternitq; 2ᵐ ꝑ imptat coexq eternitti; Authorq placita vide in Godoy quia nobis ꝑ tempus illa referre non licet.

§ 1

Prima Conclusio

Futura contingentia coexistunt physice Deo in aeternitate: est expressa D. Thomae et patrum 16 ex SS. quos possum videri incitatis Mag. Deinde est expressa D. Th. in praesenti art. et supra art. 9 et infra q. 55 art. 7 et 1o Contra Gent. cap. 66 ratione 6 et cap. 77 ratione 7. et 3o contra Gent. cap. 554 ad medium et quaest. 2 de veritate art. 12 et q. 3 art. 3 ad 1um et quaest. 12 art. 6 et 10. et in 1o dist. 38 quaest. 1 art. 5 et ad Anibaldum ibidem quaest. 2 art. 1 opusc. 2 cap. 133: et 1o Periherm. lect. 14 et 2a 2ae quaest. 172 art. 1 in quibus non solum docet esse physice praesentia in aeternitate imo praesentiam obtinere probat ex physica praesentia: ergo=

Ratione quia nostra 77o coexistere futura physice in aeternitate est futura ab aeterno coexistere aeternitati; sed futura coexistunt ab aeterno aeternitati, ergo existunt: probatur maior 1o quod coexistit aliquando aeternitati semper illi coexistit; sed futura aliquando coexistunt aeternitati, ergo semper illi coexistunt, probatur minor: tum quia quod coexistit aliquando aeternitati, coexistit toti aeternitati, quia aeternitas est indivisibilis, et tota sui et in quolibet instanti est aeternitas tota sui et adaequate sumpta, sed quod coexistit toti aeternitati semper illi coexistit, quia tota aeternitas est semper, et aeternitas adaequate sumpta ambit omnes durationes, ergo quod coexistit aliquando aeternitati semper illi coexistit ergo= 2 aeternitas ab aeterno coexistit futuris, ergo futura ab aeterno coexistunt aeternitati; probatur anteced. aeternitas ab aeterno coexistit omni durationi, sed aliqua duratio coexistit futuris, ergo aeternitas ab aeterno coexistit futuris; probatur maior infinita duratio tota sui coexistit omni durationi, sed aeternitas ab aeterno est infinita duratio tota sui, ergo ab aeterno coexistit omni durationi.

Decet aeternitas ab aeterno coexistit omni durationi intrinsece et ex parte sui, non tamen extrinsece et ex parte connotati, quia licet ex se habeat omnes

perfeconis ut omni duraoni coexat tn quia defu conotati, quia ilt durao fura ab eterno n̄ stetit Deus illi n̄ coheret, sed lt aõ Dei sit eterna n̄ denoat Deum creantem ab eterno, quia conotatum ilt creara n̄ exit ab eterno.

Sda ista solutionis arg. 1o eternitas ab eterno est durao infinita alias conotatum exit eo moo quo req. ut illi eternitas coexat, ergo eternitas tam intrinsece quam extrinsece coexit toti eterniti ab eterno; pa mi extra quam petit durao infinita in altero extremo ut illi coexat, est existere in aliqua duraone; sed fura exunt in aliqua duraone, ergo exunt eo moo quo req. ut illi eternitas coexat. pa mi ut durao se extendens ad omnis durones alteri coexat solum req. quod alterum sit in aliqua duraone; sed durao infinita est durao se extendens ad omnis durones, ergo ut coexat extremo solum petit quod extremum exat in aliqua duraone = Conf. quia immensitas dina pra sui infinitate se extendit ad omnis locum extrinsece conotati, ut illi adsit solum petit quod illud sit in aliquo loco, ergo quia eternitas se extendens ad omnis durones extrinsece conotati solum petit quod illud sit in aliqua duraone = =

2a 2 durao quae comprehendit omnis durones imaginarias ut alicui creaturae coexat solum petit quod exat in aliquo loco duronis imaginarii, ergo haec quaedam requirit ut eternitas illi coexat, pr ans: quia immensitas replet, vel est vis repletiua omnis loci imaginarii eo ipso quod res aliqua colocetur in aliquo loco imaginario, immensitas adest illi, sed immensitas comprehendit omnis locum imaginarium, ergo eo ipso quod res aliqua in aliquo spatio imaginario temporis colocetur, eternitas illi coexit = =

2a 3 eternitas adequate sumpta equiualet in extensione tempori infinito; sed tempus infinitum sua extensione, et succeone coexit futuris intrinsece et extrinsece, ergo eternitas adequate sumpta coexit intrinsece et extrinsece futuris sed eternitas cum sit tota simul, est adequate ab eterno ergo ab eterno

coexit

coexistit futuri. Ceterum explicatur exemplo immensitatis quia immensitas adequate sumpta equivalet in replendo loca corpori infinito cum indivisibiliter ex parte sui, adest intra et extra omnibus locis, atque in sua extensione spatiali adesset corpori infinito si daretur, ita eternitas adequate sumpta equivalet in durando tempori infinito, quia cum simulate ex parte sui existit intra et extra omnibus illis que per successionem spatialem succederet tempus infinitum ==

Confirmatur si Deus existens in hoc loco non simul adesset rei duranti sed egeret approximatione rei ad se non esset immensus, quia si Deus existens hodie non simul coexisteret durationi crastinae sed egeret approximatione illius ad se non esset eternus = verum quod licet immensitas ex parte sui sit indivisibilis et ad modum designata ut punctum, est tamen virtualiter intensa, quo circa non solum existit in puncto sed in omni loco, quia licet eternitas ex parte sui sit indivisibilis, et ad modum designata ut instans, tamen est virtualiter extensa, quo circa non solum coexistit instanti, sed simul omni durationi, sicut namque non repugnat punctum, vel indivisibile durans quemcumque instans, immo quod in hoc instanti non duret plus quam per instans infinitum est in durando, si quidem durare per instans non est infinite durare, quia si Deus in hoc instanti non duraret plus quam per instans, in hoc instanti non duraret infinite, neque in hoc instanti esset tota eternitas, quod est contra conceptum eternitatis, que tota est simul, et numquam potest intelligi sine infinitate in durando. Adde et immensitas considerata ad instar puncti commensuralis infinite extensioni; ita eternitas considerata ad instar instantis commensuralis infinite successioni, quia et de immensitate et illa demonstrando verificatur, hinc adsunt omnia que per quecumque loca extenduntur; ita de eternitate, et illa demonstrando verificatur potest nunc exsunt omnia que per quecumque loca se extendunt et succedunt.

Quarta 4 tota eternitas est simul, sed tota eternitas non est in uno solo instanti nostro, quia tota eternitas est simul in toto tempore nostro: maior est definitio eternitatis, et minor est evidens quia unicum instans nostrum non adequat

tota

totq eternitq =

Si dicas quod eternitas quoad intra est tota sul, n̄ tamē quoad extra et quoad requis et denominões depẽndentes ab extrō =
Ja eternitas quoad intra est tota sul, sed etiq quoad intra n̄ adeqt ab uno solo instī, ꝑ eternitas sul exīt ꝑ quolibet pro instanti, ꝑ est tota sul etiq quoad extra: hec vlma coa ꝑat: nam exere sul quoad extra nil est aliud quq sul exere temꝑe diuisibili; min proꝑ qa nq eterni tas quoad intra est duraō infinita, sed duraōq infinitq non adequat vnicq instans, ꝑ eternitas etiq quoad intra n̄ adeqt ab uno et solo instī =

Confia eternitas est tota sul, ac proinde immutabilis, et excludens succeōq etiq exꝑe sui, ꝑ sul et invariabilr et ex parte sui mensurat pr̃esea, et fura, tota mutaōne et succeōne se tenente ex parte rerq quas mensurat = Si dicas mensurare sul ex parte sui in actu 1o sed n̄ in actu 2o = Ja 1o nq eternitas n̄ solq est immensurabilis, et tota sul in durando, sed etiq in exercicio mensurandi, ꝑ in actu 2o mensurat sul pr̃esea et fura exꝑe sui; pr ani ideo: est invariabilis et tota sul in durando, quia in durando est infinita, sed infinita est in mensurando, ꝑ in actu 2o mensurat omnia sul ex parte sui =

Ja 2o exercicq mensurandi fundatr in eo quod est eternitq esse Deo raōq durandi, tunc quando exit mensuratq, eternitas est sul Deo raō durandi tunc qdo exunt pr̃esea et fura; ꝑ eternitas in exercicio seu in actu 2o mensurat sul ex parte sui pr̃esea et fura: min pr quia eternitas est Deo raō sul durandi semper; ꝑ est Deo raō durandi tunc quando exunt pr̃esea et fura; pr ani Deus ab eterno est sempiternus, et n̄ spectat temporis lapsus ut sit sempiternus; ꝑ eternitas sul et n̄ succesiue est Deo raō durandi semper =

Ja 3o qui sul durat duraōne qua coexit pr̃esentibus, et duraōne, qua coexit

coexit futuri, ita durat quando nullo modo durabit quando futura existent, ergo ignatur deipraesenti durat tunc quando de ipsa existunt futura; sed qui durat tunc quando futura existunt pro sua duratione simul in actu 2° mensurat praeterea et futura, ergo aeternitas in actu 2° simul mensurat praeterita et futura =

Confirmatur vel Deus intrinsece et ab intra durat ab aeterno duratione correspondenti toti tempori imaginario; vel duratione tantum correspondenti parti temporis imaginarii: si primum ergo ab aeterno exit toti tempori imaginario, ergo mensurat in actu 2° quaecumque ambit totum tempus imaginarium de praesenti futura = si dicas 2um ergo intrinsece et ex parte sui duratio divina est successiva, ergo nec in actu 2° mensurat simul praeterea et futura ==

Nec valet dicere aeternitatem esse virtute successivam, ac proinde 2um dicere fo̅rmaliter correspondere diversis spatiis temporis imaginarii = non inquam valet nam quidquid sit de nostro modo concipiendi aeternitas solum et in sensu reali simultate reali, vel correspondet ab aeterno toti tempori, vel non. 1° si primum coexit realiter omnibus futuris, si 2um ponitur in ea realis successio: ergo solutio nullius est momenti =

Sed impugnatur solutio tradita generali ratione: hoc ipso quod praeterea et futura coexistant aeternitati, aeternitas etiam ex parte illis coexit sed futura coexistunt eidem nunc aeternitatis cui coexistunt praeterea, ergo Deus in eodem nunc aeternitatis etiam coexit praesentibus et futuris ==

Confirmatur ex parte et in actu 2° coexit aeternitas praesentibus, sed praeterea et futura non simul in aeternitate, ergo coexit etiam intrinsece et in actu 2° futuris: probatur minor in eo quod est totum simul non possunt praeterea et futura existere nisi simul sed praeterea et futura existunt in aeternitate quae est tota simul, ergo non possunt existere in aeternitate nisi simul; maior patet nam quae sunt in alio sunt in alio ad modum illius, ergo quae sunt in aeternitate, quae tota est simul existunt in ipsa simul; minor etiam videtur certa nam sicut aliquid existat in tempore non requiritur quod tempus constituat durationem, sed quod tempori coexistat; ita ut existat in aeternitate

n̄ req.ª quod continuata durant nisi ad summum existere, et eternitas sed quod coexistat eternitati ergo =

Conf. 2. hoc ipso quod futura aliquando coexistent eternitati, coexistunt illi ab eterno, sed eternitas existere etiam in actu 2º coexistit creaturis, que sibi coexistunt ab eterno, ergo existere etiam in actu 2º coexistit futuris: quia anni hoc ipso quod futura coexistant diei hodierno existunt hodie; ergo eo ipso quod coexistant eternitati existunt ab eterno saltem in eternitate =

Dicemus cogitando quia dies hodiernus solum unus et indivisibilis mensura comprehenditur; eternitas autem et indivisibilis sit ad plura spatia per correspondentiam se extendit, ergo etiam si res que coexistunt diei hodierno n̄ nisi hodie possunt existere; Petrus vero correspondens uni spatio eorum ad que se extendit eternitas n̄ illico debet omnibus correspondere =

Sed 3ª ideo Petrus coexistens diei hodierno existit hodie vel in hoc die, quia hoc ipso quod coexistat diei hodierno existit in spatio quod comprehendit dies hodiernus, sed hoc ipso quod Petrus existat in eternitate, existit in spatio quod eternitas comprehendit ab eterno ergo existit in eternitate = Conf. ut aliquid existat in eternitate n̄ req.ª quod illud existat in omnibus spatiis ad que se porrigit eternitas, sed sufficit quod eternitas ab eterno et in quocumque spatio videretur se extendat ad spatium in quo Petrus existit: ergo hoc ipso quod aliquid coexistat eternitati existit in eternitate: manifestum exemplum hoc exemplo: nam ut aliquis adsit mundo n̄ requiritur quod se extendat ad omne spatium ad quod mundus se extendit; sed sufficit quod mundus se extendat ad spatium in quo res illa existit: unde si mundus indivisibilis existens acciperet spatium quod nunc replet posset res existere in toto mundo, et n̄ existere ubique, imo res omnes existere possunt in omni mundo servata distantia rerum inter se ergo =

Conf. insuper si per impossibile daretur hodie dies crastina, Petrus n̄ solum existeret in hodie

hodie id cras, sd eternitas est duraо hodierna, crastina et sempiterna, o Petrus illi coexistens ig existet in eternite =

Ulterius expl. nam ut rei existens in eternite n̄ req^r quod extendatur rone proprie durationis tantum quantum se extendit eternitas sd sufficit qd eternitas rone eternitatis sue se extendat ad oia quæcumq. intrinsece distent sm tempus, et ut rei existens in Hispania sit immediate existens et praesens rei existenti in India n̄ req^r qd rei existens in hispania porrigat usque ad Indos, sd sufficit qd rei existens in India se extendat ad hispaniam, qua rone Deo in Cælo existenti praesentes, et immediati sumus, qui in terris sumus, id est ets in durando n̄ pertingant ad oia et singula spatia eternitatis, eternitas sul pertingit ad spatium in quo rei quælibet exit. o rei exist in eternite: pr mj eternitas est quædam mensura n̄ adequans sd excedens durationem quam mensurat, o extendit se sul ad omnem durationem, et quia immensitas replet locum n̄ p adequationem sd illum excedendo Deus existens in uno loco sul replet alia; itaque qa Deus exit in hoc tempore n̄ p adequationem, sd sua duratione illud excedendo, existens in hoc tempore exit sul in aliis: =

Dices 1°

hanc mutationem extrq ce provenientem a extra extra l a rebus rones, et denominao creatoris. l l vinti = Dices 2° Deus ab eterno scire Petrum pro diversis temporibus sibi esse presentem, preteritum, et futurum, vt ex quo accipiat exere nulla nouitas vel mutao .eq. in scia dina = =

Sd 2a Utraq obstat: sequi ex illa argty; quo vsus est Aug. probans scig Dei fore mutalem ex eo qd aliqd est futurum Dei ce in esse, sigds 2a l g solum nulla req mutao: sm illud scig Dei extre mutali convenit 2° = Deinde oppono 3a l g illa mutao extra repugnat dine voli, quæ nequit incipere velle aliqd in tempore p mutao lt extra repugnat scie dine = Cons repugnat quod

Deus

Deus incipiat velle quod Petrus nunc exat, g ab æterno exit Petrus n in propria mensura, g in nunc æternitatis pro anis in temp^e het Deus prædictu volu. g illu het ab æterno aliai dinã voai mutaxeta, et inciperet velle aliquid denovo ==

Rursus d^a eandu solutionu oppono; res lt in se sint variabilis, in Deo tn n̄ si variabilis, quia in Deo si admodum ipsius, sed scia dina trata ad res n̄ prout in se ipsis, sed prout si in Deo, g actus dine scie n̄ poss mutari nec variari, g negt desinere scie qua Deus sciuit res ee futu, nec incipere scie qua Deus cognit res ee præsenti: mai pat nam res ut in alio n̄ dicit ab illo in quo est, unde corruptibilia in Deo si incorruptibilia, et mutabilia, immutabilia; min vero pr nam cognio trata ad res ut si in cognoscente; g scia dina trata ad res ut si in ipso met Deo ==

Dices relous creatoris, Domini et uniti advenire Deo ex temp^e, g scia exentis advenit Deo ex temp^e = Si dicas creaons, gubernop, et unions tradi ad res ut exentes in propria mensura scia vero trari ad res ut si in Deo, quoce incipit relao creatoris eo quod res incipit ee in se ipsa, et n̄ incipit scia quia n̄ incipit de novo res ee in Deo quidquid est Deus et quod est in se ipso mensurata æternitate =

Sed d^a 1° opponer scia creata trata ad res ut in ipso cognoscente, et tn mutatur ad obti mutaons g^o, etsi scia dina trata ad res prout si in ipso Deo mutari pot extra ad mutaonu obti = 2 scia intuitiva trata ad res ut si extra videns X^a D. N. q. 2 devexit axt 9 ad 2y, g scia Dei ut est intuitiva variari pot si obtu ut est extra videns variatur = 3° Deus cognit antixpu esse futu, et tn accedente exa Antixpi, n̄ cognet nobis antixpu esse futu sed præsentu g paxita n̄ incomberit cognoscere aliquid ee modo præsens quod antea n̄ cognoscebat sibi esse præsens sed futu = 4° Ds hodie cognit quod si vocauerit Petru exai

dientes

dientiet, sed adveniente die crastina non cognoscit quod dientiet si vo cauerit, sed quod dientiet; ergo potest scientia Dei extrinsece mutari = Respondeo scientia qua Deus cognoscit aliquid esse futurum cras sub conditione non purificanda adveniente die crastina non mutatur, ergo ad immutabilitatem scientiae divinae sufficit quod futura, quae transeunt ad non futura non requirantur praesentia in aeternitate; respondeo contra futura conditionata de conditione non purificanda non sunt praesentia in aeternitate et tamen licet ipsa mutentur penes futurum et non futurum non ideo variatur scientia Dei ergo ut scientia Dei non varietur ex hoc quod varientur futura distinguitur non requiritur praesentia in aeternitate ==

Respondeo solutione data intra argumentum: ad rem rerum quia non solum res non variabilis in se ipsis sed etiam in cognoscente creato, eorumdem modus essendi in cognoscente dependet et mensuratur ab esse eorum in se ipsis, quare nil mirum quod scientia nostra mutetur, res in Deo sunt invariabilitatem, quia modus quo res sunt in Deo nec dependet nec mensuratur a rebus ut in se ipsis, sed e converso quare bene sequitur quod scientia divina sit invariabilis ex eo quod tractatur ad res ut sunt in Deo =

creatura

Decreta creata non dependent nec mensurata a rebus, et mutantur in tempore ad inceptionem rerum creatarum; ergo licet ille modus essendi quem habent in Deo creaturae non dependeat nec mensuretur a rebus in se ipsis potest incipere ad rerum inceptionem = Respondeo neg. consequentiam quia licet creatura non dependeat a creatis, tamen significatur ut transiens ad res in propria duratione, ac subinde relative, et quoad denominationem dependet ab ipsis licet entitative et ut significatur manens non dependet a Deo nec variatur; at modus essendi rei in Deo non significatur ut transiens, sed ut sistens in Deo ac proinde ut existens in ipso ad modum eius, est invariabilitatem =

Ad 2um rerum scientia intuitiva tractatur ad res prout extra videntur vel prout dicunt non modum cognitionis, sed cognitionis obiecti materialis, quare scientia intuitiva rei tractatur ad creaturas ut sunt extra Deum non quidem in propria duratione sed,

in

sed in aeternitate.

Ad 3 dico maior cognito antiquorum esse futurum nobis successione etiam nobis futura neque successione sibi semper praesentia Deo et neque minor accedente creatura antiquorum cognito esse futurum nobis in aeternitate, quod non tollitur quod cognoscatur esse praesens nobis, sed in aeternitate sunt praesentia ea quae in tempore sunt praesentia praeterita et futura, et in aeternitate est semper praesens esse et non esse rerum quae in tempore aliquando existunt et aliquando non existunt.

Ad 4 dico maior cognito quod desinet vel non desinet existens contra mensura aeternitatis neque maior, quia Deo et eius aeternitati nihil est futurum, sed desinet veniente pro tempore nostro etc., et dico minor non cognito quod consentiet desinere futuro post diem crastinum etc.: desinere futuro post diem hodiernum neque, nec obstat quod dies hodierna iam transierit, nam et Deo est praesens, quare ipse desinens ut nobis futurus est Deo praesens =

nobis transiit

Ad 5 respondeo quod ad immutabilitatem divinae scientiae, requiritur quod obiecta sint immutabilia et in aeternitate, seu intra eo modo quo sunt ipsa obiecta, si enim habeant esse intra requiritur quod in esse intra sint praesentia aeternitati; si vero solum habeant esse extra dicuntur decreta sufficit quod in hoc esse et ratione decreti sint immutabilia et Deo ab aeterno coexistant =

Dubium

Solutionem adhibitam praesentiali rationi insurgo 1°: Deus ab aeterno scivit creaturas sibi pro diversis temporibus esse praeteritas praesentes et futuras ergo ab aeterno scivit creaturam non esse praesentem sibi sed adveniente creatura creaturas scivit illas de facto esse praesentes, ergo sciret quod antea nesciret ergo mutaretur scientia divina = Respondeo Deus etsi cognoscat creaturas pro diversis temporibus esse sibi praesentes praeteritas et futuras; non tamen ita scivit ut quodcumque posset affirmare nunc mihi est praesens creatura contraria etc.: sed adveniente creatura cum post id affirmari, ergo aliquid affirmaret Deus quod antea non affirmabat = Confirmo 2° isto

sciat

sciat Deus ab aeterno rem q diversis temporibus ee sibi praes. pre
sentq Et futurq n. tamen scit ab aeterno res pro diversis temporibus
esse sibi presentes preteritas, et futuras, g pro diversis temporibus
variatur scia Dei = Deniq Deus scit pro diversis temporibus
res ee presentes preteritas Et futuras l ab aeterno intuetur illas, vel n.?
si dy g ea que diversis temporibus n. presea preterita Et futura
si sibi presea quod implicat: si 2y g d. postea heat Deus notiq
intuitiq de rebus variabitur scia Dei de intuitiva in abstractiuq =

Dices
1o illq notiq esse intuitiq qa sufit ad noq intuitiq traxi ad obiq pre
sens preteritq l futurq d nullus ex hijs procidat ab exa = 2 sufere
ad intuitiq cognexe obiq q paxiq spetie inqug traxi ad res in ies
sis, etsi presentes fine n sint = 3 sufere ad intuitiq cognexe
obiq q proprq spes mouentq ad rep cognendq in essq Et alia
accia = 4 requiri ad intuitiq presea phisicq obiq n in ee entis
sd in ee cognito, Vt Deus ab aeterno cognit intuitiue futurq, qa
cognit illud f modq presentis cq eadq pfeone eomoo quo cognit
quod est presens = =

Sd nulla ex hijs solutionibus satisfacit Et 1a
reiicitur quia noa intuitiva n est noa rei dnotans exq, id est
cognio rei presentis ut presens est, et n presea obtiua sd fin
ca, g ad intuitiq n sufit illq traxi ad presens vel futurq: ans
quoad 1q pt pat tq ex definione noe intuitiq: tq ex D. Th
q 3 de v. art 3 ad 8 dicente: sciq visionis addere exq rerq.
tq quia noa rei futurq abstrahit ab exa, g n est intuitiva, sd
abstractiva: quoad 2q u pt eodq moo pat ans: tq quia in definitione
dx, quod sit noa rei presentis, ut presens e que presea n pot
intigi de obtiua sd finca, cq hanc preseq etiq inficiat noa abs
tractiva: tq qa d. presea obtiua dponitur absea pha; sd noa intui
ua n est noa finca absens, g n est noa intuitiue tantq presens =

2a

2a etiā istius rationis ng Deus cognovit possibilia in initio, et in illa n̄ cognovit intuitive g = Dsa ad intuionem n̄ sufficit cognoscere res ut possibiles nec ut existentes extra possibili, futura vel praeterita, g debent cognosci ut existentes extra exercita =

3a Non obstat: cognitio rei quae propter sui speciem si sit cognitio sm essentiam et existentiam, et accidentia sub ratione possibilitatis praeteritae aut futurae n̄ est intuitiva, ergo ut sit intuitiva requiritur quod sit cognitio rei sm essentiam et existentiam exercitae existentiae ==

4a opponis 1o praesentia fisica in esse cognito quoniam cum absentia fisica obiecti, sed absentia physica obiecti n̄ obstat intuitioni obiecti, g ad intuionem n̄ sufficit praesentia physica in esse cognito = 2o n obstante quod Deus cognoscat de omni perfectione cum qua accedente essentia physica in esse entis cognosceret obiectum, n̄ potest Deus affirmare ab aeterno obiectum esse mihi physice praesens in essendo, et postea hoc affirmat, g variatur hoc iudicium et transit de affirmante, in non affirmans, sed hic transitus est alius quam de intuitiva in abstractivam, g nova illa n̄ erit intuitiva =

Praesentia fisica futurorum vel exercita in mensura cognitionis divinae ab aeterno, vel n̄ exerceret, sed tantum cognita si exerceret, g futura si physice praesentia in aeternitate in essendo si n̄ exerceret, id cognita g sit praesentia tm obiective = Dsa ex vi illius praesentiae in esse cognito n̄ cognoscit Deus futura esse sub praesentia in essendo; sed adveniente illorum existentia cognoscit illa esse praesentia sibi in essendo, g n̄ cognoscit ab aeterno ex vi praesentiae in esse cognito futura ea perfectione et modo quo postea illa cognosceret = Deinde Deum cognoscere res sibi futuras ut praesentes physice in esse cognito, vel est cognoscere eas esse physice praesentes, vel est cognoscere eas ac si essent praesentes, cum tm n̄ sint praesentes: 1m est falsum, 2m verum futurorum, g res sibi futuras n̄ attingit Deus ut physice praesentes in esse cognito:

S D

= Solbuntur Arguta =

Arg 1° quod in se n̄ est n̄ pot alteri coexere, id̄ fura n̄ s̄ in se ergo n̄ coexunt eternitati = Resp. con. solutione: fura n̄ s̄ in se in ordine ad propriaq durationem, et copula uniente pro nunc uni temporis, dc. m̄ n̄ s̄ in se ergo ordine ad mensuram excedentem et copula uniente pro nunc eternitatis neg. m̄ et dist. cons: n̄ coexunt eternitati in pro quia mensura conc. cog. in mensura eternitati neg. cog: arg. enim a n̄ amplo ad amplum negative sine distributione ampli, ut a n̄ amplo ad amplum afirmative in ista: exit in eternitate, ergo exit in se quare n̄ra coa est bona: est enim eternitas mensura ampla continens plures durationes, erat ut in se est quidem duratio et mensura stricta et parlaris:

Sed repl. 1° fura coexere Deo in eternitate dicit exeq. furi intraq, et mensuraq extrinseca, scilicet eternitatem; id erg. n̄ hent ab eterno exeq. extraq; tum qa n̄ exunt ab eterno; tum qa solum possit exere intra mia creatione, et n̄ creantur ab eterno, ergo nec coexunt Deo ab eterno in eternitate = 2° propria duratio n̄ dist. ab exa est modus inseparabilis ab illa, id fura n̄ hent ab eterno propriaq durationem ergo nec exeq. intraq =

Conf. 1 propria rei duratio cum sit eius creatum toti eternitati coexit ab eterno, ergo coexunt fura etiam in propria duratione = Z fura n̄ coexunt eternitati pro nunc uni temporis; nec pro durationibus precedentibus nunc uni temporis, ergo n̄ coexunt eternitati ab eterno id solum coexunt qdo fura s̄ in propriis durationibus =

Resp. dist. mai. n̄ hent exeq. intraq in propria duratione dc m̄: ad 2° ob neg. cog: quia ubi exere absolute explicatum unit pro nunc uni temporis in quo fura certum est quod n̄ coexunt: ut arg. n̄ valet: hent exeq. intraq ergo exunt: id solum req. quod ab eterno exunt in eternitate: Ad

29 3b dixit mj n̄ creata ab æterno in tempore sed mj in æternitate neg mj et cog =

Et si dicas: creantur in æternitate q incipiunt; quat coq qa creao ad rē antea n̄ exsentis terminatur, q n̄ sunt in æternitate ab æterno = Deinde q transeunt de n̄ ēē ad ēē hoc enim ē creari, q habent ēē p̄ n̄ ēē q sunt ab æterno = Pr dixit 2y di q incipiunt in propria duratione dico cog in æternitate neg cog et solita dixit 2y, et qdes de ratione creationis n̄ est inceptio et transitus de n̄ ēē ad ēē ut patet in Mundo, q si fuisset ab æterno ut potuit, nec incepisset, nec habuisset ēē post n̄ esse, n̄ seqr qd incipiat in æternitate, id qd creatur in æternitate ut in mensura excedente, sd solum seqr quod n̄ posset aliquid creari in æternitate ut in mensura adequata, quod n̄ posset creari in propria duratione ab æterno, eo quod in æternitate nil pot incipere, et acquirere ēē post n̄ esse =

Ad 2g resp dixit mtn futura n habent ab æterno propriam durationem in nunc instanti temporis sed in nunc æternitatis neg: ex quo ad 19 Ds neg cog quia lt propria duratio futurorum coexistat æternitati in nunc æternitatis n̄ seqr qd futura coexistant æternitati in propria duratione qa ad hoc n̄ sufficit quod propria duratio existat ut quid existens mensuratum ab æternitate, sd requirit qd coexistat ut mensura coexistentiæ creaturæ ad Deum =

Ad 29 P

aliqui resp quod futura n̄ coexistunt pro hic æternitati pro nunc instanti temporis ut mensurante illorum coexistentiam ad Deum. coexistente vero tm pro nunc instanti temporis ut mensurante veritatem propositionis in qua utrumque extrema pro nunc æternitatis, quia nullum tempus præcessit in quo propositio enuntians hanc coexistentiam extremorum ad Deum pro nunc æternitatis vera n̄ fieret.

Verum 3a istum modum dicendi n̄ modicam ingerit difficultatem: 1o qa veritas propositionis de qua loqr solum, est veritas obiectiva vel formalis: si 1a ut veritas obiectiva propositionis affirmantis futura coexistere æternitati

Sit

sit ipsa coexa, vel ipsi coexere futura, sit Di. qd si futura coexunt pro nunc nri temp. ut mensurante verit. propositio coexunt etiam pro nunc nri temporis ut mensurante. Exq: si a Deo sermo sit de veritate formali idq propterea Di infertur, nam ut propos de praeti sit vera req. quod obiectum sit praesens pro duratione in qua exit propos illud affirmans, l significans illud ee praesens; nam dico Petrus sedet in actu exercito affirmo Petrum sedere, nunc quando affirmo Petrum sedere: quare idq est dicere Petrum sedere, ac dicere Petrus nunc sedet, ergo si futura coexunt pro nunc nri temp. mensurantis verit. talis propositionis, coexunt pro nunc mensurante verit. talis propositionis, coexunt pro nunc mensurante futurorum ad Deum coexistentiam ==

2° qa in hoc instanti nri temp. coexit aeternitas pro nunc nri temp. mensurante nondum verit. propositi. sed coexq. ipsiq. sed futura in hoc instanti nri temp. coexunt aeternitati, ergo coexunt pro nunc temp. nri illorum Exq (mensurante. primum qa in hoc instanti datur in Deo aeternitas, quae duratio infinita, quae simul et indivisibilis, et nulla expectata temp. successione attingit ad omnem durationem ac proinde coexistens futuris: tum qa in hoc instanti datur in re virtualitas illa sine aeternitas aequivalet et continet futurorum durationem, ergo in aeternitate exit futurum in aeternitate, ut exerent in propria duratione .i. esset praesens: praeterea tum quia huic instanti coexit aeternitas adaequate sumpta, sed aeternitas adaeqte sumpta continet omnem durationem, ergo in hoc instanti duratio futura continetur in aeternitate: tum qa futura quando postea de exerent exunt pro nunc nri temp coexa aeternitati, ergo iam etiam coexa modo cum futura sint pro nunc nri temp.: consequentia pat alias non eet ab aeterno in aeternitate saltem in actu 2, sed inciperent esse praesentia in aeternitate, et aliquomodo nunc exerent, quae non exerent postea, quod infinitati aeternitatis non salvat: tum denique quia in hoc instanti Deus intuetur futura, siquidem cognitio futurorum et non cognitio abstractiva coexit huic instanti, ergo in hoc instanti futura sunt Deo praesentia: pat consequentia, nam dum intuetur Deus aliquod obiectum iudicat illud esse sibi praesens, ergo si in hoc instanti intuetur Deus futura in hoc instanti iudicat illa esse

sibi

ubi praeterea =

Quare hac solutione praetermissa exemplata tamen est ad 2 q. Pro praenotandum est circa res posse coexere aeternitati. 1° in propria duratione et verbo omniente per nunc raei temporis; 2° in mensura aeternitatis quia quando in propria mensura existunt in propria quacumque duratione coexistunt, quando autem solum coexistunt in aeternitate, solum in mensura aeternitatis coexistunt, ipsa iam coexa est incipiens coexere successive post non esse: 2a vero nec incipit nec ante se supponit sui non esse = 2° notandum est quod si tempus nostrum non sit mensura aeternitatis nec ex re divina simul eo quod mensura durationis illa coexistit impertat habitudinem ut mensuret fundatam in maiori uniformitate, nihilominus quoad nos et nostro modo concipiendi habet rationem mensurae etiam inaequalis quia ut divina cognoscimus ad modum rerum materialium; ita res materiales quae sumus assuefacti notificant nobis extensionem virtualem rerum spiritualium ut dicimus Angelum esse in loco, tametsi ab angelo potius locus contineatur, et dicimus Deum nunc exere, si instans nostrum non contineat id potius duratione Dei sit contentum ==

3 noto quod cum aeternitas sit virtualiter vel equivalenter extensa per omnia durationis spatia, et cum indivisibiliter existit sui, correspondet omni durationi verae et imaginariae pars temporis nostri non mensurat etiam quoad nos aeternitatem, etiam ut ad omnem durationem equivalet in suo redundatione plicatiuo id est virtualiter quia quamquam aeternitas illa ~~parte~~ partem temporis nostri comprehendat, et in suo reali coexat toti aeternitati, et omnibus ipsius virtualibus partibus ea ratione qua tangens indivisibile aut totum aut nihil eius attingit.

Denique

ad 2 q. Pro rerum futuram non coexistunt aeternitati per nunc nostri temporis mensuratae exo futurorum ad aeternitatem in propria eorum duratione de mai, mensuratae quoad nos coexo futurum in aeternitate ut virtualiter continet ipsum nunc temporis nostri neque mai, et dicit Deus quod non coexistunt ab aeterno in propria mensura de coq. in aeternitate neque coq. Vide Bañez supra eum locum dub 3 ad 4.

Contrabis

Cntrab 1° ex eo quod cræ coexistant æternitati quæ est ab æterno, n̄ sequitur quod sint in æternitate ab æterno ergo cræ n̄ coexistunt æternitati ab æterno, sicut enim cræ coexistentes æternitati, quæ nulli tempori deest, desunt tamen alicui quo tempori, et ita cræ coexistentes æternitati, quæ est ab æterno potest aliquando n̄ existere in æternitate ==

2° sicut æternitas est duratio essentialiter n̄ incipiens, ita duratio hodierna est essentialiter incipiens, et sicut creatura coexistit æternitati in duratione excedente; ita Deus coexistit durationi hodiernæ, ut durationi diminutæ Dei, sed Deus coexistens durationi hodiernæ, n̄ habet rationem durationis alicuius incipientis in duratione aliena, alicuius existentis ab æterno in propria duratione, ergo nec creatura coexistens Deo habet rationem durationis alicuius existentis ab æterno in propria duratione alicuius incipientis in propria ==

3 creatura existens ab æterno in æternitate habet verum denominationem existentis ab æterno, destructa ista denominatione illud additum in æternitate: si dicitur hoc intentum; si dicitur ergo sicut homo albus dicitur ut homo, quia illud additum albus hominis denominationem n̄ destruit, ita absolute dicitur creatura existere ab æterno ==

4 ex existentia ab æterno in æternitate infertur quod creaturæ coexistant æternitati ab æterno in propriis durationibus. hoc est falsum ergo prima regula infertur quod coexistant tamquam creaturæ quæ earum propriæ durationes, ita coexistere in propria duratione nil aliud importat quam ipsa creatura et propria eius duratio =

5 sicut æternitas est æternum existere Dei, ita immensitas est immensum esse Dei, sed creatura existens, sicut et generata localiter cum immensitate Dei n̄ existit immense, sed determinato loco inclusa ergo creatura existens hodie, et generata durative cum æternitate Dei n̄ existit æterne, sed in duratione inchoata =

6 æternitas n̄ est semper creaturæ existentia sed Dei, quia stat coexistentia creaturæ cum æternitate sempiterna sine propria existentia semper: probatur eo quia existentia n̄ est ubique creaturæ sed Dei, stat creaturas coexistere

immensit. existenti ubique et ipsa non existere ubique ergo =

Ad 1. negari ad

quod dicitur omnia durant in aliquo tempore incipiunt et eius propria duratione de omni; desinunt in aliquo tempore in eternitate nego omni, quia ut iam dixi semper sunt in eternitate: Etsi dicas quod si eternitas nulli tempori deest, ergo in eternitate nulli tempori desunt = Dr. de cog. quia in eternitate omnia creata sunt sul, et sul in successione est ipsa eternitas ==

Ad 2 negare non posumus

quod adveniente die hodierna advenit Deo extra denominatio coexistentis illi Verbo Veniente pro nunc nostri temporis ut mensurante coexistens cum duratione hodierna in propria mensura; quare nego minor quia si Deus verum est in hoc instanti reali, et ante hoc instans non erat in hoc instanti, ita successive incipit esse existere, et non semper et permanenter cum existit denominatione = Dices quod eternitas non coexistit ab eterno omni durationi = Dicitur non coexistit ab eterno omni durationi in mensura propria et intra de cog. in mensura extra et aliena nego cog. ==

Instab. de futuro

futuro est vg: Petrus existet cras in propria duratione: ergo futurum est quod Petrus coexistet cras in propria duratione; sed eternitas ab eterno coexistit cuilibet futuro ergo coexistit Petro ut existenti in propria duratione = Conc. eternitas ab eterno coexistit cuilibet futuro; sed Petrus ut existens in propria duratione quoddam futurum est ergo coexistit ab eterno ut exit in propria duratione. (eternitas non sequitur quod existat ab eterno ==

Dr. 1o. dicitur di coexistit Petro

ut existenti in propria duratione in eternitate de. ut existenti in propria duratione absolute nego cog. nam Antichristus ut existens in propria duratione est nunc presens in eternitate; quia ad hoc sufficit quod coexistat eternitas ... Antichristo in propria duratione; nam d eternitas sit ipsa semper, id est eternitatis coexistere, ac coexistere semper, Antichristo autem ut existenti in propria duratione coexistit eternitas, ut presentia continens omnes durationes; in qua

praesentat

gitat esse fxoale durandi per ordine ad quatuy crastiny; et hoc n sufit ut coexat Antixpo ut exenti ablute in propria durone, quia coexere Petro ut exenti in propria durone dante Petro esse fxoale et denominos decrantis ex ordine ad die crastiny dicit qd Petro sic exenti durante soly coexat, quod exit in die crastina; et d eternitas n exat ab eterno idencinat exire exere in die crastina, hinc est quod eternitas n coexat ab eterno Petro ut exenti in propria duracne ablute =

Vrg: uny ex fuxis est Petrus ut exenti in propria duraone ablute, nq fuxy est qd Petrus exat ablute in propria durone ablute, e si eternitas n coexat Petro ut exenti in propria duraone ablute alicui fuxo n coexit =

Rr dist. alicui fuxo ut fuxo n coexit decog. alicui fuxo ut presenti neg. cog: nam Petrus ut exenti in propria durone ablute importat duraone succeniq opositiq sultati; que repugnat ut coexat eternitati; nec valet si dicas inde sequi quod aliqua creata sub aliqua rone fuxa sit et n preni Deo in mensura extra ipsi Deo n u° in eternite; V° n repugnat cu xerum Dei fuxio extra et im qd sub aliqua dicoe imptante mody essendi cap in mensura propria illius = nec itexy infexas vari axi scia Dei cu cry texa ab eterno ad xs ut exenty ablutem propria duraone ablute, et texa intemy ad xs ut exenty ablute in propria durone, qa adintuiony sufit quod xei exat in mensura propria cognitoi et scie dine: V° duraio propria xey n est mensura cognitoni dine; qui sola eternite mensurati; V° fateor Deey ab eterno afrare nunc xei exi in propria durone sumpto ly nunc p nunc eternitis, qa qd Deus afrat ab eterno afrat =

Rr 2 ad 1° instag facty cont 2° instag prialy darq: quod eternitas exit pro nunc nri temps fuxo ut exenti in propria durone; n quidr pro nunc nri temps mensurantis propriq fuxi duxony, sd mensurante coexq eternitis ad fuxy in propria duraone, qa

nunc eternitati pertingit ad propriam futuri durationem. Nec ex hoc sequitur quod antichristus existat in propria duratione, sed ratione existentiae in propria duratione semper futura coexistat eternitati, quae nunc se extendit ad futurum =

Solutio vero est quod eternitas ab eterno coexistit Antichristo ut existenti in propria duratione non quidem li ab eterno mensurante propriam Antichristi durationem; seu li ab eterno dicente eternitatem ut correspondet cuius non durationi; sed li ab eterno mensurante eternitatem ipsam et virtualiter correspondentem parti antichristi durationem seu li ab eterno dicente eternitatem, ut ipse correspondet durationi partem futuri, ad quod non requiritur quod antichristus semper existat in propria duratione, sed sufficit quod existat in aliqua duratione, ad quam semper se extendit duratio =

Ad 3

instantiam partialem resp. ex doctrina D. Thomae hic ad 1 et 3 p. q. 14 concedendo 2s partem maioris et negando minorem: destruitur enim concepta existentia semper, quod illud addit in eternitate, non tamen existentes simpliciter quia res quaelibet existit simpliciter per ordinem ad propriam propriam, et adaequatam mensuram; non per ordinem ad illam excedentem, et inadaequatam: igitur in propria duratione existit simpliciter, et in eternitate simpliciter et existentiae = Ad 4 dist. maiorem: sequitur quod coexistant eternitati ab eterno in propriis durationibus absolute, nego maiorem, in eternitate concedo maiorem; quia cum propria duratio sit ipsa rei existentia, vel modus ab illa inseparabilis; idem est existere, et existere in propria duratione; Vnde futura non existunt absolute, quia existunt per ordinem ad instans illud nunc temporis, in ordine ad quod dicuntur copula; existerent autem in eternitate, et non existunt in propria duratione absolute, quia non existunt per ordinem ad illud instans quod est propria mensura, et propria propriae durationis, existunt tamen in propria duratione in Eternitate =

Resp. dist. eodem maiorem: sequitur quod existant eternitati ab Eterno in propriis durationibus, vel mensurante propriam durationem nego. li ab eterno mensurante eternitatem, quae ratione extensionis ad omnem durationem pertingit ad propriam futuri durationem = =

Ex iis di

eas hoc ipso quod propria duratio Petri existat ab eterno in nunc eternitati

n̄ pot postea spatio crastino incipere simp.ᵃ quamuis spatiū crastinū sit illud in ratione ad quod postat esse formale constituendi Petrū durantē cras, quod sic p.ᵒ vt illo in qua durtit 2ᵃ spai creao actiua Dei quia exit in alio spāo dicto ab spāo hodierno, n̄ incipit hodie exere simp.ᵃ quamuis spatiū hodiernū sit illud in ordine ad quod exhibet angelo esse formale creati ipe partes =

Vt neq assumptū ad 3ᵐ dicit Ans, quia exit in alio nunc ut in mensura propria et adeqta, et spāū hodiernū n̄ est idē ordine ad quod ut ad mensurā adeqtā sibi dat esse formale creati, id soliū est mensura eius, l extrī rationis sic Ans, qa precise neg Ans Et cog qa in durone crastina opositū contingit; siquidē exit ab eterno in alio nunc ut in mensura excedente; et spāū hodiernū est in ordine ad quod ut propriā mensurā constituit Petrū hodie durantē, indeñ obstante exa ab eterno in nunc eternitis incipit hodie exere simp.ᵃ

Ad 5 rep.

qd st rei exeni Ꝺplūti adest Deo ubique exenti in quocūq loco exat, ita rei exens nunc est presens Deo semper in quacūq n̄ temporis exat st qᵒ Deus ubiq adest Petro dexrate, et solū exente Ꝺplūti; sic Deus semp est presens antixpo dexrate, et solū exente in sua durone; Vt angelo solū fauet nrē sol. = Ad 2ᵐ dicit mj n̄ exit immense immensite ubi intra, et subtiua respectiua omnī loci rone prouenit entitis 2ᵉ mj, extra et tratiua rone cuius adest Deo in omni loco exenti neg mj et dicit 2ᵉ p nec creara est a durone intra eterna extendentes se ad omne spatiū 2ᵉ cog, a durone extra ronē cuius eᵒ presens Deo exenti in oi spāo neg cog st qᵒ creara exeni Ꝺplūti ab oi loco tangitur a Deo; n̄ qa creare entitas se extendat ad omne locū in quo est Deus, id qa Deus rone immensitis extenditur ad locū in quo exit creara sic antixpus cras extituus ab oi durone et ab eterno tangitur duratiue et incoexendo a Deo; n̄ quia antixpi durao se extendat ad omne spaū in quo Deus exit, id qa Deus rone sue eternitis ab omni durone A

in

et in illa permanens se extendit ad durones in qua exit Antixps.

Ad

6 neg cons ad pb dist anss creara n est ubiq extre neq intre di: ee ubique intre est ee ipsi ubique rone sui, esse ubiq extre est esse 2 addito ubiq presens semper immensiti; et hoc modo creara est presens n intre et ablute, sd extre et 2 addito est presens eternit=

2 obiic n pot aliqd exere in mensura extra sibi, qui potius exat in propria et n pot corpus nisi prius exat in seipso exere in loco, nec creara nisi prius exat in propria durone coexere pot motui celi, nec duroni cre nec pot coexere immensit, aut exere in illa qui prius exatinse, nec tandem Deus poset duroni cre exere nisi prius exeret inse g paritr creara &

Rspr 1° res n prius exunt in eternite, quam inse ipsis, nisi rone duronis precedentis ad ipsiq, sd in nulla durone precedente ad propriq exys g nec exunt in eternite, pr mj res precedens ad propriq durons rexy creatary n est eternitas sm se, hec enj n precedit durons creatq, alias durao creata n esset presens, sd futura eternite, nec est eternitas, ut corresp pondens duroni, qui precedit duroni rei create, nam antixps n exit in eternite, ut corresppondens duroni, que precedit propriq; g in nulla durone propria precedenti exunt res creat=

Rspr 2 ante ad propriq durons rei cre n exunt de preti g propriq durons, ut pat nec g durons eternq: g nullo modo exunt ante propriq durons; pr mj durao eterna solq Dey constituit durantq, quia eius eps frmalis est eterne durantq reddere, ut immensitas solq Dey constituit durantq dico immense exentq; quia eius eps frmalis est reddere Dey Vbiq exentq=

Rspr 3 si res exerent in eternite, exerent in Eternite sul, sd hoc est impole g: pr mj: sibi invicq res omnes coexere est impole; sd si exerent simul sibi im

bicq

imbicq coexerent, g ee sul est impole: qr mai namqus n eadq vni 113
3° s eadq intuse; et que coexunt vni 3° coexyt sibi imbicq, sciora
coexunt eternitj g sibi imbicq: min w gr quia preterita, prea
et fuxa n poss sibi imbicq coexere; Deinde quia inter res creatas
exentes in aliqua difxa temps aliqua sunt dtroxia, ut antixogy ee
et n ee, sed duo dtroxia n poss esse sul; g: Preterea daretr multido
actu infita, nam multido cognita oiy furory est infita, hoc a
est impole g=

Sr dist ani n pot aliqd ee in mensura extra adeq
qnj exat in propria dc; quj exat in propria extra excedente
quj prius exat in propria subdit in propria ut est inse signans
ut contenta in mensura superiori dc: l alita qnj exat in propria
Verbo uniente pro nunc temps nxi neq ani, pro nunc eternitis dc ans
ut enj aliquid exat in eternite req quod illud exat in propria durone
n qds g ordine ad tempus nry, nec ita ut instans presens mensuret
exq rei in propria durone, sed g ordine ad eternity, et ita ut nunc
eternitis mensuret et dphendat exq rei in propria durone: Ve
gat disparitas inter locy et tempus, ex una parte, et eternity
ex alia; qa locus et tempus sunt mensura finita, et adeqta
rei exentis in loco et temp, quare res creata illi soli loco, et temp
coexit, ad quod propria extensio et durao poss pertingere, eterni
tas nos est durao excedens, et ideo pot rei coexere eternitj, quj pro
pria rei durao adora spatia duronis se extendat; immensitas a
n pot adesse rei n exenti inse; quia d n sit infinita ingenere duronis,
n continet rone sui creata durony, quare pot se extendere a distaa
sm locy n a distaa sm tempus: tandq Deus n pot exire duroni neq
priusquq inse exat, quia durao nra n continet anticipatione durong
infitam et ding; creaxa n pot exere Deo antequq inse exat; qa
durao dina illa anticipate rone sue infinitis, et indivisibilis pcon
tinet et dphendit=

Ad 2

Ad 1^m dic. resp. quod eternitas est duratio non precedens sed excedens nec maior formaliter sed virtualiter, vel eminenter. sic anima est maior manu vel pede non formaliter sed virtualiter, quia potest informare non solum manum vel pedem, sed plura corporis membra; quare negandum est quod futura existant in duratione, nisi virtualiter vel extreme existant in eternitate, que continet durationum presens et futurum =

Ad 2^m dic. resp. quod res create ante propriam durationem videantur quoad nos, et in ordine ad tempus nostrum, existunt intra propriam durationem, ut contenta in eternitate et extra ipsam eternitatem, cuius est reddere Deum intra durantem ab eterno, ac ideo coexistentem omni durationi create, subindeque durationem create extra transit coexistentiam Dei ad ipsam quam etiam ratione immensitas divina reddit creaturam quodammodo immensam, imo quidem et extra ubique sibi presentem, cum ratione immensitatis creatura existens Constantinopoli sit Deo ubique presens, Deo etiam existenti Rome est presens eo modo ac si non existeret Constantinopoli sed Rome =

Ad 3^m dic. resp. dist. 2^s esset simul in eternitate de consequenti incipiendi consequentis; ad probationem vero resp. dist. maiorem, que sunt eadem uni tertio sunt eadem inter se: uni tertio quod est unum formaliter et virtualiter, concedo, quod est multiplex equivalenter, nego maiorem: sicut ergo ex hoc quod pes et manus sint simul in eodem loco cum anima non sequitur quod sint in eodem loco inter se; ita ex hoc quod presens preterita et futura sint simul in eternitate non sequitur quod sint simul inter se: ex quo patet ad 1^m probationem ad 2^m dico verificari quidem existentiam contradictoriorum in eternitate: scilicet quod res in eternitate sit existens; et quod in eternitate sit non existens, non tamen verificari duas contradictorias, scilicet quod existit, et non existit in eternitate; nec tenet in presenti regula illa que apud Dialecticos valet ab affirmativa ad negativam variato predicato termini finito et infinito, quia illa regula intelligitur verbo significante pro eodem tempore tam formaliter quam virtualiter, vel eminenter, quia tunc arguitur a non distributo ad distributum: et equivaleret huic consequentie: Petrus habet non existere aliquo tempore, ergo in nullo tempore existit, quia adhaerens non existere in eternitate sufficit, quod

in

in aliquo tempore heat n̄ exere, ut aut rei n̄ exat in eternite req.
quod in nullo tempore exat = Ad 3 min pb rem dist Dr. clarett
multido actu infita sim qd exne et in Eternite conc simul et in pro
priis duronibus neg: Lo modo multido infita n̄ repugnat, it n̄ repug
nat infinita multido sub sultate cognionis, 2a ut repugnat it repugnat
infita multido sub sitate rei cognit: explicuit hic Dd hanc simul
aptiss exemplo illius cui ex altitudi inspicienti praesentes si tran
seuntes qui nondu si praesentes intale: itam praei.

3 Obiic. antixpi in hoc
insti n̄ exit in Aeternite, nec equivalente huic nunc, nec equivalenti
duroni Antixpi, qa ut sic n̄ est Aeternitas praesens, g n̄ exit nunc
in Aeternite ___ R° neg. mj et ad pb dist ani n̄ est preni. falum
Dc virtualit neg..

Sd Dat Paternitas ut virtualiter dista ab essaa non coicatr
ablute; g si antixpus n̄ exeit in eternite ut virtualit equivalet huic
nunc antixpus n̄ exit nec in Aeternite = Dg. quia Paternitas vir
tualiter distinguitur ab essaa, alia proalitas dina n̄ coicatr; sd eternitas ut
equivalet huic nunc virtualiter distinguitur a se ipsa ut equivalet duroni anti
xpi: g pr mj quia ut continens duraone hodiernam n̄ dtinet duraone
antixpi, g aliqua proalitas est in eternite, cui n̄ coexit antixpus =
Pbi in eo cui n̄ coexit toti et totaliter antixpus aliqua est proalitas
cui n̄ coexit antixpus. sd toti eternitati n̄ coexit antixpus, g in eterni
te aliqua est proalitas cui n̄ coexit antixpus =

Rr dist ani quia
praecise neg ani; qa et qa g huic tex Paternitas signicatr Paternitas
ut virtualiter dista ab essaa, et ut dista n̄ coicatr Dc: eternitas a
n̄ signicatr pr aliqd distu ab equivalea huic insti, et ideo n̄ pot
dici quod antixpi n̄ exit in eternite: nisi addas in eternite; ut
equivalet insti praesenti = Ad 19 Dg rem dist mai, qa distinguitur praecise
neg mai, quia distinguitur dist quadg; cuius extrema si formalitas

+ Et Exoalitas &c. aeternum eternitas sub eadem fe[li]te etiquia lite continet oes differas temp[or]is, et oipoa sub eadem flate [con]tinet oia polia. V[e]r n, datr in oipoa flatas n, cgnita abintitu Beati, ito n, cgnatr adeqte ita nec in eternite n, datr flatas cui Ante Xptus n, coeras Cadmini po. dist ans: ut continens duxetem etrng n [con]tinet duxaoem Ante xpti. ly vt cadente supra rectum, et obliq concadente supra recty [con]tingeti flx sumpty neg ans. Ad 2. pb dist mi totalite reali neg min, eminentiali neg min, et cog etrnitatis azgtum in oipoa cuius omniu [con]tinea actiua sumpta flx vide a beato n, tm sumpta eminenter ut e, zao videndi omnia polia.

4 arg

si ante Xp[tu]m eet prens etnitati sequeretur posse Deus ablute afirmare nunc, e prens ante Xp[tu]m cons est falsy. g p[ro]mi alias ctiq andbii posset afzaxi cum diuxsitas [e]ffeoy n, vaxiet uexite [pro]poii = mai. a p[ro]r. gavt uera ista: ego suy praesens antexpto: g ista antex[pto] est mihi prens; g ista antex[pto] est prens: coa prob. Tum q bene valet e, mihi prens: g e, prens: Tum qa illa ppoo e, uera cuius extra exunt in duxatioe praeterenti illam. Tum qa [con]nexioe duoy ad illorum exam e, bona coa, id e, very ablute qd ante Xptus exit, l e, prens, g ante xptus coexit, l est prens.

R[espondeo] neg sequelg quia in illis [tem]poibus ante Xp[tu]m e, mihi prens, l ego sum prens ante Xpto: zone illius Extri Deus impeditr restrictio verbi potens vnire oro tempe prenti, et absoluitr a temp[or]e, qd non [con]tingit in illa ppoe Ante Xptus est praesens ly exit: q verbum exit ablute platy stat pro mensura temporis nri =

Ad 3m. Et Veritas ppoy non vaxieri ex diuisite [e]ffectiy, vaxiatr ex diuisite duxoniy in quibus pro fixa V[e]r ista ppoo antexps exit in dinia duxoe plata vaxiatide vera, in falsiy et e d[icitu]r g illa ppoo Ante Xps exitit prolata in temp[or]e

+ et p̄oalitas &c, cęterum Ęternitas sub eadem p̄alitate etiam uirtualiter continet omnes differentias temporis, sicut Omnipotentia sub eadem p̄oalitate continet omnia possibilia vere non datur in Omnipotentia p̄alitas incognita ab intuitu Beati, seu non cognita adequate ita nec in Ęternitate non datur p̄oalitas cui antixpus non coexistat, ad minorem probationem dicit Antecedens ut continenti durationem hodiernam ęternum non continet durationem Antixpi, lz ut cadente supra rectum et obliquum &c eadem tenignã rectum continentis p̄alitate sumptum neg antecedens, Ad 2 probationem dicitur maior totaliter reali neg minor eminentiali neg minor et consequentia, et instatur argumentum in Omnipotentia cuius omnis continentia actiua sumpta p̄aliter videtur a beato non tamen sumpta eminenter ut est ratio uidendi omnia possibilia =

Ꝗ arg^a

si Antixpus esset presens Ęternitati sequeretur posse Deum absolute affirmare nunc est presens Antixpus Ds est falsum. ergo probatur minor aliter etiam a nobis posset affirmari cum diuersitas p̄sonum non variet ueritatem propositionis: maior ad probationem quia ut vera ista. ego sum presens Antixpo, ergo ista antixpus est mihi presens; ergo ista antixpus est presens: consequentia probatur quia bene valet est mihi presens, ergo est presens: tum quia illa propositio est uera cuius extrema existunt in duratione presentis illius; tum quia a connexione duorum ad illorum extremorum est bona consequentia, id est uerum absolute quod antixpus exit, l est presens, ergo antixpus coexit l est presens =

R^o neg sequela quia in illis propositionibus antixpus est mihi presens, vel ego sum presens Antixpo: ratione illius extremi Deus impedita restrictio verbi positi unice pro tempore presenti, et absoluitur a tempore, quod non contingit in illa propositione Antixpus est presens lz exit: quia verbum exit absolute prolatum stat pro mensura temporis nostri ==

Ad 2^a 1° lz veritas propositionum non varietur ex diuersitate proferentium, variatur ex diuersitate durationum in quibus proferuntur Ve ista propositio: Antixpus exit in diuina duratione prolata variatur esse vera, in falsam et e 2^a, ergo illa propositio Antixpus exit prolata in

tempore *

in temp.e in quo nos illi prosequimur, et falsa prolata a Deo, qui oia in eternite afirat exit uera: = 2o qa Deus in nunc eternitii intuetr Antixpy exere, sd illa intuio nil est aliud quq aui afirani Anti xpy exere; g Ds in nunc eternitii afirat exere antixpy: 3 qa alias mutaretr scia Dei, si exente Antixpo posset dicere nunc exit antixps, et antea n posset id enuntiare ==

R. de seqlq ex quo n seqr quod antixps exat ab eterno simp., sd qd exat sim qd quia soly seqr quod exat in duraone dicta: Et si dicas Verby exit ablute prolaty significat exq rei in propria duraone, sd antixi ab eterno n exit in propria duraone g = R. dist mai in propria duraone pro ads ad mensurq adeqtq et pprig rei enuntiat, neg inadeqtq et exce dentq de mai: unde ut ppoo ablute prolata sit uera n seqr qd Antixps de praeti exat, exa mensurata instti presenti nri temp., sd exa men surata instti, l nunc eternitis ==

5 arg. ex futurq exa in eternite seq. plura absurda: 1o qd rei bis producta st in eternite ab eterno et in propria mensura in temp.e; 2o qd Deus n posset res sel creatq in nihilq redigere, qa n potrei sel fura n exere in eternite: 3o qd n aliter coexat antixps eternitti, qdo 1o exit eternitti extra caai qdiu est futurus sigds coexit de praeti = 4 qd hec propoo sit falsa futura coexunt Deo ab eterno in eternite, sigds pteritq succeonq im portat que oponita praesq ab eterno = 5 qd Deus n cognat fura ut fura, sigds hoc ipso quod exant in eternite cognit illa ut sibi prea: 6 quod Angs cognat fura dtingua ut si sibi presea in eruo, sigds st eternitati ambit tempus fury pr moy simplicitis, ita et eruy, ac proinde st fura si Deo presea in eternite ita Ango si presea in eruo.

R.

neg seqlq ad 1q pb neg seqlq: quia productio est unica incipi ens quids in temp.e et quoad nos, semper tn exit in mensura

eternitis

eternitas: = Ad 1 neg sequela, quia licet Deus non possit adnihilare rem respectiue ad eternitatem, potest respectiue ad aliquam mensuram. Neque nam sicut res incipiunt in se ipsis et non in Aeternitate, ita non desinunt in Aeternitate sed in se ipsis, quare potest Deus facere, quod res futura in aliquo tempore non existat, sed non potest facere quod non existat in Aeternitate; neque ad hoc sufficit quod postquam steterit desinat eius existentia. ad 2um oportebit quod nullo tempore existere quod implicat ex suppositione quod res sit futura =

Ad 3 resp quod

existentia dicta quod non aliter coexistat in tempore neque quod non aliter coexistat in eternitate dico: coexistere in tempore eternitati est coexistere eternitati tempore mensurante coexistere: coexistere in eternitate, est coexistere eternitati illam mensurante: 1o modo data differentia, et successio quia modo antiquo non exit per ordinem ad hoc instans, et postea exit et coexistit per ordinem ad instans futurum = Ad 4 neg sequela quia verbum importat successionem non quidem ex parte rei significatae sed ex modo significandi. Vide S. Th. q. 8 et 1 ad 2 ad 4 admittit a D. Th. hec propositio Deus fuit: et a Thomistis homo fuit animal:

Ad 5 dist. 1

ut futura ex parte cognoscentis dico. ex parte rei cognitae neg. licet aliter ut futura sibi dico aliis neg: ad quod deserviet exemplum quod affert D. Th. de eo quod ex alta turri videt plures quorum unus advenit post alium; alii quippe sibi inuicem non sunt presentes, tamen existens in turri illos videat ut presentes ibi: deserviet etiam exemplum de centro, quod lineas existentes oculos videret; illas videret inter se distantes, et absentes: presentes tamen ibi = Ad 6 neg cons quia si futura sit aeuo presentia coexistat, non tamen cognitio Angeli quae non mensuratur aeuo sed tempore discreto; quocirca futura non intuetur, quia intuitiua cognitio petit quod obiectum existat in mensura non solum cognoscentis sed ipsius cognitionis =

Dubium 7

Utrum detur in Deo scientia media inter liberam et necessariam?

Statim

Datur in Deo scientia omnino libera, cuius actus et obiectum dependet a libertate divina; datur praeterea scientia omnino necessaria tam absolute dico tam subtiliter, quam obiective, illa est qua cognoscit veritates eternas, et immutabiles; praeter quas PP. Societatis putant esse scientiam in Deo, quam vocant mediam, quia de utroque extremo aliquid participat, illa est, qua ante omne decretum divinae voluntatis cognoscit quod voluntas creata in hijs, seu in illis circunstantijs constituta esset factura; hec inquiunt participat de necessaria independentiaque a voluntate divina, de libera distinguitur, quia ita est in Deo ut potuerit non esse in illo.

Hoc uno ore reiiciunt hanc scientiam; illos sequuntur plurimi, quos videre poteris apud salmanticenses. Ioan a Sancto Thoma Vivei; et alios in praesenti.

Hanc nosque veramque scientiam probamus ex praecedenti dictione; nam si futura conditionata cognoscit Deus per scientiam subinixam decreto conditionato; ergo non per scientiam mediam quae decretum non supponit. insurgere probo et sic.

§ 1

Prima ratio desumpta ex eficatia gratie 1=prevenientis.

Si daretur in Deo scientia de futuris salutaribus conditionate futuris (quae est scientia media) aliquod initium fidei et bone voluntatis, non ut ex gratia; sed ex viribus naturae; consequens est erroneum, ergo non datur in Deo talis scientia: consequentia tenet et maior probatur ex concilio Arausicano 5: si quis sicut augmentum, ita et initium fidei, non per gratiae donum, sed naturaliter in nobis esse dicit: Apostolicis dogmatibus adversatur. Beato Apostolo dicente: qui cepit in nobis bonum opus perficiat: maior inqua est clara, quia decretum voluntatis ad credendum non est ex gratia, ergo ex viribus naturae, ergo initium fidei non esset ex gratia sed ex viribus naturae: cetera patent et minor probatur: decretum ad credendum esset eo modo quo a Deo praevidetur esse futurum, sed praevidetur esse futurum non ex gratia sed

ex

sed ex viribus naturae; ergo quamvis non praevideretur determinatio ad credendum ut futura ex vi gratiae determinantis indifferentiam voluntatis, sed ex vi voluntatis determinantis efficaciter (dico) indifferentiam potentiae, ergo praevideretur futura non ex gratia sed ex viribus naturae.

Confirmatur si talis scientia daretur praevideretur a Deo futurus actus salutaris sine speciali gratia, et sine speciali beneficio Dei orto ex ipsius benevolentia, consequens est falsum, ergo et illud ex quo sequitur; sequela probatur quia non posset praevideri actus infallibiliter futurus quin praevidearentur futura omnia causae necessaria ad ipsius exercitium, sed ut exerceatur actus necessaria est gratia specialis, specialisque Dei benevolentia dantis illum; ergo sequela [illegible]: si daretur talis scientia non praevideretur actus esse futurus ex speciali benevolentia dantis illum, quae se teneret ex parte conditionis, quia alias Deus per scientiam mediam non praevideret futurum contingens sed necessarium et aeternae veritatis: hoc enim conditionatum, si vocavero et dedero ei specialem gratiam consentiet est necessarium, neque speciali gratia se tenente ex parte consentientis; ergo praevideretur futurus sine speciali gratia; antecedens quoad 2am partem probatur si daretur talis scientia praevideretur futurus ex speciali benevolentia illum dante: Deinde praevideretur futurus ante scientiam mediam, sed in ratione specialis beneficii per quod conciperet per scientiam mediam, quatenus auxilium collatum in occasione in qua Deus praevidet illum esse coniungendum cum actu est speciale beneficium; ergo praevideretur futurus sine speciali gratia.

Dices 1o non praevideri futuram determinationem voluntatis ex viribus naturae; quia determinatio non procedit a libero arbitrio nude sumpto; sed ab auxilio gratiae constituto = 2o non esse idem gratiam non determinare et determinationem non esse ex gratia; sicut non est idem actum Christi non determinari ab habitu, sed a voluntate, ac determinationem actus Christi non esse vere, et realiter ab habitu Christi; est igitur ipsa determinatio libera causae effective a Deo non determinative; quia Deus ac creatura actualis concurrit efficienter ad ipsam determinationem licet Deus ipse non sit qui determinat.

Dices 3: actus fidei actualis in statu absoluto esse donum speciale Dei non quidem physicum sed morale, quia procedit ex gratia, quae licet ex se sit tantum sufficiens, tamen collata in occasione in qua Deus praevidit eam esse

coniungendam

Iungendo se Deum per gratiam est; Et maius veneficium, fidem in actuali in sua condicionato non esse speciale veneficium, quia non sonitur ex parte conditionis gratia conveniens scientia media aut divina praedeterminatio =

Denique reiicient: auxilium Diabolus efficax in actu primo per scientiam mediam et in ratione beneficii aulis per collocationem in occasione gratiae coniunctionis cum Deum, ex quo solum sequitur quod non cietur in Deo scientia media de Deum salutari ante dinumerationem nostri conditionati ex parte actus, et ante scientiam mediam relatam ex parte actus conditionati, non vero sequitur quod ante scientiam mediam detur scientia media ex parte absolute vel specialis benevolentia Dei ex parte absolute:

Sed contra 1° obstat 1° concedere Deum libero arbitrio constituto sub gratia non detrahente nec applicante nec ullo modo dante quoduis se detraheret sed potius accipit ante detractionem nostre, perinde est ac si a solo libero arbitrio procedente eius detractione, ergo si quidam Deus liberas libero arbitrio constituto sub gratia nec applicante nec ullo modo detrahente praedicta detractio nostri fuerat ex viribus naturae = 2° nam semipelagiani non negabant Deum procedere a libero arbitrio, sed adiutorio gratiae constituto, et sic probaverunt a Deo et tamen damnati, ergo eo quod initium fidei viribus naturae tribuebant; ergo quod procedat Deus libero arbitrio sub gratia constituto, non salvat quod non procedat ex viribus naturae dummodo gratia non det Deum, ac quod nec salvabit quod detractio non sit ex viribus naturae dummodo gratia non det ipsius detractionem: antiqui ex quo sunt D. Petri ad angelos conira finis ibi parum divinum invenitur: et una illa qua praedestinatos Dei in prius receperunt, ut [illegible] ob hoc Deum varia honorum, alios contumeliae fecerit quia finis uniuscuiusque praeviderit, et sub ipso gratiae adiutorio in qua futurus esset nostre et ratione proficeret ergo = =

2a solutio implicat in terminis nam in terminis idem est gratiae non detrahere, et detractionem non esse a gratia; sicut idem est gratiae detrahere et detractionem esse a gratia, nam quod est aliquam detrahere, quam dare detractionem aut dare alicui id quo detraheret? sicut ille a quo est detractio dat detractionem; aut id quo aliquis detrahat: quod detrahat: = Recumbat eos exemplum quod parte adducunt

Re

de hitu Chri, qm falsu est quod sola voat viribus nas detrat adactu, utrumque enim nempe detiones et eficaciam ee auolte, sic et ab hitu chri et actus Chri tq detratiue qua efectiue provenit auolte ut eleuata p hitu==

2 3a eadem q facit volu dientire potiusq dientire detrat uos ad dientiendum, sed hoc ipso quod detrao voltis ad sum q dimisit efectiue a graa, qua graa facit consentire potiusque dientire; p si detrao vois est efectiue agraa graa detrat vos==

3o Deus n solum suo deuxio sultaneo eficit detros vois, sed etiam suagraa praeveniente ut colligit ex Araus. o ubi sum dicente: initium fidei ee in nobis q donum gre, ac proinde Deo gratis illud grate donante; sd Deus suagraa praeveniente facere detros nros vois idest oino, ac nrq vos detraxe, p detrat gatius nrq volu==

4 Deus incipit in nobis bonum opus, p detrao ad operandum bene est a Deo detrate volente: ans constat ex Augst ubi sup: et coa q: tunc incipit bonum opus cum voas ad illud detrat, p si Deus est q incipit bonum opus Deus est q detrat ut bene operetur= Conf si Deus efectiue deuxit ad bonum opaom detratus anobis, p initium bene opandi n est a Deo, sed a nobis, l si n est anobis sd a Deo, Deus est q detrat uos nrq.

3a solutio facile rescetur: conmodo ponita fuerim in statu abluto ppurificata odione, quo fuius fuit in statu odionato, n fuit quius bonum opus ut proveniens ab speali graa Dei, nec in statu abluto exit speale donum Dei: ans pat nq a odioli ad abluta purificata odione valet coa; p si Deus uideret quod si uocaxit Petrum ad fide consentiet dum n dongdo a Deo spealiter dum est futurum in statu abluto sine speali dono Dei: dfa futurum ablutum conmodo quod e ablute futurum fuit gratis futurum suo odione; sed actus ille vide ut ablute futurum fuit donum Dei, p gratis fuit odionate futurus ut donum Dei:

Ulma qui

re

frequentior e rerum 1o qa scia mia etia Sdionata posita ex qe anti destrui, scq mig sd si ponatr scia mia deuet sygmet ingredi obty ex qe anti q ex ipsius positione req ipsius destruo mai patg ng ia qd reddit ne arij ablute obty scq mir destruit scq mig sd scia mia posita ex qe anti reddit nearij ablute obty scq mir qa hec Sdioli n vocaro et preuero qd posita uocoe exit Dius dientiet Petrus est Sdioli nearia : min u pr n stat scq mig quj ex qe Anti (Sdionis precedegta et inventoria que Dt : ceus positionj desideranti, sd ad positionj Sdiois vg auxo sufentis subquo prinuisj Dientire sub Sdione qd mihi detr req scia mia, q scia mia deuet ingri ex qe Sdionis.

Pr min qa auxiy daty aDeo ab intro ut tale estaux.y provide et pdentisse sd ut auxiy detr provide et pdentisse req cognio scq mie q = 2o ex qe Sdionis deuet ingri illa uoai dandi aux.y aqua perre dept Dius alias etig posito auxo Dius n req nam quid prodeit poni aux.y si cetera desunt; sd conuius Dit Dony speale Dei requirit perre ubty dandi aux.y inocaone inqua Dt preuit illy n fore Dientury q ex qe Dt = 3o min 3 uocao ut Dprua nearia sit ad Diuy ubtai dandi uocony congruig ingredi deuet (ex qe anti (ex qe Dti, sd n pot ingri ex qe Dti q ex qe Antis mj pr quia qq dd ingrta ex qe Dti suponit Sdiony et qq dd ~~ingrediuntur~~ ex qe antis req, sd uoai dandi uocony congruig n suponit ubty dandi uocor que est Sdeo Vel aliquid ex qe anti se tenenig.

Si dicas 1o qd ex qe antis ingrta uoai dandi auxiy sufeni n ex direone scq mj sd precinue a scia mia = 2a ng scia mia negt prcindere ex qe Sdionis ab bis quj perre reqrit Sdio nec ab bis quj perre reqrit Dius in Sdione, sd ut pbaty est Sdio posita in anti ut a Deo colata reqrit direcony scq mie Dfreit pdenta colata. et Dius ipse perre petit invocoe qd sit spealigraa (ac provido qd detr ex precia de Dient cy Diu) Dius sit speale Dony Dei, q scia mia in anti n pot precidere a direone scq mie.

Si dicas 2 quod aux.y p suponit perre scq mig, n tm

scq

scia media destinat efficaciam et consequenter scia vage scia media de efficacia, sine ficaciam tali aux[i], et ideo posse praescindere non q[uo]d a scia media vage, sed ab hac determinate nempe a scia media de vocatione congrua ... sub conditione q[uo]d dete.

Contra

si ex ... antei non solum praevideret scia media vage, quo Deus praevidens q[uo]d si vocaret Petrum dissentiet ... antei solum praevidet quod si vocaret praesciens vocationem fore sine congrua Petrus dissentiet, sed hoc est falsum ergo. — ... vere aspecta quod si Petrus habeat unum ex duob. oculis videbit ... q[uo]d ... quolibet determinate posset videre ... ut Deus praesciat quod Petrus dissentiet si habeat vocationem datam ex directione scie mediae vage ... q[uo]d cum qualibet scia media posset dissentire.

... Cuius

ca[us]a posset dari ex directione ... ex illis ... tam vocatio sub qua praevidit futurum esse Deus debet praescindere omnis ... ponte ... cum ... scia media vagem est pro determinate ... cum ... idest pro ... sit homo vage non est Petrus determinate, sed est Petrus sive Paulus ergo.

Dicessum ...

in qua scia media vage sumpta pro ... ex ... non esse quam impugnamus hinc sit si vocaro Petrum praesciens vocationem fore sine ... dissentiet sed ecertum si vocaro Petrum praesciens quam ... futura sit vocatio dissentiet.

...

uam D[eu]s p[er] scia sim[plici]s intelligentiae praescit quod Petrus solum potest dissentire cum vocatione quae congrua est ... ergo neque cognoscere ... scia media quod Petrus dissentiet si dederit illi vocationem praesciens quam ... futura sit vocatio, et ... eundem ... scia ... a ... ; ... ideo Deus ... q[uo]d si Petrus vocetur dissentiet praescinderet ex ... a scia media de efficacia aux[i] quia ut cognoscat qua scia daturus sit auxilium ut Petrus dissentiat debet expectare decretum voluntatis suae ... sed hoc ... q[uo]d p[er] scia sim[plici]s intelligentiae praesciat Deus quod Petrus solum potest dissentire cum vocatione quae ... est ... debet spectare decretum voluntatis ut sciat qua scia daturus sit auxilium ergo ... ante decretum voluntatis p[er] scia sim[plici]s intelligentiae

scit

scit Deus quod ut sentiat Petrus daturus est auxilium ex directione scientiae re-
putantis illud ut efficax quod non est reputandum ad hoc decretum voluntatis:

Confirmatur

absoluto Deus ut det auxilium non prescindit a scientia efficacis auxilii, sed potius diri-
gitur ab ea; quod non prescinderet quod si dederit auxilium prescindendo a tali scientia
erit decretum = confirmatur: Deus videt ex conditionatis illis scientiae quae in [illegible] absoluto
dirigit ponere Deum ad dandum auxilium scilicet in ratione absoluto dirigitur per scientiam
mediam direccione ut gratia per scientiam determinatae et per se requisita quod videt ex con-
ditionatis hanc scientiam mediam mai[illegible] certam in conditione [illegible] omnia, quibus
[illegible] talis conditio.

Ad impugnationem 4 et sequentem solutio: nam ratio specialis beneficii
ac providentia sua intrant conditionatae obiecti scientiae mediae ex conditionatis, seu eventus quod Deus
ante opus actum suae voluntatis videt quod si vocaverit Petrum dabit ei auxilium in illis
circunstantiis in quibus prevenit tale auxilium esse congruum, et [illegible] etiam: minor
patet quia Deus ante decretum ex exercitio in ipso existens non potest scire quod
in signo posteriori sit voliturus quod nec ante omne decretum potest scire quod posita
vocatione aut auxilio esset decreturus, an sit esset decreturus dare auxilium quod
videt efficax, an potius quod inefficax prevenit siquidem non minus posita vocatione
est indifferens ad dandum auxilium hoc vel illud, quam ut absolute decernat aliud
quidpiam: tum quia contra hunc modum dicendi conditio quae posita ponitur decretum pro ar-
bitrio voluntatis, et quod ex conditionatis illius se tenet est vocatio inutile; quod posita parte vocatione
sub ea conditione sub qua non est specialis gratia potest creatura pro suo libito reliqua
superaddere ac subinde sibi acquirere dilectionem Dei specialem; maiusque bene-
ficium quod discernitur a discernente. quod:

Confirmatur contra hanc solutionem Deus per scientiam mediam
videt quod si vocaret Petrum haberet scientiam mediam de eo quod si vocaret Petrum con-
sentiret, et quod ex directione huius scientiae vellet dare vocationem, et quod si con-
sentiret Petrus, quod Deus videt scientiam mediam per decretum purificandi conditionem
ex ore conditionate ante prevision decreti ut ex entis conditionate, vel videt decretum
ex ore conditionate ante previsionem scientiae et decreti: si primum sequitur quod Deus in re

Et

Et indepe̅ndentia a verite obtua divi liceт mij in quo illius futurionj dationa
tq posit cognere, hec enī scia et decry dationatj l obtue, que i divi
futuro directum = seqr 2o creaty fexmy diuy n̄ posse impedire scīa miq
nec decry ex̄ceo de divi, qd ditatis n̄ admitunt go Deus n̄ pvidet
dationare sciā et decry cū prioritate aqua ad ipsy divy = si ly dicas ut deuet
dicere si decry coq teneas(est enī in sīa ditatiory sciā mīa posterior
divu in genere obtuis, et ut divi rao aprioxi scy mij.) seq. ruriusdex
in bemini ly qd divi in illo signo pvideat futuri dationare, et n̄ ppgrag
Dei specialy, nec ex vi specialis beneuoley: ly quod ponita precise vocone
ut cūque ponata posit creare et ase ponere scīa miq et decry illud
beneuoliey, ac proinde graq specialy utrumq est absurdū p obyscā miy
pdicto moo negt constitui.

Rr. pvidere dationare scīa miq sit pre
pcedente divy illumo causante ut posteriore, vt divu obtue ab illo
in hoc genere virtuti dependente, nam pvidentia mīa in isto dationato eo moo
et ordine quo creret si creret absolute, atque si creret absolute esset pre
et simplr prior divu, obtue et sim quiā eset illo posterior, hocq ordine
et modo pveniidr a Deo creari dationare = Hec tm solvo circuly potius
quq verits prefert sic ja eq argtoe. qd si erat vocas creret scia
mia et decry de divu, et quod creret etiā imus petri aliqua rone
simplr et omē ja ar ad asignandy quid ponita vocone creet scia
mia; p nec rao detrativa intuis aini ad pdicta aplone, vel est scia mia
i rpse divi? si est scia mia, scia mia nec pre nec obtue est posterior
divu, nec tiue ut deedit, n̄ obtue aliquā aliquae ignoti a nio pendet
scia mia n̄ est arbitri tanti scit ex a dationata; si qo unica rao alzadi
exoq scīe mij est ipsa scia mia, illa est omnibus prior divu = si ū
dicas quod divi est rao detrativa intuis aini ad dicto asaony; p
rao detrativa intuis aini ad asignandy exog divi n̄ est scia mia; ne
in eodē genere cās n̄ datr. mutua causalitas sine circulo vitioso; p scia
mia n̄ est cāa in genere pio et absoluto divi; qx cōa n̄ pot intigi exens

+ ɔditionate

ohe Deum, non dij intellecto quod futura ex ea cau pha illius, si pro illo in
uno pro quo Deus est obtive prior ad scia intuitiva existentie ophe Deum, et non
dependet intuitiva existentia futura scia mia, ergo Deus est omnino prior scia mia ==

3a 2o parte

vide scia ut precedens phe Dij, et ut posterior obtive Dei, ergo previdet Ds
qd posita volitione exit scia mia, qa exit phe Deum, et qd exit phe Deum, qa
exit phe scia mia qd e prorsus repugnatoriu=

3o ad eundem causam dependet res absolute

Et conditionate in esse et in cognosci ergo si Deus in essendo depent a scia mia, etiam in
cognoscendo, ergo si dept phe debet etiam obtive = Dx qa scia mia obtive a Deo
depent, etiam in esse; ergo qa Deus dept in esse a scia dept quoque incognosci = Contra
qa scia est reprans Deum prius intuitiva Deum quam scia, ergo qa Deus est effus
scie mie, prius debet intelligi scia mia quam Deus = Contra implicat qd aliqua
scia sit causa obti qd ipso reprat, ne scia et obtum sint sibi invicem causa a priori
ergo non dyatita prioritas obtiua obtiua; cum depent futura inter easd extrema=

4 Dr ergo scie

mie previderet ipsa scie mie causante phe dilectione Dey; ergo videt qd exit prior
scia mia, quam futurum sit Deum nam prior e exa et futura cau, quam futura
et exa effus; sed Deus nec obtive causat scie mie, antequam intelligatur futurus
ergo non videt Deus Deum obtive causare scie, si videat scie phe causare Deum=
Dx videt Ds qd si ponatur vocatio etiam ponatur Deum, et proinde scia, ergo
in statu conditionato scia supponitur ad Deum phe et obtive; pro cond non purifi-
-cata conditione scia mia non supponeret Deum futuru ante scie mie phe ...,
ergo non supponit Deum ponens determinare scie mia==

5 qa si scia mia phe causat

Deum, sequitur qd Deus non posset impedire scie mie; ergo sequitur etiam qd non causet obtive
scie mie: pt cons quod si obtive causaret, posset etiam impedire, qa prius est in
non dept a posteriori; ergo posset non esse futurus Deus, et sic impedire scie: pro sequela
quod effus non potest impedire causam existentiam in statu absoluto, sive conditionato; ergo
si scia mia est absoluta causa pha Deus absoluti et conditionati, nullo modo

valet

valet invadere scia mia:

ꝫ reiicitur ꝓdicta ꝑ ex ultima solutio: si ex ꝯditi onis n̄ deberent oia requisita ad sui et verificationem ꝓpositionis ꝯditionalis . eo eodem modo verificari ante decretum ꝓpositione; in qua nullum requisitum ponerent ex ꝯditione, que ꝓinde esset absoluta et n̄ ꝯditiota; ꝯd hoc admisso reuerteret scia mia; et n̄ esset alicuius utilitis l necessitis speculatio istius ꝯditionis q̄ ex ꝯditionis deberent intrare oia requisita sit scia mia, et decretum et n̄ ex ꝯdne eventus: ꝓ regula 10 quia si n̄ deberent enumerari oia requisita ex ꝯdne ꝯditionis, nec unum deberet enumerari; tum quia ad aliqua requisita q̄ quie ponuntur ex ꝯ euentus n̄ deseruit id dignarare si het ꝯdio antis, et tm ponuntur de illo quod erit, ut ad ꝓstituationem Deus decerneret aux. q. de oibus ꝓposueris ꝑarita et absoluta et sine ulla ꝯdione ꝓnuntiare quod erunt =

Dices hac eadem difficultate nos ꝓmi nam ista ꝯditionalis: si Petrus vocatus ꝯsentiet: vericatur qn ex ꝯ antis ponuntur oia requisita, sit decretum obtinet ꝯditionatum, alias illud futurum n̄ ꝑ scia libera id necessario a Deo cognoscerent: na qd ꝯsentiet Petrus si vocetur et ꝓdeterminatum a Deo, omnino necessarium est, q. ꝑarita inquam et si scia sit unum ex requisitis ad suum; necessarium n̄ e ad ponatur ex ꝯ antis =

Hec tm instaa nobis n̄ obstat nam istius in nra sna nullum est indueniens, qd nullum requisitum ponatur ex ꝯ additionis nam inde solum seqr. posse Deum indepter aquauis ꝯdione illaque minime spectata pronuntiare qd erit, hoc aut nos libenter fatemur, et oppositta sna n̄ ꝯcedat = Deinde par ducimus inter nos et ipsos: etenim ꝯditionalis quam nos ponimus obiectum scie libere n̄ impetrat decretum ꝓ modum ꝯdionis, supponit tamen decretum exercite ꝯexum ꝯnectens ꝯdione ꝯ eventu; quocirca scia in futuris moris decreto cognitis ꝯditionis libera est et in talibus: ꝯditionalis aut quam ipsi ponunt obiectum scie mix nec impetrat ex ꝯ ꝯditionis oia requisita, nec supponit aliquid ꝯnectens ꝯdione ꝯ eventu ac proinde, scia de eo qd erit eueniret absolute nulla spectata ꝯdione quare ad cognoscendum ꝯ quod n̄ nisi in ui

antis

antii pot cogni res suor pronantia ex [illegible] ora territa cadavezit contii, ad cognenay u [illegible] euentu qui indeq a [illegible] dicne posset cogni n req quo [illegible] nanta ora exg [illegible]

Deinde dicq quod in nra st decry reasin ad eventu Et qui [illegible] nimus ex q eventu est actu exeni et hoc decry non repugnat; at in str [illegible] decru quod p ot poni ex e eventu n est au exeni; sed futury vel exeni [illegible] et hoc repugnat na ut supra vidim Deus n absolute nec [illegible] decra qus het [illegible] precognit:

§. 2.

Secunda Ratio Ex Concursu Simultaneo Dei

Scia mra [illegible] ponitur [illegible] concursu sultaneo Dei, p n e sustinenda [illegible] Ans: Concursus sultaneus preqrit in Deo usp concurrendi [illegible] detrata aut [illegible] nexa, cy operone libera cre [illegible] indifferentis, quia [illegible] Ds uult sua [illegible] applicare, vel esse paratus ad quodcy que voas creata voluerit qua ratio vocant concursy in actu [illegible] sive concursy indifferenti: et differm concursus qui data in executione et identificatur [illegible] ipsa aone creata vocatur concursus in [illegible] sive concursus detratus, qui in Deo preqr ut concurrat sul cy uolte creata n e indifferens Et [illegible] detrata et [illegible] nexa cu opone libera cre n [illegible] scia mra q scia mra n [illegible] cy concursu sultaneo Dei: min quoad 1m [illegible] quia saltm ad actu bony concurrit Deus volens detratae concurrere [illegible] etia ad au bony soly concurrent permissive p n sufft decru indifferenti: [illegible] concursus ille ad actu bonu bonus sit, n est cur n posit Deus illy velle detrate; [illegible] vult illu concursy ante decru cre, et [illegible] exit [illegible] ante [illegible] connexa [illegible] aucy, [illegible] vult concurrere posq precedit detrone cre. et hoc est

qui

quidere détraoni ex indecit a sui concursu quodimportat: qd cursui divino
n̄ detraha a concursu eius =

Cū decretum illud indifferens est voūs concurrendi si creata
si creatura se detraxerit; ergo Deus ut absolute concurrat debet quidere s̄dionē
ee purificanda; ergo ex quo concurrat ac proinde indecit a concursu videt vōr
se detrahere ==

Dices 1.° ut Deus concurrat n̄ req.r qd videat sdionē esse
purificanda, sed sufficit qd sdio verificetur = 2.° aliud ee qd si creatura
operetur, operabitur Deus detrahet ab illa: aliud vero quod decretum sit sdiotum.
1.m est verum. 2.m est falsum, qa n̄ spectat tale decretum détraoni ex ulla
parte; ut in ee decreti absoluti constituatur, sed e contra est decretum absolutum, et
indifferens:

Sed cō 1.m obstat 1.° quia hoc ipso qd decretum illud sit sdiotum: ut Deus
Deus concurrat req.r decretum absolutum dependens a sdione, n̄ stat nisi purificata
sdione: ergo req.r quod prævideat sdiote esse purificanda = 2 req.r
saltem quod sdio prius verificetur, ergo req.r quod creata actu et der.r a
concursu divino se detrahat ==

Cō 2.m oppono (tu voas) parari Oipoq n̄ sit sdiota formaliter
est tm sdiota virtualiter; sed ubi repugnat voas formaliter sdiota, repugnat etiam
voas sdiota virtualiter; ergo si repugnat velle concurrere Deum ad actum liberum
cum sua sdione quod creata se detrahet repugnat etiam velle suam Oipoq esse
parata ut cum voluerit concurrat quocumque illa se vertat: minor videtur certa:
nam voluntas sdiota virtualiter est pquivalens formali, et illa in virtute contineri
sed repugnante esse repugnat causa illum continens in virtute: ergo repug-
nante volitione formaliter condiota: repugnat quoque voas virtualiter sdiota: minor probatur
volens aliquem habere authoritatem ad reddendum vnicuique s.m opera eius
virtualiter vult illum punire, si sint demerita: et praemiare si sint merita:
similiter volens me obligare ad danum Petro, quod petierit: virtualiter volo
dare dare Petro librum si petierit; pecunias si petierit: ergo Deus
volens suam Oipoq esse paratam ad concurrendum cum voluntate, ad actum ad quem

ipsa detraxerit, conversa vult Deus illa concurrere ad illud, si ipsa ad illud se detraxerit, et revera quod est concurrere, ad aliud quod elegerit vocari, nisi concurrere ad hunc si hunc elegerit, vel ad illud si illud elegerit.

Cont. Deus pot. velle conditionate quod quod non pot se solo sed depr. ab altero, sed non pot concurrere ad aliud bonum nisi detrahatur a creatura ergo pot velle concurrere, si illud detrahet creatura, sed implicat velle concurrere conditionate, sub conditione quod ipsum detrahet creatura quia ut creatura se detrahet requiritur concursus Dei, ergo implicat divinum concursum dependere a detractione creaturae etiam quia ergo pot velle conditionate pot velle absolute. a principio pot velle absolute ea quae in creatura videt conditionate, at Deus non pot velle moveri ad concurrendum absolute quia videt prius creaturam se detrahere, cum sine concursu Dei se detrahere nequeat ergo=

2° per eadem ratione quoad 1m prob. sit quod non detra concursus indifferens detrahali a creatura: repugnat interior prius detractionis voluntatis, quae concursus voluntarius Dei; ergo detractio voluntatis non detrahat concursum Dei: prob. cons.: si voluntas creatura, vel eius detractio detraheret voluntatem divinam ad concurrendum esset prior decreto, et non posset esse effectus decreti; ergo si detractio voluntatis nostrae detrahat Deum ut concurrat est prior decreto Dei, et nequit esse effectus illius:

Dices 1° quod quod concursus Dei est detrahali a creatura, quia Deus concurrit ad quod creatura vult: parte sed non demonstrat requisitum pure concomitans; alias eodem modo posset dici, quod concursus creaturae detrahatur per concursum Dei, ergo denotat requisitum anterius quod praecedit nostram detractionem==

Nec valet si dicas Deum concurrere cum creatura non si vult ad aliud quod ipsa vult= 2a vel concurrit ad aliud quod creatura vult, inspectando quod prius creatura vellet, vel faciendo quod vellet, vel pure concomitante, velle nostrum concursum Dei: si 1m praecedit detractio: si 2m praecedit concursus: si 3m non minus detrahat nostrum concursum, quam concursus nostrum velle: ergo nullo pacto est concursus detrahalis per nostrum velle=

Cont. 2 quia concursus divinus ut sit detrahatus et detrahat concurrat ad amorem, et non ad odium vel exspectat detractionem voluntatis cum, vel illam non exspectat: si non exspectat ergo non detrahatur a voluntate creata, neque quod alio

n

n̄ expectato est detrani. Ex se supponitur esse ig decrati; si expectat
ꝑ annus ē quod voltas se detret, aug quo d sic n̄ detrani, l salz deux
sui detratus n̄ est prior detrone voltus, ꝑ C detrao ē prior ac proinde
indeck a decurru, vel decurrus vt detratus n̄ est prior, ac proinde n̄ est
caalitas efectiua decurry, ac proinde Deus ig decury n̄ exit caa detrani
quia nulla crea spectat esse suy. et nulla ē caa quę esse suo n̄ sit prior.

Decreta
n̄ supponit nec expectat esse ut sit, spectat tm illy, ut caet, qa n̄ caat
donec ille exat, ꝑ ut decry caet detrony expectat detraop n̄ ut sit ipsum
decry; nec miry qd caa distituatr caani et esse ado esse s e ipso pendet a caa
et est ipsamet caalitas, quocª a detrony volūtis nrę, quę est ipsemet decurus
et caalitas dina constituitr decry caani ipsiq detrony = z.

Sa dª caa nec ut sit
nec ut caet spectat proprium esse ut ab alia caa posity., lt illy posit ex
pectare ut ale posity, ꝑ decry nec ut sit nec ut caet pot. pectare detrop
voltis ut a volte et n̄ ut ab ipso decro = Ex ẏ caa cats spectat esse quats
si caat exit esse, et cats posset expectare detrop voli, quats exie illa
inferret = Ex ẏ Amplius: nulla est caa quę sui caalitē expectet in hoc
sensu, et tm n̄ dr qd caalitas illa detrat, nec qd caalitas suę caa detrat
(Vt decurrat gº si voas ita spectat detrop voli cy ut detret Dey ad decury
detrao n̄ toly est caalitas, sd aliqd ani decury = Vursus ex ig actio agentis
naalis est caalitas et decurius Dei illa quę expectat voas dina vt
d illa decurrat in pato suu, et tm nullus dicit volūr dina detrari ab
actione agentis naalis ad decurrendy d illa gº si voas dina detratr ad
decurrendy d volteª ao volūs n̄ est caalitas sd aliqd an dina volit=.

Tandi ꝑ
n̄ magis detrata a decurru ūro ad productū decurus, aug ab aone transeunte
qua produxit Mundy et ad eius actionis productionē, ꝑ it pot actu efacta
in definire sua actū, l productū mundi qa lt expectet illa, illa n̄
expectat non in mpao; sd in referendo et capnao: ita patim actu pdeminu

Diuy

dūm ñrm et Ꝯcurrm ad illm, qa Ꝯspectet, spectat n̄ supponendo sed in
ferendo. Addo Deus ut Ꝯcurrat, Ꝯcaer aliqua rone spectat determ
creae, quae n̄ spectat eius Ꝯcursū, sed sūm Ꝯcursū Ꝯspectat, etiā ut sūm (sic)
ut est illi caalitr, qua constituitr actu caans; ḡ determ voltis n̄ istm Ꝯspectat
ut est illi caalitr sed ut Ꝯdiōē aseoino independentiā =

Item p suā caalitē Deus
n̄ determatr ut Ꝯcurrat, ḡ falsm est decrm determani p determ cre, quae determao
cre est Dei caalitas, p̄ranis nā ut Deus Ꝯcurrat debet suponi determatus, re
quirit eius determaōē, eoquodsine illa neqt se exercere p hunc Ꝯcursū determ,
et qa ut se extendat p illm eget detione, atq n̄ reqrit determ; p̄tereaq
sine Ꝯcursu determato neqt se extendere p Ꝯcursū determatm, nec reqrit
determaōm quia ut se exerceat p hunc Ꝯcursū eget hoc Ꝯcursu; ḡ determao
quā reqrit n̄ est p p̄priā caalitē et Ꝯcursū, sed suponitr ad illm = Quod
urgeo sic nā decrm et quaeqe pōa indifferens n̄ eget detione, quā n̄ eget
nearia et determata; sed caa nearia etiā indiget detione p suponita ad
actm; qā eā exit et ante het, ḡ decrm indiferens n̄ istm eget detioe
p p̄priā caalitē, sed detione quae ante ad Ꝯcursū determet decri indisfrā =

Quod
amplius urgeo: nam oipōa ideo Ꝯcurrit, quia determat se uoas creata, et
n̄ ideo determat se uoas creata, qa Ꝯcurrit Oipoa; ḡ determao uoltis creatae
p̄cedit Ꝯcursū Omnipotēs: ans quoad 1m p̄t Ꝯsidē concedendm in p̄rijs
opponitis 11: quoad 2m ut p̄rijs quia Ꝯtrarij fatentr se n̄ capere mutuas
caalites, et si uoas se determet, quia Oipoas Ꝯcurrit et aforttiori Ꝯcedā
da mutua prioritas: tm qa hinc quod est voltr creata se determare nulla
raonē admittunt Ꝯtrā Dei, exqua potest certo cogni, atsi voltas se
determaret, quia Deus effective Ꝯcurrit, heret Deus inse aliqd inquo cog
neret determ voltis crē ḡ = Si dicas in Ꝯcursu n̄ posse cogni determ
voltis crē nisi ille sit determatus detione p̄oveniente auolte creata; ac
proinde deuere p̄cogni determ voltis creatae =

Contra nā Ꝯmittitr ma
ni-

manifestum circulum in sensu Dei ratio cognoscendi determinationem voluntatis est decretum, 124
et ratio cognoscendi decretum est determinatio voluntatis creatae, ut si quis [illegible]
hoc esse volitum quia est intuitum, et esse intuitum quia est volitum, circulo
utroque enim in ratione cognoscendi et unum probando per alterum =

Ex dicta mihi quando decretum illud causat determinationem voluntatis, vel non est indifferens, sed determinatum, et praedeterminans, sed implicat quod sit determinans et praedeterminans, et quod sit indifferens, et determinatum ad causam, ergo non dabitur tale decretum indifferens, quia causa talis decretum esset prius natura determinatione voluntatis cum omnis causa sit prior suo effectu, ergo ut praedeterminans.

Confirmatur Deus efficit determinationem, ergo Deus ut illam efficit intrinsece prior prioritate a quo ipsa determinatione, quia omnis causa sit prior suo effectu, ergo determinatio creata non determinat Deum ut decernat =

Dicitur tale decretum ut causans non est prior necessario determinatione voluntatis creatae, quia constituitur causans per ipsam determinationem creatam; et licet causa in essendo sit prior effectu, tamen in actu causando non est prior suo effectu quando effectus est ipsa causalitas =

In primis haec solutio falso nititur fundamento et omnino dicto D. Thomae, qui perpetuus est in asserendo actionem Dei esse [illegible]; videatur 1 p. q. 105 art. 5 et loci ibi in margine citati; ergo determinatio creata non constituit Deum causantem in actu 2. = Praeterea Deus non solum facit determinationem creatam sed etiam facit ut creatura efficiat suam actionem, sed non constituitur efficiens ut creatura faciat per ipsam actionem creatam, ergo per aliquid prius natura ipsa determinatione voluntatis creatae: maior patet ex illo Ezech. 36: ego faciam ut faciatis: et in praeceptis meis ambuletis: minor probatur tum quia facere ut efficiat creatura non est ipsum facere creaturam [illegible] constituitur Deus faciens ut efficiat creatura, per facere ut efficiat, ergo non per ipsam actionem creatam: tum quia ipsamet creatura non facit ut efficiat; et tamen facit suam operationem; ergo operatio creata non est causalitas, qua constituitur Deus faciens ut creatura efficiat. Denique eo constituitur Deus causans determinationem liberam voluntatis, quo constitueretur causans determinationem necessariam in voluntate necessitaret

sed si volit necessitaret n̄ destrueret causas determ̄s necessarios, sicut actus ne
cessarius, q̄ cum causat determ̄e liberū n̄ destruitur causa, sed actus liberū voluntas: minor prob
atur quia etiam admittant contrarii qd̄ posset Deus imponere voluti necessitatem mia
ꝑdetermne connexa cum alio extremo libertas = ex quo hoc ad concursus Dei sit
causalitas diuina, n̄ tollit quominus Deus p̄ illa ꝑdeterm̄ ad concurrendum
cum crea eo genere ꝑdeterm̄, quo n̄ ꝑdeterm̄ a Deo crea ut consentiat q̄ qd̄ concur
sus Dei sit ipsa determ̄o cr̄, n̄ tollit quominus p̄ illa ꝑdeterm̄ creatura
ad consentiendum = ergo si concursus Dei qui est eius causalitas n̄ destruit Dm̄
ꝑdeterm̄, sed tantum causans determ̄ p̄ determ̄o cr̄ qui est eius causalitas
n̄ destruit creaturā ꝑdeterm̄ imo nec determ̄ sufficientem concursum Dei, q̄ n̄
magis spectat Deus determ̄ cr̄ ut concurrat, quam crea concursum Dei ut se
determ̄; q̄ n̄ magis requirit prior concursus noster ad ꝑdefiniendum concursum Dei
quam prius concursus Dei ad ꝑdefiniendum determ̄ nostram = =

Denique p̄ eadem 1a
maior, Deus ut decernat concurrere cum crea spectat videre determ̄ voluntatis cr̄; Cn̄
si 2m̄ vocat concurrendi exit omnino an̄, et connexa cum Deo, et in ea Deus sit ne
futurus Deus qd̄ est nr̄um intentum = si 1m̄ Deus spectat determ̄ esse futurum a se
concursu quia in determ̄e futura debet a concursu involvi decretum concurrendi, et
n̄ spectat videre decretum ut concurrat, q̄ spectat videre illud ut futurum independ̄
a concursu quod est tollere omnino necessitatem concursus iustanei.

Dicere aliquis p̄
cedere ex falsa suppone, quia putatur decretum concurrendi cum crea esse determ̄
et determ̄e connexum cum Deo = 2a ex cum dictis supra in prima huius § =
2a 2 nam Deus dicitur esse applicatus indifferenter, nil est aliud quam Deum
esse paratum ad concursum cum crea ad eam, quam ipsa elegerit, n̄ ad concurrendum
sine volte, q̄ cum illa; q̄ uelle applicare dicitur est velle Deum esse paratum ut si
crea se determ̄ concurrat volens concurrere, p̄ in Deo datur uocari determ̄a
concurrendi = Contra 3 nam in Vi decreti conditi n̄ operatur absolute quia exe
cutiva post conditionem purificatam, si deinde n̄ adsit uocatio absoluta; ut q̄ vult reli
gionem ingredi si euaderet infirmitate, indiget postquam sanus factus est, p̄ velle

q vult concurrere cum quocumque alter elegerit, indiget potentia alterius electione ipse absoluta et determinata ut concurrat ==

Quoad 2^m dico quod pro min propositione in prio huius § probabiliter a prioribus scriptis, et a nobis decretum concomitans reiicitur. Primo quia non daretur decretum ex parte concomitans connexum cum dicto, requisitum ad obiectum scientiae mediae, sicut probarem; si constituerem Petrum in tali occasione, et sub tali vocatione, et decernerem eius dictum, decretum connexum cum dictu; consentiret, sed hoc obiectum necessarium esse pro mai nam in obiecto scientiae mediae sunt requisita deberent poni ex parte dominii, ut constat ex supra dictis, quod si decretum illud concomitans et connexum, requisitum ad dictum deberet obiectum scientiae mediae praedicto modo applicari ==

2º libertas expedita et in suo composito indiget ut voluntas possit elicere vel suspendere actum, qui ab alio possit impediri; sed si daretur decretum concomitans creaturae, non posset elicere suum actum, qui a Deo posset impediri, quod tale decretum concomitans voluntati creaturae: mai. constat ex terminis, minor probatur si daretur decretum concomitans, Deus sine subordinatione ad voluntatem creaturae haberet dominium sui concursus, ac proinde etiam concursus creati cum quo concursus Dei identificatur, sed hoc posset impedire dictum; cum possit pro suo libito ponere, vel suspendere concursum, quod hoc ipso non posset creatura elicere dictum, cum possit pro suo libito ponere vel suspendere concursum, quod hoc ipso non posset creatura elicere dictum, qui a Deo posset impediri ==

Si dicas dominium utriusque causae esse forte unum, nec impediri ab alio, quia ubi est unum velle, neque una causa velle, nisi quod alia vult, ut nec potest unius dominium impedire dominium et libertatem alterius =

Sed contra.

quia haec connexio inter velle Dei et velle creaturae libere fingitur imo pugnat cum tanta independentia causae primae a 2ª: cum insuper causae primae, ut pro suo libito determinet causam 2am = 3º 2º pro illud decretum concomitans esset prius natura dicto concursu, ac proinde concursu nostro, quod esset praedeterminans ad dictum: pro antecedente pro illud decretum revera vult et efficit concursum divinum creatum, quod et est causa illius, ac proinde prius natura isto concursu.

Nec potest dici

concursum.

Icurry esse causam decreti, et ideo esse posteriorem illo, nam nec accipiens exeq ab alia ut determinata non solum est posterior in illa, sed etiam eiusdem ratione, qua est posterior causa, quatenus accipit exequi ab illa, sed Icurrens accipit exequi a decreto ut Inexo ac proinde ut determinato, ergo est posterior et non est causalitas causalitas. Ad primum autem decretum illud dicitur determinatio est productio Icursus; vel productio procedit non a suo principio; tum quia tunc non dependet se ipsa immediate, sed media actione ac proinde prius dependet actio: tum quia tunc est quia exit actio, et non est dicta quod est actionis procedere ergo tale decretum est predeterminans. Confirmatio: prius est velle divina decernere, quam ipsa exequi, quod voluntas decrevit, et velle et exequi distinguntur, nam ideo exequitur omnipotentia, quia voluntas vult, et non est dicta ergo idem quod prius=

Deniq decretum illud Icomitans pugnat cum principiis mee materie; tum quia dato decreto Idioto, scientia media est de non solum determinatione voluntatis creatae sed etiam divinae, imo absoluti et perfecti est dominio Dei, cum Deus habeat potestatem ponendi actum tum ad suum, et detrahendi suum, ac proinde potest scientiam mediam impedire et detrahere, at schola Societatis hoc non admittit: ergo: tum quia ig Deus cognoscit ea quae est futura: sed econtra: nam Deus etiam Icomitanter ad suum Petri; non magis vult Deus efficaciter suum Petri, quam Petrus dissentiet, quod est dicta: tum denique quia si Deus non decernat peccatum decreto Inexo cum illo vel Icurrit ad illud sine decreto vel non Icurrit: si primum cur idem non dicas de Icursu ad actum bonum, scilicet quod stat optime sine decreto Icomitante determinato: si secundum incidisti in sententiam Durandi contra rejectam a Thomistis, apud quos si volueris, videre poteris alias rationes adversus huiusmodi dicendi==

§ 3

Tertia ratio de inconvenienti altero quod videtur sequi ex scientia media, nempe Deum esse = causam peccati =

Scientia media supponit Icursum indifferentem absolutum et ab illa adhuc non determinatum, ergo Icursus divinus sequitur determinationem voluntatis creatae, sed causa creata aliquid

se

se detrat ad malū et aliqdo ad bonū q concursus diuinus se ex tendit sine aliquo discrimine et ad bonū et ad malū q est causa pecti =

Dices neq tamē ytrūq eq quia lt Ds concurrat ad fisicale pecti concurrit ad illud n ex parte sua determine sed ex aliena, n ex inclinos propriā ac subinde n positiue et per se sd permissiue, quia circa lt ad illū imm et q se ipsū concurrat, n tm illud caat:

Hec tm solue plurimū da Philosophiq atque Theologiq scatet incōuenientibus: Pro 1o arg 2a da illq quando q graā eque indiferēa concurrit ad aliquē actū n est maior rao quare hū detret 2m, quq e cōuerso, sed ad ipsū graā concurrunt Deus et uoltas qui iō graā eque indiferen qui utrūq posit concurrere et n concurrere pro sua libte, q n est maior rao quare concurrat Deus detratus a crea, quq e cōuerso: Et si dicas tūc n ee maiorē raonē ut 1m detret 2m quq e da qdo aut ad quē concurrat denoat eque utrūq ptm volens, et qa aut ad quē Deus et crea concurrit denoat creq uolentē et n Deū ideo potius crea Deū detrat quq e cōuerso = =

Contra qa lt aut ad quē Deus et crea concurrit n eque denoet utrumq cōvenientem utrumque tm eque denoat eficientē ipsū, imo denoat Deū eficientē ipsū cae, et n denoat creq efficientē ipsū Dei, q n est maior rao ut detret crea Deū, quq e cōuerso = Ipsā lt concursus uiuiu et calefao n denoent Deū viuentē et calefacientē et diuina rentē, qa tm denoant Deū eficientē diuinū, vitalē et calorē, n est rao ut Deus detret acreara ad concurrendū in ordine ad hos efus; q lt aut voltiū n denoet Cm cōvenientē, si tm denoat illū eficientē ipsū n est maior rao ut crea detret Deū ut concurrat ad ipsū, quq e da = Deniq diuus et e diuus voltus creatū, et est efus Dei cuius q quia diuus est cae detrat Deū eficientē, et n potius quia e efus Dei detrat creq cōvenientē = =

2 arg 2a da generalē solūnē lt detratus a creana et da propriā inclinos Dei q se ipsū concurrit efficit et dat ee pecto, q vere et d omni proprietē est causa illius; aut dicedā et coa pr

tu quia in definitione cae nil aliud ponitur, nisi quod ab illa dependeat, et suum esse accipiat effectus, ergo illa pars a se et ex propria inclinatione addita voluntatis; tum etiam quia ut aliquid sit vera causa, requiritur quod non agat contra inclinationem elicitam: sed quod non agat contra inclinationem innatam. neutrum requiritur, quia agere contra inclinationem propriam non obest verae causalitati. patet quoad primum, quia hoc faciens aliquid imbitus vera est causa illius et si imbitus adiiciatur, vere est causa illius motus, et lapsis dum ascendit ad replendum vacuum sic ascendat contra propriam inclinationem vera est causa sui motus. Et si dicatur tunc causam motus illius non esse contra privatam inclinationem, licet sit contra privatam inclinationem esse conformem alteri qua gaudet ut pars universi = contra cum non dicas idem in praesenti quod deduximus ad rectum quod necessarium est ad providendum defectibus naturae, et pulchritudini universi, licet non est, est contra propriam inclinationem Dei, licet sit contra inclinationem Dei ut legislatoris, est tamen conformis inclinationi qua gaudet ut prima et generalis causa universi: quoad 2m ut patet, patet minor; nam effectus quibus ut corruptio naturalis et monstrua non sunt contra inclinationem alicuius partis; cum nemo intendens ad malum operetur et tamen restu illorum dantur in rerum natura causae proprie tales. ergo agere contra inclinationem innatam non obstat verae causalitati =

3º falsum est: ad aliquam causam posse operari contra naturalem inclinationem; tum quia in rerum natura non datur talis causa, alias enim in creaturis non deberet aliud principium efficiens quod proprie non caret posset etiam aliquid causare agendo contra propriam inclinationem: tum quia quaelibet operatio est actio, et actualitas agentis qua procul dubio perficitur dum est per ipsum exercet, ergo operari non est contra sed secundum causae inclinationem: tum 3º quia implicat quod actus sui sit perfectio intra, et quid connaturale causae, et quod actus sui sit contra illius explicatio sit imperfectio et illi dissona, sed actus sui procedens in ratione effectus quaelibet operatio est perfectio extrinseca et naturalis agentis, ergo et operari in actu 2º est etiam perfectio et etiam interna = 4 quia quaelibet virtus huius rei quam exigit et inclinat in proximas operationes salva aequitate ergo nulla est operatio quae aliquando non sit conformis inclinationi naturae = denique quia dignitas et munus causae petit concurrere ad omnem actum rerum; ergo et

in

inclinos innata ad concursum ad quaecumque actum creatum =

Resolutio est falsum quod admisso decreto indifferenti sit ista inclinatio propria Dei nec innata nec elicita concurrere ad peccatum: non ista innata quia nam admisso tali decreto Deus ex sua essentia est determinatus, ut si creatura voluerit ipse concurrat ad peccatum et inclinatio ex sua essentia ac proinde innata, est si creatura voluerit ipse concurrat, ergo praedicata dicitur haec inclinatio absoluta =, demum suadeo hoc primum. et suum quod non sit ista inclinatio elicita, nam quod est ex inclinatio elicita Dei, non est ista eius inclinatio elicita; ergo non est ista innata; et tum quia volens determinationem ad concurrendum vult concursum, sed Deus vult hanc determinationem, nam Deus ex sua essentia ut dixi est determinatus ad concursum si creatura vellet et suum concursum neque non diligere, ergo vult concursum ==

Nisi dicas velle Deum essentiam suam in se, non tamen ut est determinatio ad concurrendum, vel velle determinationem ad concurrendum, sed non concursum quae tamen solutio directe opponitur praxis dicto illi, qui ideo negat praedeterminationem ad materiale peccati, quia non stat praedeterminari materiale omne, et non praedeterminare malitiam, eo quod materiale peccati, vel identificatur cum malitia, vel infallibiliter et inseparabiliter connectitur; ergo non stat velle essentiam divinam, et non velle determinationem ad concurrendum, vel velle determinationem ad concurrendum, et non velle concursum: tum quia volens aliquid connexum cum altero vult alterum, sed Deus ponens in manu creaturae connectitur cum eo quod elegerit creatura. ergo Deus proferens vel praeparans Deipotentia ad quodcumque vellet creatura, vult quodcumque voluerit creatura; sed unum ex hiis quae creatura vult est peccatum, ergo vult peccatum =

Si Deus revoluntarie destitueret in eo statu in quo si vellet creatura necessario deberet concurrere ad peccatum; est velle si creaturae placuerit concurrere ad peccatum, nam qui vult antecedens, vult id quod necessario sequitur ad illud, ergo ex positione huius decreti sequitur quod Deus vellet peccatum =

Confirmatur 2 inter homines non excusaretur a peccato qui se destitueret in illo statu si altera vellet concurreret ad peccatum nec excusaretur in dextera vel sinistra, quia suum supplicium, vel susceptionem

alium daret ad quodcumque vellet; si altera ex prava electione ad roborandum SS.^a iniquum vel testimonium falsum praedicti sigillo et subscriptione interesset nulla alia ratione nisi quia sigillum et subscriptio repraesentant et substituunt pro Rege et [illegible] etc., et quod illa operanti consentiret operari Rex, et Iudex, quod se ipsos hac eadem ratione non posse Deum offerre suum Omnipotentiam ut est vis operativa miraculorum ad libitum creaturae, quia sine dubio quicumque abuteretur tribuens creata Deo, et iure consentiret illud Deum voluisse, ergo Deus nequit offerre Omnipotentiam vel se substituere in illo stuningio pro libito creaturae deceat quod se ipsum decurrere ad id quod ipsa elegerit etiamsi illud turpe et peccatum sit ==

Dices 1.º quod Deus se substituit in eo statu volens positive vel inefficaciter actum bonum, et solum permissive se habens ad actum malum, et sic licet vellet illum statum, non sequitur velle peccatum, sed velle actum bonum et permittere peccatum == 2.º ex hoc quod Deus vellet illum statum, solum sequitur quod Deus vellet aliquid diminutive, et vage indifferenter concurrendum bono, vel malo, Deum autem velle determinatum vagum ad peccandum nimis bene convenit nam Deus vult instante praecepto libertatem expeditam quae est necessitas vaga peccandi ==

Sed contra 1.am oppono regulam huius quod est decurrere Deum, non oparet quomodo Deus se habeat permissive: nam in his quid permittit? etenim id quod unusquisque perficit ipsum immediate exequitur, qua ratione diceretur permittere? Deinde cui permittit quod Deus decurrat ad peccandum? non creaturae ut declarat, non sibi ipsi ergo nulli: tum quia Deus non permittit se ipsum decurrere nec permittit creaturae sua Omnipotentia uti, hoc enim est chimericum, ergo nihil permittit; imo nec permittit determinatum creaturae ad malum, siquidem ipse non potest impedire substituta creaturae libertate, ergo nihil permittit.

Ad 2.um quidquid sit de illa volitione inefficaci actui boni, et inefficaci nolitione actui mali, qui tamen se substituit in periculo vel necessitate aliquid faciendi non permissive se habet sed efficaciter et positive vult illud facere; sed qui proicit metu tempestatis merces in mare, etsi nollet illas proicere, non permissive, sed positive et efficaciter vult illas proicere, ergo Deus se constituens

in

in predicta necesse n̄ soly permittere, sed etiā positive vult Dcurrere ad peccty ==

3ª Pq obitat ẜo qa Oipoa n̄ ... cay n̄ diminutive sed detrate est Dnexa cy oi eo quod voluerit crea, sed hocipso est Dnexa cy pecto g etiāsi ex amore vnius rei diminutivy Dnexe cy altera n̄ sequatr amor alterius, tm ex volte ponendi Oipoq in manu crē seq² necario amor pecti = 2° Et ex amore alicuius diminutive Onexi cy altero, n̄ sequatr amor alterius detrate, seq² tm amor alterius diminutive g ex voate applicandi Omnipoq seq² quod Dº vellet Dcurrere l ad acty bony, l ad peccdy, sd illi q pot Dcurrere l ad ay bony l ad pecty n̄ repugnat velle pecty, o ex tali volte seq² Deo n̄ repugnare velle peccty =. Dsi repugnat Deo suadere diminutive pecty, g et quod fiat pecty Currtus, g et velle Dcurrere l ad acty bony, l ad maly = § 5

S impugx.

Vlterius, p̄dicta solvo pncipalr: Deus vult positive suy Dcursy g Dcursus quo pitat crea n̄ est ex sola detrone crē. 3ª inclinoe electg ejusdem Dei: pr ans ẜº qa Deus vult qq da rony entis et esus sue Oipoe participat roª illud sagie II diligis oia que st et nil odisti eory que fecisti: Nec dicas pecty ee simpr factu qa soly id qd exit ex vi volis electr Dei dr simpr facty = Rª est nq entitas pecti simpr est facta a Deo et crea g fit vi volis efective nec assignatr sufens rao ut n̄ sit imperfecta; sd petita vaiy dy reddita q rone defcis volis efectivy hanc enj dare probat argty: 2 qa Deus diligit sua participoe et [illegible] entitas est participao Dei dine q bonitis: ty qa Deus [illegible] applicare Oipoq, et n̄ alis nisi vt Dcurrat, g vult Dcursy suy: ty qa paraty ee Oipoq n̄ est aliqd Deo neary nec e liby q moy tri l esus, g est liby q moy ām idest decry immē de Dcurrendo ad id qd elegerit creare, g vult Dcurrere Et Dcrea se detrauerit; tunc applicat Oipoq quod nil est aliud quq velle Dcurrere detrate ad acty maly quia ad illy se crea detraxit, nq Oipoa n̄ pot se ipsq applicare, sd req² aui conlicr, l virlim illy detrate applicans quo nono inquo detrate

Dcurrit

Decurrit: ...

Ipsa Dey esse paraty est velle decurrere ad bony, si crea eligerit bony, l ad maly, si crea eligerit maly, g usardinan trate imm ad praparo Oppo, sd ad ipsiymet decry g vult illud =

Obstat ng Dm decurrere Cx detroe creg ad ay maly: l est bony l maly: si lm g Deus vult decurrere; si 2m g Deus n pot decurrere = Cx pa Dey decurrere l est da recta rony, l n. si lm qo Deus agit mala quod est iniquy: si by g ids decurrit pot est acrea est da rons: et prout a Deo n est da recta rony; g prout a Deo est indigreny, ac proinde amabil cx aliquo fine honesto, imo ig n esset rao ut ipsa n procedat in recto et dicat ut a nobis esse odile, et impdetrale; sd prout a Deo esse detrale et dilige = Vnq Deus gtat huiusmoi decry ex detrone ca ppr implendy munus ca; g cx hoc fine vult gtare hunc decry: pat ani alias illy faceret acare; coaw pa ng by proge denotat caalits morls, et motions ultis, cuius acs adeqte dividit in velle et nolle sd ex illo fine n het nolliony decurrit, g nolliony =

Ag 1o ng seq si Deus n vellet nec medte nec imme suy decry (nam ids inbeniens est ini 3 modo volendi) quod Deus decurreret n volens decurrere, ac si opco, et irradi modo: seqa etiq quod post data hoi libty homo esset libr ad operandy, et Deus n esset libe ad decurrendy; seqa etiq quod post data uxitt proq, aut acty lm insufent et detraty cgni ad decurrendy Ds n posset impedire 2busti os qa n est magis pponi volitas in actu lo ad velle et n velle qui sit poni cgni decurrere; g si usas est poni velle vel nolle in impeditm; etiq cgni est eids moo poni decurrere = seqa pterea qd neq ex detrone aliena posset Oppoa decurrere ad maly qa n minus est extra sphera Dei facere maly, qug velle maly; g si nec cx aliena detroe pot velle maly, nec illud poterit efficere: munus enj Sanitii est coercere maly n admittu (qa potius req qd illud pcipiat ut usas caveat) sd ab efu et operone imo in aliqua ddive g psius opaone quq ab efu: ty qa diafusideo sit malus, qa operao est mala; g l Oppoa ad maly n decurrit, vel usas

dina-

dina extenditur ad malu=

Sed[a] insuper Dm̃ ñ electiue, idest volendo et efectiue et permittendo posse predeterminare volũ creatã ad malũ, an Deus eet̃ author mali si enim Deus pot ex aliena determinatione, et monumere caq̃ se satisfaciat, concurrere efectiue, et ñ electiue concursu simultaneo ad malũ quin ideo sit author mali cur autẽ ñ poterit et munere caq̃ se satisfaat ex aliena determinatione concurrere concursu predeterminante ad malũ ñ predefinite et volendo, id efectiue et permittendo quin illi caulitas pecti tribuatur. Si dicas ñ posse predeterminare ad ay creatũ, et ab illo predeterminari: Deinde ñ minus obstat predeterminationi volũtas predeterminati quã precedea; si g° simultas concursus dimi ñ obstat ut illud predeterminet, Deus noster nec precedea eius concursus obstabit ut illũ concursus noster determinet==

=§ Vltimus=

Aliis raonibus nostra suadetur Cõclusio=

Et ne quid intactũ remaneat, propono breuiter raones qq contra id diffusiè vtuntur pro Dd[e] nri AA in statu absoluto gratia intrinsecè ad Deum grãa efax eficaa preueniente, et ñ solũ concomitante siue determinatio ex Deo; e etiã in statu conditto pro ratione ad secã mig: et tm in illo statu manet illesa libertas; e ad concludendã eficaã oper in libere ñ est necessaria scia media; probo 1m ergo tũ pa 1m ideo est verũ quia alias dissentiens a ñ dissentiente p lineã arb discerneret, id hoc ipsũ indeueniens sed[a] in statu conditto si eficaa in illo statu ñ sit preueniens, tũ pa ab eadẽ causa iustificatiui sub conditione dependent Deus in statu conditto aqq ut absolute futuri dependt in statu absoluto==

Si dicas grãa efax eficaa efectiua requiri per se ad Deum grãa efax eficaa preueniente ñ requiri pro dependens ab intus Deus ab ipsa id nec Deus inuocando ipso moo procedit; vel 1a eficaa requiri ñ vero 2a=

Contra, g° grãa preueniens ñ requiri ut dissentiens a ñ dissentiente discernatur: contra pat ng si Deus ipso moo p suũ concursũ generalẽ ofexret ñ daretur eficaa preueniens, et ñ vnius

grat altero dissentiret g.° = 2a 2° q° predenas n̄ est speciali provid.a, n̄ est

certa certidine caalitis sed solius gratiæ. quod est de Aug et D. Th. qa speciali

est speciali providea ut præparet mia infalibilis connexas cum; sed mia præor

sic nullo caalis exercet nisi Deus, quæ sine tali providea n̄ exercerent

g. n̄ est certa certidine calitis = 3 q. sine dono perseverat potest homo

salvari; prob. cog. hoc donum consistit in mijs eficacibus coniungentibus gratia cum

morte; sed xa hanc solucone sine ista eficaa pot homo salvari g.

2a rao eficaa

grat in aû so n̄ dicit nec liberi in actu absoluto nec aûs noster est futurus absolute

et tm decius noster ut absolute futurus est liber g. eficaa n̄ dicit sed aus liber illum n̄

destruit =

3a rao eficaa caans liber illum n̄ destruit, sed talis est eficaa gratia, g.

pb. mj. eficaa gratia est eficaa divinæ voluntatis; sed eficaa divinæ voluntatis petit caare

liberi, qa petit ut fiat aus liber, qdo et quomodo vult D. illum fieri g. ==

4a rao

xa gra scie mie futura sub cognita ante decretum n̄ minus quam conditionata

g. ad diligendum Deum in futuris absolutis. et ut habeat scientia absoluta futurorum inu

tilis est scia mia exploratrix eorumdem in statu conditionato; pa. ans ideo in signo

ante decretum conditionata sunt mixta qua in illo signo fieri posse cca illa propositiones

quarum una sit determinate vera, l quia in illo signo pot fieri suppositio essentiæ

futuri, sed cca futura absoluta possunt fieri contraria; et pot suppositio aliquid eveniret

g.

Deinde si necessaria esset scia mia ad dirigendum Deum in suis decretis, sequitur n̄ posse

prædestinare hominem nisi prævideat illum suæ vocationi liberè responsurum, si ponatur in

hijs vel in illis circunstantijs; sed datur casus ex natura rei l3 n̄ moralis casus in quo

homo in oi ocasione supponatur divinæ vocationi resistens, si quidem nec omnes nec sin

gulæ vocationes superant arbitrij resistentiam g. datur casus in quo Deus s.

prædestinare n̄ potest ==

5a rao scia quæ potuit n̄ convenire ab intra et ex

suppositione veritatis obiecti n̄ dependentis ab intentione Dei convenit propter intentionem

cuius

eius, id qd ita ɔbenit ɔbenit fortuito et acasu, ergo hec scia ɔbenit fortuito et acasu = Si dicas non esse acasu qa licet sit pter eius intentionem non est pter eius scientiam = Contra 1o nam de rone providentie non solum est scientia sed voluntas; ergo id quod est pter Dei volunt. et illi improvidum et sic acasu = Contra 2o qa aliqd creaturi accideret pter Dei intentionem esset impfecto providentie; ergo et quod accidat Deo pter eius intentionem = 3o qd aliqd subiciatur providentie creature et non divine est contra rom supreme eficacie et qd fieret a crea et non a Deo, sed si scia media accideret Deo pter eius intentionem, aliqd subeet providentie creature et non divine qa illa scia esset libera creature, et de libero subest providentie illius rei cuius est liberum, et subest providentie divine qa providentia dicit actum volunt. saltem presupositive, et scia media non est Deo voluntaria ergo = 4. ratio esset impfecto qd aliqd factibile a crea non esset factibile a Deo qa Deus excederetur a crea in faciendo, et crea non est subordinata Deo in faciendo, ergo si aliqd sit impedibile a crea et non a Deo Deus excederetur a crea in impediendo, et crea non esset illi subordinata in impediendo, ergo scia que est impedibilis a crea est impedibilis a Deo = =

Si dicas crea solum in statu abluto habere potentiam abluta ad impediendum, et in hoc statu subordinari Deo, ut oferenti concursum indiferentem sine quo impedire =

Contra 1o nam in statu abluto etiam Deus pot impedire sciam mediam: tum qa alias excederetur a crea in impediendo: tum qa Deus est poni eficere liberum dum crea, dillum non eficiat necessario: tum qa crea non pot impedire nisi eficiendo, et Deo est liberum quod eficiat; ergo est impedibilis a Deo = Contra 2o impedibile per prinom caalem saltem virtualiter est impedibile efective saltem virtualiter; sed scia media est impedibilis per oposita scientie medie que est causalis virtualiter, cum procedat virtualiter ab intuitu divino, ergo est impedibilis efective, qd non habet non esse, sed qa solum impedita per esse Dei omnino incausale =

6a ratio quod erat veritas ɔdicta est libera crea, ergo Deo, alias non esset simpliciter libera, ergo scia media est libera Deo =

7a

7a rao prædetrao per nos tollit litt ex, quia rone illius actus quj antea poterat, iq n. pot; sd ex suppone veritis condiois. Ding mihi quj antea poterq inhac ocaone iq n pory extorquere nec efectiue, g tollit litty ding = Et si dicas quod in alia ocaone pot = 2a nam si in oibus vocatis collectiue ecet eficaa infalilis sup reiisteq arb destrueretu litas, g posset dari homo iq durq cexuiis, a quo in nulla ocone sub nullo auxo poterit Deus extorqueri =

8a ideo scia mia est lita reiqu hois, qa imbolbit litty illius sub 2dione futi, sd etiq mvolbit obtiue decry litty vt sub 2dione fury g est lita Deo: hec ex Godoy disp 3 § 3 p totq ==

9a sequitur quod pdestinao hoy ad grag imo ex Xpi D ad filiaony naale sit ex porriii meriti 2s est falsy g pr seqla: ideo 2rij dicunt electy ad glog fuisse ex meriti preuiiis qa ante decry dandi glog fuerunt merita pvia; sd ante electy ad glog fueryt merita preuisa g: pr mj. nam xa ipsco in signo ante electiop Petri ad glog est detre vera una utary 2tioriary Petrus merebitur, l n merebitr: g ante electiop ad glog fuerunt merita preuisa: cur go ex illis D. moveri n poterit ad colony gre: vide Gonet fol 909 =

Decima rao: qa Lm liry dicit ee Lm eligens, et Lm detrans eligere enj et detrare est proprium aui litis; at scia mia tollit Deo rony Li eligentis et Li detrantis cy suponat eleony et detrony vltis hug 2diote fury ante oe decry electiony, et detrony exerciry et auiscuris ding g scia mia tollit Deo rong Li liri:

Vndecima rao: q e supmus D. alicuius rei het potty vtendi illa et illy aplandi quomoo et quando voluerit, sd scia mia tollit potty se aplandi voq; g tollit supremy Dei dominiy: quod est 2a Sixty et Aug locis uidendis in Gonet fol 965 de scia = 2g qui n poset serbis imperare nisi quod pvideret epios suo sponte voliturus, n haberet pfey et supremy dominiy in serbos: sd huiusmoi potty et n aliq tribuit.

Deo

Deo scia mia ergo = Dixi 2° nos ita hemus in nra poste nras uoluntates ut
possimus nos aplicare indeque aptione, id Deus xª Aug magis her uoes
nras in sua poste, quae nosmet ipsi, ergo pot nos quomodo et quando voluerit
aplicare =

Duodecima ratio illa scia tollit libertatem quae supponit res esse futuras
ante 1m rone libertatis; id tale est scia mia ergo propositio nam 1ª radix libertatis est
decretum diuinum: tum quia 1m in unoquoque genere est ratio ceterorum, et diuinum decretum
est 1m liberum: tum quia quod est tale per essentiam est causa eorum quae sunt talia per par
ticipationem, et decretum diuinum est liberum per essentiam, ergo scia mia supponit res esse futuras ante
1m radicem libertatis = =

Si dicas libertatem aufert causari a Deo: mio decreto indiferenti quo
statuit decurrere cum crea quodcumque ipsa voluerit = Dª nec pot causari nec
mio decreto indiferenti ut decreto per creaturam nec mio decreto indiferenti imre, ergo nullo
modo pot causari mio decreto indiferenti: ante quoad 1m partem quia nam decretum
et indiferens oponuntur intrinsece, non minus quam calidum et frigidum; ergo sicut calidum non
pot causari frigidum; ita nec ab indiferenti pot causari determinatum: quoad 2am partem
pr: nulla causa a suo esse depet; sed decretum indiferens ut decretum est esse determinatum
ergo ut decretum non cadit specificationem: vide Ponce folio 582 de scia:

Denique videamus
nra dicere quae urgent Ildefonsus Michi fol. 400 in dispositionem argumenti facti num
87 sit Deus per suam sciam mediam uidet nros actus dependentes a suo decreto salem
conditionate aut actum, ergo uidet decretum ut prius scia mia; quam antecedit
actus ille libe obtibus; et tamen illud decretum est prudentissimum in quo Deus non procedit
temere nec cecutiendo, nec se exponendo periculo frustrationis nec laedendo
libertatem, ergo sine scia mia pot decernere Deus sum nrum, quae ex hac aliquod
ex dictis insbenientibus sequitur alia plura et ualida argumenta pro ista scia
mia oponi: authores vide:

Dubium 8

Vtrum Deus cognoscat futura contingentia in decreto absoluto praedefinitiuo?

Certu[m] fide est Deu[m] cognoscere futura contingentia absoluta ut supra notaui quare solu[m] restat dicere de modo in quo illa cognoscit: et quia ex dictis hucusque decisio breuiu[m] difficultatu[m] non est difficilis paucis ab eanco expediemus sit ergo =

= Prima Conclusio ==

Futura contingentia dicta a pectiue (de his enim disputare est sermo) cognoscit Deus in decreto praedefinitiuo: probatur Authoritate D. Hilar. de Trin. dicentis: quae Deus facere decreuit in sua uolunt. cognouit: ex Aug. lib. de praedest. 11 cap. 10: praedestinatione cognouit Deus: quae fuerat ipse facturus: et lib. 26 cont. faustu[m] cap. 4 ideo nescio quia quod habeat de re uolunt. Dei me latet: illud tamen me non latet sine dubio futurum si hoc Dei uoluntas habet: itaque ex D. Th. in 1 dist. 38 quaest. 1 art. 1 ad 5 ubi esse et scire in Deo sint unum sed tamen scire sequitur uolunt. ut imperans ab ipso esse ad non, et ideo esse suum non subiacet libertati uolunt. et scire operatiu[m] ex: et ex eodem D. Th. 1 contra Gent. cap. 68 ratione 2 et 3 et q. 12 de Verit. art. 10 ad 12 et 3 cont. Gent. cap. 56:

Ergo nostra sententia quam tenent omnes Thomistae et Scotistae, et ex P.P. Societatis Ruiz et Granad. pro com. anobis 10. quia Deus ex tunc cognoscit, cognoscit ipse tamen in medio, et ratione cognoscendi ut iam probauimus supra agentes de scientia Dei necessaria art. 1 dub. 2: ergo futura contingentia cognoscit D. in sua essentia; non in illa simpliciter necessaria; ergo secundum quid liberis; ergo in illa ut per decretum determinata =

Si dicas cognosci a Deo futura simpliciter necessaria, quia ex suppone quod futura sit pot illa representare sine decreto superaddito = dico 1 ut repraesentet futura requiritur determinatio necessaria in essentia, et ipsa futura; sed talis determinatio dari nequit nisi independenter a decreto

ergo

g etiã ex suppõne quod futura si n̄ pot illa repraẽre sine decro superaddito: 132

qr mj illa cõnexio sine decro n̄ est neaxia ut dicebat, nec lira; qa lixy

l est decry l supponit illud, g sine decro dino superaddito quo essa dina determa

talis cõnexio n̄ datr: — Cõa 2o quia repraõ scie simp fundatr in cõnnexa

creatrj in eendo; sed sine decro n̄ cõnitet futura nec ẽxa, g sine decro n̄

repraẽt illa:

2 g cõo nulla falitas scie diny pot g spes sumere a creatis,

sed demao scie dei ad creas est aliqua fãlitas cognionis diny, g n̄ sumit

species a creatis; g obty specicantibj eius est aliquid increaty — Rx decas illg

determaony ut pote defectiby posse sumere spes a creatis — Cõa et si defectibs

sit n̄ pot effective pendere a creatis, g etsi defectibs sit n̄ pot spes sumere

a creatis — 2o etsi defectibs sit, est tm dina et increata; g indes a creatis

g n̄ specicata ab illis — —

3o g cõo id quod cõalio neaxio cõnectitr pot esse

mrj ad cognes illius; sed decry diny neaxio cõnectitr cõexcis g — Nec obstat

qd cõstituata decry g regry ronis, l ex entitte aũi neaxij et dense extra

ab eẽu futuro desumpta — Cõa nam qqd sit de hjs modis dicendi decry cõsti

tuitneodes mõo ut quiat lixy sit a Deo rao caandi futura, sed quod est rao

caandi pot ẽe rao cognendi, qa quod est rao caandi est illius rao essendi

et quod est rao essendi est rao cognendi, cõ cogni seq ad esse; g decry utroqs

cõstituatr pot esse rao cognendi futura — —

Deniq eo decry ani n̄ esset mrj in quo

Deus cognoscer futura, qa hoc facto infalitas scie dine ut sino ani nrg lixty

ac q cõs posset cõ illas minime cõponi: atqui eads dificultte g mita sl opata

g n̄ est cur Deo denegetr cognio futurory in decro ut in mio et rone cognendi;

qr mj in sl opoita infalitas esses dine antecedit omo nrg lixty, ac g cõs

n̄ cõpatitr cũ lixte; g eads dificultte g mitr opata sl —

Dicis antecedit sua

absoluta temps lixty sed n̄ antecedit neaxio, qui potius lixty cõseq; cũ

lixtas obtinea suã g cedat; decry w cõhoaxy; ita antecedit ut nullo

Modo

modo sit di nuq liuy; ex quo fit quod decry ita antecedit ut nullomodo possit a liuerte impediri, ac si di possit optime illa dubitari ==

Huius solutionis

falag ut delegas arg 1° 2a illg Xa quia defensiony scie mie, et Xa veritas suppositionisq oi stu nuq liuy antecedit; neqz ullomodo libtas impediri, id supponit nra libtas in quocyque stu dixidexeta scia abluta, g scig abluty nullo modo pot impedire; pa mj qd eiiex pcedit nuq liuy, in oi stu illg antecedit; sd scia abluta eiiex pcedit nuq liuy, g in oi stu illg antecedit; pa mj quia scia furory est eiiex pscia; cy sit scia eory qui non sii, sd postea exunt; sd etcia que eiiex est pscia, eiiex pcedit g°. si scia abluta sit scia furory eiiex pcedit scia abluta nre libtiifury ipsig liuy furg; g ille aut quo Deus abluta affat duy ee fury eiiex pcedit duy ==

Si dicas qd eiiex pcedit tempe non tm nra quia potius subseqr duy obtiue sumpty = 2a nq quod eiiex pcedit tempe, pcedit quoque nra vel mediate, l immte, idest vel rone sui, vel rone alterius quo dnectitr: sd qd eiiex pcedit nra non pot dsequi duy nry etig obtiue sumpty, g° si eiiex pcedit tempe non pot subsequi duy nry: pa mai qd eiiex subseqr tempe est prius nra, l rone sui, l rone alterius quo dnectitr; g° quod eiiex pcedit tempe est prius nra mediate l immte: coa pat: ty a parte ronis, ty qasi A eiiex pcedit tempe B; B eiiex subseqr tempe A: g si illud quod subseqr tempe ad aliud est posterius nra illo; B est posterior nra ad A: g eo ipso quod A sit prius tempe eiiex B: est etig prius nra: ans w pa nq id quod eiiex subseqr ad altery tempe pendet ab illo: g est posterior nra illo: pa coa petit ut altery pcedat ut istud exat sd nil ut exat petit quod altery pexat nisi propter depd ab illa rone sui l alterius quo dnectitr g° ==

Ruxius 2a egdy solutiony sic arg: dnus eiiex depd a scia abluta; sd id a quo eiiex depd efus nullo modo ab efu pot impediri g pa mai 1° dnus eiiex est efus providey, dins; g eiiex supponit scig abluty ans pat et coa pa; nq de rone providey est nil facere temere, et acasu

sd

ordonnantia 1m. Dulcy Volitii ud act. ii, oia quecumque facit deuet facere
sciens et eligens; g si esse supponit provisaa scia absoluta supponitur esse;
2 pr mai Diuus esse est efus uoli, n solu indifferentiis, sd detu Dei; sed uoas
determinata dixigi esse scia determinata; l neario infert; g Diuus supponit scig absolutg
esse = 3 pr mai quilibet efus prequirit esse cag applicantr, sed Deus
aplicet ad efficiendu. Duy requirit esse scia absoluta; g esse supponit scig
absolutg =

Minu pr 1o qa id aquo esse dept Diuus, n solu in tempe sed etig
in esse obtiuo precedit Duy; nam in esse obtiuo eydm ordine serbant res
que hent in tempe aliter obicerent intui diuo aliter ac fuera ii; sd quod
precedit in tempe efuy tam in tempe qug in ee obtiuo ab efu n pot impre
dixi go =

Si dicas quod in ee obtiuo scia absoluta precedit Duy, et Diuus obtiue
precedit scig = Sd 2a prosigno in quo Deus intig indiferens ad sciendu
quod in ipso exit scia absoluta cca Duy, l quod n exit scia absoluta cca illy spectat
aliqd. quo eius indifra determin, ut determinate cognat fore in ipso scig absolutg
sd Diuus ut fauus phe pot scig, et dep ab illa n pot determinare intty diuy
ut cognat scig absolutg exiturg ee in Deo; g si Diuus obtiue precedit scig absolutg
neqt scia absoluta in esse obtiuo precedere phe Duy g mini pr quia Diuus n pot
determinare intty ad cogniony alicuius qd sub aliqua rone providr ut providens
ipsy Duy; sd si Diuus dept esse sub aliqua rone a scia absoluta, scia absoluta
providr precedens ipsy Duy sub aliqua rone; g Diuus urgenius phe pot scig
neqt intty determinare ad scig mre cogny =

Opx 1o implicat inter duo talii mutua
prioritas ut 1m nequeat cogni nisi 2o precognito; et 2m nisi precognato 1m
sd xa solutiog datg talis est prioritas inter scig absolutg et Duy; quod neqt
cogni Diuus nisi precognata scia, nec scia nisi precognata Diuus; g solutio implicat
3a dione = =

Opx 2 quia Diuus determinat obtiue ut exoat phe scia de ipso
intu diuo neario deuet intelligi obtiue Diuus ante scig exeunte, et inter en
dent

Et independenter ab exa fisica ipsius, ergo si diuus determinat obtiue ipsamet sciam obtiue diriderat, et ut se tenet ex parte obti sciam in aue existenti deuet intelligi indeque et ante ad sciam ex parte obti diriderat =

Confirmatur 3 si quod diuus futurus sit dependens a scientia est ratio cognoscendi dum Et si quoque rentis cum claritate in Deo scientia respectu qua dabitur diuus, quo rentis cum dabitur diuus: cur non reciprocum debiti qua dabitur in Deo scientia.

Denique opponetur 3a ex de solutione: uoas non impedit sciam nisi dum actu operatur; quod non potest impedire nisi dum potest operari sed dum potest operari non potest illam impedire: ergo numquam potest impedire: quia nimis non potest operari dum non habet omnia requisita, ut operetur; sed dum habet omnia requisita ut operetur non potest impedire sciam, ergo dum potest operari non potest illam impedire: quia nimis unum ex requisitis ad operandum est ipsa scientia, ideo dum habet sciam non potest sciam impedire: ergo dum habet omnia requisita non potest sciam impedire: minor probatur quia non potest operari nisi Deus ductus tali scientia decernat ad operandum =

Respondetur 1o diuum determinat obtiue nec potest impedire sed quod in signo determinationis obtiue, et ut determinat obtiue intelligatur praecedenter ipsum diuum sed scientia absoluta sic intelligatur ergo: quia nimis signum determinationis obtiue est signum in quo diuus potest intelligi futurus, et ut diuus determinat obtiue requiritur quod sit futurus, sed in secundo in quo intelligatur futurus diuus, intelligatur scientia illum praecedens, et ut sit futurus requiritur quod talis scientia praecedat ergo scientia absoluta intelligitur in signo determinationis obtiue diuus, et ut diuus determinat obtiue =

Respondetur 2 meritum praecedens, etiam ab aliqua causa nequit determinare ex parte illius causae; ergo diuus etiam dependens a scientia absoluta non potest determinare sciam absolutam = Unde implicat quod meritum determinet sciam regulantem ipsum; ergo implicat quod diuus determinet sciam ad ipsum dirigentem = Respondetur 3 impossibile quoque non potest vincere uoltas quando exit et quando operatur; non est impossibile sed damni; sed uoas quando aue exit non potest impedire sciam: ergo talis impossibile est damni; mas iat ne uoltas potest quando actu operatur et exit, et tunc non potest numquam potest: ergo impossibile quoque numquam potest superare ac proinde est damni; tum quia si aue quando exit non est liber

numquam

nima et nullo modo esset liber: tum etiam nam ulterius aliquid potuit impedire non quando exeuntur et decedunt, non quando non exit ut pati quod numquam.

Solbuntur argota.

Obiici: 1o: decretum non potest cognosci prius quam cognoscantur futura, ergo non possunt cognosci futura in decreto ut in medio prius cognito; antequam decretum imbibit praedicatum in quo connectitur ipsum futurum, sed connexio neque cognosci ante futurum; ergo decretum cognosci non potest antequam cognoscantur ipsa futura =

Respondetur dist: (negans non potest cognosci prius prioritate a quo etiam rationis de prioritate a quo (nam negans; cognosci autem prius prioritate a quo distincte in eo quod licet simul cognoscantur decretum et futurum, tamen cognitio rone decreti tangit ad futurum, quia vnum relatiuum non potest esse medium in quo aliud cognoscatur, quia cognitio simul cum alio, non solum simultate in quo id a quo

Arg. 2 seq. ex natura illius sicque solum esse virtualiter distincta a natura futurorum dicitur est falsum ergo praxis equalis medium in quo cognoscuntur possibilia esset distinctum a medio in quo cognoscuntur futura; nam medium in quo cognoscuntur possibilia est essentia diuina, medium vero in quo cognoscuntur futura esset decretum, quod virtualiter distinguitur ab essentia, ergo et ipsa scientia essent distinctae =

Respondetur nego sequelam ad probationem distinctam esset distinctum in esse rei de medio in esse obiecti nego medium; sic cognitio tracta ad iustitiam non est distincta a cognitione tracta ad misericordiam; quia iustitia et misericordia distinguuntur virtualiter in esse rei non in esse obiecti, ratio autem quare decretum et essentia non distinguuntur in esse obiecti est quia desinunt in eadem immaterialitate, et sola diuersitas est in immaterialitate est, quae diuersificat scientias =

Arg 3 D. Th. q. 2 de Ve. art. 5 ad 6 Deus cognoscit futura in ideis secundum essentiam idearum; sed idea secundum essentiam idearum praecedit omne decretum cum Deus habeat ideas rerum possibilium ergo cognoscit futura ante ad decretum = Respondetur dist mai. cognoscit futura in ideis ut repraesentantibus, et causantibus in actu 1o et secundum essentiam idearum ut ab omni alia praecisiua nego mai: cognoscit futura in ideis ut

praecisiue

ut praesciat in aud. et sim essag idea diunto aiio quod demeta ad exer
ciy me caalitii de mai, et sub eadem auit mj. neq cog=

4 arg D. Th. ut
probet certidiny scie dine respu futurj semper recurrit ad eorj praesag
in Aeternite, ut pat in art 13 prei, et ex 20 dist 38 q 1 art 5
et 1 2a Gent cap 67 id frustra ad illa recurreret, si infallite post
cognitura in decro, q non cognunta in decro = quod SS PP plures, quos
videre poteris in Godoy hic disp 40 aserunt rem esse futurj qa Deus
illa praescivit, id est, id si futura cognoverit in decro non ideo erunt praesica qa
futura, id est q futura non cognunta in decro ==

Est neq mai qa in aliis locis
nempe in aductis supra pro D. recurrit ad ideas ut determinas decrj; in locis
autem citatis in argto et prexi in art aducto recurrit ad praesag in aeternite
ut probet certidine scie dine non quidem ablute sed aliquod minus ex rau extra
Dey, qa lt convicy non sit, est tm ad insereni adsis S D ibinydg ==

Etsi petas
quod ex utroq capite potuerit S D scig futurorj demonstrare sit ex
eficaa decri et ex prei in aeternite, cur ilq elegit et illa praetermisit?
Dr id petitisse ut ordine dine sapie a se praescito deduceret 1o praeart 5 egerat
de obto et mio froali dicens Dey oia cognere in seipso ubi loquty fuisse non soly
de potibus sed etiam de futuris constat ex argto idsa: quare in prei art
non quaerebat certidiny in seipso, sed extra seipsy; non quaerebat determinationem futurorj
intra Dey, sed determinationem eorj extra Dm; et qa hec determinatio non imbenita in
eorj causis contingentibus imbenita tm in praesentialite earj; et ex in men
sura eternitis optime deduco ut struat certidiny cognitionis desumpta ex
eorj cognilite intra et extra Dm recurrit ad praesag futurorj in mensura
eternitis = 2 id petitit D Th. et recurrit in praesag eternitis, ut solbat
specialem dificultatem, quae militat contra cognem futurorj; etenim quod maiorem in
hac parte ingerit dificultatem est eorj indeterminatio; ostendit autem D. quo
modo futura aduc in seipsis heant determinationem, ut sic constet ex nullo capite

repugnare quod a Deo cognatur = 3 cognitione certa stat 2ex ex perfectione ipsius cognoscentis q in se prachet qq modo desiderata vel ex merito obti. D.Th. n. quaerit de certitudine id eq. nam inquirit an futura in se et ex re sint certo cognita, et hanc certitudinem aperte probat ex futurorum praesentia in aeternitate =

4 hunc modum probandi, q it unicum sit est tamen ... D.Th recurrendo ad aeternitatem et n. ad decretum divinae voluntatis, qa disputarat de aeternitate, et nondum egerat de voluntate divina nec de decreto, et n. poterat certitudinem divinae cognitionis probare a decreto nisi vel n. explicando naturam decreti et hoc esset probare ... q ... incognitum, vel explicando naturam decreti et hoc esset invertere ordinem naturae disputandi anticipare de divina voluntate: vide Ildef. Mich. fol 385

Tandem

id patitur ut ex Dre Ang. adverterit idem Mag. ut procederet ex propriis divinae scientiae, nam scientia divina ... het mensurari aeternitati et omnibus coexistere ... hoc ... id a divina voluntate efficacia in futura et ... illorum: ut q procederet ex propriis divinae scientiae recurrit n. ad efficaciam decreti l causalitatem, id ad futurorum praesentiam in aeternitate =

Ad 2 ... loqui D.Th de scientia divina ut est intuitiva et speculativa, qua ... supponit decretum ... ... executionibus ... rebus futuris, ... oppositum seq. nam n. praescivit res quia futurae ...; et n. futurae quia ... seq. quod praescierit Deus res esse futuras in decreto =

Et si obiic. PP

tradiderunt hanc doctrinam respondentes ... Phil. q ex scientia Dei inferebant ... fati ... libertatem: at dd nihil ... decere res n. esse futuras quia Deus illas praescivit; sed e contra: n. res essent futurae, quia Deus illas decrevit; nam eadem est difficultas in componenda ... decreto libertate atque in ea conciliandam scientia; g PP n. senserunt ideo res esse futuras quia decrevit illas =

Dr neque mai: neq n. PP adduxerunt illam doctrinam ad excludendum fatum et ... libertatem ... Philos. oppositum ... ; ... eorum Princeps ... ex

detrata vione futuroru inferebat necessite eventent, uxq lixty; adfini go Occilandi, et salbandi nra lixty vsi si hac doctra Pelagiani, ut defert Aug de perfect. SS cap 18 et 19: et faustus Regiensis lib 2 de libro arbitrio cap 8 ut refert Albarez disp 2 de auxilijs num 16: S P u antiqui Vsi si illa ad salbandy qd gcia Dei n est caa futurory dico pectory, et illa cognat qa gcia ex proprio conceptu e speculatiua, et ita in quonit futurions obti, quod n militat in decro, quia Deus cognit, id n diligit pecta, ex eo q quod Deus psciat peccata n poterant Gentiles inferre quod Deus p uoltz caet pecta; ex eo a quod gcia adiunta volte sit caa rery . oly req quod vult et diligit entity pecti n maiz =

2

= Secunda Conclusio =

Deus pecta futa ablute in decro pmissivo illory cognit: qu lo Deus cognit futura in grato dino neario inferente logice futuos ipsory pectory: huius moi est decry pmisivy, seu decry denegandi auxiy efax ad acty pecanty g cognit illa in decro permisiuo: mai pat ex dictis nam reiccimus gdcuyos aliud miy ut inepty adfuri ctg libi cognions: mi vd px ex illo Psalmi 26 adiutor meus sto, ne derelinquas me; ostendit quod si derelictus fuerit nil valet homo g re: et Ps 89 avertisti faciy tuqa me; et factus sy pturbatus et Ps 8: dimisi eos in desideria cordu eory ibunt in adimbentionibus suis: et Ps 103 avertente aut te facie turbabuntur; ibunt in adimbentionibus suis: qq in locis loqui S Vatz de pmione pectory testante Ag lib de correpe et graa cap 9 et de naa et graa cap 23: D Hieron lib 2 de Pelag columna 14 et in dment eorydo locory Aug et meus ex illo Osee pditio tua ex te Israel; g Xa Scrips posita permione p infalits coq seq pecty =

2 pa

min homo n pot pro asti ittare pecty et implere pecty nisi Deus detipia acty Xa illud Joannis 3: nemo pot accipere qdquq nisi daty fuerit ei desuper: et cap 6 nemo pot venire ad me nisi daty ei fuerit a Patre meo

Et

Et cap 8 et scio quoniam aliter fieri non esse posse non continens nisi Deus det. Et deprecatus sum illum, sed quando Deus permittit peccata non potest dare ipsum actum permissio sit voas negandi auxilium efficax ad illum; ergo posita permissione sequitur infallibiliter omnis auxilium acceptum ==

Et homo non potest vitare peccatum nisi vincendo tentationes adducentes ad illud, sed posita permissione non stat vincere tentationes: ergo probatur minor nam victoria tentationis est donum Dei contra illud 1 ad corint 1: Deo autem gratias qui dedit nobis victoriam per Christum ex quo differt Aug de gratia et lib arb cap 4 ergo et victoria gravis tentationis nil est aliud quam donum Dei in isto certamine adiuvantis liberum arbitrium; sed quando Deus permittit peccatum non dat victoriam tentationis ergo stante permissione non vinceret homo tentationes ==

Confirmatur si homo per auxilia sufficientia haberet potentiam antecedentem et continentem vitandi peccata non indigeret oratione ad tentationes vincendum, cum in illa posset habere victoriam; sed homo habens auxilia sufficientia eget oratione ergo per illa non potest sine dono Dei vitare peccata: maior patet ex Aug de natura et gratia cap 12: quid stultius quam orare ut facias quod in potestate habes: et B. Hier lib 2 contra Pelag: frustra semper oramus si nostro arb est facere quod volumus: minor vero probatur a B. Hier: nam Christus oravit ut Petri fides non deficeret et tamen Petrus non habet auxilia sufficientia ad resistendum: cuius quae verba videndum est omnino B. Hier lib 2 contra Pelag et Aug lib de gratia et lib arb cap 4. 3 probatur ex oratione Dominica ex illis verbis: sed libera nos a malo: de quo B. Hier lib 3 contra Pelag: et ex SS PP in Epist ad Innocentium quae est nonagesima 2a inter Epist Aug quae habetur ibidem Epist 93: Deinde nam ut ait Aug de gratia Christi cap 25: non oramus ut possimus nil mali facere, sed ne quid mali faciamus; auxilia etiam sufficientia omnibus fidelibus et iustis danda ... et non petendum; melius esset petere Deo, ut nobis non daret auxilium sufficiens quo melius caveremus peccatum, ut potest per impossibile a longius a periculo constituti ==

Dices non omnia auxilia sufficientia sunt equivalentia quocirca habens auxilium debile petit aliud robustius sed petit illud auxilium quo videt

Deus

Deus qui scit mag homines superaturum esse tentaconi = Da illud auxo sufficiens l est simpl neariu ad vincendu tentacoem, vel solu vtilius? si 1m g in decreto illud negandi vider peccatu: si 2m g tollitur necessitas simpl oraonis Da Aug de grãa Xpi cap 30; et Da Alfonsi Celestini et Zosimi in Epist ad Epucos Galliae cap 8 et 9 = Da 2g solutione obstat quod etiam Xpi eg n exit nearia orao, nam Xpa eg homo cu quolibet auxo sufficien pot vitare gãa ante et poti quacumque tentaos et illud pro suo libito reddere efax l inefax; g frustra petit, cum oia sint in eius posse =

Solbuntur Argta

Argt decretu n conferendi grãa n infert infallit peccatu: g n ineo cognitu a Deo: ant pr 1o quia posito tali decreto pot homo n peccare l alias liberu arbitriu nru ex sua naa esset determinatu ad malu quod est error maniqueoru = 2o seq a Deo tribui peccatu, nam ideo tribuitur ei bonus quia confert auxu efax ad illud; g si denegaret auxu efax neariu ad uitandu peccatu peccatu tribueretur Deo == nam quia affrao est caa affrmonis, negao est caa negaonis = 3 qa l peccatu infertur ex decreto permissiuo n tm peccatu omissionis, qa istud sequitur actu positibus qui n infert ex sola denegone grãe g =

Argtu militare da fides docentu n solu posse sd bene agere esse donu Dei ac proinde requiri grãa donantem n solu posse sd bene agere illud g damnari a Pelagio viuidere est apud Aug epist 105. et de perfeone iustitie cap 1 ad 7 et de gestis Pelagij cap 11 et apud Hier epist ad Ctesiphontem: et in lib Da Pelag: Pelag quod ut homo possit bene agere sufficit grãa dans posse et n requiri grãa dans bene viuere; nam ut possit bene viuere n requiritur quod bene viuat, nec requiritur quod voluntas sit determinata ad malu: sd quod sit indifferens ad bonu et malu: Da hac tm doctrina quod persona mali sit

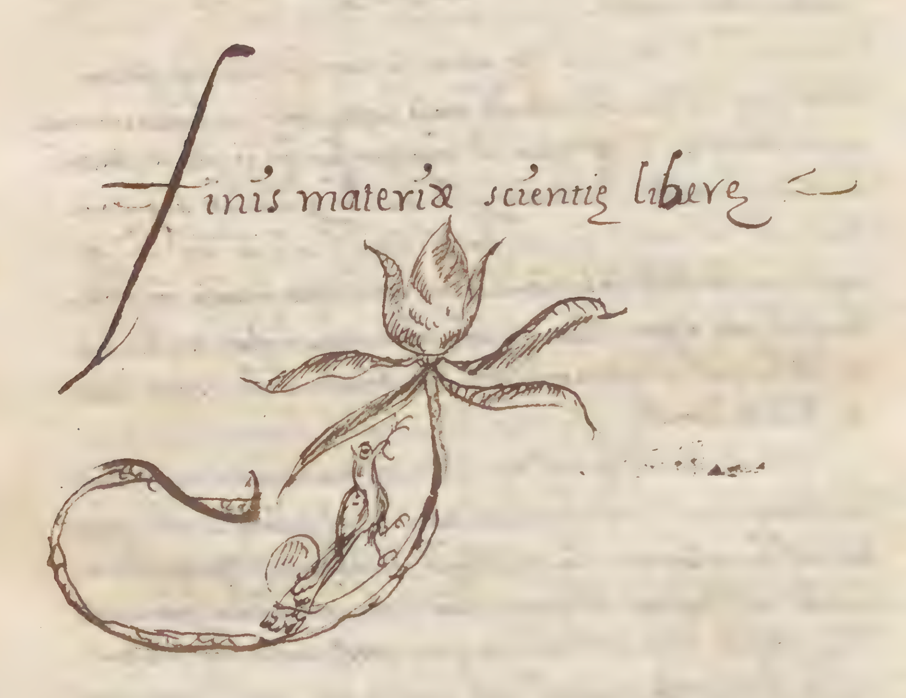
1a caa deficiens; respu: Qd licet n̄ est 1a caa libra a subiecto ad Deum sed illi subordinata = Ad 2um resp. quod solum seq. qd omnia aliqui pecati tribuatur Deo ut maali n̄ pro fisali malum, qa n̄ tenetur dare illud auxilium sed n̄ tribuitur etiam n̄ impediat cum posit qa n̄ tenetur impedire: Videatur Obiectio Caluti Pelag apud Aug de gestis 3a Pelag cap 11 et Hier lib 3 3a Pelag columna 3: = Ad 3 resp. qd posito decreto praedefinitiuo Deum praedefinit entitatem pecti = =

Sed 3a ng prosequitur connexionem. malia seqr qd Deus vellet pectum sed homo si n̄ intendat malitiam volens entitatem vult indirecte malitiam propter connexionem = 2o seqr quod Deus impelleret hos ad pecandum ne frustra sem definio et quod n̄ minus esset quam ipsum opus Dei prodicio Iudae quam vocas Pauli = Hoc argumentum (qd erat fundamentum Pelagii) solui ab Aug o lib 2 de nuptiis cap 26 et 28 lib 3 contra Iulianum cap 9: dico quod malitia esse connexam cum entitate pecti n̄ provenit a Deo, sed provenit a crea ponte deficere et ex nihilo sit claudicao tibiae et defectus artefacti seqr ad esse n̄ ut ab aia et arte, sed ut a tibia et initium.

Ad 2g resp. resp Deum n̄ eodem mo concurrere ad actum malum ac ad bonum: ng 1um praedefinit ut maali tantum. 2um ut fisali et mali: potuissi cure sed hoc inconveniens in opposita sententia cum Deus ut concursum indiferentem equaliter Concurrat ad Utrumque: et posit alia rao discriminis adhiberi per hoc, quod Deus praedefinit entitatem auxilii boni ante praeuia auxa moralia qa homo movetur ad bene agendum; maale aut pecti praedefinit post praeuia tentatione moralia = inducentem ad pecatum, et post praeuia inclinationes et ten = = tationes hominum ad peccandum et = = sic Deus per se exercet munus 1ae = = causae, promovendo caam 2am = = ut maaliter petunt = = moveri =

Finis totius huius materiae de Scientia liberarum

Hęc in laudem, Omnipotentis Triados Patris, filij, et
Spiritus Santi, et Beatissimę Virginis Ma
rię, Patris nostri Dominici Diui
Thomæ Aquinatis, et Cha
tarinę seniensis,
cedant.

INDEX

notabilium, quæ in hac materia continentur

Articulus 13

Vtrum scientia Dei sit futurorum contingentium: fol. 002

Disputatio prima

De quidditate, et veritate futurorum contingentium 003

Dubium 1m.

Quæ sit forma constitutiua futuri ibidem
Statuitur, et probatur prima Conclusio 005
Proponuntur obiectiones 009
Secunda Conclusio 014

Dub. 2

Vtrum forma de presenti existens constitutiba futu 000
ri sit ipsamet causa prout determinata ad efec 000
tus productionem ibidem
Soluuntur argumenta 019

Dub. 3.

Vtrum in propositionibus de futuris contingentibus sit de 000
terminata Veritas antecedenter ad diuiny decrety 024
Argumenta Soluuntur 029

Disputatio 2a.

De cognitione Angelorum 037

Dub. 1.

Utrum Deus cognoscat certò, et infalibiliter fu- 000
tura contingentia condionata 038
Prima Conclusio 039
Solvitur Unicum argumentum 042

Dub. 2

Utrum detur in Deo decretum condionatum 048
Conclusio 099
Solbuntur argumenta 056

Disp. 3.a

De medio in quo Deus cognoscat futura contingentia 060

Dub. 1.

Quae sit origo presentis controversiae et quotuplex ibidem
in ea vertetur sententia 000

Dub. 2.

Utrum Deus cognoscat futura condetionata contin- 062
gentia in suis ideis antecedenter ad decretum
Conclusio est negativa ibidem

Dub. 3.

Utrum futura contingentia conditionata possit Ds. cognoscere 000
in suis decretis, ut futuris 064
Solbuntu Argumenta 066

Dub. 4.

Utrum futura conditionata cognoscat Deus in aliquo 000
tanquam in medio 068
Prima Conclusio ibidem
Secunda Conclusio 069
Tertia Conclusio 070
Quarta Conclusio 071

Du

Dub. 5.

Utrum futura contingentia conditionata cognos — 000
cat Deus in suo decreto absoluto ex parte actus — 000
et conditionato obiectivè — 073
Unica Conclusio — ibidem
Rationibus probatur nostra Conclusio — 076
Argumenta solbuntur ab authoritate Scripturę — 077
Argumentis ex authoritate D. Aug.ⁿ fit satis — 085
Respondetur obiectionibus ex D. Thoma desumptis — 089
Inconueniens desumptum ex predeterminatione — 000
ad materiale peccati proponitur, et diluitur — 091
Cetera Argumenta solbuntur — 101

Dub: 6

Utrum futura contingentia sint phisice presentia Deo in eternitate — ibidem
Prima Conclusio — 102
Solbuntur Argumenta — 108

Dub. 7

Utrum detur in Deo scientia media inter libe — 000
ram, et necesariam — 116
Prima ratio desumpta ex eficacia gratię prouenientis — ibidem
Secunda ratio ex concursu simultaneo Dei — 121
Tertia ratio ab inconuenienti altero, quod uide — 000
tur sequi ex scientia media nempe Deum esse causã pecati — 125
Alijs rationibus suadetur nostra Conclusio — 129

Dub. 8

Utrum Deus cognoscat futura contingentia in de — 000
creto absoluto predifinitiuo — 131
Prima Conclusio — ibidem
Solbuntur Argumenta — 134

Secunda Conclusio 135
Solbuntur Argumenta 136

Laus Deo

Muere, si quieres viuir.
Pena, si quieres gozar.
Pierde, si quieres ganar.
Baja, si quieres subir.

Muere enel mundo, a su gloria.
Pena enel mundo con cruz;
Pierde del mundo la luz.
Baja enel, tendrás Victoria.

Si enel mundo, sinbaraja
pretendieres ascender
alCielo, atener poder;
Muere, pena, pierde, baja.

Incipit Unica Disputatio de Concursu Dei ad entitatem actus Peccati Per Sapientissimum ac Reverendissimum Patrem Magistrum Fratrem Petrum de Palacios primariae Cathedrae moderatorem dignissimum Regentemque eximium huius nostri Divi Thomae Complutensis Collegii anno Domini 1692

Proemium

1 Gravissima praesens controversia difficultates multas magnasque retro tempore ingenia et exercuit et torsit. Sed cum ipsa ex se satis et implexa atque obscura, multo est facta obscurior, tum novitorum haereticorum erroribus, tum etiam theologorum decertationibus. nos praesentis difficultatis intactos praeterire nec possumus nec debemus, quia recentes physicae praedeterminationis divinae validissimum ex ipsa argumentum sibi desumere arbitrantur. Ut autem clare in illius resolutione, ut dederit Dominus, procedamus, hypothesim placuit in sequentia Dubia dividere.

Dubium 1m

Quid haeretici erraverint circa Concursum Dei ad actum peccati

2 Quis paris solide sectariorum errores circa peccati causalitatem, recentes quidem imponens discipulis D. Thomae, evidentibus argumentis demonstravit M. Gonet in suo Clypeo Theologiae Thomisticae tractatu de scientia media art. 7. ibi enim Patris Annatii praecipuus huius criminis D. Thomae sectatores [illegible] feliciter impugnavit. quo circa eius [illegible] doctissimo sufficiens accedere, non iterum opere indicabo, eo [illegible] ut lectores ad hunc huius veritatis defensorem et vindicem remitterent. Sed postea Pater Rivadeneira tractatu de praedeterminatione disputatione 11 Cap. 2 N. 16 prope finem sequens Patrem Annatium dicere deum obare Thomistas facere Deum Autorem peccati, dum asserunt, Voluntatem adeo physice praedeterminari ad entitatem et actus peccati, et in hoc haerere manus, dextrasque dare Philippo Melanchton, Calvino, et Theodoro Beza. Sed non Patrem Annatium, sed P.P. Gregorium de Valentia, Martinonem, et Vecanum sequi debuisset recensionem; nam illi sinceriore calamo errores sectariorum retulere, ut ostendit supra citatus Gonet, et ex ipsis distat toto coelo distare Thomistas ab erroribus haereticorum.

§ 1us

Quibusdam praemissis dubium resolvitur

Deus esse Causa, et Autorem peccati plures tum Antiqui, tum noviores heretici docuerunt: illos refert Via Sapientis Mo Lemos Tomo 2 tractu 1o de providentia Capt 24. 1m huius nefarii erroris autores primum refert Florinum Montani discipulus: deinde refert Libertinos. post istos refert Calvinum, Zuinglium, bezam, et alios. qui eandem heresim, sed aliquo modo paliatam tradidere. Utuntur enim Verbis dolosis, ut id quod re ipsa docent, Vitarent piarum aurium offensionem, sub qualem specie peccatis dicerent, et Venenum in Cauda propinarent.

\+ Et ut taceam Antiquiores, errorem istum Clare docuit philippus Melanthon in Epist ad Rom. Capt 9 Ubi Clarius loquitur quam ut indigeat interprete autem: nos docemus, non solum permisisse Deum Creaturas ut operarent, sed ipsum omnia proprie agere. Ut fatemur, proprium Dei opus fuisse Pauli Versionem, ita fatemur Dei propria esse quae Vocantur intra media, ut comedere et bibere et quae mala ut Dabidis adulterium: Constat enim Deum omnia facere non permissive sed potenter. haec ille. Nec minus Clare impietatem suam Calvinus ostendit, qui lib. 3 institutionum Cap 23 N. 3 scripsit: Deus esse Autorem Criminis Ve Censoris sibi. et lib. 1. Cap: 18 dixerat: iam satis aperte ostendi, Deum Vocari eorum omnium Autorem, quae isti Censores Volunt occioso tantum eius permissu evenire. eodem prorsus modo loquitur Zuinglius, et Beza, ille Serm. de providentia Cap. Ser 6. iste in responsione ad Castellionem fere per totum, et tamen ut absurditatem, quem errore ipse praefert aliquantulum temperarent, tamen his sponere studuerunt, ut Deum nequaquam peccare diceret. Sed de his Vide plura apud Mo Citatos, et Cardinalem Belarminum Tomo 3 Controversiarum lib. 2 a Cap 1

5 Ad 2m ergo huius impiissimi erroris duo inveniuntur fontes, nam quia in peccato reperiuntur duo, nempe entitas actionis et malitia, per quam actio inesse peccati primum ipsi non Valentes, seu potius non Volentes entitatem a malitia discernere, saltem aliquo modo, generalia et Videntes, Deum movere Voluntatem ad entitatem actionis, intulerunt Dei motionem ad malitiam trahi, cum arguentes: Deus movet humanam Voluntatem ad actionem quae est intrinsece; sed actionis talis nullo modo dissociabilis a malitia, formaliter peccati: ergo Deus movet Voluntatem humanam ad malitiam et deformitatem peccati, ac subinde ad peccatum.

6 Accidit enim ipsis q Nestorio et Euticheti qui nolentes distinguere inter personalitatem et naturam alterius, sed Nestorius dixit: duas esse in Christo personas. alter vero asseruit, nempe Eutiches: unionem humanitatis ad Verbum factam fuisse in natura Verbi: de quo videndus e Doctor 3 p. q 2 art 1 et 2. Illi enim modo argutabantur contra Eutiches: unio est facta in persona Verbi, sed Verbi persona nullo modo distinguitur a natura: ergo unio ita facta est in natura.

7 2a hujus erroris occasio inde est accepta, quod ipsi bonis existimarent hoc: concursus motio Dei est ab intrinseco efficax: ergo destruit libertatem arbitrii. ad quem scopulum allisi fuere Pelagius, Luterus, Melanton, et Calvinus. an vero in hac sua existimatione erraverint, sedes judicabit suprema, quia nec debeo nec possum, in hac causa judicium aut ... ferre. illud tamen arbitror, Pelagius sed hac de causa negasse gratiae per se ac supernaturalis efficaciam necessitatis. quod est negare antecedens, ne compelleretur admittere consequens et destruere libertatem. Luterus vero antecedens concessit et consequens, ex quo permotus fuit ut diceret, arbitrium se habere ad opus ... ut in dicitur ... ita constat ex Concilio Senonensi in ... Columna 2a cc ... q etiam patet ex propria ipsius lutheri confessione, in lib. de servo arbitrio post medium ... sic ait: gratia praedicatur: ergo liberum arbitrium tollitur.

8 Calvinus autem non negavit, liberum arbitrium aliquo modo se movere, et a deo moveri, nec dixit, nihil omnino agere, mereque passive se habere ita ut se ... effective non concurreret: sed asseruit, nullam aliam in arbitrio servari libertatem praeter illam quam vocant a coactione; sustulit tamen omnem indifferentiam et potestatem ad opposita, quae est auferre dominium et libertatem actuum. quia nimirum tacta voluntas vere et impulsu efficaci Dei, sed non coacta ut amet objectum, necessario tamen amat ita ut nullo modo possit illud non amare. et quae ex alia parte peccata multa in hominibus negare non potest, ex errore quem suggerat nefandum peperit crimen, ut diceret, peccatum non arbitrio humano, sed Deo necessario esse ... tuendum.

9 Quod enim ita acciderit et ipsis incidisse errorem ex eo quod negaverint arbitrii libertatem ex modo dictis satis constat: sed manifestius patet ex Concilio Triden §6 Can 6. ubi sic dicitur: siquis dixerit non esse in potestate hominis vias suas malas facere sed mala opera, ita ut bona, Deum operari, non permissive solum sed ... proprie et per se, adeo ut sit proprium ejus opus, non minus proditionem Judae quam vocationem Pauli

anathema sit. quę verba si vel leviter aspicias, procul dubio invenies et errorem hęreticorum in eo quod dicunt, Deum opera mala non solum operari ac bona; et radicem erroris in eo quod asserunt, non esse in potestate hominis vias suas malas facere. vel si conferantur verba Cannonis cum dictis Calvini et Lutheri, qui arbitrio humano denegarunt libertatem et peccata in Deum ut in proprium auctorem retulerunt. certe ora sibi dissonant, damnat quidem dictum errorem, et erroris extirpat fontem mira quadam brevitate, quod unus ipse peri- mit hęreticus ita asserens: hoc vitare non potest opera quę facit, sive bona sint sive mala. ergo eodem modo mala sunt a Deo ut et bona. dictum a virgo negat, anathema sit, et cum ipso damnavit eos sed potius ut damnaret eos, proprius anathematis perculsit fulmine, atque obruit.

10 Ex quibus duo manifeste constant: primum est hęreticos aliquando asseruisse Deum esse auctorem peccati, sicut ut postea videbimus, hoc ipsum ad fugiendum Catholicorum imbecillitatem calide non nunquam negaverint. 2° aperuimus origines ex quibus errorem suum hauserunt: nempe ex eo quod omnem distinctionem negaverunt inter entitatem et malum peccati asserens ut supra vidimus n. 5: et ex eo quod asserebant Deum sua motione tollere libertatem arbitrii.

11 Mihi igitur falsime recentiorum calumnia propellitur ex sua doctrina demon- strata indemnitas ab erroribus hęreticorum. quod quidem constat, quia sua doctrina et thesis eius errorem illum aperte damnat, ejus verba fontem in quo error ille vivere fundo, et sine quo minime potest subsistere: ergo doctrina thomistarum omnino distat a sectariorum doctrina, quam distant Catholici ab hęreticis. 2° ans: et imprimis quod thomistę negent eos Deum esse causam et auctorem peccati, eos quod asserant motione divina libertatem nequaquam non destrui, sed potius firmari, ubi dicitur non est, quod hoc et ignorari non ignorant et sepissime nos audiant clamantes manere in arbitrio physice predeterato proximam et absolutam dissentiendi potestatem. deinde ut constabit ex dicendis in art. sequentibus huius disputationis, omnes thomistę sequentes Angelicum Magistrum malum, seu deformitatem peccati ab ipsius entitate distinguunt, et dissentientes contra divos Caalinus, asserunt malum nullo modo ab influxu Dei positivo tangi. ex quo fit ut omnes constantissime et frequentissime negemus, Deum eodem modo operari opera mala, et ope- rari bona. nam ad opera bona supernaturalia asserunt requiri concursum Dei specialem et super- naturalem; ad vero ad opera mala solum requirunt concursum Dei generalem dispensantem non aliter, quam ad exigentiam voluntatis.

12 Preterea falso asignant nostri S.S. distinctionem, quam in Cannone citato docet distinctionem inter modum quo Deus concurrit ad opera nostra bona, et modum quo se habet ad ope- ra mala: per hoc quod Deus in opere bono non solum attingit et creat essentiam sanctitatem et substan- tialitatem bonitatis per quam opus bonum dicitur: in opere vero malo ita tendit concursus Dei, ut

nullatenus facta et causa mala, dum attingat et causet entitatem, quae bona est. nec id difficile exponunt dicentes entitatem operis amalia, neque dicunt hoc rationem aut formalem, sed dumtaxat realem et praecisam. Unde et ecclesiae PP. errorem Eutichetis expulsarunt, dicentes non rationem nec formalem, sed dumtaxat realem et praecisam personam Verbi absque deitate Verbi naturam, ita Thomistae sequentes D. Thomam Anselmum et alios PP. expulsant hujus errorem, ipsique quod inferebant illas formales dicunt. Et enim unio physica et realis humanitatis ad Verbum fit, nec potuit ad personam Verbi realiter induxit absque Verbi natura, quin fuerit factum in natura ..... ideo dicimus realem quod regerit in persona et natura Verbi; itaque ..... dicimus entitatem amalia peccati per causalitatem Dei vera realis et physica trahi ad entitatem in facta mala.

13 Extat denique aliud magni ponderis discrimen inter doctrinam Calvini et Thomistarum, nam Thomistae docent, ut patet dub. 2 hujus disputationis, negant concursum Dei et praedeterminationem moralem ad actum pravum: Calvinus autem non solum docuit concursum physicum, verum etiam asseruit Deum ad mala opera incurrere moraliter. nam lib. 1 institutionum cap. 18 n. 5 dixit: divinus efficacia erroris et seductionis immittit ut credant mendacio. ex quo solo dogmate infallibiliter sequitur Calvinum facere Deum autorem peccati. modo ergo vgo P. Rivadeneyra ut ostendat in quo doctrina Dominicanorum doctrinis haereticorum conveniat.

§ 2um

Solvuntur adversariorum objectiones

14 Objicies 1o cum Rivadeneyra. Philippus Melancton in locis communibus tit. de causa peccati asseruit: firmissime et quasi utraque manu tenendum esse Deum nullo modo esse authorem peccati. et ut salvet Rivadeneyra nullum et apparens esse in Thomistis ..... dictos sententiam subdit quod ut causet opus pravum materialiter non formaliter vel praevium.

15 Quam authoritatem Melanctonis magni esse faciendam pro defensione fidei catholicae et quasi ecclesiae Dei inter esse multum, ne ..... ipse sua sibi et pugnantia scriptoris potuisse deprehendat? haeretici enim a fide recta aberrantes, et fidem ostendentes deficiunt a charitate sententia pungunt, modo quae asseruerunt negant, modo asserant quae negaverunt.

16 Non ergo magnus est piaculum si Thomistae dixerint Melanctonis pugnantia et sibi contradicentia protulisse, ut constat ex illius loci citatione. nam quid est aliud negare

si dishoe entity a malitia pecati Deus ipse agere adulterium Davidis eaipiese qua vocao Pauli e opus Dei, nisi Deus simere authorem illius ipsius adulterii? ut nos fatemur Deum authorem vocationis Pauli? et constat ex damnatione dictis cannone sup.a citato, damnantis ita esse opus Dei proprium proditionem Iudae sicut vocationem Pauli. Dicesit e° et affirmavit Ch.[us] in illa Ep.la ad Romanos. Deum ita esse causam pecati eaipiete qua dicit bonorum operum causa: negavit in locis omnibus Deum esse authorem pecati; sed non ita ut ipse retractet, sed ut verbis molioribus venenum operat in cautis. qua ut recte advertit M. Lemos loco sup.a citato. ut ipse sua de se quidque durissime alliqui temperaverit, voluerunt id accipi ex eorum mente, ut sic ita simerent Deum causam prse et proprie pecati ut simul asseverarent Deum nequaquam pecare et pecans efficit, et proprie et prse causat. Videat quis si haec sint contradictoria et pugnantia.

17 2° objiciunt cum predicto Rivadeneyra qui totis viribus conat probare ipse neque et Calvini doctrinam eidem damnationi obnoxium esse, et eorum sic arg.: non seq. evidenter Deum esse authorem pecati, neceque potest evidenter deduci ex propositione Calvini? quam sum argumentis lysis meis verbis quae efficit a Rivadeneyra proponimus ne videamur dissimulare aliquid efficacie illius.

18 Sic enim arguit. Calvinus et sectarii negant Deum esse authorem mali formalis, et non seq. evidenter ex ipsorum principiis esse talem authorem, sicut etiam non seq. ex principiis Dominicanorum: ergo injuste damnantur a Concilio tanquam facientes Deum authorem pecati. ant. & min. quoad 1.m p.tem (ingt ipse) patet ex dictis hucusque; quoad 2.m vero p.tem ex dicens ab ipso indicat fale probari. dicit enim videra logistas Dominicanos: Deus voluntatis liberum libere ad ellipdis opposita, reddit predeterminatam ad maale pecati: et ideo ad formale, a quo inevitabiliter dinecht maale. Videra etiam ipsos contra Calvinus: voluntatis liberum a coactione reddit Deus predeterminatam ad maale pecati: et ideo ad formale, a quo inevitabiliter dinecht maale. Sicut enim priores loca evidentia sufficienter excludunt P.P. Dominicani, quum aiunt malum esse extra spheram Dei, ideo quod posito maali, resultare malum citra divinam predeterminationem mali, ex voluntate creata libere operante: cur non satis posteriores loca evidentius excludunt Calvinistas, quum dicunt formale malum esse extra spheram Dei, ideo quod posito maali resultare citra divinam predeterminationem ipsius mali ex voluntate creata sponte agente?

19 Sed certe illis quae pro etatis et assiduae meditationis ... ... discretio doctrina futilis ipsa argumento apparebit. et quia res ipsa operosius discutere non libet

ut quae illi sapienti Mr Semos et Gonet in dicto thes. n.3 ab his impostoribus demonstrarunt omnino libere ? authoribus ipse striatis pauca dico de impostura huius recensionis

20 Et profecto 1m p. sus min. 1 anus fee abysso Calidissimissimus. Ut verus, et sit omnino falsa, ipsa ostendit satis ex verbis relatis Melantonis et Calvini, qui expresse dicunt, ut vidimus, Deum esse peccatorum Authorem, et ex Concilio Tridentino expresse damnantur dicentes Deum earum operetur omnia aut pravas actiones. Nec obstat a Melantone Calvino et Calvinistis id aliquando verbotenus fuisse negatum; sed quia id stulte negarunt, ut opinantur suis abire dictis aliquo colore occultarent. Sicut videtur apud Gonet loco supra citato: quae prius dixerat Calvinus expressis verbis, in abysso casus dispulsus ablata in impostorioribus editionibus ut testatur Andreas duballius Mr Sorbonicus Tomo 1 in 222 pag. 53, cui in hoc puncto fides adhibenda est maior quam huic recensioni, quae ille in ipso fonte doctrinam vidit Calvini et sequacium.

21 Deinde tribus evidentissimis rationibus demonstrandum est falsum omnino esse 2m p. min. 1 anus a summo abysso recensione, in sequi ut evidentis ex principiis haereticorum Deum esse Authorem peccati, si semel id dicit sequitur 2 a Dominicanorum principiis: hoc inquam fee ignorans dicens triplex demonstro.

22 1o nam qui expressis verbis asserit, homines a Deo moveri in divini ad peccatum praeceptis, suasionibus, immo et in fusis erroribus evidens diminuit dicere aut facere Deum Authorem peccati; Sed Calvinus et alii sectariorum expressis verbis asserunt homines a Deo moveri indiviri ad peccatum, praeceptis nimirum, suasionibus, immo et immissis erroribus: ergo Calvinus et sectarii evidens diminuunt dicere et facere Deum Authorem peccati, quamquam dissimulent dolosa verba aliquando ferentes. Cons. pat. et min. constat ex dictis ac citatis haereticorum verbis, quae legalibus asserunt a Semos et Gonet ubi supra. Maior est per se manifesta, quia motus in fluxus in peccatum, praeceptis nimirum, suasio et immissio erroris ut hoc scelera perpetret, evidens ad malum tendit, nec ab illa valet nisi ullo modo praescindere.

23 2o qui negata omni prius distinctione inter entitatem et malitiam seu deformitatem peccati, asereret Deum dedere vires homini ad entitatem peccati, evidenti angusto devinceret, ut diceret Deum movere homines ad peccatum, et esse authorem illius; Sed Calvinus et sectarii, negata omni prius distinctione inter entitatem et malitiam seu deformitatem

peccati asserunt Deus determinare voluntatem hominis ad entitatem peccati, et ad ipsum peccatum: quod evidenter a contrario convincunt ut dicant, Deum movere voluntatem ad peccatum et illum esse authorem. Contra patet. minor dedit nobis Mr Serrios Tomo 2. tract 1 pag 53. et citat, quod numquam tales dicti homines meminerunt, et impleverimus locum praescriptum ... tractaverint mai etiam pat evidenti exemplo: nam qui os dicunt nempe negaret, unionem personalem Verbi et ipsum nam, et fateretur unionem humanitatis ad personam Verbi, evidenter convinceretur ut diceret, unionem factam esse naturae divinae, quamvis fucatis verbis clamaret factam esse in sola persona.

24 3° qui diceret ut divinam praedeterminationem, sine qua voluntas nulla potest ellicere operationem depravi liberi arbitrii, et sibi asereret, plura ab hoc dimitti peccata dubitari nequit, quin etiam diceret Deum praedeterminantem ad peccatum esse authorem peccati quamvis id ore tenus abnegaret: sed Calvinus et memorati haeretici ita adicunt, nempe praedeterminatione divina, liberi voluntatem subtrahi, et a plura ab hoc dimittunt peccata: ergo nullus valet dubitare, quin dixerint Deum esse authorem peccati.

25 Modo etiam demonstrandum est, omnino esse liberos Thomistas et doctrinam nostram prorsus immunem a tanti nefas deceptione: nam sub argumentis factis hac minor subsumo: sed Thomistae ex praemissis dicentis qui verbis negant Deum esse authorem peccati: negant influxum Dei moles in peccatum: negant omnimodam identitatem inter malum et entitatem, posita dicta hoc vali: eadem constantissime negant, divinam praedeterminationem esse talem, ut tam in minimo obstat libertati voluntatis pro tanta est convenientia inter doctrinam Thomistarum et sectariorum, quanta inter lucem et tenebras, quanta inter verum et falsum, ac postremo quanta inter vero catholicos et haereticos.

26 At quod de vero docto nemo non mirabitur, illud est, nempe ipsum latuisse, eos quos putat esse stolidos, dumtaxat inter se distare, quam distat verum a falso, bonum a malo eos. nam profecto si divina praedeterminatio ad omnes operationes necessaria relinqueretur arbitrio praedeterminato liberis ad ellipsiam opposita, hoc praedeterminatus adaequat, poterit eo reprobare malum, et elligere bonum, ac subinde quod malum elligat, et illud posuit reprimere homo viro verendum est. Ex quo id eos malitia apertissime detecta est: nec Thomistas ut illa demonstrent ad id stolidi recurrunt ut dicant, deformitatem peccati esse extra sphaeram omnipotentem; idque distincta dicta hoc vali inter entitatem actus et deformitatem, ad ponit correspondere hoc, et quod Deo, profunde meditant, et sentiunt esse a Deo videant esse necessarium, minime vero malum illud intra sphaeram extra sphaeram divinam posuit. dicimus quod hoc praedeterminatus ad male peccatum, ideo peccat, quia potest tenet, et non vitat malum.

27 ... praedestinatio divina tollat rerum libertatem coactione et a coactione. Ut vult Calvinus, et in quae dicit eos ... recentiores, ... potentiam quae ad bonum et malum; ... mala ... ... hoi adillis necessario, ... praedestinationem et necessitatem ... merito ... adscribenda. Hinc ... 1m. 2m log adducta ab illo recentiore, et ... ab alio ... clariora ... quae ut amplius probari deant, et ex illis inferri quae ... fuerit ... ... censura, et quae ... objectio.

Dubium 2m

An Deus Concurrat ad formale pecati?

28 Liberari ... ab importunitate recentiorum conantium ... atque ... Deus ... ad ... quae e in peccato, ... praedestinatione Calvi-nistica, ex ... huius disputationis ... ab hoc dubio, ut ... ... doctrinam ... et methodum ... Dñi ... ... 1o loco ... ... peccatum ... a Deo.

§. 1us

Praemittuntur Notabilia et Sententiae

29 Duplex ... ... peccatum ... omissionis, altera, ... quo ... ut ... Dei ... omnibus ... ... omnino et ... ... omittendi. ... omissio ... ... Dei ... ... omnino ... ... omissionis ... nulla ... controversia e ... ... peccatum omissionis ... ...

30 2o Advertendum ... Celebres ... ... peccati ... quarum altera dicit in aliquo privativo ... ... altera ... ... positivum. ... ... peccati, ...

Deus sit et Causa Author. 2° 1° existimat id minime vitari per hoc, q privao aliqua dicat ordine peccati, nec defendo ipso privaoy. Ordiny peccati idq offici amphy et viribus qualibus torquet illi M. Patronos.

31 Caeterum qdqd sit de ordine peccati Omioy, de quo 1°, 2°, est ut O sit valde pbalis Mª et nos ut pbaliorem defensavimus in tractatu de peccatis, quaerase xit peccatum Omioy differe fralis in aliquo positivo, illud in tota hac disputatione supponemus et de Concursu Dei ad peccati entitatem regressu agitabit disputatio, neutram doct.m quae vane sine putamus ad alteram et forte minus pbalis M3 coaremus.

32 3° prae oculis hendus est modus quo recentiores Theologi societatis dicunt statuunt Concursum ad ius peccati, ne Deus malitia illius inficiat? P. Moncada in suo merito Disputandus in Codice quem infra referam N 17 ita disputavit: puandus est Deus a Causa peccati, non tam quaesita disparitate inter materiale et formale peccati, quam adhibita tali temperatione in Concursu eius ad materiale, et qua in conveniens non sit, sit Concursus extendi ad formale: quia tam ad materiale quam ad formale Concurrat Deus ut Causa prima minus ita et non ut Causa prae. idq: tamen salvandum est penes id q Deus non Concurrat determinate ad actus pravos, sed neque ubaterius intensive, imo potius praecise et ad opposi. Voluntatis, quamquam recte, omnino vellet Creatura uti sua libertate abstinendo se ab actione prava, et oppositum recte et meritorie efficiendo.

33 Alia ad verbum ille, qui statim N 18 13 statuit M3 his verbis Concursus physicus ... extendit quod physice ac maliter ad malitiam peccati. infra dabo rationes quare hunc recentiorem prae aliis omnibus, Dum ipse propio scripta non mandaverit. Certe et per annos plures, Dplures omnibus assistuerim scholasticis disputationibus nihil aliud ascultus, et ipsorum disputationibus vidi aut audivi defensari praeter zelatum huius doctrinae recentioris doct.m, et ut verum fatear apud nullos suae scholae doct.m de Concursu ad formale peccati, aut Clarius aut uberius lupi exolatum quam illum P. Moncada explicaverit.

§ 2us

Thomistae non docuerunt Concursum Dei ad formale peccati

34 Pro ordine Mª negante, Deus physico Concursu attingere malitiam seu deformitatem peccati Ordiniam pugnant omnes Thlae, nullo quem legerim excepto. et sit sit certissimus ... nihilominus recentiores Dry Caret et Mag Sotto here

Sotto. in quaestionibus sup. 1ᵃ. 2ᵃᵉ. Immediate sit a Deo, ... inquit, illatum attribuentis ...
eius causae liberi illius, inquit de hac re ex professo agunt, in medium proferamus. Ita quidem D.
Sotto loco citato sentire videtur Cap. 18. lib. 1. de natura et gratia. Verum ex loco in quo quidam eum
falsum dicunt: ibi enim non longe a fine posito concursu generali praedeterminante, quatenus adactionem
peccati, id explicat eiusdem exemplis, quae illum declarat D. Thomas 1ᵃ 2ᵃᵉ. q. 79. praesertim Cap. 18.
ibi dicit: Nam quando distent inter se, cum eius quis in peccato Deus est causa eo efficiens, quatenus ex
quo liberum est animam et inanimata ad suas naturales actiones promovet. Haec
ibi. Ex his verbis constat huius Magistri sententiam, et in ipso Sotto eiusdem lib.
interpretem. Deus causa est enim peccati concursu physice praedeterminante, sicut
operationes rerum et agentium aliorum.

35 Sed a Dicasi merito ex hoc praecise ... reficit
debere praedictam rationem, quod non stat concursus physice praedeterminans, tamen identitas materialis
identificatus, quin etiam attingat malum.

36 Sed Ita est: nam quod quid sit de ipsa pessima sententia: Deus
causa entitatis identificatae materialiter, quae efficit malum, de qua infra, ipsa dixi ex apertis
ipsius, ... ad mentem huius Magistri, quae modo ... exposuimus, ipse negavit loquitur
... : nec tamen inde ... sequitur, causa est peccati, quia ... deficit a lege et veritate.
(et paulo infra) Vis ... Claudius ambulat, hoc est causa ambulationis, ... materiale et ...
eo modo ... , in deformitate ... peccatum ... ... delinquit Deus
quidem et hoc est causa actionis, quia res quaedam est, quod a lege declinet soli imputatur
libero arbitrio. Haec ... Magister Sotto, quae apertissime Deus docet causa entitatis
quae peccati, nulla adhibita restrictione: peccati vero ... nullatenus ... ...
tando adhuc in exemplis D. Thomae et verum eius discipulus.

37 Stant quoque rationes ... affirmativa D. Thomae Caietanus
et ... fide meliori quam Sotto: referri debet ex 1ᵃ 2ᵃᵉ q. 79 art. 1 et 2. Aplicare
ipsius verba in medium adducere ... ut pateat quam ipsi irroget iniuria, dum talis ei
... tribuit, nam quae dixit ... apertissime declaravit. ... citato loco in commentario
art. 1, ita de hoc puncto ... loqui.

38 Ex hoc a (verba sunt Caietani) ...
est ab agente deficiente, sequitur quod ... a ab agente, sit a Deo ... agente, et
... a deficiente non sit a Deo. Sequitur 2º quod ... deformitatis peccati ...

talis ablute, et ipsius dicere Imitari talis ac ut est ab agente deffiente, idest, q[uo]d deraoe talis ac ē ee ab agente deffiente. Seq[uitu]r 3°; q[uo]d n̄ ē idem concurrere ad talis ac s[ecundu]m id q[uo]d h[ab]et ab agente ut sic, et s[ecundu]m id q[uo]d h[ab]et ab agente n deffiente: sicut non est idem ee agens, et ee deffiens, nec ee ab agente et ee a deffiente.

39 Ex quo seq[uitu]r 4m q[uo]d n valet. A. ē Caa ac moralis mali s[ecundu]m sua species; ergo e Caa pecati seu deformitatis: 2m bene valet. A. e Caa deffiens ac moralis mali s[ecundu]m sua species; ergo ē Caa pecati et deformitatis. q[uia] deformitas et sua carentia n[on] seq[uitu]r ad species mali moralis ut e ab agente deffiente, n ut e ab agente. hic est alia p[ri]ncipalis acutissimus Caiet[anus] in quo nec minimum deprehendi p[otes]t sensisse Deus ea caus[a]m frale peccati.

40 Si itaque negans Deus ullo m[od]o concurrere ad malitia f deformitatis pecati, dominus ē eo denent oes D. Thomae discipuli et ē frequentissima aquadalios theologos Modernos et antiquos: nec desinent PP. Societatis indu[cere] (quia eo a abi[...]) si f aparent ē diui peccat argins q[uo]d ab initio exoratis Innovatis obiectis fuit a nostratibus

§. 3
Statuitur 3.° et probatur ex D. Tha.

41 Nra q[uo]d D. 3.° nos duos [...] concurs[us] ad fine i pecati sive ad malitia eo alegrus producendo f attingendo Deum o[b]iecto votivo. nam ... ee ipsissima D. Thomae p[ro]bo et ni fallor, evidenti. Supp[on]o ex D. Thomae m[od]o q[uo]d apertius d[e]rabit infra. nempe Deus Caaie f concurrere ad malitia specifica n ee [...] sensu ead q[uo]d p[ro]piete qua Caa et concurrit ad illius entitatis; neca[...] m[od]o defendi aut defendi p[otes]t si a afirativa. m[od]o Subsumo, sed evidens e apud D. Thomam Deus alis se here in suo concursu ad malitia, ac se h[ab]et in concursu ad entitatis ac pecati: ergo evidens ē apud D. Thomam Deus n concurrere ad malitia pecati. maior [...] sponta[n]ea A. Afirioe, quia q[uo]d ipsi clamant implicare Deus eiusdem concursus p[h]isicus attingere et producere intra eande q[uo]d entitate p[h]isica indivisibilibus p[h]isicam n attingendo et producendo aliud d[...] identificatis, quare [...] f neutrum, f utrumq[ue] debere illo concursu attingi et produci. [...] quia q[uo]d Duo [...] n restringi a voluntate divina, nec ab illa detrai, sed exigunt et detrai [...]

Voluntas Creata, ac subinde ut Voluntas Creata in sua determinatione a malitia nec pendit nec pendere est de suis amat obiectis surgere, ita nec divinus Concursus. — Cum denique nec divinus Concursus, et ipse cum Voluntas Creata ita Conatio ex formitate cum identificatus ut nec per rationem una illius formalitas potest abalia absolvi percipi ut qui existimant.

42 Mens est ipsius mentem D. Thomae Clare percipere qui attendit ordinem et methodum alterius; quem S. D. observat, sibique contractans magis propositum suum. Semper enim tali procedit ordine ut in 1. art. quaerit inquirat utrum peccatum sit a Deo? in 2.o utrum actus peccati sit a Deo? ita in 2. dist. 37. q. 2 et aliis ad Anib. ita etiam in q. 3. de malo. Illis in 12. et 29 prius in his locis resolutionem suam ita tradit ut in art. 1.o asserat peccatum non esse a Deo, et Deum non esse causam peccati. in 2.o vero art. asserit actum peccati esse a Deo: immo Clare resolvit in 2.o art. suis illarum est Deus esse Causam et Authorem actionis quae est peccatum ut Clare dicabit infra dub. 7 § 8. qui in hac materia sequitur mentem D. Thom. deberit nobis asserere Deum aliis Concurrere ad entitatem actus peccati, quem Concurrere ad malitiam illius. et Contra illa semper divini Concursus inventa a P. Moncada et Citata et S. D. Thomas.

43 Et amplius si Concursus Dei cum causa modo se habere ad malitiam et ad entitatem peccati in eo sensu inquo entitas peccati dicitur esse a Deo. malitia quoque diceretur esse a Deo, quia non alio modo nec per aliud nisi entitas peccati est a Deo quam per influxum sui Concursus; S. D. Thomas in 1.o art. illarum est distinctissime malitiam [illegible] peccatum esse a Deo, et in 4. sequentis art. infra entitatem peccati esse a Deo. Cuius entitatis quo quae Deus Vocatur Authorem semper non est absolute Vocatur causa: ergo ex mente D. Thomae Concursus Dei aliter se habet ad entitatem peccati, ac se habet ad malitiam. Sed ad entitatem Concurrit positive influendo ad malitiam se habet permittendo, permissione sumpta non ut sumitur a Deo, sed in ratione Concursus.

44 P. Moncada in citato codice ut hoc palmarium argumentum praeveniret sic ad illud solum sese praeparat. Fateor, inquit, esse inscrutabiles difficultates per reduplicationes illas quae videntur Cadere super obiecta, tenere positive modis specialibus se tenentis ex parte [illegible], aut magis specialis [illegible]

...ne, semper sine veritatis dispendio, in plures equivocationes incidit. Insuper ille et deinde alias inducens explicat, per quod dicens ex modo loqui non facta est adeo equivoca harum reduplicationum acceptio. Ut magis ergo videatur, suppono primo speciali tenendum autem speciali rationi principii concurrentis quia per rationem ipsam obstinate quas voces directe innuunt et exprimunt.

45 Verum quia doctus iste mentem propriam non solum quod Arbitrium absolute et sine reduplicationibus proponit cum dicitur inquirit utrum peccatum sit a Deo et absolute et sine reduplicationibus respondet peccatum a Deo non esse, aliter absque reduplicatione inquirit utrum actus peccati sit a Deo et respondet absolute esse a Deo actus peccati. Vide 3 pars Cap. 162 n 4. Utrumque Doctor rationes per haec verba tradit: peccatum esse ex aliquo defectu provenit proximi agentis non a conformi fluentia primi agentis, et defectus illa... provenit ex dispositione libera creata voluntate motiva, quod enim ex ea sit quodquid depressione motus... primus agens peccati humani est voluntas: et igitur defectus peccati ex voluntate homo, non a ex Deo, qui est primum agens, a quo tamen quodquid ... actionis ... peccati. Ubi ... sine his appellantibus aut reduplicantibus negatur, demonstratur quod peccatum non esse a Deo utique ... ... demonstratur esse a Deo entitas peccati.

46 Praeterea modus iste loquendi, utrumque reduplicationes ad duos formalitates solum, quae subiciuntur influxui agentis, frequentissimus sit inter antiquos philosophos, et nullus inveniatur apud Arbitrium, quomodo, rogo, sibi videtur modernus iste qui Arbitrium et reliquorum paginas, ut aiunt, audeat emendare, et in eiusque modis quod loquendi aptissimis, ac purissimis, equivocationis vitio dicat laborare? Praesertim quod Clemens 8 asserat Doctorem scripsisse ingentem librorum numerum singulari ordine, mira perspicuitate, et sine ullo prorsus errore. Porro ubi ... non adest confusio, ubi mira perspicuitas, nulla equivocatio, ac denique ubi nullus errore nullum veritatis patitur detrimentum. Ex his a reduplicationes duo manifestissime innotescunt, illa formalitas Dei, qui subicit actioni et causalitati, et habitudo ad formalitatem Dei sub qua principium influit et tunc aspicit, quapropter Arbitrium ut in actu aspicere defectus, illius in principio requirit quae sunt in quo, et ex formalibus, quae inveniuntur in actu, modus influxus, qui se tenet ex parte principii, detraxit. Invenit autem in ordine prava entitas, quae non potest esse bona transcendentali, invenit etiam deformitas

quæ e dcordinao a Deo. de entite dixit lib. 2 sent. ad Anibal dist 37 q 1 art 1o: hæreticus e dicere q aliquis ens inquantu ens n sit a Deo, nec sub fidei dixit ee Deus, sd chrs xaoi. de 2o a aseruit n ee a Deo. q Deus, qui sua adic preautit, n pt ad hoc Decurrere q aliqs abijso recedat

§ 4

Aliquorum Patrum authoritate brebiter probatur nostra A.o

47) Sequr D.Th. in hoc loco, et in alijs gravissimis difficultbus N. P.P. inter quos Beatus Albertus Magnus præceptor sus Cuius Vba refert Gonet, plures q Alios, quos nimius longus eet referre; duos tm n ommittq, nempe Anselmus et Aug. Anselmus em lib de dcordia præscientiæ et prædestinaois Cap 7 et nag, n q Ms et docet et explat eisds distinonibus qq Vtr D.Th. dicit em Anselmus loco citato: ois actio, et ois actio, et qdqd aliquis hr esse a Deo e, aquo e ois justitia, et nulla injustitia faciunt Deus oia quæ justa, vel injusta Voate fiunt. id e, bona opera et mala, in bonis qd facit q sunt, et q bona ss; in malis vo facit q sunt, sed n q mala ss. quæ Vba fusius expendenr art 4.

48 Adparet ā Controversia ex ista videri, et præterita A. 1o q distinguens inter entitatem operaois et bonitas illius, ex Vna pte, et ex alia inter opois entitates et illius malitia; aseruit Deus in bono opere Virtus a facere in malo n entitas docet a Deo fieri, malitia vo n ita; q e apertiss dicere: Deus ... Deum effective Caat entitas opois pravæ, pravitas vo talis operis Deus ... effective n pducit. 2o q in ista D. Anselmi distinctione evidentissime ... n eods mo Decurrere Deus ad entitas peccati, ac ad peccati deformitas; q o sibi ... fatenr ma eorus defendi npt, nisi Decurrens Dei eods mo tendat ad malitia atq ad entitas operis mali, qd a hæc D. Anselmus defendit.

49 Sd adsit ig D.Aug. qui Cap. 100 in enquiridione loquens atq explans modus, quo Voatas diva se hr ad opera mala, quæ permittit sic dicit: propterea n q magna opera Dni exquisitaiaoes Voates eius Vt miro et inefabili mo n fit præter eius Voate q eius in eius fit Voate q n fieret sic

sinit, nec vult nollens sinit, sed vollens. quae Aug.ni verba scire debes, ut videas P. Moncada explicat modum divi? concursus ad peccatum et inveniens concursum ipsum, et ipsum modum aperte S.a Aug.nm repugnare.

50 Quod ut evidentius appareat ita urgeo. Per hoc salvari apud Aug. quod Deus non est causa vere Authoritas peccati, ex concursu physico explicare effectiocem? [illegible] hoc peccati attingat, quia concursus Dei, qui est ipsum fieri peccati, imo entitas peccati, non sit non intendit a Deo, sed est praeter voluntatem divinam, et ideo dicitur esse praeter voluntatem Dei, quia est contra eius voluntatem; sed hic concursus divi explicatos [illegible] S. Aug. ergo mai. [illegible] ipsius P. Moncada doct.m min. [illegible] in verbis divi Aug.i expressit enim? idque est peccatum fieri praeter voluntatem divinam; quin potius hic duo opponit S. D.r, scilicet quod non fiat praeter voluntatem divinam, et tamen fiat contra voluntatem divinam.

51. Resp. explicat 1.o si Deus concurreret ad malitiam peccati praeter intentionem concursus divini, qui est ipsa entitas peccati, fieret praeter intentionem Dei concurrentis; sed hoc pugnat cum S. Aug.o, qui expresse affirmat non fieri praeter intentionem sive voluntatem Dei, quod sit contra eius voluntatem: ergo [illegible] Resp. 2.o: si concursus Dei existeret praeter et contra voluntatem Dei, Deus concurreret non vollens, imo nollens concurrere, idem existit praeter voluntatem Petri. Ut quod Petrus non vult existere, et id contra voluntatem Petri existit, quod vult Petrus non existere per diversitatem illarum vocum volo et nolo; sed Deus hoc modo non concurrit contra Aug.m; ergo min. prob. ex [illegible], qui explanans quomodo non fiat praeter Dei voluntatem, quod sit contra eius voluntatem, id probat ex hoc: quia non fieret si non sineret, nec utique nollens sinit, sed vollens. hic, inquam, prob. min: nam per hoc existit per [illegible] peccati, probo. quia existit concursus divinus, quem vos dicitis terminari ad peccatum [illegible]; sed primo peccati non existit Deo nollente positive, quia ut dicitur ex his Aug.i verbis: non sinit nollens, sed vollens: ergo Deus concurrit vollens, non vero nollens, aut non vollens, et consequenter Dei concursus si existit, Deo vollente existit.

S.us 5.us

Rationibus Probatur nostra sententia efficaciter.

52. Prob. 1.o contra nostram argumento multoties repetito in superioribus, et levius aut supplicando quia fit illo ideo existimamus radicitus oppugnavit

liq. verum ideo utrumque dicebant et dicendum R. R. concursus Dei supra ad malitiam formalem actus pravi, quin sit causa, seu auctor peccati, quia ut concursus plus est potentiae illius efficacis, concurrit tum parte potentiae, et ideo dicendum ipsos pure permissive concurrere, quia non ex ipsa determinatione et dominio, sed ex dominio et determinatione voluntatis creatae, ac proinde concurrit effective, non vero determinative, sed pure permissive; at ipse concurrendi modus importat, nihil ut res est dicta, et iterum infra videbimus. Cujus subjectum est voluntas ut supra probabitur ad 5: ergo Deus ad formale peccati malitiam non concurrit, quin concurrendi modus, ut facile tenent illius eae viae voluntatis subjectum.

53 2a probatio desumitur: quia Dei concursus ad turpitudinem et inhonestatem ipsius videtur implicatorius et absurdus, nec oppositum videtur aures piae posse sustinere, quia concursus ad formale peccati malitiam necessario est turpis et inhonestus: ergo concursus Dei ad formale peccati malitiam ipsius videtur implicatorius. Probatur antecedens formale peccati est turpe et inhonestum, et malitia est ipsa turpitudo et deformitas; sed concursus Dei ad formale peccati est ipsum formale peccati, sive ipsa malitia formalis: ergo concursus Dei ad formale peccati sive ad malitiam turpis est, quinimo est ipsa turpitudo atque deformitas. Major est manifesta. Omnis enim turpitudo et deformitas in peccato reperta in actu, ejus formali consistit, et est ab eo inseparabilis, quia non est aliud a malitia, deformitate et inhonestate. Antecedens minor ostenditur ad necessarium [illegible] sicut [illegible] tanta est identitas inter actuale et formale peccati, inter entitatem et malitiam ejus, ut nec vitali, nec per rationes quas scribere distinguant, aut valeant ad invicem separandi, sed quae simpliciter, et absolute, et absque ulla vitali, ex ratione distinctione [illegible] earundem [illegible] denominationes, ut et namque tiene eorum ad quaelibet: ergo concursus Dei ad formale peccati est in sua opposita ipsius formale peccati absque ulla ejus distinctione.

54 Rbis 1 P. Alvar. de praedestinatione 8 n. 39 distinguendo majorem sub his terminis: concursus Dei turpis et inhonestus existens ex propria determinatione Dei est implicatorius, concedo majorem; si existat ex determinatione creaturae, nego majorem. Ex qua distinctione patens est solutio ad reliqua in argumento objecta, quia concursus Dei ad peccatum nunquam existit ex determinatione Dei, sed semper existit ex determinatione [illegible] creatae, nec aliter existere potest. Solutio ista ut quae dis[tinctio]

tradimur a praedicto Magistro dicto loco citato ait: Deus nihil potest agere peccare, et ex propria determinatione, nisi honeste et laudabiliter. Ideo, per accidens et ex aliena determinatione neque, in his enim operationibus non est necessario laudabilis. ita ille.

55 Haec solutio omnino e contra ad principia quaestionis oppositae fulcitur. nam in primis tanta est apud illos, ut diximus, inter entitatem et malitiam peccati identitas, atque indistinctio, ut nec per rationem nec virtualiter valeant distingui, ex quo per infallibilem consequentiam sequitur concursus ad entitatem esse concursum ad malitiam; ut unio humanitatis ad Verbum facta in persona, fuerit in natura, si persona et natura nullo prorsus modo distinguerentur, ut docet D. Thomas 3 p. q. 2 art. 2 ad 1. Concursus Dei concursus nec formaliter, nec virtualiter distinguitur, in sententia opposita ab ipsa operatione nostrae voluntatis, sive ab ipsa entitate peccati; ex quo fit ut nulla appellationis variatione iste valeat syllogismus: omnis malitia peccati est turpitudo et deformitas; sed omnis entitas peccati est malitia peccati: ergo omnis entitas peccati est turpitudo et deformitas. omnes enim propositiones sunt apud AA veras, non solum in sensu identico, sed etiam formali, deinde iste syllogismus apud ipsos bonus est et nullo logicali defectu laborat: malitia peccati est turpitudo et deformitas; sed concursus, sive actio Dei terminata ad peccatum est malitia peccati: ergo concursus Dei, sive Dei actio est turpitudo et deformitas.

56. Secundum contra illam pugnare videtur D. Augustinus loco paulo antea citato. proptereà namque asserit S. Doctor magna opera Domini exquisita in omnes voluntates eius ut miro et ineffabili modo non fiat praeter eius voluntatem quod etiam contra eius fit voluntatem. Ubi Augustinus loquitur de modo quo Deus se habet ad opus in quo peccatum consistit manifestum est. modo a quo miro quare mirus et ineffabilis dicitur iste Dei concursus ad opus peccati? an forte quia turpis est, vel potius ipsa peccati turpitudo? certe concursus turpis mirus et ineffabilis non est, sed potius omni laude indignissimus. Unde ipse praeterea sponte

fatentur Deum in his operibus non esse necessario laudabilis; sed certe magis credo Augustino asserenti propterea magna opera Domini esse et exquisita in omnes voluntates eius, ut miro et ineffabili modo non fiat praeter eius voluntatem quod etiam contra eius fit voluntatem. quae apertissime Dei magnitudinem commendat et ipsum in opere, quod est peccatum, laudabilem praedicat.

57 [illegible] Dei concurrentis concursus eius esse turpis et inhonestus; ergo concursus divinus ad peccatum [illegible] existit ex detractione voluntatis creatae, [illegible] ex illius detractione existit ab illa [illegible] turpis et inhonestus. Caeterum et [illegible] ex his [illegible] concurrens infinite honestus et sanctus infinite, esse concurrens turpis et inhonestus: [illegible] infinita honestate et sanctitate Dei concurrentis concursus illius esse turpis et inhonestus. [illegible] concursus turpis et inhonestus necessario denotat concurrentis turpis et inhonestus, et peccatum denotat tale [illegible] concursu peccaminoso et concurrens honeste ab honesto concursu, et aliud concursus honeste: [illegible] haec denotatio neque opponi [illegible] infinita honestate et sanctitate Dei quae poterit [illegible] illa opponi concursus turpis et inhonestus.

58 Vel aliter et clarius: concurrens turpiter et inhoneste subiit necessario denotationem sui concursus, ut qui concurrit laudabiliter, ac proinde qui concurrit turpiter et inhoneste dicitur turpis et inhonestus concurrens; ut et agens turpis et inhonestus; sed huius denotationis Deus est omnino incapax; quia [illegible] infinita sanctitate et honestate Dei: ergo Deus concurrere nequit concursu turpi et inhonesto. — Nec dicas Deum non denotari inhonestum et turpem etiam sic [illegible] concurrentis reduplicative ita ut dicatur inhonestus et turpis in quantum concurrens: [illegible] haec denotatio non [illegible] Deo adveniret ex concursu illo qui me [illegible] sed per accidens ex prava [illegible] detractione voluntatis.

59 [illegible] enim [illegible] 1°. quia concursus ille non est praeter intentionem Dei, ut ex [illegible] vidimus. ac proinde non [illegible]

her. per accidens adDeo, sed per se: q° ex fugis illud nullum e ═ Ia 2°. Denarij ille
et si n. existat exdetraae Voatij divi, q nos refundamus chimericas, Deus
ablute denoat Denarentis: g° et Deus denoat Denarentis inhonestus et turpis.
Coa fat. q. a Denariu turpi et inhonesto n. pot n. denoari Denareny turpis
et inhonestus. anj V°. Q.z Denarij ille solus m° denoat Deus Denarentis ad
entitas, seu ad malepecati, quo ipsis denoat Denarentis adfrale, seu ad
malis, q. solus m° se habet ad Utrius q Denarij ille, Ut Dixis farent, neque
neque; sed ablute denoat Deus Denarentis ad entitas, seu a d. maale pecati.
g° ablute denoat Deus Denarentis adfrale, seu ad malis pecati. Q.
min ex Atha qui ablute et sine Ulla restriccione a serit entitas pecati
ee a Deo, imo asserat ablute Deus ee Vera Causa ary et entitas pecati
Ut parebit infa art 4. q si AA dixerint se Ia Atha 3 Syta
defendere, Veres sane dicent, sed nobis eorum Seio prevalite suffit.
60 Jam 3° etiam si Denarij ille existat exde
traae Voatij Creatis, tmc Denarij Dei insgis inhonestus et turpis; sed
Denarens per Denarij turpis et inhonestus, insgis e turpis et inhonestus,
n. pot n. denoari Denarens turpis et inhonestus: g° Denarij ille ablute
denoat Deus Denarentis inhonestus et turpis. Coa Evidt, et Utraq. prsma
Q.a et 1° mai. nis inte Denarij illis pdt a Deo et pdt a Voate Creata, nul
la est distio Vielis aut raois, Ut AA Clamant, aliogn deilla mini
ma entite Verificaret ap.x rei predicata Dria, s Sdictoria, q
oris n. fert opinio; sed Denarij ille pdt a Voate Creata e turpis
et inhonestus: g° etiam pdt a Deo e turpis et inhonestus. minfat, et
mai Q.a q. Denarij ille si pdt a Deo n. eet turpis et inhonestus, et
pdt a Voate Creata turpis et inhonestus foret, deillo Verificaret ee et
n. ee turpis et inhonestus, acpmde de eads entite Verificarent predica
ta Sdria nulla prius precedente distinoe inilla, q. quit semquis falsus
semper impugt. nunc illa 1a min qua ostendendas remisi, ita Q.
Denarij turpis et inhonestus Ut inhonestus et turpis n. pot n. tribuere de
noaoes Denarentis turpis et inhonesti: g° si Denarij ille pdt a Deo turpis

e & inhonesti Deus denoat Auxentis duxiss & inhonesti.

61 Ist hic xao D.s a concursu in act boni de
nominatur concurrens honeste, & bonus; a concursu in act inhonesti
c. tamen denominatur concurrens inhoneste, et turpis, q. ea sup-
nus, et concursus exit in aduersariorum s.a ex determe voatis cum se nul
lo mo ex determine voalis divi; q. si qd aut bonum, et concursus requisitus ad
illud exat vnice ex determe voalis creat. dependet ne impedimentum quo
minus concursus ad act boni denominet Deus honeste concurrens;
nec etiam obstat qd actus prauus et concursus ad illud requisitus exant ex
determe voatis creat, q. minus Deus denominet concurrens turpiter, et
inhoneste =

62\. Dices: qd e manifesta disparitas inta vtrumq. concursum
q.a concursus ad actum boni quamuis vnice exitat ex determi
natione voalis creat. perse tn comparata ad Deum et ad voas diuinas
atq inde denominat Deus perse concurrentem, per se causam
et autorem actus boni, nec ad voluntatis diuinae comparata per
accidens cum non sit contra voluntatem Dei, sed xa e conformiter ad
illa; hoc a nec inveniri in actu prauo, nec in concursu requi
sito ad illum, quia tam actus quam concursus ita exirent
ex determinatione voluntatis creatae, vt fiant praeter et
contra voluntatem Dei =

63\. Optime quidem, sed contra D. Aug., et
voluntarie prorsus ac sine fundamento, contra S. Aug.a
(vt ex supra vidimus) et si peccatum fiat contra voluntatem
Dei, non ob id fit praeter eius voluntatem quod non potest taliter
intelligi quam designando aliquid in peccato qd ipse vellet
et vt D. vult concursum adesse illius vt diximus arct =
Voluntarie a et sine fundamento q.a dum non fundat modus
ille diuini concursus, nempe quod exat ex determe voluntatis
creatae qd qd reg hoc edificatur sine fundamento conuragitur; nota

mo

modus illius diui concursus, seque reiecimus, et ubi reiecimus art. 5. ergo nititur nunc subiectione Dei ad nos quod negat ex contrarijs P. Abeldaño tom. 13 disp. 12 cap. 2. §. 14 ubi probat sine hac Dei subiectione ad nos non posse stare seq. modus acquirit de hoc solo titulo solius singulat=

64. Praeterea non minus est contra voluntatem Dei extra actum boni et concursus ad illius requisitus quam extra actum praui et concursus qui ad illum requiritur. quia concursus ad actum bonum non minus operatur per accidens ad voluntatem diuinam quam concursus ad actum prauum requisitus, et tamen concursus ad actum bonum denominatur per vos Deus concurrens honeste quia pari ratione concursus ad actum prauum denominat Deum inhoneste concurrentem: probatur assumptum in Deo cum se adiungit ad concurrentem cum voluntate ad actum bonum tria hic recentiores assignant nempe seq. euentum, colorem actus indifferentis ac voluntatem inefficacem actus boni, cum vero concurrit ad actum prauum assignant seq. euentum, colorem actus indifferentis et nolitionem inefficacem actus praui. Ut dispositio Dei ut concurrat ad actum bonum non differt a dispositione ut concurrat ad actum prauum quam ad illum requiritur voluntas inefficax, et concursus ad istum vero volo inefficax concursus et actus mali, sed hoc non sufficit ut concursus ad actum bonum non sit contra voluntatem Dei=

Min. neque est differentia quia ut actus bonus non sit contra intentionem et voluntatem Dei requiritur quod sit ex eius intentione et voluntate; sed ad hoc non sufficit voluntas inefficax de extra actum boni quia si voluntas actus boni quae ad illum exigitur requiritur in Deo est mere inefficax actus bonus exit contra intentionem et voluntatem Dei: probatur minor non exit ex intentione et voluntate Dei actus ille cuius carentia coniungibilis est cum illa Dei intentione et voluntate; sed cum intentione et voluntate Dei de extra actum boni si inefficax sit coniungibilis est carentia actus boni quia voluntas inefficax dicitur.

65 Alij Dicunt minor actus bonus non potest dici exigere ex vi illius intentionis et voluntatis, quae talis actus boni non carent; sed intentio et voluntas inefficax actus boni non carent illius: ergo actus bonus nequit dici exigere ex intentione et voluntate Dei, si voluntas et intentio Dei de existentia talis actus inefficaces fuerint. maior est nota, et probatur minor intentio et voluntas coniungibilis cum carentia actus boni non actus boni carent; sed intentio et voluntas inefficax actus boni coniungibilis est cum carentia illius: ergo intentio et voluntas inefficax de existentia actus boni non carent illius. minor est certa, et probatur maior ex D. Thoma q. 3. de malo art. 3 in corp. et ad 3. Vbi

ciari docet id illis rpt dici Cas aliquius effectus adq exureare segr taly effectus

66 2.° P.a mai: qd altera Caa ad suum effectu valet Caa sed creare & intentione dumissibiliby de canna aug boni n valet Caa a de existentia aug boni: q.o intentio & Voatas aug boni Durugles de Canna illius n si illius Caa.

67 Mi. Probatur min 1.o bao. Caa quae n pt dare existentia effectui nisi m.o alterius Cas influxu, qui adeoqe existit ex ª yoxij cas yotestis, & subiacet Vnice yotesti posterioris cas, n e Caa p se taly effectus, aut existentia illius, sed quae e Caa pr accidens; sed intentio & Voatas Dei inefficax deexistentia aug boni taly Idihoys e, q aut bono nqt dare existentia nisi m.o Voatis Creatis influxu, qui influxus adeoqe existit & e ex.ª Voatis duis inefficacis yotestis & subiacet Vnice yotesti Voatis Creatis: q.o intentio & Voatas Dei inefficax deexistentia aug boni ne Caa p se, sed quae pr accidens taly aug. mai. Probatur exyness D. Thom doct. lib. 2 physicorum lec 8 inquiento Vb. yoseitur influxus & causalitas in hys cais, quas se habent ad Vtiq libere omno reducuntur ad Cas detrahans n ad Cas detrahens, q.a ysta qsz e ex se .. durig. bye e d Vtaolibet & illa detrai adverus ... min V.o in doct.ª sed e manifesta: q.a intentio & Voatas Dei inefficax de existentia aug boni aut bono existentia dare nqt nisi pr hoc q Voatas Creata se opposa, et auxiliy detrax, & hoc Voatis sed omne e ex.ª Voatis divis yotestis, & Vnice subiacet yotesti Voatis Creatis.

68 Dices sufficere qsita..., quae Deus novit eius boni futurios, si tale auxilius Voatis Iferat, e infaly. Diuinio illius Voatis & intentiones de existentia aug boni, & hoc suffi, V. illius Iferat Caas; ... illa Dei Voatas inefficax.

69 Sed d ª 1.°: Voatas quae omnis dum .. de existentia aug boni ex suppoe quae Dimense, & xypu ... quae pr accidens, nqr se sed pr accidens Dumere de existentia aug boni, & ono e illa existentia ... Voatis: a ... suppoe yrsiy, qua Deus novit futurios aug boni, ... Dimio, & Deo illig. ... Voatis quae Dimens & pr accidens: q.o b .. pascha futurios Voatas illa Durigat de existentia aug boni e quae Dimens &

per accidens comparative ad illas voluntates inefficaces. ~~~

Ja 2° q amor boni, supposita illa, non extrahit a voluntate inefficace Dei de illius existentia non provenit ex illa voluntate: ergo existentia amoris boni semper se habet per accidens ad illas voluntates. prob. cons. quia illud B per accidens se habet ad A, quo posito existere A, sive existat sive non existat B; sed voluntas illa inefficax amoris boni existere posit, sive existat sive non existat amor bonus, ut patet quando existit amor malus, Deo volente amorem bonum: ergo existentia amoris boni per accidens se habet ad illas voluntates.

Ja 3° quia existentia illa infert connexionem oppositam. Sui inventi amor r.g.q. per schola illa sed loquitur, nempe amor existitur et exitum ex vi sui voluntatis inefficacis, sed ex vi alterius voluntatis, humanæ scilicet, quæ proprio libero et dominio amorem bonum coniungit cum voluntate inefficace Dei: ergo quod amor bonus cum tali voluntate Dei iungatur, per accidens est respectu illius voluntatis.

70 Utroque est explicatur: effectus oritur ab aliqua causa et non ex intrinseca virtute et connexione causæ cum effectu, sed alia mediante causa, quæ priori causæ dat efficaciam, et actualem influxum in operationem, non oritur per se ab illa priori causa, sed pure per accidens, per se autem ab illa dante efficaciam et actualem influxum, ut loco proxime citato ex lib. 2 physicorum aperte docet D. Thom. sed amor bonus non oritur ex virtute intrinseca, intrinseca connexione voluntatis inefficacis Dei cum ipso: ergo non oritur amor bonus per se ab illa voluntate, sed pure per accidens.

~~~ Præterea: illa volitio inefficax amoris boni non habet maiorem connexionem aut proportionem ad existentiam amoris boni casu in quo amor bonus existat, quam volitio inefficax existentiæ peccati, cum existentia illius casu in quo peccatum existat; sed existentia peccati pro vos, omnino per accidens comparatur ad suam nolitionem inefficacem: ergo existentia amoris boni omnino per accidens comparatur ad suam volitionem inefficacem. Prob. cons.: ideo existentia peccati per accidens comparatur ad illam suam nolitionem, quia nolitio illa quamvis esse coniungatur cum peccato, et cum causa peccati; sed volitio illa inefficax amoris boni, quamvis esse coniungatur cum et cum amore bono, et cum causa amoris boni, utrumque quippe illi accidit, et non ex volitione sponte: ergo.

71 Nec obstat quod Deus conferat auxilia in occasione,
~~~

inqua praevidit sumendum esse de existentia actus boni volens et desiderans actus boni existentiam. Neque etiam constat auxilium inoccasione, inqua praevidit sumendum esse de peccato nollens et execrans talem sumptionem. illa a volitione actus, quod sit sumptibilis de causa actus boni, imo et de peccato, di ac cidit quoniam hoc peccatum, ad quod nihil conducit, nec reddit essentiam per se volitam illius magis quam si talis scientia non daret: neque quod volitio non praestat connexionem intra effectum non facit essentiam per se et vt adversum causam se habere ad volitam: sed scientia illa non praestat volitioni inefficaci connexionem intra de existentia actus boni: ergo nec facit actum bonum per se comparari ad illam volitionem.

2 Quae doctrina quantum explat et manifestat in hitudine praesciarum ad decreta et decreta ad praescientiam. quia ex assensibus praescientiarum connexionis de assensu decreti, sive ex praesentiis obiectivis in connexione de obiectiva decreti non sequitur per se, sed pure per accidens assensus decreti, aut decreti veritas, quia verum est tam in speculativis, quam in practicis: quoniam ex intentione et volitione in decretis de existentia actus boni et quantum ad illum regulariter non sequitur per se, sed per accidens existentia sumptionis et actus boni. Probatur localiter. tamen quia ita se habet intentio ad electionem, et executionem, ut assensus praescientiarum ad assensum decreti. Tamen quia ideo assensus decreti se habet per accidens ad assensum praescientiarum, quod praescientia non connexa, quia assensus praescientiarum sunt causa sumptibilis de causa assensus, imo et de dissensu decreti; sed volitas inefficax sumptionis, et actus boni sumptibilis est de illius causa, imo et de actu malo: ergo

§ ...

Ratio praecedens aliter proponitur

3 Ad haec dicta fuere quae supposuimus cum Doctore Alexandro et Moncada in dispositione Dei regula vt, dum trahat ad actum pravum, claudit notionis sui dumtaxat et actus pravi de tali dumtaxat identificari; quod nunquam reputabimus verum, imo iam accingimur ad ostendendum esse manifeste falsum. quia dumtaxat Dei, sive obiectum significatum per has voces dumtaxat Dei est bonum: ergo ut Deus dum trahat ad actum pravum, neque supponit in ipso notionem sui dumtaxat. actus constabit ex dicendis eadem sectione, et aliquo modo patet ex iam dictis, quia nihil

videt excogitari per rationi dissonantius, quam asserere decretum aliquod Dei esse ineptum et inhonestum; quia approbat Pater Avendaño locutus ipse ut vir nimium dissonum reputat, et ante recedit, disputatione 13 cap. 2. § 3.

Confirmatur a Patre ... ex lib. Sapientiae cap. 11. Verum diligis omnia quae sunt, quia saltem de bonis existentibus debet intelligi: quoniam bonum est obiectum sufficiens illis voluntatibus decretum Dei nisi a Deo non habetur. Item quando non stat bonum aliquod existere absque eo quod voluntas divina: quod si decretum Dei ad actum peccati bonum est, voluntas Dei non existit: sed quod existit Deo nolente. etiam si nolitio Dei sit inefficax, voluntas Dei existit, ut constat de Augustino fatentur de malitia peccati, ac de ipso peccato quod existere dicimus voluntate Dei, etiam de illius causa licet sit in Deo inefficax nolitio: quoniam decretum Dei ad actum peccati non existit Deo nolente. Caetera patent, et ante etiam ex verbis Salomonis superius citatis, et dicentis: nec enim odiens aliquid constituisti, aut fecisti. Item etiam quia Deus bonorum omnium est Author: sed nihil existit voluntate sui, et superagnii Authoris: quoniam decretum Dei ad actum peccati, non existit voluntate Dei. Item denique nequit asserere bonum aliquod fieri Domino non jubente videtur expresse dici et asseri contra illud Threnorum cap. 3: quis est iste qui dixit ut fieret Domino non jubente? sed bonum quod fit voluntate divina, fit Domino non jubente, imo fit Domino volente: ergo.

14 Explanatur ipse probatio. Omnia bona sive magna, sive media, sive minima in Deo sunt tanquam in causa, et in essentia Dei tanquam in illorum principio continentur; sed ex ipsa continentia non possunt extrahi Deo nolente: ergo. Vel aliter quod est efficacem voluntatem divinam in re poni non potest contra divinam voluntatem; alioquin Deus non sufficienter ab aliquo extra se, verum et cogeret ad amorem alicuius boni creati; sed est bonum, quatale, efficacem est voluntatem divinam: ergo nullum bonum potest in re poni contra voluntatem divinam.

15 Ex his autem non sequitur, non includi in dispositione Dei regia, ut decretum ad actum pravum, nolitiones sui decretum ad illud, verum etiam probatur claudi in illa, volitiones sui decretum saltem inefficaces. Constat 1º ex verbis Sapientiae diligis omnia quae sunt. 2º quia voluntas divina aliquo modo exercere suam libertatem circa sua decreta pravorum existentia; alias Deus volet in actu quod se habere indifferenter

vel ad concurrendum, adhiberet. Sed agit aequum, et esse, et manum a voluntate avertere ipsi applicationi quae videtur absurdum, nec videtur per stare sine subiectione Dei ad nos; sed Deus eius concursus non exercet liberam suam per notiones aut quasdam suspensiones: quod illam exercet. volitiones talis inefficax sui concursus per causam, et mai etiam quoad 1m patet ex causa. quoad 2m vero probatur nam non si in voluntate divina admitteret possibilis omnino pura illa esse volitio notionis concursus, quae designat concursum boni non minus et indifferentis, quia notio talis. ex quo sequitur, in dispositione Dei necessaria ut concurrat ad actum gravem. Claudi necessario volitiones inefficaces sui concursus.

76 Neque sic sed hoc non obstante concursus Dei praecedens se habet ad illam voluntatem, et exigunt perfecti intentionem Dei, quae voluntas illa est inefficax et ad utrolibet extremo indifferens: quod in dispositione Dei necessaria ut concurrat ad actum bonum, includat voluntatem inefficacem sui concursus, non sufficit ut concursus, et actus bonus non se habeant per accidens ad illam voluntatem. ac si con exigunt perfecti intentionem Dei.

77 Pater Avendaño Mexicanus dicit concursum Dei ad actum peccati esse honestum et laudabilem. Et negat Deum velle absoluta voluntate illum concursum: nec enim (ait ille) aequaliter vult concursum ad actum honestum, et concursum ad actum malum: illum enim vult absolute, hunc a sub conditione. quae a voluntate creata dependet. non quemadmodum sacerdos honestissime decernit communionem porrigere peccatori occulto, si publice petat, ita Deus honestissime vult concurrere cum peccatore, si ille velit. Deus debere ad hoc, ut concurrat ad peccatum. verum etiam admittit iste Author Deum aeque velle actum bonum et malum, tam absolute, aeque vero utrumque velle sub conditione, seu cum subordinatione; quae nemque videtur perspicacem, esse necessarium hunc modum concurrendi cum subordinatione ad sustinendum positionem suam etc.

78 Verum ex doctrina supra apertissima vera veritas resumitur... quod Deus vult sub conditione, sive conditionate; vult etiam absolute si conditio purificatur; sive illud velit absolute ex vi prioris voluntatis, quae purificata conditione, se ipsa transit in absolutam (ut aliqui existimant) sive ex vi alterius et novae voluntatis ut 1a dixi (quod censemus iudico) et Deus

optime Logicae an et quo sit purificata, quia non nisi ipso proxime purifi
ficat; non potest esse dubitandi ratio, quin Deus voluntate ablata concurrere velit, quod re ipsa concurrit. atque inde voluntate ablata vult suum concursum: et consequenter non exhibet suum concursum nollens, sed volens.

79 Exemplis a, quo se explicat ipse Author, nimium manifeste convincitur intentum. Etenim Sacerdos qui honeste decrevit communionem nemini porrigere peccatori occulto si publice petat, honestissime vult ablata voluntate illam porrigere, quod scit illum de facto esse publice petiturum. Cujus ratio in promptu habetur, quia honeste volo ablata voluntate obiectum illud, purificata conditione, quod volebam honeste voluntate conditionata: ergo si Deus conditionate volebat suum concursum ad malitiam formalem peccati, sub conditione, quod voluntas creata illum detraheret ad malitiam, et scit fore, ut voluntas illum ad formalem peccati detrahet, honestissime vult ablata voluntate praedictum concursum; ac subinde absolute vult concurrere ad formalem peccati detractum a voluntate creata.

80 Et profecto, qui sciens et praevidens fore infallibiliter, ut conditio purificetur, nihilominus decrevit concurrere conditionate sub conditione quae talis ponatur conditio: perinde se habet, ac si de illo ablata voluntate vellet concurrere: quia non dubitatur, quin sit purificata conditio, neque quod sit ipse concursus: sed Deus sciens et praevidens fore infallibiliter, ut concursus ab ipso exhibendus detrahatur a voluntate creata ad malitiam formalem peccati, decrevit concurrere voluntate creata ad malitiam peccati sub conditione quod detractio sui concursus ad malitiam fiat a voluntate creata: ergo perinde se habet ac si voluntate ablata vellet concurrere ad malitiam.

81 Ex quo ulterius fit, Deum non minus velle malitiam, nec minus constitui Authorem peccati, quam aut boni, et honesti. ratio est clara quia Deus non est Author operis boni et honesti ex eo praecise, quod ad illud concurrit detractus a voluntate creata eodem modo quo concurrit ad opus pravum, cujus tamen non vult esse Authorem, sed quia ad opus honestum concurrit ex propriis viribus, et in efficacius, et ideo praecise concurrit ad illa, quia concurrit volens saltem inefficaciter suum concursum: sed constat ex dictis Deum concurrere ad malitiam formalem volendo saltem inefficaciter suum concursum ad malitiam: ergo est Author malitiae et peccati.

82 Dicis 1° voatis illa, quae supervenit pri si voati Idditionati Iecursus ad actus bonus, e eficax; illa vero abluta voatis quae supervenit voati Idditionatae Iecursus divi ad actus pravus, e inefficax; quare Deus e dicit, et e author operis honesti et honestis, n° vero oppe sis pravi et pravitis.

83 3a Im obstat. neg q Deus vult abluta voate, st inefficaci, pot velle abluta voate eficaci, nisi id vetent iura libertatis: sed iura libertatis id n vetant, nec prohibent velle eficaci voate Iecursus ad actus pravus: ergo pot illus abluta velle eficacius, et ita vult de facto, ut sit pstior providentia. maj. liquet et min. ps. ex eo q vero volio eficax Iecursus requi 2da ad actus pravus, n minus erit impotestae voatis pro sensu medio, quos volio eficax Iecursus requi ad actus bonus: ergo si volio eficax hujus Iecursus n obstat iuribus libertatis requis ad actus bonus, eo q hac via donui impotestae voatis; nec volio eficax Iecursus requi ad actus pravus erit oppta iuribus libertatis. ~ ps q a illa volio eficax Iecursus ad actus bonus, eo illus n oppt iuribus libertatis, q a n impedit q voatis seipsa Iecursus divis detret, pro suo placito, et ideo voate pponit; sed eadem e ratio de voate eficaci Iecursus requi ad actus pravus: ergo nec ipsa voatas eficax oppt libertati.

84. Dices 2° ex eods Authore q n sequi Deus ee authors peccati, st voate Idditionata equalis velit Iecursus ad actus bonus, et Iecursus ad actus malus, q a praeter illus voatis Idditionatas Iecursus ad actus bonus, et ipsius actus boni, habet aliqs actus boni qua illus vult, vi cujus volioris suadet illus, praecipit, et procurat; et ob hujus modi volios ablutas inefficaces e a actus ipsius bonus, eficaces Im e a suasios, ac praeceptis illius, et n ob praedictas volios Idditionatas, e Deus author, sive causa pse actus boni. Contra e a actus malus n habet voatis ablutas, atque ratio illius n e author.

85 Haec Im solvo tripliciter ex Card. inveni nulla 1° q a suppt falsus, 2° q a involvit doctm Janis Othe. 3° q a e 3a ratios suppo in qua fulcit. videamus singula ingrediens

suppt falsum. q^a Deus videns de facili a voate creata adoptus gravus deux sus suus, quus ipse offert, vult abluire saltz inefficacium ad illus & voate durare. & em honestissime durarat, et ipse durarus sit honestissimus, ut pote durarus Dei, nulla rao e quare Deo nequeat volio saltz inefficax huius durarus, q intota hac raoe satis videtur ee demonstratus.

86 Quod a doctᵃ solutionis sit dᵃ D. Th͡s 9 intrabit manifeste his, qui sᵗᵘˢ Dᵐ legerint 1.2. q. 80 art 1. et q. 3 de malo art 3, et alibi multoties. docet em diabolus nec ee causus peccati hominis, nec posse illud directe causare, quamvis possit suggerere ac suadere, ac modis omnibus procurare hominis peccata: proinde q. nec Deum eet directa causa operum nostrorum operum bonorum, ex hoc q illa praecipit suadet et modis omnibus procurat, ut illa faciamus. quae & sint manifesta in divo Thᵃ fit ut doctᵃ solutionis ipsi adveniet.

87 Quod a sit dᵃ raoz doctᵃ quus in solutione suppt, pat ex discursu, quo in omnibus ipsis locis utitur D. Thᵃˢ, ut probet diabolus proprie, et per se n ee nobis causus peccandi. qᵃ ut hoc mᵒ pit aliqd ee causa directa peccati, pit quus modus aliqs directe e causa alicuius actus, q qdz n contingit, nisi per hoc q ipsius principius illius actus movet ad agendus; principius a proprius peccati e voatas, q. a oe peccatus e voarius; ue nihil pit directe ee causa peccati, nisi q pit movere voatz ad agendus. quus ut ibidz ait D. Thᵃˢ a solo Deo pit sufficiens moveri, et motio ipsa n illus dat ee molis. q. haec n detrahat, et sit illus possit exercere diabolus suggerendo et instigando n ime directa causa peccati. & ue ut Deus causa per se Author dicatur boni operis n sufficit praecipiat, simulat atq suadeat bonus opus: g. doctᵃ illa e dᵃ raoz causae per se et Authoris operis boni.

§us 8us

Alia ratio Adversariorum proponitur.

88 Ultimo pᵃ Mᵒ et e contrario urgendus. si Deus incessanter et expresse loculos durarit ad malus peccati quo durarit ad entitatz incessanter

et cappiere locutionis qua verificatur esse a Deo actionis. sive entitas mali peccati verificatur esse a Deo malum, seu formale peccati; sed Consequens repugnat sanctitati divinae: ergo repugnat Deum concurrere divinitus ad malum et formale peccati. maior haec ex supra dictis minor vero ingenua et difficultas ambobus pariter est probanda. et 1° sic. Deus ei aut dicitur causa peccati repugnat sanctitati divinae; sed Deus a sanctis dicitur causa eius peccati et actio, seu entitas mali peccati absolute dicitur esse a Deo ut infra demonstrabitur ergo si divinae sanctitati repugnat Deum dici aut esse authorem et causam peccati repugnat etiam peccati malum esse a Deo in illo sensu quo appiere locutionis in qua actio et entitas mali peccati e et dicitur esse a Deo. alioquin et peccatum et eius malitia absolute esset a Deo.

29 Ergo non possunt adversarii negare communem doctorum S. Patrum et Theol. qui absolute, et absque ullo addito restringente Deum concurrere et operari esse causam actionis, aut actus, quae peccati malitia inficitur, sed ut dicunt operari evidens est Deum ad malitiam, seu formale peccati; ita se habere suo concursu ut ea [illegible] acquiescere locutioni cum in illo sensu quo Sanctorum et Theol. ad actionem peccati et ad entitatem, quae inficitur a malitia, et ut a SS. PP. et Theol. dicitur absolute causa actionis peccati ita modo quo adillis se habet suo concursu ita et eadem dicatur Deus esse dicendus causa mali, et peccati formaliter sumpti quoad, quae maior negare non possunt minor volunt esse evidentis, et adminus esse gravius, quod saltem erit gravis haec propositio absolute prolata Deus est causa mali, aut ista Deus est causa peccati.

30 Nec dicas ex duobus opinionibus [illegible] oppositis, quae revera divisive sumptae aequaliter sequi possunt, utriusque conclusio utrique contraria, et ad illarum nulla concerta [illegible] evenire inconveniens, verum quo ratio solutio confirmatur, quia assumit primam propositionem ut videbimus [illegible] et [illegible] contra affirmatur a PP. et Theol. et quas [illegible] recto negari non possunt [illegible] volunt esse evidens, et adminus contendunt esse gravius. cum [illegible] eorum [illegible] negandae concessibilitas minor [illegible] maior [illegible] concedendo [illegible] [illegible]

31 [illegible] ex [illegible]
Deus [illegible] malitia, et forte actio esset a Deo in [illegible] [illegible] locutio [illegible] a Deo [illegible] malitia peccati [illegible]

Tn

intrinsica; sed hoc nullum potest afferre, quaelibet Sententia mentis Anselmi. Est manifesta non est res producta nullam enim discentia et modum agendi ex parte. Dei: et omnino idque eadem etiam omnino debet utraque esse, et eadem proximum a Deo esse.

minor vero constat ex verbis Anselmi quae talia sunt, omnis qualitas, vel omnis actio et quidquid habet esse a Deo est, a quo omnis iusticia et nulla iniusticia. facit igitur Deus omnia quae iusta vel iniusta, voluntates fiunt idest bona opera, et mala in bonis quidem facit quod sunt et quod bona sunt, in malis autem facit quod sunt sed non quod mala sunt: ubi cum distinguat clarissime entitatem peccati a malitia entitatis afferat esse effectum Dei, malitiam vero admina causalitate omnino substrait, secundum de bono opere docet esse a Deo quoad entitatem et bonitatem Sententia mentis D. Anselmi dici non potest malitiam peccati esse a Deo eo sensu et parte qua dicitur a Deo esse entitas, et actio peccati, alias ex sensu et parte esset a Deo iniusticia quo iusticia contra Anselmi in 3 ex parte opposita repugnans =

92. 3.° probatur minor et reddo causam et rationes apriori nostrae Conclusionis, et Sententiae Theologicae quam ita probo, id quod est a Deo ut efficiente, (a Deo enim ut deficiente nihil potest esse) sive efficiat illud Deus ex propria, sive ex aliena determinatione, continetur in illa eo modo, quo effectum continetur in sua causa efficiente, sed formale peccati, aut formalis peccati malitia nullo modo continetur in Deo. ergo formale peccati, seu formalis malitia non libere non solum non est a Deo ea parte, qua est a Deo entitas peccati, verum nullo modo est a Deo ut efficiente, sive ex propria determinatione, sive ex alterius determinatione, conficere ergo non neque consequentia est nota, ambae premissae sunt probandae =

Et quidem maior ... supponit, quod ipsum lumen naturale ipsum videtur supponere, imo ostendere sit Deus numquam posse concurrere deficienter, cum sit in quacumque linea indefectibilis, ipsa imo indefectibilitas, et rectitudo, propterea omnia constituunt recta propterea doctrina quae evidenter infallibiliter excludatur solutio P. Her. supra relata =

quo vero ad id vero quod maior afferat et certissima, tum ex communi Philosophorum et Theologorum sensu apud quos nihil certius quam quod effectus causae efficientis in illa debeant praecontineri, tum quia aut bonum liberae creaturae a Deo Sententia adversariorum ex determinatione voluntatis creatae, et tamen parere non potest, quod in Deo contineatur a determinata quia a Deo adaequate efficitur ... tum denique ad hominem, neque propter identitatem formalis, et realis operis mali cum sua malitia etiam efficiatur a Deo in eo sensu et parte, qua eius entitas a Deo efficitur:

ali ex eadem ocaone entitas pr grau operatis contineri non poterit in caa
sua in pro in qua n continetur malitia; sed negare n valent entitatem o
perationis grauis contineri in Deo ut in caa, ergo pari modo nec possunt negare ma
lig contineri in Deo. n a Deo caari effective eo modo quo entitas pec
ti effective caari ab illo =

Min. vero indubitata videtur 1º quia exigitur tri implad
contineri malig in ipsa iustitia Dei; sed malitia pecti et peccatum formaliter
sumptum e iniusticia, D' a ipsa iusticia Dei q exclusive implad ma
lig pecti contineri in Deo. 2º chimera e quia mai excogitari n pot
contineri iniquitate in ipsa santitate Dei, sed malitia pecti e iniquitas
D' vero e santitas Dei q idem ad prius; Porro si vtait Auicena a
Phi commentatio equinitas trilij e equinitas id est equinitas ibi
ipsi n e extranea et contraria, quanto magis iusticia et santitas
Dei n erit ibi continens iniquitate: mi. a vtrumq. discursu quoad
1g. ptem hetur ex 1ª Epist. Joan. cap. 3. versu 13 ibi omis iniquitas pecy
e: et pro 2ª pte hetur ex ipsa significaoe huius nominis Deus et iuxta
ex Paul. ad Rom. 9. versu 14 numquid iniquitas e apud Deum? absit
ecce a iniquitas apud Deum eo adminus in sensu quo apud Deum corpus, et
motus ee dicuntur ==

§. 9.

Refertur, et impugnatur quædam solutio.

93. Radem istis nostris concluibus, 3amq. mi. pro summis lit. circa ipsa,
P. Herrera atingere videtur q. ad dependet. num 31 ubi retrahere argumentus quos
sub hijs verbis pponit n minus recta e S. et dipoa Dei qm eius voas; sed
hec pptr ing santitas, sed hec n pot fieri afective adue exdecraoe voas
creg in malig pecti: q nec dipoa pot ferri efective in malig pecti ex
decraoe voas creg: cui dificulti R. 1 instando argus in santi
tate virtute diuina, eternitas, immensitas, aliorumq. atributis qe
atingunt imm. malig pecti apud eu, cu apud nullus atin
gat voas, pariter erit dum pravitas intra voas, et ergo =

94. Deinde
argumenti solutioem tradit dicens diuersam ee rationem inter

voq ex una q. et reliqua attributa ex alia ut intg et Oppoam munu eius proprium Santitas e avertere actum amalitia et ab omni influxu qui interuentu talis actus prestandu erit, n[on] a e munus Santitas avertere ab operatione aliorum attributorum; specialiter q[uia] ... aliud avertere agendo qua rasone n debent averti reliqua attributa et ratio redditur supra num. 33. ex eo q[uo]d bonitas, et malia constituuntur per ordinem ad amorem et odium n per ordinem ad exercitia aliarum potentiarum, quare si forsitan ut talis n e santa sed a nomine boni q[uo]d Santitas formalis quatenus solum dicit rectitudinem operandi solum e per ordinem ad bonum et malum ut talia, cum ut talia respiciant amorem et odium ideo santitas quatenus dicit rectitudinem operandi, et quatenus activa Santitas e solum e per ordinem ad amorem et odium hic ille =

95. Ceterum nil invenimus in hac solutione quo ba parenter nostrum argumentum solui videatur imo nec arg[umen]to q[uo]d sibi occurrit Herrera per predictam solutionem fit satis et insistantia, quam induxit longe a presenti contrauersia eliminat, q[uia] ut manifeste constat a nullitate inter incipiamus etc. ... cognitionem speculativam peccati et magnam affectionem ... et posse moraliter et bonum patentissimum e quomodo a ... stabit fore Deum infelicissimum si discordium ignorare ... excere malum ab alio caatum, siue sit coexa loci, q[uo]d ad immensitatem pertinet, siue sit coexa duratione, q[uo]d proprium e eternitatis e magna perfectio Dei, q[uo]d sane afferet si a Deo deficerent parita deficere illi Deitas, sed quo modo ex his sumitur paritas quae suadeat apparenter concursum Dei ad maliciam peccati, peccatum enim ut cognoscibile speculative lumine naturali nobis e contineri intra ambitum divini intellectus, ut nobis e coexistens cum peccato intra sphera eternitatis et immensitatis concludit, malitia Deo peccati et intra activitatem efficientis Dei, n solum rasonalis n dicta. Verum et audire quodammodo horrent =

96. Quod affert Responsio, licet nostrum argumentum non soluatur, exinde constat quod nec a se nec ab alio potest derivari, quod malitia peccati nullo modo potest contrahi in Deo ut fusius constabit ex dicendis quod nec a se, nec ab alio potest derivari Deus; ut effective producat malitiam peccati, et contra argumentum nostrum manet insolutum =

97. Praeter quam quod solutio ista tribuit Deo concursum qualis competit rebus inanimatis, non qualis decet agentia libera quod facile constat, nam propterea modum quo viventia concurrunt, cooperantur enim movendo se per aliquod principium internum quo operandi modo viventia differunt a non viventibus, agentia autem libera adhuc modo altiori operantur nimirum seipsa determinando ex proprio conceptu, sine quam doctrina tradidit D. Th. 1 p. q. 18. art. 3. ideo Deus in operando formaliter peccatum nec se movet ab intra, nec suam dirigat operationem, quippe quod concurrit ad voluntatem creatam determinatus et praeter intentionem, imo et quasi coactus. Verum hunc A. R. et ceteros adversarios huius concursus, qui tribunt Deo illum modum agendi qui proprius est inanimatorum, et rationis expertium ita ut concurrat, velut inanime quoddam

98. Nec solvit proprium quod ipse sibi opponebat argumentum quod per talem solutionem Deus ipse de attributis, et praedicatis divinis eodem discurrit modo, quo poterat quis discurrere de potentiis hominis, ac perinde ac si attributa Dei nihil aliud importarent, quam id quod exprimunt nomina quae nos illa balbutiendo significamus, de potentia Dei, v.g. perinde loquitur ac illam concipimus per nostrum imperfectum modum intelligendi, et per inde ac si potentia Dei tantum esset potentia, quare ut nominum divinorum significationem cuique reddat, illum remittimus ad S. Dionisium atque ad D. Th. 1 p. q. 13. in ipsius fere eius quaestionis articulis, praesertim 3. et 5. sapientia enim creata tantum est sapientia, id est sapientia creata est, non per suam essentiam, nec etiam concomitanter sapientia est, universaliter ordinata sapientia,

sapientia

quia Vo Diuina non concomitantur nec sibi identice, aut materialiter id etiam sortita aequiuoce ergo est iusticia, misericordia quo ad intrinsecum et vocalem aequiuoce illius differt virtualiter, seu per rationem raciocinatam =

Ve S. Tho. 1 p. q. 25. art. 5. ad 1. expresse respicit cogitationem huius Reverendissimi per haec verba: In nobis in quibus est aliud potentia, et essentia ab intellectu, et voluntate, et iterum intellectus aliud a sapientia, et voluntas aliud a iusticia potest esse aliquid in potentia quod non potest esse in voluntate iusta, vel in intellectu sapiente; sed in Deo est idem potentia, et essentia et voluntas, et intellectus et sapientia, et iusticia, Vnde nil potest esse in sapientia diuina quod non possit esse in voluntate iusta ipsius, et in intellectu sapiente eius: quae verba diligenter notanda, et obseruanda // propter huiusmodi Reverendissimi locutionem, ex illis quippe euidenter infertur peccatum contineri non posse in potentia Dei, et a Deo aliquatenus efficiendum positiuo influxu, quia ut docet in illis D. Thomas non potest esse aut contineri in potentia Dei, quod in voluntate iusta Dei esse non potest, sed in voluntate iusta Dei malitia peccati (cum sit ipsa iniusticia) esse non potest, ergo nec potest esse malitia peccati in potentia Dei, aut in illa contineri. Caetera patent, et maior constat ex ratione D. Thomae, implicat enim quod in potentia quae per essentiam est ipsa voluntas iusta contineatur aliquid non contentum in ipsa voluntate iusta, sed potentia Dei est per essentiam suam ipsa Dei voluntas iusta ergo in potentia Dei contineri non potest aliquid non contentum in ipsa voluntate iusta Dei =

99. Nil aliomodo potest imitari ista ratio, proponendo potentia Dei non solum ma

iori,

tentaliter vere etiā formaliter, et aeterna identitate cū ipsa voluntate iusta Dei, et ipsa iusticia; ergo sicut potest ea contineri in potentia Dei quod ea non contineatur in ipsa voluntate iusta seu iusticia Dei; sed malitia peccati contineri non potest in ipsa voluntate iusta, seu in ipsa iusticia Dei, ergo malitia peccati contineri non potest in ipsa voluntate iusta; et nec valet contineri in potentia Dei, quod est certum, 1a. consequentia ad idem ut supra dicebam est manifesta, nam si totis viribus contendunt adversarii non posse causari a Deo entitatem peccati, quin a Deo causetur malitia propter identitatem utriusque, quomodo fieri poterit, aut aliquid continea- tur in potentia summe identificata cum voluntate, et iusticia et quod in voluntate, et iusticia non contineatur ==

100. Sed notandae breviter solutiones A.A. in continentia ad praedicta principia, et in quibus defendi non potest adversarii ad formale peccati, ex eo enim talis conclusio defendita, quod entitas peccati nullo modo dicit malitiam ob eam rationem non potest in tantum ipsa malitia a concursu efficiente entitatis, hic Ad. A.A. num. 33. ut dirigantur confirmat infra potentiam et voluntatem Dei ait: bonitas, et malitia constituuntur per ordinem ad amorem, et odium per ordinem ad exercitia aliarum potentiarum, maxime si formaliter loquendo non intui- tu est sanctus, sed clarus, et verus, et potest etiam formaliter talis non est sancta, sed maxime potest, quod sanctitas formaliter, quatenus solum dicit rectitudinem operationis solum est per ordinem ad bonum, et malum ut talia, cum non ut talia respiciant amo- rem, et odium ideo sanctitas solum est per ordinem ad amorem et odium: et haec sancta- te connexionem posse dicant ferri ad peccatum et si non valeat per se prosequi seu amare, sed omnia parum firma inde procedenti solutio, nam D. Th. demonstrat et amplius patebit ex dicendis ==

101. Solo quod placet enim in eo detegere et demonstrare, quomodo inter cunctis, quae diximus sustineat, et sancte, et praedicta proponens inepta, nam de una et eadem re verificat praedicata contradictoria per diversas rationes. nempe intuitu divinus formaliter loquendo et sanctus est

Santus, id negari nequit quod absolute sit Santus, quod de intus divino verificat illa praedicata contradictoria Santus, non Santus, quoniam minime, bene valet Deus est Santus in quantum Divinus est Deus, quod intus divinus est Santus verificat etiam eadem praedicata contradictoria de ratione Dei, quod eodem manet a parte, neque ratione Dei est Divina essentia, quae non solum est Santa, verum est ipsa Santitas, idem est maior identitas, seu minor distinctio inter malum et entitatem ex quo coalescit peccatum quam inter rationes, et eius divinae, quae ipsa Santitas quod defectus rationes entitatis poterit vere dici quod non est malum et econtra quod creatur a Deo de illo minime diceretur ratione mali est malum et a Deo non creari =

102\. Confirm. est ex quo quod ratione vult Herr. cum reliquis non constituitur ordinem ad operationes rectas, id formaliter sumpta praescindit a rectitudine operationum, cum omnes virtutes habitudinis ad rectas operationes ob hoc, virtutes enim quam virtutes et ratione sint in Deo unum absque distinctione formali ratione fertur ad malum quod exerceant virtutes; identitas perfectionis constituitur operationes ad propria moralia rectitudinis, id per ordinem ad ex quo malia vero non constituitur ordinem ad ex quo operationes ad propria moralia rectitudinis quod poterit etiam intus trahere influxum causalitatis perfectionis; qualis est divina, quae illa tam malia, quae entitas, et malia sint unum et idem absque distinctione formali =

103\. Hic subsistit volitus adnotare, ut operteat debilitas et inconsequentia argumenti contrarii rationes concurreriamur: vero sumus, ut perfectionem et distincti, quod ultimum quod vult a nobis dici est quod significatur hanc vocem intus, ut sit clarum, et obscurum, et verum est ratione quod hac voce significatur, ut vimque est vim perfectionis omnium emin. tamen de ratione intus, et perfectionis divinae et virtutes, iustitia, misericordia reliquaque perfectionis divinae, et explicite docuit Div. Th. 1. p. q. [illegible] art 3. et 5. ex qua doctrina inferunt cum Div. Th. 1. p. q. 21. art 4. in operatione Dei misceri, et concurrere, sed iustitiam, misericordiam, et reliqua attributa, quod nimirum omnia Dei attributa sunt perfectionis, unum et simplex Deus, tamen habet neque unum ad operationes procedere, quin sibi reliqua concurrant, cum enim Deus non potest quam ratione aliis finis quam propter se ipsum operari non quod in aliquo opere, procedere vero virtute alicuius virtutis in ipso existentis, quin omnes illae suo ordine operationes; et ergo Dei omnes eius virtutes ad quodlibet opus concurrunt, quamvis in aliquo opere magis splendet misericordia vero quam iustitia, in alio vero iustitia magis quam miseric. et in hac ratione sint misericordiae iustitiae, unum opus attribuimus iustitiae, aliud misericordiae de facto etiam frequenter asserunt Theol. in quolibet operatione omnes virtutes exercere ... ne et si quae detraheretur ad unum perfectionis comparetur ad illam, nomen ad perfectionem, electionem, omnes in ...

in malis concurrunt, aut imperative, aut regulative, e contra tandem sit ut con
currat voluntas Divina ad omnium operationem quos ad nisi dedi adaequate nisi
etiam possit ferri ad malis recipiunt

§ 10

Ulterius impugnatur Solutio

104 plura supponunt prius praedictis solutiones ex dicta argumentis
illis in omnibus, argor primo ex D. Th. q 3 de malo art 1. et ex 12 et 2. art 1
q non intelligitur similis in esse Diva id quod avertit a Deo, sed id quod est ipsa aversio
aversio; sed malitia peccati avertit a Deo, imo est ipsa ratio formalis avertendi,
seu ipsa formalis aversio: ergo non intelligitur malitiae peccati similis in Deo, et cons
nec a Deo effici. Confirmatur, et maior sit tr quia quod similis in Deo eminenter
sunt ex illud Aug. quod creatura in Deo est ipsa creatrix essentia; sed non est in
intelligibile quid, quod in aliquo statu eminenter Deus, in alio statu destruit sit
aversio a Deo: ergo non intelligitur similis in Deo, ut in principio effectivo, id quod
avertit, seu ipsa aversio a Deo. Minor quia quod similis in Deo, ut in principio effe
ctivo sit ex Deus similis, et participatio Dei, sed ipsi implicat esse par
ticipationes Dei aversiones a Deo: ergo per nihil non est a Deo ut principio effectivo,
seu quod idem est, quidquid est participatio Dei est naturaliter tendentia ad Deum ut ad suum
ultimum finem, universa quippe propter se metipsum operatur Deus.

105 Urgetur haec ratio. et confirmatur ex alia ratione D. Th.
in 2 ad Anib. dist 3 art 3 ubi clarissime explicat quomodo possit ma
lis creatis esse defectus, cum defectus ille sit a Deo. Ita D. Th. sic haec:
omnia quae sunt a Deo causata procedunt ab ipso sicut ab artifice artificiata
ut in psalmo 103 dicitur omnia in sapientia fecisti. defectus autem qui est in ar
tificiato prius artis non potest esse ab arte, sed incidit ex defectu instrumenti, sicut
peccatum autem ingenii huiusmodi, duae autem dicuntur eo quod est aversio a bono in
commutabili quod est duae artificiatorum a Deo finis; et per consequens principium illius tenendi
non principia artificiatorum sunt finis ut patet ex 2 physicorum. retinens igitur peccat

n posit ee a Deo sd ex deffu alicuius Creaturæ per quã Deus operat' ut per instrumentũ. quæ V̄ba dotos eum decidunt et perimant.

nq ex illis Deus 1o soliditas raoy præcedentis, quæ sumebat' ex eo, q malitia pecati e aversio a Deo et ab arte diva, quæ e ipse Deus, et ars n potest connexe intra se aliqd ipsi arti Diuinæ, sicut nec justitia in justitia, nec Santitas iniquitatẽ. ex hac itaq raoe Sti. Thæ alij desumunt n minus efficacẽ.

106. nq et si artifex Creatus deffixe possit a debito fine sui artificiati, Deus tm. a fine operando deffixe n potest; sd actio Dei sub ad frale pecati traxet a debito sui finis deffixee: ergo actio Dei n trahat' ad frale pecati. min Deus, q a frale seu malitia pecati e obliquitas a fine artis divæ. mai D oppa nq et si artifex, qui n e sua ars, sd e talis ex accidente, nec e ipsa bene opdi regula, deffixe posit inoperao, et prætea q Dea artis operari, ipsa ambene opedi regula, et ars per essẽ n pot deffixe ab arte et aregula, alias deffixe a se ipsa; sd Deus e ipsa ars, et regula per esseq: ergo Et artifex Creatus posit deffixe, secus tm Deus.

107 Præterea. Artifex, qui oia et semper operat' pro arte et regulæ n pot suorum artificiatorum finis aliqdo n deque; semper enim illus asequit', et artis regulæ sint indeffectibiles; sd Deus oia et semper operat' ptm arte et regula: ergo semper asequit' suorum artificiatorum finis: sd pecatus pe frale finis Dei n deqit', et sit aversio a tali fine: ergo Deus n operat' pecatus o frale. Pa 1a min. nq et Deus oia et semper operat' per modus artificis et agentis raolis, et n ita, sd aliqdo operat' per modus bruti, et inat mus Cuiusdq? hoc 2m nullus raoy Compos an debit dicere: si vo 1m, ut debet, dicat' d modus ppius, quo artifex operat, sit per considerao suæ idez ac regularis, agens vo raole suæ operaoẽ eliciat per ordinaoẽ ad finis, debet eniq Deus ipso mo operari, sd atendendo ideæ arq. ex intencione finis pro Deo, nec alio mo pot ad opp. dus procedere nisi ad modus in

animatorum operari. haec ratio efficacissima est et ejus plena intelligentia videndum est D. Tho. 1. 2. q. 1 art. 1 in Corp. ibi definit quod sola illa actio est humana rationalis quae elicitur ex pleno dominio illius.

178 Tandem ut plura alia omittam et si Deus in genere causae executivae, quae non est ipsa bene operandi regula, sed a regula separatur, in assequendo fine suae operationis deficere, et per actum obliquum, a quo a sua regula devians exerceri sive ex propria, sive ex aliena defectione, implicat tamen deficere sive ex propria sive ex aliena defectione causae executivae, quae per eius est ipsa bene operandi regula; sed causa executiva Dei est ipsa bene operandi regula; quae non identice et materialiter, sed etiam formaliter, eo quod omnia Dei attributa formaliter identificantur et non virtualiter distinguuntur: ergo causa executiva Dei nequit deficere in assecutione finis a Deo intenti, nec per actum obliquum, et a regula devium exerceri. quae ratio sumpta est ex D. Tho. 1. p. q. 63 art. 1.

179 Dices 1. jura libertatis petunt ut Deus concurrat ad actiones non ex propria defectione, sed ex defectione agentium liberorum creatorum et ad eos causas nequit concurrere ex intentione, concurrere debet praeter intentionem. Verum haec responsio totius iam impugnata nulla est ex his quia implicat creaturam petere Deum sibi subesse in concurrendo: petere Deum concurrentem intra se id quod est formaliter aversio ab ipso: petere actionem primi et supremi artificis esse defectuosam contra artem divinam: ac deinde ex ipso naturae lumine requirit creatura, quae ut rationalis, libere sit, et ex dominio sui actus operetur, petat authorem suum irrationabilium agentium more operantem, ac sine libertate et dominio suae operationis.

180 Dices 2. peccatum formale non est contra formale, quod dominium superat operationes difformes regulis artis. hoc quidem verissimum est, sed de hora A. A. principiis minime deponitur, nam actio Dei creatrix actio artis; dispiciam formalem est per se ipsa actio concursus Dei: ergo peccatum formale est artificiale Dei magis et ipsa actio artificialis: et insuper per se est obliquitas et defectus ab arte; quod ergo magis repugnat quam actionem primi artis esse obliquitatem ab arte

111 Dices 3. ne inadvertens ee destructas operas illas in
qq operatur Deus recta propria intentione, nec contraria detractione, et modo ipso operari
ad malum peccati concurret. — Deus solutio ista quam 3° inculcant. Altera que
stata manet per rationes factas. quomodo enim actio [illegible] ut supremus erit destruens
absque aqua elicitur? quomodo actio sapientis, quae omnium est artifex, ut dicitur lib. Sapientiae
cap. 7; contraria erit sapientiae?

112 Dices 4. Deus in his actionibus non operatur propter finem, et
operetur propter et contra ipsius voluntatem. — Sed hoc nihil falsius excogitari potest nam
propter quem quod est contra ipsius Augustinum ut iam vidimus, idque est atque asserere Deus operari irr-
ationabiliter, quod tamen dicitur ex Sacra Scriptura Deus [illegible] propter se metipsum ope-
rari omnia facere in sapientia quae omnium est artifex.

113 Fundatur, ut magis huius art. deludatur argumentum ex illo
Joan. Cap. 1: et sine illo factum est nihil. per quem verba Christi intelligit Augustinus, Origenes
et aliorum quos citat Athanasius. Sequitur ibi lec. 2. lit. B in fine. significat, ait Athanasius, quia
natura Creaturae divinae quod sic est Creatura bonorum quod non est Creatura peccati. ex quibus verbis
ita breve deductio argumentum. quod fit, Deo positive concurrente, non fit sine Deo; sed pecca-
tum ut formale fit praevius, Deo positive concurrente ad ipsius formale: ergo peccatum non fit sine
Deo. At haec propositio peccatum non fit sine Deo. est contraria illius sine ipso factum est nihil quam
intelligunt horum SS. PP. qui per vocem illam nihil dicunt significari peccatum: ergo Deus
non positivus ad formale peccati defenditur contra sacrae scripturae ut intelligitur ab Aug. Orig.
D. Athanasio et aliis SS. PP. — Nec dicas. fit sine Deo detrahente, et sine fiat
sine Deo positive concurrente. — Nam sufficit quod non fiat sine Deo positive concurren-
te, ut illa sit absolute falsa, sine ipso factum est nihil; neque ratio aliqua ut particu-
la sine quae est negativa, restringatur.

§ius IIus

Solvitur Unicum Argumentum.

114 Unicum argumentum modo solvendum est. quod proprium huius loci, reliqua vero

ad art 6 huius c.ᵗⁱ remittitur diluenda. Expr 3ᵃ prop. art doctrin. hunc modum exponi. Non stat entitatem peccati esse et produci a Deo, et quod malitia non sit a Deo et ab ipso producatur; sed entitas peccati est a Deo, et ab ipso producitur, ut ex titulo art. sequentis stabit, et instantes admittimus: quod malitia peccati est a Deo, et ab ipso producitur. Quare pant et maius sibi ... videntur demonstrare ita arguentes: non stat unam eandemque rem esse et non esse, produci et non produci a Deo, hoc enim contradictoria sunt, quae simul esse vera non possunt; sed entitas et malitia peccati sunt una et eadem res: ergo non stat entitatem peccati esse et produci a Deo, quin malitia illius a Deo sit et a Deo producatur.

115 Resp. et explicatur 1. non stat humanitatem Petri esse et produci a Deo, et proprietas non sit et producatur a Deo: ergo non stat entitatem peccati esse et produci a Deo, et quod malitia peccati non sit et producatur a Deo. Prob. cons. ideo non stat humanitatem Petri esse et produci a Deo, quin proprietas etiam producatur quia humanitas et proprietas sunt idem; sed entitas et malitia peccati idem sunt: ergo.

2.º non stat quod entitas peccati producatur et quod non producatur: ergo non stat entitatem a Deo produci et quod malitia non producatur. Prob. cons. quia propter identitatem utriusque, non potest entitas produci quin malitia producatur: ergo propter eandem identitatem non poterit entitas a Deo produci, quin a Deo malitia producatur. 3.º non stat entitatem exigere peccati et non exigere eius malitiam: ergo non stat entitatem peccati produci a Deo et non produci malitiam.

116 Si dicas: ad vitandam contradictionem sufficit quod entitas peccati virtualiter distinguatur a malitia; quae distinctio sufficit in divinis ut filius producatur et non producatur essentia, cum filiatione formaliter identificata.

117 Resp. 1. quia talis distinctio inter entitatem et malitiam constituta est, et illis se tenet ex parte intellectus, in obiecto vero non reperitur. 2.º quod quidem sit impossibile facta per intellectum, pro libito distinguentis, in distinctione ... physicus et realis praecisivus non est. 3.º exemplum de divina processione plusquam ipsa solutio displicet, nam trinitatis mysterium sola fide creditur, et ita idem esse in Deo ratione non comprehendimus: ut quod ergo ad ultimum

abiectissimo q. entitz explandz ex divis personis exempla.

118 Atque manifesta patet instantia ex dictis art 1 huius q. ~ dz ex dictis in hoc art. etenim si obiectio 3a nos facta aliquod hc efficacis, eadem posset hc illa que Dicitur p. 11a hereticorum 3a mysterii in Carnationis sub hac fra. n stat unq et eadem res trahe immediate unios humanitatis ad se et dalis unios immediate n trahe, q a trao ista ne facta pr intelligi, sed ex vi actionis plures et realis; sed persona Verbi et naa ipsius sunt una et eadem res: ergo n stat q persona Verbi trahet immediate ipsa unios, et q naa illius illa immediate n trahet. ~ similiter: n stat q una et eadem res feratur in peccatum et q illud attingat, et q in illud n feratur nec illud attingat; sed poa et voas in Deo sunt una et eadem res: ergo n stat q poa feratur in peccatum et illud attingat, et q voas n feratur in peccatum nec illud attingat. Sane syllogismi isti eiusdem frz sunt 3 syllogismo quo pbr argtu maior, et tm docet fidei 1m ee fallaces propter dystinctionem virtualem persone Verbi a sua naa, et similiter pr Herrera negat etiam ee bonum 2 sillogismum, nec dubium, quin obeadem dystinctionem poz a voae: ergo dum nprobet in dystinctio etiam virtualis entitatis a amalia, oia huiusmodi argta deprehenduntur fallatia. q a hac indystinctio virtualis pbari n possit sufficienz hetin argto. entitas em dicitur pr ordinem ad ee, malia vo pr oppositionem ad ad propria molitis, inter quas f(?) logicus dystinctionem videbit.

119 Inde Cca confatz argtis multis modis proponis et variis argdi frs exagerantis videnda e logica nri Collegii S.th. Complutensis q 3 de valibus art 4 ano 153 in qua semper invenies qdqd opus e ad illius disolvendas fallatias. Ad praesens a diligens nostra ex his que ibi dicuntur No 181 q. 3 extrema aliqua dystinguntur ratione, ex predicatis que pertinent ad ratios in qua extrema dystinguntur q predicatur de uno pot negari de altero. ve dz de extremis sola ratione dystinctis verificari posse duo predicata 3traria, qdo aliq ex illis predicatis

conveniat uni extremo secundum illam rationem secundum quam distinguitur ab altero, quare de essentia, et paternitate, quae in divinis sola ratione distinguuntur, verificatur distingui et non distingui a filiatione, quia distingui a filiatione convenit paternitati sub dicta relatione sub quo ratione distinguitur ab essentia. Similiter ergo in actu peccati verificatur de entitate actus et de malitia, quae sola ratione distinguuntur, produci et non produci a Deo. quia produci a Deo convenit entitati secundum illam rationem secundum quam distinguitur a malitia, hoc est sub ratione positiva. haec ibi supra laudatus Collegius.

120 Et sane quod produci a Deo conveniat entitati secundum illam rationem, secundum quam distinguitur a malitia, constat ex dictis toto § 3 huius ait quod ut nihil a Deo est producibile quod in ipso non sit contentum, et quod non sit per ab ipso participabile, atque ordinabile ad ipsum ut ad finem: constat autem ex dictis et ex dicendis constabit, totam ipsam entitatem convenire peccati quia continetur in Deo, participatur a Deo et ad Deum ut ad finem ordinatur: patet quoque ex dictis totum hoc esse in malitia oppositum et illi rationi malitiae convenire quae nec continetur in Deo, nec a Deo participatur, nec ad Deum ut ad finem ordinatur. Et sit ipsa aversio a bono in re mutabili; sic ergo illa tria quae requirunt producibile a Deo entitati convenirent secundum quod significatur per hanc vocem entitas et illa eadem tria quae requirunt improducibile a Deo conveniunt malitiae prout significatur per hanc vocem malitia evidens est quod posse produci a Deo convenit entitati secundum illam rationem secundum quam distinguitur a malitia, et malitiae repugnat a Deo produci secundum illam rationem secundum quam ab entitate distinguitur. quid ergo mirum si dicamus absolute entitas peccati producitur a Deo, malitia peccati non producitur a Deo. Et vocibus ipsis explicita significatione importent rationem affirmandi et negandi?

121 Amplector itaque solutionem inter antiquos datam quae communis est inter Thomistas qui a D. Thoma illam didicere, et ratio illam ad astruendam nec mai. ad probationem dico minorem secundum unam et eandem rationem. Concedo minorem secundum diversas rationes significatas per terminos sub distinguo si produci a Deo conveniat uni ex illis extremis secundum rationem illam secundum quam extremum a Deo productum distinguitur ab altero extremo nego maiorem, ?

produci a Deo conveniat illi extremo sm rao, sm quam non dicitur ab altero Ido mali. & dicitur min entitas & malia peccati si una et eadem res fralis Ido min Vialis neque min, et Coq. s. aliis hic dyt min si una et eadem res malis et ut simile Ido min, ut ut significant hic vocibus quae explicite impor tant raones in qq dicuntur neque min & Coq.

122 Per quae dicitur par Solvo Ostramentis. ad 1m Deo anti neq Coq. adiitum neq Caals ei sufficiens. non enim sola identitas e rao qre humanitas Petri nequit a Deo produci quin ab ipso pprietas producat; sed raoe q produci a Deo non convenit humanitati pa, pr q dicitur appetere, sd potius oridi pr q a petreitate non dicitur. Utriq. enim aequaliter convenit acproinde rao produlis a Deo. qt nimirum rao entis ordinalis in Deus, in infinitas, Utriq. fralis, aequaliter acp idem convenit. Cuius utriusq accidere inter malia et entis manifesto probavimus.

123 Et ex his ad 2m dicitur Deo anti neqe Coq. neq Causa si idem separari non possit, nec unum pot produci altero non producto: concurrendo pa ratione adusupiam ne in conveniens q non producat a Caa insuis operationibus indeffectibili, id q a deffectibile alterius peccatis producit. neq tunc Causa in producto aliquam reperit fralitas, sive rao, quia in caa deffectibili convenit, mi nime vo in Caa indeffectibili, quae propter summam analitatem et puritatem suam nullus deffectus valet praeconvenire. Deo o in peccato inveniatur fralitas malis, quae e deffectus, atq. ideo in Deo non convenit, in quo convenit entitas, quae deffectus nexplicat; hinc fit q ad peccati exigentiam utriusq. Caae requiratur influxus. Ut a Deo mandando singula singulis Deus producit entitas q illa praeconvenit, nequaquam vo an fit sua essentia malis, quae omnino e extra convenientiam divinam. Vides vo creatura utraque producit, q utriusq. praeconvenit. & Dirao haec manifestatur insignis exemplis dicitur 3a P Herrera.

124 Per quae ergo par Solvo ad 3m exigentia em entitati non convenit sm illam raonem, sm quam dicitur amalia, sd pr raonem

illg. per quq 9 malia identificat: quo Ccᵃ npit separari in exystendo; tranz
vº Caalitz divg 9venit entiti pr id pr q dygeᵗ amalia: quapppz malia
n pducit, entitas vº a Deo pducit. Si a 9 pluribus tenexemus Vnz, eiuz dz
nº aut pee de neaxio transire in liberz, et e 9verso delibero in neaxiz,
eadz pbalite diceret pee entitz pduci et exystere, quin pduceret et exy
stere malia; nz quqdiu aut maneret neaxiz entitas exystere pducta
sine malia, quz 9ponitz n e 9neate aut.

125 Ad 1ᵐ Repm 9ᵃ Soluoz datz ints aupdz 9trat ex diuinz
illg dyctioz n se tenere precise ex yᵒᵉ intellez, Sd in ipso obto fundari, at q
importari Signate et explicite illz in Vocibus entitas pecati, malia pecati.
1ᵐ em 9plexz Signate et explicite importat aliqd a Deo paxtipale in
Deo 9tentz at que in Duz ordinale, qᵗᵘ e ex yᵒᵉ recti Suprag scil ca
alias. 2ᵐ uzᵒ 9plexz Signate et explicite importat la preceto, quz p
obliquo aliqd inparticipale at q in ordinale in Duz. Vᵉ ablute et sine re
duplicaoe 9cedit D. Thᵃˢ locis Supᵃ citatz entitz, sive aut pecati ee a
Deo; nga at vº malitz pecati ee a Deo. ~~~ Ad 2ᵐ Repm. dicet
art 4 huiuz qᵉˢʸ in Solutoe a ᵃ 53.

126 3ᵃ Replica et dysplicentia de exemplo im
prinentz e. nos em raroz pluz quz pbatz a signamus Vt de re identitate
Vna possint Verificari predicata 9tria. q Si eadz rao militat in divinz
n admiraoe e dignz Si exempla petamus ex divinz. pr hoc em Sacro
Sanctz Trinitz mysterium n deficit, Sd redditur hoi intelligibiliuz, qdo
exinz quz rao dictat naalz assurgimus ad eminentiz illz Vt 9q pca
ciaem. iq. Ast a qq exempla ista dysplicent duz religioz prætendunt
latentz Vident reprehendere S.ᵗᵒˢ P.P. qui pr exempla a rebus
Creatis Sumpta explicarunt multoties diva mysteria; Vt fecit D.Thᵃˢ
pluribus locis presertim 1 p q 28 art 3 ad 1ᵐ inquo Vt ostenderet n
Sequi evidentiter personaz 9 essa indentitz personaz inter se, Vtiuz
e exemplo xriuz et passivz quz inter se n identificari, St identificari 9notu.

ut si ista et alia exempla inducunt ex[illegible] a s[illegible] D.D., aliquos sibilans et divus et diva [illegible]; et sic est valde [illegible] in scholis, nos deinde dixit [illegible] exempla ut per [illegible] exempla quae hunc apte [illegible], quando [illegible] extremo respondens ostendo. immerito ergo [illegible] reprehenduntur ab [illegible] dictis exemplis manifestis potissimus eorum fundamentis instant.

Art. 3

Utrum Deus immediate concurrat ad actum peccati

Deus concurrere physico et positivo concursu ex [illegible] aliena de [illegible] ad [illegible] peccati [illegible] probavimus art. praecedenti. at quomodo [illegible] et [illegible] quo Deus influit in materiale intendimus perscrutari. Conveniens hic [illegible] instituimus art. in quo talis concursus [illegible] investigamus

§us 1us

Concursus Dei in actus liberos voluntatis creatae dividitur 1º in moralem et physicum. Concursus moralis nihil est aliud quam praeceptum, consilium, suasio, adhortatio etc. de quo concursu nihil in hoc art. dicemus, quoniam exploratum est apud catholicos Deum non concurrere moraliter ad entitatem peccati. Concursus physicus alius est immediatus, et alius mediatus. Concursus Dei mediatus in eo videtur consistere quod Deus [illegible] dederit potentiam et facultatem ad eliciendam suam operationem ipse vero actus voluntatis creatae sua [illegible] non attingat. Concursus vero immediatus ex opositione ad mediatum [illegible] cum scilicet Deus immediate [illegible] suam actionem actum voluntatis [illegible].

Quod Deus saltem mediate ad entitatem peccati concurrat, si [illegible] excipias, nulli, aut certe paucissimi dixerunt in dubium. Cuius ratio est, quia facultas et [illegible] peccandi nihil aliud est, quam ipsa creatura rationalis voluntas; sed Deum creaturam rationali voluntate [illegible] a nullo negatur, aut negari potest, salva fide et [illegible] [illegible] [illegible] nec Deus [illegible] materialem ad entitatem peccati. — [illegible] [illegible] [illegible] et immediatus [illegible] in [illegible], et concomitantem, qui [illegible] [illegible] simultaneus. [illegible] physicus [illegible] ille est quo Deus causas [illegible] [illegible] applicat, et promovet ad operandum; [illegible] simultaneus [illegible] [illegible] est ille, quo Deus cum causis [illegible] simul ad [illegible]

[illegible] operatio [illegible]

Distinctio.

6

3. Distinctio, ac divisio ista concursus immediati frequens est apud Thomistas, acceptatur et si magna sit controversia in assignando, ac stabiliendo, requiri concursum physicum, inquam, ad actiones cuiuslibet causae 2ae, sive libera sit, sive necessaria, asserunt omnes cum Magistro Sententiarum discipuli, ut Bonaventura, Scotus, Occidentales, quibus visum est, et cum plurimi alii Theologi sequuntur, inter quos numerantur aliqui antiquiores ex Societ. ut Henriquez, Claudius, Tiphanius, et alii. Negant vero ceteri Jesuitae, quos alii sequuntur.

Circa praesentem difficultatem D. Thomas in 2o dist. 37. q. 2 a. 2. duas refert antiquorum sententias, alteram asserentium omnem actum, inquantum actum esse a Deo, sed inquantum deformitatem habet, non esse a Deo, alteram antiquorum dicentium actum peccati nullo modo etiam inquantum actus est, esse a Deo, deque 2a opinione subdit D. Thomas: quam ab errore nulli, vel pauci tenent, quia propinquissima est dupliciter errori. Nihilominus post hanc D. Thomae censuram illam suscitavit Durandus, et sustinet in 2o dist. 1. q. 5. et dist. 37. q. 1a. eandem etiam sequitur Aureolus in 2o dist. 38. q. 1a. et eandem censent probabilem Gabriel, Gregorius, et alii, apud Vasquem, et Salas, qui illa etiam referunt Magistri Bict., eam quoque tenere videtur P. Hurtado in sua phys.a disp. 10. §. 35. quatenus ait posse sine absurdo defendi, in eamque inclinare videtur P. Moncada, qui ait nullum se invenire absurdum in negatione huius concursus immediati, immo asserit pro doctrinis Societ. stabiliendis talem negationem fore convenientem, quod tamen sit de hoc.

§. 2.

– Statuitur, et probatur Conclusio –

Deus suo concursu physico, et physice effectivo, immediate attingit entitatem peccati. Hanc tenet D. Thomas locis citatis, et S. Anselmus verbis aut praecedenti citatis. Tenet etiam B. Albertus Magnus in 2o dist. 35. a. 7. his verbis: haec opinio (scilicet contraria) quam tenuerunt plures antiquorum, iam fere recessit a cathedra, et a multis modernorum reputatur Heretica. Et videant adversarii, qui nos bannesianos dicerent, quo vocant, quam desperatae sequentiae se patronos constituunt. Sed abstinentes pronunc a censura.

Sic ex D. Thoma iam formamus rationem: omne enim inquantum ens est a Deo; sed actus peccati, inquantum actus est ens: ergo actus peccati inquantum actus est a Deo; sed non est a Deo ex eo precise, quod Deus homini principia contulerit agendi: ergo est a Deo ex immediato influxu illius, hoc est, quod patet ex dictis num.o 39. minor subsumptam probat D. Thomas in 2o dist. 37. q. 2. a. 2. ubi postquam asseruit opinionem negantem esse dupliciter errori propinquissimam, ut id ostenderet, rationem statim subiicit his verbis: itemque quia ex ea videtur sequi, quod sint plura prima principia, hoc enim est de ratione primi principii, ut agere possit sine auxilio prioris agentis, et sine influentia eius. Unde si voluntas humana actionem aliquam posset producere, cuius actor Deus non esset, voluntas humana rationem primi principii haberet. Et ut sententiam huius argumenti tunc temporis frequenter apertius impugnaret, declaravit his verbis: Qui solvere hoc nituntur dicentes, quod voluntas

etc.

etsi ipse posit actionem producere sine influentia prioris agentis, non tamen
ht a se se, sed ab alio, quod etiam exigeret ad ronem primi principij. Haec
est antiquorum precedentis argumenti solutio, quam his temporibus iterum in
culcant in Scholis adversarij, at illam excludens D. Thomas subiecit.

Sed hoc videtur inconveniens, ut quod a se esse non habet, a se agere
posit, cum etiam per se durare non posit, quod a se non est, omnis
etiam virtus, ab essentia procedit, et operatio a virtute, unde cuius essentia
ab alio est, oportet quod virtus et operatio ab alio sit, et praeterea
quis per hanc solutionem vitaretur, quod non esset sui simpliciter
non tamen posset vitari, quin esset primum agens, si eius actio in
aliquid prius agens non reduceretur sicut in causam.

Quibus
nostram minorem subsumptam euidenter probauit duplici ratione
et solutionem antiquam, quae unica est in ista causa demon
strative reiecit. Prima autem consequentia ex
ipsa forma argumenti constat, premisse autem
sunt probande

Minor quoque docuit D. Thomas ... relato immediate ad tua praecedentia: ... 1.2 q. 79 art 2, ubi dicit: dicendum quod
actus peccati et est ens, et est actus, et ex utroque habet quod sit a Deo. ... ratio est
manifesta: nam id quo homo simul physice volens, et quo transfert desponit physice in
actus physicus, quo physice operans simul, ac modus iste, quo ... exercitiva interiores
et exteriores applicat ad suas operationes ... communi sensu loquendo de
ente, quo entia dicuntur ea quae ponuntur in praedicamento qualitatis, factionis;
id ... peccaminosa, sed quidem ... peccati simul homo physice volens, trans
fert desponit physice ad actus physicus, efficit physice operans, ac modus ... exerci

tivas interiores et exteriores applicare ad suas operationes: et voluntas peccans, sive actio peccati vere et proprie est ens in eo sensu loquendo de ente, quo entia dicuntur ea quae ponuntur in praedicamento qualitatis et actionis ut dicuntur entia reliqui aut intellectus et voluntas, quatenus hoc intelligit, bona appetit, ac suas potentias movet ad opus.

7 Restat probanda maior primi syllogismi, quae primo suadetur auctoritate D. Anselmi aut praecedenti n. sed sed rationes inducta, et propterea dubius in tali auctoritate relatus docuit Deum in nobis malis facere non quod mala sunt, sed quod sunt, statim subdidit: audacia est dicere aliquid esse ens, quod non sit ab ente primo. Secundo probatur maior ex D. Thoma in 2° ad Anib. dist. 37 et vincatur. primo, ubi sic loquitur de maiori assumpta in nostro discursu: haereticum est dicere aliquod ens, in genere ens, nec a Deo, nec summis fidei dogmate, sed etiam rationi: omne enim quod est aut est necessarium aut possibile; quod autem est necessarium, aut est per se necessarium aut causalis unde necessarium: quod autem est necessarium aliunde, instat quod causam sui esse habet, a qua eius necessitas pendet, quod autem est possibile, necesse est ut causam habeat, quod aliquis esse potest esse et non esse; ut si sic ei applicetur hoc est per aliquam causam extrinsecam; et sic relinquitur quod omne ens operatum reducitur sicut in causam primam, a qua necesse est esse quod est solus Deus qui est suum esse, ut relinquitur quod omne ens sit a Deo. haec S. Thomas quae evidenter maiorem demonstravit.

Idem ait D. Thomas primi partis intelligentiae ad illud Capit 1 Joan. et sine ipso factum est nihil. quae partes intelligentia refert D. Thomas ibidem lect. 2 sit B dicens: particula nihil ita est accipienda ut sit sensus, ita facta sunt omnia per Verbum, quod nihil est participans esse, quod non sit factum per ipsum. Sed actus peccati in genere actus ut talis est in ostensione, unde participat esse absque dubio factum est per Verbum

8 Rationes istas passim apud Authores inveni et Magistri. sed quoniam dicendorum in acto sequens rationes et principia ex ipso probatione sumpsimus sumus, ea placuit aut ibi brevius inculcare ut adaequa

intelligenda facilior sternatur via. ideo D. Thomas ut ex ima partes defendat fide Catholica contra Manichaeos non esse duo rerum principia sed omnia esse a Deo Unico et Solo primo rerum omnium principio ad quod ut sit explicet quomodo peccatum a Deo non sit; statuit primo necessarium esse concursum Dei immediatum ad omnes eius actiones deinde illis ita positis statuit ut nulla dein sit difficultate inquireret peccati Vide lib 3 contra gentiles Cap 70 probat qui fundat necessitate divini concursus ad omnes eius creaturas et Cap 71 illis demonstrat immunem a causatione peccati. Verba D. Thomae ad finem Cap 71 talia sunt. per hoc autem tollitur errandi occasio manicheis, qui duo prima principia agentia posuerunt. bonum, et malum quasi sub providentia Dei bonum locum habere non possit. Solvitur etiam quorundam dubitatio utrum scilicet actiones malae sint a Deo: nam cum ostensum sit quod omne agens agit virtute divina, et ex hoc Deus esse omnium effectuum et actionum causa, item quod ostensum sit quod malum et defectus in his, quae providentia divina reguntur accidat ex conditione causarum secundarum in quibus potest esse defectus, manifestum est quod actiones malae secundum quod deficientes sunt non sunt a Deo sed a causis proximis deficientibus: quantum vero ad id quod de actione et de entitate habent, oportet quod sint a Deo; sicut claudicatio est a virtute motiva, quantum ad id quod habet de motu quantum vero ad id quod habet de defectu, est a curvitate cruris. quibus D. Thomas clarissime ostendit Deum concurrere immediate ad actum peccati et monstrat sibi divinum concursum puritas.

9 Dicimus Xa [illegible], sive opiniones, quas supponimus de actione peccati per omissionem defectus intensificatur per actione peccaminosa, nec ullo modo ad hunc vitalis abea dispositio: ergo intelligibile, ne Deus concurrere ad actionem, qui etiam concurrat ad illius defectus, et quod primos ad defectum non concurrat, nec etiam concurrit ad entitatem.

10 Verum contra Solutionem istam, quam semel iterum incul-cat P. Monchado ut ostendat concursum ad finale, plura nobis agenda sunt antequam sufficientiam interim dispositionis asserimus circa istam malum et entitatem traddi exponere

a D. Th.a obiq loci, inqq prius agitur difficultas, ut constat ex dictis, et patebit amplius ex dicendis; quod nimirum entitas sumitur pro eodem adeo, malitia vero pro opposito aliquo. et sane D. Th.as nunquam in ista materia loquatur sine distinctione et reduplicatione distinctionis proportionis entitatis et malitiae, nimirum est quod D.r iste accedit ... dari solus adhuc distinctionis inter entitatis et malitiae, ut illas ... veneant D. Th.o et eius discipuli. Nec dicas quod praedicto Authore N.o 22 distinctionis illas ... reduplicationis D. Th.e non cadere supra ... sed supra modum se tenentis ex parte principii, ... entis.

Hoc enim falsum est manifeste ut apertissime constat ex verbis D. Th.e qui ut ... Deo statuere ad materiale entitatis, ... in actione peccaminosa distinxit ... entitatis, et actionis formalia. quod clarius adhuc patet in 2.o ad Anib. dist. 37 q.e 1 art. 2.o in corpore illius verbis: in peccato est duo considerare, scilicet ipsa actio et ipsa deformitas. ipsa igitur peccati actio est natura aliqua, sicut et alia accidentia natura quaedam sunt, ... actiones non sunt natura permanentes ut quantitates et qualitates et ex hoc nimirum habent de ratione entis et natura: 2.o vero modo natura non sunt. ecce D. Th.as distinctionis illas ... qui se tenent ex parte principii, aut ... sed intra ipsa emanante, quae est peccatum assignat et explicat: enim asserit in peccato ipso ... distinguere entitatis a deformitate ... sumpta, quae natura distat a non natura, quod ... distat in claudicatione motus, et ipsius motus defectu, quo exemplo D. Th.as perpetuo rem istam explicavit.

12 2.o Constat nostra assertio ex D. Th.a 1. 2 q. 79 art. 2, ubi eam duplici ratione demonstrat: 1.a quam etiam tradit in 2 dist. 37 q. 2 art. 2 his propositis verbis: actus peccati et ens, et actus, et ex utraque habet quod sit a Deo: omne enim ens quomodocumque sit, oportet quod derivetur a primo ente, ut patet per Dionisium Cap. 5 de divinis nominibus. 2.a ratio, quam D. Th.as in isto art. inducit ita procedit: omnis actio causatur ab aliquo existente in actu

qa nihil agit nisi som qe inan; de aens aut reducit in 1m ag, sit Deus
sit in Cag, qui e pr sug esig ag; vc relinquit q Deus sit Caa oj achog
ingry e achd; sd peccang (addit Dth's) nominat eng, et achoz quodq
deffu; deffus a ille e ex caa Creata, sit ex libero aabitrio, ingz def
fit ab ordine 1i agentis, sit Dei; vc deffus yre n reducit in Deus sit in
Cag, sit in liberis arbitrijs: sit deffus Claudicaoy reducit in tibig eun
bg, sit in Cag, n a in virtz motiva, aqua dm Caat gogdemonoyin
claudicaoe: et sm hoc Deus e Caa aug peccati, n m e Caa peccati
qa nc Caa huius, q ag sit deffu. ita D. Thas quy maxime no
tabis p vc art sequis, qa absolute et sine aliqua restrictioe, dicit ac pbat
Deus ee Cag entitg et ag peccati.

13 Quod si hij svietus auctoras (vt aliqui ase
runt ex AA) mentz D. Thz inco ee, vt Clarissime sentiat Deus immate
concurrere adag peccati, et illius ee vere et ppie Cag: Ceterum qdqd Dth's
sentiat, posus ee intellectiple Deus suo concursu ee Cag ag peccati, et n
ee Cag peccati, ng Caalitas sive achd Cag n pst trahi a de effus, quis sit
ret adea ora, quz de illo in separatis conungunt, maxime in illis acti
bus, qui ss essaliz mali, et amalia separari nqu: Si hoc
inquz, dicas ex responsioe yra statt id, de quo nunquz dz dubitavimus
quz sit, fallacis AA yri de Divi Thi discipulatu glorient, qui
Angci Mag doctm in re tanti ponderis ac momenti de indeclinabilitate ca
lumniant, et vt falsus impugnant. nobis vo suffit D. Thz mentz cla
rissime tenere specializ et argntz ita ab AA magnificatus n latuerit
Dth, sd illud sibi opposuerit et solverit, illudq praz dicta art pxdae
nri in sequi art et D. Tha solvemus.

§ 3us

Solvuntur Argumenta

14 De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

entitatis peccati. Sic loquitur Moncada ... de peccat. n.° 5. illa placuit ... cum re-
centioribus, et ut fatear verum mihi etiam placeret, nisi viderem iure, et iniuria con-
notari a plerisque Theologis propter quorum auctoritatem, ut et saltem loquar, ego id teneo
quamvis eorum rationes non sint evidentes, imo nec multum efficaces. Quod ut probet sic arguit,
neque ut influxum Dei immediatum in actum peccati deneget haec adest non contemnenda ratio
quia et potuit ita influere quod sit physice et simul causa actus mali, et ita ut sit causa
physica solum quod et impossibile; primum e contra Scriptura Iriden. definiens Deum non physice et per se,
sed permissive solum mala opera operari. 2.um vero quia necessitate ... tribui adicari
bit Deo influxum immediatum et physicum. Certe tota utilitas et totum fundamentum est ut
Deus ostendat valere causa omnium rerum absque ulla exceptione; sed rerum pravis ope-
rationis facienda est exceptio: ergo cessat utilitas et finis ad hunc immediatum et physicum concur-
sum sive influxum in entitatem peccati.

15 Assi. 1 neque quod theologos movit ... Durandus ut firmi-
ter tenerent immediatum physicum influxum Dei in actiones causarum secundarum scilicet Testimonia scriptura
et SS. PP. in quibus Deus praedicatur Auctor et Creator visibilium et invisibilium; sed
haec Testimonia limitanda sunt ut non procedant in rigore de actu peccati, cum enim non sit
dicendus Deus Author et Causa ergo in actu peccati cessat finis ponendi talem
influxum.

16. Assi. 2° neque ut admittatur talis influxus adhuc ... excu-
sandus ut dicamus ... non solum respectu malis, verum etiam respectu pravis de ra-
tionis relinqui intra suos permissivos; sed permissio ... facilius intelligitur scilicet Deus
proprie se habeat ... non impediens, non vero ... positive influens. ... et
praeterea scilicet restringendus est influxus per addendum diminuens permissive haec
propositio Deus influit Deus causat aut efficit actum peccati erit nimia absurda ...
ergo hic positivus influxus nulla ratione aut fundamento ... nisi forte necessitas sit
quam ... ex ipso praeparent Thomistae nimirum vehementer molestari summaque
difficultate implicari reddere Deum immunem a causalitate peccati.

17 En Arg. quo ... Author ... ut n.3 quo D. Thomas

ppinquiorg dixit, duplicē errorē et quem Vix ullus opp. Duran. Sequitur ex hiis exp. verbis quod adaeq. un sit de ubi ad aeq. dico influxus Dei Physicus et immediatus ea ponit non sub illud. Sed ergo reale ut Deus sit ac dicatur Simpliciter et absolute Causa entitatis et actionis, non ut peccatis, Sed ingestis e actio et entitas quaedam non ficta Sed realis et physica quae ita esse dicendum rationes allatae ex D. Th. demonstrant, et iterum demonstrabunt quae in art. 4 sunt dicenda, et interim sufficit D. Th. dicens: quod Voluntas humana actionem aliquam (intellige in gestis actione) potest producere, cuius Author Deus non est, Voluntas humana ratione sui principii habet. haec D. Th.

16 Nec Textus Concilii e ad rem, nam peccavit Ipse Luther et Calvin. qui auferentes penitus arbitrium liberum eo modo Deum Auctorem malorum extendebant, quo Catholici sentiunt extendi ad producendum opus bonum: quod intellige ex verbis ipsius Canonis e sexto hic sub canonem citatus § 6. de justificatione, ubi sic definit Concilium: Si quis dixerit non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut bona, Deus operari non solum permittendo, sed etiam proprie et per se, adeo ut sit proprium eius opus non minus proditio Judae quam vocatio Pauli, anathema sit. quae Canonis si accurate perpenderis. Cognosces quam conformis sit nostra expositio menti et verbis Concilii.

Haeretici enim qui illi ita arguebant: Divina motio Dei efficax aufert arbitrium in operando liberum: ergo Deus operatur opus malum, eo modo quo operatur opus bonum, et ut vocatio Pauli e opus proprium ita e opus proprium Dei proditio Judae. Concilium autem damnat ans et cons. atque ut cons damnaret, prius damnavit ans; quod supposito quod sublata libertate ad hoc dentur opera mala, cons recte inferebatur ex ant. Verum de hoc plura habes in art. 1 huius q. dicta Ia P. Stiva deneira.

19 Ad Imum ergo Patet Responsio: Censet enim D. Th. non stare Deum esse Creatorem omnium entium, nisi Causa dicatur actionis pravae in gestis e entitas et actio: Ut sed posita reduplicatione et distinctione entitatis a malitia Deus non debet dici permissor, sed absolute Author et Causa talis entitatis.

Nec dissimulari det obiicientis audacia, dum asserit definiri a Tridentino Concilio Deum in ordine peccati permissivi non esse Causam, sed permissivam, in quo ssᵃ Doct. Sancte notat, et dum obiiciens loquatur dicto suo modo permissionis pluries a nobis reiecto, et amplius infra reiiciendo, quia nescimus quo modo ipse obiiciens defendat post decretis Innocentii sessus memoratis.

20 Ex quo pat ad 2ᵐ Ssm: neque enim influxus divinus dis temperandis esse illo permittendi modo, qui forte adhuc usque tempora auditus non fuit in scholis, quia fortius defendi non potest absque subiectione Dei ad nos. Quare iterum, et saepe asserimus Deum ad entitatem, quae est in peccato, se habere ut Vera Causa; non ut permissor; ad malitiam vero opus pure permissive se habere, tum ipsa permissione per impeditione sive privatione gratiae efficacis qua posita peccatum non existeret.

Nec Doctᵃ haec ita esse displicet, sicut Authores Oxii exaggerant, ut a Thomisticis Schola audientes deterreant. duplici enim potest dici Voluntas a Deo detrahi; nempe sive ita ut ad existentiam actus pravi nulla alia concurrat detractio quam divina, sicut ad cursum brutum nulla concurrit detractio quam sessoris, qui Calcaribus equum adigit pungendo; sive secundo sic detrahi ut nulla ad actus liberos Creaturis detractio alia concurrat quam ipsi se detrahentis, et detrahentis Deus, qui inde concurrit vero ipsos pure a Voluntate nostra detrahentis; sive unde ita potest dici Voluntas a Deo detrahi, ut in existentia actus pravi duplex interveniat detractio, divina sicut, et humana, quaeri nimirum Deus Voluntas nostra ita detrahat, ut ipsi relinquat in suo ordine suam propriam detractionem, quae est ssᵃ Doctᵃ et nostra. Sm 1ᵐ detractionis modum non stat Voluntas nostra detrahi a Deo ad actus qui peccaminosus est, quia Deus sit author peccati: Ve quod Lutherus et Calvinus hoc modo Crediderunt Voluntas nostra detrahi a Deo, ideo dicebant Deum esse authorem peccati, bene quidem arguentes, sed errores ex errore deducentes.

Ab hoc tamen errore longe abest nostra praedeterminatio: asserimus, quod voluntas a Deo determinari, immo et physice praedeterminari; sed tanta est huius efficacis motionis suavitas, ut quod a Deo determinetur fortius voluntati dum creatae suae relinquit naturalem determinationem, ita sane ut voluntas a Deo determinata non procedat ad opus nisi se ipsam quoque determinaverit: ex quo illud sequitur, ut quod posteriori ad divinum concursum quo Deus voluntatem creatam ad entitatem et actionem determinavit, voluntas se ipsam ad entitatem et malitiam determinet, et ita solus homo sit author et causa sui peccati.

Articulus 4

Utrum Deus per suum concursum vere sit causa entitatis et actionis quae est in peccato?

Deus suo concursu physico immediate producere entitatem et actionem quae in peccato, ut vidimus praecedenti; quare cum status an est sive ex parte concursus dividi ad entitatem peccati disputabitur a in quarto, de qualitate huius concursus modo in hoc articulo inquirimus an talis sit concursus ipse, qui Deus denominetur simpliciter et absolute causa entitatis peccati.

§ 1us

Notabilia sententiae

Concursus causae superioris cum causa libera inferiori duplex est: alius, ut positivus, alius vero permissivus. Modus concurrendi permissive usque ad tempora recentiora talis erat ut quod causa prima libera tunc permissive diceretur concurrere quando suum concursum negat causae secundae bonae, mali vero ut faciat causa inferior non impedit. Qui permissivus concursus duplex ad causae superioris comparari potest, nimirum cum obligatione vitandi malum causae inferioris, quia id ex proprio munere causae superioris putatur incumbere, vel sine tali lege et obligatione: quas inter considerationes est unanimi auctorum consensu differentia constituta quod peccatum causae inferioris causae superiori non attribuatur si illud ab inferiori causa excludere non sit obligata causa superior, quod si malum ab inferiori excludere tenetur superior, tunc malum adscribitur superiori causae, quae cum sit inferioris malum vitare tenetur, et non vitat.

3 Venimus ergo ad Tertiam sententiam, quam nos Patrocinamur in eo quod Deus aliqua lege aut obligatione nequaquam teneatur ad Vitanda mala Creaturarum, sed quia potius eximuntur Causae secundae in actu 2° Causandi, quamvis ipse sibi Velit Creaturas prudentissime imposuit mala Creaturarum ratione quia permittere aliquando tenetur ne a suo effectu Universo plurima deficiant bona, quae prima habet ex qua occasione malorum producitur. Ut Deus proinde se habet ad mala nec causa, nec Author dicitur mali. hoc certum est apud omnes Catholicos.

4 Attemptaverunt a Scientia media alium modum Concurrendi divini proinde invenire. persuaserunt quippe sibi, illum Actum, Deus vanos sui aplicare operatum ad Concurrendum nobiscum, ut quamvis ipse nolit actum pravum et concursum suum exigere, et Universo maxime desideret exigentiam sui Concursus ad actum bonum, ille tamen suo opere facta aplicatione contra propriam Voluntatem a Creata Voluntate aplicatur et detrahatur ut Concurrat ad malum, et Deus tamen isto Concurrente proinde nominant, et ideo dicunt peccati nec Causam, quem tamen hic discurrendi modum difficile salvant sine subiectione Dei ad nostros subditos isto aperte Illi deceserunt. plurimum penitus supra relatam et contra quos praedicta plura superius dicenda.

5 Concursus ergo potius Uno duntaxat modo statuebatur apud arbitrium alterius antiquum: nimirum hic Deus dicebatur potius Concurrere, et ex propria efficacia detractione sua operatum ut Concurrat ad hunc actum detrahere proprio dominio et libere aplicat. Concursus ipse Concursus proinde est duplex alter specialis alter generalis. Concursus specialis est quem Deus tribuit ad primum actum et hic necessarium adire ... in eo quod nulla in hypothesi supponitur imagine Creatio, nec etiam Voluntas quae tunc primo exit ... nec ex ... nisi ex defectu Voluntatis ... erratione, et talis Concursus specialis est quem Deus tribuit supra ... pravam ... Voluntatis ... Concursus datus ad Vincendam gravem tentationem. Generalis Concursus ille dicitur quem tribuit agenti in actu Complere ... operandum, ... ad primum actum est reductum, quem ergo debet Vincere ... tamen supponitur ex ...

inititus aliquis indeterminationis quae ex aliquo principio intrinseco procederet, & nullius indeterminationis suppositio; sin suppositio illius decursus datus fuerit ad bonum, & illius suppositio voluntatis se ad malum detrahit. Ut docent illi t. p. q. 63. art. 5 & nos statim ampl. ius conabimur explicare.

Praeter hoc genus positivi decursus aliud intendere curarunt scholastici Patroni quod Deus decurrit ad actus liberos voluntatis Creatae, negative detrahendo suum decursum aut actum, sed ex detractione voluntatis humanae; hoc genus decursus negativum appellant, quia licet nexum ex detractione Dei, non extrahitur in aboriginis simul. Et sit quia voluntas divina, quae potius illustrari vult quae est ex se nexum et in effectu insequitur art. non inquirimus qualis decursus divini adeuntis peccati, an ut exeat ex detractione Dei, an potius ex detractione voluntatis Creatae, de hoc enim art. sequenti disputabimus: Sed nunc quaeritur an talis sit decursus ut Deus denominetur Causa & Authorem entitatis quae est in peccato.

Frequentissima est apud AA. Societatis Sententia negans Deum Causare entitatem peccati per se et proprie. Sed ad illa dicunt se habere privative, quia Deus non volens, sed invitus & quasi Coactus a voluntate Creata detrahitur ut decurrat ad actum pravum, quem ipse prohibet, quia in talem actum ipse esse non velit, sed potius operetur actum bonum, quem praecepit. Sententia vero quae afirmat Deum suo decursu vere & proprie Causare entitatem, quae est in peccato, est expressa D. Thomae quem cum discipulis unanimi decursu sequimur.

Statuitur D. Th. & Authoritatibus Probatur

Sit Nostra Dom. Thomae Sententia quae duo dicit, nempe, quod Deus suo decursu absolute & simpliciter Causat entitatem quae est in peccato, & quod iste decursus est physicus & praedeterminans ad exitum voluntatis Creatae. Haec 2a pars D. Thomae stabilitur amplius infra, & modo de 1a in qua sita est potissima difficultas. Probatur est 1o ex authoritate Sacrae Scripturae

& 1o ex illo Isaiae Cap. 26 omnia opera nostra operatus es in nobis Domine. ex quo sic efficitur argumentum. Deus suo decursu est Causa

prse et ablute illorum operum quae ipse absolute et sine aliqua restrictione dicitur operans esse; sed in hoc sensu absolute et sine restrictione dicitur Deus operans esse omnia opera nostra: ergo Deus prse et ablute causa est modo suo Deiurso omnium operum nostrorum inquantum opera sunt, sive ut significantur per li opera; at inter opera nostra plura sunt mala ut dicitur ex illo Joan: erant enim eorum mala opera; ergo illorum ut opera sunt, Deus prse et ablute dicitur et est causa modo suo Deurso.

Dices: bonorum operum Deus prse causa est simpliciter et ablute, malorum vero causa prssiva, quae non dicitur causa simpliciter et ablute, sed minus simpliciter qui et impprie: quare Deus operans indexm non debet eodem modo applicari operibus malis ac bonis, quae videtur dictare ex verbis dictis sup. relatis ubi clare dicitur Deus non ita operari opera mala ac bona.

10 Sed dictat denique: nam verba dictis nihil disfinientis d. SS. PP. clarum et fals expositos habent ex ipsis P.P. et optime intelligi docet B. Thomas et Anselmi sup. relatum ac dicentis: Deus in bonis operibus facit et quod opera sunt et quod bona sunt, in malis autem facit quod sunt non quod mala sunt et prsterea: quia Deus opera bona meritoria facit per specialem Deursum non exactis ab hoc operante, sed datis pure misericordia; opera vero mala operatur inquantum opera sunt per Deursum quod est exhibitus ad exigentiam operantis, quo illorum facit entitatem, malitia permissa. Ex duplici titulo dicitur aliter se habere Deus ad opera bona atque ad mala, nimirum et ex parte facti, quia in bonis causat entitatem et bonitatem in malis vero solam entitatem; et ex parte modi, quia ad bona concurrit specialiter, aliis vero duntaxat ad entitatem malorum.

11 Dices 2o. nam si li prssive sumitur pro denegatione Deursus physici quae revera importat insignificatione huius vocis permissio, si sumitur pro Deursu physico Dei a voluntate creata vince determinato, Deo passive aut quasi passive se habente ad determinationem actionis creatae; si li permissive 1o sumitur modo, scilicet pro denegatione omnis influxus physici, tenuit ..... per sua dictis, quia Deus negaret omnem suum influxum physicum in opera nostra mala, pro inde

e ac Deus opera nra mala in nobis subiectio ipsum operari, eiusque Motum dexteritate. Si vero si praesive 2º accipit mº idem ac Deus opera nra in nobis operari nobis subiecto et maioris plane subiectione, quae sit illa subiectio quam voluntati nrae inducit praedeterminatio Thomistica imo et maior quam subiectio inducta per praedeterminationes Calvini.

12 Quod probo. nam praedeterminatio Thomistica ut variis rationibus explicavi, inoperante praedeterminatione non solum relinquit immunitatem a coactione, sed etiam spontaneitatem et immunitatem a determinatione ante, seu ab antecedente, ita enim explicavi talem praedeterminationem a discipulis. Ubi nec in alio sensu illam sumerent: Calvini a praedeterminatione relinquit quidem immunitatem a coactione spontaneitatem atque voluntatem, hoc quod subiectis tali praedeterminationi sponte ac voluntarie operari, sic enim suam explicuit praedeterminationem Calvinus, ut dicebat c. 6 art. 1. determinatio vero actiua voluntatis creatae, quae Deus applicat et determinat ex parte Adae sicut enim ut sicut Deus determinat ad ea peccata omnia a Deo ad ipsos aufert indifferentiam, et sic a determinatione Dei tollit libertatem; aufert etiam spontaneitatem, quia Deus facit ut ipsos determinare dicta propria inclinatione: aufert etiam voluntatem, quia facit ut Deus determinat ad unam voluntatem in opera nra prava etiam poenalia: ergo maior subiectionem infert Deo determinatio ista, quam inferat voluntati nrae praedeterminatio Thomistica, et maior quam praedeterminatio, quam somniavit Calvinus, et reliqui haeretici

13 Sed 3º Deus non est causa praesiva eorum quae per se ipsis operantur. Sed Deus per semetipsum operatur omnia opera nra: ergo nullius operis nri est Deus causa praesiva, inquantum verus opus est. maior dicitur quia Deus non est causa praesiva illorum, quae ut adesse ordinat, ut adfinem; sed ordinat adesse ut adfinem omnia quae per semetipsum operatur: ergo. minor vero probatur ex cap 16 Prover. Ubi dicitur: Universa propter semetipsum operatus est Deus. ex quo sic probatur minor. Universa, quae operatus est Deus per semetipsum operatus; sed omnia opera nra operatus est Deus: ergo. Sed 4º quia in 1º textu expresse absolute et sine ullo addito expresse dicitur Deus operatus esse omnia opera nra: ergo voluntarie, et sine fundamento restringitur ubi operatus per operationem praesivam.

14 Nec tamen obiicimus eodem modo operari Deus

opera nra bona, seu opera nra, ac opera nra mala: nā si opus nrum nil importat Deus causalit divs, ergo si opus nrs malus, et inde exequi sine dubio dēr accipi in sensu frali si operatus fert sup si opera nra ex quo patet q si diceremus opera nra, ut his vocibus significant, et ut significant his opera nra mala: operatio diva simpl et absq restrictioē fert sup oīa illa, et restrictio illa adhibenda est dicitur Deus operari opera nra mala, ne Deus putet ad malū aliquo pacto concurrere positive et sic inveniet verus sensus, qui ut ante 2 huius est vidimus dicitur mira et ineffabili mo respicit potest voluntas Dei q sit ipsa Dei voluntas.

15 Deus quodquod sit demo operandi positive, e magnus in Decreto fuit ut si operatus in ubis illis explicet per si positive et s.tr qd restringendo eius significatioē: nā ibi Can 16 damnat qui dicit eum mala opera, ita ut bona Deus operari, n positive illis, s. de eius proprie et per se ergo sermo de malis operibus n. possumus dicere Deus ee illorum causa physicus positivus

16 Sed hoc, quoties et saepe inculcant AA esse n... nā sermo de operibus malis ut opera ss, nisi de eorū ... mala ... e decidendae. Aliud em loqui de opere malo sub ratione operis, aliud loqui de illo ut hoc nomine opus malus significat: opus em malus ... causa divis causare mala quae de fali significat per has voces opus malus opus ... malus ... Deus causa sub ratione operis: opinione ... eius ... a Decreto intacti sub ubis illis: utrisq em opus ... causa ... ut sup dicebamus; movere ... bono causa opus et bona in opere a malo causa opus sd n malus. docet igit ... Deus oīa, opera nra in nobis operari, et docet simul decretis ... modo Deus operari opera nra mala ac opera nra bona, s. illa operari illis positive ... proprie et per se: q ... nos averimus et st in sensu ... ius ubi dalis, ita in sensu ... suscipienda eedem ... ubi ... .

Iz em Sup^a monuimus hæreticos docuisse n
ee in potestate hoīs vias suas malas facere, & ex aliâ p^te negare nequeunt
vias plurias hoīs malas ee. ex quo pr bonas loq, si ex vnte hæretico inse
rebant Deus e q̄libz operari opera bona et mala, et vtraq eodz m^o ee opera
ppria Dei. quz errorez. vt Decilius proscriberet, primus radices extirpavit.
Dz in Can 4 diffiniens hoīs librū p^r hoc, q libzz arbitrium a Deo motus
et excitus pee dissentire Deo vocanti et excitanti. dz can 6 statuens
ee in potestate hoīs vias suas malas facere acp inde opera sua mala n. ee
Deo tribuenda ac bona. illa quippe Deo tribuunt inadæqte, ide quoad
entitz n q̄bz admalitz, ysta v^o, bona sit, Deo adæqte tribuuntur quoad
entitz et bonitz. et q̄dz D^a Irenes loqdi modz qui dicit. Petrus n facit
parietes nigros, sa permittit parietes nigros fieri. minime negat Petrus facere
parietes, sd negat q Petrus illi nigredins suæ ponat: ita etiz Decilius ne
quaquz negat Deus vtraq opera efficere, alioz negaret dextz partis q ab
sit, sa afirat Deus vtraq: operari, negat a parz ee modus operandi reg
pu vtrorumq: Vbi nota diligens q S Deus operet printlz et vvatz,
vbz operor sicti de Deo appellat ipsz frauz q^a signicat ay aiz inte
riorz D^a illud. oīa in sapientia fecisti, ve ysta epmala coa: Deus operat
oīa opera nra g^o operat opera nra mala, st ysta e mala coa. Coqico
venientes g^o coqica Petrus

§ 3

Probatur 2° A^o Avthoritate Santorum Patrum.

1) Nec deest in favorez nrz s. s. P. P. authoritas quo
citati Can. exolao ssiat. etenim p illa stant B. Albertus Mag^s. S. An
selmus S. Th^s, et. qui suffiret vnus S. Aug^s. S. Albertus ita sentit expresse
in 2° dyt 35 art) Vbi itaait. Q aus malus sit simplz aus egrediens a
poa p̄fecta Sm nap, n egredit abea nisi Sm q movet a caa 1^a

alioquin sequeretur esse duo primaria principia. Sed 2° occurrit, quod licet Causa movens principium ad agendum directe et per se Causa sit et tamen concurrens quod modo explicatur de qualitatibus Alberti. quia Deus non movet motum voluntatis ad actiones quae esse criminosa: ergo secundum B. Alb. Deus est directe per se, et per se Causa actus mali quoad entitatem.

18 Pro mente D. Anselmi sufficiunt verba, quae supra retulimus ex lib. de Concordia praescientiae et praedestinationis Cap. 7 ubi plura alia addit expressa pro nostra sententia. Sed placet iterum referre verba quibus concludit dicens: itaque facit Deus in omnibus voluntatibus et operibus bonis et quod essentialiter sunt, et quod bona sunt; in malis vero non quod mala sunt, sed tantum quod per essentiam sunt. pertinent in eandem sententiam S. Doctor lib. de Casu diab. Cap. 19 et 28. quae sane Clariora sunt, quam ut ad aliud possint sensum detorqueri.

19 Mens D. Thomae qui reliquorum PP. filius est in terpres satis constat ex dictis art. praecedenti, ubi plura expressa et indicia sunt S. Doctoris testimonia, in quibus apertissime probat Deum esse Causam actus mali quoad entitatem, et non quoad malitiam. Ceterum ne absque testimonio desumpto ex 1ª parte transeamus, videri debet in q. 49 art. 2 ad 2 ubi sic habet: quidquid est entitatis et actionis in actione mala reducitur in Deum sicut in causam, sed quod est ibi defectus non causatur a Deo sed ex causa 2ª deficiente. Praeterea 1ª 2ae q. 79 art. 2 ubi expresse quaerit utrum actus peccati sit a Deo, in ipso corpore dicit ex quadam authoritate D. Dionysii concludit: ergo Deus est Causa actus peccati. quod etiam repetit in Contra Gent. et in Scriptis in Sent. atque in Quaestionibus de malo art. 2, et ne ulterius quaeramus, testimonia D. Thomae superavit huiusmodi nobis constabit ex Scholasticis ac quae 8 Vlmo ipsius D. Thomae verbis cedunt.

20 Adsit ergo S. Augustinus cuius authoritas primarius esse vit. nec tamen omnia referemus testimonia sed duo tantum quae Clarissima sunt. Primum habet lib. de gratia et libero arbitrio Cap 21 ubi ex pluribus

Sacre Paginæ authoribus quos ad intentum deduxerat ita Concludit: his et aliis testimoniis divorum eloquiorum quæ omnia commemorare nimis longum est satis, ut existimo, manifestatur operari Deus in Cordibus hominum ad inclinandas eorum voluntates quocumque voluerit, sive ad bona pro sua misericordia, sive ad mala pro meritis eorum. qui locus maxime notandus est: non enim explicari valet de Concursu morali Dei, nisi dicas Augustinum sensisse Deum suadere, consulere, aut præcipere nobis mala Culpæ, quod nullus sane dicet mentis: debet ergo accipi Augustinus de Concursu Dei physico per quem voluntates hominum aliquando inclinat ad malum culpæ.

21 Nec etiam intelligi potest Augustinus quod senserit Deus inclinare voluntates hominum ad mala per Concursum simultaneum, quod mihi evidens est. 1º quia Concursus simultaneus teste adversariis non est ipse actus voluntatis sive bonus sive malus; et a Deus inclinare dicitur voluntates ad bonum teste illud Psalmi 118 inclina Cor meum Deus in testimonia tua. per verbum inclinationem notatur aliquid præcedens actum quo voluntas ad actum impellitur. ⁓ 2º quia per Concursum simultaneum indifferentem præparatum qualis ponitur ab Adversariis, nec in bonum nec in malum voluntas inclinatur a Deo, et potius Deus a voluntate inclinatur et determinatur ad Concurrendum. ⁓ 3º quia ut Adversarii asserunt, Deus Concurrendo simultanee non præscindit a malitia, quatenus enim fertur in malum et entitatem; quare si Deus per istum Concursum diceretur inclinare voluntates, illas redderet adentitatem peccati, seu etiam ad malum inclinaret quod non Concedatur Concedendum ab Adversariis. ⁓ ex quibus totum nostrum non hoc syllogismo hemus manifestum probatum. Deus voluntates hominum per suum Concursum inclinat teste Augustino ad entitatem actus mali; sed non per Concursum moralem, suasionis scilicet, Consilii aut præcepti, nec etiam per Concursum simultaneum, ut probatum est; ergo per Concursum physicum et præ-vium.

22 Quas Augustinus locus habet lib. 5 contra Julianum Cap 3 circa medium, ubi versans illud Pauli ad Rom Cap 3. tradiditur

illos Deus in reebus sensus, ut ierant quae n conveniunt, tradidit illos Deus in desideria cordis eorum in immunditiam etc. quae verba Julian accipiebat intelligenda de deum non pure permissivo peccati, n de deum vere effectivo et causativo peccatorum formali. Contra insurgit S. Doctor admirans expositionem Julian, ita Deus dexhibit et ita loqui: quod a eo dicitur in desideriis suis tradditi dicuntur, relictum per divinam patientiam intelligendum est n per potentiam in peccata impulsi: quasi n sit posuerit haec duo simul Apos., et patientiam, et potentiam ubi ait sic a volens Deus ostendere iram et demonstrare potentiam suam attulit in multa patientia vasa irae, quae perfecta sunt in interitum. quae S. Aug. verba manifeste praeseferunt Deum Dei causalitatem incontinentem modis peccatorum, non in malis radicis illius privative se habet, ut ait sequens textus dotabit.

§ 14 4-14

Prima ratio pro Ass. Propositione

27 Antequam Deus rationes ponemus, operae pretium erit varios modos et glacies actionis digere. alia enim e actio humana, quo nomine in intelligitur venit omnis actio procedens ab perse ratione, et ratione veniente voluntatis efficientiam; alia e actio brutalis quae sit abrupto ut tam procedit quod differt ab agente rationali et quod differt ab in animatis. alia e actio pure naturalis quae procedit ab agente pure inanimi. alia denique e actio violenta quae maiori et proprie dicitur motus et haec accidit, quoties agens recio abextro all operandum contra propriam appetitum, vel quod movile contra proprium inclinationem movetur.

28 Distinctionem et qualitatem actionis humanae tradidit D. Th. 1. 2ae q. 1 art. 1 ubi quaerit utrum homo conveniat agere propter finem. et resolvit difficultatem per haec verba: actionum, quae ab homine aguntur illae solae proprie dicuntur humanae, quae sunt propriae hominis in quantum e homo: differt autem homo ab aliis irrationalibus creaturis in hoc, quod e suorum actuum Dominus; e a homo Dominus suorum actuum per rationem et voluntatem, unde et liberum arbitrium dicitur facultas voluntatis et rationis

illis et actiones proprie humanae dicuntur, quae ex voluntate deliberata procedunt: sed quia ceterae aliae actiones homini conveniunt propter quas dicitur homo actiones, sed non proprie humanae, et non sint hominis inquantum est homo: manifestum est autem quod omnis actio quae procedit ab aliqua potentia, causatur ab ea secundum rationem sui obiecti, obiectum autem voluntatis est finis et bonum, unde oportet quod omnes actiones humanae propter finem sint. D. Thomas dicit prima et est ratio actionis humanae, et quae procedit ab hoc ut homo dominus est quia illius agens rationale elicitur propter finem.

25 Actio non humana, sub qua comprehenditur et actio quae procedit ab agente sensitivo, quae est actio bruti, et illa quae sequitur ex principiis pure naturalibus, quae est actio ignis comburentis, ita inquam actio non humana dicitur ab D. Thoma est proxime citata articulo 2 in illis verbis: Ita rationalis natura operatur ad finem, sicut instrumentum ad agens principale, et idcirco propterea est natura rationalis. Ut tendat in finem, quasi se agens vel ducens ad finem: natura vero irrationalis, quasi ab alio acta vel ducta, sive in finem apprehensum ut bruta animalia, sive in finem non apprehensum, ut ea quae omnino cognitione carent, et in solutione ad 1m huius 2 articuli dicit: quando homo per se ipsum agit propter finem cognoscit finem: sed quando ab alio agitur, vel ducitur, ut quando agit ad imperium alterius vel quando movetur altero impellente, non est necessarium quod cognoscat finem, et ita est in creaturis irrationalibus.

26 Descriptiones eius motus violenti, seu involuntarii, et innaturalis tradidit idem S. D. 1 2 q. 6 art. 5 in corpore per haec verba: Violentia directe opponitur voluntario, sicut etiam et naturali, commune est enim voluntario et naturali quod utrumque sit a principio intrinseco, violentum autem est a principio extrinseco: et propter hoc sicut in rebus, quae cognitione carent violentia facit aliquid contra naturam, ita in rebus cognoscentibus facit aliquid esse contra voluntatem: quod autem est contra naturam dicitur esse innaturale, et similiter quod est contra voluntatem dicitur esse involuntarium. Et art. 4 ante eiusdem 6 quaestionis dixerat: Violentum et coactum illud esse quod est contra naturalem inclinationem agentis

27 ex quo quod omnibus frater ratio impugnativa a priori

illius modi decurrendi quo ab Act adiruit decurrere Deus ad entitatem peccati. Causa, quae decurrit ad alterius causae operationem in brutorum more, non ut inanime quoddam, sed modo humano et rationali vere et proprie est causa sui decursus, et operationis illius causae quam praedicto modo decurrit; sed Deus cum voluntate humana decurrit ad actionem et entitatem peccati, non brutorum more, nec sicut inanime quoddam, sed modo rationali et humano, vere et proprie est causa sui decursus, et operationes illius causae cum qua praedicto modo decurrit; sed Deus cum voluntate humana decurrit ad actionem, et entitatem peccati, non brutorum more, nec sicut inanime quoddam, sed modo rationali, et humano: ergo Deus vere, et proprie est causa sui decursus, et actionis, entitatisque peccati. Sequela est legitima, major ex terminis constat, nam causa, quae ex intrinseco fine, et ex proprio dominio suum determinat decursum, ipsis Doctoribus testibus causa est vere, et proprie sui decursus, et termini per ipsum producti, vel cum ipso identificati, minorem autem ita existimo certam, ut vix possit in mentem venire alicui quo fronte negandam: nam quis tribuet Deo illum decurrendi modum, qui solum brutis, aut inanimatis agentibus competit. Certe modus iste concurrendi creaturis rationalibus non convenit, quando Christi iuxta naturae dignitatem observantur, quod si eis aliquando ita concurrere accidit, hoc est vel ex violentia potentioris agentis, vel ex distractione rationis, quae in aliud vehementer intenta nequit propter suam debilitatem ad omnia simul quae occurrunt attendere: quae omnia indignum est dicere in ipso agente 1º siquidem Concil. Trident. sess. 6. can. 4. Hereticos damnavit dicentes hominem ad suos actus se habere velut inanime quoddam, patienter quidem non ferret audire Deum velut inanime quoddam suum exhibere decursum.

28. Haec ratio non minori cum efficacia et alio modo sub hac forma proponi: Causa de se libera, quae ac-

in hone

actionem alterius decurrit, vel brutorum more decurrit, vel ut inanime quoddam coacta, scilicet, ex violentia determinantis. Sed Deus per vos decurrit cum voluntate creata ad actum peccati, ex eius unica determinatione constanter, et contra propriam suam voluntatem: quod vel decurrit ad talem actum brutorum more, velut inanime quoddam, coacte etiam ex violentia voluntatis determinantis. Sequela est bona, minor est ipsa contrariorum sententia et maior quoad omnes partes explicatur facile, quoad 1am quidem quia causa extra libera, quae ad determinationem opus decurrit, et non decurrit ex intentione operis, nec ex propria determinatione, non decurrit libere, ac subinde nec modo humano et rationali, et consequenter non concurrit alteri modo, quam bruta ut equus, scilicet, a cessione, vel a natura impulsus, imo nec ita decurrit, nam causa quae potest operari ex intentione finis, et contra propriam voluntatem, si constanter, et contra propriam voluntatem operatur, involuntarie omnino, inanimaliter, et violenter decurrit. hac ratione voluntas nostra in actibus imperatis, quando scilicet ab agente extrinseco trahitur ad oppositum eius, quod ipsa desiderabat, violentiam patitur, ut aperte docet D. Thomas 1.2.q.6.a.4. in corpore. Et quidem data fingendi licentia non alio modo potest Deus excogitari sustinens strictam violentiam a sua causa sibi inductam, quam asserendo Deum a creatura necessitari ad agendum id, quod ipse odio habet.

29 Nec dicas cum M.° Lumbier vol.° q. 2.a.4. quod potius Deus magestuose offert bitulit... decursum, et magestuose cum voluntate decurrit ad quorumque actus, qui ... loquitur, facile spectet dicere Deum non decurrere constanter, et contra propriam voluntatem, sed libere et ex intentione nam ubi exercitium maiestatis adest, ibi libertas non deest.

30. Hec solum verum dicit, sed sententiam deserit, vel Deum authorem peccati facit, deserit sententiam, a causa quae libere ex intentione et ex proprio dominio decurrit cum alia ad aliquid istius exercitium, aut operationem oppone, et ipse est causa talis exercitii, et operationis, sed Deus ... concurrit cum voluntate humana libere, ex intentione, et ex propriis dominio ad entitatem peccati:

ergo Deus proprie, et per se est causa talis actionis, et entitatis, cuius directionem eius sententia defendit. 2a pars dilematis ex eadem ratione illati, probatur quia si divinus concursus influendus non est pro seipso et malitiam attingit, cum influxus ille a Deo libere generatur ex ratione et ex proprio dominio, malitiam atque dubio causabit.

31. Nec dicas 2am actionem nihil Deum non concurrere cum voluntate ad actionem peccati, nec tanquam brutum, nec tanquam inanime quoddam, et Inter nec ex violentia concurrere, licet concurrat physice, et ipse propriam voluntatem, et ratione vadens ex eo, quod ipse voluntarie applicabit omnipotentiam voluntati creatae ut illa ipsa pro suo libito determinet ad extremum libertatis, quod maluerit specialiter cum Deus hoc fecit cum regulatus praescia futurorum peccatorum.

32. Nam per actionem illam, quae videtur unicum refugium ad vitandum inconveniens oppositum. Obstat sententia illa, quod cum P. Herrera cum aliis plurimis negans requiri speciale decretum aliquod, quo fiat omnipotentiae applicatio, nam contra sententia ista evidens secundo non habet locum eo quod omnipotentia seipsa et independenter ab aliquo decreto voluntatis divinae est applicata voluntati creatae, quae illam pro suo nutu determinat ad extremum quod maluerit: ergo contra hanc sententiam Deus concurrit velut inanime quoddam, immo concurrit ex violentia, quam illi voluntas creata infert, quod facile admonstro, supposito quod Deus concurrat ad entitatem peccati, ut ipsi indicant, non solum physice, sed per propriam inclinationem, etenim causa illa, quae ex determinatione alterius concurrit ad effectum per suam propriam inclinationem suae naturalem, sine electione concurrit violenta, sed Deus concurrit ad entitatem peccati per propriam inclinationem electam minime per propriam voluntatem, ex determinatione voluntatis creatae: ergo violenter concurrit.

33. Ergo 2o et admitto requiri decretum liberum Dei, quo omnipotentia divina applicetur voluntati humanae, ut sit ab ipsa determinabilis, et nunc quaero ab auctoribus praedictis, num Deus ex vi talis decreti aliquo pacto vellit concurrere ad entitatem peccati an non? Si nullo modo vult suum concursum ad entitatem peccati, et tamen concurrit quia voluntas illa vult Deum concurrere: ergo concurrit Deus non modo invitus, et ratione, sed velut inanime quoddam. Si vero aliquatenus vult concurrere: ergo aliquomodo vult suum concursum, sed concursus Dei ad entitatem peccati, est ipsa peccati entitas, et contra adversarios est ipsa malitia: ergo aliquomodo vult entitatem, et malitiam peccati, quod certe adversarii nec dicunt, nec dicere possunt, alioquin dicerent Deum Auctorem peccati, sicut per similem volitionem sui concursus ad actum bonum, illum actus boni dicitur Auctor.

34. Si dicas, quod Deus applicans omnipotentiam non solum non vult aliquatenus suum concursum ad actum peccati verum et utrumque odio habet: Obstat 1o, nam impossibile est, velle eum

suam

suã omnipõã a ipsiũare cũ influxu ad utrumqʒ concursũ, et pro utroqʒ subditũ ñ vacit. = Pª 2º nã si Deus serio odio hẽt suũ concursũ ad entitatẽ peccati, et hoc ñ obstante à voluntª determinat ad concurrendũ: qº cogitat ad concurrendũ, et ex obedientia concurrit, nempe pª propriã inclinationẽ qua vellet ñ concurrere. = Pª 3º. si Deus posset nobis omnipotẽam suã nostro arbitrio subijcere, quo alio modo posset nobis opotẽam applicare, quã in nostra potestate illã ita constituendo nos eliã pª suã voluntẽ, nos omnipõam ad malũ determinaremus? nempe ñ alia potestas et dominiũ traditur domino ementi mancipium, quam ut mancipij opus, et exercitia pª voluntate ementis existant, etiam contra mancipij venditi voluntatem.

§: V.

Alijs rationibus probatur Conclusio

35. Sed veniamus iam ad rationes, quibus Thomistæ communiter d[...] probant: Et prior occurrit illa, qua utuntur B. Albert. et D. Thõs, ille in 2º dist 35. a. 7. iste dist. 37. q. 2. a. 2. in corpº. quæ sic potest proponi: si Deus ñ esset causa entitatis et actionis, quæ ẽ peccatũ, admittenda essent duo entiũ 1ª principia. Quod ẽ error pª fidẽ qua omniũ creatorũ unũ principiũ confitemur: ergº Deus ẽ causa entitatis et actionis, quæ ẽ peccatũ. Pº. maior. illius entitatis, et actionis; sicut et reliquorũ entiũ aliqua 1ª causa efficiens assignari debet, ad quã sistat resolũõ, et à qua 1º incipiat motus, seu causalitas productiva; sed in sent.ª opposita necessº videtur negandũ hanc 1am causã esse Deũ, et adscribi opere creata voluntas: qº admittenda duo 1ª principia, alterũ pro entitate actionũ bonarũ, alterũ pro entitate actionũ, quæ malæ sunt. pat. min. nã qui negat Deũ esse causam illius entitatis, et actionis, à fortiori negat Deũ esse 1am causã illius, quã cãª Prima addita ad 2am causa ñ est ꝯditiõ diminuens. ...

eiusdem

eleuans causam ad supremum causæ significatum, unde sicut valet consequentia: Non est ens: quia non est primum ens, ita valet: Deus non est causa entitatis peccati: quia non est prima causa entitatis peccati. Cuius ratio est, quia prima causa includit virtutem quidquid sit elevatione causæ.

Dices 1° ex aliquibus antiquis: Voluntas non est primum principium aut prima causa entitatis quæ est peccatum, etsi se sola entitatem producat, quia non habet esse a se, sed ab alio, scilicet a Deo.

Sed solutionem istam reiicit D. Thomas loco citato et ita refert: sed hoc videtur inconveniens, quia quod a se esse non habet, a se agere non potest, et ideo prius dixerunt quod a se non est: quia enim virtus ab essentia procedit, et operatio a virtute; cuius essentia ab alio est, oportet quod virtus et operatio sit ab alio. Et præterea quamvis per hoc respondeant evitarent quod non esset primum simpliciter, non tamen possent vitari quod esset primum agens, si eius actio in aliud prius agens non reduceretur sicut in causam: Ubi duabus rationibus satis efficacibus hanc praedictorum Doctorum solutionem convincit falsitatis.

1ª ratio est quia, ut dicunt Philosophi, operatio sequitur ad esse et commensuratur illo, quia unumquodque operatur in quantum est ens in actu, idem omnino habet esse actualitatem quam habet esse actualitatem et entitatem: ergo intelligi non est quod actualitas entis ab alio sit activitas, et quod excludatur prius agens, a quo accipiatur operatio. 2ª ratio non minus clare demonstrat praedictorum inconveniens. etenim in regressu ordinato ad lineam agendi, illud agens est primum simpliciter, a quo 1° incipit motus causandi et in quod ita eius resolutio sistit ut ad nullum aliud prius reducatur, sed salvis adstruit voluntatem creatam respectu illius entitatis quæ est peccatum: ergo quamvis deprimant in linea entis, erit simpliciter prima in linea agentis; et cum Thomas ex quo auctoris per locum meatus, evidenter tamen infert posse Voluntatem in ordine lineæ primum sumpsi propter rationes priorem dictas ipsis quia quod primum est independens in linea perfectionis simpliciter simplicibus in nulla linea potest esse 2ᵐ et dependens ab alio prioris; sed linea operandi seu agendi linea perfectionis simpliciter simplicibus tamen

quolibet melior sit ipsa quæ non ipsa: ergo si voluntas in hac linea est 1.a est independens, in nulla est dependens et 2.a

38 Dices 2.o indveniens hoc ex 2.a recenssionum nunc sequi: non est si negent divinus pronus, qui Deus fuerat causa per se illius entitatis et actionis quæ operatur, nullus enim illorum negat decursum passivum: illo ad admisso, nullatenus sequitur voluntas hoc secundum propriis illius entitatis et actionis.

39 Sed nec solvo ista indveniens ex a dictis et 3.a insurgo 1.o non ex dictis. Causa ad eundem effectum concurrentibus non potest illarum 1.a quæ concurrit per accidens, et illa habere rationem causæ 2.æ, quæ concurrit per se, sed omnino 2.da res se habet ut illa sit 1.a quæ concurrit per se, illa vero sit 2.a quæ concurrit per accidens; at in ordine ad entitatem et actionem peccati Deus iuxta recenssiones omnes concurrit per accidens, voluntas autem humana concurrit ut causa per se ergo in ordine ad entitatem et actionem peccati Deus iuxta recenssiones non erit causa 1.a ac proinde et causa 1.a sit voluntas humana dabuntur duo causæ 1.æ et duo 1.a principia rerum. Cætera patent et maior probatur quia causa quæ in suo munere causandi reducitur ad aliam non potest habere rationem causæ 1.æ, bene vero illa ad quam reducitur ipsa; sed causa, quæ concurrit per accidens reducitur ad causam quæ concurrit per se, ut docetur ex toto Philosophia in 2.o illius lib. ergo. Confirmatur quia magis in a quo habeat rationem 1.æ causæ illa, quæ concurrit sine dominio operis et effectus et rationem habeat 2.æ causæ, quæ cum dominio operis et effectus concurrit; sed iuxta recensiones causa quæ concurrit per accidens, ut Deus concurrit sine dominio operis sive actionis, imo concurrit præter et contra propria voluntatem, humana autem voluntas concurrit cum dominio sui operis et actionis: ergo contra rationem est quod in concursu suo exercito ad entitatem et actionem peccati Deo tribuatur ratio causæ 1.æ humanæ vero voluntati ratio causæ 2.æ

40 2.o insurgo ostendendo insufficientiam solutionis, siquidem veritas ex speciebus ... dicti divinus primus duplex accipi potest in veri ...

Vno mºs nº accipi debere. 1º p denegaoe cuius dq influxus a Caa Supe-
riori ineptis et aus Cas inferioris ;. Caa Superior moveat inferiorem, nec illa
eius, et illius ab agdo retrahat, a quo sibi Caa inferiori cooperet. 2º mº ac-
cipi concursus praevius ab A A scis mº p concursu phico re ipsa existente ex
determinaoe Voais Creatae praevie; et 2ª inclinao Voais diversa quae ab illis dicitur
plerumque invita concurrere et quasi coacta, qui sequendi modus concursus videtur
ad res quae repugnant.

41 Concursus praevius 1º mº acceptus non sufficit ad libertatem indiffe-
rentiae. Probatur 1º quia si Voas Creata aliquas actiones esset producere, cuius Deus
author non esset, Voas Creata ratione libertatis haec ut exprimere docuit D. Thomas quod
ad nullas actiones concursu Dei indigeret, ac subinde nec concursus
Dei ut Voas operaret. 2º quia Caa operans sine subordinatione Cae Sup-
erioris impediri non valet a Caa Superiori, nisi forte per violentiam, sicut hoc explicari
Angelus violenter detineri ne moveat; hoc enim ipso quod ego operer independenter a
concursu suo impediri ab eo non possum, ex hoc quod mihi suus deneges concursus: et
sine, Caa diceretur mecum praevie concurrere ex hoc quod huiusmodi denegetur concur-
sus, si ego illo adoperandum non indigeo.

42. Igitur Cl. quod concursus praevius 2º mº acceptus ut
a recentioribus propugnatur, indifferentiam non videtur multiplex. Probatur 1º quia sequeretur
ex ut ex dictis Probat talis concurrendi modus, et difficile defendi posset sine actu
subiectioe Dei adversus. 2º quia receptus concursus omnino determinans non placeret
Voais Creatae non removet a Voae Creata rationem libertatis, quia nullus omnino
a Deo ratione libertatis excipitur aut peccat non posset a Deo non praemoveri sine concur-
su nec Voas, si existente tali concursus ita in manu Dei sunt quod aliis
in ipsam physica praedeterminaoe Divina: Sed eodem plus non destituunt recentiores
ipsum concursum Divinum in potestate Voais Creatae; ergo sicut nullus dixit tam a Deo ratione
libertatis per physicam praedeterminaoem, ita nec a Voae Creata auferatur ratio libertatis
per concursum ex eius placito omnino determinatum.

157

43 Decursus, per quem voluntas non subordinatur Deo in ratione operandi, non aufert a voluntate rationem liberi principii; sed per decursum praevium ab illis propugnatum voluntas nostra non subordinatur Deo in exercitio operandi actiones quae sunt peccaminosae: semper remanet voluntas nostra liberum principium talium actionum. Probatur minor: voluntas non subordinatur Deo per decursum, in quem ipsa sola exercet dominium; sed in decursum praevium ad actiones quae sunt peccaminosae, ut ab illis A.A. defenditur, (immo et in decursum praevium ad actus bonos) sola voluntas nostra exercet dominium, quia illa sola determinat decursum divinae voluntatis Dei: ergo voluntas per hunc decursum non subordinatur Deo.

44 Tertia ratio quae desumitur apud D. Thomam 1 2 q. 79 art. 2, quam tamen sic proponit in argumento sed contra. Actus peccati est quidam motus liberi arbitrii; sed voluntas Dei est causa omnis motionis, ut Augustinus dicit lib. 3 de Trinitate cap. 4: ergo voluntas Dei est causa actus peccati. Maior supponitur a D. Thoma et procedit manifesta, ut modo loquimur de peccato commissionis, et absque ulla dubitatione est quidam motus realis et physicus. Minor a D. Thoma probatur primo ex S. Augustino inducto a D. Thoma; secundo ex ratione qua illam probat in corpore articuli: quae est huiusmodi: omnis actio causatur ab aliquo existente in actu, quia nihil agit nisi secundum quod est actu; omne autem ens in actu reducitur in primum actum, scilicet in Deum, sicut in causam, qui est per suam essentiam actus: unde relinquitur quod Deus sit causa omnis actionis in quantum est actio. Peccatum autem nominat ens et actionem cum quodam defectu, defectus autem iste est ex causa creata, scilicet libero arbitrio, in quantum deficit ab ordine primi agentis, scilicet Dei, unde defectus iste non reducitur in Deum sicut in causam, sed in liberum arbitrium, sicut defectus claudicationis reducitur in tibiam curvam, non autem in virtutem motivam, a qua tamen causatur quidquid est motionis in claudicatione, et secundum hoc Deus est causa actus peccati, non tamen causa peccati, quia non est causa huius, quod actus sit cum defectu. Haec D. Thomas. Sicut dixerimus, nonnisi clarior ita sentit D. Thomas. Sed contra illos sic defendo id sufficienter. Aliis namque verbis fuerint ad dictamen definitionis nequaquam dicti referemus.

45 1.a conclusio ratio habetur in 2.o dist. 37. q. 2 art. 2. ergo ipsius Ang. M. verbis subjicio: 2.o ait D. Thomas, quia omnis actio etiam peccati sit ens quoddam non solum secundum quod privationem et negationem continet; sed etiam secundum quod res quaedam in genere existens, etiam ii, eo quod et ipse actioni ingeneratur

dinantia, seq. si actiones peccati a Deo non sunt, quod aliquid etiam eius bonum a Deo non est, et ita Deus non est universalis causa omnium entium, quod est contra probationes entis: hic enim in quolibet tenetur esse causa omnium quae sunt ut in 2°. metaph. dicitur, et ideo cujus opinione dicendum est quod omnis iniquitas a Deo est, et ut sicut habet aliquid, quod deformitas habeat haec ibi S. Th. qui, et statim explicat modum quo malitia incidit in actum, de quo videndus est ipse D. S. Joan. cap. 1. lect. 2 litt. B. circa fin. et iterum in 2°. ad Anibal. dist. 37. q. unica art. 2. ubi art. ita concludit et non est iniquitas docere, sane; et ideo quodcunque nomen deformitatem vel carentiam significat, sive in generali, sive in speciali, non potest dici quod hoc a Deo sit simpliciter. Vel non potest dici absolute quod peccatum sit a Deo, aut omicidium, aut aliquid huiusmodi nisi cum hoc iniquitate aut, iniquitate enim ex quo verbis plane habemus ex mente admirem D. Th. explicatum supra datum Concilio Tridentino

§. 6.

Quinta Ratio pro Conclusione.

96. Pluribus aliis omissis rationibus quibus statuitur conclusio satis efficaciter ostendunt hanc sequentem omittere non debui, quia sic ad probandum redigi potest ideo Deus entitatem peccati causare non potest quin illius causam etiam causaret maliciam peccati, atque deformitatem: at haec ratio est nulla: ergo potest causare, et de facto causat entitatem peccati: probatur minor. si Deus non posset causare entitatem peccati, quin causaret malitiam, nec etiam posset velle entitatem, quin vellet malitiam, quia entitas peccati identificata cum malitia; sed hoc nequaquam obstat ergo. probatur minor. Deus concurrens ad entitatem peccati identificata cum suo concursu, et cum malitia vult suum concursum, quin velit malitiam cum illo identificatam, immo potius vere, quin velit entitatem: ergo identitas entitatis cum malitia non obstat: probatur ant. concursus ille prout a Deo bonus, et honestus est, sive exerceat, sive ex propria virtute, sive aliena, quae est exercitium divinae, et est ex terminis manifestum divinae potentiae exercitium est bonum, et honestum: ergo Deus amat concursum suum divinum quamvis naturaliter est cum entitate peccati: probatur consequentia quia Deus amat omnia bona honesta aliquin prout tale vere Dei exercet aliquid omnino honestum, tum quia solum posset impedire amorem divini concursus malitia cum illo identificata; sed illa malitia non impedit ergo: probatur minor. malitia, quae concursum non inficit, nec malum constituit, non impedit quin amor tendat ad concursum; sed malitia peccati quamvis cum concursu identificata concursum prout a Deo non inficit, nec malum constituit, aut inhonestum, nec illius destruit sanctitatem, videtur enim durum asserere concursum Dei esse malum et inhonestum ergo: ratio ista alita explicata in quaest. sumitur hic anum. 56

97. Confirm.

q. q.

qdqd D. pot velle pot causare, et qdqd vult causat, q^a ad definire valet qdqd pot velle, et definit defacto, si defacto vult: sed D. pot velle aff pecti, et tamen: ergo pot causare aff pecti ingm ty aus e: pb. mi. D. pot velle id qd sub aliqua raoe deformitas n imptat, et maxime si sub raoe illa explicet bonitas transcendentalis, que e participao Dei; sed aus pecti ingnty aus e n imptat deformitas, sed bonitas: ergo D. velle pot aff pecti ingm ty aus e: mai. e per nota, mi. quoad ty pts tradita a D. Th. in 2 dist. 37. q. 2 art. 2. in corp. illis vbis: aus ingnty aus a Deo e, et prt sic n het aliqd qd deformitas heat quoad ig 2° pts tradita ibidz ad 5. ptis vba: actio, que pecti deformitas het dicitur bona ingnty e actio bonitas nas n gtr hoc qd aliqd in veritate separata a deformitate, sed q^a bonitas illa nas deformitas subitat: constat per textu mi. ty raoe generali q^a 1. p. q. 5. art. 3. dicit: oe ens ingnty ens e bonus: sed actio pecti e ens: ergo pt vt actio e bona ty ex dictis ng actio identificatur per vos cum diuino concursu; sed concursus diuinus bonus e: ergo et actio ═ ═

48 Varie huic occurrunt raoi AA. aliqui enim Sencientes D. P. Avendaño disp 13. Cap 2 § 3 N 9 decursus divus ee bonus et honestus: Declarare... runt Deus velle suus decursus. ══ Sed dunc manifeste urget raoiia: ng si decursus divus indentificatus de actioe peccaminosa bonus e et honestus et dust a Deo volitus: ... ex duplici fralite identificata. Deus vna vult, altera odio hira, dpr vos odio heat Deus actiog peccaminosag, cu decursus velit de actioe identificatus ... ergo decada centrae verificetur q: Deus illa vult qrenus expla raoe dur sus; et illa n vult qrenus expla ee actiog pecan, n poteris sibi Deus illa producere qrenus actioe et in illa n infuere qrenus pecans e..

49 Quare Reliqui D. D. Herrera Irac. disp e 8 § 2 N 39 absque vlla hesitaoe decedunt decedunt Deus de operari per accidens et ex alterius detraoe peat n apere honeste et laudabilis; in his enim (ingt) operaoibus n e Deus nearrio laudabis. Deinde N. 40 ... ita, Deus honestissime pot velle adimplere munus Causa 11, ita dig... aio adimplos ponit ex propria elecoe, detraoe aut in clindoe Ddo: q...

eq ponit quae passive ex alterius detrac. e pravi inclinaoz nec assumptis in qua solutioe hoc unus vellem scire, cquomodo sit ecclesiis Patres, et doctores hujus exhausta sit doctrina. Ut Deus dicatur in concurrendo inhonestus, et laudabilis, eo quod ipsius operans voluntas? Certe disjunctiones istas decentire et mala, et si distiles sumptis ss ex expressis ss Script. testimoniis, et ex Aug. Patr. quae maxime mus errare, quas nota inhonesti divus concursus invereri.

Verum quid sit de ubi. p. sancte divi concursus causam, aga. S. Aug. supra relatus Cap. 100 Enchiridionis dicens: ipsi enim magna opera Domini exquisita in omnes voluntates ejus quae miro et ineffabili modo non fiat praeter ejus voluntas, quod etiam sit contra ejus voluntatem. quo ubi Deus praedicatur admirabilis, atque laudabilis in concursu ad actus peccati, imo asserit opus hoc numerandum esse inter magna opera Domini exquisita in omnes voluntates ejus: ex quo contra solutionem hoc insurgit argumentum. Deus laudabilis est et admirabilis etiam in his ad quos passive concurrit, sed Deus inhoneste concurrit nec admirabilis est neque laudabilis quis enim laudet eum pro concursu quem non nisi inhoneste exhibet: ergo concursus divus ad actus peccati inhonestus non est.

Vel aliter solutio potest argumentum quia operatur regulariter justo judicio honeste, ac pro cons. laudabiliter operatur sed Deus passive operans operatur regulariter justo judicio: ergo honeste et pro cons. laudabiliter operatur. Minor inquam potest esse difficultas clarissima e ex divo Aug. lib. de gratia et libero arbitrio cap. 21 sic dicente: his et aliis testimoniis satis quantum existimo manifestatur operari Deus in cordibus hominum ad inclinandas voluntates sive ad bonum pro sua misericordia, sive ad mala pro meritis eorum judicio suo aliquando aperto, aliquando occulto (exprime hoc) semper autem justo. Vel clarissime hec Deus cum passive concurrit justo judicio regulari. praeterea Deus operatur omnia secundum consilium voluntatis suae ut Apostolus praedicat et omnia fecit in vero judicio ut asserit Propheta: ergo in omnibus operatur laudabiliter imo in concursu ad actus peccati, ut dicit Aug. miro et ineffabili modo operatur.

50 Ulterius: munus concurrendi per modum Causæ 2.æ ad ea illa ad quæ ut Causa 1.a decrevit nullo excepto. Deus sibi honestissime imposuit; ergo potest honestissime velle adimplere munus ipsum. Antecedens constat quia munus hoc non est aliud quam obligatio quædam concurrendi ut Causa 2.a ad earum operationes sive bonas sive malas prout talis Causarum exigentia; quam obligationem Deus non habet impositam ab alio, cum non habeat superiorem, nec nisi honestissime illam sibi potuit imponere, quod non probatur, sed ex fide Catholica supponitur. Sapientia namque sua diversimodè decrevit defectibilibus providere prout propria ipsorum natura, quæ petit aliquando desistere in propriis operationibus, nec potest semper bene et uniformiter agere, desistere bonum operari. quæ doctrina per certissimam experientiam et evidentes rationes est omnibus manifesta.

51 Causa vero 2.a vero non impudentissime sibi aliquam imponeret obligationem, et munus, cuius adimpletionem et exercitium non posset honeste velle et in cuius executione non nisi invitus et contra propriam voluntatem valeret procedere. Falsum; Deus libere et sciens et prudens imposuit sibi obligationem concurrendi cum voluntate creata ad actum peccati, si voluntas ipsa ita voluerit et leges ipse sibi honestissime posuit et ita sibi præscribsit, de quo nec est fas dubitare: ergo vel decrevit concurrere honeste detracte, aut detracte voluit inhoneste concurrere, vel decrevit concurrere non honeste; aut vage decrevit concurrere honeste, vel inhoneste, vel non honeste. Si 1.m honeste concurrit Deus suam implet legem: ergo vult concurrere quatenus concursus honestus amari potest a Deo: reliqua vero dici non possunt, quia divina voluntas decretum non potest ferri nisi ad honestum.

52 Quæ nostra doctrina duplici exemplo manifestatur. Ita et 1.m quod suam inducens est: nam sacerdos qui publice in Ecclesia fidelibus Eucharistiam administrat peccatori occulto illam petenti dat, ac sub inde honestissime potest velle Eucharistiam porrigere. 2.me quia peccator volens absistere peccatum liberari potest suum Parrochum sollicitare ut suæ excipiat confessionem, nec ob id abstineri debet quod sciat sacerdotem illum plenibus

ex irreitus peccati. et utriusq exempli e eadem, et si de aliqua disparitate
rao: Sacerdos quippe honeste suscepit obligaoz, ut comes publice minis
tret Eucharistiae peccatori occulto n[on] arceat, et ideo pot honeste velle illam
peccatori occulto porrigere. in 2° vo Casu quia peccator lege tenet et praecep
to officio pot honeste et velle et rogare Parrochum, ac illorum neuter ad
malum cooperat, sed alterius praemissa malia utercumque suis honeste vult
suae obligaoz et muneris implere: sicut Deus sibi posuit legem concurrendi at
qdo ad entitatem peccati poterit honeste velle suae legem adimplere

53 Ad offensaoz nri arg ut et heretera bonitas actionis, quae
peccaminosa e nequit trahere divinum amorem quia connexa e, et inseparabilis a ma
lia

54 Respondeo im ipsa n[on] satisfacit sed dicta simpliciter
na e insufficiaoz: 1° quia q n obstante connexione et malia bonum e amari pot a vol[untat]e
nec aliud exigitur pot quam ex vte Dei, nec vtas diva et infinita in aman
do, si aliud eet bonum q ab illius fugere amore: si poa Dei nec infinita
ab eius actione aliquid subtraheret pole; sed n obstante connexione et insepa
rabilitate huius entitatis a malitia entitas haec quam malitia inficit bona e, quare a
liu a vtate diva, quae infinita e in vtute amandi mai videtur pruiano. a
min. probat Authorities et raoes ex Dth inductae. — 2° Probat nasci
participao Dei, qui e bonitas per essentiam, et nihil n bonum inira se dimanet bona
e; sed actio illa, ut entitas ut entitas et actio e participao Dei ac per consequens par
ticipao bonitatis per essentiam: ergo ut actio et entitas bona e. — 3°, ex a Dth 3 la
p. e 5 fere per totum, oe ens existens ut tale bonum e; sed actio illa ut actio e
ens existens ergo — 4. q dicit ordinem ad Deum ut essentiam et finem bonum e; sed
actio prava, quae ut prava e aversio a Deo, ut actio dicit ordinem ad Deum
ut essentiam et finem: ergo min. probatur ex D. Th in 2° ad Annib. dist 37 q unica
art 2 ad 3 dicente: quia ad subiectum eius manet aliquis ordo in peccato ad
ens et ad finem sed non ad deformitatem. sic e ibi inordinao sola, et hoc

m.ⁿ e nra aliqua . §u 7u

Demonstratur puritas Caalitis divae.

55 Quoniam totius et ponsissima dificultas ad hoc unz reducit ut talis Deus Caa dicat achoys quae e pecato, ut pecati nullatenus dicat Caa, reprendimur n qdq I P.e Monchado purgare Deus a Caalite pecati, nq I iit puritas ipsa a nobis purgari n oper st ocat in illus nostrae purgaoe, ut illius summa puritas aliquo m.ᵒ prissiat: Sd eo tendit praesens dispuisitio ut raos aliquas inveniamus exqua mens nra ut I q inspiciat huge divae Caalitis puritas: ut a hoc diva adiuvante gratia Clarius ostendat n ad Nostros Sd ad Mag adibimus: Angelum quae divae Sapientiae radiis illustrans humiles nra mentis oculos sua luce purgabit.

56 Ergo D. Th.ᵃˢ ut rz tantis declaret q e 3. de malo art 1º postquam duabus raonibus pbarat Deus ee Cas achoys quae e pecatis ita ipsum n dissime disserit. Sd dm atendendus e q motus I moventis n recipit unu formiter in obus mobilibus, Sd in uno quoque sm ipsius modu. alio enim modo Caat a motu Celi motus Corporis inanimatorum, quae n movent Seipsa, et alio motus aialius quae movent Seipsa. rursus q, alio mdo seqt ex motu Celi pululac Plantis, cuius virtus generativa edebilis et producit fructus inutile: alio m pullulat Plantae inqua virtus generativa n deffit, Sd producit perfectus fructus. I enim aliqd, e indebita dispoe adrecipiendus motus I moventis seqt actio pfecta Sm intentioe I moventis: Sd Si n sit indebita dispoe et aptitudine ad recipiendus motus I moventis Seqt actio impfecta, et tunc id, q ibi ac tionis reducit in I m movens Sicut in Cas: q a e ibi de deffu n reducit in I m movens Sicut in Cas q a Talis deffus: Seqt in actioe ex hoc, q agens deffit ab ordine I moventis ut dictus e, Sic qdqd e demotu in claudicatioe e ex virtute motiva aialis; Sd qd q e ibi de deffu n e a virtute motiva, Sd a Tibia. Sic g.ᵒ dicendus q I Deus Sit I m perfectus motus oius quaedam Sic movens

absque eo q eius ipsa se moveant et quia hent liberi arbitrij quae si fuerint in debita dispone et ordine desito ad recipiendus motios qua movent a Deo seq bone actiones quae totaliter reducunt in Deus ut in causam. si a deffiat a debito ordine seq actio inordinata quae e actio peccati, et sic id q ei ibi deest tioe reducit in Deus sicut in causam; q a e ibi de inordinatione et desformide n hr Deus causam. sed illius liberi arbitrij, et ppt hoc dicit q actio peccati e a Deo haec oia ad Vos D. Th. qq nihil videri potuisse clarius dicit mag dificultate magna. Vide supra c 49 art 1

57 At quoniam doctrina ... e et absque abstractione illius curavit S D. exemplis adhibitis amplius manifestare. Ve in 2° ad Anib dist 37 q unica ad 3 haec liberi arbitrij indispos ad bene reci piendus motios Dei, ex quo sit ut seq peccatum explicuit exemplo instrumenti n aequi ad recipiendus motios artificij. q optime exposuit lib 3 c g cap 71 n 1 ... haec vba. Dimpt a provenire deffus in effu ppt deffus causae 2ae agentis absque eo q sit de ffus in 1° agente: ut d in effu artificij hentis pfecte artes. Dimpt aliquis deffus ppt intrumenti deffus: ut hoc cuius virtus motiva e fortis. Dimpit claudicare n ppt deffum virtus motios sed ppt tibiis curvitas. Dimpit ipt in his quae agunt et gubernantur a Deo aliquis deffus, et aliq malus inveniri ppt deffus 2us agentis; ut in ipso Deo nullus sit deffus. quae doctrina iteru tradit in eod lib cap 162 in fine. et bene declaravit Mr Sotto sup a rellatus in hac q n 38 exemplo illius, qui dexterrimus in aplicando calamo sit et informando litteras optimas, dm ppt calami dispos pravas litteras facit ineptas.

58 Ex his plura collige maxime necessaria p ... de decursu Dei ad entitatem peccati. 1m e: ... quae ellicit voas creata sive sit ... ablute, et simpls, sive ... in aliquo speciali negotio, ... pecaminos ... ratione. q nulla suppi in voae indispositio ppt quae exigat decursus ad ... peccati nec ... ee deffus ex p te appehensivus; dum sit ... fabluere f cca illud speciale negotius, dei actio immedit. nec iteru e indispositio ex p ... de ...

Voaz quæ tunc nullo pravo amore sibi suppt. inordinata, aut inquinata: et ex alia pte tña illius inclinao e ad bonu, qa dforme naz raoli, n ad malu ge sius naz, nec ad bonu pure phicu, et delectale. Ve si Voaz in illo statu existentz Deus moveret ad actos, qui e pecati, Deus eet Caa pecati, qa illu moveret contra propria inclinaoz, quæ in illo statu tmu ad bonu tendit raoj. par hoc colloraiu ex N° 235 sed de illo tractatu fuimus 1 p. e 63 art 5 et 12 e 9 et 10, et 1 p. e 49 art 1 ad 3m.

59 Collige 2° ad præsens intentu. Deus n movet Voaz ad actos quæ e pecati, nisi in ea invenerit aliqua dispoz raoe cuius Voaz ipsa pratur in rius ad prædictos actos, quæ dispo f se tenet ex pte judicii proponentis dvenientia phicu sbi occultata malitia, qua dvenientia Voaz atrahitur; f ex aliqua prava afectioe præcedente, inclinante in illa dvenientia, f ex pte appetitus sensitivi insultanti dra raoz et illa obnubilantis; si tm aliqua ex his dispoibus in arbitrio humo f Ang° reperiat; tunc Deus vi sua Caa 1e adimpleat munus q sibi, vt dictu e, imposuit ipse, sanctissime et justissime dcurrit præbet ad actos quæ ex pravitate dispoy præexistentis efficiunt mala: Vbi actio vt e phica perfectio e de intentioe Dei, malitia vo præter Dei influxu sequit. hæc doctrina ia supra insinuavi e 2a a N 122 et quæ ibi e tradita xa ea quæ mo dicimus intelligenda e.

60 Habemus a præsentis colloraii aptissimu exemplu et in sacerdote publice ministrante sacrosanctæ Eucharistiæ, et in eo qui aggressio paratio petit vt sua audiat dfesioz, ille em honeste vult porrigere, et honeste porrigit Eucharistia illi, quæ scit ac judicialiu censuit indignu. præterea Parochus solicitat ad actos, quæ ab illo n fore exercendos sine pecato prudentissime existimat et tm vterq oino prescindit a malitia illaru actoy: qa vt sacerdos porrigendo Eucharistiam tmu intendit adimplere munus suu; pecator vo suo iure dispostulat sua audiri dfeoz. Vterq etia intendit id q e esse bonu e, nec tenet curare de malitia; quæ st sequatur ipse ad actoes illoru, ad propria n seq ipse, sed ex

dum pravitate. ita Filius Dei ex munere quo sibi tenetur annuere inclinationi praedominanti in voluntate, et sibi posuit ex sua misericordia excludere malum dispositionem ad quam sequitur prava, et praedominans inclinatio, tamen illam non excludit suo vere jure, et rectissime voluntatem ad actum movet.

61 Dicitur 1° in exemplo allato errorem disparitatem provenire praecise, eo quod Deus praemovet efficaciter voluntatem ad actus, id est peccatum, tamen malus Sacerdos dando poenitenti Eucharistiam nec praemovet, nec detrahit peccantem ad tamen minimum Sacrilegii, sed abeo hic implet munus suum.

62 Dicitur 2°: quod hoc venerit ad illam pravam dispositionem ex qua nascitur in voluntate inclinatio petens decursus ad actus, quos voluntas non potest sine mala exercere, ex Deo provenit, qui tamen illam valuisset impedire noluit: quare inclinatio illa prava ex tali dispositione proveniens e a Deo nolente impedire. Sacerdos a obstare non potuit, quia peccator occultus publice Eucharistiam petat: et qui Parochus sollicitat, ut ad eius aures deponat peccata malus statim illius nequivit removere: ergo nulla est paritas.

63 Sed obstat secundo dispositionis ratio. dicitur quod sicut Sacerdos non praemoveat, nec praeoperetur ad voluntatem prioris, qua peccator occultus sed notus Sacerdoti, decrevit Eucharistiam publice petere, praeoperatur tamen ad actus sumptionis, cuius est causa infundens omni desecratam hostiam, in qua sumptione fit nova malitia saltem extensive, saltem ad minimum prioris voluntatis malitiam continuat, et durat et tamen nullatenus dicitur ad malum quia suum munus adimplet ad exceptionem alterius ex exemplo bene induitur ad explicandos praecise difficultates. itaque ergo ex 2° exemplo non qui petit Sacramentum poenitentiae animo tamen malo ut adimpleat praeceptum Ecclesiae, ministrans praedetrahit ut Ecclesia exsequatur, et tamen peccato non cooperatur quod perpetrat desecrationem, nec ad illud operandum detrahit: ergo multo minus id faciet Deus, dum exigitur, annuit voluntati.

64 Ad 2um rationis disparitatis respondeo, Deum se habere pure privative ad hoc, quod hoc venerit in illam dispositionem ex qua oritur inclinatio

petere decursus ad actiones quas voluntas non valet exercere sine malitia. Ceterum quod hoc in illis veniunt defectus, nequaquam imputatur Deo, qui nulla lege, iure nullo id tenebatur impedire. quia potius id debebat permittere ex officio vel sui provisoris. at ahinc directe ut defectiva permittant aliquo deficere.

65 Collige 3° decursus divus praeviae requirit ut tangat se causa dicendi malis, quae e in peccato, et ut bona, quare decursus ipse divino praesumitur a malitia. Ista exemplo dictis: et ratio e quia Deus sicut decurrit de voluntate ad id in quo voluntas inclinat, et quod per se appetit, non ad id quod ex consequenti et praeter intentionem admittit. ita illius inclinationes operata, id voluntas solum inclinat et per se appetit entitatem malis, quae enim actio, seu illius actio, quae per se sumpta bona e, non malitia, quam solum per accidens ex consequenti, et praeter intentionem admittit per concursum divinum, et Deus mediante illo solum concurrit ad entitatem quae e in peccato, et divino praescindit a malitia: maior probatur, quia Deus solum concurrit cum voluntate creata ad id in cuius efficacia voluntas creata subordinata Deo, non ad id quod facit subtrahendo se ab ordine causalitatis divinae, et ideo munus cum de iniquo vivat, voluntas a subordinata Deo inefficax illius in quod per se inclinat et per se appetit, quia inclinatio in illud cum sit bonum a Deo, non vero in admissione illius quod praeter intentionem amplectitur quia hoc e contra inclinationes inditas a prima causa, quia id ad quod voluntas per se inclinat sub sphera, et causalitate Dei est, et in ea ipsa divina tamen in causa continetur non tamen id quod admittit ex consequenti, et praeter intentionem, quia cum sit malum in ea divina non habetur =

66. Minor vero constat ex illa maxima apud S. Dionis. omnibus Philosophis, et Theol. calculo recepta, sit, nemo intendens ad malum operatur: ut peccator non elegit malitiam, sed aliquam in qua delectationem quaerit, ex consequenti et praeter intentionem admittit malum, quam nullatenus si non admitteret quam maxime optaret. doctrina ista frequentissima est apud D. Th. et potest videri S. D. 1. 2. q. 72. art. 1. in corpore ubi ait: sicut dictum est ad rationes peccati duo concurrunt, scilicet actus voluntarius et inordinatio eius, quae est per recessum a lege Dei, horum autem duorum unum per se comparatur ad peccantem qui intendit talem actum voluntarium exercere in tali materia: illud autem sit, inordinatio actus per accidens se habet ad intentionem peccantis, nullus enim intendens ad malum operatur ut Dionis. dicit cap. 4. de divinis nominibus =

67. Sed quoniam ex hoc tota huius materiae pendet intelligentia iterum id ipsum explico ita arguendo, si Deus ita cooperatur cum voluntate peccante ut intimo concurrat ad id quod in peccato

Ex

est entitatis, et actionis nullo modo concurreret ad malitiam, et deformitatem, quae tunc casus se haberet pure
concomitanter et per accidens respectu concursus divini, id Deus cooperans cum voluntate peccante in primo concur
rit ad id quod in eo est entitatis, et actionis, ergo nullo modo concurrit ad malitiam, seu deformitatem, et haec
pure concomitanter, et per accidens se habet respectu divini concursus: caetera patent ex maiori in qua est disparitas, et
constat vero ex eius multis textibus D. Th. quos induxit, videreque debet tota quaest. 99. Item patet in qua
invenies, quidquid pro ista materia valeas desiderare: 2° patet ex dictis quod ex munere honesto sibi, aut
ab alio, vel imposito cooperatur cum peccante in primo concurrit ad id quod in eo est entitatis, et actionis et
constat ab exemplis supra allatis, et ab exemplo Christi Domini suas maxillas in palmas dantis ex
munere redemptoris sibi imposito a Patre; id Deus ex munere causae sibi aeque honestissime impo
sito cooperatur cum peccante: ergo in primo concurrit ad id quod in eo est entis, et actionis; ergo minor ex dic
tis quia Deus non cooperatur homini ad peccatum nisi concursu quem voluntas exigit ratione alicuius dispositionis suae in
talem inclinantis =

68. 3° probatur minor. si Deus concurreret cum peccante ad id in primo in quod voluntas inclinat, et
quod amat et peccat, in primo concurreret ad id quod est in peccato entitatis, et actionis, et malitia se haberet
ad causalitatem divinam pure concomitanter, et omnino per accidens; id Deus in primo concurrit cum peccante ad
id quod in peccato est entitatis, et actionis, et malitia se habet ad causalitatem divinam pure concomitanter, et in quod voluntas
inclinat et perverse amat cum peccat: ergo in primo concurrit ad id quod est in peccato entitatis, et actionis, et ma
litia se habet ad causalitatem divinam pure concomitanter, et omnino per accidens: maior constat ex dictis numero 299,
quia voluntas nunquam in peccato amat perverse malitiam, tamen in illam admittat, neque in malitiam inclinat, quia omnis in
clinatio est ad bonum, et effectivum, non ad disconveniens, et corruptivum, minor alias constat ex dictis ibidem
tum quia concursus Dei, cum causam secundam in primo adiuvat ad id in quo perfectionem causae non transcendit non
ad id in quo dignitatem causae sibi abrogant, et usurpant, voluntas a solo sequitur causae 2ae cum Deus
peccat. in quod inclinat: tum quia causa 1a ex munere suo tenetur solum concurrere cum 2is ad tendentias orta
tas ab inclinationibus, quas ipsa indidit causis creatis; id tendentia in id ad quod voluntas prave non incli
nat, et perverse non amat non procedit ab inclinatione, quam Deus indidit voluntati, imo illis contrariatur, tum quia con
cursus pure effectivus et nullo modo defectivus qualis est divinus non est ad id in quo voluntas se habet
defective, quia Deo autore non fit homo deterior: ex celebre Aug. dicto, id intendia ad id in quo
voluntas non inclinat, neque prave amat voluntas se habet defective =

Tandem probatur ex responsis puritas divinae causalitatis contra D. Th. relata in quaestione ista num. 208

primum /

quomodo videas postquam rursus ... elegerit, supponit a ex bys quae in superioribus ac multories repetita duas formaliter reperiri in hoc concreto commisso, scilicet entitatem, et maliciam, quae inter se tota diferunt; quia entitas dicitur ordinem ad causam, malitia vero nascitur ex opposito ad legem, aut quod ... aliud honestum ...; supponit deinde ... concurrere ad ... istius concreti peccati concurrit enim Deus et concurrit voluntas creata; et unusquisque addit quod illo concreto inest et in causa continet, non addit quod unice nullo modo habet et in causa, quam in genere causae eficientis nemo dat quod non habet et fata coisse ac verissime proloquium =

Do. Modo breve, at ... ejusdem confecto argumentum subsidiae forma, quod ad unum, et eundem effectum duae causae concurrunt indiferentialiter formaliter, et rarius ... ex quo valent ... debent attribui causa, et quodque quod in virtute efectiva utriusque causae continetur, ad utrumque referatur, quod vero in nullam altera non continetur illi minime adscribatur, adscribatur tamen totaliter, et adeoque causa illi in qua continetur; sed in isto concreto peccati ... duae formalites, et rarius, scilicet, entitas, et malicia, quarum illa continetur tamquam in causa in Deo, et in 1.a causa, et in voluntate et in 2.a malicia vero taliter continetur in voluntate et nullatenus continetur in Deo: ergo quod Deus et voluntas concurrunt ut causae naturae ad productionem istius concreti peccati taliter debent illius formaliter, et rarius distribui, ut malicia soli tribuatur voluntati creatae; entitas vero adscribatur utrique voluntati quod et causae 2.ae; Deo a ... universalissimo =

S. 8.

Solvuntur 4.or contrariorum argumenta.

D1. Ea oira argumenta, quae ad art. istum spectant contra opinionem D. Th. in 2. dist. 31. q. 2 art. 2. illaque cuius S. D. ubi in ... et ponere, et solvere: quo facto duo nobis maxime grata obtinebimus ... 1.o namque constabit legenti quamtam ... D. Th. iniuriam quae ... S. ... à doctissimis discipulis quarticontrarium obiciunt: constabit 2.o veritatem non in ... diffacultis fuisse assecutos, nec errant a veritatis tramite, quam sequitur vindiq veritatis: nec ob id aliorum errores damnamus, sed emulari afectamus doctrinam angelici D. et suo vicario multoties approbat = =

D2 5.o

72 g.° D. Thas loco citato ita d.a se Im ppoñit argm: e. q e
a Deo bonu e, et de bonu alicui bonu e: quæda a peccata sunt quoru aus nulli
boni sunt, q.a facienti nocent, et ei in quos fiunt: g.° tales aus nullo m.° a Deo ss
hoc e Im argm dañens pr intra dificultas, ac si argueret hoc m.°: Deus
n pot ee Caa aus intre mali, et qui nullo m.° pt ee bonus; sd plures aus
peccatorus ita ss intre mali ut nullo m.° possint ee boni: g.° illorum Deus n e Caa
pbat min: aus qui aliquo m.° pss ee boni, debent f agenti n nocere, f illis in quos
fiunt, n officere; sd plures ss peccatorus aus qui agenti et alijs in quos fiunt
n pss n nocere, ut pat in lascivia quæ nocet agenti, et proli: p.°

73 Huic arg.° occurrit D. Thas pr. hic e Vbo ad Im dicendo
q d dicit aus peccati nulli bonus ee, hoc venit ipsi sm q sub deformitate
cosiderari, et hoc m.° n reducit in Deum st in Caa: nullus tm aus e qui
sm se cosideratus alicui eius bonus n sit. sm q bonus e, st aus fornicatoris
in quos e delectabilis e bonus secundu ipsile. quo solutos ad hoc reducendo R.da
mai neg min. ad pbm dist mai pea p.te q.a deformitatis importat neg.°
mai; pea p.te q.a boni s. ddo mai: et dista eodem m.° min neg log. ad pbm
min ibi insertas dico aus lascivis a lege sumptus pr ut includit deformitates
seu malas utriq nocere, agenti st et pli: agenti, q. operat d.a debitas
illius aus, proli, q.a n educabit debito m.°. nihilominus sumpta formica
ho p au phico et præcisive a lege phente utriq prodest: agenti, q.a pr ut hic
e bonus ips delectabile et actibus sensitivo dforme pli eius prodest q.a m.°
tabiau accipit ee, q ipsi bonus e.

74 Quin imo D. Thas incodes art eodeo q Deus
aus ipsius Caa quoad substas, pbat in arg sd d.a fore Caa Cuius dque
alterius aus quoad entitas; sic em arguit s D.r: qdyd n e Caa operatoris
pr quos aliqua substa in ee pducit n e Caa illius substiis: sd ꝑ aliquos
achos peccati quæda substis in ee pducunt, st pr adulteria et fornicaos
multi hoes generant: a.o scharus actionus Deus Caa n e, in quos achoes d.

nec huius qui per has actiones generaret, erit causa, quod est absurdum.

75 2m Argm ita sibi obiicit D. Thomas quod qui est causa actionis, in qua deformitas fundatur, secundum quam actio mala dicitur, e movendo et cooperando ad malum; nihil enim operatur ad malum nisi secundum talem actionem producit; sed Deus nullo modo debet dici ad malum cooperari: ergo illius actionis in qua malum consistit inseparabiliter causa dicendus non est. hoc est unum ex potissimis argumentis quod Auctores Doctrinae nostrae maxime exagerant. dicunt quod procedit de actionibus intrinsece malis et quae nunquam possunt ab agente libero bene fieri! — dicunt quod arguunt nullum alium modum esse aptiorem ad causandum malum aut, quam movere voluntatem ad actiones inseparabiles a malitia, et illi ad hoc cooperari, nec voluntas creata alio modo est causa sui mali, quam se movendo ad huiusmodi actus.

76 Sed Resp. D. Thomas ad 2m dicendum, quod illud dicitur ad malum cooperari, quod inclinat ad actionem secundum quam actio deformitati subiacet, quae mala est: hoc a Deo non provenit, et ideo non opportet ut ad malum cooperari dicatur, quamvis causa sit illius actionis, in qua malum consistit, secundum quod influit agenti esse, posse, et agere, et quidquid perfectionis est in agente. Ubi advertendum diligenter quam sit de mente D. Thomae doctrina illa, quam pergemus statuere in praesenti controversia, scilicet, quod Deus praedeterminat voluntatem ad actiones peccati ut actio est, secus ut mala est. ex quibus ... haec Principis Doctrinae divi, qui ita actiones entitatem attingit, ut omnino praescindat a malitia, quod nimirum Deus non inclinat voluntatem ad actionem secundum quam actio deformitati subiacet, quae mala est; sed solum influit esse entitativum, posse, et agere, et quidquid perfectionis in illo est: quod facilius percipies si ex dictis in § 6o ante adversarios iterum diligenter mecum causam ... Deus impleat honestissime in eo sibi ut ... praebeat voluntati ad id in quo ipsa inclinatur, et ad id quod ipsa praeamat, quae bonum hoc bonum est, et bonum a Deo est; non dimittit esse tale munus in eo quod moveat ad id quod inclinatio refugit, et quod ex bonis et praestantibus intentionibus admittit, ne delectatione illius aut privet, quia hoc malum est: et omnis una ex ratione quae a Deo incumbit dona sua promovere

desiderare, seus v.o adiubare creaz defectibiz.

77 3° Arguit D.a re D. Th. s bonarz achonz Deus e author nisi secundum quod potentiis agenti eficaciam confert quia determinatio operis ex libero arbitrio est et supra ut sup. hinz e sugt Deus ipsarz achoz malarz in qz achoes ss appoaco re dienies caa e, codz m.o dicendus ee author malarz achoz, ut e Author bonarz. Cui argto facile occurrit D. Th. s pr. Voa ysa.

78 Ad 3m dicendz q Deus dicit caa bonarz operaoz n ihz qz adesse aus, s.d et qz adfecoz. Imquz bonz dicunt. Diuinz eni agenti influit, et ut agat, et ut bene agat: s.d in malz achoibz, q Dz sit caa earz qz adesse, n im qz addefz, et ideo absolute dicendz e caa bonz operz n a peccatorz. qua in soluoe Notandz venit 1° q in utroq, au bono sit et malo dispuit s. D.r subiz sive essz aus a bonis et malis. 2° q aus bonz dicat caalis divz quoad utzq, quoad subiz sit et quo ad bonis; malz v.o quoad ...z, sit quoad subiz, n quoad malz. 3° q Deus dicit absolute caa achoz pravz ut achoe, ita ut dicho diminuens n cadat supa fralis caz, s.d dispuat inz fraleres sui caaz, q maxime advertendz e D.a Dni Monchada ubi sup.a q habez in hac soluoe explaoz can tridentr definientz Deuz n ee codz m.o caz operz boni et mali.

79 4m Denig et ultm arg ita formavit D. Th. s q Ovenit alicui sm genus et difra, inz utroq, Ovenit illi primz essz, q a essa rei ge.re et difra significat; s.d quidz aus ss qui ex ge.re suo mali ss, ut supa hinz e, et quidz qui ex difra speqz in speciz Otrahunt: g° pr essz suz mali ss. et ita nec ingz ss a Deo ss. q arz in z reliqua quez nobz obiiciunt dissiliz pst adgz silogzez sic reduci

80 Negat Deus ee caa aus essaliz mali quin sit caa malz; sed quidz aus ss essaliz mali g° Deus illorz caa ee

negat quin sit causa mali sed dum negat esse causa mali quae nec illorum aut, a clubs inde aliquid aut non mali quorum Deus causa non e. hoc dum longius de mun Iud sumpta probatione non indiget. Causa sa distat ex ipsa forma Sillog et sa min certissima est, quia aut ex opposito generis et ex opposita differentia mali, nisi essentialis mali, esse cum rei non dicitur, sobre a suo genere et differentia exqq cum distat a ddinitiva definitio ; sed plures sunt aut, quia mali si ex opposito generis et ex opposita differentia, veritate in odio stetiq. mai a, in qua sola est difficultas sic probatur: esse aut essentia lis mali est ipsa malitia sine dispositione aliqua cum sit veritati aut defuncto inxe: quod proinde est causare aut essentialis malis aeding malis causare, sed negatio omni dispositione ius personae verbi et nag cum vino facta in persona esse facta in naa.

81 Arg° occurrit D. Th.as per hoc verba: quia privatio qua aliquod malum dicitur non potest esse differentia neque genus, sed dum quodque aliquid specificatur et in genere ponitur per aliquod ponere dictum, sed positivorum vero per quod ponitur aut in genere et in specie potest dici quia privatio aliqua, et ideo quidam aut dicunt mali ex genere et ex eo quod in specie habent. Quae solutio aliqua obscura aequare veram argumentum ipsius multoties D. Thas proposuit, et semper ad illam dissolvendam hac dicit solutione, sed quod aut non distat per privatione in qua dicit malia, ut videre est in 2 ad 4um dist 37 c unica art 2 ad 2 et c. 3 de malo art 2 ad 2 et 1ae q 18 c 79 art 2 ad 3 ibi vitalio manifestissime: aut et hinc non recipiunt species ex ipsa privatione in qua dicitur ratio mali, sed ex aliquo obiecto cui adiungitur tali privatio, et ideo ipse deffug quid dicitur non esse a Deo, pertinet ad species aut Ton, et non quasi differentia specifica.

82 Ex his non infirmur nos dicti demonstrare conantur esse de mente D. Th. peccatum omissionis privatione divini, nec difficilem magnus illos in rellatis verbis haerere furmas: ad praesens aut in istis eadem manere distas videte defuncto privatio, quae dicit constitutiva peccati, quod sunt sine dubio potissimus, ne privatio fundetur in privatione, cuius funs detur, sic enim

quo

quapropter ambitionis fundantis privationem dicit causa incurrens reiiciens eadem apparentia desper
dictas, et quod diximus supra nobis adiungere argumenti, illud enim vindicari certissime, nimirum in quolibet
quocumque malo salvari veram rationem entis quod docet D. Th. 1. p. q. 49. art. 3. ubi datur in rerum natura
aliquid pure malum, ratio entis ubique erat a prima causa per creatum, deinde et ratio entis universalissima est
enim Dei, et ubi exprimere carentias, cum recentiores priores et rationes entis ubique reservata a Deo causari debent, sed in
isto concreto peccati sic est rei data esse, et negatio rationis entis quae a Deo causari debent, nec non excre
nitur ex causa divina, quae ratio valde notanda innuitur etiam 1. p. q. 104. art. 1. in corpore. =

83. Quapropter omnia primae controversiae de constitutivo peccati existimo aliquid esse malum ut volo
peccare, volo vindictam 2.o consideravi a D. Th. 1.o ut est tendentia physica ad suum obiectum 2.o ut est tendentia
moralis id est ut tendens adversus contra legem, quae prohibet omicidium, ut quando appetitus
vindictae expleta 1.mo modo et sic attingentia sit obiecti prohibiti non consideratur ut legem, et vi legis prohibitum
sed occasio hominis, et absolute legem in quaerendum concipitur malitia doctrina, quae prohibitio ut volo a pr. non antever
tit, sed concipitur tendentia consona rationi ad occisionem hominis impellentis: 2.o modo si autem consideretur
non malitia intelligitur infectiva: sub 1.a consideratione quae inspicitur in adequatione boni et boniti delecta
bili in genere physico et conveniens ad rationem: sub 2.a vero 2.a malum est quod contrarium legi, et rationi, et
ut sic privationem importat formaliter, licet aliquid sit defectum positivum constitutivum specificum, quae consistentia
a tendentia priori modo considerata, quae doctrina non mea, sed illa accepi a D. Th. in 2. distinctione
dist. 37. q. unica art. 2 ad 2. ubi ista expresse tradidit his verbis: Duplex est bonitas, scilicet bonitas naturae,
et bonitas moris, 1.a bonitate naturae omnis bona et in genere naturae, aut a peccati dicitur et malum ex ge
nere malitia moris, et cum hoc detrahatur ad genus moris quod quidem accipitur in moribus aut ad inde
ritum magis, et malum ex genere dicitur hodie innoceus: quod docuit iterum tradit S. D. q. 3. de malo
art 2. ubi solvens eandem rationem ita dicit: ad 2.m dicendum quod deformitas peccati non consequitur
speciem aut simpliciter in genere naturae sic a Deo causatur; sed consequitur speciem aut simpliciter in moribus
prout causata ex libero arbitrio: Ecce S. Th. docet physice et metaphysice esse bonum illud in eadem quod dicitur esse
malum nimirum ut dixit S. Th. in alio esse ad hoc nulla relata e experientia, nullius causalitas malum
moralia, quod bonum sic est verum aliquid considerationes, et sub illa causatur a Deo, ad eum in flexu
pure concomitanter se habet malitia =

84. Ex his patet difficile solutio argumenti dicitur maior hoc modo sic autem constat praeferuntur
tur sic malum esse concedo maiorem sicut malum totum moraliter acceptum nego maiorem et dicitur minor quod
autem necessario mali in genere moris concedo minorem in genere physico nego minorem quia autem illi arguitur
mali moralia, physice bonum sit, et alicuius inclinationis naturalis convenientes concurrunt in ratio divinum
et praemissa Dei causalitas in aut vocata esse malum inveniturque, et argumentum, ac quaere

ens

effectus sub entitatem aut a Deo, et ut ente necessario participata et derivata, malitiam vero neutiquam atingit, quia a Deo nec participatur, nec derivatur, neque enim in re entitas illa identificata sit cum malitia, alia tamen ratio e malitiae, alia entitatis ratio, prout iam multoties explicatum est ——

§ iii 9us

Solvitur quintum Argumentum

Verum 2a difficultas ista quam A.A. dicunt prudant esse aniquis chimerice fabricatam, atque sine ullo prorsus fundo vapennissime videtur solvere. Secundum argumentum quod ita proponit B. Th. 3: res non assignatur causa efficiens secundum quod est in intellectu sed secundum quod est in re, sed quidquid aut sunt, in quantum non potest se parari illud quod est de natura aut a deformitate, nisi secundum intellectum, quia bene fieri non potest: ergo non causantur nisi secundum quod stant sub illa deformitate: sed ut sunt sub deformitate non sunt a Deo: ergo nullo modo a Deo sunt.

Difficultatis istius autem valde magnificant A.A. et nimis modo dicunt exaggerant, saepius replicant, et opponunt putantes in audita chimeram esse deuersis realis, et physicis ex duobus physice et realiter identificatis unum physice ac realiter producere, altero nec physice producto, nec physice tracto solo beneficio diversitatis virtualis et quae nimis sit aualis per intellectus fingentis; ac si res quae deuersis physicis sibi cent unum, et aliud, ac non penitus unum, et idem. Vero ave nimis causalitatis divinae esse precisivam non minus, quam intellectus non precisivus sit, inde resumunt ... quod nec divinus intellectus, nec aliquis creatus potest entitatem praecindere a malitia: nullo minus poterit causalitas physica talis facere praecisionem. Si rursus instes argumentum in deuersum divo, qui in suo actu... identificat cum malo, non minus quam aut ipse malus est malitia et tamen deuersus divus honestus est et laudabilis: ergo nullus erit inconveniens quod in re malo detur non formalitas aliqua a Deo causalis, et quod divina causalitas physica possit dare formalitatem illam a malitia. Si argumentum, inquam, instes ita occurrere ... Herrera super ... quaestionem. qui videns magnam instantiae vires, ne succumbere....

malum dicitur; sedare Deum[?] negamus esse honestis et laudabile, et aurum dicere Deus in his operibus magis agere.

87 Praeterea et si demus, aiunt, ab instanti humano fieri illas praecisiones, nihil omnino deducitur contra thesis; nam illa praecisione facta, hoc unum sequitur scilicet quod in illo obiecto sic praeciso appareat entitas aut et non appareat deformitas: at nunquam ex hoc quod possit malitia non produci a producente entitatem: quod ex illa praecisione nihil pro obtinet thesis contraria, quia nunquam. quia entitas illa aut mali non producitur eo modo quo apparet in cognitione, sed ut est in re; at in re est identificata cum malitia, immo est ipsamet illa: ergo quamvis sit producta malitia. quin potius sit per malum aut producere entitas ut est in cognitione praescindente, atque in obiecto facta praecisione, sit deberet produci malitia a producente entitatem. Cuius ratio est, quia cognitio illa non praescindit, nec potest praescindere entitatem a malitia penes implicitum et explicitum. Ita aiunt, sed non penes explicitum est inadaequate, ac proinde in obiecto illo sic praeciso malitia, si non explicite at tamen, et formaliter includitur: ergo malitia producitur a producente entitatem; nec potest causalitas divina entitatem a malitia praescindere.

88 Si cum aliquibus ex thomistis dicas: verum quod in actione peccaminosa causari a Deo, at non sub ea ratione, sed omnino sub ratione entitatis, seu quatenus ex parte entitatis, non vero sub ratione malitiae, seu quatenus ex parte deformitatis.

89 Iam obviat doctissimus Pater Moncada citato in codice Innoventia 6 N 10 quia formaliter *licet* sub ratione entis sit reduplicatio rationis *sub qua* formalis rationis quam vocant *quo*: sed tamen ratio quod illa attendunt malitiae non esse ratio sub *qua* ponendi nihil inde obtinet [illegible] Deus causa peccati. Sed nec rationis, nec non se habet malitia, ut ratio sub *qua* (quemadmodum dicas ratio illa virtutis ex cuius cognitione dat effectus causari ab aliqua causa, certe in malo peccati ratio *sub qua* pertinet ad voluntatem. est ipsa ratio voluntatis ut sic) et tamen quia causat ut rationem quae est hoc ipso causa malitiae. Respondeo quod etiam in actionibus bonis non se habet ratio *sub qua* ratio vitalitatis et meritorii, et solum ratio entis, et tamen quia a parte rei causatur in illis a Deo ut ratio quae quod habent de vitalitate, et merito. Sicut ergo causa a parte rei illorum vitalitatis et meritoriorum quia a parte rei causatur a Deo malitia quamvis ratio sub qua causandi sit entitas, quod habet aut essentiam: si dicatur dicimus ideoque aiunt malitiam non causari a Deo ut quod: contra quia omnis ratio positiva est per se causata a Deo, sed cum ipsa malitia, in aliis fuimus malitia esse positivam causabitur a Deo.

90

Sed[?] [illegible]

(ut praetendit Moncada) malitia non causari a Deo nisi ut ratio sufficiens, ut est evidens, sed neque ut quod quamvis illa malitia sit implicite ens positivum, tamen secundum conceptum explicitum mali differt per rationem abstractivam entis positivi, et nihil vetat divinum influxum terminari ad explicitum entis realis praescindentis a deformitate, quae est intra complexum obiectum, et non terminari ad explicitum entis realis quod est contra complexum eiusdem, ut eadem ratione generatio activa terminatur ad productionem verbi, et non ad essentiam cum illa identificatam.

91. Sed hoc mihi vehementer displicet quia est reducere ad mysterium superans humanum captum quod Deus non sit causa peccati, nam sine dubio id praeter quod mysterium S.S. Trinitatis est supra rationem est quia continet productionem personalem, quae non terminatur ad essentiam identificatam cum ipsis per omnem praecisionem abstractionis entis praecisi productionis, quae terminatur ad entitatem, et non ad malitiam prorsus cum ipsa a parte rei identificatam est ponere continuo peccati tam admirabilem, et supra rationem ac mysterium Trinitatis, hoc autem absurdum est tum quia destruit singularitatem mysterii illius; tum quia praebet occasionem haereticis confirmandi suum errorem quod Deus sit causa peccati, tum quia ipsa ratio naturalis, quae omnino fingit, et refugit odium praedicatum identificatis unum producatur, quin producatur aliud, plane arguit Deum non esse causam peccati, et quod talis non sit revocanda neque in illis praecisionibus, per quas per eum influxus Dei attingat entitatem et non malitiam cum illa identificatam.

92. Secundo arguitur Moncada in hunc modum (ratio sub qua seu titulus concurrendi divini obiectum est universalissima ratio entis positivi, vel non sed alia inferior: si hoc dicitur, ergo quod volitio prava sit ens positivum non inferat divinum obiectum debere ac in eo influere: si dicitur, ergo debet influere tam in ipsam moralitatem mali: probatur consequentia nam quod universalis ratio entis sit ratio sub qua ad concursum obiectum nihil est aliud quam quod, quidquid participaverit rationem entis positivi debeat terminare eius influxum, sed moralitas ipsa mali ut supponimus cum adversariis consistit in positivo: ergo debebit terminare ut quod influxum divinum.

93. Arg. 3°.

ratio ob quam Deus non concurrere ad formalitatem positivam mali est quia potest non concurrere ad formalitatem positivam entitatis identificatae cum malitia, vel ad utrumque concurrit, vel ad neutrum an quia ex quo tota ratio, est quia si concurrerit ad formalitatem mali erit causa ipsius; sed hoc probat non:

conurarere ad forlis entit identificatq cu illag: pbo. item, arn. etiq est valde ab surdu qd D.s sit caa et exeat totu illud psu identificatu cu malia e teni autor erit deco ad. lixe heamus odiu ipsius, deco qd Judai lixe ipsu pdiderit: hic eni conptus e cu ptus psu qdqd sit deditio e vixti, qua dicatr. dignu a forlise malis, nibi acertexti tmo cuicq. convenienti lumen radii n minus Dionys e defendere in Deu tnqm in autoru et caq qd hoes ex gratia lixte Deu odio heant, blasfement, et ipsu vendant, qm qd sub imperceptibili illa subtilitate, l metsa eu negant dy aiunt qd n e autor forlis malie ita Moncada ad ibij nisi mendax fuerit quodero igne etatus =

94. Deru hijs n obstqtibus argtis quy oes in argto So D. Th. continentr, quary difficultt n inficiamur, et quarum mentio fere explicitq fecisse Ang. M. constat ex argtis hic solutis: hijs tnqm n obstantibus ad Sm argtu R. S. Dr. pbz vba: sit actio, que ratione deformitis hes dicitr bona tnqm e actio bonitse nas n ghoc qd aliqdo inveniatr separata a deformite; sdq bonitas illa nas deformiti subitat: ita etiq D.s dicitr ee caa illius actionis tnqm e actio, et n tnqm e deformis: hoc modo qd actios faciat a deformite separat, sdq in actio e deformiti conjuncta hoc qd e actionis faciat, et qd deformitis n facit, cu sit eni in aliquo esse plura inseparabilitr conjuncta n oportet ut qd qd e caa eius qntu ad unu sit caa eius qntu ad alteru: hc D. Th. pro solutione Si argti et ut ocasionē errandi sit qm longissime a doctra D. Th. adverte cc. illa clausula: actio que ratione deformitis hes dicitr bona, a bonitas illa nas deformiti subitat a dicente tnqm ee verissimu, id reddit caq malas n forlis: nec eni ratio forlis quare actio illa sit bona venit se nas e malia cui subitat, l hoc qd e subitare malie, sdq a subti mali iiu mali debet ee bonu, malu eni n subicitatr in malo, sd in bono ut docet S. Th. 1.a q. 48 art. 3. et q. 49. art. 3. in corpe. ait: oppositu e eni qd oe ens tnqm ens bonu e, et qd malu n e nisi in bono, ut innuit =

95. Deinde ut deficias in anes admiratioes P. Moncada nota diligentr illa vba in calce solutionis: et sit eni in aliquo esse plura inseparabilitr conjunctas

non

non oportet ut qdqd e caa eius qnty ad vny sit caa eius qnty ad altery: declinat̃ mũ
raxi P. Moncada et videat et doctrg exp̃g D. Th. posse ex duobus pdicatis inbi invice
paralita coniunctis atq. identificatis vny pduci a caa vna, quy tñ n extendat sug
caalitf ad aliud exqui sibi xuit tota axgtory machina ==

S. 4o.

Explicatur solutionis ratio, et replicę diluuntur.

96 Rao huius doctrę sęqęs tradita e in hoc art. et nilominus pta R. R. fxibo
las exageraõe brevi repetenda e, a quo supono ex dictis saluari in quolibet qnty
ius malo raoe entis veri, et realis, et contra saluari in eu quolibet raoe boni,
veri, et realis, n quidem moralis, at saltem transcendentalis, et naalis conformi
y ad aliqm inclinaoe naalem q̃ ocent inqnty ens bonyę, hoc a enim in eu malo in
cluy a Deo debet causari in suo generalita, constat etiã ex dictis q̃ eius posse aliculus
cag ab ea debet causari, ubicumq. reperiatur, et certy e, qd ens et bony creaty e ens eius
Dei q̃ e bonus ex eo, qd n p continetur in Deo q e ipsa bonitas, et iustitia, ens et fons
primus, quy supra ex lumine raois naalis fere sine discursibus et argumentationibus
e evidentia ==

97. Et ex illis eadem p̃ cipitur req. na soluois veritas: sit Dj in eu eius
malo causat entitatis, quy e posse eius Dei, n v.o causat maliq, et deformitate quy in virtute
Dei ad causandy nequaqm req. continetur, imo qnty e ex se malia e defectu tina d̃ui
et auersio ab illo, et illa reritas inconcussa, et ime ex originalis rao ==

98 Entitas g et
malia peccti quy in re g se cohibent, vnys si realiter, et comparatiue ad caalitate dinq
duo si, et in tanty dista qnty sufit ut entitas caalis, sit, malia v.o n ita: neq.
distio illa nos confingimus sed illa a D. Th. et procul dubio fundatissime accipimus
ng illa q 12. art 1. in corp. illa clarius tradidit hisce verbis: sc dicty e ad raos pecti

duo concurrunt, sc., aus voltarium, et inordinatio eius, quae est peccatum reale, qui Deus horum a duorum unum quae comparata ad peccantem, qui intendit saltem exercere in tali materia, illud a, sc., inordinatio aus per accidens se habet ad intentionem peccantis: ergo quae malitia, et entitas quae inter se unum et idem duo esse ratione, et obiective, et inferre et obiective per se, et obiective per accidens, quae differunt ratione sine distinctione aliqua intrinsecus ex parte obiecti, ind. etiam ad Aníbal. q. tract. 2. in corp. dist. 3). sic docet: in peccato est etiam duo considerare sc. ipsam actionem, et deformitatem ipsius quae peccati actio est natura aliqua, sc., et alia accidentia naturae quidquid sit. 2º modo naturae non =

99. Nec desunt exempla quae enim manifeste explicant quae supra inducta fuere: hic habemus in concursu divino qui ex adversario identificata cum aus, et aus malitia imo, et ex plurimis Theol. qui admittunt concursum quasi physicum praedeterminans concursum simultaneum identificatum cum aus, et in concursu Dei bonum, et honestum, atque laudabile, nec opposita videtur aliis auctoribus tolerare, quo sit concreto rationis videntur vero, evidens est deverti a Deo causari, habemus etiam in misterio incarnationis in illa duas quarum, ut supra fuimus, D. enim per actionem propriam, et realem unionem humanitatis imm. propriam ubi naturae et in persona, et natura sunt unum et forlita idem, tanta, et maiori identitate, quam entitas et malitia: similiter relatio divina sub conceptu hypostasis transit esse naturae humanae non sub conceptu ad aut relatio, et tamen hi duo conceptus neque nec forlita, imo nec virtualiter adeque dist. =

100. Nec terret nos ponderatio P. Moncada supra ex eo ad conceptus entitatis vilissimae qualis est natura peccati explicemus similitudinibus ad altissima fidei misteria, sed ad hoc satis rursus arbitror dictum est in quaestione ista num. 13). ipsa mirata quod Theo. ponit miraculis modum influendi in concursu divino certe non miraretur si attendet ius patrocinio curaret de mente de mente D. Thomae et S. Aug. qui modum quo D. ad actum peccati concurrit intra

mag

magna mirabilia, et infallibilia Dei opera reponunt cum dicunt in Inquisitionum confessionali modo non fiant contra eius voluntatem, quod etiam fit contra eius voluntatem =

101. Ad 2.um interim dicimus cognoscere non potentis peccati, quamvis subsequantur mala inde provenient quoad nostrum infinitum, et infinite rerum comprehensionem non potest incognoscere nisi obstaque nisi eadem cognoscibilite propter conjecturam, potest tamen decernere concursum adeundo cum Deo participo qui illi decernat ad malum, quam Deus nullatenus continet: namque asserit S. Th. 1. p. q. 25. art. 5. ad 1 in fine solutio, quod haec verba ipsius facere subiacet principiis et ordinationi non tamen ipsius posse quod naturale, et contra nec ipsum nolle, quod nihil, et comprehensivo modo factum ad obiectum sibi elexit, Deus itaque comprehendens peccatum in eo videt id quod habet entitatis, et actionis, et videt etiam quod habet deformitatis, et malum, illud agnoscit suum quam non ab alio, quam a potentia, et tamen est participandum: Ut illum exponendo pro suo concursu decernit, malum a se contrarium noscit, et illud pro suo iusto iudicio permittit =

102. Ad id vero quod in margine addita ... quod entitas peccati non omnino re ut peccati apparet inconiuncta quia peccatum incongruae nostra a deformitate saltem quoad explicitum, in re vero talis peccatio non datur, id consequenter modo intelligendi: at nihilominus casualitas divina ad id peccati nata quod apparet in obiecto sub illa peculiari consideratione, mala adducit voluntas creata, quae deficienter cooperata concurrit, et casualitatem divinam ita ... in ... habitualis ad obiectum, et in claudicatione. nec est in hoc inconveniens ullum ut num. 239 vidimus ex D. Th. =

103. P. a Moncada non satis generaliter dicitur de Thomistis, quod enim theorerunt Deum causare substractione entitatis, quod quod est in actione peccaminosa, lex substractione entitatis denotat modum retinentis ex quo Deus causantis, qui est purissimum ens, atque inde non potest agere nisi substractione entis, et denotat etiam rationem subiecta ... subiecta casualitatem divinam ... traditum sensu rationis tradendi deberet filius ratio quo ex ratione

ape

agendi: Ultimo denique de ratione [illegible], que intra causalis, et que ab illis producitur ex quo sequitur esse extra sphæram causalitatis divinæ, quod esse extra latitudinem entis, cum deformitas, et malia contra entis latitudinem sit ex [illegible] [illegible] [illegible] ingenerentur exclusa e malia a causalitate divina, que [illegible] [illegible] [illegible], et a dea, que [illegible] comprehendunt, [illegible] ad verum bonum, aliquid &c. ex quo [illegible] [illegible] P. Moncada [illegible] [illegible], [illegible] explicaos=

104. Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hac materia exempla familiaria [illegible] petita a productione [illegible], et productione esse plura [illegible] [illegible], at [illegible] aliquid [illegible] ut videant, quam manifeste pareant exempla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] a contrariis intelligendo [illegible] intelligentia adversitas in mysterio S.S. Trinitatis [illegible] [illegible] invenitur: [illegible] quod P. [illegible] ita producat filium, quod filius ergo non producat: [illegible] quod [illegible] filius productus sit ita a [illegible] a Patre producente, nec ab alio quoquam [illegible]: [illegible] [illegible] P. et filius sit omnino eadem [illegible] illa distinctione [illegible] [illegible] ex quo sequitur [illegible], quod [illegible] et [illegible] multiplicem [illegible] [illegible] multiplicem: Porro in [illegible] mysterium [illegible] illud ita e singulare, et supra [illegible] capacitatem elevatum [illegible] [illegible] vestigium illius de quo 1 p. q. 23. [illegible] [illegible] mysterium illud [illegible] singulare [illegible] omnino [illegible] excludat [illegible] satisfaciamus argumento quod heretici conficiebantur [illegible] [illegible]: que sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se: [illegible] explicamus de his que [illegible], et [illegible] uni tertio [illegible], ut diximus ex D. Th. 1 p. q. 28. art. 3. ad 1. [illegible] [illegible] [illegible] Theol. exempla [illegible] in actione, et passione que [illegible] motui, [illegible] inter se, et alia ab aliis inveniuntur exempla que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mysterio aliquo modo [illegible] a Theol. et a [illegible] principia ad [illegible] [illegible] argumenti quod [illegible] P. Moncada [illegible] [illegible] forte concedat argumentum illud hereticorum [illegible] [illegible] a Theol. solutum=

105. [illegible] e illud exemplum, nec mysterium Trinitatis [illegible]: [illegible] [illegible] illius [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible], [illegible] a Deo convenit entitati [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible]

differt

distat a malitia sit productum convenit filiationi pro id quo relativa abstracta distat, unioni convenit per ordinem ad id quod distat a natura, et tandem convenit hypostasi pro id quo distat a
communi ad relationes; ex quo fit quod sit producta a Deo Patre id quod filiatio explicat non id
quod implicat vox filiatio: ita etiam causat Deus id quod vox entitas dicit explicite, non
vero malitiam quam implicite implicat. ex quibus ad hoc exemplum a nobis assumptum; restat a
plana disparitas in eo quod ens, nec a Patre, nec a filio producitur, malitia vero peccati
causatur a voluntate quo, si solo infinite distat productio peccati a productione filii, neque de filio verificatur, quod in aliquo sit producta, et improducta, non tamen defectu ═
106.

Ad 3um, et potissimum argumentum
dico quod subiacet causalitati divinae universalissima ratio entis positivi, ceterum subiacet
potius sub explicatione entis commune quatenus sub illo est bonum in Deo contentum, et a Deo participatum, atque in Deum ordinale et tendens: non vero sub alia expressione sub forma qua sub illa non est bonum, sed malum, et a Deo avertens: vero moralitas illa positiva ut
ens causalitati divinae subiacet, non ut deformitas sicut filiatio, et natura etiam unionis, et productionis, quamvis filiatio et natura sit una, et eadem entitas simpliciter ac natura ═
107.

Ad ultimum. neque ans
ad quartum neque minor. ad num. 106. quia et etiam prima probatio antecedentis dico, sicut non causabit quod Deus impleat
munus causae se concurrendo cum prima ratione exigentia ejus: ita non causabit odium
malitiam, et reliquorum, quae in intrinsece mala eo quod voluntas non moveat ad illa ut mala, sed
ut bona, et aliquo modo conveniantia, ut diximus cum D. Th. ad hoc quod a non moveat
ad illa ut mala, et ut male exercitam voluntate deficiente constat ex dictis S. D. quia
nimirum tantum movet ad illa ut ad terminum in quem voluntas inclinatur, et per se tamen non ad id
quod tali termino admiscetur per accidens, et contra inclinationem voluntatis, quia munus causae est ad
iuvare inclinationes quas ipsa dedit, et quatenus sibi in agendo subjiciuntur: voluntas
autem subjicitur Deo in elicitione odii ut tendentis, non ut malitia, et deformitas: Porro
si licite cooperata, et concurrit sacerdos ad commissionem quam scit esse sacrilegam, quod
ad malitiam vilatenus concurrat eo quod suum munus implet, et quod maxime ... licite
se petit sacramentum poenitentiae, et per titionem ad illud impediendum se dextrae plan

rectius, quam sit indigne, quod obid censeatur sacramenta conferre velle indigne seu sacrilege ministrare, ergo hoc tenere, et petendo debitum uxor viro ministrare par Deus cui ex munere incumbit inclinationes creaturas expedire, et ad motum eorum concurrere id nequitabit honestissime, quod censeatur velle odium, blasfemias, et homicidia? =

Tandem

108 obijci solet contra resolutionem huius art. hec paritas. Thom. omnes nullo dempto negant potentias naturales, in specie, et vocata concurrere immediate particulariter ad actum supernaturales quia ad actum fidei, actionem Dei, et ad actum charitatis, et ratio ... monstrari potuisse ea, quia vult actum illum, et si vitales sint talem illorum vitalitas identificatur cum supernaturalitate, atque adeo deberent producere actum supernaturalitas, si potentia producere supernaturalitatem, inquam vitalis, quod actum illum materialiter identificatur cum entitate Deus causatur entitatem neque non causare malitiam =

109 R. Objectio hec doctrine non petit Thom. negant the quod in actu supernaturali influxum immediatum potentiarum naturalium, in actu supernaturali, ideo id negant quod in actu supernaturali non inveniunt vitalitatem, quam valeat actum creari, vitalitas enim illius actus ... pot excogitari, nempe vitalitas, abstracta a naturali, et supernaturali, et hec vitalitas actus nulla ... ergo neque vitalitas debita ad speciem, et individuum, id est in specie, et abstracta, aut vitalitas debita naturalis, et hec in actu supernaturali non data, quia adequate supernaturalis, aut denique vitalitas in specie adequate supernaturalis, et hec actum immediate causaturus non pot quod excedit ... vitam naturalium, at in actu peccati entitas, et bonitas omnino debita etiam quoad individuum, scilicet, hec numero entitas, et hec numero bonitas, atque adeo causalis: Vt nulla ceparitas =

Artic. 5.

An Deus causet entitatem peccati concursu predeterminanti?

110 Potius huius questionis difficultas in hoc articulo examinanda ... mus, in qua stant plures pro negativa S.S. quia plerique asserunt negandum fore p

detraos pfsq adentis pecti etigit patri dela Ihis pillg n aufeaxi huani ar bitry lixty==

§. 1.

Auctorum placita referuntur.

111. Pro SS.a negatiua stat fere oes A. A. Societis expq P. Arriade. Vt vidimus art. 1. huiusquest. cu dementiae, et temeritatis deuenit ut in rexa puniri Caluiny, aut damnari ab Eccleia, Dominicanis impuni bis, id p[er] agebatur contentiom, namore veritatis, eiusq. audaciae loco citato pergi. Sg cos Societis nemo melius qm P. Moncada exposuit et ideo vba eius iterum repetenda sunt q huius loci ppropria, ne anterioxa adin certy iaceant ibi. num. 12 illius 6q controuersiae explani raos ob q D. nist caa, et autor pecti, qmuis ad pecti cy voae hois concurrat. ita loqr=

112. Ca mod.
iq du e quoad entitate ipiq aut pecti ipium vé maale pecti operetur D. pmiri ne, et ipa qale, et pre: Vt sit et qmuis hoc ipso mod attinga malia, ma neat intra tres cae pmisime totius od e infectos maali, et fosli, et indeq. nist ablute, et imp. er caa ipius, e itaq. D. purgandus amalia pecti, et acaalite, n tm quipta disparile inta maale, et forle, q m adhibita tali temperade inconiuam eius admaale, eyqua inconueniens nist ilg con curry extendi ad forle, quatenus tm ad maale, qm ad forle concurrad ut caa pmisina, et n ut caa perse, id qd typos saluandis e penes id qd D. n con currad directiue ad actiop pecti, id neq. vllatenus intentiue, imo p[er] tius ta, et contra ppxiq voaq: hactenus P. Moncada suq, nosyq expllas dlq=

113. P. Fr.
Alvarez q. 1 de prdest. sect. 1. num. 3. sequens Paulg Leonarq refert 4. Ad sma aliquos ex prioribus thary, id qua fideq certe M. Gonzalez di bel. Sg aprating expresse docuit 1 p. q 13. art. 8. disp. 59. pag. 126. colum. 1. versus qq supius vbi tale exprius obis statuit conclusq: D. concurrit

ad act. pecti ingrueren non solu concursu sultaneo, verum etiam concursu pbio receptio involuae: referetq. ... M. ... conclusiones ... Naçarius quoq. ... relatus a P. Herrera nag doced ... tomo 1. in 1a... 22 art. 4. pag. 625. colum. 6. Sex conclusiones ... resolutione ... quarum 1a his verbis continetur: Deus est causa actus peccati, etiam sancti ... nag. 2a est. Deus non est causa peccati. Deinde in reliquis ex ... cat, qualis sit decursus praedeterminans, et causans, in quo tantillum discrepat a omni sententia Thistarum, at non in doctrina, sed in modo explicandi; quod manifestum est, nam in 6a ... aperte dicit, quod Deus determinat voluntatem ad actum, sed eius speciem non ... Blasium Verdu, quem etiam referunt pro sententia negativa ad manum non habui. Suspicor tamen hoc non meliori referri. ... Araujo impetinent ... titur relatis, cum enim sive ex propria, sive ex aliena sententia neget physicam praedeterminationem ad actus bonos contra id, quod ex professo docet in metaphysica non posuit illam admittere ad actus malos.

114 Pro sententia affirmativa stant uno excepto M. Zumel omnes Thistae, qui ante, et post M. Gonzalez scripsere. Sed quoniam aliqui sententiam istam erroris calvinistici notaverunt imperite, illos remittam ad Thiag Lemos qui tom. 2. tract. 1. de providentia, rem per capita plura illustrat, et Thistarum sententiam ab his notis manifeste immunem ostendit; sed interim oportet ut advertam, se notam illam latent in vere SS. Concilij Trident. et Antiquos Theologos errori damnari, quod ipsis constabit aperte, si meminerint sapientissimum M. F. Dominicum Soto scripsisse libros de natura et gratia in ipso Concilio, quos eiusdem Concilij Patribus dicavit; ac legato Summi Pontificis placuere, et tamen lib. 1. cap. 18. non longe a fine ita asserit diserte: aut equidem ... Theologi ... ita vocant quae est peccatum Deum esse causam ... efficientem

efficientis genere, quo cuncta animantia et inanimantia ad suas naturales operationes promovet; Ecce sententiam Nostram, quae audacter nimis de Calvinismo notatur, In Concilio scriptam, et publicatam, tanquam communem Theologorum, Patribus Concilii dicatam, et à legatis sedis Apostolicae approbatam, cum tamen legati, Patres et innumeri Theologi, eo Tridenti convenissent, ut errorem Calvini condemnarent: quare vel calumniam tam Orthodoxis Patribus aperte inferant, vel à censura tam iniuriosa desistant.

§. 12

Prima Sententia statuitur, et probatur.

115. Ut autem sententiam Thistarum clare explicemus, ut Deus nobis concesserit dicendum est 1º. Deus non causat entitatem peccati per concursum suae potentiae indifferenter oblatum, et à voluntate creata determinabilem. Sententia ista directe statuta est contra P. Moncada, et reliquos Jesuitas modernos, qui omnes conspiravere, ut dicerent Deum concurrere ad entitatem peccati illo concursus modo, ac ita fore, ut purgetur à causalitate peccati.

116. Prima conclusionis ratio petenda erit ex dictis art. 4. à nº. 196. quae breviter formata sic procedit: Concursus est actio, qua Deus causat entitatem peccati procedit à Deo tanquam à causa agente modo humano, et rationali, non veluti ab inanime quoddam, aut ab irrationabili bruto, ac proinde à Deo tanquam à determinante per suum dominium concursum proprium, et actionem, ut manifeste constat. Tum ex differentia agentis rationalis; Tum ex differentia actionis humanae num° citato adductae, sed concursus et actio Dei existens ex dominio voluntatis creatae pro suo placito determinantis operationem Dei ad concurrendum, et agendum entitatem peccati, non procedit à Deo tanquam à causa agente modo humano et rationali, cum Deus actionem suam non determinet, sed veluti ac inani-

me quod- si

me quodam: cum propterea operetur ex dominio ac determinatione voluntatis creatae: ergo Deus non causat per huiusmodi concursum, et actionem, entitatem peccati.

117\. 2° probanda est D.° ex dictis q.ne 1a huius tract. art. 1. et 2. quibus Authores multo hic videntur clarius urgeri. Et rationem ista dicio. Si Deus concurreret ad causandum entitatem peccati per concursum omnino indifferentem, et à voluntate creata determinabilem, concurreret subiectus voluntati creatae, quod nimis est falsum, imo et damnatum ad minimum tanquam temerarium, et novum: ergo Deus non concurrit ad causandam entitatem peccati per concursum omnino indifferentem, et à voluntate creata determinabilem. Cons.a probatione non indiget, min. quae frequenter in contrariis negabatur, ut pluries visum est in superioribus, iam negari non valet post decretum Innocentii, toties Immemoratum. tota ergo difficultas stat in maiori, quae paucis ab hinc annis admittebatur, imo et defendebatur, ut principium, ac fundamentum propriae architecturae à pluribus recentioribus.

118\. Maior probatur istam per hanc rationem ostendam demonstrare; nam causa ita influens in suum effectum, terminum vel actionem, ut neque intentive, neque determinative, sed pure materialiter concurrat, imo potius praeter, et contra propriam voluntatem, necessario concurrit subiecta intendenti ac determinanti productionem effectus, termini, vel actionis; sed Deus iuxta Adversarios ita influit in entitatem peccati, quae est effectus, et terminus huius concursus, atque etiam ipsa actio, qua causat, ut neque intentive, neque determinative, sed pure materialiter concurrat, immo praeter, et contra propriam voluntatem: ergo Deus necessario concurrit subiectus voluntati creatae intendenti, ac determinanti productionem entitatis peccati. Cons.a est manifesta, minorem integram dedit nobis P. Moncada re-

latus

latus sup. eisque frequentissima apud Jesuitas: nemo se illinet, ut
ipsi indicant, totum venem purgandi Deum a causalitate peccati
mai, ita est clara, ut neq. explicaoe videatr indigere, 1o quia causa
ita concurrens velut inanime quoddam se habet, et potius agitur, quam
agat: 2o concurrit subiecta agenti.

119. Deinde, nam Deus erga operonem
seu productionem illius entitatis n exercet aliquem actum Dominij, n
enim exercet actum Dominij, qui est intendere existam operonis;
nec exercet actum Dominij, qui est determinare suam potm ad concur-
rendum, et multo minus exercet dominium determinando Voluntatem
creatam; voas autem creata hec omnia prestat, quia nimirum intendit
existentiam concursus, et operonis divine, et sue, et deum, et se detat
ad concurrendum, sed ex dictis, que ita concurrunt, que nec intendunt,
nec determinat, concurrit velut inanime quoddam, et subta intendenti,
Dna et determinanti, hec autem concurrit ut dna, qa penes ipsam est n solum
dominium actus, sed etiam potia quantum ad hoc, qd est concurrere, vel n
currere: 2o Deus ita concurrens concurrit subtus Volunti create =
3o nulla causa potest necessitari ut concurrat pter, et contra pprias Volun-
tatem, nisi cause necessitanti subta sit: nam qui me contra meam vo-
luntatem necessitaret ad concurrendum, vere me sibi haberet subtm
quoq pter, et contra voluntatem meam, parere deberem eius dispoi
ac dominio: 2o etc = 4o. causa, que materialiter et accidentr
trahit ad pprias operonem, atq ad effum alterius, ex illius determoe,
et se ht velut inanime quoddam ad suam operonem, sicut lapis
ad proijcientem, et est omnino subta determinanti; sed Deus pure ma-
terialr, et per accidens trahit ad pprias operonem, que n distinguit
a suo concursu, atq ad effum Volunts create, scilicet ad producen-
dum entitatem peccati, ex voatis determoe: 2o eius pprias determoem

atq ad

atq; ad operonem ꝑorisd se hr velut inanime quoddam, et volunti creatę est in deserviendo subditā apposite, sicut lapis proijcienti, vel modis dicant, quid ad veram subiectionem desideret?

120. Explico totum arg^m, et supp^o actum dominij, qd proxime, et formalit^r residet penes voluntatem esse intentionem operis, electionem medij, imperium, seu operis intimoem, et applicaonem pot^e executivę ad opus, quę applicao est ipse pot^e usus, in quo potissime relucet dominium, qd proinde diffinit: Facultas utendi vt. horum actuū rone: nā eo ād scit aliquis executionem finis sibi esse in potestate, qu ab aliquo pt impediri, intendit finē, in quo 1^m suum explicat dominium; deinde videns sibi ꝓsto adesse media pro nutu, hoc ꝓp^r illo, medium eligit, imperat statim executionem, et postremo applicat poam executivā ad opus. = Nec refert si negesr connotativè actus imperij, prout à D. Thā statuit. Illud tamen aduertendum ē, qd ut prudent^r quis poā executivā applicaret, prius debet inspicere an poā paritura sit, nā qui pedibus esset lęsus, imprudent^r suā poam ad currendū applicaret. porro istos esse actus dominij, propriosq; agentis humani, et raonalis, ille negabit solus, qui dominij noonem n^o audierit.

121. Modo sic arg^r, et subsumo: sed Deus nullum ex iis actibus exercere pt erga pductionem entitatis peccati erga poā suam, nec erga voluntatem creatā: ē contra vo homo ꝑ suā voluntatem omnes illos exercet erga opus, erga se, et erga Deū, Deiq; omnipoām: ḡo sicut operao pducta, et poā executiua hominis, ita Deus, Deiq; omnipoā voluntati humanę erit subiecta, et Deus aget, atq; operabit n^o humano modo et raoli, sed velut inanime quoddā, sicut ina-

tiona-

tionare bratum. mali. suppoit et Dmuni, ericetta Thomist. docti 1. 2. q. 12, usq ad 17. Dqa 2° quoad utramq partem e manifesta quo ad 1am, ex recoptu subjectionis, quo ad 2dam. 2° ex diff agentis ra'blis, et actionis humane, q ut disqui ab actionibus brutorum, et inanimatorum.

122 Min. quoad 1m ptem à Jesuitis Ccedit, nec valet quo ad aliquem negari, n quidem quo ad 1m nam eo solo titulo extrahunt à causalitate divina entitatem peccati, quia n fit ex intentione Dei, sed ρter, et propterea Dei voluntem, aliàs pari modo se haberet Deus ad entitatem peccati, et ad opus bonum, cuius Deum Jstituant causam, et Aut hm eo, qui se qd illud inefficacit velles, et intendat, quo ad 2dam ptem Jstat etiam minor ex 1a, nam sublata intione operis, n stat electio medij saltem prudens, quia intentio finis gubernat electionem medij, quo ad 3am ptem est min. indubitata apud Ath. Jtrarios, qui negat Deum determinare voluntatem creatam, et suam omnipotentiam, n solum ad entitatem actus mali, qd audire n possunt, verum nec ad actus bonos, quia tolleret arbitrij libertatem, et ex his euidenter Jstat, Deum n operari in his actionibus cum dominio operis, et Jsqnter nec modo rationali, quo ad reliquas 2° partes minoris, negare n possunt, quia omnes illi actus dominij existunt, atq in re exercentur, quoties entitas peccati existit, nam 1° intendit, deinde adest electio. 3° imperium, ac tandem usus, qui est applicatio omnipotentie voluntatis humane, et potentie executive create; sed ex actionibus istis nec unus quidem existit ex dominio Dei, omnes 2° existunt ex dominio voluntatis create, quod Authores Jtrarij n negant, nec valent negare: qo voluntas creata verum sit dominium supra Deum, Deiq absolutissimam potestatem, qd si id admittunt cur videt necessarium

cessarium) quomodo à subiectione ad nos liberabunt? quomodo tuebuntur Deum non agere velut inanime quoddam, aut sicut irrationale brutum. Certe haec, me iudice, difficilia sunt.

123. Praeterea dubitari non potest (si vera est sententia Thomistarum asserentium posse Deum intendere efficaciter entitatem peccati, et voluntatem humanam ad illius elicientiam ut est actio determinare) quod voluntas erit Deo vere, et proprie subiecta; alioquin non posset Deus illam efficaciter intendere, et voluntatem ad illius executionem determinare, quia suum decretum efficax forsan redderet frustraneum, quia fortasse voluntas existeret, cum Deo non esset subiecta: quod si voluntas creata insulta, ac nullo modo expectata divina voluntate, eiusve determinatione, imo potius ipsa voluntatem divinam determinat efficaciter productionem illius entitatis, et Deum ipsum necessitat ut iuvat, Deum habet sibi vere, et proprie subiectum voluntas creata.

124. Vel aliter: Si principium penitus in deorsum sibi persuaserunt adversarij nostri, taliter fore Deo subiectam voluntatem creatam, si illam Deus per decretum efficax, et per determinationem physicam ad operandum movet, ut ab ea dominium actus totaliter auferatur, et arbitrium faciat omnino servum, ex quo rursus non solum Thistae attingunt sententiam Calvini, qui decessa spontaneitate in deorsum, abstulit indifferentiam ad oppositum verum, et deducere illos conant ad errorem Lutheri, qui etiam spontaneitatem abstulit, eraseruit liberum arbitrium à Deo efficaciter motum se habere velut inanime quoddam; Sed hi Rev. Theologi ita constituunt libertatem creatam in ordine ad actum, entitatemque peccati; ut illa stante, nulla sit in Deo potestas cohibendi

bendi actum, entitatemq̃ peccati, et qd mirabilius est, semel edita arbitrio potestate actus praui, nec proprium concursum valet Deus suspendere, aut impedire, quin vol.as humana si velit, illud extorqueat ab omnipotentia, etiam contra voluntatem diuinam, atque adeo asserunt Deum ita determinari à volunte creata, ut nulla in illo maneat indifferentia ad negationem sui concursus, et cum illud Deus nec sponte praebeat, determinatione creata fit ut Deus nec sponte nec cum aliqua differentia concurrat. ergo non solum admittunt in Deo illam subiectionem ad arbitrium creatum, quam posuit Calvinus in arbitrio creato ad Deum, verum etiam ponunt in Deo illam subiectionem ad nostrum arbitrium, quam Lutherus voluit esse in nostro arbitrio ad Deum, ex quo iterum sequitur qd toties intulimus, Deum scilt velut inanime quoddam se habere ad concursum et operationem, qua cum voluntate creata efficit entitatem peccati, eo prorsus modo quo ex sententia Lutheri infert liberum arbitrium à Deo motum et excitatum se habere velut inanime quoddam.

125. Erit autem inter utramq̃ subiectionem, et modum operandi ea duntaxat differentia, quod subiectio requisita in arbitrio humano, ut Deus decernat, ac praedeterminet voluntatem ad actionem, erit in homine conditio naturalis, in Deo autem non ita; sed erit conditio voluntaria, scilt, ex dignatione aut donatione; attamen hoc ipsum est, qd reprobauit Innoc. XI. dum illam damnauit propositionem: Deus subijcit nobis suam omnipotentiam. Quin imo ut sup. arguebamus q. 1. a. 2. seqr qd natura ipsa creaturae rationalis petat ex sua propria constitutione Deum esse sibi subditum, quo vix aliquid indignius excogitari possit.

126. Hoc autem sequi probr facile, nam creatura rationalis, sicut ex sua constitutione petit dari sibi intellectum

quo

quo discernat bonum à malo, et voluntatem qua prosequatur sibi Jucenientia, et nociva fugiat, ita sua natura petit sibi dari arbitriũ, qd ñ est aliud, quã facultas voluntis, et rationis qua potest bonũ honestũ prosequi, vt si velit pro suo libito inhonestũ amplexari, vt significauit Ecclesiast. cap. 15. dicens: Deus ab initio Istituit hominem, et reliquit illũ in manu Jsilij sui. et quidem esse implicatoriũ creaturã rationalem ab intrinseco impeccabilem, est sentª int Theologos probabilior, sed quidqd sit de põa absoluta, certum eˢ oẽs creaturas raãles ex natura sua posse peccare: unde in Concilio Arausicano can. 22. dicit: Nemo ht de suo nisi mendacium, et peccatũ. Vbi aperte significat Iditiõ arbitrij, et quod ex sua Istitutione eˢ potens proxime ad peccandũ, sed põa ad peccandum, si vera sunt, quæ dicunt A.A. petit necessario Deũ creaturæ esse subtũ: ergo creaã rationali ex sola Istitutione suæ propriæ naturæ petit Deũ esse sibi subtum.

Tᵒ. 2do Prᵒ. Dᵒ. et precedens raõ aliter explicat Jcursus indifferens et à sola creatura determinabilis, eˢ Deo repugnans, maxime si à Deo procedat Itra eius voluntatem, vt Auth. dicunt: aut vel Deus ad entitatem peccati ñ Jcurrit, vel Jcursus ad illã ñ est indifferens, et à creatura determinabilis. Pᵒʳ ans, concursus à Deo ñ Jstitus, sed ex eius põa extortus: ergo talis concursus eˢ Deo repugnans, mai. ex ipsis terminis videt manifesta, nam quid eˢ magis repugnans Deo, quam quod ipse concursũ ñ praebeat, et tamen Jcurrat, volunte creata ab ipsa Dei põe extorquente Jcursũ, cum hoc modo Jcurrant inanimata et quæ exteriori agentis vi pellentur.

128. Minor etiam ñ videt minus clara, ex praeterea Authʳ Itaʳ Jfessione, ipsi enim vt Deum purgent à peccato, invitum et coactũ concurrere

Concurrere ad actum peccati Deum, asserunt, pter, et contra eius inclinationem, sive materialiter, et per accidens; sed concursus procedens à causa contra eius inclinationem, à causa non praestatur, sed ab alia causa illam determinante, extorquetur: ergo concursus indifferens à sola voluntate creata determinabili et contra Dei voluntatem procedens, ex parte Dei extorquetur à voluntate creata, quod probare videtur pro meo captu, non solum minus suaderi, verum et euidenter demonstrari.

129. Praeterea: concursus Dei in re existens, et providentiae Diuinae non subditus, est implicatorius, quia imperfectus, atque summo indignus provisori, nam quomodo providebit concursus aliarum causarum, qui concursus proprios sua providentia non dispensat; sed concursus indifferens à sola voluntate creata determinabili, qualem contrarij constituunt concursum requisitum ad actum peccati, non subiacet providentiae Diuinae: ergo est implicatorius. Probatur minor. Concursus procedens ab aliqua causa, causa ad talem concursum per accidens se habente, et contra suam propriam voluntatem, non subiacet providentiae talis causae; sed talem asserunt contrarij concursum Dei requisitum ad actum peccati: ergo talis concursus Dei providentiae non subiacet. — Vel aliter concursus procedens à Deo solum se habente ad illum materialiter per accidens, et contra propriam voluntatem, non subiacet dispositioni Diuinae, nam quomodo existet ex dispositione Diuina quod per accidens existit adhuc respectu ipsius, et praeter eius voluntatem? ergo non subiacet providentiae Dei. patet consequentia ex diffinitione providentiae, quam D. Thomas ex Boëtio approbat 1. p. q. 22. a. 1. quae talis est: Providentia est ipsa summa ratio in supremo Principe omnium constituta, qua cuncta disponit: ergo quod non subiacet eius dispositioni, non subiacet eius providentiae.

130. Nec sufficit recurrere per illud ad concursum moralem, sive ad cogitationem à Deo immissam, qua contrarij loquentes de actu bono, aiunt nos sic

subjicere, ac facere ut faciamus. Non inquam sufficit, nam Deus non concurrit moraliter ad actum peccati, neque immittit cogitationem, quae suadeat actum peccati, ut statim videbimus, et sequitur, et omnes utriusque sententiae uno ore fatentur.

Ex quo sequitur 1º Deum in concurrendo ad entitatem peccati esse nobis vere, et proprie subditum, quod probo quidquid ex eo tentat probare Gravius Deo nos esse subditos in causalitate actus boni, quia facit nos facere, et ideo proprie facit nos facere in eorum sententia, quia per sanctas cogitationes quae minime nos mutant, facit ut faciamus; at voluntas creata multo fortius movet Deum ut concurrat et faciat entitatem peccati, eum illud determinet, et necessitet: ergo vocandus est Deus sibi proprie subditus in concurrendo ad entitatem peccati. Sed quam plurimis inintelligibile est, quod causa A. libera possit movere causam liberam B. ut causa B. secum concurrat, et causet actionem aliquem contra propriam voluntatem, et quod causa B. non sit quoad hoc subdita causae A, immo aequo ipsos est inintelligibile, quod Deus faciat ut nos faciamus, sive libere, sive solum spontanee et quod nos non simus subiecti Deo in agendo: ergo a fortiori est nobis inintelligibile, quod nos faciamus Deum facere adhuc contra propriam ipsius voluntatem, ergo quod Deus non sit nobis vere, et proprie subiectus.

12 2º sequitur (quod toties intulimus) Deum concurrere ad actum peccati, eo prorsus modo, quo Lutherus arbitrat, concurrere arbitrium nostrum a Deo motum, constat ex dictis, quia causa illa concurrit velut inanime quiddam ad actum, quae licet sit libera et possit seagere et movere, dominium tamen suum in talem actum non exercet, sed concurrit ex determinatione alterius, ac nullatenus ex propria, ideoque Lutherus sic ponens arbitrium nostrum, a Deo motum concurrere damnat

Sed Deus quamvis causa libera sit, et in alijs possit se agere et movere, Dominium tamen suum in concurrendo ad actum peccati, nec exercet, nec exercere potest, quippe iuxta Thomistas concurrit praevie ex determinatione voluntatis creatae, alias iuxta ipsos esset autor peccati: ergo et concurrit velut inanime quoddam, et eo modo, quo Lutherus tenebat arbitrium nostrum à Deo motum concurrere, propter quod in Concilio damnatur.

133. Argutae contra resolutionem nostram alia petuntur ex ratione libertatis, quae solo concursu indifferenti potest subsistere, sed haec omnia sunt omni concursui requisito ad actus liberos, et sic alibi solvuntur. alia petuntur ex eo, quod Deus esset autor peccati si concursum offerret determinatum: verum haec soluta sunt art. 4° praecedenti. Unde modo solum occurrit motivum, quo praecipue ducuntur autores; qui astruant concursum pure indifferentem ad actum peccati, quia videlicet si concursus Dei sic astruatur indifferens et à sola voluntate creata determinabilis, omnia consona invenimus et concursus Dei talem accipit temperiem, ut ex una parte salvetur Deum physice et immediate concurrere ad entitatem et malitiam peccati, et ex alia purget à causalitate peccati: ergo talis concursus debet admitti. = Sed contra nihil magis distemperatum, nihilque magis rationis lumini dissonum, quam talem modum concurrendi adstruere, à Deo extortum contra eius propriam voluntatem, ut constat ex dictis in toto hoc tractatu.

§. 3.

2da Conclusio, et eius probatio.

134. Dico 2° Deus non concurrit cum voluntate nostra ad actum peccati concursu praevio morali, nempe voluntatem excitando per cogitationes et affectus, ut eliciat talem actum, quem ipso facto cum nostro

sapien-

sapient. Lemos tomo 2°. tract. 1° ex disparite decursus physici praedeterminantis à decursu movente moraliter, ad cuius rationem et utriusque decursus dispositâ, ita possimus sub varijs exhiberi terminis.

135. 1° quia non debet admitti decursus, qui necessarius non est, ut Deus sit causa entitatis, quae est peccatum, inquantum est entitas; sed non est necessarius ad hoc decursus pure moralis, cum pro decursu physice praedeterminante, qui necessarius est, moralis omnino suffiiat: ergo dum iste ponitur ille negari debet,

2° decursus movens moraliter non potest in suo influxu à malitia praescindere, decursus vero praedeterminans omnino praescindit à causalitate malitiae: ergo isto decesso, ille admitti non debet, aliàs probo modo quo ad 1am partem, decursus moraliter movens est praeceptum, vel consilium, vel suasio; sed haec à causalitate malitiae in suo influxu non praescindunt: ergo. probo min. haec tria respiciunt actum ut concernentem omnes circumstantias; sed una ex circumstantijs talis actus, est eius malitia: ergo respiciunt actum ut concernentem malitiam, et consequenter ab illa non praescindunt. probo maior in qua est difficultas, nam praeceptum ita tendit, pone modo actum in his circumstantijs, consilium pariter ait, bonum est ponere actum hic, et nunc in his circumstantijs. Suasio se habet ad praeceptum: ergo tria illa respiciunt actum ut concernentem omnes circumstantias.

136. Praeterea: tria illa respiciunt actum v.g. furti, non quia se quoad entitatem, et metaphysice sumptum, sed practice, et ut à voluntate in re ponendum, successio quippe praeceptum et consilium quae sunt actus rationis practicae respiciunt id, quod suadent, praecipiunt, vel consiliant, eo modo quo practice in re ponendum est, sed ponere

Deus

duceret practice in re malitiam, seu cum circumstantiis, a quibus malitia provenit: ergo tria illa in suo morali intuitu nequeunt a circumstantiis praescindi. — Quibus adde, quod si Deus moraliter moveret voluntatem ad actum pravum, non se gereret cum voluntate ut provisor generalis cuius muneris est adiuvare, et expedire inclinationes, quas ipse indidit, sed se gereret ut provisor particularis movendo voluntatem ad id, quod ipsa amat tantum per accidens, et ultra inclinationem innatam; sed concursus provisoris particularis, a circumstantiis non praescindit, ut omnibus est notum: ergo etc.

137. Nunc iam constat illud aliud quo ad secundam partem ex dictis supra art. 4. nam actus inadaequate acceptus, ut est quoddam ens, et actio, bonus est ut latissime probatum relinquimus in art. 4. et 3. ut talis, ut acceptus conformis inclinationi physicae et naturali, ac proinde per se amabilis a voluntate; sed concursus physice praedeterminans, non nisi sub hac praecisa ratione respicit actum, et entitatem quae est peccatum: ergo in suo influxu omnino a malitia praescindit. minor in qua est difficultas probatur 1° ex ibi dictis. — 2° quia talis concursus a Deo ut authore, et provisore generali.

138. Ex quo rursus patet differentia istorum concursuum; ille enim concursus est a provisore universali et supremo, qui dispensat ad exigentiam causae secundae, quae ratione alicuius inclinationis a tali provisore sibi inditae talem concursum exigit sibi dari, ut ex dictis art° citato omnibus est manifestum; sed Deus dispensat concursum moralem ad talem entitatem, non defert Deus ad exigentiam aliquam dictae causae: ergo concursus praedeterminans physice est a Deo ut provisore universali, concursus vero movens moraliter esset ab ipso ut provisore speciali. minor constat pro 1a parte, et probo illam pro 2a tum quia ut homo eliciat actum pravum, tantum eget iudicio proponente

rente dmeritiam, et delectabilitatem obiecti, nec ad hoc eget precato consilio, aut suasione: quo illorum nihil Deus facere potest ad expensas causae liberae creatae non exigentia suae indigentiae fundatur. Tum quia nullo in agente rationali est inclinatio naturalis ad malitiam, inclinatio enim naturalis non est ad malum, imo nec inclinatio est licita, quia nemo intendens ad malum operatur: quo ad nullius inclinationis exigentiam dispensaret Deus concursum moralem in actum peccati.

139. Ex quo iterum sequitur, quod Deus concurreret ad malitiam si moraliter concurreret ad actum peccati; minime vero tale quid sequitur ex eo quod physice et generice concurrat, quia in 1° casu non ageret ex munere causae obligatae ad concurrendum; in 2° autem dispensaret concursum, et munus suum expleret causae primae, cuius doctrina constat manifeste exemplis art. 4° allatis. Sacerdos enim dispensans Eucharistiam peccatori occulto cum illam petit publice; et si concurrat physice ad communionem sacrilegam recipientis nullo modo cooperatur malitiae talis communionis quia operatio a munere sibi iniuncto procedit; tamen sine dubio si ad communionem illam concurreret moraliter praecipiendo scilicet, suadendo, aut consiliando peccatori Eucharistiam accipere, quod etiam valet in illo, qui a ministro malo petit sacramentum confessionis vel ipse potens conceptum ad impleat, quia ita petendo non petat, et tamen peccaret si suaderet ministro in malo statu existenti ut confessiones audiret.

140 Et si manifestae sint hae diversitates, obiicit tamen P. Herrera de utramque sic tractatu de Trinitate q. 7 sect. 4. et 33 c. 1 n° 57. sub hac forma; Quando dicitur divinum continere ad ordinem moralem vel idem dicit quia divinum respicit ex parte obiecti ordinem moralem, et consequenter bonitatem, et malitiam: quia quod causat physice, causa physica causat moraliter, et vix simaliter

nidente

prudentum suasio, vel consilium: si dicatur 1.um: ergo eo consilium, et suasio esset causa peccati, quia consilium et suasio feruntur de ipsa bonitate, et malitia: ergo consilium, quod solum ferret de naturali peccati, ita ut non esset de ipsa malitia peccati, sed ab ea in consulendo praescinderet, nec esset causa peccati, nec ad ordinem moralem pertineret. Patet conseq.a, quia eatenus consilium pertinet per se ad ordinem moralem, quatenus respicit pro objecto consilium ipsam moralitatem, bonitatem scilicet, et malitiam: ergo consilium, quod hanc moralitatem non respiceret, ad ordinem moralem non spectaret.

141. Sed hoc argumentum esse nullius demonstrant exempla nuper allata, ex quibus constat eatenus consilium attinens dici ad ordinem moralem, quatenus ex parte objecti nequit praescindere a circumstantiis moralibus, sine quibus non valet exerceri actus, nec in hoc petimus principium, ut inquit adversarius, sed rationem reddimus; quia nimirum consilium non respicit actionem peccaminosam inadaequate sumptam, et ut praecise dicit terminum naturalis inclinationis agentis, sed illam respicit adaequate sumptam, et ut dicit connexionem cum circumstantiis, sine quibus non potest exerceri, et cum quibus exercita semper est mala. Cujus ratio manifestissima ea est, quia consilium dicit respiciunt actionem illam ut hic, et nunc ponendam a voluntate, stante legis prohibitione, a qua se eximere non valet, etenim qui actionem consulit poni hic, et nunc stante legis prohibitione, consilio suo actionem illam a prohibitione legis non eximit, nec liberat, sed vel tacite, vel expresse approbat actionem illam contra legem eliciendam, nec propterea est consilium, sicut physica praedeterminatio necessario ex eo, quod consultum alicui munere sibi imposito per consilium satisfaciat, quia ad consulendo malo nulla est ei obligatio; quo autem modo physica praedeterminatio ab his omnibus praescindat, constat ex dictis, verumque sufficienter satisfaciunt allata exempla.

142. 2da disparitas, inquit Herrera n°. 61; impertinens est omnino ad praesentem difficultatem, nam voluntas quae non physice, sed solum per adiacentiam inclinat, non vertit suam vim causativam ex eo quod sit à provisore particulari, potius quam à provisore generali, sed moraliter et per aequivalentiam prorsus causat voluntas, quae causat causa physice, ex eo solum quod causa physica est. Sed causa physica causans materiale peccati non causat physice formale peccati ex nostra doctrina: ergo causa ad materiale non causat formale peccati ex eo, quod proveniat à provisore particulari.

143. Sed haec obiectio ex non penetrata distinctione causae universalis, et particularis procedit, non enim Thomistae in eo statuunt disparitatem, quod influxus procedat ab agente universali vel particulari, si consideretur à quolibet illorum valeat procedere, tunc enim differentia constitutiva esset pure materialis, et consilium à quocumque illorum procederet, eodem modo tenderet ad obiectum, et eodem modo influeret in actum, sed differentia à Thomistis per illam distinctionem assignata stat in eo, quod physica praedeterminatio ad entitatem peccati dispensatur à Deo ad exigentiam naturalis inclinationis agentis rationalis, cui talis actus inadaequate acceptus est bonus, ac subinde dispensatur à Deo, ut à provisore generali, cuius muneris est iuvare inclinationes naturales agentium; influxus vero ad exigentiam agentis naturalis dispensari non potest, quia nulla est ~~assignata~~ in agente creato inclinatio, quae postulet sibi influxum actum pravum, ex quo fit, ut talis influxus non possit à Deo, ut agente generali procedere.

144. Deinde autem differt inter causam concurrentem ad exigentiam alterius, cui concursus aliquo titulo debetur, qualiter concurrit Deus, quando concurrit ut Author universi, et provisor generalis, et inter causam specialiter concurrentem, id est non concurrentem ad exigentiam alterius, et sine obligatione ministrandi concursum, quantum intersit, differt inter has causas, demonstrat evidenter hoc exemplum, cum illud adducimus. Nam si Deus voluntatem bene dispositam, seu nulla prava dispositione affectam moveret ad actum peccati, tunc in casu Author ageret particulariter non solum, quia esset Author peccati, nec inesset intentio potius malitiae

et tandere, quae voluntatis vitio tunc non posset verti: cum vero in volun-
tate aliqua, prava dispositio praecedit, tunc Deus si movet ad actus peccati
mundus est omnino a causalitate peccati, quia Dei concursus dispensatus
ad exigentiam voluntatis cuius vitio adaequate tribuitur malitia. Exem-
plum adest in 1° Angeli peccato, quod si poneret in 1° instanti, tribueretur
Deo, quia tunc nulla prava acceptio, seu indispositio supponeretur in
voluntate Angeli, et sic Deus ageret tunc auctoritate speciali, ac
proinde esset causa peccati, ipsius autem peccati in 2° instanti positi Deus
non fuit causa, etsi ad materiale talis peccati moveret, quia ex una parte
supponebatur iam indispositio in Angelo, et ex alia dispensabat Deus
talem concursum, ut dictum est, universalis ad exigentiam inclinationis Angeli.

145. Si dicas sequi ex hoc 1° posse alicui consuli entitatem peccati, en-
titatem furti v.g. casu quo ipse esset antea propensus ad furandum,
probatur sequela: quia noster concursus dispensatus ad exigentiam alterius, cu-
ius voluntas supponitur aliqua indispositione antea affecta, non est concursus
ad malitiam actus, si ex suo modo tendendi a malitia praescindat: sed
praedictum consilium praescinderet in suo modo tendendi a malitia furti, cum
illum terminaret ad eius entitatem, aliam tribueret subiecto ad
exigentiam illius, cum supponimus esse antea propensum in furtum, et
eius voluntas tali indispositione esset affecta, quia in praedicta hypothesi, si-
cut Deus potest physice concurrere ad entitatem furti, ita posset medio
consilio concurrere moraliter. — Quod si dicas, tale consilium non posse praescin-
dere a malitia furti, quia consulit furtum ut in re ponendum, et in re po-
nendum est sine malitia.

146. Contra est: ergo non posset alicui consuli auditio missae
praecepto, casu quo esset propensus, ad audiendum illam ex motivo vanita-
tis, probatur sequela, quia consilium nequit ullo modo praescindere
ab illis omnibus circumstantiis, cum quibus aliquis consilium hic
et nunc ponendum est in re, sed in subiecto vehementer propenso ad
sacrum audiendum ex motivo vanitatis sacri auditio nequit

moraliter

moraliter in re poni, sine illa vanitatis circumstantia: 2° consilium ab illa tunc casus non posset praescindere, et denique non posset auditio sacri praeciperi in tali casu, quod autem sequitur dicit manifeste falsa patet ex eo, quod auditio est a Deo sua lege praecepta, est etiam ab illo media tali lege praecepta; sed in tali casu adhuc auditio sacri esset a Deo praecepta, ut supponimus, ergo.

147. Respondeo ad 1^m Replicam, nego sequelam tam quoad emanatam ibi disparitatem, quia primum ut pote actus providentiae nequit praescindere ab omnibus illis circumstantiis, quae rei praesentialiter hic et nunc sunt per se annexae, qualiter annexa est essentialiter entitati furti illius malitia, nec refert quod dictum solum exprimat aggregationem entitatis in suo modo tendendi, quia hoc ipso illud dictum non esset prudens cum prudentia sit circa circumstantias occurrentes rei hic et nunc, nec dictum quaerit tales rationes speculative considerandas, sed sic speculatas in re ponendas tali modo, ut omnibus inspectis nullum inconveniens in earum executione appareat. Sed etiam praeter aliam disparitatem, quia etiamsi Petrus v.g. sit ad furtum propensus, non exigit decursum moralem consilii, ut entitatem furti in re ponat, cum possit illam sine tali consilio ponere, exigit tamen decursum supremae causae physicae ut illam ponat in re, quia nulla vera entitas potest poni in re a causa 2^a sine physico decursu causae primae, quod millies probatum est, quare decursus moralis consilii non dispensaretur tunc casus ex exigentia voluntatis operantis ad [illegible], cum talem decursum non exigat, ut entitatem furti in re ponat [illegible] decursus physicus, cum sine illo nequeat entitatem in re ponere.

148. Hinc ad 2^m Replicam, nego sequelam, et ad [illegible] dicendum quod consilium non potest praescindere a circumstantiis, quae hic, et nunc sunt per se annexae rei [illegible] tali modo, quae tantum accidentaliter, et ex malitia operantis possunt decurrere, nego majorem, et sub eadem distinctione minore nego consequentiam. Nam si auditioni missae immisceatur circumstantia vanitatis haec est omnino per accidens ad auditionem missae in re ponenda, provenit

unice, non ex re concupita, sed ex malitia subiecti, cui displicentia datur. Unde tali homini debemus displicere, et Deus de facto vult, quod ea nitate deposita sacrum audiat, malitia autem furti, ita est annexa eius entitati, ut nequeat in re entitas poni, quin malitia ponatur, quare cum displicentia terminetur ad obiectum secundum omnia, quae per se habet, ut ponatur tunc in re, si quis entitatem furti displiceretur, imprudenter vellet in suo displicentia a malitia abscindere, a qua tamen prorsus opposita pone [illegible] deret, qui displiceretur auditione sacri, subito ad vanitatem propenso, cum ad auditionem sacri per accidens omnino se habeat motivum vanitati.

Ultima Conclusio

Concursus Dei ad entitatem peccati est physice praedeterminans

149 Haec conclusio est adeoque peccati respicitur [illegible] quae in hac [illegible] dicta fuere illos sequitur [illegible] Thomistas, neque [illegible] Soria [illegible] referant Gonzales et Navarrus, falso in illa referri [illegible] plane [illegible] quare [illegible] Mr Zumel aliquos Thomistas in hac parte discordat. [illegible] Verum [illegible] illis [illegible] Verus sit Thomista facile [illegible] nostra [illegible] neque hic Mr negat concursum Dei simultaneum ad entitatem peccati, alias [illegible] omnes fere Thomistae sentiret, et eandem concursum subire quam subit Duran. ex quo [illegible] ipsius [illegible] Concursus simultaneus [illegible] Deus per decretum indifferens, quo [illegible] applicare [illegible] voluntati creatam ut abilia in quos [illegible] sive bonos sive malos per suo libito determinare [illegible] hoc esse [illegible] voluntatem creatam subiicere, ut ea pro suo libito utatur, [illegible] tamen [illegible] Zumel, qui tales decretorum modos nequaquam admittit, [illegible] [illegible] decreta praedeterminantia et subiicientia sibi voluntates creatas. [illegible] hic [illegible] Deus [illegible] concursus simultaneus per decretum [illegible] quo efficaciter applicat [illegible] ad concurrendum; sed concursus a tali decreto procedens [illegible], ac praedeterminans efficaciter voluntates ad actiones quibus peccatum, ut [illegible] omnibus [illegible], et amplius infra [illegible] hic [illegible] demonstrant tales concursus esse physice praedeterminantes

Probo 1.a p.tis resumen.da — ex ?? ?? ??

riuq; ant anti induximus ad obdu Deus vere ac ipse et sine aliqua repugnante ee. Cas enitiŭ quæ e peccans ingens entit; et rebo e. Sed in hoc celebris e illa quæ sumit ex Aug.o lib 5 c.a Julianum Cap 3 Ubi tractans illa Vba Api ad Rom 1. tradidit illos Deus in reprobu sensum Ut faciant ea quæ n conveniunt: tradidit illos Deus in desideria cordis eorum: tradidit illos Deus in passiones ignominiæ. Intendit demonstrare c.a Julianum ex Vbis citatis Deum determinare hoes ad actus quæ e peccans: nq c. Julianus explanans textum avertere in Vbis Pauli tmin Dmeri Divinis Dei permissivis ita Ut Vbis tradidit n aliud significet quā Vbis permissit et sic sensus est, Deus permissit illos cadere in reprobu sensum Deus permisit illos abire in desideria cordis suorum, et in passiones ignominiæ; quæ Apos. expositio maxime comprobat Juliano efficaciam Dei motionem quā ann ad actus quæ e peccans et quā probabat ex alijs Vbis Apos dic enim sustinuit in multa patientia vasa iræ &c.a, in quā Julian exponeret hæc textus nequaquam tali explicatõi consensit Aug, sed illius desideriens et reprobans sic c.a Julian insurgit

Quid ē e q dicis, c desiderijs suis tradiri dicunt relicti pr divā patientiā in Modi ss, n pr poq in peccata compulsi: quasi n simul posuerit hæc duo Apost, et patientiā et poq, c ait; sic ē volens Deus ostendere iram et demonstrare poq suā attulit in multa patientia vasa iræ quæ perfecta ss in perditionem; Ex qq Aug Vbis tale dicitur arg. Deus n sic se het privve, nos peccata committimus, sed etiā motive et impulsive Xpa doctrinā Aug; sed hæc motio et impulsus n e moralis, Ut oes fatent, et dicat ab hic [illegible] ann. g.o e physica et efficax, quæ immerita motio efficaciter ad aliquā reperitur in peccato: sed n adest g mala, q.a Ut ipse Aug ait: Deo Authore nemo fit deterior: g influxus ille efficax fert in entitas quæ e peccans. Cetera vnt, et mai inquio sola al qua videt ee difficultas expresse tradit ab Aug.o reprehendens explicat Julian qui Vba Apost exponebat de traditione pure permissiva, n de traditione efficaciter movente et impellente ad entitas

quæ peccatis et D. Aug. verba vult accipi ex verbis Apostoli ad Romanos, verba quibus peccati fructus acceptionem et traditionem efficacis rei per eventum peccati.

155 Hæc Auctoritas D. Aug. quæ de verbis plane hoc sensu magno A. difficultas ingerit: et ut aliorum solutionem omittam, refert Dr. Herrera esse de eius dignatione aut S. a N. DS julian sub nomine passionis deserentis et relinquentis non intelligere diminutionem gratiæ. etenim julian negabat necessaria esse gratiæ ad evitanda peccata: et propter diminutionem gratiæ non putabat homines indurari. intellexit ergo sub nomine desertionis tolerantiam divinam non adhibentis remedium ex parte sua severioris alicuius pœnæ quo peccatores resipiscerent, et aggravatoribus peccatis frenarent, et morte præoccuparent ne scelera sua cumularent. at vero Aug. sit hoc deederet, contendebat enim verba hæc desertionis puræ tolerantiæ divinæ plurimos alios mirabiles effectus divinos opponi in excæcatione et obduratione peccatorum. Doctrina quam intelligenda dicendum est Aug. negare illas propositiones julian et desideriis suis tradiri dicunt relicti per divinam passionem intelligendi sunt, non per positionem in peccata impulsi; non quia asserere velit homines per positionem divinam in peccata impelli, sed quia negat peccatores sic obdurari quibus impunitum relinquens, talis enim effectus divinos opponi interveniant, subtractio scilicet gratiæ efficacis et præservationis eius inefficacis.

Et ut sequentia aliquo modo fundet explanationem, sic subiungit: nec poterat Aug. (quis sibi contradiceret) asserere Deus ad peccata impellere, contradicens aliis in locis negat aperte præsentis tracta 53 in Joan. columna 3. ubi ex professo disputans de judæorum excæcatione et obduratione sic ait fecerunt peccatis judæi quia eos non impulit facere cui peccatum non placet. præterea S. Prosper ad capita galorum R. 11 a hoc sic ait 11 qui dicit quia propter Deus homines ad peccata impelli merito reprehenditur: neque enim Deus qui justitiæ et bonitatis Author est, quemquam ad peccatum cogere aut abinnocentia in facinora præcipitare credendus est. Ex quo infero ignoti ponentis satis calide et parum fideliter hæc propositio Aug. adscribere loquendo de excæcatione et obduratione. non sit relicti per divinam passionem intelligendi sunt, sed etiam per divinam positionem in peccata impulsi. nec ego propositio Aug. non docuit, sed immo negavit propositio julian asserens sic obdurari peccatores quia per passionem relinquere

nõ quia per prop. deveniunt: ergo ex quo hæc propositio sit falsa, neutiquam infert alia propositio quam tribuit Aug. Gonet.; ut ergo quod falsa sit hæc propositio: Sicut Judas peccavit non a Deo; male infert hæc non sicut Judas peccavit, ideo Deus; sicut enim infert propositio negans totam aliam propositionem indivisibiliter sumptam. hæc est non sicut Judas peccavit non a Deo. hæc dixerim deludit Herrera et detegencia Calidius ponere.

Cæterum omnia hæc quæ potius ex ingenio explant quam Aug. exponunt ipsa sincera textus Aug. lectione destruuntur. Aug. enim vero qui propositiones disertissime expulit et sic Julian reprehenderet ut ista ex libr. c. 15 fidelissime relatum. arcebat enim Julian verba Apostoli ita esse intelligenda ut redderent passiones relictas per divinam patientiam, id non esse per prop. in peccata expulsas. Aug. propositio Virga quam propositionem probat esse veram ergo quod Apostolus non solum possunt pati quæ significat de relicto et permissio, sed posuit etiam prop. quæ significat impulsio quod ut evidentissime liquet, verba refero quæ immediate Aug. subiungit ut demonstret falsitatem illius propositionis negativæ non sunt per prop. in peccata expulsi. Sic enim prosequitur quod horum dictum esse quod scriptum est. et Propheta si erraverit, et locutus fuerit ego Dominus seduxi Prophetam illum et extendam manum meam super illum et exterminabo illum de medio populi mei Israel. patientia an potentia? et duobus lineis interiectis sic prosequitur an et hic dicturus es sed illum ego Dominus seduxi Prophetam intelligendum esse prodendo ac deserendo ut pro eius meritis seductus erraret. et in Columna sequenti expresse sensum deludit: quis vero ita desipiat ut audierit quod in Psalmo canit ne tradas me Domine a desiderio meo peccatori hoc dicat orare hoc ne Deus sit patiens. ergo ipsum si Deus non tradidit ut mala fiant nisi patienter bonitate prohibendo desunt et postquam explicuerat in eodem sensu accipiendum esse illud orationis Dominicæ ne nos inferas in tentationem quasi exfirmissimis principiis intentum deludit dicens tradidit illos Deus in passiones ignominiæ ut fiant quæ non conveniunt, sed iure convenienti tradidit ex quo indiget infert quod Aug. in verbo illo tradidit non pure prorsus influxum, sed positivum et causativum importari intendebat.

153 Nec magis adæque quod Herrera subiungit ut expositionem Aug. præsentet arcens influxum oppositum esse substractionem gratiæ efficacis et præservationem eius inefficacem intentionis quippe nullus oppositus divinus influxus nec divinus oppositus effectus præviderem enim efficacem sive inefficacem gratiam ad scientiam attinet non ad oppositum. Similiter gratiam efficacem subtrahere oppositum est divinæ voluntatis quæ pro suo libito gratiam quæ est Domini indebitus negat et subtrahit non vero spectat ad oppositum causæ ad quam minime est influere

influentissimus ex imperio voluntatis ex quo fit quod Aug. contra Julian. in animis laborantibus probans ex tot multis scripturae auctoritatibus vere Dei potestatem decurrere et aliquid operari contra hoc ad remittenda peccata traddit.

154 Haec dicta sunt 1.° ut iste non calide sed verissime et solidissime induci a Gonet praesentes Aug. autoritates ad probandas motiones Dei physicas in actus qui sunt peccati: nec mirari non possumus quod eadem autoritates adidit integras ante eum prius Mr. Alvarez et Albelda in solo Mro. Gonet caliditas detegatur. Alterae ra, quae in alijs non invenitur — 2.° ut appareat ex ipsis quam praedictus Recentior eludere conatur autoritates S. Aug. contra ipsius S. patentissima mente et contra S. D. id intendit demonstrare contra Julian., quod Julian. negabat, non id in quo ab ... non dissidebat: sed Julian. fatebatur inveniri in ubis Pauli promotiones Dei suumque ... non impeditione peccatorum quod minime Aug. negabat; et sic asserebat nullus in ubis Apostoli inveniri influxus physicos in entitate peccati nullo quod talis physicos motiones, quae de causa reprehendit ab Aug.° ergo S. Aug. manifeste contra Julian. propugnat motiones Dei in entitate peccati.

155 Neque obstat Authoritas quae prae afert hera ex tract. 53 in Joan.: utrumque enim testimonium verum est verum ea quae dicta sunt, nec S. Aug. sibi contradicit: namque docet Deum non depellere homines ad peccata loquitur de peccantibus pro formali, ad quod Deus voluntates hominis minime detrahit aut depellit; de vero docet Deum praepotentem depellere homines ad peccata, de peccantibus quoad illorum entitatem sermo, et sic nulla est contradictio; iste enim propositiones: Deus depellit homines ad peccata quoad illorum entitatem, Deus non depellit homines ad peccata quoad illorum malitiam non sunt contradictoriae, quia non sunt ... de eodem ut constat pt. quae expositio deducatur ex ipso textu quem prae afert hera, ingratiae quare Aug. asserit Deum non depulisse judaeos facere peccatum ex eo sumit ab Aug. quia Deo peccatum non placet; displicentia a Dei adversus peccatum praecisse respicit peccati malitiam non vero entitatem, quae ut supra ostendi, bona est bonitate naturae.

156 Similiter S. Prosper in eodem exponendus est sensu, ita ut negat Deum depellere homines ad peccata pro formali, nempe malitiam, quae est sub malitia. — Et rursus dicamus voluisse S. Prosperum temperare rigorosum sensum illius propositionis Deus depellit homines ad peccata. — Propterea quod ubi depello videtur importare vim coactivam quae inimica est libertati; nec S. Aug. alia de causa tali verbo usus est, quam quia Julian. illud usurpavit ut negaret potentiam influxus physicos in actus peccati. — Dicimus ergo quod peccatum sit dereritur accile importans de formali de

formitas vel dicit: Deus impellit homines ad peccata bonus malus est quod Deus homines detrahit ad malum et non solum ad entitatem quem loquendi modum vitare debemus juxta regulam D. Thomae in initio huius art. allatam. Vel ipse D. Th. q. 22 e 79 art. 1 ad 1 alia similia verba Augustini exponens ita ait: quod a Augustino dicitur in libro de gratia et libero arbitrio cap. 21 vel sumpta e glossa quod Deus inclinat voluntates hominum in bonum et in malum sic intelligendum est quod in bonum quidem directe inclinat voluntatem, in malum autem in quantum non prohibet ... malum peccati bona sit entitas ad illam directe inclinat Deus voluntatem hominis, non ad deformitatem quae quamvis sit privative se habet; ... quod ... vera ...

157. Sed ut clarior maneat Augustini mens in ... dicimus: esto admittamus verbum impelle usurpari ab Augustino pro verbo determinare et etiam si admittamus peccatum non sumi adaequate et ut significat deformitatem, sed tantum inadaequate pro materiali entitate, adhuc expositio nostra est D. Augustini ... nulla ... mono illa divina determinatione ad entitatem peccati ... efficaciter voluntatem, ut illi voluntas non possit resistere; sed D. Augustinus negat talem modum ... per ... eo quod voluntas per illam determinata peccet: ... mono quia ... Augustini Deus impellit ad peccatum non est ita quae tradunt Thomistae. ... exprofesso Augustinus tomo 1 lib. 3 de libero arbitrio cap. 17 in fine ubi illa clarissime tradidit dicens: quaecumque ipsa causa est voluntatis, si ei non potest resisti, sine peccato ei ceditur. quo quid clarius?

158 Pro intelligentia huius brevibus recolendum est ex dictis causam, cui resisti non potest, aliam esse creatam, aliam increatam: inter quas illam potissime saepe numero statuimus differentiam, quod causa creata quaecumque illa sit, sit posita ... alia causa ad eius actus ... quoad substantiam non tamen quoadmodum ... et liberum: e contra vero causa increata ad quam spectat servare naturas quas ipsa fecit, non solum causat actus causae 2ae quoad substantiam, sed etiam quoad ... causando ... et libertatem, cuius clarae rationem attulimus ex D. Thoma 1 p. q. 19 art. 8 in initio huius operis, quae ... doctrina fundamentum est indivisum.

Ex quo facillime ... Augustinus explanatur, loquitur enim ... causa creata cui resisti non potest: illi enim causae quae movet ad peccatum resisti non potest, sine peccato ceditur. Si enim Petrus Joanne fortior vi compelleret eum ... planum transverberare ... resistere Joannes non potest, peccatum nullum committeret, neque vulnus ... illatum imputaretur illi

sic sicut mulier ab hoc adulterio ita oppressa, ut ipsa nullatenus possit resistere immunis censetur a peccato, qua ratione aiebat Lucia Syracusano: Si invitam me feceris violari, virginitas duplicabitur mihi ad coronam. hoc a longissime abest a motione divina, cuius irresistibilis efficacia non impedit, sed exposcit libertatem, et faciat ut voluntas suo dominio et infallibiliter sederet, et libere sederet. Et si inquiratur: utrum ista expositio sit S. Aug. necne voluntaria, imo et ita eius mentem et S. Dr. valide loquatur?

159 Respondeo hoc colligi ex ipsis S. Aug. verbis: nam postquam ita relata et statim ad investigandas causas extrinsecas peccati sermonem convertat, ita docet: deinde quaecumque illa causa est voluntatis aut iusta profecto est, aut iniusta est et cogit invitum, [?] non eadem rursus replicaturi sumus. Si iusta est quisquis ei obtemperaverit non peccabit: sed si laboriosum est omnia mandare memoriis, hoc brevissime tene: quaecumque ista causa est voluntatis, si ei non potest resisti sine peccato ei ceditur, si autem potest, non ei cedat et non peccabit. Ex quibus nostra expositio efficitur patens: dividit enim S. Dr. causas extrinsecas voluntatis in causas quae iusta est, et in causas quae est iniusta; et sermonem de causa iusta illis verbis absolvit: si iusta est quisquis illi obtemperaverit non peccavit: reliqua vero de causa iniusta cogente, et fallente prosequitur in quibus si verba quae nobis praeiudiciosa videntur ut legenti erit manifestum, sed causa iniusta cogens invitum, et in causam fallens necessario est causa creata (causa quippe causa, quae est Deus, non potest esse iniusta, quia sit ipsa iustitia per essentiam, non potest cogere quia in unoquoque operatur secundum suum modum, nec denique fallere potest quia est ipsa veritas) ergo in verbis contra nos obiectis loquitur Aug. de causa creata impellente ad peccatum, cui si resisti non potest, sine peccato ceditur.

§us §us

1a Ratio pro [?] proponitur.

160 Rationes principales non potui extendi supra articulo praecedenti, ubi adversarios A.A. deducere conabar ut tenerent admittere absurdum illud nempe Deum velut inanime quid concurrere et operari entitatem peccati. Nunc autem ex causa ratione demonstrare ostensive intendo Deum natione non posse concurrere ad entitatem peccati quae per decursus praedeterminatives et ita efficio argumentum.

Concursus quo Deus ... quo Deus ... voluntate creata

quo entitas peccati, si existit ex determinatione Dei voluntas physice praedeterminans ad entitatem peccati; sed concursus Dei, quo Deus et voluntas creata efficit entitatem peccati existit ex determinatione Dei; ergo concursus Dei, quo Deus et voluntas creata efficit entitatem peccati, voluntas creata praedeterminat ad eiusmodi entitatem. Conseq. eligitur; maior sic probatur primus et minor, quia concursus, quo Deus exhibet non ut inanimae qualitas, sed inquantum agens rationale existit ex determinatione Dei; sed concursus illius quo et voluntas creata efficit entitatem peccati exhibet Deus non ut inanimae qualitas sed inquantum agens rationale ergo.

Videtur ex dictis articulo ann. per hoc differt modus quo homo ut homo atque ut agens rationale operatur, a modo quo bruta et inanimata operantur, quod homo operatur ex intentione finis et ex proprio dominio suae operationis et concursus determinat modum et exitum illius, aliquando eminuendo efficaciam concursus ex intentione finis et sibi pro suo placito faciens ut hic et nunc existat, et non existat sua operatio; nam etsi alio modo possint operationes a potentiis hominis procedere, illae operationes non erunt humanae, neque proprie hominis inquantum homo est, ut 1.2 q. 1 art. 1 docet D. Thomas ab omnibus theologis in hac parte unanimiter receptus: ex qua doctrina datur evidens tunc agens agere humano et rationali modo, quando ex proprio dominio sui concursus determinat exitum, tunc vero agere ut inanimae qualitas aut brutali modo et ex alterius dominio eius operatio et concursus determinatur: sed Deus non ut inanimae qualitas, nec brutorum more sed humano atque rationabili modo exhibet concursum quo efficit entitatem peccati, ipse proprio dominio operationes determinat et concursus suos. Ergo minor videtur evidens demonstrari.

161 Maior autem, quae probanda promisimus ab A. 1. videtur non negari quod illa asserunt Deum nec ad actus bonos nec ad malos concurrere determinative, et quod tollere libertatem. Quae ratio quoque militat si concursus ad actus bonos, et quod determinet Deus creaturas ad malum. 2º ostendit eadem maior quod si concursus Dei requiritur ad existentiam entitatis quae est peccati non existeret ex determinatione voluntatis creatae aliquando requiritur ex parte actus 2.ᵉ ad existentiam actionis liberae non esse in potestate voluntatis creatae, quod non esse ex determinatione illius, meus potesse non est. Deinde et sicut manus principia; at si Dei concursus existeret ex determinatione voluntatis dicitur non existeret ex determinatione voluntatis creatae: ergo. 3º quod si concursus ipse existeret ex determinatione

Voãs divs. detrao. ous Ipcipiorũ influendũ n relinqueret Voan. Cre
atã, ac pr Cons ipsa libere n operaret.

162 4. Non stat Icursus divs. pos de- Phũs
trari a Deo, quin ex pte Voãs divs. stet decretũ efficaciũ detrans
pos divs. ad Icurrendũ c Voate Creata, at dicto decreto eadẽ
e dificultas qũs ad Ipoos c libertate Creata, et Icursũ Caali
ũs divs. at q de Icursu phice predetrante: go si Icursus quo Deus
Icurrit ad entitũ pecati exigit ex detrao. diva sine Caa nquod
Icursus predetrans. Coa e nota min Certissima: qa decretũ e
idẽ met decretũ q Ia. Jesuitas Thus defendunt. e enim phice pre
detrans, c detret pos executivos Dei efficaciũ, c qua detrao n stat
Carentia Icursus, alias precedere ipsũ Icursũ e manifestũ, qa detrao
ad Icurrendũ salti priorite aquo precedit Icursũ qui oriri n
pt nisi a poa detrata: go tale decretũ precedit aus et ab illo in
ffalibiliter Inecti, c c alias infera Icursũ phũs et detrans exit
decretũ phice predetrans, q defendunt Thus. mai a probao n
egt qa pr hoc prĩcise pt Deus, si et qlibet aliud agens tãus
exigens sui Icursus detrare, pr q valet detrare sus pos ut Icurrat
sa hoc Imus pt prestare pr decretũ efficax sus Voãs, quo effica
cius vellet sus pos Icurrere, ut stat in oibus agentibus liberis
go stare n pt Deus detrare sui Icursus exigens nisi ex pte Voãs
divs. stet decretũ efficax detrans pos divs. ad Icurrendũ.

163 Ratio ista quæ certe videt efficacissima
aforniori Icludit Icursus Dei reqtũ ad exigens aus boni n alius exi
tere, quæ ex detrao. Dei qui illos preparat, probet q Voas Cre
ata pr decretũ quo sus pos detret ut Voas adiuvando c illã
Icurrat, nos suppo q Deus n possit habere se in Icurrendo ut
in anime gds, aut more brutorũ operari, et q ita se habet
qui sus operaos et Icursus ex ppio dominio, et voluntate
ppia n detret. Seqt pr Cos omno legitimũ q ut Icurrat
Deus ad aus bonũ debet pro suo dominio et placito sus ope
raos et Icursus detrare. Cuius evidens raos tradidit D. Thõ.
1 p. q 14 art 8 in Corpore pr hæc vba: q enim fra in

stigilius ad oppita se habet (& sit eadem scientia oppositorum) non diceret determinatum effectum nisi determinaret ad unum per aseitatem. Blu... tiones Thraniorum (supposito quod Deus more bruti non operetur) nullius sunt et ex aut... praecedentium impugnandae, ne eadem repetamus.

§ 6.us

Aliis Rationibus probatur nostra Conclusio.

164 2.a Ratio eaque satis efficax ex dictis etiam in probatione 1ae Conclusionis desumitur. non enim Deus physice concurrit ad entitatem peccati, ut supponimus ex communi consensu Thomistarum contra Durandum, et Ludovicum de la... non enim concurrit per moralem concursum, quia nec est, nec sufficeret, ut probatum manet in 1.a antecedentis, nec etiam concurrit per concursum physicum decreto quare indifferenti praeparatum, et a voluntate nostra determinabilem, alioquin concurreret sub divinus nostrae voluntati, quia ut in probatione 1ae Conclusionis arguebamus, principium determinans dominatur, teste Aristotele, in potentiam determinabilem, et ut verissime ait D. Bern. serm. 1 de Natali Domini: potestas exigit subiectionem, et consequenter potestas determinandi alium exigit subiectionem in eo qui determinat. quo modo enim potentiam alterius pro meo placito determinabo, si potentia illius meo non sub... iaret placito? sed praeter istos modos concurrendi non restat nisi concursus physicus, sive physice praedeterminans, ut per se est notum: ergo concurrit Deus ad entitatem peccati, sive ad entitatem quae est peccatum per decretum omnino efficax et consequenter per concursum physice praedeterminativum ab illo dimanantem. —

165 3.a Ratio petenda est ex dictis ... 4. quia Deus est vere et proprie causa entis et actionis, quae est peccatum: ergo ad illam concurrit in... concursu praedeterminante ... ex dictis ... ; Ratio quia illa actio est vera, realis, et ... entitas physice et realis existens; sed non existens a se, neque existens in causa: ergo causata a Deo, non enim esset vere talis non potest non dependere a causalitate causae 1.ae Ratio quia entitas et actio peccati participata est a 1.o ente et a 1.o ...

q° ab illo Caa. Coa at immemarij prez quaq ex doct.a AA e nota traddit a D. Th.a e 3.a de malo art 3 in corp. et ad 3 Vbi ait. Diabolus qui ordine nat sit sup.a nat huma, n.im ex ratie pot voa movere, et sic ne p.ria Caa pecati: ne ppie Caa dicit adquq ex ratie seqt aliqd. Sd ad Jcursu Dei indiferentis n seqt entitas pecati ex ratie aliqua, et huius m.i Jcursus Jponits sit et Carentia talis entitis, ad Jcursu D.o q̄hiie prædetrantis entitas illa infalib seqt, et ex ratie. Jdeqe : g.° si Dus entitijet
166 actios quæ e pecatis e p.pia Caa, Caa Vtiq illas m.o Jcursu prædetrante.

Huic arg R.t herrera dicens : mirum ee quas sepe hæc æquivocaoes patiamur. Adeo ego ingt Deus immtedu cere os analis, et os ods quslibet exijtis adq n seqt Dus ad illas præ detrare Sd sufire ad illas Jcurrere detrans a Creara.

167 Sd J.a L.o ng et si id suffired Vt Dus sit Caa priva entitis quæ e pecatis, eo m.o quo Caa e privsiva deformi tis et malis, nullo tm m.o suffit Vt sit vera et ppie Caa illius entitis, Vt ipsi etiq AA n negnt, et manifeste dsat ex doct.a D. th. s upera inducta Sd arg nat pcedit supp.a doct.a art 4 qua demonstravimus Dus vere ac ppie ee Cas entitis quæ e pecatis, q.a vere et ppie ee ffig pcuss et realis ac subinde vere et ppie Caais at.a et Vltima Caa: g.° Videant dicta citato art ipsipe pecijris, Cui falso m. Vt hæc solvo.

168 J.a 2.o ng talis Jcurrendi modus, ex detraoe Vlt Creare, quis AA fingunt e oino implicatoriis, a Deo indignus Vt tenes suasimus, et faciat Deus Jcurrens Vt inanime qdq et q pecus e faciat ipius subtis voai Creatis, et faciat illas Jcurrere n ex ppria ellectioe, Sd vince ex nutu voais Creare, quis subtio damnata e ab Innocentio 11 Vt tenis etiq retulimus : g.° talis solvo e oino in suffiens, Vt pote et qua n bene Jponit Dus nec nobis subtis. Videant dicta art 3 et 4 Vbi late psequimur hoc in Jveniens; nas impugn n Vg novas raos exhibemus, quis expositas ig Jpilamus.

169 Præcedenti raoi afinis e alia qua frequ entissime Vtunt Adve et pot ita pponi. neario fatendus e Dus sius exercere dominiug supr illas actios et entitis, quæ e pecatis: Sd si

Deus decurrit ad illa m.º quo decurrere arcerunt. AA impl. e Deus suu exercere dominiu sup.ª actos et entita quae e peccatu: g.º mat. Dirat n. ex illo sermone Cap 3 Trenoru: qs e iste qui dixit vt fieret Dno n jubente? et ex lib 2 Mach. Cap 14 Versu 35 Vbi Deus Vniversoru dicit Dnus. et etia ex illo joan Cap 1 oia per ipsu facta sut et sine ipso factu e nihil, ac deniq ex Paulo ad ephesios Cap 1 qui operat oia sed Cc illig Voaij suu ex qq oibus locis sic efficacit. p.ª mat. inogenit. quae Vere et phice e entita existens ap.te rei et e bona bonit. naz. neario fatendu e Deus exercere suu dominiu et q alit n pot fieri nisi Supremo Dno jubente vt ex m.º rellatis expresse dicit. sd entitas quae e peccatu e Vere et phice entitas existens ap.te rei, et bona bonite naz, vt oibus e manifestu: g.º min a ex eo Videt manifesta q.ª tali m.º decurrendi admisso nullu aij exerceret diva Voas intalientita, q illa Dr.º AA n Velit, aliās entitas illa n existit ex determinatione Dei et ad illa decurrat Deus omnino prater intentione vt fatent AA; sd hij sublatij nequit intelligi Deus exercere suu supremu dominiu erga illa entita: g.º

170 Nec dicas: Voas diva permittit illa entita fieri a Voae Creata, et omnes sui sinit a Voae determinari ad illa producenda, q totu nomine permissionis significat; et q sufficit vt Deus suu exerceat dominiu supra actos quae e peccatu: sd in ssª thea pr hoc exercet dominiu in mali q.ª illa sic permittit, nec impedit fieri; imo in peccato ommissionis ita se habet, vt nullu perveat decursu, et in illud suu exercet dominiu.

171 Ng d.ª soluos obstant oia illa quae in rae dicta s. quae minime pr solutos infringunt. Obsta ig a regnaque Vult omnes sui determinari a Voae Creata, vt decurrat ad malu; ng s. id Vellet eet Author mali. ope sd determinao vt decurrat ad illa entita e prior illa determinao vt decurrat ad malu: o nullu in Voae diva assignant aij quo Deus suu exerceat dominiu supra actos illa quae e peccatu. — Nec pt recurrere ad decretu quo dicunt omnes aplicari, q.ª Deus pr tale decretu nullaten. Vult illa entita, hoc enim eet ... Vos Velle malu, sd ex alia p.te accessu dari in diva Voae, aij ... entita odio hēt, ... illa fieri ... bonu: g.º aij ille ... dominio Dei ... exigit ... Dno ... Dno exigit; nec illa Deus operatur ... illius ... g.º ...

internos et Deus prior illis praest internos et de possibilis voluntas operatione ex quo rursus infert aut illis, sive e verus ens physicus et reale existere sine providentia Dei: nec providentia, et sit providens pars, dicit ina... inutiliter innotata intentione finis, ad quem vere quos disponit media; sed Deus nec disponit media recta ad existentiam illius entis, nec ex intentione illius prae para... decursus, et omnia ista fiant ab hoc ..., et de voluntas divina.
Sequela a esse falsus dicitur, quia implicatur verus ens, quod divus providentia subductur et Deus sit dominus entis valetissimus prior.

6 172 Nec injuria, quas affert ex ... doctrina aliquis Scholas turbatur: quia malitia actionis peccaminosus fraus sunt, et e extra intentionis actionis Dei, ita e extra eius voluntas, ut existant non rexit aut voluntas divina. quod oppositus opposita de causa intendimus praexpis
7 ... accidere in actione peccaminosa, ut actio et malitia e, et ut sit verus ens physicus et reale, bonus quod bonitate naturae, et ... exigens aut de ... voluntas ut inserens nata existat. in super quam probabile potest negari divina ... et an peccaminoso idfificans bonus esse et honestus, ac proinde a ma...
le a Deo, et omnia quas Dei ... amalia ab ipso sint: ergo ut talis ... existat nequaquam sufficit Deus se habere pure privative. Sed ... prius potius ad ... tendat
Permissio quoque peccati, sive sit ommissio
5 sive pure omissio e Deo vagit voluntaria, quia active sumpta dicit praecise in decreto non dandi auxilium efficax, quo infallibiliter poneret aut bono ... et vitaret peccatum, sumpta vero talis permissio passive dicit in ca... ... huius auxilii: utraque autem immediate subiacere dominio et providentiae Dei nullus dubitaverit qui theologiam legerit. at vero in ... permissio fraus sumpta dicit in ... de ... ... ad malitiam in effficientia illius, quas dominio Dei non subiacet, et non ... existunt praestet intentionis Dei verus de eius voluntas in eorum doctrina

173 5a ratio ... desumitur ex Suarez art 4 quas ita proponit. Deus e causa sui decursus, quo sit
6 in fluxu et voluntate creata in aut peccati: ergo pro decursus vere ... decursus ad talis entis, ac proinde non talis decursus e causa entis, quas malitia ... ... ex ... dictis. nec Deus e verus causa sui decursus ...

existat ex dominio voluntatis divinae, quae negari non potest alioquin voluntas creata nec vera causa sui actus liberi existentis ex proprio dominio, sed concursus quo Deus influit in voluntate creata in suis peccatis existit ex dominio voluntatis divinae: ergo. Probatur minor. Concursus quo Deus influit in voluntate creata in actus peccati existit ex alicuius dominio immediato determinante operationem ad ita concurrendum; sed non existit ex dominio immediato voluntatis creatae super operationem quae absque voluntate creata salvata esset operatio: ergo existit concursus ille ex immediato dominio Dei super operationem determinans ad concurrendum sibi in voluntate creata.

Confirmatur 1. Enumerationis sic. Probatur quia prioritas ad Deus causa sui concursus simultanei identificatur, propter quod est illius et actus facit existere; sed idcirco quia est concursus et actus facit existere praecedit et est prius ... ... quod facit existere: ergo. 2ª ratio istius causa durat eius ... quae eadem est ratio de durante Dei, atque decernit quae cum illo identificatur: ergo ... concursus simultaneus causae per antequam praevius, etiam per ... causae ... est entitatis. ... quod ... sidentitas concursus et malitia peccati ... ... quod causa ... ... attingat ... entitatis concursus sine eo quod ... ... aut quovis alio modo attingat malitiam, nullus erit impedimentum ad hoc quod ... attingat entitatem actus absque eo quod attingat malitiam.

174 Ad hoc potest ratio quae ... ... nec illius evadis ... . salvas dominium Dei in suis concursus recurras ad cogitationes ... immediatas, quae suadeat ... ... praevisa voluntatis ... concursus operationem quae ... ad concurrendum ... ... salvare ... dominium Dei in concursus ad ... ...

175 ... ... veritatis ... de modo dominii, quae vocari solet dominium ... ... de alio dominio, quale habet agens liberum in suas potentias ... ... applicat et movet ut operentur; sed hoc dominium nequaquam

salvatur in potestate dilliandi aut praecipiendi voluntatem ut demereri omnipotentiam quae delectet
probatur. — 2° quod non sufficit ut daemon sit causa physica sui demeriti
et entitas dillo identificata, non sufficit ut daemon suum verum et reale dominium
exerceat in suum demeritum; sed dillus, suasio, et praeceptum non sufficiunt, ut daemon
sit causa physica sui demeriti; quia influxus ille omnis est moralis, verum si daemon
in actum sive bonum sive malum omnis influit per dillus suasiones aut praecepta
hys neutriquam erit causa physica ac per consequens nec erit vera causa actus boni
aut mali, sed neque erit vera causa sui demeriti in illos: probatur. — 3°
quia talis cogitationis immissio in praecepti materia non potest, ut dominus relinquimus
in 2a parte hujus art.; alioquin daemon homini suadere peccatum, et de-
monium sibi offitium assumere.

176 Si dicas: argumentum hujus art. falsum, nec
sufficiens quia argumento quod nos fecimus: et rationem facile asignavimus ex quo-
dam moderno dylutensi, quod diximus, ut demereri dei exijtat ex do-
minio voluntatis creatae, non requirit deum vere, ac proprie esse subjectum voluntatis cre-
atae; sufficit enim quod sit quasi subjectum.

177 Solutionem istam multoties in superioribus
expugnavi, et venit modo ex dictis iterum devellanda. Vel quia ut vera
potestas exigit veram subjectionem, ut supra vidimus ex S. Bern., ita vera
potestas ad detrahendum principium aliquod ut demereatur, requirit veram subjectionem in
principio detrahali ad causam detrahentis; sed in hoc est vera potestas, et non quasi
potestas ad detrahendum omnipotentiam, ut demereatur ergo est in divina omnipotentia non quasi
subjectio, sed vera ac propria ad hoc subjectio. ∴ Consequentia eadem est subjectio in divina
potentia ut detrahetur a voluntate creata, quae est in voluntate creata ut detrahetur
ab hoc; sed eadem est in hoc potestas ad detrahendum omnipotentiam, quae est in illo
ad detrahendum propria voluntatis, et qualibet alia potentia; sed in voluntate creata
et in qualibet alia propria potentia ex illis, quae detrahunt ab hoc est vera
subjectio, et non solum quasi subjectio: ergo in potentia divina est vera et absoluta
subjectio ad voluntatem hominis, et non sola quasi subjectio. Caetera patent ex supra

mai idq omnino dominium habet homo liber in decursu Dei, atque impropriis
aut quae aut et decursus non idem geniti quod eodem modo subtrahit homo propria
Dei, atque Voas propria.

§

Ultima Ratio pro tertia parte

178 Ut huius ultimae rationis clarius efficacia pateat et appa
reat robur oportet advertere A.A. duros duplici ex capite move
ri ut negent decursum Dei physice praedeterminantis adeundum, quae est
causa. 1.o quia existimant talem decursum esse liberum destructivum eo quod
supponat esse connexa, et necessaria, quae Voas acquirere non valent
et propter occasio operandi, nec abiicere tempus fuerit omitten
di. 2.o exinde petunt huius decursus impugnationem, quod dato, aiunt,
non Deo, licitum decursu isto non auferri, inveniri non potest quod Deus sit causa, et author peccati
si ad illius entitatem per physicam praedeterminationem decurrit; modus ille praedeterminandi, ac decur
rendi decursum praedeterminante communis est, et aeque impugnat, si quod probat decursum ad omnem actum sive bonum
sive malum; ut impugnationi modum praefixum huius quaestionis.

179 Et argumentationi capitis late in superioribus impugn
nam, et ad illum diminuendum totum hic statuit, incumbit, ad ut a labefactandum hanc 6.a
et ult.a ratio operat. quia probare conabor, decursum physice praedeterminantem esse poristis et ita ab entitate
quae est peccatum decurrere, ut malum nullatenus attingat, ac realiter praedicti decursu malum actum
se habere. ...ante concomitantia et de malo. Ex quo fiet si modo id assequamur, ut ex illo capite
decursum physice praedeterminans gratia, et eminentia negetur, ? ut ratio eius clarius perspiciat decurrere
diligenter dicta in art. 4 huius q. 8.8 de peccato causalitatis divinae: ratio autem ad hanc formam
redacta valet

180 Si Deus per suum decursum physicum ... praedeterminet ad id praecise
quod in peccato est entitativum, et actum, ac nullo modo ad id quod in illo est defectum et malum
nullatenus per physicam praedeterminationem decurreret aut causaret malum quod ipsi per se concomitatur

ac

ac de maali se herat ad concursum divinum. Quod vero suum concursum physicum voluntatem praedeterminat ad id praecise quod in peccato entitatis est, et actionis, ac nullo modo ad id quod in illo est deformitatis et malitiae, quia nullus concurrit ad deformitatem, et nullus causat malitiam, sed haec fuere concomitanter per accidens, ac omnino de maali se habet ad concursum divinum. Consequentia constat ex supra argumentatione in scholasti apposita antea ad positionem contrariam. Maior apparet manifesta ob id quod tota difficultas reducitur ad hoc. eam tamen sese docuit S. Doctor, ut vidimus toto articulo 4. Consequentia patet ex ibi dictis. quod videlicet Deus, illius concursum dispensat, adhibet ad exigentiam causae creatae idem ad exigentiam voluntatis humanae quia per suum concursum physicum praedeterminat voluntatem ad id praecise quod in peccato est actionis, et entitatis et nullo modo ad id, quod est in illo deformitatis, et malitiae. Omnia supero, et illud nobiscum sentire debent Thomistae, si cum S. Thoma volunt pugnare, et non debellare aerem.

181. Consequentia quia voluntas creata praecise exigit concursum Dei ad id quod in peccato habet rationem entitatis, et actionis, ac nullus exigit concursum Dei ad id quod est in peccato deformitatis, et malitiae; quia Deus per suum concursum physicum voluntatem praedeterminat ad id quod in peccato habet rationem entitatis et actionis, ac nullo modo ad id quod in illo est deformitatis, et malitiae. probatur Consequentia, quia concursus datus ab exigentia voluntatis omnino adaequatur cum exigentia et sic non deficit in aliquo exacto, ita ad nihil extenditur ultra exigentiam. quia si illius non expleret, concursus esset diminutus, nam quia, et illius author non defuisset naturis. Si autem excederet causae exigentiam, id in quo excederet, praeter naturae exigentiam, daretur, et superfluum esset, nec Deus in illius colare, ut author naturae se gereret, operaretur enim supra exigentiam naturae, quod licet in aliis possit occasionibus accidere, non tamen quando exigit concursum ad entitatem peccati; nec id divina misericordia patitur quae saepius negat concursum in gravi tentatione ne vincamur, saepe vero sapit concursum, ut vincamus, tametsi dispositio habitus gravitatis tentationis concursum petat ad entitatem peccati, quae doctrina sine dubio verissima evidenter probat concursum Dei, qui datur ad entitatem peccati adaequari cum exigentia inclinationis, et ad nihil amplius se extendit. ac proinde esse optimam. Consequentia.

182. Antecedens autem habet duas partes, et quoad illam manifestius. Prima quia voluntas exigit concursum ad efficiendum id, quod efficit tamquam causa secunda, sed efficit tamquam causa secunda id quod in peccato habet rationem entitatis, et actionis, quia exigit concursum ad id quod in peccato habet rationem entitatis et actionis. Secundo ad idem praecise exigit concursum voluntas, quod ipsa efficit ut causa Deo in efficiendo vere subordinata, sed entitatem efficit voluntas ut causa Deo in efficiendo illius

illg rexe subordinata, q adillg exigit dcursy Voltas = 3° Volii inclinao ad en-
titem pecti tratr. qa e bony ypius ehy, et toti Suppto delectale. q exigit dcursy ad
efficiendg entitem pecti. pat. Cor q inclinao expedita nil aliud e, quo ipsa exiga
l, exiga n e aliud. qm inclinao ypa ab impedimenti lira, l. certe exiga dinclinate
dmenturatr

183 Da Pur. antiex hijs Vaseru pat. 1° qa Voltas creata
dcursy n exigit, imo nec indiget dcursu cap. R ad id q n operatr Vt caa Da,
ad filutem malg n dcurrit Vt caa Da, nec illg Vt caa Da operatr, q ad illam
in re ponendg n indiget nec exigit dcursy cap R ac Dei = 2° ad id prire dcur-
sy R cap Voltas exigit q ipsa efficit tamqm Caa Deo subordinata in efficiendo
S. malg n efficit, l. caat tamqm caa Deo subordinata in efficiendo q = 3° Volii
n exigit dcursy ad id, in q n inclinat, et ipsius actii dtingere pr sug inclinaoe
imo 2a illg, et pr ypius intentioem, nec author nae e Dunere suo tenetr
turbare, aut suo dcursu pmouere nisi in inclinaoes illas, quas ipse nair Rerum
indidit. S. Voltas n inclinat in malg, que potius e corruptiua ne nae, et
actum dtingit pr ypius Volti intentioem q.

184 Coexplicantr pbates antes quoad Virgg pte
n datr in Volte inclina aliqua ad malg. et disconuenien. qa lt, nec datr
inclinao innata, nec datr inclinao elicita, q dcursu dugeniatur ex qa exigeam
ctary inclinaoy, n e ad malg, et disconuenien, l ad bony. Coa pat, et etiam
quoad Virgg partg 2tat Dy qa nulla inclinao innata e ad malg et dis
conuenien: s in corruptiby, destructiby nae. l ad bony et duenien, q e dforme
nae. et illius exerbatiby. Dy et max. loqto de malo morli, q inclinao innata
e ab authore nae. qui Vt docuit, S. Dion de diui nominibus. cap. 4 oia duer
tit ad se, et pat. q Vniuersa qr semet ipsy dexatu e Dom, et malia morli
auertit a Dom. q.

185 Quoad inclinaoem elicitg, que dineta in 2a pte etia
e certg Ani ex dictis sect. 4 § 8 Concl. 3. na et si peccani amplectatr

prauct^{e} malig operari, q^{d} exercet, ipsi tn nullat velleit operi suo diggi, et optaret max^{e} a suo opere libere qug longissime; fctr quidem ad malig voltai et defmitem inflectita al ita fctr, ne amittat bony delectale, q^{d} in opere, q^{d} exercet experitr, ac subinde p accidens idest vaoe illiu boni, p^{r} 2^{a} ppriig inclinasem, et 9quadg voltea fctr ad illg, q^{a} ab opere suo eg separare n valet. Semp etig verg e^{t} neminem intendente ad maly operari.

186 Deinde certissimg e^{t}, cag 1^{a} in eo in quo sup caalitri pp maly exercet, alteri cag superiori nequaqm subordinari, aut pendere a superioris 9cursu. Vt in rebus sup primitig vtatr, q^{a} 1^{a} in quocuq genere naxio, et institutione includitr, negasem alterius prioris eo ingenere; in quo primaty obtinet, p^{r} 1^{a} caa malig, seu pecti plur accepti e^{t} voltas ita vt n sit naxiy, aut pole malig ad alig priorem cag reducere, q voltas nec indiget 9cursu Dei ad causandg malig, nec pot illg causare 9operatr Deo subordinata. Hoc in qua e^{t} difficultas efficacit^{e} demonstrat Aug. lib. 3 de lib^{o} arbitrio, cap. 17. Vbi post alia ita scribit; Quo tandem ei poterit ante voltem caa volti? aut enim et ipsa voltas e^{t}, et a radice ista volti n recedit, aut n e^{t} voltas, et pecty nully het, aut igr ipsa voltas e^{t} 1^{a} caa pecandi aut nulg pecty e^{t} 1^{a} caa pecandi, nec e^{t} cur recte imputetr pecty nisi peccanti, n q^{e} e^{t} cur recte imputetr nisi volti, et lib 1° retract, cap 15 dicit S. D^{r} in pxio capitis. et quoniq 9stitit inter nos diligentr vaoe discussa maly n exorty nisi ex lib^{o} voltai arbitr^{o}. Vbi manifeste docet, 1^{a} defmitis, et malis cag, seu pecti, n alig e^{e} quam voltem pecantis

187 3° Explicantr, et urgentur rones pcedentis argumti. Munus et obligatio Authoris, et provisoris generalis, est adiuvare, et pmovere suo 9cursu causas 2das in his duntaxat, in quibus ipsi subijciuntur, et in elicientia earum operorum, ad quarum exercitium, et elicientiam, ipse causis 2dis principia 9tulit proxima, et inclinationes, vt 9naturaliter operarentur; sed cause 2de libere in exercitio pravarum operationum in uno subijciuntur Authori et pro-

et provisori generali, non vero quantum ad aliud, quod est in pravis operationibus; nempe subjiciuntur Authori, et generali Provisori Deo in causatione istarum proprietatum, inquam, operationum, quantum ad id, quod habet de entitate, et vera actualitate, non tamen quantum ad id, quod explicat de malitia, et defformitate. Vnus Author, et Provisor generalis Deus ad id, quod est de entitate, et actualitate in praedictis actionibus, proxima dedit Principia, et inclinationes naturales, non vero ad id, quod explicant de malitia, et defformitate, ut patet in appetitu sensitivo per se inclinante ad bona sensibilia, non tamen ad illa, ut defformia, et rationi contraria: quare concursus datus ab authore naturae, et ex munere Provisoris generalis, tantum respicit, ac tendit in entitatem peccati, minime vero in malitiam, aut defformitatem cui substat ex pravitate operantis.

188. Quam doctrinam perspicies facile si diligenter perspexeris eam, quam tradidimus ex D. Thoma in hac q. a numero 235. et quam ex Doctore Sancto pluribus expressisque testimoniis firmavimus. ex illa quippe manifeste constat voluntatem tunc exigere concursum Dei ad operandum, cum existit in dispositione inclinante ad operationem. Porro dispositio ista duplex est: aliquando enim est bona, et inclinat ad operationem rectam, aliquando est prava, et in elicientiam actus mali propendit. Est quidem bona dispositio, et inclinat ad bonum actum, quando voluntas allicitur, ac movetur, à bono honesto sibi per rectam apprehensionem propositum, et vivaciter repraesentato. Est autem dispositio mala et inclinat in actum pravum, quando allicitur, et movetur voluntas à bono sensibili, aut pure delectabili, sibi proposito, ac repraesentato, vel per iudicium erroneum, quod vitare potuit, et non deposuere, vel saltem per praeiudicium in consideratum, ex quo vivacius apparet bonitas pure sensibilis, aut delectabilis, opposito vero, aut contrarietas, quam dicit ad rationem, ita occultatur ut non appareat, vel saltem vix supponatur.

Cum

LA7

189. Cum voluntas, inquam, sub qualibet istarum dispon̄um existit, concursum exigit, qui sibi ē necessarius ad operandum, nam Volūe superadditę dispōnis inclinatiō acuitur, et ꝑ suum actum exercere poscit, sed cum bona afficitur dispe, quam ipsa non habet, nisi ex dono grāę, petit concursum ad bonum pro formali et pro mat̄ali, idest ad actum, et honestitatem actus, utrumqꝫ enim exigit, et utrumqꝫ debet à Deo causari, ne Voluntas evadat 1a bonitatis causa, cum autem à 2a, id est à prava dispōne possidetur, cum sit proxime inclinata ad operandum, petit concursum, non quidem ad malum pro formali, quia talis concursus est impossibilis, et implicatorius, ut est maltoties demonstratū, sed ad bonum, quod tamen nequit Voluntas exercere absqꝫ deffectu. Ex qua doctra verâ profecto, et in matª de gratia Dei communissima constat à parte operōnis deffectum, n' in Deum, qui ad bonum movet, atque determ̄at, sed in Voluntatem deffitientem, ut in causam adęquatam esse referendum, habes plane doctrinam istam in verbis, quę ex D. Thā loc. citº transcripsi, et in multis aliis suorum operum; sed brevissime illam ad Epilogum, seu compendium reduxit Ang. Mag. lib. 3. contrag. cap. 71. ad finem dicens solvitur etiam quorundam dubitatiō, utrum scilicet actiones malę sint à Deo? ecce nostra difficultas, quam diluit S. Thās ita subjiciens.

190. Nam cum ostensum sit, omne agens actionem suam producere, inquantum agit virtute Divina; et ex hoc Deum esse omnium et effectuū et actionum causam, itemque, ostensū sit qd malum et deffūs in his, quę providentia Divina reguntur, accidat ex conditione causarum 2darū, in quibus potest esse deffūs, manifestum est, qd actiones malę, sc̄dm qd deffiaientes, non sunt à Deo, sed à causis proximis deffitientibus: quantum autem ad id qd de actione, et entitate habent, oportet quod sint à Deo; sicut claudicatio est à virtute motiva, quantum verò ad id, qd habet de deffectu est à virtute cruris. hęc ad verbum D. Thās, deijciens

in malam

in malam dispositionem deffum motus claudi, nec apparet, quid possit clarius dici ad rem, difficultatemq' psentem. Sed tamen advertas ex cap. 10. anti n.° 3. quod operari in virtute divina, nihil est aliud iuxta phrasim D. Thě, quam operari in virtute diuinę motionis, sicut artifex applicat instrumentum ad proprium effum. Ubi clare, et exprese docet, voluntatem nostram eo modo applicari à Deo ad operandum, quo instrumentum ab artifice, qui certe illud per motum physicum applicat, et illud physice pdeternât, et hoc est operari in virtute motionis Diuinę, siue in virtute Diuina: Unde sicut dhingit sępius, qd artifex recte, et sctm regulas artis instrumentum pdeternando movet, et tamen operatio propt deffum instrumenti evadit obliqua, et deffectuosa, ita etiam stat cum rectitudine pdeternonis Diuinę, nostras operones esse obliquas, et deffectuosas propter nostrarum voluntatum malam disponem, quam Deus non vult sua gratia corrigere.

191. Dices: illam voluntis indisponem, seu ineptitudinem ad operandum bene, et illam disponem ad operandum male, Deus optime norat, et p sciebat certissime, voluntatem male operaturam, si illa per suam graim n̄ sanata, à Deo ad operandum applicaretur, quia cum tali indispone operaio recta n̄ ponitur: ego prędeternât, et cooperatur Deus ad malum, si cum volunte sic affecta prędeternât et simultanee cocurrit, cum possit vitare bonę operonis impedimentum.

192. Neg' cqn et rao est clara. 1° quia ex munere causę primę tenetur cocursum voluntati pbere, cum illum exigit ad actum naturę suę physice cformem, qualis ē quilibet actus peccaminosus mâalit' consideratus. = 2° qa licet posit impedimtm bonę operonis removere p suam graim, ad id tamē nulla lege tenetur, cum gratia sua nemini debeat, alias graa n̄ esset gratia. = 3.° qa n̄ solū n̄ tenet excludere omne malum à voluntate, verum

Nihil de ffecto

Nihil deffect

Verum obligat ex munere provisoris generalis plura mala permittere. Tum ne deficiant quam multa ~~mala~~ bona, quæ ex illis educit. Tum quoniam connaturale est, quod deffectibile aliquando defficiat. Tum etiam ut ipsa malorum experientia necessitatem gratiæ testetur. Movet ergo Deus voluntatem ad entitatem, quæ est peccatum, cum illam sub prava dispositione existentem ad operandum prædeterminet, et tamen omnino præscindit à malitia, quia nulla lege ~~prædeterminat~~ prohibetur, ne illam præmoveat, imo ex aliis capitibus ad illam præmovendam tenetur. Exempla sæpius inducta fuere, tum in Sacerdote publice Eucharistiam porrigenti homini, quem ex confessione novit esse indispositum ad communicandum. = Tum in eo, qui à confessario, quem videt peccatis irretitum, pœnitentiæ sacramentum exposcit. Tum denique in motu claudæ tibiæ.

193\. At ne ita cursim prætereamus, aut perstringamus exemplum à motu claudicantis petitum, in eius explicatione tantillum immoremur. Certe cum animal claudum fame agitur, et expetit pabulum distans, petit moveri ab anima, ut à motore proximo, et à Deo tanquam à motore generali, ut gradiendo apprehendat alimentum, quod concupiscit, ac indiget, ne fame pereat, quod nemo potest negare, modo percontari licet à contrariis Authoribus, petit ne moveri ab anima, et à causa prima ad gressum claudum, an ad gressum? petit ne à Deo prædeterminari ad id, quod deffectuosum est in suo motu, an ad id, quod motus est in suo gressu deffectuoso? plane ad gressum petit moveri, non ad deffectuose gradiendum, quia ad motum inclinatio naturalis, ipsaque natura compellit, ad deffectum vero cogitur animal ex debilitate cruris, quæ debilitas non est à natura, nec ab anima, sed per accidens incidit, vel ex prava materiæ dispositione, vel forte à causa extrinseca. Obstat tamen debilitas cruris, ne unquam motus evadat rectus, dum tibia non sanatur.

Nunc

Nunc autem iterum rogo contrarios, num Deus ut author generalis et anima ut motrix proxima possint tibiam debilem ad ambulandum movere ad id, quod ambulatio spectat de actualitate, quin ipsis claudicationis deffectus imputetur? an vero concursum teneantur denegare, ne ipsis obliquitas motus adscribatur? num Deus, aut anima erunt illius deffectus causa? an potius vitio cruris ambulationis deffectus erit vertendus? porrò neque Deo, neque animae tibiam moventi deffectum attribuit aliquis Philosophorum, quos vel legimus, vel audivimus, quos vel audivit, vel legit S. Thomas, qui omnes antiquos, et legit, et intellexit. at quare ita Philosophi sensere? pat. ex dictis responsio, quia videlicet anima, quae radix est omnium inclinationum natium, illas per suum concursum tenetur complere, ut in actus ipsis conformes prorumpant, nec debet concursum subtrahere, ex eo quod motus sit evasurus obliquus, propter debilitatem instrumenti, quo debet exerceri, ad hoc enim, cum sit per accidens, ipsa non attendit. haec sane lumini principiorum conformia sunt, et naturis rerum consentanea iuxta suavitatem providentiae Divinae. quare ergo non sentimus pari modo de concursu Dei ad entitatem, quae est peccatum. Vide q. 3. de malo. a. 1. ad 4. et 5.

§. 7
Solutio Advers. refert, et impug.

195. Sed dicunt Adversarij esse prorsus inintelligibile ex duobus praedicatis realiter identificatis, unum physice à Deo causari, et realiter à Deo produci, quin utrumque à Deo physice causetur et realiter à Deo producatur; sed entitas et malitia sunt praedicata realiter identificata: ergo est prorsus inintelligibile, entitatem à Deo physice causari, et realiter à Deo produci, quin malitia ab ipso physice causetur, et realiter producatur. — hoc

vero

hoc idem argm de se n facile, fortius videtur urgere, et suas vires magis explicare
Ja physica praedetermnoem, qua Ds voluntem inclinat ad entitem cum malitia oio identificam.

196. Ad exemplum Claudois, quo D. Thas rem ubique declarat Resp. P. Herre: nº 108. ubi sup. D. Thas solu intendere deffum voluntis humae n ita tribui debere Deo, ut ipsi vitio vertatur; actionem huam esse peccaminosam, quasi ipse n sufficientem virtem ad actu bonu administrasset, sd totu debere tribui creaturae, n qa realit loqdo ex duobus pdicatis realit identificatis unum sit a Deo, alteru a creaa, et realit n sit a Deo, hoc enim D. Thas n docuit, sd quia dum Deus dat virtutem sufficientem, et penitus indifferentem, nullatenusq detractam, ad unu potius quam ad aliud, voluntis suae vitio ad malu potius, quam ad bonu detrat. Qd vº dicat S. Thas rone boni et entis esse a Deo, n autem rone deffus, n e ex eo, qd expe obti, unu pdicatum sit a Deo, secus alteru, sed qa Xa 3mune modu loqdi penit ex pe obiecti, qd in re, et quoad sensum se tenet ex parte modi. ita P. Herrera ubi sup, qui sine dubº int pptoem sumpsit ex Pe moncada ubi sup.

197. Affingunt hostes in intelligibilitem fingendo, in re n ita difficult intelligibili, ut lib. 1º de naa et graa cap. 18. ppe fine adverterat Mag. Soto, ubi adm argutias pruenit, et eis solidissima solone occurrit. Deinde Mr sup. relatus in 2º dist. 37. q. 2. a. 2. ad 5. sic ait: et si in aliquo effu plura in separabiliter iuncta sint, n oportet, ut quidqd sit causa eius quantum ad unum, sit causa eius quantum ad alteru, quibus bene perspectis, mirum e. qd Adves. inintelligibile vocent, qd D. Thas tam clare ponit et diluit. = Deinde ipsi negare non possunt 3cursum dei, quem identificant cu actu malo, bonu esse et honestum, qdqd enim Dei est, bonum et honestu est, nec oppum bene audit int Catholicos, qd si ita est, 3cursus ille e amabilis a Deo saltem inefficacit, cum Ds amare possit 3cursu honestu, quem honeste 3fert in exercitio; sed Ds Xa ipsos non amat adhuc inefficaciter entitatem actus pravam cum qua identificatur 3cursus: cur gº Xe ex duobus identificatis unum pt amari a Deo, altero non amato, non poterit pariter unum a Deo causari, altero ab ipso n causato. = Praeterea ille qui Sacramtm penitae postulat a malo ministro, cooperatur illi ad actione sacrilegam, et cu malitia identificatam; et tamen quia suo iure utitur omnino praescindit a malitia ministri, neque illius aliquo modo est causa, quae doctrina n solum non est inintelligibilis, verum etiam apud vulgares etiam moralistas plana. Sine causa ergo vocant scritam D. Thae et nram inintelligibilem.

198. Quod autem asserit distonem illam, qua D. Thas saluat ronem entis esse a Deo, secus vº ronem malitiae n cadere supra terminum effectum, sed sup modum agendi, ex ipso D. Tha reijcitur. Non est enim dubitabile in doctra D. Thae illa duo pdicata, maliam scilit, et entitatem distingui int se virtualit, et in ordne ad influxu Divini 3cursus ita se habere, ut malitia penitus intacta, entitas a Deo pducatur: qd praeterquam qd evidens est ex oibus locis, in quibus S. Doctr egit difficultem, 3stat manifeste ex exemplo desumpto a 3cursu, quo anima mouet tibiam claudae ad ambulandu, qui certe 3cursus est physice praedeternaus, sicut 3cursus quo artifex mouet applicatque instrumta ad operandum. 3cursus enim quo anima mouet tibiam non exit ab anima ex deternone tibiae, quae animam non deternat ad influendum, sed potius tibia mouetur ex impressione, ac determinatione animae, quae non subijcitur tibiae, similiter concursus artificis non procedit ex determinone instrumenti, alias artifex suo instrumto esset subiectus; sed potius exit operao ab instrumto ex deternone artificis, cui subijcitur; et tamen obliquitas cruris e unica causa claudicaonis, et ineptitudo instrumti deffectuosam facit operonem, Ja voluntem utriusq agentis, quin deffus claudonis, aut operis, animae, vel artifici tribuatur; gº si exempla ista oibus Theologis quia ad aliqd deserviunt, et a D. Tha allata deserviunt ubique ad pbandu Deu in actione deffectuosa, quidqd entitatis est causare, et quid deffus est, unice reducit in nrae voluntis deffectibilitatem.

§. 8.

§ 8.
Solvuntur argᵃ ab Authorit.

199. Argᵃ quæ ponunt MM, ab Authᵉ vel Scriptᵉ, vel Doctorū vel PPᵐ placuit hic breviter inserere, ut argutis postea à ratione obiectis diligentius incumbamus. Iᵘᵐ argutū desumunt ex Epist. 1ᵃ Joan. cap. 2. illis verbis: Omne qd est in mundo, concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorū et superbia vitæ, quæ non ē ex patre, sed ex mundo est; at concupiscentia carnis, et oculorū, vitæqꝫ superbia, sunt materiale peccati: gᵒ si xᵃ præsentem textum talia à Deo non sunt, materiale peccati à Deo non est. = 2ᵐ habetur in Epist. Jacobi cap. 3. ubi inquit: Quod zelum amarum habetis, et contentiones sunt in cordibus vestris, nolite gloriari, et mendaces esse, non est enim ista sapᵃ desursum descendens, sed terrena, animalis, et dyabolica. Sed zelus et contentio sunt materiale peccati: gᵒ materiale peccati non est à Deo, ut authore, sed à Dyabolo, et à propria peccatoris libertate.

His adiungunt Concilium Arausicanū, qd Can. 25. damnat asserentes, aliquos esse homines ad malum prædestinatos: gᵒ Deus neminem prædestinat aut efficaciter promovet ad actum, qui ratione malitiæ malus est. Ubi subiungit Herrera; Adverte, non dixisse Concilium Deum non prædestinare ad malitiam, sed Deum non prædestinare ad malū, quo videtur Concilium negasse prædeterminationem, sed prædestinationem ad formale, verum et ad materialé. = Deinde inducit Sententiam diffinitivam Trident. sess. 6. de iustificatᵉ can. 6. toties in præcedentibus inductam et explicatam.

200. Accumulant præterea D. Augᵐ tum in lib. de artic. sibi falso impositis art. 10. ubi hæc habet: Abominanda opinio est, quæ Deū cuiusqꝫ malæ voluntatis, aut malæ actionis credit authorem: Adulteria enim Matronarum, et corruptelas virginū nᵗ instruere novit Sanctitas Divina, sed damnare, nec disponere, sed punire; et paucis interpositis, ait: non ergo casus ruinarum, nec malignitates iniquorū, nec cupiditates peccantium, prædestinatio Dei, aut excitavit, aut suasit; Sed Cupiditates, adulteria, virginum corruptelæ, malæ voluntates, et malæ actiones sunt materiale peccati, neque aliter materiale peccati explicatur: gᵒ xᵃ Augustᵐ abominanda est opinio, quæ credit Deum authorem materialis peccati. = Sed etiam lib. de spiritu, et littera cap. 3. Ubi ait: Apostolus dixit, non est potestas nisi à Deo, nusquā legimus in Sacris Scripturis, non est voluntas nisi à Deo, et recte hoc 2ᵐ non scriptum est, quia verum n̄ est. alioquin etiam peccatorum, qd absit, author est Deus, si non est voluntas nisi ab illo: gᵒ xᵃ Augustᵐ aliqua voluntas n̄ est à Deo, quæ nulla alia potest esse, quam illa, quæ est materiale peccati. Tandem

concludunt obijciendo Dᵐ Prosperum, D. Anzelm. et D. Thom. Prosperū quidem in respons. ad Obiectiones Vincentianas, dicente: Sicut Deus n̄ indidit malo Angelo illam voluntatem, qua in veritate non stetit, ita nec hominibus illum affectum quo Dyabolum imitarentur, inseruit. = Anzelm. autem lib. de casu dyaboli cap. 27. ubi ait: Nullam aliam causam habuit, qua impelleret aliquatenus, aut attraheret, nisi qᵃ voluit: gᵒ n̄ fuit prædeterminatus, aut prædestinatus ad huiusmodi casum. = Denique D. Tham in 2ᵒ Sententiarū q. 1. a. 3. (ita citat Herrera) ubi ait: Deus est causa substractionis gratiæ, et est causa actus indifferentis, non quia ipsum sctm se causet, qdo malus est, sed qᵃ ipsum permittit eū non impediendo. En S. Doctorem non solum negare causari à Deo actum reduplicative ut malum, verum etiam causari sctm se, seu sctm suam entitatem qdo malus est, quo dicto existimat Herrera sufficienter impugnari solutionem Mag. Undeᵉ Gonet + nᵒ 22. ait xᵃ Mag. Gonet aperiri viam facilem, et expeditam ad Scripturas, Conciliorum, et PP. Autᵗᵃᵗᵉ eludendam.

201. Sed imprimis cum Authᵐ Joannis opposuit Thomistis P. Herrera, manifeste convincitur non vidisse D. Thom 1. 2. q. 77. a. 5. cuius titulus est ex ipsa Joannis Authᵉ desumptus, Utrum scilicet, convenienter ponantur causæ peccatorum, concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, et superbia vitæ? Vidisset quippe Authoritatem Joannis nobis obiectam, esse prorsus extra præsentem disputationem. Ut enim docet D. Thom in Corpᵉ illius artic. concupiscentia carnis est inordinatus appetitus eorum, quibus natura sustentatur, vel conservatur in specie, qd pertinet ad Venerea, et in eodem sensu explicat cum D. August. concupiscentiam oculorum et superbiam vitæ; at appetitus inordinatus non tantum significat materiale peccati, seu entitatem, quæ est in peccato, sed etiam importat formale, sive materiale ut subest malitiæ: gᵒ ex quo Joannes neget illa esse ex Patre, tantum infertur negare peccata esse ex Deo, secus vᵒ entitates peccatorū, de quibus præsens procedit disputatio. = Eodem laborat defectu Obiectio 2ᵃ Authoritatis ex cap. 3. Jacobi

nam

Nam ut docet D. Thas 2.2. q. 38. a. 1. in Corpe Zelus, et Ilentio de quibus reprehenduntur ab Apostolo homines illi, ad quos scripsit Epist. sumunt pro impugnatione veritatis, quae est peccatum lethale, vel pro impugnatione falsitatis cum modo indebito, quae aliquando est peccatum Mortale, si innodo nimis excedatur. Regulariter vero est peccatum veniale: quid autem ex eo, quod a Deo non sit peccatum veniale, aut morte potest inferri ad Jens, cum non peccata, sed entitates physicas quibus malitia peccatorum substernitur, a Deo propugnamus causari? Videatur late sup. hoc D. Thas in eadem 22. q. 45. a. 1.

Textum Decilii Incident. plures in ista explicuimus,
202. quaest. nec opus e toties dicta, iterum repetere. = Decilium autem Arausic: loquitur in sensu formali, et proprio, ut supra obervatur in Decilijs, alias nil certum ex eorum Diffinitionibus haberetur. qua propter verba allata sine ulla explicatione admittimus ut iacent, sed nil inde contra sententiam Thistarum; quia Thistae omnes asserunt Deum promouere quidem ad entitatem, quae est peccatum; neutiquam vero docent Deum promouere ad peccatum quod solum damnat praefatum Decilium. Omnes enim D. Thae discipuli hanc regulam a suo Magistro didicere, quam tradit in 2. dist. 37. q. Unica art. 3. ad Annibaldum Ubi ita docet in fine corp. quodcunque nomen deformitatem simul cum actu significat siue in generali, siue in speciali, non potest dici quod a Deo sit simpliciter. Unde non potest dici absolute, quod peccatum sit a Deo, ut homicidium, aut aliquid huiusmodi, nisi cum addito, inquantum est actus, in quantum est ens. Ex quib. patet quare negat Decilium, Deum praedestinare aut promouere aliquem ad malum, quia nimirum nomina ista malum, homicidium, et caetera, insistant de formali, et explicite malitiam supra quam nequit Diuina cadere causalitas. = Nec obstat replica P. Herrera, Nam est regula dyalecticorum cap. de appellatione, quod verbum significans actum animi interiorem, appellat supra deceptum formalem termini in quem fertur; et distat, quod verbum praedestino positum a Concilio significat actum animi interiorem.

Argumentum autem ex Aug. desumptum, quasi enorme
203. sit Istat 1o. ex D. Tha doctrina nuper relata: illa enim nomina, Adulteria, virginum corruptelae etc. significant de forti deformitatem, et ideo non potest dici absolute, adulterium est a Deo, sed tamen dici adulterium in quantum ens, et in quantum actus, est a Deo. Ex quo ergo asserat August. in 1a Auth. hae adulteria, et corruptelas Virginum non esse a Deo, neutiquam infertur, quod eorum entitas a Deo non sit, pariterque non sequitur, opinionem nostram abominationis nomine in Vri, cum non asserat, Deum disponere adulteria, seu causare, sed causare, et disponere eorum physicam entitatem.

Istat 2o. Nam articulus August. impositus, ipso referente, his clauditur verbis: adulteria, et corruptelae Virginum ideo distingunt, quia illas Deus ad hoc praedestinauit ut caderent. Circa quam impositionem aduertendum est eos, qui de praedicto errore Augustinum accusabant, aliquam talis accusationis habuisse occasionem in scriptis Augustini, non quidem a Sto Patre datam, sed ipsorum malitia acceptam. Ex quo hoc fit non contemnendum argumentum. Si Augustinus sentiret Deum decurrere ad actiones, quae sunt peccata, per decursum decreto indifferenti praeparatum, ita ut ipse neque potentiam suam, neque decursum pro suo dominio determinaret, sed utriusque determinationem velinqueret voluntati creatae. nullam potuissent Aduersarij ab August. accipere sibi occasionem, ut articulum citatum August. imponerent, quod sane luce clarius est; Si ergo illi, qui doctorem S. damnabant, eo quod diceret Deum praedestinare matronas, ut adulteria caderent, aliquam haberent in Augustini scriptis occasionem, manifeste liquet S. Drem sentire nequaquam cum RR. loquit. imo quia S. August. docuit (ut initio huius Dnis monstrauimus) Deum praedeterminare voluntates creatas ad actiones, quae sunt peccata, ideo Aduersarij eius sumpserunt occasionem accusandi S. Pm sicut modo nos RR. accusant, quod sua doctrina Deum faceret authorem peccati. at profecto in ista causa gloriosius est accusari nunc a RRbus de eodem crimine, de quo S. August. olim, a suis aemulis falso damnabatur.

204. Ad 2dum auth. August. de Spu, et littera desumptam, mirum est, quantum pigeat Aduers. integra Sdrum referre testimonia, cum si germana quaereret intellig. nullum S. PP. omitteretur verbum, auth. quippe nobis obiectam sic deludit Augustinus: —

Quoniam

Quoniam mala voluntas iam sola peccatum est, quę verba omisit arguens: nec mirum, quia apertissime explicant, quam voluntatem neget Augustinus esse à Deo, malam scilicet voluntatem, quę non tantum est materiale peccati; sed iam sola peccatum est, quod idem est ac negare malam voluntatem esse à Deo, quia peccatum est. et cum id ipsum negent Thomistę, immerito illis Augustinus ut contrarius obijcitur.

205. Ad auth.tes D. Prosperi, et Anzelmi, pat. ex dictis hucusque solutio, negant quippe hi SS. PP. Deum esse causam malę voluntatis, qua Angelus malus cecidit à culmine perfectionis, in qua conditus fuerat, quod Thomistę docent, et totis viribus cum Ang.co Mag.ro deffendunt, neque doctrinę isti obstat, quod Deus voluntates tum Angeli, tum hominis praedeterminat ad actionem, et entitatem, quę inficitur culpę defformitate, et malitia, quia Deus ad exigentiam naturalis inclinationis illorum voluntates movit, non ad malum, sed ad bonum; concursus enim illis à Deo praestitus generalis fuit, non specialis, ut supra satis explicatum est. id, quod satis innuit uterque S. Dr. maxime Prosper cum ait: Deus non indidit malo Angelo illam voluntatem, nec hominibus inseruit affectum, nam illa verba indidit, inseruit, denotant concursum specialem, quem denegat Deo in illas hominis, et Angeli voluntates. quod autem ait Anzelmus: Nulla alia causa impulsum esse Angelum ad peccandum quam à propria voluntate, verissimum est, quia respectu malitię voluntas est 1.a causa, nec Deus in illius efficientia subordinatur.

Verba autem, quę ex D. Thomá refert in 2.o, cum non apposuerit distinctionem in qua S. Dr. illa habeat, si fuit, deffectus non est, cuique licet suspicari esse conficta, ea sane invenire non potuimus, licet in 2. dist. 36. q. 1. a. 3. ad 4.m hęc habeat aliquantulum similia: Per hunc etiam modum est causa poenę illius, qui est ipse actus defformis peccati; non quia ipsum causet, sed quia ipsum permittit cum non impediendo, quę verba cum expresse dicantur de actu ut defformi, non sunt ad rem, et habent evidentem explicationem ex his, quę docet D. Thomas in eodem lib. dist. 37. q. 2. a. 2. = Quod autem addit aperiri viam facilem ad omnem veritatem canonicam eludendam, potius contemptum, quam responsionem exigere iudicamus, quia ut satis monstratum, per explicatam distinctionem entitatis, et malitię duę veritates catholicę clarescunt. 1.a est Deum esse causam, et authorem omnium visibilium scilicet, et invisibilium. 2.a est Deum non esse causam peccati, et malitię humanę.

§ 9.
Solvuntur argumenta à ratione

206. Primum argumentum proponunt adversarij sub hac forma. Si Deus voluntatem creatam efficaciter praedeterminaret ad entitatem materialem peccati, Deus esset author, et causa peccati, consequens est hereticum: ergo falsum est ant. mai. prob. triplex. 1.o non ob aliam rationem attribuitur homini malitia peccati, seu ipsum peccatum, nisi quia suo concursu attingit materiale peccati: ergo Deus esset author, et causa peccati, si ad entitatem materialem illius efficaciter voluntatem praedeterminaret. quam probationem in hunc modum confirmant, quia voluntas creata assecuta impeccabilitatem, ex vi visionis beatificę, nequit attingere malitiam, nec etiam materialem entitatem peccati attingere valet: ergo si causalitas Divina, seu divina voluntas, nequit attingere malitiam per nos, nec etiam entitatem attingere valebit, vel si entitatem attingit, malitiam quoque attingere debet. 2.o prob.r illa

207. maior Deus non potest concipere materiale peccati, quin concipiat malitiam, et ideo materiale peccati efficere non potest: ergo non potest voluntatem praedeterminare ad materiale peccati, quin sua praedeterminatione malitiam causet, et consequenter ad materiale peccati, non poterit voluntatem praedeterminare. prob. conseq. nam ideo ant. est verum, quia materiale peccati, et eius malitia sunt connexa: ergo propter eandem rationem consequens erit verum.

208. 3.o prob. mai. determinare principium ad aliquod extremorum, est illud constituere in statu determinationis extrahendo principium ab statu indifferentię ad tale extremum, et ad oppositum; sed nostra voluntas ex suppositione materialis entitatis peccati est determinata, et non indifferens ad malitiam, cum iam sit in coniungibilis cum carentia malitię: ergo Deus constituens voluntatem in hac suppositione, nempe sub materiali entitate peccati, determinat illam ad formale, et consequenter non solum permittit illud, sed etiam causat.

Confirmat.

209. Confirmat. Necessitas ad actum, qui non potest fieri sine modo, est necessitas ad talem modum. Unde necessitas claudi ad ambulandum ita est necessitas ad claudicandum, ut nequeat contineri intra spheram omnipotentiæ, hoc quod est hominem claudum ambulare, quin ipsum claudicare contineatur: ergo necessitas ad actum, qui non potest fieri sine malitia, et determinatio, et necessitas ad ipsam malitiam.

210. Resp. nego mai. ad 1um prob. dist. ant. quia suo concursu attingit materiale peccati, ut fundat peccati malitiam, conc. ant. quia absolute illum attingit, neg. ant. et conseq. Deus enim non prædeterminat voluntatem ad peccati materiale, ut malitiam fundat, sed quatenus ens est, et bonum. Cuius ratio est, quia creatura attingit materiale peccati, cum ratione legis teneretur ab actione illa abstinere, et ideo incurrit malum, Deus autem cum sit causa 1a, nulli subordinatus, non tenetur abstinere ab influxu in entitatem peccati, sed potius ut impleat munus causæ primæ debet interdum ad illam concurrere, ita exigente suæ providentiæ suavitate, quo circa Deus causat absolute entitatem peccati. homo vero illam ut fundantem malitiam, fundamentum quippe tale stat in debito vitandi illam actionem, quo debito creatura, et non Deus tenetur.

Quæ doctrina explicatur ex dictis art. 4. ut enim ibi dictum est, duo requiruntur ex parte voluntatis, ut illam Deus prædeterminat ad entitatem peccati. 1o enim requiritur, quod sit in dispositione voluntatis cuius exigat concursum ad operandum, quia Deus non concurrit ut causa 1a, et universalis, nisi ad exigentiam causæ 2æ concurrat. 2o requiritur quod in voluntate detur in dispositio aliqua ad bonum honestum, sive pronitas ad bonitatem physicam actus prohibiti, quibus in voluntate suppositis Author universalis, cuius muneris est promovere inclinationes creaturarum, concursum tribuat ad id, quod voluntas perse inclinat, et omnino præscindit a malitia, ad quam voluntas formaliter fertur contra propriam inclinationem, ut bonitate et delectatione physica sui actus perfruatur, et sic attingit entitatem illam, quatenus est fundamentum malitiæ, quæ omnino per accidens, et de materiali se habet respectu concursus Dei, qui ex una parte tenetur concurrere cum causa 2da exigente concursum ad operandum, et ex alia parte non tenetur vitare malum voluntatis. hanc doctrinam latius tradidi loco citato. cuius veritatem satis evincunt exempla ibidem inducta, possentque alia plura adduci ex tractatu de scandalo, in quo docemur. posse hominem concurrere ad actiones multas, quæ sine peccato exerceri non possunt, quin ob id censeatur velle malitiam illarum, vel quia ab illis non tenetur abstinere, vel quia ad illas ex suo munere obligatur: 1um constat in eo, qui nummos accipit ab usurario cum obligatione solvendi usuram. 2dum constat in eo, qui Eucharistiam ministrat peccatori occulto, quem scit esse peccatorem.

211. Sed dices 1o ergo cum Deus non præbet concursum voluntati illum exigenti ad actionem, quæ est peccatum, quod evenit quoties homini graviter tentato confert auxilium ad actum bonum, tunc inquam Deus non operatur ut causa 1a, nec se gerit ut Author generalis: hoc autem est falsum: ergo et ex

gº et ex quo sequitur = 2º creatura causat entitatem peccati ut fundat malitiam; quia efficit actionem, à qua tenetur abstinere; sed Deus creaturam prædeterminat, ut efficiat actionem, à qua tenetur abstinere: gº Deus prædeternat Creaturam ut efficiat entitatem peccati, quatenus fundantem malitiam, ac per consequens prout fundantem Deus causat illam. = 3º prædeterminans causam ad suum effectum est causa talis effectus; quia causa causæ est causa causati; sed voluntas est causa peccati: gº si Deus prædeternat illas ad entitatem quæ est peccatum est causa peccati. = 4º Deus prædeternat potentias ad actus in quos inclinatur; sed irascibilis cum accenditur, et concupiscibilis cum inardescit, inclinant, illa in homicidium, ista in adulterium: gº Deus illam ad homicidium, istas in adulterium prædeternat.

Ad 1.m replicas concessa dicta, neg. min. subsumpta, munus

212. enim causæ primæ, et Authoris generalis est suum concursum præbere causis iuxta ipsarum exigentias. Unde quod homini graviter tentato præbeat concursum ad operationem, cuius delectabilitate allicitur, ita è connaturale, ut concursus ad actum bonum et tentationi contrarium tunc elargiri pertineat ad specialem misericordiam, et gratiam, quam nobis promeruit Christus, et nos petere iubemur, ne tentationi succumbamus; quæ doctrina communis est vera, traditurque 1. 2. q. 109. a. 3. et 4º.

Ad 2.m dist. min. ly à qua debet abstinere sumpto concomitanter

213. concedo mino: sumpto formaliter, nego mino: et conquam cuius ratio est, quia illa obligatio abstinendi ab actione, quæ est peccatum, per accidens, et pure concomitanter se habet respectu Dei, qui ut munus exequatur causæ 1æ, et provisoris generalis, debet concurrere cum inclinatione pro tunc prædominante, et debet permittere ob suavitatem, qua bono providet universali, quod creatura ex se deffectibilis aliquando deffíciat; creaturis autem, quæ providere debet de bono proprio, vera debet esse ne cadat: unde lex illa, qua tenetur creatura praviud evitare malum, creatorem non ligat, sed pure concomitanter ad illum comparatur, sicut lex quæ peccatorem occultum obligat ad non petendam, seu suscipiendam Eucharistiam, pure materialiter se habet respectu Sacerdotis Eucharistias publice ministrantis. Deus itaque ex munere sibi à se imposito tenetur providere bono communi potius, quod bono particulari alicuius, et bono communi expedit ut deffectibilia aliquando deffíciant, et sic Deus permittendo ut deffíciant, non in malitiam concurrit, sed suo muneri satis facit.

Poterit etiam clarius aliter distingui eadem minor per hos terminos: Determinat Deus Creaturam ipsa exigente, concedo minorem, ipsa vel non exigente, vel repugnante, nego minorem, et consequentiam. = hæc igitur distinctio clarior est, et titulum explicat, quo Dei concursus ad entitatem peccati liber euadit, et omnino purus ab eius malitia, et difformitate.

Pro cuius intelligentia aduerte convenire Authores utriusque sententiæ in eo, quod Deus Concurrens ad entitatem peccati per hoc à malitia immunis constituatur, quod ad entitatem concurrat ut causa prima, et ut Provisor generalis, cui incumbit permittere aliquando mala propter plura bona, quæ elicit ex malis à se permissis,

differunt

differunt autem sententiæ, quia Adversarij in eo existimant compleri munus causæ primæ, in ordine ad entitatem peccati, quod Deus sinat potentiam suam à creatura determinari, ut ipse ad illam concurrat contra propriam voluntatem. Nostra vero Sententia contendit tale quid fieri non posse sine Dei subiectione, et quin Deus concurrat, velut inanimè quoddam; Unde modum istum adimplendi munus causæ primæ reijcit, et affirmat completionem illius muneris in ordine ad entitatem peccati consistere in eo, quod Deus concursum prædeterminantem dispensat ad exigentias causæ 2æ; qua exigente concursum, Deus illum præbendo omnino à malitia præscindit: ut constat ex dictis in articulis præcedentibus.

114. Ad 3. Respondetur ex D. Thomâ q. 3. de malo art. 1. ad 4. cuius sunt sequentia: Dicendum, quod effectus causati, inquantum sunt causati, reducuntur in causam, si autem aliquid procedat à causato, non secundum quod est causatum, hoc non oportet in causam reduci; sicut motus tibiæ causatur a virtute motiua animalis, quæ tibiam movet; sed obliquitas ambulationis non provenit à tibia secundum quod est mota à virtute motiua, sed secundum quod defficit à suscipiendo influxum virtutis motiuæ propter suum deffectum, et ideo claudicatio non causatur à virtute motiua. Sic ergo peccatum causatur à libero arbitrio secundum, quod defficit à Deo, unde non opportet, quod Deus sit causa peccati, licet sit causa liberi arbitrij.

215 Ad 4. Replicam [illegible] ex eodem [illegible] ibi [illegible] sic ait: dicendum quod peccata non proveniunt ex inclinatione irascibilis aut concupiscibilis [illegible] a Deo institutis. Sed [illegible] quod deffectum [illegible] rationis [illegible]: sic enim sunt instituti in hoc, quod rationi subiacent: [illegible] ordinatae rationis ad peccatum inclinant hoc non est ex Deo. [illegible] constat [illegible] [illegible] doctrinæ, quæ fuit supra [illegible]

216 Ad [illegible] [illegible] [illegible] illa admissa [illegible] [illegible] vera non est [illegible] [illegible] impeccabilis [illegible] entitatis peccati, a [illegible] ordinare [illegible] adherere immobiliter: media [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

abipso fine qui Deus e, et hec non bona pure physica qualis e entitas peccati, sed bona honesta, et ipse finis honestissimus est: quare dis[illegible] permanet adhesio ad finem illum non ii amans Dei impeccabilis entitas [illegible] alius peccatoris. a si impeccabilitas non provenit ex visione, sed [illegible] ex unione hypostatica secundum dona accidentalia eidem fini adhaerere immobiliter nephive, nec ab illo posset averti etiam per actum unicum mortalis Ideo, qa indecens est Deum hoc ferri ad pure entitas, nisi talis hoc esset pius ob rationem veri privantis. ——— Si dicis anima Christi admiratur ejus bona ratione qua respectu Dei creatur non e simul [illegible] propter ejus decursus ab attingentia mali, nec enim hoc imbebere potest [illegible] universali, aut minus. Cum sit quo tenea[illegible] exigentiis causarum attendere et eas promovere sive ius decursus, hoc enim posset adeung et providentia Dei et sit [illegible] hoc bona pure physica honeste privare ratione in aliis, nisi ipso tum illa admirere non posset qua ratio e et dum ne bruitatis more [illegible], se [illegible] dirigere debet ad finem rationis [illegible].

21) Ad 23 ob. mai distat ex dictis art. anni [illegible] Cerso enim anni neglecta e bona [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] decursus [illegible] et molis, ut enim decursus physicus magis influat in [illegible] tum magis intensive, et quo intensius influit eo durius; decursus vero molis, ut minus in [illegible] intensive, extensive magis influit nec ita pure et specifice. cuius ratio, qa 1a modo quo molis e regulat aprehendentia, adque spectat promovere bonum [illegible] ab omnibus [illegible] [illegible] qq. posset vitiari et in honesto reddi: 2a vero modo quo physica e, moderat copio [illegible] vos, ex [illegible] [illegible] e mala peccati, et intra cuius ambitus e eficientia ut [illegible] ex dictis art. 2 et 4. moderat etiam a providentia Dei talis physico [illegible], cuius muneris e ut decursus subditis conforme [illegible]

decursu ordinis ad id quod per se movet ex parte objecti et illis tribuat causa 2.a illius perit ex quo fit ut modo sive decursus molis non est praecisivus [illegible] debeat [illegible], quas objectis [illegible]; modo vero sive decursus [illegible] praescindit et illis attendit [illegible] inclinationes et objectis per se amate a voluntate quod bonum [illegible] dici est

218 Sed instabis 4.o ille qui decernit efficaciter exigentia alicuius objecti debet attendere an mala sequatur inevitabiliter ex illo objecto [illegible] definito, ne turpiter praedefiniat et ne tentator inveniat malorum, sed ex [illegible] peccati inevitabiliter sequitur eius malitia: ergo si Deus non praedefinit [illegible] turpiter praedefinit. [illegible] praecipere valet ut causa [illegible] faciat quod ipse voluntate absoluta et efficaci vult fieri; sed voluntate absoluta et efficaci vult per nos fieri actus et [illegible] quos peccamus: ergo praecipere valet ut illos faciat creatura.

219 Ad 1.um instantiam [illegible] ille enim qui efficaciter decernit tale objectum si est particularis provisor ad quem [illegible] spectat bonum [illegible] privatum; si est provisor [illegible] naturae [illegible]! si provisor particularis mala sua [illegible] vitare tenetur, et [illegible] tenetur illum nullo modo praedefinire [illegible] quod [illegible] debet a malis excusari: si vero sit [illegible] provisor minime obligatur ad vitandum omne malum in suis subditis. [illegible] e [illegible] tradita ratio quia [illegible] attende re debet per se 1.o bonum [illegible] quod subsistere nequit sine defectu aliquorum [illegible]: in [illegible] illi [illegible] [illegible] bonum [illegible] causa decursus dispensare frequenter [illegible] naturales [illegible] causas. Et quod [illegible] naturalis [illegible] aliquid deficere ad [illegible] provisoris ut decurrat ad [illegible] causando [illegible] permitendo.

220 Ad 2.um instantiam. [illegible] si [illegible] creata [illegible] facere sine peccato id quod Deus vult efficaci voluntate, [illegible] quoque Deus praecipere

pere ut illud faceret Creatura: si ergo Creatura sine peccato id exequi non valet. non potest Deus tale ad Creaturam praecipere, quia praeceptum attendit bonum subditi iuxta illud lucerna pedibus meis verbum tuum et lumen semitis meis. Dicitur quod non plures quod Creatura sine peccato facere non potest quia Deus vult efficaciter voluntate causa hoc et vilissimi operis; neque est si illud placere dicitur derans bonum sit et deus a Deo animale per honestos fines, respondetur usus, quibus legi subiicitur e malus morale et sic negat voluntas Creata in illius peccatione a malitia praescindere

221 Ad 3um probationem maioris, ut videatur, ad vertendum e indifferentiam potestatis ad sua extrema destruere duobus modis et tollere destruere determinationes illius ad unum extremum, sive extrinsecum, indifferentia quippe alia e suspensionis et potentialitatis, alia potestatis et dominii. et haec laus sua includit in indifferentia potestatis supremis, et in indifferentia potestatis et ac sub ordinate sive dominii inferioris atque subordinati. ergo praedeterminatio alia e quae tollit suspensionis et potentialitatis et haec non minuit, imo perficit libertas ut Deus qui non caret potentialitate liberrimus e. alia e determinatio quae aufert dominium eius, et opponitur indifferentiae potestatis, qualis e ea quae provenit ex indifferentia determinatione, et qualis e determinatio brutorum ad agendum, ac denique qualis imponeret voluntati praedeterminatio Calvinistica, si daretur et haec absque dubio tolleret libertatem. Iis positis modo per quam dispensatur supponamus cum A.A. libertatem non auferri physica praedeterminatione. suppositum e ergo per physicam praedeterminationem ad entitatem peccati non auferri indifferentiam potestatis. a dayeri omninos; nam jesuitae frequenter asserunt quod adhuc dato praedeterminationes non laedere libertatem, adhuc Deus praedeterminando ad entitatem peccati esse peccati Author. Utitur quantum dictis distinctionibus huius discutiatur.

Verum hac suppositione facta quae pervenire permittunt Ad 3am maioris probatio omnis causa caret difficultate. Ut dicitur maior e illud destruere in sensu determinationis opposite suspensioni et potentialitati dicitur maior; opposita dominio et potestati, negatur maior et dicitur minor contra voluntatem ex suppositione entitatis peccati e determinata ad

Ad malũ determinatione libere posita, et ab ipsa voluntabili [illegible] minime determinatione ab ipsa in eventuali neque minime et dixi Cons. si determinaret finaliter voluntas in hac suppositione entitativis peccati transcendentaliter Cons., si immediate determinat effective per concursum a voluntate exactum nuper Cog.

222 Sed pro maiori intelligentia dictorum adverte, quod determinatio voluntatis creatae cum dominio et potestate non opposita, est duplex: alia pure recepta a Deo et ad quam voluntas se habet mere passive, alia elicita ad quam pariter activa se habet voluntas. 1ª est ipsa physica Dei praedeterminatio; 2ª est ipse voluntatis actus. Porro inter has duas determinationes ea potissimum relucet differentia, quod 1ª immediate effective concurrit ad tollendam suspensionem, atque ad expellendam potentialitatem, quam voluntas removere poterat. 2ª vero determinatio, quae est ipse actus, ad utramque concurrit determinationem, quia per illam determinat voluntas in ultimo actu, 1ª voluntas impellitur ut se determinet ad actum in quem illius propendebat inclinatio dum exigebat concursum. 2ª est ipsa voluntas, a quo quasi subitaneo impulsu voluntas elicit: uno verbo: ex vi 1ae determinationis efficitur ut voluntas se ipsam libere determinet, sed ipsa non est libera et finalis determinatio, sed actus qui sequitur. Ex quo unde infertur quod actus prout a voluntate creata sit malus, quia se potest et debet abstinere abstinere, illum nihilominus elicuit; actus vero prout a Deo malitia non influitur, quia non tenebatur vitare malum, seu negare concursum. Patet quoniam [illegible] dicto: neque suppositione entitativa, et ipsa entitas prout a Deo non infert malitiam illationem physicam; ipsa vero entitas prout a voluntate, et malitia connectitur; et ideo quamvis Deus effective determinet ad entitatem actus non determinabit ad malum: voluntas autem quae libere suum posuit ~~[illegible]~~ determinationem quam deberet vitare, se ad malum pro suo placito determinavit.

223 Sed ut haec doctrina clarior fiat dices 1º illam ut determinatio ad malum orta ex entitate actus esse unice a voluntate, et non a praedeterminatione, debere entitatem actus libere causari a voluntate; sed voluntas praedeterminata nequit libere causare entitatem actus; ergo determinatio ad malum orta ex entitate actus non est unice a voluntate, sed a praedeterminatione. Probatur minor ut determinatio illa libere efficeretur a voluntate deberet supponi in voluntate praedeterminata potestas ad extremum disjunctum, [illegible]

hic n. suppt: g. V. min. vt sit in voac. pretegtaj ad aliud ex
tremu reqt q. Deus sit paratus vt d. voac ad illud decurrat, stalti
q. n. sit detratus vt decurrat ad vnu extremu detrae; sd preparao ysadter
repugt d. voaj exigt sub praedetrae, q.a prdecretu quo predetrao dem
lite detravit se, vt decurrat adhoc extremu prealio: &c.

224 Ast. 1.o vt transgressio legis vt advrae, ena Deo reqt
q. Deus n. presuppt paratus detratus inqu. ad decurrendu adaus, qui e
inevitalis transgrssio legis, aliogs nec paratus ad decurrendu d. voac ad eius
ds legis impletos, d. dns voaj quy sine decursu Dei nihil pt facere lira n.
eet ad impleos legis; sd d. predetrae voaj ad actos quis peccatis n. sta a
presuppon Deus detratus ad decurrendus adaus, qui e inevitalis transgressio le
gis: &c. Ast. 2.o vt detrao ad malu n. sit a Deo exsuppoe illius
entitatis reqbat q. entitas illa, p. vt a Deo eet dimnoblis d. causa malis: sd
entitas illa eng ingsta e a Deo n. e dimnoblis d. causa malis: &c.

225 Hic replica d. 1.a Ast. tangit difficlt quy het
oppta ssa inprobando malis fore a Deo primiso adhuc q. predetrao arbi
triis libis n. tollere, sd q.a dehoc alibi instruendus e sermo, m.o ad repplicg
vt breois nego min ad cuius pbm dic, mai preparaoe quy nobis Deus subi
iciat nego mai preparaoe quis nos Deo subiciat cuius q. [illegible] d.
nego min. depreparaoe qua Deo n. decet. — Nec obstat q. predecrete quo
voai Deus phica prebuit predetraos se detravit ad decurrendu ad illud ex
tremu. — Non qdes obstat q.a per tales detraos sc Deus n. aufert voai
creare potestis ad extremu oppu, ita nec sibi abstulit potestis decurrendi ad
illud, ira q. d. n. alia preparao Dei reqt ad nra libis quy Deo subi
ce det, d. n. hide Deus sibi subicitus dicendus sit. — p.s quy sttat qd ad c.m Ast. replicg

226 Ad 2.m nego mai sd suffit q. p. vt a Deo n. sit in
[illegible] dimnoblis d. causa malis, esto p. vt a Deo n. sit d. [illegible] causa v.
in dimnoblis d. causa malis, neq. dpatibilis aut dimnoblis [illegible]
primiit em p. vt sic d. malia dimnoi, seu alio [illegible], sit [illegible]
petat pohive dimnoi d. illa

227 Ad Ast. 3.a prbs dic ans [illegible]
n. pt fieri nisi m.o primeo [illegible] e [illegible]

Causæ dd. any; est nesitas ad modum ut Causa nec any, et dicit Cors nesitas ad uum qui non pot sine malia fieri e nesitas ad malia f ut primisq, f ut Causa; ideo Coz, precise ut Causa nec Coz. Deus prædefiniens actioes quæ fieri non pot sine malia se ipsum nesitat ad permitendam malia, et prædefiniens peni- ng se ipsum nesitat ad pmitendum pecatum ppos infalib. dnexos quæ dat ins peni- ng et pecatum; ita pariter Deus predetrans Voas ad actioes, quæ neqt fieri a Voae sine malia, se ipsum nesitat, n ad Causam malig, sed ad permitendam illam modo ḡng quæ n denet largire. —— Hinc ad pbmibi insertum (dato q Deus duraret ad obliquitatem illius motus) nec paritur, q. a deffectus Claudicacoy e pure phicus, cum n sit aversio a Deo nec importet oppositum bono n Imutabili, sed tantum bono parti libero, et ideo e a Deo Causalis f directe f indirecte: malia vero f fralis f Inexive e aversio a Deo et Coz nec directe nec indirecte a Deo Causalis.

228. 2º obiiciunt: n minus e in amale sdy recta raoz periculum vehemens q n pot dividi a malia, quæ malia ipsa; sed entitas phica odij Dei (dato q n sit ipsa malia) e periculum vehemens q neqt a malia dividi: g n e amalis a Deo. ora distant et mai ex eo suadet: q a st recte raoi disonat hic aug Volo malig ita disonat illi esse Volo periculum inseparale a malia.

Explat Deus n prædefinit faciendum y fac- ta puniet. Ut s. Sulp. lib 3 ad ... Xellanus a D. Th. e 3 de malo art. 1 ait Deus ne Ultor illius Cuius e author, alias puniret Deus ad implios Voas suas: g nec prædefinit, nec prædetrat illa. D. Coa Deus pu- nit actioes phicas odij Dei: g. P. ang Deus phibet actioes phicas odij Dei præcipiendo hoi ne illa faciat existere: g illa punit. P. ang Deus præcipit hoi ne ponat inre actioes phicas odij dtaminatas malia fra- li; sed hoc illa ponere hic in Circunstantijs ingq neqt a malia separari e illa ponere dtaminata malia frali: g Deus. &a

229 R. q periculum dupl. pot dsiderari f fralis et ingfus periculum, f maalis et quoad illius entitas. 1º mº dsideras ut dne- xiy et a malia inseparale, in qua acceptione n e a male a Deo, et p ut sic explicet deformitas, quæ dagte e extra spheram divs Voay. 2º mº dsi- derat a malia præscindens, st et ipe aug malus quoad entitas dsideratus a malia præscindit, et in hac dsideraoe e bonus salis phicus sic

a malo e a diva Voae. Id hic valde notandum e discrimen: q Voat Creata n licet amare periculum etiā mali accepti, st nec illi licitum e velle adulterium, q vis simul velit a malitia praescindere et illud pure ma alij accipere, q a respu illius nec periculum nec adulterium a privatione praescindit. respu vo voais divine tale periculum mali sumptum e a malo q respu illius dat praecisio, qua ponit a malitia praescindere.

Rao discriminis e q a Creata quilibet ex sua parte de opio debere bono et a se repellere de malum, omnis q malum de casiorum cuius genus e periculum a malitia inseparale, nq malum mele nullum quem pt licite admittere in se ipso; at respu Dei pt sumi periculum pure materiale; et ita sumptum malum n exprimere, eo q a Deus n tenetur vitare malum alium agentium, alias et malum hoc impedit ex debito impediret et n ex misericordia et gratia. eo q a deus suavis providentia spectat alius de permittere pericula desendi causas deficientibus, ut loquar duos christianos, humi arbitrii devilitos. at in ne impediant quos plura bona suas occasio acceptam animus miseriis diva causa et misericordia eo Denique ut Deus impleat munus causae et bellissimi proviorum varios distribuendo decursus causas existentes

Hinc ad explicaos dico Deus n punire actus physice odij, ea raoe qua praedefinit et praedeterminat, sed ea raoe qua ponit a Creata quos ille n ponit ut e praecise bona physice sub qua tanti raoe praedefinit et praedeterminat a Deo: Creata in ponit illos actos physice quod alius praebentes accipiendo in illum illicientia et habet in qua agens mele, ita ut malum fuerit et ab illa abstrahit. Deus causat et praedeterminat illos actos intrinsece inquantum subest malo et deret ab illa abstinere, inquantum vo actio illa e non malum fuerit a Deo ponit q a post ut sic n e illius Author sed praecise post e bona physice et in Deus ordinaly et sic verificatur dictum 230 sub q Deus n e Autor illius cuius e autor

Id imitabis actioes quas prohibent si q a malum mali sit independens ab oi lege prohibente et ideo eerit malum etiam si prohibitio n esset. 5. Pr Coa ex dictis: ideo dicimus Deus n praedeterminare malum peccati, etsi entitatis actionis mali praedeterminet q a ex nulla lege tenetur abstinere praedeterminatione talis entitatis: ut entitas illa e pure essentia et nunquam in defectus

Ad. 191

respu Dei: q. indigent a lege actio illa e mala et deffuosa ergo si nulla sit lex respu Dei, Deus illa n predetrat.

231 Sed adhoc distat ex dictis art 4 ubi in actione intrinsece mala vidimus ex Sth.a dari enim plurice bona intrinsece quae suffit ostare posit Caalis divo, quae doct. ibi tradita videbis explicationis plurimis qq. 1. D.r occurrit 5 arg.o q. d.a se obiicit. — Modo a ... opponet q. actiones prohib. q.a mala, lt nulla prohibente lege aliali mala sint, n ss mala fralis, sed fundalis: n fralis q.a ubi n e lex, nec e praevaricatio teste Agost. q. admimus dipraevatione frali dei intellegi, ss in fundalis mala q. ex praecaris intrinsecis petunt prohiberi, ac proinde sicq. intellig. hiduis ad legs pri... ... nec fralis malis imputant nec racalis. et Certe q. subista praecione possunt siderari pat exco: q. nihil vetat odium Dei siderari ut qualis ... vitalis phice existenis, et phice reducenis voas depravadas subqua sideraoe nullo ex cap.e deformitis explo.

Exqua doct.a divisio vera distat inter voas Creaz respu amoris illarum actionum quae prohib. ss. ... mala illas quae n ipse licite amare, et voas divo quae illas ... honestissime pr... definire et predetrare. Cuius ratio e q.a actiones ... separative ad voas Creatas n pss e ... oi cap.e a malia prescindi, ita vitilis exuari, quae malis vocamus racalis, q.a voae Creata ... n pss absq. oppone ad leges: at v.o voas diva libera e ab oi lege, imo respect. illi. Subnio ad leges, quae neario imponi debet a superiori; d.g.o actiones illae siderate sub pr... a lege bonae sint bonitate phica nulla e ratio quare voas diva illas n possit predefinire.

232 Obiicies 3. si Deus predetraret voas Creatas adactiones quae e pecatis, n intenderet serio observantiam suorum praeceptorum. Cons. e falsum, et fracciones illorum severe punitur: p.r ma.r qui libere poneret impedimentum infalib. excludens ... finis, finis n intenderet serio sed predetraò voas ad actiones quae e pecatis e impedim.tis infalib. excluderis observantia praeceptu.: p.o ma.r e clara. nam siqs diceret volo pecare, ergo si suis vita ... ... pecatis impedire vellet, hic profecto n intenderet serio suis vitis ... q.a poneret impedim.tis infalib. excludens ... salutis. min. a n minuse nota: q.a d predetraoe ad actiones quae e pecatis n e sponilis ... quo debebat observari praeceptis, nam d predetraoe ad ... qui e odius Deus e indivinglis Dei amor.

Respet. dic ratio ... serio ... finis e ne si ... pecatis sciens, et volens removeas possis, quae promoveas finis ...: sed ... oibus, quae Deus libere praestat longe ss eficaciora quae removent

amorem sui quam, quam ea quae illum praemovent: ergo Deus non intendit serio praeceptum sui amoris observari. Respondeo nego: in casu quo producit transgressorem amoris praeceptum haec duntaxat ponit Deus ut existat amor, nempe libertatem, quae est potestas ad amandum, et odio habendum, suasiones, et hortationes proponit etiam praemium diligenti, et supplicium odio habenti. Ut vero existat odium, sive actio, quae est odium ponit physicam praedeterminationem ad talem actionem; sed physica praedeterminatio ad actionem quae est odium efficacior est ad removendum amorem, et impediendum adimpletionem praecepti, quam omnia illa relata ad inducendum existentiam amoris, siquidem illa praedeterminatio est indisponibilis transgressioni praecepti, et omnibus aliis requisitis disponibilis est transgressio praecepti: ergo omnibus pensatis, quae Deus libere praestat longe efficaciora sunt quae removent amorem, quam ea quae illum praemovent.

233 Respondeo: distinguo maiorem: si Deus praedeterminaret voluntatem ad actionem, quae est peccatum, ipsa voluntate creata non exigente, concedo maiorem: si praedeterminaret ipsa exigente nego maiorem: et distinguo minorem dicendo loco: non praedeterminat ad actionem, quae est peccatum, voluntate non exigente, concedo, voluntate exigente nego. Pro cuius dispositionis intelligentia recolenda sunt quae superius tradidimus art 4, et dilatum exemplo declaratur. Supponamus Petrum excepisse confessionem Pauli, et cognita indispositione illius sacramentalem absolutionem illi denegasse, ac monuisse ne sacram Eucharistiam acciperet: certe in hoc casu Petrus salutem Pauli serio procuravit. quod si nihilominus accederet Paulus inter alios ad percipiendam Eucharistiam a Petro suis ovibus illam publice ministrante, et illi Petrus eam porrigeret; numquid Petrus ob id censendus esset non procurasse serio Pauli salutem, quia scilicet Eucharistia, quam illi porrigit, est medium salutis dumtaxat perfectionis omnium Christi, et quia immunis est Petrus a Pauli sacrilegio, et quia illius salutem serio procuravit: cuius ratio est quia Petrus munus exequitur suum, et ab illa Eucharistiae porrectione abstinere non tenetur: imo tenetur ad illam ne ceteri scandalizentur, quia censetur minus malum, quam sacrilegium Pauli, quod hoc non obstet serio intentioni Petri de Pauli salute.

haud dissimilis in nostro casu, nam cum voluntas creata est ita indisposita, ut omnino incliner ad faciendum actionem, quae est peccatum, exigit sibi dari concursum necessarium ad illum eliciendum, nec exeritione illius

actioⁿᵉˢ impediat suavitas divinæ providentiæ, quæ magna etiam difficultas existimatur debet atendere. Ergo Deus ex hoc munere Causæ primæ, seu ut vocari existimentur minus rare illius decursum, ne impediat maius bonum, bonum scilicet ine... Deus quæ optime valeat decursus impendere præ... detrahendo vocas ad actionem, quæ est peccatum, retenta seria intentione observantiæ præcepti. pro quo pat adid quo ante vocebat.

234. Alij tamen, scilicet qui in idem recidunt, loquuntur ... illa mali: si sit Causa particularis ordo mali, si sit Causa universalis nec mali, etiam tamen, neque locus. ad provisorem universalis pertinet ita disponere cursus rerum, quarum Causa perit, ut illarum aliquæ non asequantur finem ad quem illos serio et prudenter ordinavit, ne sequantur maiora inconvenientia, et etiam quia ex natura sua non dent aliquando deficere, deficiant aliquando. ratio huius est manifesta nam provisori universali principaliter incumbit cura de bono totius universi, quam de bono particulari, quia etiam bonum non opus se, sed propter bonum universi amat; sed certissimum est requiri ad bonum universi quod causæ defectibiles aliquando deficiant: ergo debet provisor universalis hos defectus non excludere ab universo. hinc etiam homines omnes et Angelos ordinaverit Deus ad operandum bene, et ut salutem consequantur æternam, quia de causa illis intimavit, ut bene operarentur sua præcepta, ut tamen splendere divinæ providentiæ suavitas ex natura causæ defectibilis, opportunius cursus rerum ita disponere ut eorum aliqui finem sua culpa non attingerent, et si vero Deus (sed non tenebatur facere quod omnes consequerentur salutem, et illi ablute possent per media quæ ipsis paravit.

Ex ut omnes in ante ... discursio: notandum est valde illa vox Serio quæ potest inferre magnam æquivocationem; nam Serio aliquando significat idem ac eficaciter, et sic falsum est quod Deus vellit omnes observare sua præcepta: frequentius vero usurpatur eadem vox pro eodem ac provide seu prudenter, et in hoc sensu verissimum est Deus velle quod omnes observemus præcepta. quæ obiter ne Aᵗᵗ illa voce Serio quæ frequenter inculcant ante vim extolant, dicendum si omnes propositiones et decedendum quod intendit Serio, id est, provide seu prudenter; sed numquam quod intendat serio, id est eficaciter. quæ doctrina evidenter ... in voce tantum quæ habet Deus de salute omnium hominum, quæ vocas sine dubio est seria, et tamen aliquid omnes theologi est in eficax, quod non omnes homines consequantur

salutis. pr q etiā pa, vt supra, ad id quo are urgebar.
235 Sed ne Are, cui maxime fidunt, Adij speciale vi
deat, Sa nrā, nrē illis manifeste inscio incorr. st a Dni. nq Deus
sciens et praevidens pr stiā mediā q scilicet auxiliū Petro in instan
ti A vg. Petrus observabit praeceptū amoris, et q si illud auxiliū det
in alia circumstantia, siue in alio instanti Petrus praeceptū amoris n servabit;
hoc, inquā, sciens et praevidens vult nihilominus dare Petro auxiliū
in circumstantijs in qq praevidit illud inefficax fore, et n in circumstantijs
in qq praevidit fore efficax. quo suppto apud professores scientiæ mediæ
certissimo, sic retorqueo are. n pt intendere serio finē, qui praevi
dens mediū, quo finis directio heat, et mediū quo illius directio
effs n heat, vult p libito suo ponere illud mediū quo sat finis
n ce dicqdis, ommisso illo, quo finis dicqdis praevidit. sed Deus Dna Ad
ist mediis praevidens q auxilio dato in his circumstantijs Petrus obser
vabit praeceptū amoris, et q dato in alijs illud n observabit, p suo
libito dat auxiliū in illis circumstantijs in qq praevidit praeceptū n
observandū: ergo Deus n intendit serio observantiā sui praecepti.
Quod si dicas Deus dat auxiliū in illis circumstantijs, et si illis
positis videat futurū ee peccatū qa ne obligatus ad n dandū illud
auxiliū in illis circumstantijs; vel permissive se het ad peccatū, ac proinde
serio procurat vitaoē illius et observaoē praecepti.
236. Sa. Deus ponens sine obligaoē n ponendi, imo
obligatus ex munere provisoris generalis ad ponenda praedeterminaoēs ad
actus qui e peccatū, ex qua actoē (n pvt a Deo, sed vt a Creatura)
seqr n observantia praecepti, serio intendit praecepti sui observa
oē et vitaoē peccati. Sed Cōa, ideo pr vos Deus ponens hoc
in circumstantijs in qq illis praevidit infallibi peccaturū, serio in
tendit vitaoē peccati, qa ponit illis in illis circumstantijs sine obli
gaoē n ponendi, et insuper qa ex circumstantijs n seqr pr se peccatū
sed ex pravitate voluntatis; sed Deus nullo mō e obligatus ad n ponendū

prædetraos, imo e obligaruy ad ponendu illu pp̄t existentia voluntatis Creatæ et ex illa non sequitur per se peccatum, sed ex pravitate voluntatis quæ dicto sæpissime iam observavimus: ergo et si Deus ponat prædetraos adactos quæ e peccatis serio intendit et observantia præcepti, et vitaos peccati.

237 2° instatur arg. qui supposita una parte complexi, illi adiungit alteram eiusdem complexi partem, censetur apud omnes ponere totum complexum; sed Deus supposita præscientia de peccato sub conditione aliqua futuro, ponit pro suo libito talem conditionem: ergo censetur Deus ponere totum complexum resultans ex conditione, et præscientia peccati; sed hoc complexum infert infallibiliter eius D^a AA, malum peccati: ergo Deus ex quia libere ponit aliquid, ex quo infallibiliter malum infertur; et non D^a ipsos serio intendit vitaos peccati: ergo patet ex eo quod Deus detrahit voluntatem adactos, quæ e peccatis, ex qua detractione sequitur infallibiliter propter pravitatem voluntatis peccatis male inferunt D^a nos quod non intendat serio vitaos peccati.

238 Dices: qui supposita una parte complexi, ponit alteram physice, et moraliter, censetur sane ponere complexum; Deus autem nec physice nec moraliter ponit alteram partem complexi: non physice, quia non ponit illam quæ dicitur sit detraos ut totum complexum existat collectione: non moraliter quia non tenetur Deus se avertere propter præscientiam peccati a positione talis conditionis; ac proinde inordinate ad imputatos peccati non se gessit ac si positive detraheret ad malum ponendo complexum.

239 Sed contra. complexum illud, eo modo quo existit hic et nunc infert infallibiliter peccatum, alias scientia media esset falsificata: sed illud complexum existit hic et nunc ex vi et positione conditionis, alias existeret complexum non existente una parte: ergo Deus illam conditionem libere ponens ponit aliquid hic et nunc inferens infallibiliter peccatum.

~ Obstatur 2° nam quidquid sit de vocibus, negari non potest, quod qui posita una parte alicuius complexi adiungit illi præexistenti aliam partem, facit quod hic et nunc existat complexum; sed tale complexum existens peccatum infallibiliter infert: ergo Deus qui uni parti præexistenti, adiungit pro suo libito aliam, facit quod hic et nunc existat complexum inferens infallibiliter

peccatum: ergo est author peccati, est contra 2a nos facta est nulla.

Ja 3. neque qui ponit conditiones, quarum altera pars complexi, compositionis facit unius partis et aliarum; sed peccatum non infertur ex qualibet parte, sed ex compositione et unius et aliae, et quod idem est, ex una parte coniuncta cum alia: ergo Deus ponens pro suo libito conditiones, ponit id ex quo infertur infallibiliter peccatum.

Ja 4o. positis illis duabus partibus complexi, dari in re decretum absolutum ad peccatum, quia dari in re aliquid incompossibile cum peccato; sed quod illae duae partes complexi existant, provenit ex voluntate Dei, qui uni parti praeexistenti adiungit alteram: ergo provenit ex voluntate Dei decretum, ex qua infallibiliter infertur malitia peccati. Tandem obstat ideo Deus ponens ex sua libertate id ex quo infallibiliter infertur peccatum, nec physice, nec moraliter trahit ad peccatum, quia ipse non tenetur impedire id, ex quo sequitur peccatum: ergo Deus ponens concursum, ex quo sequitur malitia nec physice nec moraliter detrahit ad peccatum, quia non tenetur negare concursum, imo tenetur illum dare ex munere causae &c.

240 Nec valet si dicas: quod est lata disparitas inter utrumque nostrum, nam Deus secundum nostram sententiam decernit entitatem peccati ponendo in re media praedeterminantia non praescindens a scientia malitiae futurae, sed dicitur quod praedeterminatio infert infallibiliter malitiam. At in nostra sententia pro signo, pro quo Deus decernit auxilium sufficiens ex intentione vitandi peccatum praescindit a scientia peccati futuri sub eo auxilio; ergo in hac sententia pro Deus secundo decernere utrasque peccati, seu vero in sua theoria.

241 Non, inquam, valet, et 2a dicimus in iure primo praescientia peccati futuri sub hoc auxilio si voluntati conferatur in tali occasione, praecedit decretum conferendi illud auxilium, cum quo peccatum est infallibiliter coniunctum: ergo neque Deus praescindere a scientia peccati, pro signo, pro quo decernit auxilium sufficiens quod in re coniunctum est cum peccato. Antecedens ipsis est certissimum, et nostra illa praescientia futuritionis peccati sit ipsa scientia media, quae secundum nos praevenit omnia Dei decreta libera, et quam decreta dirigunt ad quorum usum liberos voluntatis creatae actus. Contra vero Deus neque Deus praescindere a nostra eventus pro signo subiecti scientiae eventus, ita ut in tali signo sit verum quod Deus non praevidet eventum esse futurum; ergo si decretum conferendi illud auxilium in hac occasione praesupponit scientiam peccati futuri sub hoc auxilio in tali occasione collato, neque Deus pro signo decreti a scientia peccati futuri praescindere. Contra est

hp^ma et ant. ex eo videt manifeste, quia intellig. divinus est aliquis purus, et semper est in actu 2° cognoscens obiecta omnia, quae semel cognovit; et sicut propter auxilium sumi unquam nequit transire de non cognoscente aliquod obiectum, ad esse cognoscentem illud, ita nec transire valet de cognoscente ad non cognoscendum obiectum quod semel cognovit.

242 Et si Thomistae, praecisio, sequela e merito in solutione, non impeditur negatio cognitionis peccati futuri, talis enim cognitio semel habita pro nullo signo potest negari Deo, ut recte probat adversarius. Sed ideo dicitur Deus praescindere a cognitione peccati futuri, quatenus voluntas divina decrevit illud auxilium suspensum non curando de eventu quem non tenetur vitare. ~ Bene. Sed contra hoc ipsi non dicunt Thomistae, sed, quod etsi Deus videat entitatem, quam decrevit, et praedeterminationem dimissionem esse et mala, nihilominus pro signo talis decreti praescindit a scientia mali, quia ex una parte non tenetur malum impedire; et ex alia voluntas allecta a bonitate physica obiecti exigit ad operandum illud decretum, cuius exigentiae Deus tenetur annuere ex munere causae 1ae.

243 2° insurgo contra solutionem. quia improprium hoc scire, et explorare Thomistae auxilium sufficiens sit cum peccato, et id non explorat, perinde se habet in actu explorare, quoad imputabilitatem, sed pro signo, in quo Deus decernit auxilium sufficiens, potuit explorare Thomistae auxilium sufficiens esse cum peccato: ergo si id non exploravit, perinde se habuit in suspiciendo tale decretum, ac si exploraret. probatur minor. quia Deus, cui nota erat auxilii natura, sciebat in signo decreti auxilium fore sufficiens cum peccato, vel cum carentia peccati, et quod determinatio ad alterum horum poterat eius infinitam sapientiam latere, si expectaret Thomistas creatae determinationem: ergo potuit suspendere decretum usque ad signum sequens, in quo eventum cognosceret, ac perinde potuit explorare Thomistae auxilium sufficiens esse cum peccato. ~ Quod si iterum recurrat et Thomistae non teneri Deum ad talem explorationem, nec deberet curare Thomistae auxilium sufficiens iungatur, vel non, cum peccato; Thomistae quoque idem dicent, et hic argumentum manifeste instabit.

244 Tandem insurgo contra Thomistas et Deum sciens intentionem vitandi peccatum, ita disponere res ut peccatum non vitet, sed etiam non ita disponere, ut vitet, cum potens esset ita res disponere ut vitet; sed decretum dandi auxilium ex intentione vitandi peccatum, si ipsum sit tale decretum prout dandi auxilium sit cum peccato, infert Deum non disponere res, cum posset, ita ut peccatum vitet; et decretum dandi auxilium ex praedicta intentione post scientiam de iunctione auxilii cum peccato infert Deum ita

disponere reg. ut peccatur, non vitet: quod sed verus, siue verius efficit lexiz intentioi vitandi peccatum.

245 4 obiicies, Xa dictum Sermicanus hoes qdo ap unt o Deo displicet, sua voag faciunt, n Dei: sed pr nos qdo arunt quod Deo displicet, agunt etiam voag Dei: ergo displicent et non displicent. pat min. q Deus vult entiz illg peccari; sed hoc peccatur facit eg entiz: ergo facit voag Dei.
Si Dicas: n peccant hoes qtenus precise exercent phicum actum peccati, sed qtenus illg inficiunt malia. Ia obiicit. quod sua voag faciunt, dum peccant, n faciunt voag Dei; sed n faciunt voag sua praescindendo ab exercitio phico volendi: ergo hoc exercitio imposito n faciunt voag Dei: quod Deus n vult hoc exercitium phicum. Obiicit 2o nemo adminus sequatur quod potest hoc displicere Deo, quod Deo placeat, faciat quod eius voag.

246 Respicere qui precise ponit id, quod re ipsa vult Deus n peccat; sed hoc exercens licet odium erga Deum, supposita notitia phica hoc ponit precise id quod vult Deus: ergo. Prob. min. in primis Deus vult hoc, n ponere odium sine malia: deinde vult poni phicum entiz licet et in suis circumstantiis: ergo Deus vult poni odium, et n poni sine malia: sed hoc re ipsa est poni odium cum malia: ergo vult odium poni cum malia; sed hoc peccans nil aliud facit, quam ponere odium cum malia: ergo hoc peccans ponit precise id quod Deus vult. Cum stant, et mai exeo videtur clara, quod qui vult obiectos, ex quo provenit quod odium n ponat hic et nunc sine malia vult n poni odium sine malia; sed Deus vult illg obiectos: ergo vult odium n poni sine malia.

247 Conf. 2. Cum illicitus est affectus furandi, illicita erit hic affectus diuisio, nolo ee miles nisi iurando, et volo ee miles: ergo Deo y illi reprobi exercere odium cum malia, impossibile erit hic affectus diuisio, nollo ut exerceat odium sine malia, et volo ut exerceat odium sed hoc affectus diuinus in Deo ssa sanctus, 1m qtenus probet odium; 2s qtenus illud praecipit, et ad illud praedicatur: ergo

248 Ra explanando dictum Scrmai quod ex illo subdit: agunt voag Dei, qtenus agunt entiz odii Ido mai, qtenus agunt de formas neg mai, et sub eadem dictione mer loq. — Sine ad Respm dico mai, quod sua voag propria facit, eg. Sit, quod vel impositive, siue alias vult malig, n facit voag Dei Ido mai: ergo sua voag, n ppig, sed Deus sibi et Deo, eg. Sit quod vult entiz, n facit

voluntatem Dei nego minorem, et nego paritatem minoris, quia ingrati peccantes faciunt voluntatem suam praescindendo ab exercitio proprio peccati, et hoc exercitium, ut proprium est, non procedit a voluntate ut deficiente, sed ut efficiente et subordinata Deo.

Ad 2m respondeo ideo sequela, sed diversa, placent quippe Deo homines ponendo entitatem et displicent ponendo malitiam; verissimum quippe est entitatem peccati placere Deo iuxta illud Sapientiae *diligis omnia quae sunt et nihil odisti eorum quae fecisti*.

249 Ad 1m distinguo nego minorem ad probationem ut videatur explanandus est sensus illius propositionis Deus vult hominem non ponere odium sine malitia, vel enim eius sensus est Deum velle quod non ponatur odium, si non ponatur malitia, vel quod si ponatur odium, ponatur etiam malitia; et in primo dico peccare quod Deus non vult huiusmodi modi condicionata, quia nec libere vult illa, ut ipsa sit necessaria; nec necessario, quia potest necessaria abstrahunt ab existentia, et hoc modo non possunt amari, sed nec Deus vult quod si hoc existat, existat, aut sit nimal condicionale. Sed melius respondetur quod si propositio illa facit 2m sensum, falsum est Deum non velle poni entitatem sine malitia, quia Deus neque absolute, neque conditionate potest velle malitiam, alias purificata conditione peteret malitiam velle absolute. In 1o vero sensu potest concedi quod vult non poni entitatem, si non ponatur malitia, sed vult non poni poenitentiam, si non ponatur peccatum: ex quo non sequitur quod Deus velit peccatum, sed quod velit peccati permissionem, in quo nihil est inconveniens.

Ut ad probationem distinguo consequens: Deus vult poni odium, et non sine malitia permissa, concedo consequens; et non sine malitia volita, nego consequens, et distinguo minorem subsumptam: sed hoc est re ipsa poni odium et malitiam permissam, concedo minorem; volitam, nego minorem; et distinguo consequens eodem modo. Ad minorem ultimam dico quod homo peccans vult ponere odium, et praescindere non potest a volitione malitiae, quia odium ponit intensive proposito prohibito ipsius superioris, ut illud non ponat, quae ubi non, qui homo cogit, seu vere pure de mali, et per accidens sic habet ad Dei prohibitionem; quippe solum imbibit hoc, quod si odium ponat, non ponat sine malitia; sed non dicit quod ex vi voluntatis ponentis entitatem odii, malitia ponatur, sed ex vi alterius permittentis malitiam: sed ex vi decreti praedefinientis poenitentiam infertur aliud decretum permissivum peccati.

250 3o respondeo negando absolute Deum velle poni entitatem et non sine malitia, quia sic vult Deus poni entitatem quod a non sine malitia ponatur, unice provenit ex voluntate creatae; neque Deus venturis decrevit praecise ut provocat

inclinaõ quã ipse intulit, quã certe est a Deo ne ad malũ, ut supra dictũ e. Probatur a imbibbit non ee ponendũ odiũ sine malitia, nec non poni odiũ sine malitia. Sit effectũ probiorũ, aut illũ obiiciũ, sed logice sequitur ex illa non dari entitatẽ odii sine malitia. quã doct. Sumitur ex D. Th. ad Romos lect. 2 ad illa verba: occasione accepta peccatũ per mandatũ operatum e in me oẽ concupiscentiã. ad quã D. Th. ita dicit. Sic igitur lex rectũ aliquid facit, quia peccatũ prohibuit; sed occasionẽ non dedit peccandi, sed hoc occasionẽ ex lege accepit, et propter hoc sequitur q lex non sit peccatũ, sed magis peccatũ sit ex praeter hoc.

251 Et per hoc patet solvo ad alias duas obiectiones. Si im

Xª 23 solvo: admittatur Deũ intentia praedicto velle non poni odiũ sine malitia. Resp. dicitur prout ad 1m dico illud conseq: e volente Deo creaturã non ponere entitatẽ sine malitia, et aliunde volente q ponat entitatẽ odii da... fundũ ut concedatur Deũ velle, a creatura illa ponat cum malitia: si velle creaturã non ponere entitatẽ odii sine malitia volita ideo conseq, permissa ideo conseq. nec e adeo de recitatione horarũ, quia recitare aliquid, et nihil praeter horas recitare est formaliter recitare horas canonicas. Velle a aliquid esse non sine permissione mali ne velle malũ, sed permissionẽ. Ad 2m dico illã instantiam in volitione poenitentiã, non est in Deo requirit affectũ peccati, non im requirit prout e volo poenitentiã non ee sine peccato, et volo ee poenitentiã. prout e voas diva velle sit poenitentiã, ita et odii entitatẽ, ut condemnat a permissione peccati, quã vellet cum cohõe peccato. Secus vero evenire in illa conditione quã refert inoare, q in tali propositione dicitur nollo ee miles nisi fuerit; Deũ a dicens nollo ee entitatẽ sine malitia, non dicit nisi ego ponã malũ, sed nisi eã ponat creatura me permittente.

252 Sed arguitur materiale peccati prout a Deo habet connexionẽ cum malitia. Si Deus praedeterminat materiale peccati, eniã praedeterminat malũ. ante probatur. Materiale illud, ut e a voluntate creata, peccatũ eniã a Deo, nam e a Deo in abstractio, sed a Deo concurrente cum voluntate creata, nec praedeterminatio e solũ causa ut sit illud materiale, sed ut sit a voluntate creata; sed materiale, ut e a voluntate creata, connectitur cum malitia: ergo ut e a Deo connectitur cum malitia. 2o probatur: materiale, ut a Deo, non e indifferens ad malitiã et illius carentiã, sed e inseparabile a malitia; sed ee a malitia inseparabile e ee cum illa connexũ: ergo prout a Deo e connexum cum illa. 3. Ratio formalis producendi odiũ comparative ad Deum non sit malitia odii, tamen Deus recipit causat quod e in odio; sed ratio producendi odiũ comparative ad voluntatẽ creatã

sit Vitalitas et n malitia odij, tm recipua Voas Creata pducit malitia odij: e°.

253 Ost. 1 si Deus Vellet malitia subtraoe entitatis, indirecte Vellet malitia: e° praedeterans malitia subtraoe entitatis, indirecte praedeterat malitia. Ost. 2 praedeterao ad maale existere soli Deo tribuit, ea q posita maale pecatti e a Voae Creata inimpedibile; sd posito maali e inimpedibilis malitia: e° posita praedeterao ad maale, e malitia in impedibilis, et Cons Deus, qui per suo nuttu praedeterao ponit erit author malitiae. 3° si Deus praedeterat ad maale n posset pbere fiale; nq hoc ipso pberet indirecte, ac id ex quo sequitur fiale, et sic pberet ipsus maale, ac pinde Vellet efficacius id quod pbet: Explaturna jia n potest hoi pberi, nisi qtenus actio eius sua potestate: e° n pt pberi, nisi pbeatur actio: sd si Deus praedeterat ad actios, neqt actios pbere: e° nec malitia.

254 Rx neg ans. ad eius 1m pbm dist mai: Vt e a Voae tamquam ab efficiente c a Deo, Vtdo mai: Vt e a Voae Creata tamquam a defficiente neg mai. et dist min: maale Vnectitur malitia, Vt a Voae Creata, tamquam a defficiente, Vtdo min: tamquam ab efficiente neg min, et Cons. Ad 2m pbm dist ans: ne indiferens positive Vtdo ans: ne indiferens negative neg ans. q Vt a Deo quispe nechet q dumpat malitia, nec het q dumpat Canna malitiae, sd Deus illi n requirt. Et si dicas illi n requirt dumpi Canna malitiae: e° poterit dumpi. Rx q dumpi n pt Canna malitiae propter Vnexios logicos inter ipsius entitatis et malitiae, q nimirum entitas illa, n e illa entitas quae neciaria e ad Canna malitiae, Qtenus Vt hec Vnexio recipua Dei solus sit permissio nihil dicit expresse Dei ponens raoe Cuius Canna malitiae requireret. Atque ad 3m dist ans: pducit qdqd e in odio dicens perfeos aut entitatis Vtdo ans: dicens imperfeos et deformitas neg ans. et Cons.

255 Ad 1m Ostm. neg Cons. q a Vt multoties dictus e, influxus phisicus Cae e praecisivus, seus Vo influxus molis, qui requirit obvius Vt oibus Vnditijs, hic et nunc Vestitus, imo, Vt supra quoq diximus influxus ille moralis Dei si daret n eet Cae, ac pr Cons n pt excusari ab attritione malitiae titulo satisfaciendi muneri Cae, Cui hinc in Voit ca praestare quae Cae neciaria s ad operandus, et neciarius n e ad operandus dumtaxat moralis. Ad 2m dicitur Rx. q posita praedeterao male e inimpedibile in sensu Vposito, seus in diviso, et posito maali fiale e inimpedibile Cons. n ans, q sufficit Vt Voai tribuatur.

256. Dices: Voas Creata n pecat ponendo aliqd q inevitabilis sequitur aliqua hre, et in Vculpabilis a se elliatur; sd malitia sequitur inevitabilis.

ad au, q̃enus e abʃq[ue] præcisse ut effectiue, qua raoe e inculpalis, et
pvt sic eius sit actio: q° n e ut voas pecet et malis ponit. mai videtur
ra. neq. qui ponit au ad quem inevitabilis seqr peccans, indirecte vult pe-
cans, ac p inde ig n vult, seu efficit au inculpabiliter. Rta q dd
au, pvt præcisse e effus, seqr malia seqla logica, q n obstat eius
perfectioi et bonitati phicæ; sd n pit apeti a voae creata id ex quo seqr
logice malia, et prævisioe malis, bene tm et præcisioe ab illa; sicut
voas rxa pcc fieri in au, ut principium pure effectivum, st fecit prædetrao,
in illius positioe n peccaret; at q vidit se n pce au isto mo ponere p ordine
dioe logica au et malia, et subiectioe; quia ipsa voas hic adlegs, pecat,
ponendo au, q illus ponit n pure effectiue, sd etia deffectiue: st vibratur
ba deffit a rectitudine modus, n q mors effit, sd q mors obliquat.

Sd tm advertendus e contra hic 2m oppoaes, q ne omo vera
illa sta a iij par. ult. prædetrao exiistere solu sola Deo tribuit, si hoc ipso
aiq creat ad ex eius ma ultimo di poit, et prædetrao tribuit ad ex eius voas
dependens in au qui e pecans. et si em aiq raoes hic creet, et prædetraoe
phis apenus creaturas, exypta prædetraos aliquo mo de pnte in voai st
ars raoalis generatio tribuit hoi, qui mag ultimo diuisuit. aequa ioi. Divi-
Th. 1.2. q. 57 art. 5. q... hic e differa int prædetraos adæ sanita
et illas, qua deuxit deus ad actios pecan, q p ista e pure raoalis
vbique omo indebita: 2a vo q debita e exioe voas, ut q d logice seqs
exigia, seqla qds dignitatis et decentiæ ipsi voai tribuit.

257. Ad 3m neg ans. adpbm dis ans: pbei indirecte oe id
ans. et ad explaos diss cons: nisi pbeat actio ut funda malis dio cog:
et n ut fundat malia: neg q funde seqr ex eo, sii pbita, explo-
actio phice sumpta nec cog. Sd dices: q pbet directe eactio
vid. q, præexisunt ... : q pbet actio phice sumpta. præterea
neg ans n vale sec actios phice sumptos pbeni: q salis hinc neqr
... ad illas ...

Rta q lt in au signato n pbeat actio ut fundat
malia, tm in au exercito, q pbet e actio q̃enus fundat; q id
pbet, q det n fieri: q x det n fieri e actio ab agente obliqua ad

illg omittendg et ige e ratio qui funda malg. ~ Ad 2m nego ant. loquo de ptio in eu exercitio, q. a pbea vnum si nao n e malu i bony, et qs replicq iig tient Clarg intig in 11o Art: q a inte ipso nz Ducuy Dei, ipsa actio pecan, quq exivint, nec denaoe Dei, Sollen dominio Creaturg, et Deus pbery actiog, pbet eng exijtq sui Ducuig qui n e aliud ab actioe. Modo inquiro. Deus pbery huc Ducuig pbet aligd bony f aligd maly? si pbet aligd malg Ducuy Dueit maly, et inhony ng eng y prioi ad pbitioq; et tm multories sit maly q pbity: si V pbet aligd bony reddit quod ipsos arg e q ipsi Dixerint, ids p Solmoi exhibebimus.

258 Fundg obest: seqt exclusg q Deus prgderari ad maale qvt e malg funty. Pr atumpsi 1o actiog phicg attingunt hoc n pvtss intentio nalg. sd Vt phice, et realg exijtunt, ac pinde Sdg sa qug realg hent; sd maale adhuc maaly sumptg, et funty malg ss ids realit: g Deus prgderans ipsg maale prgderat illud, Vt funty malg. ~ 2o ratio Creara Caat maale Vt fundat malg, q libe Caat ipsg: g si Deus libe prgderat illud, Caat ipsg Vt fundat malg. ~ 3. rao funty malg Vltra id q attingit Cralitas diva e ens, q talg rao excludit Sug deffg qui e qurg nihil: g f talg raog Caat Deus f aligens Vt ens n dependet a Caa 1a. ~ 4o odig iig Dei facit d advertentia e fundg malg, n bonitas, et malia sumunt ex obto q respicit aug d advertentia, et libere ellicituz; sd odig pvt sic prgderat Deus: g prgderat ipsg Vt funty malg. ~ 5o transgressio lira legis e funty malg Vt talg. sd Deus prgderat ad transgressiog iug, ng prgderat hoc ad aug mendaliy sciens et advertens mendaiy ee pbity: g.

259 Asr. 1o Deus pbet n pt Velle ant, q fiat inseniu Dpositio pbitioz, alias Velle fieri pbity. et indignz eng amore; sd Deus pbet maale pecan: g neqt Velle ant, q tale maale ponat inseniu Dpositio pbitioz: g in seniu Dposito pbitioz n prgderat ad maale pecan. ~ Asr. 2o Velle Deus maale pecan inseniu Dposito sui precepti e Velle fialy Violaog precepti; d Violatio precep tiuit ipsg maale Dpositq D precepto; sd n Vult nec Caat Violaog precepti: g stante precepto nec Vult nec Caat maale pecan. ~ Fandg Asr. odig Dei libe, et advertens facty e obty dignz amore tendente adignz subraoe phica, sd Creara pt amare obty qua raoe e amale: g si Joanni p revelaog dictaret tale pecaty Petri futury n pecaret optando illud Petro quo ad ellicienty phicg. mai Patet q, q Deus amat e amale decens subea raoe subqua Deus illud amat. Ang q licity e nos Velle q Deus Vult nos Velle; sd Deus Vult nos Velle maale pecan: g.

260 Nec Valet si Dicas: licity e nos Velle, q Deus Vult Vore fieri Vt Dilig lege, aut precepti, n tm q Deus Vult Vore Dicas q sic eng pestes Vult

et incendia, quæ nos aliis velle n debemus. Nª 3ª et 5º q^a Deus et index immerito irasceret 3ª servus q^a servus exseqi q Cognosci sius Dnus velle, ut exequat; sd nos Dª nez sic Cognoscimus Deus velle q exequat entitas pecati; q possumus illz exequi. 2º q^a Xpiana pfio docuit in Conformite Voae Dei eng ut 12 Caz, si taly voas intologeco et acpinde debemus gaudere de peste, et incendio, et morte filij, ng^a malz filij, sdq^a Voas Dei e.

261 Rñ Adare nep ans et ad 1^m pbm dict ans attingunt nos ut realiz sdy oz sui Virtualitz et Universalitz sdy quz ss attingeres Ido ans, sdy quz ss realiz præcise attingeres nep ans, quz solus late expli cuimus in solue 2ª ar et eius doct^a passim inveniet in toto tracte. Ad 2^3 nep Caalz, sd Creare Caat maale ut fundare maliz, q^a e defiens et q^a Caat illud sine subordinaoe ad legz Cui det ee subda, et quain oppz obligat. Ad 3^3 dico q maale, ut fundat e ens simpli citer, et e per explicito deformitas q^a taly Dpns explicitus n Dponit Vlan da deformitas, et sic taly Dpns n explat praliz ee ens, et sic raoe illius n excludit ponere nihilitatz.

Ad 4^m Rñ q odiz Dei ut e defective a Voae fundat malig, e a abigia defective prenus ab illa ut obligaro ad omittendiz tale odiz, et ad odiz p ut sic n pzdezat Deus, q^a hæc oblgao ressu Caz 12 se het de maali, ut vidimus supra. Ad 5^3 dist min ad transgressios sub explicit transgressioy nep min, sub explicito entis Ido min et nep Cog.

262 Ad 1^3 Dst. sup mai sub ea raoe sub qua ubet Ido mai sub alia nep mai. ubet a maale ut fundat maliz, et n sdy se. Vel aliz Ido q Deus n vit velle ans, az fieri in sensu Dposito pbitioy, si Lz insensu Dposito pbitioy referat ad obz Volitz, q^a toe eet velle pecaz. Si a n referat ad obz Volitz, sd se heat ut Cirdia a Deo pmissa vit velle az fieri in sensu Dposito pbitioy. Exemplz adest in Sacerdote publice ministrante Eucha ristia pecatori occulto, quz ipse Sacerdos scit ee pecatorz; quipe Sacerdos in sensu Dposito legis pbentis Sacrilegz Ìnios vult honestissime ad illz Cooperari et de facto Cooperat, quz Censeat ad illz Cooperari ut physice, Cuius raoz Ape tradidimus ex eo q id facit in executioz sui muneris.

263 Ex quo pat solue ad 2^3 nz disp mai velle Deus maale pecati insensu Dposito præcepti e velle violaoz præcepti si Lz insensu Dposito præcepti referat ad obz Volitz a Deo Ido mai, si vit Dtino pure Dcomitans

et quia non tenet Deus attendere dis suo muneri satisfaciat nisi mali, et tamen
ne loq. neq. l ex una p[ar]te Deus non teneat excludere malis huius operantis vanis
et ex alia p[ar]te tale operanis excipit Deus, quis causa sed ministrare tenet, non
tenet Deus attendere illis sententiis dispositionis. qui potest ingerere amato ministro
sacramentis penitentie —. Ad 3um bene ibi — Ad 4um, si Deus est
iudex sint creaturas vel causas partes inter quas et Deus versat directivus voluntas
atignans. — Ad 2 dico quod multa vult Deus vinclo causas sed quae non anexa
malia, alia vero quae e malia anexa, et pro 2a licet Deo velle et dare subtraere
eius, et ut e nas auctor, non tamen licet nobis.

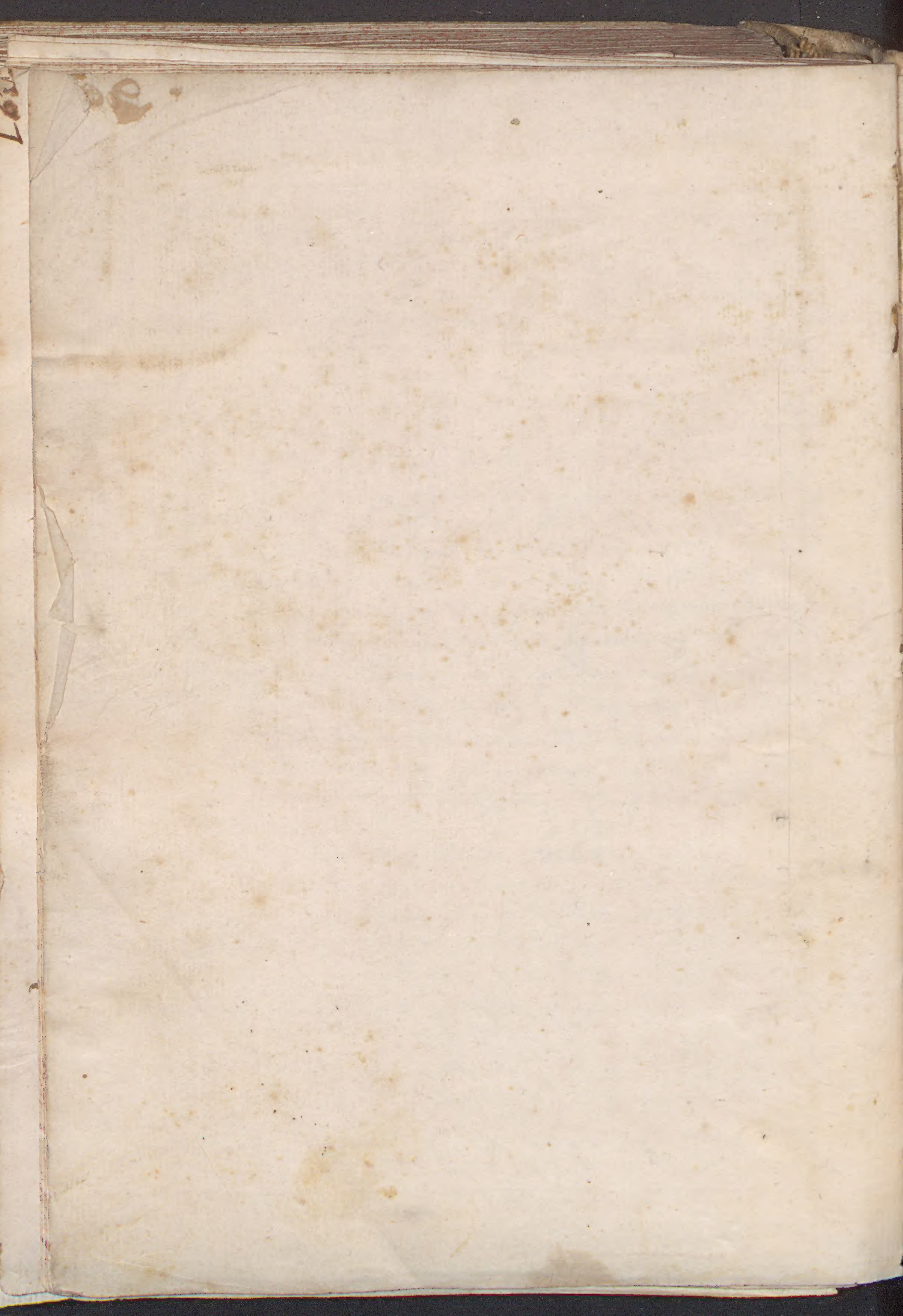
Sed dices 1o nobis licet optare ut voluntas Dei fiat in nobis, et in
omnibus, et hoc quotidie petimus in oratione Dominica; sed e voluntas Dei ut fiat
materiale peccati, ergo licet nobis optare ut in nobis fiat materiale peccati. — 2o
licitum est nos velle quae Deus vult nos velle; sed Deus vult nos velle quae ipse vult
ergo si Deus vellit materiale peccati fieri, nobis etiam licet illud velle. —

Ad verum esse mali in omnibus quae fieri possunt sine regula peccati, secus
vero si sine tali regula fieri non possint. Ut sit quod illud manifeste quod Deus
ut sit medium voluit iudicis, vel dimere iustitiam et ardentis ingrati
dat illis peccaturis, et tamen nobis non licet hoc velle. Ad 2 dico mali subea
rationem sub qua vult Deus non velle ideo mali, sub alia vero mali. Deus quippe
vult nos velle entitatem peccati in illo signo in quo nec movet, quem traditur proxim
aliis amalia, et obligatione, in alio vero signo in quo et malia et obligatio proxim
videt Deus non vult nos velle illam entitatem. in 1o quippe signo solum desiderat
illa entitas ut Deus inclinationis naturalis, et ut Dei effectus, quia suo divino
inclinationis illa ut ab ipso data implet, et promovet. in 2o autem signo iam desiderat
ut huius inclinationis vitiatis per dispositiones pravas in quo iam relucet malia inficiens
illam

Et haec de toto hoc dubio

89

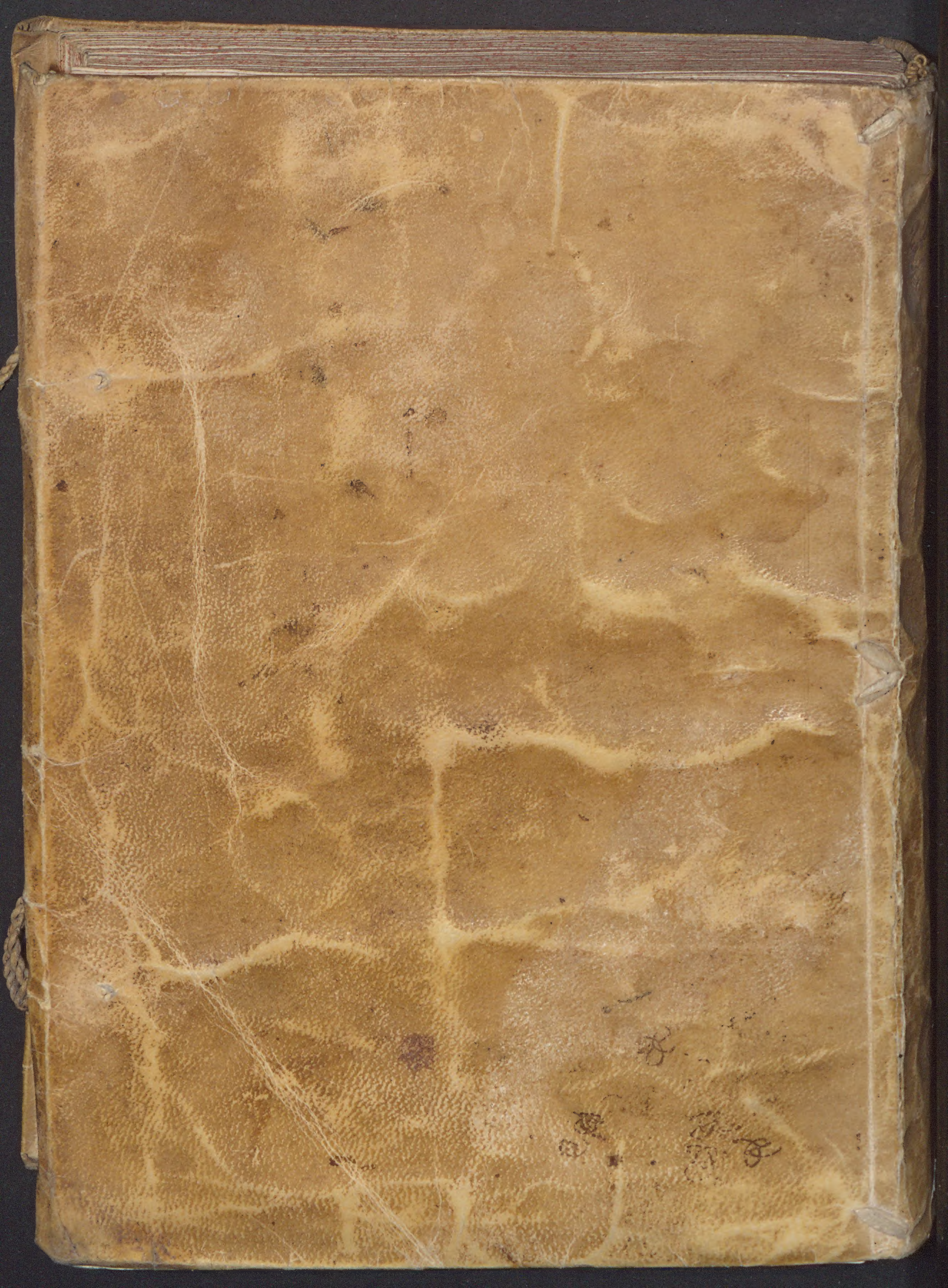
Copiese la portada

M. S. 4º. perg.º con 137 hojas foliadas y 3 mas de indice y conclusion bien tratado, completo,

Sigue en el mismo volumen otro tratado cuya portada copiese. Contiene 88 hojas foliadas

R— De scientia libera Dei concursu—

6

333
9
2